This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

F
SPEC
604.5 T10
S3
v.6

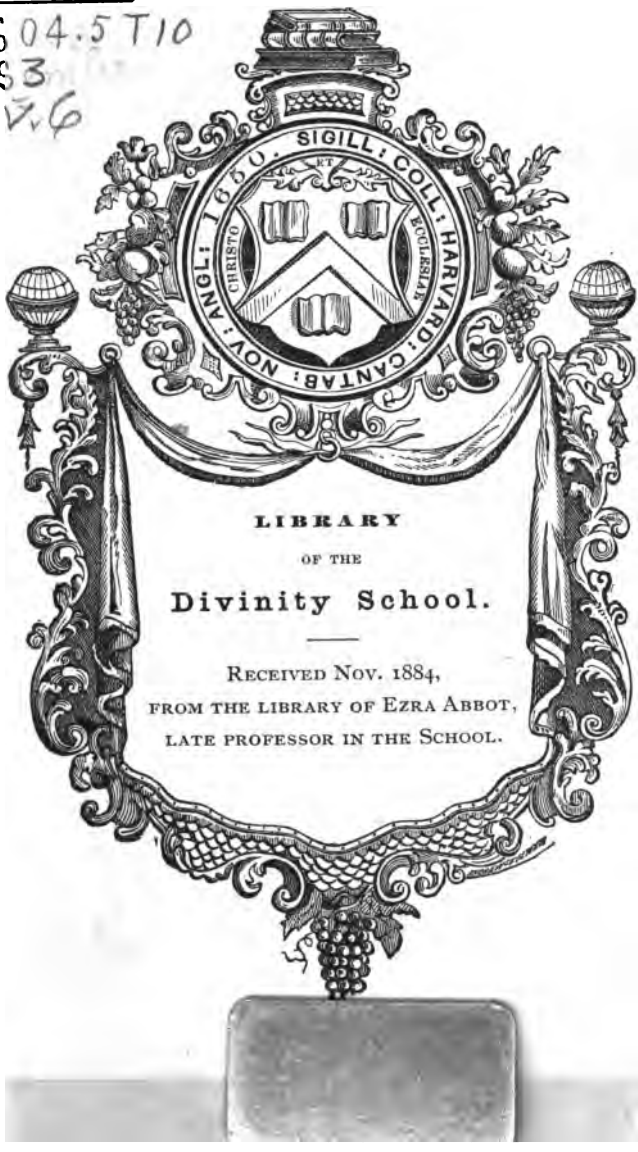

LIBRARY

OF THE

Divinity School.

RECEIVED NOV. 1884,
FROM THE LIBRARY OF EZRA ABBOT,
LATE PROFESSOR IN THE SCHOOL.

IN

Q. SEPTIMII FLORENTIS TERTULLIANI OPERA

INDICES

LOCORUM S.S. RERUM

ET

LATINITATIS TERTULLIANEAE

CUM PRAEFATIONE

IO. SALOMONIS SEMLERI.

VOLUMEN SEXTUM.

HALAE MAGDEBURGICAE

APUD IOH. CHRISTIAN. HENDEL

MDCCLXXVI.

TYPIS RECUSUM

MDCCCXXV.

PRAEFATIO.

Operum *Tertulliani* hic editorum tomus *ultimus* tandem lucem adſpicit, tarditatem iſtam ingenio ſuo et certa utilitate compenſaturus. Nec enim per negligentiam noſtram illa poſtrema pars operum tam diu lectorum exſpectationem fefellit, ſed ipſius operae et diligentiae, quae impendenda erat, indoles ſatis difficilis et lenta id ſecum tulit, ut feſtinari non potuerit. Nam *indices*, quibus conſtat hoc volumen, novo et improbo labore parandi et colligendi erant; quod fuit ſatis lentum et moleſtum negotium, ſiquidem ſuperiorum auctorum indices nimis erant infidi et tenues; vel ille index *ſententiarum* ex libris ſcripturae collectarum hic multo plenior exhibetur et auctior; ſed et poſt iſtum tam ſerium laborem colligendi, aliquas partes, licet pauciſſimas, deprehendi ipſe, quae oculos effugerunt. Diſtincta autem fuit illa locorum indoles allegatorum, quae *alluſione* potius conſtant, ut lectores facilius ſuam in rem uti aliis poſſint. Atque ſuperſunt hic *criticae multae illuſtrationes lectionum latinarum*, quae ad graecum textum ſive veteris ſive novi teſtamenti refe-

runtur, quas nova diligentia noſtra clarius explicari, per temporis illam penuriam, iam non licuit; illa bene merendi opportunitas forte alio tempore reddetur. Multa certe hic ſunt aut nondum obſervata aut non explicata adhuc clarius, quorum eſſet non exiguum momentum ad inveſtigandam illam hiſtoriam textus graeci, quae fere craſſis in tenebris ſepulta eſt. Sunt enim iſtae allegationes *Tertulliani* quaſi ipſa prima tirocinia et rudimenta *latinae translationis*, quae hoc ipſo tempore fere nata et ſuffecta eſt in uſum *latine* loquentium. Itaque et ipſa recentia adhuc veſtigia huius *primi interpretis* reperire licet, qui iam primum oculis ſuis uſurpavit hos graecos libros, antea nunquam ipſi lectos nec explicatos, itaque *ſaepe aberrat a ſenſu*, ſive compendia graeca ſcribendi eum fallerent, ſive res, quae ſcriberentur, ignoraret. Si enim iam antea auribus aut mente et animo percepiſſet iſtarum rerum imagines, ſic labi et impingere non poterat. Inde non ſine eximia veri ſpecie nos colligimus, hoc iam tempore *Romae* primum hunc interpretem hominibus latine loquentibus hanc dediſſe operam, ut ſcriberet latinam translationem, quae iam demum *in uſum exiit ſuorum*, ut alicubi ipſe loquitur hic auctor. Nec eum adiuviſſe in interpretando videtur aliquis graecae ſocietatis magiſter aut miniſter, rerum ipſarum iam aliquando peritior; aliter hic ſenſum, iam ex aliquo tempore definitum atque uſitatum, iſtis in locis ſuggeſ-

ſuggeſſiſſet. Atque videtur inde ab initio illa graece loquentium ſocietas ab illa Latini oris hominum aliena et ſtudiis ipſis ſeiuncta fuiſſe; uti ſatis clara ſunt diuinarum voluntatum documenta ex ſeculo adhuc quarto. Hic certe ſcriptor, qui latinis iam ſententiis utitur, quas ex graecis libris iam novo latino iure ostentat alicubi, ut contra *Valentinianos* iſto loco Ioh. 1. tam impotenter et ferociter abutitur: fatetur alicubi ipſe, quod et graeca lingua ſcripſerit ante quam latine haec ſcriberet. Pertinet igitur unus omnium maxime ad ſtatores latinae iam ſocietatis, cui latinam translationem ſacrorum librorum impertiit, graecae latinaeque linguae ſcilicet ipſe non imperitus. Nec abieci illam ſpem retegendae tandem illius ſcenae et fabulae, quae *Irenaei*, Lugdunenſis nomine, quod a ſatis longo locorum intervallo ſonaret, *libros quinque* ostentat, (plures alii periiſſe dicuntur,) quorum librorum hic idem *Tertullianus* auctor fuit, qui latine iſta ſcripſit. Atque conſtitueram hic copioſius reponere iis, quae eruditiſſimus *Walchius*, Gottingenſis, reſponderat nuper meis coniecturis et obſervationi de plagio et furto, quod iſte *Irenaeus* in *Clementem* Alexandrinum perpetravit; nec enim ipſa cauſa iam omnino ſic confecta eſt. Sed huic iam volumini adiici illa mea copioſior reſponſio non potuit ob preli impatientiam. Iuverit interea lectores alacriores, vel ex indice locorum ſcripturae obſervare ſingulares, ipſa quaſi impertinente et abſurda

da indole ſua *lectiones varias* ſemper eſſe *easdem* in allegationibus *Irenaei* et *Tertulliani*, e. c. iſta abſurda et temeraria corruptio loci Ioh. 1, 13. quí — — — *ex deo natus eſt*, quem hic auctor ad Chriſtum tam imperite quam ferociter trahere auſus eſt, nempe fere de eo certus, nullibi *latinam* lectionem exſtare *aliam*, quam hanc, quam latinis ipſe ſic prodidiſſet. Iſtum in errorem, ſi fuit tantum error, eodem tempore incidere aliquis Lugdunenſis Epiſcopus vel ideo non potuit, quoniam, qui graecis libris *adſuetus eſſet*, ſemper intellexerat *pluralem*, ille vero, quí *latine* primus extulerat, alienus ipſe ab uſu graeci textus, quem iam primum oculis et manibus verſabat, facillime tam turpiter labi potuit. Niſi, quod fere eſt certius, ex *conſilio deſtinato*, ut contradiceret *ſemini* divino, (quam ideam plane adhuc ignoravit, nec *Petri* nec *Ioannis* epiſtolis adhuc lectis,) lectionem, quae per graecum compendium poſſet in utramque partem determinari, maluit ſingulari numero latine efferre. Sed et ille *index latinitatis* multas ſententias *Tertulliani* utiliter et ſtudioſe comparavit ſtatim cum verbis *Irenaei*, unde iſte illiberalis conſenſus ſcriptorum, tanto locorum intervallo ſeiunctorum, ſaepius poteſt obſervari, e. c. Hameroc. *Minutiloquium* etc. De hac igitur cauſa agemus alio tempore diligentius, quia eſt ad iſta hiſtoriae eccleſiaſticae initia longe maximi momenti, ſi illa res ſecundum me tandem cadat.

Iam

Iam ſupereſt, ut de indice hoc latinitatis *Tertullianeae* pauca exponam. Debetur igitur ille poſt elegantiſſimum *Schützium* praeclarae diligentiae Clariſſimi *Windorfii* Salfeldenſis iam Lycei Conrectoris. Is cum eſſet iam variae exercitationi ſcholaſticae feliciter adſuetus in illo celeberrimo noſtro Orphanotropheo, quod fuit iam inde a longo tempore bonarum litterarum foecundum ſeminarium: acceſſit poſtea ad nos, atque inter Seminarii Regii theologici Seniores, ut merebatur prae aliis, receptus, praeter alios labores frugiferos, quos ei quaſi adſignabam, indicis huius conficiendi operam ut expleret, facillime ſibi perſuaderi paſſus eſt. Iſto igitur labore ſic perfunctus eſt, ut non opus ſit, me praeclarum *Windorfii* meritum venuſtis commendare verbis. Ipſo enim huius indicis uſu aut beneficio facile omnes lectores perſpicient tam praeclarum illud adiumentum, quod ſic ad Africanum iſtum ſcriptorem tam obſcurum et praecipitem facilius intelligendum allatum ſit, quam quae ſit *Windorfii* eruditio et harum litterarum eximia facultas. Equidem non dubito prae me ferre, maxime optandum videri, ut in omnes latinos ſcriptores priorum temporum eccleſiaſticos haberentur ſimillimi indices, quorum opportuniſſimo adiumento facillime multa reperiri poſſe nova atque ignota adhuc, ſperare audeo. Emendavit autem doctiſſimus *Windorfius* multas lectiones, quae in excuſis hic tomis aut neglectae omnino fuerant, aut

aut novo errore detortae, atque ex multorum ſcriptorum, qui aliquid valent ad harum litterarum venuſtatem, uſu liberali congeſſit ſatis opportunas multorum locorum illuſtrationes.

Iſto igitur indice ſpero hanc Halenſem *Tertulliani* editionem quaſi praecipuo decore atque honore ſatis ornatam videri ipſis lectoribus. Non licuit autem colligere atque adiicere huic volumini iſtas alias *obſervationes*, quas *Tertullianearum diſſertationum* nomine plures me promittere memini, partim ad illam hiſtoriam *interpretationum*, quae ſunt ſaepe commodae, ſaepe autem etiam ſatis detortae atque contortae, pro myſtico illo et corrupto iudaizantis ſcriptoris ingenio, partim ad dogmaticam cauſam explicandam, quae ab hoc ſcriptore ad alios, *africanos* praecipue, doctores porro fuit propagata, quaſi ab iſta prima latini doctoris auctoritate recedere iſtis poſterioribus non liceret. Atque meretur ſane ille locus dogmaticus diligentem et iuſtam illuſtrationem, ſiquidem novo quaſi hoc ingenio multi ſcriptores alii ſic imbuti videntur, ut ex iſto primo fonte et opiniones plerasque et ideas atque nova decreta theologiae latinae derivare ſolerent. De iſtis igitur domeſticis et gentilibus horum Africanorum ſtudiis et iuribus quaſi dogmaticis alio tempore trademus plura, ut revocemus bona ingenia ab iſta falſa religione, qua ſolent rebus tam temere et ſine iuſta auctoritate informatis per tales ſcriptores aliquam quaſi auctoritatis ſpeciem tribue-

re

re atque sic impedire nostrorum temporum feliciora et magis matura studia, quibus religionis et doctrinae christianae dignissimum ingenium debebat, quia poterat, luculentissime commendari. Sed et *historicam fidem Tertulliani* non obscure elevabimus, et in dubitationem iustam adducemus; tam duro enim atque fere impudenti ore est hic auctor, ut historiae instar facillime confingat et auctoritatis aliquam speciem ipsa loquendi libertate mentiatur. Valuit autem per longum tempus scaeva ista atque sinistra auctoritas talium nominum, *Irenaei*, *Tertulliani*, *Iustini*, imperitorum sane et ruditum hominum, qui nominum quandam claritatem sic effecerunt, quod istos alios haereticorum invidia fortissime opprimerent. Luculenta, aut lutulenta simul, mendacia fortissime, historiae quasi iure, proferunt; ut, si hos audiamus, stolidissimi hominum omnium fuerint *Marcion* et alii, quos vel ipso *Gnosticorum* nomine quasi satis certa et iusta infamia notare solent. Est autem facile ad intelligendum, si quis vel istos tantum libros adversus *Marcionem* legerit paulo attentius: hominem, qui ista scribit, abuti ingenio suo fecundo et impedimentum scribendi et refutandi astute convertere in opportunitatem atque commodum adiumentum. Nihil enim quicquam hic scriptor historico iure et omnino scribit, nec diem nec consulem prodit, quo e. c. illa *Epistola Marcionis* scripta esset, ad quam aliquoties provocare audet,

quaſi locupletiſſimo hoc utatur teſtimonio adverſus omnes *Marcionitas*, Lib. I. et III. Atqui *Marcionis Epiſtola*, ad romanum aliquem epiſcopum aut ad presbyteros romanae eccleſiae, qua ſimul argentum inferebat ſuum huic eccleſiae, erat profecto monumentum auro contra carum, quod in iſta tam praecipiti loquacitate hic ſcriptor minime omnium negligere debebat: ſi quidem talis epiſtola ad manum eſſet. Sed nec aliquam partem exhibere deſcriptam audet ipſe, nec poſt eum alius quisquam ſcriptorum latinorum graecorumque vel fando umquam audivit de *Marcionis* quadam epiſtola, qua liceret eius quaſi perfidiam et novam fidem facillime omnibus ob oculos ponere. Huius generis, ficti ſcilicet et ſuppoſiti, eſt univerſa illa diſputatio adverſus *Marcionem*; librorum aut ſcriptionum nihil quicquam oculis ſuis uſurpavit auctor; fingit igitur ipſe argumentum doctrinae, quod *Marcioni* impune tribuit, atque facillime, licet et petulantiſſime atque ineptiſſime, refellit. Vel unica iſta eius diſputationis pars, quae pertinet ad *Evangelium* ſeu ad librum et commentarium de vita et doctrina Ieſu Chriſti, quem cum noſtro Lucae exemplo comparat, quam eſt lubrica et hiulca atque ambigua tractatio! Quas ineptias homo prodit, qui ſevera accuſationis capita in lucem proferre vellet, ſi talia ad manum eſſent! Quis vel hilum hiſtoricae et clarae lucis iſta in caligine ſtrepentium verborum perſpiciat?

Sed

Sed iam non licet operam dare huic rei; ſufficit haec notaſſe tantum breviter, ut lectores ſenſim audeant attentionem iuſtam afferre ad hunc locum hiſtoricum, eumque multo diligentius excutiant, excutique optent, quam quidem factum eſt. Dabit autem deus profecto poſt iſtum tanti temporis fumum et fucum, mitiorem lucem, atque adiuvabit religionis dignissimae caſtitatem, a qua tales tam futiles ſcriptores fuerunt alieniſſimi. Si certius conſtiterit de fraude et impoſtura, quae duorum diverſorum ſcriptorum, *Irenaei* et *Tertulliani* nomine, tot ſecula fefellit: longe alia erit tandem hiſtoriae facies, quam quidem ex iſtis tam dubiis et fallacibus monumentis ea adhuc informari ſolebat. Nos autem eo diligentius obſervabimus illud ſimillimum ingenium ſimilium ſcriptorum, exilium ſcilicet atque imperitorum, aut, ὡς πολλοις deditorum, qui ſimiles fraudes et impoſturas porro ad religionis chriſtianae commodiſſima adiumenta retulerunt.

Me vero vel hac ratione facile conſolabor, quod aliquem devorati multi taedii, quod volvendis et verſandis talibus ſcriptoribus fortiſſime pertuli, fructum capiam, ſi tandem intelligam, eruditorum hominum ſtudia ſenſim eo inclinari, ut ſtatuant, eam quaeſtionem omnino longe diligentius habendam eſſe, quae ad ipſam hiſtoriam librorum ſacrorum inde ab hoc ſeculo II. accuratius requirendam pertinet; de qua re dixi aliquanto plura ad pri-

primum tomum *hiſtoriae criticae* N. T. Simonianae, quae germanice hic prodiit. Interea utantur, rogo, boni et aequi arbitri hac noſtra opera, ut optime ſe uti poſſe intelligent, impendantque iam ipſi operam aliquam illuſtrandis his rebus; quae cauſa ad feliciter commendandam religionis melioris indolem et veram Chriſti provinciam optime illuſtrandam multo plus valebit, quam iſta ſegnior veteris theologiae conſuetudo, quam quidam iuſto plus amare ſolent.

Dab. Halae in Fridericiana regia d. XXX. Aprilis MDCCLXXVI.

D. IO. SAL. SEMLER.

INDEX
LOCORUM SCRIPTURAE SACRAE,
QUI
IN TERTULLIANI OPERIBUS
OCCURRUNT.

Prior numerus indicat Tomum, ſecundus paginam. all. ſignificat allegorice.

Ex Geneſi.

Cap.	Verſ.
1.	1. In primordio (principio) fecit deus coelum et terram, II. 82. 105. 108. 111. 115. 196. IV. 186.
	2. Et terra erat inviſibilis et rudis (incompoſita,) II. 111. 115. 120. IV. 186.
	Et tenebrae erant ſuper abyſſum, II. 120. 125. IV. 186.
	Et ſpiritus dei ferebatur ſuper aquas, I. 295. II. 120. 125. IV. 186. 188.
	3. Et dixit deus, Fiat lux, et facta eſt lux, II. 200. all. I. 66. 425.
	6. Et dixit deus, Fiat firmamentum, et fecit deus firmamentum, II. 214.
	7. Et ſeparavit inter aquam quae erat infra firmamentum, et quae ſupra firmamentum, II. 115. IV. 187.
	8. Et vocavit deus firmamentum coelum, II. 115.
	9. Congregetur aqua quae ſub coelo in congregationem unam et videatur arida, II. 119. all. IV. 187.

Cap. Vers.
1. 10. Et vocavit deus aridam terram, IV. 187.
11. Et dixit deus, Fruticet terra herbam foeni seminantem semen secundum genus, et secundum similitudinem, et lignum fructuosum faciens fructum, cuius semen in ipso secundum similitudinem. Et factum est sic, II. 109. 119.
12. Et produxit terra herbam foeni seminantem semen secundum genus, et lignum fructuosum faciens fructum, cuius semen in ipso in similitudinem, et factum est sic, II. 110.
14. Et dixit deus, Fiant luminaria.
Erunt enim in tempora, et menses et annos. I. 64. V. 48.
(Et erunt enim in signa mensium et annorum,) I. 393.
16. Et fecit deus luminare maius et minus, II. 214.
20. Et dixit deus, producant aquae repentia animarum vivarum, et volatilia volantia super terram per firmamentum coeli. Et factum est sic, II. 110. IV. 187.
21. Et fecit deus cetos magnos, et omnem animam animalium repentium, quae produxerunt aquae secundum genus ipsorum, II. 110.
Et vidit deus quod esset bonum, I. 66. II. 96. 114. III. 178.
22. Et benedixit ea deus, I. 420. II. 96.
24. Et dixit deus, producat terra animam viventem secundum genus, quadrupedia et repentia, et bestias terrae secundum genus ipsorum, II. 110. 119.
26. Faciamus hominem, ad imaginem et similitudinem nostram et praesit piscibus maris, I. 66. II. 198. 212. III. 221. IV. 271. 272. IV. 409.
27. Et figuravit seu finxit deus hominem ad imaginem et similitudinem vivacitatis suae mas-

Cap. Verſ.

1. masculum et feminam fecit eos. (Et fecit deus hominem, ad imaginem et ſimilitudinem dei fecit illum,) II. 115. 213. III. 221. IV. 191. 409.

28. Creſcite et in multitudinem proficite (multiplicamini), et replete terram, et ſubiicite eam, IV. 270. 271. 412.

(Creſcite et multiplicamini,) I. 57. 82. III. 117. 146.

Dominamini piſcibus maris, volatilibus coeli, et univerſis animantibus, quae moventur ſuper terram, IV. 272.

29. Ecce dedi vobis omne foenum ſementivum, ſeminavi ſemen (ſeminans ſemen quod eſt) ſuper terram et omne lignum quod habet in ſemet ipſo fructum ſeminis ſementivi, vobis erit in eſcam, II. 395.

31. Viditque deus quae fecerat, et erant valde bona, I. 66. II. 96. 114. III. 178.

2. 2. Et requievit ſeptima die ab operibus ſuis. II. 141, all. IV. 293.

3. Et ſanctificavit deus diem ſeptimum requiescendo in eo ab operibus quae fecit, II. 280.

7. Et fecit hominem deus limum de terra, (de limo terrae,) I. 47. II. 115. 123. III. 220. 269. Et afflavit in faciem eius flatum vitae, II. 115. 123. III. 220. IV. 216. 269. all. I. 66. 78. 92. Et factus eſt homo in animam vivam, I. 47. II. 123. III. 220. IV. 216.

8. Plantavit deus paradiſum, all. V. 114. Et poſuit deus hominem quem finxit, et paradiſo colonum praefecit, I. 47. III. 220.

15. Et accepit deus dominus hominem quem finxit, et praecepit dominus deus, II. 83.

16. Ex omni ligno paradiſi edetis, IV 293.

17. De ligno ſcientiae boni et mali ne comedas, II. 272. 394.

Qua autem die ederitis, moriemini, I. 67. II. 272. all. IV. 315.

Cap. Vers.
2. 18. Non est bonum solum esse hominem, I. 67. III. 139.
Mulier in adiutorium masculo data, I. 83. III. 10. all. I. 325.
20. Omnibus animalibus Adam nomina imposuit, III. 10. 337.
21. Et misit deus in Adam ecstasin (amentiam) et obdormivit, IV. 306. all. IV. 304.
Mulier de costa Adamae, II. 123. all. IV. 292.
23. Hoc nunc os ex ossibus meis, et caro ex carne mea, II. 123. III. 11. 152. 223. IV. 232. 255.
Haec vocabitur mulier, si de viro sumpta. III. 10. IV. 18.
24. Propter hoc relinquet homo patrem et matrem, et adglutinabit se uxori suae (et adglutinabitur mulieri suae,) et erunt duo in carnem unam, I. 325. III. 10 116 139. IV. 232. 255.
25. Erat autem uterque nudus, I. 83. III. 22.
3. 1. Sed et serpens erat callidus. II. 146. all. IV. 82.
Primos homines diabolus elisit, I. 82. IV. 131.
3. Ne de fructu arboris plantatae in medio paradisi edatis, II. 272.
Ex omni ligno quod est in medio paradisi, deus edere vetuit, I. 80. II. 272.
4. Et dixit serpens, nequaquam moriemini, I. 80. all. IV. 255.
5. Et eritis sicut dii, all. I. 80. II. 273.
De arbore agnitionis gustaverunt, II. 173.
6. Credidit Eva serpenti, all. II. 68. III. 382.
7. Et aperti sunt oculi amborum, et cognoverunt se esse nudos, all. IV. 20. 295. III. 22.
De ficulneis foliis, IV. 378. V. 206.
8. Dominus in paradiso ad vesperam deambulavit, et Adam a conspectu domini dei sui sub arbore, delitescere gestivit, II. 273.
9. Adam ubi es, I. 109. 265. 228. II. 400.

Cap. Verſ.

3. 15. Inimicitias ponam inter te et mulierem, all. I. 82.
Et calcabis Diaboli caput III. 43.
16. In doloribus et anxietatibus paries filios, et ad virum tuum converſio tua, et ille dominabitur tui, III. 35. all. I. 82.
18. Tribulos et ſpinas edet tibi, in ſudore vultus tui, paſceris pane tuo, all. I. 48. 83.
19. Terra es, et in terram ibis, ex qua es ſumtus (quia pulvis es, et in pulverem reverteris,) I, 410. III. 222. 244. 260. 320. all. IV. 319.
20. Eva quoniam mater viventium, I. 12.
21. Pelliceae ſive ſcorteae tunicae, quas fecit Adam, I. 83. III. 36.
22. Ecce Adam factus eſt tanquam unus ex nobis, et nunc ne quando extendat manum, et ſumat de ligno vitae, et vivat in aevum, I. 111. II. 212. III. 340.
23. Adam de paradiſo eiectus. IV. 42.

4. 3. Maior natu Cain de fructu terrae obtulit munera deo, II. 283. all II. 275. 281.
4. Abel vero minor filius obtulit munera deo de fructu ovium ſuarum. Reſpexit deus in Abel, et in munera eius, II. 283.
5. In Cain autem et in munera eius non reſpexit. II. 283. IV. 84.
6. Et dixit deus ad Cain: Quare concidit vultus tuus, II. 283.
7. Quoniam ſi recte quidem offeras, non recte autem dividas, peccaſti, quieſce. Ad te enim converſio eius, et tu dominaberis eius, II. 283.
8. Et tunc dixit Cain ad Abel fratrem ſuum: Eamus in campum, et abiit cum eo illic, et interfecit eum, II. 283. all. IV. 84.
9. Et tunc dixit deus ad Cain: Ubi eſt Abel frater tuus? Et dixit, Neſcio: Numquid cuſtos fratris mei ſum ego? II. 284.

10.

Cap. Vers.
4. 10. Et dixit ei deus, vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra, II. 284. all. II. 123.
11. Propter quod maledicta terra quae aperuit os suum ad excipiendum sanguinem fratris tui, II. 284. III. 260.
12. Gemens et tremens eris super terram, et omnis qui te invenerit, occidet, II. 284.
13. Et dixit Cain ad dominum, maius delictum meum quam ut remittatur mihi, (*vid. adiectam notam,*) II. 284.
14. Et eiicies me hodie facie terrae, et a facie tua abscondar, et ero gemens et tremens super terram, et omnis qui me invenerit, occidet, (*vid. adiectam notam,*) II. 284.
19. Lamech duabus maritatus, III. 116. 140.
5. 24. De Cain septies, de Lamech septuagies septies reputabitur ultio, IV. 10.
22. Enoch iustissimus, II. 275.
24. Transtulit deus Enoch, qui nondum mortem gustavit, ut aeternitatis candidatus, II. 275. IV. 316. all. III. 333.
6. 1. Et factum est cum coepissent homines plures fieri super terram, et filiae natae essent eis, III. 15.
2. Conspicati autem filii dei filias hominum, quod pulchrae essent, acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerunt, III. 15. IV. 20. all. I. 461. IV. 156.
3. Non manebit spiritus meus in hominibus istis in aevum, quia caro sunt, III. 134. 228.
6. Poenitens quod hominem fecisset, IV. 42.
7. Iniquitates diluvium provocaverunt, III. 140. all. II. 227.
8. Noe iustus inventus, quem deus diluvio liberavit, II. 273.
19. Ex omnibus bestiis ex omni carne duo induces in arcam, ut vivant tecum. Masculus et femina erunt de animalibus, volatilibus, secundum genus et de omnibus serpen-

Cap. Verſ.

6. pentibus terrae ſecundum genus ipſorum: duo ex omnibus introibunt ad te, masculus et femina, III. 140.

7. 2. Ex omnibus beſtiis ex omni carne duo induces in arcam. IV. 183.

10. Diluvium II. 227. V. 202.

16. Arcam dominus poſt introitum Noe clauſit. II. 229.

8. 8. Columba dimiſſa ex arca, IV. 293.

9. Odoratusque eſt dominus deus odorem bonae fragrantiae, I. 103.

11. Columba pacis praeco, cum olea reverſa, II. 146. IV. 193.

21. Reſciſſa ſententia irarum priſtinarum, ignoſcere pactus operi et imagini ſuae, IV. 42.

9. 1. Benedixitque deus Noe et filiis eius, et dixit ad eos, creſcite et multiplicamini et replete terram, IV. 270. 271. 412.

3. et 4. Ecce dedi vobis omnia in eſcam tamquam olera foeni; verum carnem in ſanguine animae ſuae non edetis, II. 395. IV. 295.

5. Sanguinem animarum veſtrarum requiram de manu cunctarum beſtiarum, et de manu hominis, et de manu fratris exquiram eum III. 264. 286. all. IV. 131.

6. Qui effuderit ſanguinem hominis, pro ſanguine hominis eius effundetur, III. 286. all. IV. 131.

11. 7. Venite deſcendamus et confundamus illis ipſorum linguas, all. II. 227.

12. 7. Apparuit ei dominus, all. II. 219. 227.

13. Abraham ſororem mentitur Saram, III. 52.

17. Flagellavit autem dominus Pharaonem plagis maximis et domum eius propter Sarai uxorem Abrahae, all. III. 52.

13. 16. Faciam ſemen tuum ſicut multitudinem arenae, I. 179. 469.

18.

Cap.	Vers.	
14.	18.	Abrahae revertenti de praelio panem et vinum obtulit Melchisedech, II. 276.
		Rex dei altissimi sacerdos, II. 274.
	16.	Et benedixit ei. II. 274.
15.	5.	Velut stellae coeli erit semen tuum. I. 179. 469.
	7.	Abraham credidit deo, et iustitiae deputatum est, IV, 86 all. IV. 200.
16.	3.	Et dedit eam viro suo uxorem,
17.	1.	Dominus apparuit Abrahae, II. 219. 227.
	2.	Deus in amicitiae societatem Abraham adlegit, IV. 245.
	4. et 5.	Abraham pater nationum multarum, III. 145.
	8.	Dabo tibi et semini tuo.
	10.	Lex a Patriarchis, II. 274.
		Abraham circumcisionem accepit, II. 275.
	15.	Abrahae et Sarae nomina reformata, I. 230.
18.	1.	Abrahae visus deus apud quercum Mambre, II. 219. 227. III. 357.
	2.	Et venerunt angeli ad Abraham, III. 347. Et unum adoravit,
	4.	Dominus apud Abraham sub quercu refrigeravit, II. 229.
	18.	Benedictio patrum et semini eorum destinatur, I. 89.
	21.	Descendam, et videbo si secundum clamorem pervenientem ad me consummest; si vero non, ut agnoscam, I. 112.
19.	1.	Venerunt angeli duo ad Loth, I. 139.
	16.	Loth de incendio Sodomitarum liberatus angelorum manibus, III. 347. all. IV. 378.
	17.	Respectare noluit dominus quos ex Sodomis liberarat, III. 168.
	24.	Et pluit dominus super Sodomam et Gomorram sulphur et ignem de coelo a domino, II. 216. 227.
	33.	Incestus Loth.
20	2.	Abraham sororem mentitur Saram, III. 52.

13.

Cap. Vers.

21. 13. Benedictio patrum et semini eorum destinatur, I. 89.

22. 2. Tolle filium tuum quem diligis Isaac, IV. 86. all. IV. 10.

6. Isaac a patre in hostiam deditus lignum sibi ipsi portabat, II. 314. 331.

17. Et faciam semen tuum in multitudinem arenae, et tanquam stellas in coelo, I. 469. all. I. 179.

18. In semine tuo benedicentur nationes terrae, II. 270. III. 392.

23. 4. Postulans Sarae humandi locum de filiis Cher, dixit Abraham: date mihi possessionem sepulcri vobiscum, et humabo mortuam meam, III. 245.

24. 3. Non accipias in uxorem filio meo de filiabus Cananaeorum, all. IV. 359.

64. et 65. Rebecca conspecto procul sponso velamen invasit III. 22. IV. 22. 342.

25. 22. Viscera Rebeccae inquietantur, IV. 268.

23. Ecce gemini, duae gentes in utero tuo sunt, et duo populi de ventre tuo dividentur, et populus populum superabit, et maior serviet minori, II. 270. IV. 268. all. IV. 385.

27. Esau venator ferarum, II. 422.

30. 31. all. II. 423.

26. 2. Apparuitque ei dominus et ait, II. 219. 227.

3. Tibi et semini tuo dabo universas regiones has, II. 270. III. 392.

27. 28. Det tibi deus de rore coeli et de opimitate terrae I. 179.

39. De opimitate terrae erit inhabitatio tua et a rore coeli, I. 180.

28. 9. Nuptiae frequentatae, all. IV. 378.

12. Scala Iacob obfirmata in terra ad coelum, alii ascendunt in superiora, alii descendunt in inferiora, III. 172.

Cap.	Verſ.
	17. quam terribilis eſt locus iſte, non eſt aliud, ſed aedes dei, et haec porta coeli, I. 180.
30.	4. Deditque illi Balam in coniugium, I. 180.
	24 — 26. Colluctatus homini angelus toto corporis pondere dimitti deſideravit, adeo detinebatur, III. 347.
32.	28. Dixitque ei, non vocabitur iam nunc nomen tuum Iacob, ſed Iſrael erit nomen tuum, quia invaluiſti cum Deo, et cum hominibus potens es, all. I. 351.
	30. Et vocavit Iacob nomen illius, viſio dei, vidi enim deum facie ad faciem, et ſalva facta eſt anima mea, II. 220. 221.
	31. Ortusque eſt ei ſol, mox tranſivit viſionem dei; ipſe vero claudicabat femore ſuo, all. II. 221.
37.	28 Ioſeph venumdatus a fratribus in Aegyptum, I. 161. II. 314.
38.	14. Thamar viſa eſt quaeſtui ſedere, III. 69.
41.	18. Fornicatio Iudae cum inceſto, IV. 378.
	42. Ioſeph in ornamento, IV. 173.
	45. Ioſeph fuiſſe uniiugum, III. 145.
45.	24 Ne iraſcimini in via, IV. 12.
46.	1. et ſeqq. Chaldaeum ſemen in Aegyptum educatur, V. 204.
48.	13. ſeqq. Iacob nepotes ſuos ex Ioſeph Ephrem et Manaſſen capitibus impoſitis et intermutatis manibus benedixit, IV. 193.
49.	5. et 6. ſeqq. Simeon et Levi perfecerunt iniquitatem ex ſua ſecta (haereſi). Ne venerit in conſilium eorum anima mea, et in ſtationem eorum ne incubuerint iecora mea, quoniam in indignatione ſua interfecerunt homines, in concupiſcentia ſua caeciderunt nervos tauro, (ſubnervaverunt taurum,) I. 162. II. 316.
	Et ipſe erit ſpes et exſpectatio gentium, (nationum) I. 218.

Cap. Verſ.
49. 11. Lavabit in vino ſtolam ſuam, et in ſanguine uvae amictum ſuum, I. 359.
27. Benjamin lupus rapax ad matutinum comedet adhuc et veſperam dabit eſcam, I. 370.

Ex Exodo.

1. 11. Laterinae deductae ab Hebraeis, et villae, ac ciuitates aedificatae, all. II. 364.
15. De obſtetricibus protegentibus partus Hebraeos., all. I. 281.
16. Maſculi filii Hebraeorum interfici iuſſi, I. 281. all. I. 101.
2. 13. Quid proximum tuum percutis, I. 307.
14. Quis te conſtituit magiſtrum aut iudicem ſuper nos, I. 307.
3. 2. Apparuit Moyſi dominus, II. 219. 227. De rubo ardenti, II. 229. all. II. 342.
5. Solve calceamentum de pedibus tuis, locus enim in quo ſtas, terra ſancta eſt, all. IV. 338.
6. Vocavit eum dominus et dixit: Ego ſum deus Abraham, Iſaac et Iacob, all. IV. 4.
8. Et introducam te in terram quam paravi tibi, terram lacte et melle manantem dabo vobis, II. 345.
14. Ego ſum qui ſum, II. 231. all. IV. 4.
21. Cum egrediemini, non exibitis vacui, I. 100.
4. 2. Virgam portavit Moyſes, IV. 176.
3. Virgae in ſerpentem commutatae,
5. Aparuit Moyſi dominus, II. 219 227. 399.
6. Moyſis manum in ſinum condit et emortuam profert, et rurſus inſinuat, et viduam explicat, III. 264. 327.
10 et ſeqq. Moyſi cauſatus, linguae tarditatem, os repromiſit, et ſapientiam ipſam, cui nemo reſiſteret, I. 351.
24. et 25. Filius Moyſi ab angelo praefocatus fuis-

Cap.	Vers.	
4.		fuiſſet, ſi non Seffora mater eius calculo praeputium infantis circumcidiſſet, II. 276.
5.	9.	Opprimantur operibus, et expleant ea, I. 88.
	14.	Flagellati praefecti Hebraeorum, I. 89. 100.
6.	3.	Ego dominus qui apparui Abraham, Iſaac et Iacob, II. 219. 227. 399.
	23.	Aaronem non fuiſſe digamum, III. 145.
7.	3.	Et ego indurabo cor eius, I. 89.
	10.	Signa per Moyſen facta, I. 123.
	11.	De Magia adverſus Moyſen, IV. 157.
	12.	Magicarum virgarum dracones, IV. 331.
	17.	Plagae Aegyptiorum decem, I. 88.
8.	19.	Digitus dei eſt, I. 298.
11.	2.	Dices ergo omni plebi, ut poſtulet vir ab amico ſuo, et mulier a vicina ſua, vaſa argentea, aurea et veſtem, I. 432.
12.	6.	Omne vulgus filiorum Iſrael ad veſperam agnum immolabit, II. 300. 310. 320. all. I. 399.
	11.	Paſcha eſt domini, I. 357. II. 320.
	12.	Dominus comminatur exitium Aegyptiis, IV. 111.
		Azyma comedetis all. I. 399.
	16.	Non facies omne opus in ea, niſi quod fiet omni animae, I. 226.
	34. et 35.	Petierunt ab Aegyptis vaſa argentea et aurea et veſtes et illis ſpoliis offarcinatos cum oneribus conſparſionum eduxit Moſes ex Aegypto, I. 99. 283. 432.
	36.	Diſceptio iuſta Aegypti per filios Iſrael, I. 100. 285.
	37.	Exierunt ex Aegypto ſexcenta hominum millia, I. 468.
13.	2.	Omne masculinum adaperiens vulvam ſanctum vocabitur domino, III. 394.
	5.	De terra fluente lacte et melle, I. 128. II. 397.
14.	21.	Virga Moyſi imperat mari rubro, I. 262.

22.

Cap. Verſ.

14. 22. Iſrael per mare Erythraeum transvectus eſt, II. 280.
27. Aegypti Rex aqua extinguitur, IV. 64. 194.
28. Mare reverſum eſt primo diluculo ad priorem locum fugientibusque Aegyptiis occurrerunt aquae et involvit eos dominus in mediis fluctibus, IV. 64. 194.
30. Iſrael de duritia Aegyptiae ſervitutis ereptus valida manu dei, et ſublimi brachio, II. 397.

15. 26. De ligno amaram aquam dulcem reddente, IV. 194.
28. Duodecim fontes Elim, I. 229. 283.

16. 2. Et murmuravit omnis congregatio filiorum Iſrael contra Moyſen et Aaron in ſolitudine, II. 397.
3. Utinam obiiſſemus percuſſi a domino in terra Aegypti, quando ſuper ollas carnium ſedebamus, et panes in plenitudinem comedebamus. Quoniam eduxiſti nos in haec deſerta ad interficiendum ſynagogam iſtam fame. II. 397.
13 et 15. Panem petentibus de coelo dedit manna, II. 280.
16. De collectione mannae duplici in Paraſceue Sabbati, I. 225. 268. II. 282.
23. Memento diem Sabbatorum ſanctificare, I. 223.

17. 3. Poſt mannae eſcatilem pluviam, poſt petrae aquatilem ſequelam deſperant de domino, IV. 85.
6. Aqua de petra defluxit, IV. 194.
10. Agmen agit Ieſus Naue, et bellat populus, IV. 177.
11. Moſes extenſis manibus orabat usque in occaſum cum Ieſus adverſus Amalech praeliaretur, II. 316.

19. 2. Lex promulgata in ſolitudine Sina, II. 274.

Cap. Vers.
19. 16 Apparuit dominus in igne et nube, in monte et voce de coelo, I. 206. 275. II. 399.
20. 1. Dominus initiator veteris Teſtamenti, I. 274.
Lex dei data eſt, all. IV. 293.
2. Ego ſum dominus deus tuus, qui te eduxit de terra Aegypti, II. 346.
3. Non erunt tibi dei alii praeter me, II. 346.
4. Non facies tibi ſimulacrum (idolum) eorum quae in coelo, et quae in terra deorſum, et quae in mari infra terram, I. 102. II. 346. IV. 136. 149. 152.
5. Non adorabis ea, neque ſervies eis. Ego enim dominus deus zelotes, I. 102. II. 346. IV. 369
Ipſi vidiſtis quod locutus de coelo ad vos ſum, II. 346.
Non facietis vobis deos argenteos, deos aureos, ibid.
Non facietis vobis ſecundum haec, ibid.
Patrum delicta a filiis exigit deus, I. 89. 237. all. III. 146.
7. Non ſumes (collocabis) nomen domini dei tui in vano (vanum), II. 202. IV. 160. 178.
8. Mementote diem Sabbatorum ſanctificare eum, II. 280.
9. Sex diebus operabis (operare,) et facias omnia opera tua, I. 101. 226.
10. Septima autem die Sabbatum domini eſt (Sabbata domino deo tuo). Non facies in ea omne opus tuum, II. 281.
12. Honora patrem tuum et matrem, ut ſis longaevus ſuper terram, I. 94. 460. II. 272. IV. 354.
13. Non occides, I. 94. 294. IV. 108. 374.
14. Non adulterabis ſive moechaberis, I. 57. 94. 249. IV. 110. 373. 374. 377.

Cap. Verſ.

20. 15. Non fraudaberis ſeu furaberis, I. 94. 249. IV 110.
16. Non falſum teſtimonium dices, I. 94. 249.
17. Uxorem proximi tui non concupiſces, I. 94. 57. 249.

21. 2. Septimo anno ſervitia libertate ſolvuntur, I. 95.
22. De aborſu, IV. 293.
De poena talionis, ibid.
24. Dentem pro dente, oculum pro oculo, I. 95. 118. 243. III. 118. IV. 86.

23. 4. Si occurreris bovi inimici tui, aut aſino erranti, reduc ad eum, I. 332.
13. Nomen aliorum deorum non memorabitis, (pronuntiabitis,) neque audiatur de ore tuo, IV. 160. 177. 178.
15. Azymorum ſolemnitas, I. 315.
20. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui te cuſtodiat (in itinere) et introducat te in terram, quam praeparavi tibi, I. 157. II. 309.
21. Intende illi, et audi eum, ne inobediens fueris ei, non enim celavi te, quoniam nomen meum ſuper illum eſt, II. 309. I. 157.

24. 15. Vidit Moſes gloriam domini, I. 423.
16. Per nubem congreſſus dominicum Moſe, I. 142. 423.

25. 18. Quadraginta dies ieiunio Moſes functus, III. 338.

26. 18. Cherubim et Seraphim aurea, I. 102.

27. 13. Conſpectus ceterorum oppanſo velo interdicebatur, V. 44.

28. 13. Fibulam portavit Aaron, IV. 176.
17. et 18. Duodecim gemmae in tunica ſacerdotali Aaronis, I. 229.

32. 1. Fac nobis deos, qui nos antecedant, (praeeant nobis) I. 318. II. 271.
Moyſes enim ille, qui nos eiecit de terra Aegypti,

Cap. Vers.
32. 1. gypti, dereliquit nos, et quid illi acciderit, nescimus, II. 280. all. IV. 85.
2. et seqq. Urgetur Aaron, et iubet inaures feminarum suarum in ignem conferri, II. 351. all. IV. 85.
Cum ex monilibus feminarum et annulis virorum aurum fuisset igne conflatum, et processisset, eis bubulum caput, huic figmento universus Israel abrelicto deo honorem dederunt, dicentes: Hi sunt dei qui nos eiecerunt de terra Aegypti, II. 271.
6. Et sedit populus manducare et bibere, et surrexerunt ludere, I. 96. II. 398. all. IV. 351.
10. Sine me, et indignatus ira disperdam illos, et faciam te in nationem magnam, I. 113.
23. Fac nobis deos, qui nos antecedant, II. 271.
32. Non facies istud, aut et me cum iis impende, I. 113.
(Si perdis hunc populum, et me pariter cum eo disperde, III. 190.)
34. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam III. 309.
33. 6. Lex dei in monte Choreb, II. 274.
11. Os ad os stabat Moses, et facie ad faciem cum deo, sicut quis loquitur ad amicum suum, I. 278. II. 220.
13. Si inveni gratiam coram te, manifesta te mihi, ut cognoscenter videam te, I. 278. II. 219.
17. Et hunc sermonem quem fecisti faciam tibi. I. 278.
18. et 19. Et dixit Moses ostende mihi gloriam tuam. Et dominus, Ego praecedam in gloria mea, I. 278.
20. Non potes videre faciem meam, nemo hominum deum videbit, (non enim videbit homo faciem meam,) et vivet, I. 115. 278. 464. II. 219. 250. 309.

Cap. Verſ.

33. 21. Et tunc videbis poſteriora mea, I. 278.

34. 12. Idololatria moechiae nomine intellecta, IV. 394.

16. Vetus lex adimit connubium allophylorum, III. 147.

17. Azymorum ſolemnitas, I. 315.

30. Splendore faciei ſuae Moſes oculos perterrebat filiorum Iſraelis, I. 279. 422.

37. 7. Cherubim et Seraphim, I. 102.

Ex Levitico.

1. 1. Locutus eſt Moſi dominus, II. 309.

7. 1. Sacrificiorum et operationum ac oblationum ſcrupuloſitates, I. 96.

12. Aaron a Moſe unctus eſt, IV. 192.

8. 9. Vinum et ſiceram non bibetis tu et filii tui poſt te, ſi quando ingrediemini in tabernaculum, aſcendetis ad altare, et non moriemini, II. 406.

44. Sancti eritis quia deus ſanctus, III. 126.

12. 2. 4. et 5. Solennis partualis ſanguinis fluxus de lege taxatur, et modus temporis praeſcribitur, I. 266.

13. 2. et ſeqq. Lex leproſorum, I. 332.

12. Si autem varietas efflorvit in cutem, et totam cutem texerit a capite usque ad pedes per omnem conſpectum, IV. 428.

13. Et ſacerdos cum viderit, emundavit eum, quoniam convertit in album mundus eſt, IV. 428.

14. Qua vero die viſus fuerit, eiusmodi color vivus inquinatus eſt, IV. 428.

14. 2. et ſeqq. Lex de lepra, all. I. 322.

19. Ordinarius menſtrui ſanguinis fluxus in lege taxatur, et modus temporis praeſcribitur, I. 266.

24. Fluxus ſanguinis ex vitio valetudinis modum

Cap. Vers.
14. dum temporis praescriptum non habet, I. 266.
30. Lex a contactu feminae sanguinantis submovit, I. 265.
36. Si quae maculae et cavositates adnuntiatae in parietibus sacerdoti fuissent priusquam introiret ad inspiciendam eam, iubet auferri de domo omnia, ita immunda non futura, quae domus essent, IV. 429.
37. Dehinc introgressus sacerdos, si invenisset cavositates viridicantes vel rubescentes, et aspectum eorum humiliorem citra parietinam formam, IV. 429.
38. Exiret ad ianuam, et secerneret domum illam septem diebus, IV. 429.
39. Dehinc die septima regressus, si animadvertisset diffusum in parietibus tactum illum, IV. 429
40. Imperaret extrahi eos lapides, in quibus lepra fuisset, et abiici extra civitatem in locum immundum, ibid.
42. Et sumi alios lapides politos et solidos, et reponi loco pristinorum, et pulvere alio inlini domum, IV. 429.
16. 7. De hircis duobus in sacrificio, I. 135 II. 337.
14. Verum carnem in sanguine animae suae non edetis, II. 395.
19. 4. Non sequemini idola, et deos fusiles non facietis vobis. Ego dominus vester, II. 349.
11. Et non occides, non moechaveris, non fraudaveris, falsum testimonium non dices, II. 272.
17. Non odies fratrem tuum in animo tuo, traductione traduces proximum tuum, et non sumes propter illum delictum, I. 382.
18. Fratris tui malitiae memor non sis (ne meminerit is,) I. 332. 439.
Diliges proximum tibi tanquam te, III. 51. IV. 334. III. 43.

Cap. | Verſ.
19. | 20. De famulae concubitu, quae homini eſſet reſervata, necdum redemta, necdum liberata; proſpicietur illi, et non morietur, IV. 430.
20. | 15. Qui cum iumento et pecore coierit, morte moriatur, pecus quoque occidite, all. I. 57.
21. Quicumque ſumſerit fratris uxorem, immunditia eſt, turpitudo, ſine liberis morietur, III. 147.
21. | 1. Super omnem animam defunctam ſacerdos non introibit, et ſuper patrem ſuum et ſuper matrem ſuam non contaminabitur, I. 282. III. 148.
14. Sacerdotes mei non plus nubent, III. 118.
22. | 13. Filia ſacerdotis vidua vel eiecta, ſi ſemen non fuerit illi, in domum patris ſui regrediatur, et de pane eius alatur, III. 148.
23. | 3. Non facies omne opus in ea, niſi quod fiet omni animae, I. 226.
Paſcha eſt domini, I. 357.
27. Decima menſis ſeptimi dies placationis ſancta erit vobis dies, et vexabitis animas veſtras, II. 391.
29. Et omnis anima, quae vexata non fuerit in illa die, exterminabitur de populo ſuo, II. 391.
24. | 20. Oculum pro oculo, dentem pro dente, livorem pro livore, I. 95. 118. 243. III. 118. IV. 86.
25. | 3. Sex annos ſeres agrum, et ſex annis putabis vineam tuam, all. I. 95.
4. Septimo autem anno ſabbatum erit terrae, I. 95.
26. | 1. Filii Iſrael: famuli pueri mei. Hi ſunt quos eduxi de terra Aegypti. Ego dominus deus veſter. Non facietis vobis manufacta, nec ſculptile, nec ſtaticulum ſtatuetis vobis, nec lapidem ſcopum ponetis in terra veſtra. Ego dominus deus veſter, II. 349.

Ex Numeris.

Cap.	Vers.	
1.	1.	Locutusque est dominus ad Moysen, II. 309.
	5. et seqq.	Iudaea gens per tribus, et populos, et familias, et domus distincta fuit, I. 340.
6.	2.	Eiicient de castris omnem leprosum, I. 207.
1.	3.	Vinum bibere prohibitum Aaron et filiis eius, I. 458. II. 406.
6.	6. et 7.	Qui se deo voverit, ne super ullam animam introeat defunctam, ne super patris quidem aut matris aut fratris, I. 282.
11.	1.	Igne punitur Israeliticus populus, I. 188.
	4.	Carnem et ortygometram, I. 297. (Quis nos vescet carne,) II. 397.
	5.	In mentem nobis veniunt pisces, quos in Aegypto edebamus gratis et cucumeres et pepones, et porri et cepe et allia, II. 397. all. I. 96.
	6.	At nunc anima nostra arida, nihil sine manna vident oculi nostri, II. 397.
12.	2. — 5.	Transtulit de spiritu Mosi, IV. 291.
	6. 7. et 8.	Et si propheta fuerit in vobis, in visione cognoscar illi, et in somno loquar ad eum. Non quomodo ad Mosen, os ad os loquor ad eum, in specie, non aenigmate, I. 278. II. 221.
13.	17.	Et cognominavit Moses Ausen filium Naue Iesum, II. 308.
15.	30. 33.	Ligna colligens morti datus, I. 102.
20.	11.	Aqua de petra defluit, IV. 194.
21.	6.	Misit dominus in populum ignitos serpentes, I. 163.
	8.	De serpente aeneo suspenso in ligno, II. 316.
22.	9.	Fecit Moses serpentem aeneum, IV. 152.
24.	5.	De Balaam propheta, I. 306.
25.	1.	Abeunt libidinatum ad filias Moab, invitantur ad idola, ut spiritu fornicarentur. Edunt de pollutis eorum, et adorant deos gentis et Beelphegor initiantur, II. 351.

Cap. Vers.
25. 9. Et occisi sunt viginti quatuor millia hominum, IV. 378.
26. 5. et seqq. Per familias et domos Iudaea gens fuit distincta, I. 340.
33. 1. Profectio filiorum Israel in Aegypto, I. 283.
9. Duodecim fontes Elim, I. 229. 283.

Ex Deuteronomio.

5. 9. Non adorabitis ea, neque servietis illis, I. 102.
16. seqq. all. I. 94.
21. Uxorem proximi tui non concupisces, I. 57. 94. 249.
6. 2. Ut timeas dominum deum tuum. II. 346.
4. Audi Israel, dominus deus tuus unus est, ibid.
5. Diliges dominum deum tuum de toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex totis viribus tuis, I. 361. 386. II. 272. 346.
12. Ne obliviscaris domini dei tui, qui te eduxit de terra Aegypti, et domo servitutis. II. 346.
13. Dominum deum tuum timebis et illi famulaberis soli, et illi adglutinaberis, et in nomine eius deierabis, ibid.
14. Non ibitis post deos aliorum, et deos nationum quae circa vos, ibid.
15. Quia deus aemulator dominus deus tuus in te, et ne iratus indignetur et exterminet te a facie terrae, ibid.
8. 12. Ne cum manducaveris, et repletus fueris (et biberis) et domos magnas (optimas) aedificaveris, I. 240. II. 399.
13. Ovibus et bubus tuis multiplicatis ei (argento) pecunia et auro, ibid.
14. Extollatur cor tuum, et obliviscaris domini dei tui, ibid.

Cap. Vers.
10. 16. Circumcidetis duricordiam veſtram, I. 386. 433.
11. 26. Ecce poſui ante te maledictionem et benedictionem, I. 380.
27. Benedictionem, ſi audieritis praecepta domini dei veſtri, quaecunque ego praecipio vobis hodie, II. 347.
28. Maledictionem, ſi erraveritis de via quam mandavi vobis, ut abeuntes ſerviatis deis aliis quos non ſcitis, II. 347.
12. 2. Perditione perdetis omnia loca in quibus ſervierunt nationes deis ſuis, quas vos poſſidebitis haereditate ſuper montes et colles et arbores denſas quasque, ibid.
16. 3. Effodietis aras eorum, evertetis et comminuetis ſtaticula earum, et excidetis lucos earum, et ſculptilia ipſorum deorum concremabitis igni, et diſpergetis nomen eorum de loco illo, ibid.
30. Cave tibi ne ſequaris eas, poſteaquam exterminatae fuerint a facie tua, ne requiſieris deos illarum, dicens, quemadmodum faciunt nationes deis ſuis, et ego ita faciam, ibid.
13. 1. Si prophetes exſurrexerit in te, aut ſomnium ſomnians, et dederit tibi ſignum vel oſtentum, II. 348.
2. Et evenerit et dixerit, Eamus, et ſerviamus deis aliis, quos non ſcitis, ibid.
3. Ne audiatis ſermonem prophetae aut ſomniatoris illius; quia tentat vos dominus deus veſter, ut ſciat ſi (an) ex toto corde veſtro, et ex tota anima veſtra diligatis (timeatis) deum, ibid.
4. Poſt deum veſtrum abibitis, et hunc timebitis, et praecepta eius coſtodietis, et vocem eius audietis, et illi ſervietis et illi adhaerebitis, ibid.
5. Prophetes autem et ſomniator ille morietur: locu-

Cap. Vers.

13. locutus est enim ad seducendum te a domino deo tuo. ibid.

6. Si rogaverit te frater tuus ex patre aut matre, aut filius tuus, aut filia tua, aut mulier quae in gremio tuo est, aut amicus qui animae tuae par est, clam dicens: Eamus et serviamus deis aliis quos non scis nec patres tui, ibid.

7. et 8. Ex deis nationum quae circum te proxime sunt aut longe, ne velis ire cum illo, et ne audieris eum. Non parcet oculus tuus super eum. Non misereberis non celabis eum (nec disiderabis, nec salvabis eum) adnuntians adnuntiabis de eo. ibid.

9. Manus tuae erunt in eum inprimis ad occidendum et manus omnis populi in noviſſimis, II. 349.

10. Et lapidabitis eum, et morietur, quoniam quaesivit avertere te a domino deo tuo. ibid.

12. et seqq. Si quam de civitatibus constiterit suasu iniquorum hominum transisse ad deos alios, ut interficiantur omnes incolentes eam, et devotamenta haud universa eius, et colligantur omnia spolia eius in omnes exitus eius, et igni crementur cum omnibus vasis suis et cum omni populo in conspectu domini dei, ibid.

16. Et non erit habitabilis in aeternum non reaedificabitur amplius, nec adhaerebit quicquam manibus tuis ex devotamento eius, ut avertatur dominus ab indignatione irae suae, ibid.

14. 3. De ciborum immundorum prohibitione, I. 96. 392.

9. In piscibus munda sunt quae cooperta squamis, et pinnata remigiis, all. I. 99.

15. 2. Dimittes omne debitum quod tibi proximus debet, et fratrem tuum non repetes, quo-

Cap.	Vers.	
15.		quoniam remissio domini dei tui invocata est, I. 250.
	4.	Non erit in te indigens, uti benedicens benedicat te dominus deus tuus, I. 245.
	7.	Si autem fuerit indigens de fratribus tuis, non avertes cor tuum, nec constringes manum tuam a fratre tuo indigente, I. 246.
	8.	Aperiens aperies illi manum, foenerans foenerabis illum quantum desiderabit, ibid.
18.	15.	Prophetam suscitabit vobis deus ex filiis vestris, tanquam me audietis illum, I. 276.
	16.	Ignem hunc maximum amplius non videbo, ne moriar, ibid.
	19.	Omnis autem, qui illum non audierit, exterminabitur anima eius de populo suo, ibid.
19.	15.	In tribus testibus stabit omne verbum, I. 275.
	21.	Malum malo foenerabunt, IV. 86.
21.	21.	Auferte malum de vobis, I. 439.
	22.	Si autem fuerit in aliquo delicto, ita ut iudicium mortis sit, et morietur, et suspendetis eum in ligno II. 313.
	23.	Sed et sepultura sepelietis eum ipsa die, quoniam maledictus a deo est omnis homo qui pependerit in ligno, et non inquinabis terram quam dominus deus tuus dabit in sortem, I. 160. II. 313. IV. 90.
22.	5.	Maledictus qui muliebribus vestietur, IV. 136. 171.
	28. et 29.	Qui ex compressione matrimonium fecerit, non poterit dimittere uxorem in omne tempus, I. 327.
23.	3.	Ammonitae et Moabitae prohibentur in ecclesiam populi dei recipi, I. 286.
	4.	Quod populum Aegypto profectum inhumane et inhospitaliter copiis defraudassent, ibid.
	19.	Non erit vectigal pendens ex filiis Israel, IV. 387.

Cap. Vers.

24. 1. Si sumserit quis uxorem et habitaverit cum ea, evenerit non invenire eam apud eum gratiam, scribet libellum repudii, et dabit in manu eius, et dimittet illam de domo sua, I. 324.

12. Non dormies super pignus eius, I. 250.

13. Redditione reddes ei pallium circa solis occasum, et dormiet in pallio suo, ibid.

25. 4. Bovi terenti os non colligabis, I. 267. 284.

5. Si quis frater illiberis decesserit a fratre ipsius supparabitur semen illi,

27. 15. Maledictus homo qui fecerit sculptile aut fusile, aspernatum domino opus manuum artificis, et collocaverit istud in abscondito, II. 349.

28. 63. Eiiciemini de terra in quam introibitis, II. 323.

65. Et in nationibus illis non eritis in requiem, et non erit stabilitas vestigii pedis tui. Dabit tibi deus cor tædians, et tabescentem animam, et oculos deficientes, ut non videant, ibid.

66. Et erit vita tua pendens in ligno ante oculos tuos et non credes vitae tuae, ibid.

29. 5. Per quadraginta annos populus calceamenta et vestimenta non detriverat, III. 333.

30 11. Praeceptum excelsum non est, nec longe a te, I. 336.

12. Non est in coelo ut dicas, quis ascendet in coelum et deponet nobis illud et auditum illud faciemus, ibid.

14. Prope te est verbum, in ore tuo, et in corde tuo, et in manibus tuis facere illud, ibid.

19. Ecce posui ante vos benedictionem et maledictionem, I. 238.

32. 15. Incrassatus est dilectus, et pinguefactus, et dilatatus est, et dereliquit deum qui fecit eum, et abscessit a domino salvificatore suo, II. 399.

Cap. Vers.
32. 20. Avertam faciem meam ab eis, et monstrabo quid illis in noviſſimis, quoniam genitura perverſa eſt, filii in quibus fides non eſt, I. 319.
21. Illi obaemulati ſunt me in non deo, et provocaverunt me in iram in idolis ſuis. Et ego obaemulabor eos in non natione, et in natione inſipiente provocabo eos in iram, I. 319.
35. Vindictam mihi, et ego vindicabo, I. 243. 439 IV. 93.
(Mihi defenſam et ego defendam, dicit dominus,) I. 95 all. I. 87.
39. Ego percutiam, et ego ſanabo, I. 177. 186. 422. III. 177. 228. IV. 369.
33. 17. Tauri decor eius, cornua unicornis cornua eius, in eis nationes ventilabit pariter ad ſummum usque terrae, I. 161. II. 315.

Ex Ioſue.

3. 1. Tranſivit Iordanem Ieſus cum populo Iſrael, I. 263.
Introduxit Ieſus Naue populum in terram repromiſſionis melle et lacte manantem, I. 156. II. 308.
4. 3. Duodecim lapides ab Ieſu de Iordane electi, et in arcam teſtamenti conditi, I. 229.
10. In tranſitu Iordanis machaeram fuiſſe, I. 263.
5. 5. Circumcidit Ieſus populum, all. I. 156.
6. 1. et ſeqq. Ieſus Naue cum Hiericho civitatem debellabat, praeceptum ſibi a deo dixit, ut populo mandaret ut ſacerdotes arcam teſtamenti dei ſeptem diebus circumferrent in circuitu civitatis, atque ita ſeptimi diei circuitu peracto ſponte ruerent muri civitatis. Quo die non tantum ſacerdotes ſunt operati, ſed

Cap. Verſ.

6. 1. ſed et in ore gladii praeda facta ſit civitas ab omni populo Iſrael, II. 282. all. I. 224.

12. 12. Stetit ſol in Gabaon, et luna in Aialon, donec ultus eſt populus de inimicis ſuis, II. 410.

Ex Iudicum.

2. 8. et ſeqq. Defuncto Ieſu Naue dereliquerunt deum patrum ſuorum, et ſervierunt idolis Baalim et Aſtartis. Et iratus dominus tradidit eos in manibus diripientium, et diripiebantur ab illis et venundabantur inimicis, nec poterant omnino ſubſiſtere a facie inimicorum ſuorum, quocunque proceſſerant, manus erat ſuper illos in mala, et compreſſati ſunt valde, II. 351.

16. et ſeqq. Critis obaudire non perſeveraverunt, ut quis critarum obierat, illi ad delinquendum ſupra quam patres eorum, abeundo poſt deos aliorum, et ſerviendo et adorando eos. Itaque dominus iratus, quoniam quidem (ait) transgreſſa eſt gens iſta pactum meum, quod diſpoſui patribus eorum, et non obaudierunt voci meae, et ego non advertam ad auferendum virum a facie eorum ex nationibus quas reliquit decedens Ieſus, II. 352.

3. 6. et ſeqq. Dum a deo idololatria exorbitat Iſrael, et bello, et captivitate et iugo Allophylorum punitur, ibid.

8. 15. Ecce homo et facta eius IV. 177. *niſi haec verba ſint ex libro Enoch.*

9. 24. Quotiens populus Iſraeliticus idololatriae reus inventus eſt, toties reſtitutus eſt, I. 213. IV. 378.

10. 2. et 14. Quoties iudicavit, toties Iſrael dominus reſtituit, I. 94.

13. 6. et 7. Iſrael a deo exorbitans per idololatriam, a deo punitur, I. 89. II. 352.

1.

Cap. Vers.
20. 1. Israel faciens malum, a deo punitur, II. 352.

Ex 1. Regum. (1. Sam.)

1. 15. Per abstinentiam Anna Samuelem deo voverat. Vinum, inquiens, et inebriamen non bibi, II. 406.
2. 20. Anna uxor Helcanae sterilis, per ieiunium impetravit sibi filium, II. 402.
6. Qui occidit et vivificat, I. 186. 330. 422. all. I. 177.
8. Anna mater Samuelis: Qui, inquit, excitat paupeperem de terra et mendicum, uti sedere eum faciat cum Dynastis populi, et in thronis gloriae, I. 233.
4. 17. 18. et 19. Ob sacrificiorum carnalium defraudationem, eliditur pro templi foribus senior Heli, filii eius in acie ruunt, nurus exspirat in partu, II. 420.
7. 6. Dereliquerat Israel in aquatione apud Maspha, sed delictum ieiunio diluit, II. 400.
8. 7. Non te contemserunt sed me, I. 286.
9. 16. Elegitur Saul, I. 104.
10. 6. Saul in alium virum conversus, IV. 232.
12. Quid hoc filio Cis, An et Saul in prophetis? IV. 232.
24. Qualis non erat in filiis Israel, I. 196.
11. 6. Saulem adsumit in regnum, et spiritu sancto auget, I. 106.
12. 9. Quomodo Israel a deo exorbitans traditus sit in manibus Philisthinorum, II. 352.
13. 8. Saul despector Samuelis, I. 104.
14. David vir bonus secundum cor Domini, II. 3.
14. 24. Maledictus homo qui ederit panem ad vesperam, usquedum ulciscar de inimico meo, et non gustavit totus populus eius, II. 410.

43.

Cap.	Vers.	
14.	43. et 44.	Ionathan filius Saulis, resignati ieiunii culpam deprecatione delevit, I. 213.
	45.	Liberavit populus Ionathan ut non moreretur, I. 94.
15.	11.	Poenitet quod Regem Saul fecerim, I. 106.
	17.	Unctio Regis Israelis, IV. 192.
	28.	Discidit dominus regnum Israelis de manu tua hodie, et dabit illud proximo tuo: optimo super te et scindetur Israel in duas partes et non convertetur, neque poenitentiam aget, quia non sicut homo est ad poenitendum, I. 108.
	7.	Homo in faciem, deus in praecordia contemplatur dominus autem intuetur cor, II. 4. III. 70.
18.	14.	Abscessit spiritus domini a Saule et conturbabat eum spiritus nequam a domino, et suffocabat eum III. 176.
19. 20.		
21.	10. et seqq.	David exagitatur. I. 371. II. 364.
22.	6.	David cum suis panes propositionis accepit
27.		et comedit, I. 225.
28.	7. et 11.	Saul iubet Pythonico spiritu e sepulchro vocare animam Samuelis, IV. 332.

Ex 2 Regum. (2 Sam.)

5.	8.	Davidem in recuperatione Sionis offenderant coeci resistentes quo minus admitteretur, I. 342.
	12.	Semini eius quod erit, ex ventre ipsius, I. 168. (Semen tuum quod ex ventre tuo,)
7.	15. 27.	David per sanguinem nuptias sibi ingessit, III. 145.
11.	9.	David caedis et stupri reus, II. 4.
12.	13.	Et dixit Nathan agnoscenti David delictum suum in Uriam: Et dominus circumduxit delictum tuum. I. 213. 421. all. IV. 378.

Cap.	Vers.	
15.	14.	Ionathan filius Saulis reſignati ieiunii culpam deprecatione delevit, I. 213.
17.		David exagitatur, I. 371. II. 364.
	19.	Et hoſtes eius averterit deus et abſumſerit, I. 411.

Ex 3 Regum (1 Reg.)

1.	39.	Cornu de quo Reges ungebantur. II. 327.
3.	11 et ſeqq.	Salomon, qui permiſſa ſibi optione maluit poſtulare ſapientiam, meruit etiam divitias conſequi, all. I. 239.
	12.	Salomon omni gratia et ſapientia donatus a domino, II. 4.
4.	13.	A Berſabee usque Dan termini regni eius, II. 291.
6.	1. et ſeqq.	De dei templo, IV. 350.
8.	1.	De arca teſtamenti, IV. 350.
	63.	Prima templi dedicatio, ibid.
11.	3.	Salomon dives uxoribus, III. 145.
	3.	Salomon ad idololatriam a mulieribus inducitur, II. 4.
	9. et 10.	Salomoni ira dei acceſſit poſt luxuriam et idololatriam, I. 169.
	29. et ſeqq.	Samaria deſciverat ab Iſraele, habens ſchiſma illud ex decem tribubus, quas avulſas per Achaiam prophetam collocaverat apud Samariam Ieroboam; I. 334.
12.	28.	Cum Ieroboam vaccas aureas et lucos colebant, II. 271.
13.	9. et 19. et 23. 24.	Sameas homo dei qui prohibitus ne cibum adtingeret apud Ieroboam poenam deſerti ieiunii luit, II. 421.
14.	22.	Iſrael a deo exorbitans per idololatriam a deo punitus eſt I. 89.
17.	1.	Vivit dominus, cui adſiſto in conſpectu eius, ſi erit ros iſtis annis et imber, II. 400.
	2.	Et factum eſt verbum domini ad Heliam, I. 273. II. 402.

Cap. Vers.

17. 6. Corvi pane et carne ſaturare aſſueverunt Heliam, II. 405.
13. et ſeqq. Vidua Sareptenſis paſcitur ab Helia propheta, I. 268.
22. Filium viduae mortuum ſuſcitavit Helias, I. 255.

19. 2. et ſeqq. Helias minantem Iezabel fugiens, poſt unicum pabulum et potum, quem ab angelo expergefactus invenerat, et ipſe quadraginta diebus et noctibus vacuo ventre, arido ore pervenit in montem Chorcb; ubi cum in ſpelunca divertiſſet, familiari ingreſſu dei exceptus eſt, II. 400. all. II. 364. III. 338.
9. Quid tu Helia hic, II. 400.
11. Dominus viſus Heliae, I. 274. II. 399.
12. Non in igne dominus, ſed in ſpiritu miti, I. 282.

21. 19. Qualiter occidiſti, et haereditatem poſſediſti, in quo loco ſanguinem Nabuthae canes delinxerant, tuum quoque delinguent, II. 402.
27. Achab regem maritum Iezabel reum idololatriae et ſanguinis Nabuthae, veniam meruit poenitentiae nomine, I. 213. 421. all. II. 402. IV. 378.
28. Et factus eſt ſermo domini ad Heliam, I. 373. II. 402.
29. Vidiſti ut reveritus ſit Achab a facie mea: pro eo quod reveritus eſt, non ſuperducam laeſuram in diebus ipſius, ſed in diebus filii eius ſuperducam eam, II. 402.

Ex 4. Regum. (2. Reg.)

1. 10. Deſcendat ignis de coelo et devoret te, all. I. 281.
2. 11. Helias curru raptus ad coelum, I. 429. Translatus eſt, IV. 291. 316.

16.

Cap. Vers.
2. 16. Intellexerunt quod Heliae spiritus in Helisaeum sit repraesentatus, II. 330.
1 24. Immisit Helizaeus pueris ursos, I. 280. all. I. 89.
4. 26. Mandavit Helisaeus Giesi, cum introisset ad Sunamitin, dicere ei, all. I. 228. Pax viro tuo, pax filio tuo, I. 284.
29. Accinge lumbos tuos, et sume baculum meum in manum, et vade: quemcumque conveneris in via, ne benedixeris eum; et qui te benedixerit, ne responderis ei, ibid.
33—36. Die Sabbati Helizaeus prophetis Sunamitidis filium mortuum restituit in vitam, ibid.
42. et seqq. Viginti hordeaceos panes cum populo distribui iussisset, et minister eius respondisset; quid ego hoc idem in conspectum centum millibus hominum? Da, inquid, et manducabunt, quoniam haec dicit dominus: Manducaverunt, et reliquerunt reliquis secundum dictum domini, I. 268.
5. 14. Naaman Syrus mundatur, I. 208.
6. 4. Cum filii prophetarum super flumen Iordanem lignum securibus caederent, exilit ferrum et mersum est in flumine; atque ita Helisaeo propheta supervenient, petunt ab eo filii prophetarum, uti ferrum flumini quod mersum fuerat, erueret. Atque ita Helisaeus accepto ligno, et misso in eum locum ubi summersum fuerat ferrum, statim supernatavit, et lignum mersum est, quod receperunt filii prophetarum, II. 330.
23. Israel a deo exorbitans per idololatriam, a deo punitur bellis gentium, I. 89. II. 352.
28. 30. et seqq. Minae et blasphemiae Sennacherib regis Assyriorum, II. 401.
13. 1. Humiliatio regis Ezechiae avertit propositum Senacherib, ibid.

Cap. Vers.

18. 1. Haec dicit dominus deus, praecipe domui tuae: morieris enim, et non vives, all. I. 308.

19. 1. Ezechias sedit ad dexteram templi et hostes eius avertit deus et absumsit, I. 411.
Dominus Ezechiae fletibus flectitur, I. 421.

20. 17. Israël punitus, quia sacrificavit deis alienis, II. 352.

Ex 1 Paralipomenon.

22. 10. Domine, non est similis tui, I. 5. 7.

Ex 2 Paralipomenon.

1 Par. 27.

2 Par. 24. 21. et 22. Zacharias trucidatur inter altare et aedem, II. 364.

1. Populus reversus de Babylone, IV. 351.

5. 13. et seqq. Secunda restitutio templi, IV. 350.

9. 12. Cum Allophylis non commiscendum, I. 401.

10. 2. et seqq. Allophylorum nuptiae prohibitae, ibid.

Ex 4 Esdrae.

8. 20. Oculi domini alti, II. 4.

15. 1. Loquere in aures audientium, I. 242.

Ex Iudith.

8. 1. Iudith filia Merari monogama vidua, III. 169.

Ex Iob.

1. 12. Ecce omnia quae sunt ei, in manu tua do, in ipsum ne extenderis manum. III. 174.
21. Dominus dedit, dominus abstulit, sit nomen domini benedictum, III. 105. all. IV. 99.

2. 6. et seqq. Dedit deus potestatem Satanae in corpus Iob. III. 174.
Ecce trado tibi illum, tamen animam eius custodi, III. 174.

Cap. Vers.
2. 10. Quasi una de stultis mulieribus locutus es, all. IV. 100.
5. 13. Deprehendens sapientes in nequitia eorum, I. 397.
17. 14. Putredini dixi, pater meus es, mater mea, et soror mea vermibus, all. IV. 100.
19. 25. In novissimo die de terra surrecturus sum, all. III. 251.
21. 1. Respondens dominus Iob, de turbine dixit, I. 142.
38. 12. 13. Quae Iob amiserat, reduplicata possedit, IV. 101.

Ex Psalmis.

1. 1. Felix (Beatus) vir, qui non abiit in concilio impiorum, et in via peccatorum non stetit, et in cathedra pestium (pestilentiae) non sedit, I. 98. 365. IV. 110. 418. all. IV. 140.
2. In lege domini voluntas eius, et in lege domini meditabitur die ac nocte, I. 97. IV. 377.
3. Et erit tamquam lignum, quod plantatum est iuxta exitus aquarum, quod fructum suum dabit, in tempore suo, I. 98. IV. 48.
Et folium eius non decidet, et omnia quaecunque faciet, prosperabuntur illi, I. 98. IV. 48.
2. 1. Quare tumultuatae sunt gentes, et populi meditati sunt inania, I. 37. 172. 362. 379. II. 262. III. 247.
2. Adstiterunt reges terrae, et magistratus circumvenerunt in unum (et principes (archontes) congregati sunt in unum), adversus dominum, et adversus Christum ipsius, (eius) I. 37. 172. 362. 379. 438. II. 262. III. 247.
3. Disrumpamus vincula eorum a nobis, et abiiciamus a nobis iugum ipsorum, I. 172. 379. 385.

Pſal.	Verſ.
2.	7. Filius meus es tu, ego hodie genui (gendravi) te, I. 167. 276. 411. II. 200. 208. 325.
	8. Pete a me, et dabo tibi gentes haereditatem tuam, et poſſeſſionem tuam terminos terrae, I. 247. 290. 263. 450. II. 325. 339.
3.	1. Domine, quid multiplicati ſunt qui comprimunt me? II. 211.
	4. Voce mea ad dominum exclamavi, et exaudivit me de monte ſancto ſuo, I. 229.
4.	5. Iraſcimini, et nolite peccare, (delinquere,) I. 98. 458. IV. 426.
	7. Significatum eſt ſuper nos lumen perſonae tuae domine, I. 425.
7.	10. Scrutans corda et renes deus, I. 398.
	12. Deus iudex iuſtus, IV. 368. 392.
8.	3. Ex ore lactentium et parvulorum expedit laudem, IV. 253.
	6. Minoraſti (minuiſti) eum modico citra angelos, I. 115. II. 206. 228. 246. 335. III. 376. 378. IV. 362. all. I. 133. 272.
	Gloria et honore coronaſti eum, II. 228. 246. 336.
	7. Omnia ſubiecisti ſub pedibus eius; I. 450. II. 336.
9.	18. Avertantur peccatores in inferos, omnes nationes quae dei obliviſcuntur, I. 232.
	19. Quoniam non in finem oblivioni habebitur mendicus, tolerantia pauperum (iuſtorum) non peribit in finem, I. 232. 351.
17.	18. Cum ſancto ſanctificatus eris, et cum viro innocente innocens eris, et cum perverſo perverteris, et cum electo electus eris, I. 458. III. 126. IV. 418.
	48. Populus quem non noveram, ſervivit mihi, in auditu auris obedivit mihi, II. 279.
18.	4. In univerſam terram exivit ſonus eorum, et usque ad terminos terrae verba eorum (in omnem terram exiit ſonus eorum, et

Pſal. Verſ.
18. in terminos terrae (orbis) voces eorum), I. 171. 368. 462. II. 289. III. 183.
6. Ipſe tamquam ſponſus egrediens de thalamo ſuo, I. 220.
6. A ſummo coeli progreſſio eius, ibid.
7. Et deverſio eius usque ad ſummum eius, ibid.
8. Lex inviturupersibilis convertens animas, IV. 377.
9. Iura domini directa, oblectantia corda, praeceptum domini lonqe lucens, illuminans oculos, ibid.
11. Eloquia domini dulciora ſuper mel et favos, I. 251. II. 345.
19. 1. Exaudiet te dominus in die preſſurae, I. 434.
8. Iſti in curribus et iſti in equis, nos autem in nomine dei noſtri invocabimus, IV. 358.
21. 2. Deus meus clamabo per diem et exaudies, et noctē, et non in vanitatem mihi, I. 229.
6. Ego vermis et non homo, ignominia hominum et abiectio plebis (nullificamen populi) I. 168. 272. II. 335. all. I. 133. III. 379.
7. Omnes qui ſpectabant me, naſo irredebant me, locuti ſunt labiis, et capita moverunt, I. 363. all. III. 248.
8. Speravit in deum, liberet eum, I. 363.
9. Quia tu es, qui avulſiſti me ex utero matris meae et ſpes mea ab uberibus matris meae, ſuper te proiectus ſum ex vulva, III. 388.
12. Avulſiſti me ex utero, ab utero matris meae, deus meus es tu, III. 388.
14. Sicut aqua effuſus ſum,
16. Lingua mea adglutinata eſt gutturi meo, I. 363.
17. Circumdederunt me canes, ſynagoga malefícorum circumvallavit me, ibid.

Pſal. Verſ.

21. 18. Exterminaverunt manus meas et pedes, et dinumeraverunt oſſa mea, II. 300. 313. 328. (Foderunt manus meas et pedes) I. 164. 363. II. 318. III. 248.
Ipſi autem contempſati ſunt et viderunt me, II. 328.
19. Super veſtem meam miſerunt ſortem, I. 363. II. 314. III. 248.
22. Salva me ex ore leonis, et de cornibus unicornuorum humilitatem meam. (Salvum fac me ex ore leonis, et de cornibus unicornis humilitatem,) I. 164. II. 318.
23. Enarrabo nomen tuum fratribus meis, in medio eccleſiae hymnum tibi dicam, I. 174.
26. A te laus mihi in eccleſia magna, ibid.

23. 1. Domini eſt terra et plenitudo eius orbis terrae, et omnes qui habitant in illa, II. 119.
2. Ipſe ſuper maria fundavit eam, et ſuper flumina praeparavit eam, ibid.
4. Innocens et purus corde, qui non accepit in vanum nomen dei, et non iuravit ad proximum ſuum in dolo, I. 98.
5. Iſte accipiet benedictionem a domino et miſericordiam a deo ſalutificatore ſuo, ibid.
7. Auferte portas principes veſtras, et ſubleventur portae aeternae, et intrabit rex gloriae, II. 371. III. 192.
8. Dominus validus, dominus potens in bello, I. 263.
12. Quis eſt iſte rex gloriae? Dominus virtutum ipſe eſt rex gloriae, I. 450. all. IV. 362.

25. 4. Non ſedi cum conſilio vanitatis, et cum inique agentibus non introibo, IV. 418.
5. Et cum impiis non ſedebo, ibid.
6. Lavabo cum innocentibus manus meas, et altare tuum circumdabo domine, ibid.

28. 2. Afferte deo claritatem et honorem, III. 73.
3. Dominus ſuper aquas multas, I. 263.

Pſal. | Verſ.
30. 2. Inclina ad me aurem tuam; accelera ut eruas me, all. I. 364.
31. 1. Beati quorum dimiſſa ſunt delicta, et quorum opertae ſunt iniquitates, II. 360.
2. Beatus vir cui non reputaverit deus delictum, II. 361.
32. 6. Sermone eius coeli confirmati ſunt, et ſpiritu ipſius univerſae vires (virtutes) eorum, II. 140. 200. 201. 284.
18. Oculi domini ſuper timentes eum, ſperantes in miſericordiam ipſius, I. 98.
19. Ad deliberandas animas eorum de morte, et nutricandos eos in fame, ibid.
33. 1. Benedicam dominum in omni tempore, IV. 5.
13. Compeſce linguam tuam a malo, et labia tua, ne loquantur dolum, I. 98.
14. Declina a malo, et fac bonum, quaere pacem, et ſectare eam, I. 98. 439.
19. Multae preſſurae iuſtorum, et ex omnibus liberavit eos dominus, I. 99.
20. Dominus cuſtodit omnia oſſa eorum, unum ex ipſis non comminuetur, I. 99.
22. Redimet dominus animas ſervorum ſuorum, I. 99.
34. 14. Retribuebant mihi mala pro bonis, II. 313.
10. Qui mecum panem edit, levabit in me plantam, I. 357.
44. 1. Eructávit cor meum ſermonem optimum, I. 65. 231. II. 104. 200. 209.
3. Tempeſtivus decore citra filios hominum, I. 158. II. 306. 336.
Effuſa eſt gratia in labiis tuis, propterea benedixit te deus in aevum, I. 134. II. 306. 336.
4. Accingere enſem ſuper femur, I. 134. 151. 457. II. 306. 336. all. I. 152.
5. Extende et proſpera et regna, I. 151. II. 306. all. I. 152.

Pſal. Verſ.

44. Potens tempeſtivitate tua, et pulchritudine tua, I. 134. propter lenitatem et iuſtitiam tuam, II. 306. 336.
6. Deducet te magnitudo dexterae tuae, (mirifice dextera tua) I. 162. II. 306.
7. Sagittae tuae acutae, populi ſub te cadent, I. 162. II. 307.
8. Thronus tuus deus in aevum, virga regni tui, II. 215.
9. Dilexiſti iuſtitiam, et odiſti iniquitatem; propterea unxit te deus, deus tuus oleo laetitiae prae conſortibus tuis, ibid.

48. 17. Ne timueris, cum dives factus fuerit homo, et cum abundabit gloria eius, I. 240.
18. Quoniam cum morietur, non tollet omnia, neque deſcendet cum eo gloria ſua, ibid.
21. Adſimilatus eſt homo irrationalibus iumentis, III. 319. IV. 282.

49. 14. Non enim bibam ſanguinem taurorum et hircorum, I. 13. II. 343.
15. Sacrifica deo ſacrificium laudis, et redde altiſſimo vota tua, II. 285.
17. Peccatori autem dixit dominus: Ut quid exponis tu iuſtificationes meas, et adſumis teſtamentum meum per os tuum, IV. 418.
19. Si videbas furem, concurrebas cum eo, et cum adulteris portionem tuam ponebas, IV. 127.

50. 11. Cor mundum conde in me deus, IV. 238. all. V. 80.
18. Cor contribulatum hoſtia eſt deo, II. 285. 420. all. II. 394.

58. 12. Diſperge illos in virtute tua, I. 176. II. 334.

61. 10. Ne deſideraveritis divitias et ſi refluxerint, ne adieceritis cor, I. 241.

64. 7. Praeparans montes in fortitudine tua, (in viribus, quibus cinxus) II. 240.

66. 5. Terra dedit benedictiones ſuas, II. 328.

67. 19. Aſcendit in ſublimitatem, captivam duxit ca-

Pſal. Verſ.
captivitatem, dedit data filiis hominum, I. 406.
28. In eccleſiis benedicite dominum deum, I. 174.
68. 6. Quae non rapueram, tunc exſolvebam, II. 313.
26. Miſerunt in potum meum fel, et in ſiti mea potaverunt me aceto, II. 314. 328. all. III. 248.
70. 18. Ne dereliqueris me donec adnuntiem brachium tuum nativitati univerſae venturae, II. 211.
71. 1. Deus iudicium tuum regi da, et iuſtitiam tuam filio regis, I. 412.
4. Iuſtitia iudicabit mendicos populi, et faciet ſalvos filios pauperum, I. 232.
6. Deſcendit tanquam imber ſuper vellus, et velut ſtillae deſtillantes in terram. I. 413.
8. Dominabitur a mari ad mare, et a flumine usque ad terminos terrae, ibid.
9. Inimici eius pulverem lingent, ſubiecti utique pedibus ipſius, I. 414.
10. Reges Arabum et Saba munera afferent illi, I. 149. II. 305.
11. Adorabunt illum omnes reges, et ſervient ei omnes nationes, I. 232. 413.
12. Quod liberavit a dynaſta mendicum, I. 232.
13. Parcet mendico et pauperi, et animas pauperum ſalvas faciet, ibid.
14. Ex uſura et iniuſtitia redimet eorum animas, et honoratum nomen eorum coram ipſo, ibid.
15. Et dabitur ei de auro Arabiae, I. 149. II. 305.
17. Sit nomen eius in aevum, ante ſolem manebit nomen eius, et benedicentur in illo univerſae gentes, I. 413.
18. Quoniam benedictus dominus deus Iſrahelis, qui facit mirabilia ſolus, ibid.

Pſal.	Verſ.
71.	19. Benedictum nomen gloriae eius, et replebitur universa terra gloria eius, ibid.
77.	2. Aperiam in parabolam os meum, eloquar problemata, I. 222.
	29. Panem angelorum edit homo, II. 280. III. 358.
81.	1. Deus deorum ſtetit in eccleſia deorum in medio autem deos diſcernit, I. 12. II. 86. 216.
	3. Iudicate pupillo et mendico, humilem et pauperem iuſte tractate, I. 32.
	4. Liberate pauperem et mendicum de manu peccatoris eruite, ibid.
	6. Ego dixi vos dii eſtis et filii altiſſimi, I. 12. II. 86. 216.
83.	5. In ſecula ſeculorum laudabunt te, IV. 69.
	11. Elegi abiectus eſſe in domo dei mei, I. 230.
84.	4. Et ecce Allophyli, et Tyrus et populus Aethiopum, iſti fuerunt illic, ibid.
	5. Mater Sion dicet homo, et homo factus eſt in illa et aedificavit eam, voluntate patris, I. 230.
	(Quoniam deus homo natus eſt in illa, et aedificavit eam voluntate patris,) II. 257. 258.
90.	13. Super aſpidem et baſilicum incedes, et conculcabis leonem et draconem, I. 287.
91.	12. Et florebit velut phoenix, III. 233.
93.	11. Dominus ſcit cogitationes gentium, quoniam ſint ſupervacuae, I. 398.
94.	5. Terra dedit benedictiones ſuas, II. 328.
95.	2. Cantate domino canticum novum, adnuntiate inter gentes gloriam eius, ibid.
	5. Dei gentium daemonia, III. 202.
	7. Adferte deo patriae gentium, adferte deo claritatem et honorem, adferte deo ſacrificia nomini eius, II. 285.
	8. Tollite hoſtias, et introite in atria eius, ibid.
	9. Dominus a ligno regnavit, I. 163. II. 317. 328.

Pſal.	Verſ.
96.	1. Dominus regnavit exultet terra, III. 261.
	3. Ignis ante ipſum praecedet, et cremabit (exuret) inimicos eius, I. 313. IV. 369.
	4. Vidit et concuſſa eſt terra, III. 261.
	5. Montes tanquam cera liquefcent, (liquefacti ſunt) a conſpectu (facie) domini, II. 127. III. 261.
101.	10. Qui cinerem tanquam panem manducabam, et potum eum fletu miſcebam, II. 406.
	26. Opera manuum tuarum coeli, II. 127. 140.
	27. Et mutabis illos ut opertorium, et mutabuntur, et ipſi peribunt, II. 127.
103.	5. Qui facit angelos ſpiritus, et apparitores ignem flagrantem (flammam ignis) I. 75. 141.
106.	16. Qui contrivit portas adamantinas mortis, et aereas feras inferorum infregit, III. 297.
	20. Miſit verbum ſuum, et ſanavit eos,
	33. Ponam flumina in regione ſitienti, I. 128. 229.
108.	7. Epiſcopatum eius accipiat alter, all. II. 23.
109.	1. Dixit dominus domino meo, Sede ad dexteram meam, I. 361. 411. 450. II. 195. 211. 216. 267.
	2. Donec ponam inimicos tuos ſcabellum pedum tuorum, I. 411. 450. II. 195. 211. 267.
	3. Virgam virtutis tuae emittet dominus ex Sion, et dominabitur in medio inimicorum tuorum tecum, I. 411.
	4. Ante luciferum ex utero (genui te) genera vi te, I. 167. 276. 411. II. 200. 208. 325.
	5. Tu es ſacerdos in (aeternum) aevum, ſecundum ordinem Melchiſedech, I. 412. II. 337.
112.	5. Quis ſicut deus noſter qui habitat in excelſis, et humilia proſpectat in coelo et in terra, I. 232. 308.
	6. Qui ſuſcitat mendicum de terra, et de ſtercore exaltat pauperem, I. 232. 308.

(Qui

Pſal. Verſ.

112. 7. (Qui de thronis deponit dynaſtas, et de ſterquiliniis elevat inopes). I. 331.

7. Uti ſedere eum faciat cum principibus populi, I. 232. 308.

113. 2. Cum inde transducitur, Iudaea gens eſt, V. 204.

114. 4. Idola nationum argentum et aurum, (dei autem nationum daemonia.) II. 350. IV 178. 352.

5. Os habent, et non loquuntur, oculos habent, nec vident, II. 350. IV. 352.

6. Aures habent, et non audiunt, nares habent, nec odorantur, ibid.

7. Manus, nec contrectabunt, pedes, nec ingrediuntur, ibid.

8. Similes illis fiant, qui faciunt ea, et qui fidunt in illis, II. 350. IV. 150.

115. 1. Credidi propter quod locutus ſum.

5. Honorabilis mors in conſpectu domini ſanctorum eius (Honorata eſt apud illum mors religioſorum ipſius,) I. 351. II. 363.

117. 8. Bonum eſt fidere in dominum, quam fidere in homines, I. 98. I. 398. I. 242. 301.

9. Bonum ſperare in dominum quam ſperare in principes (magiſtratus,) I. 242. 301. 398. 439.

21. Lapis quem reprobaverunt aedificantes, iſte factus eſt in caput anguli. I. 337.

22. A domino factum eſt hoc, ibid.

118. 2. et ſeqq. In viis eius ambulaverunt, IV. 12.

125. 6. Qui ſeminant in lacrymis, in exultatione, (gaudio) metent, I. 234. 340.

131. 11. Ex fructu ventris tui collocabo ſuper thronum tuum, I. 167. 341.

18. Paravi lucernam Chriſto meo, II. 310.

132. 1. Vide quam bonum et quam iucundum habitare fratres in unum, I. 98. II. 407.

134. 15. Dii nationum argentum et aurum, II. 350.

16.

Cap. Vers.
134 16. Oculos habent et non vident, aures habent nec audiunt, II. 350.
138. 18. Similes erunt illis, qui faciunt, et qui fidunt in illis, II. 350. IV. 150.
22. Proba me deus, et scito cor meum, IV. 238.
148. 5. Dixit et facta sunt omnia, praecepit, et processerunt universa, III. 220.

Ex Proverbiis.

1. 7. Initium sapientiae, metus in deum,
20. 21. Sophia in exitibus canitur, hymnis sophia in plateis de constantia agit, II. 362.
6. 26. 27. Sophia iugulavit filios suos, II. 361.
32. 33. Moechus per indigentiam sensuum perditionem animae suae acquirit, dolores et dehonestationes sustinet, ignominia autem eius non aboletur in aevum, IV. 417.
7. 21. Quasi taurus ad victimam, IV. 9.
8. 22. Dominus condidit me initium viarum suarum in opera sua, II. 103. 106. 140. 199. 200. 210.
23. Ante secula fundavit me, priusquam faceret terram, II 103. 199.
24. Prior autem abysso genita sum, II. 103. 124.
25. Priusquam montes collocarentur, ante omnes colles generavit me, II. 103. 199. 200.
27. Cum pararet coelum, aderam illi simul, II. 102. 199. 200. 233.
28. Et cum fortia faciebat super ventos quae sursum nubila et cum firmos (tutos) ponebat fontes (montes) eius quae sub coelo est, II. 103. 125. 199.
29. Quando suspendebat fundamenta terrae, IV. 187.
30. Cum eo eram compingens, (modulans) cum ipsa. Ego eram ad quam gaudebat, quo-

Cap. Vers.
8. quotidie autem oblectabar in persona eius, (ipsius) II. 103. 125. 199.
31. Quando oblectabatur cum perfeciſſet orbem, et inoblectabatur in filiis hominum, II. 103.
21. 1. Cor regis in manu dei, III. 195. IV. 7.
24. 12. Qui inſpector eſt cordis, IV. 238.

Ex Eccleſiaſte.

3. 17. Tempus omni rei, I. 386. III. 3. 138.

Ex Canticis.

4. 8. Veni ſponſa de Libano, I. 221.

Ex Sapientia.

1. 1. Dominum in ſimplicitate cordis quaerite. (Facies dei expectat in ſimplicitate quaerendi) II. 145.
4. Quoniam in malevolam animam non introibit ſapientia, nec habitabit in corpore ſubdito peccatis, all. IV. 12.
6. Scrutator cordis deus, IV. 238.
2. 12. Venite auferamus iuſtum, quia inutilis eſt nobis, I. 173.
3. 15. Gravis eſt nobis etiam ad videndum, IV. 86.
8. Iudicabunt nationes, all. IV. 67.
8. 21. Et ut ſcivi quoniam aliter non poſſum eſſe continens niſi deus det, all. III. 26.

Ex Eccleſiaſtico.

11. 14. Vita et mors a deo ſunt, all. I. 29.
15. 18. Ecce poſui ante te bonum et malum, viam et mortem, III. 106. 166.
18. 30. et 31. Si concupiſcentia in cor hominis aſcenderit, pro facto teneris all. III. 51.

16.

Cap. Vers.
33. 16. Contra malum bonum eſt, contra mortem vita, all. IV. 139.
46. 1. Ieſus Naue ſecundus Moſes, I. 156. II. 308.

Ex Iſaia.

1. 2. Audi coelum, et in aures percipe terra, I. 181.
Filios generavi et exaltavi (ipſi autem ſpreverunt me) illi me reliquerunt, I. 131. I. 412. II. 277. 305. IV. 4. all. IV. 385.
3. Agnovit bos poſſeſſorem ſuum, et aſinus praeſepe domini ſui, Iſrael me non cognovit, et populus me non intellexit, ſed dereliquit, et in indignationem provocavit ſanctum Iſraelis, I. 131. I. 176. 291. 438. II. 334. all. IV. 385.
4. Vae gens peccatrix, populus plenus peccatis, filii ſcelerati, dereliquiſtis deum, et in indignationem miſiſtis (in iram provocaſtis) ſanctum Iſrael, I. 131. II. 277.
7. Terra veſtra deſerta, civitates veſtrae exuſtae igni, regionem veſtram in conſpectu veſtro alieni comedent, et deſerta et ſubverſa a populis extraneis, I. 175. II. 277. 326. 333.
8. Derelicta filia Sion, et tanquam ſpecula in vinea, et (vel) in cucumerario caſula, I. 176. 319. 364. II. 334. all. I. 291.
Derelinquetur filia Sion, ſicut caſa in vinea, et ſicut cuſtodiarium in cucumerario, et quaſi civitas, quae expugnatur,) II. 277.
10. Archontes Sodomorum, populus Gomorrhae, I. 301. II. 305.
11. Quo mihi multitudinem ſacrificiorum veſtrorum, dicit dominus, I. 96. 193. II. 285. IV. 24.
Plenus ſum holocauſtomatum arietum, et adipem agnorum, et ſanguinem tauroram et hircorum nolo, II. 286. IV. 24.

Cap. Verſ.

I. 12. Nec ſi veniatis videri mihi. Quis enim requiſivit iſta de manibus veſtris, I. 96. II. 286. IV. 24.

13. Quoniam etſi obtuleritis mihi ſimilam, vanum eſt, incenſum abominatio eſt mihi, II. 285.

14. Neomenias veſtras, et ſabbata, et diem magnum non ſuſtineo; ferias, et ieiunium et feſtivitates veſtras (et ceremonias veſtras,) (dies feſtos veſtros,) odit anima mea, I. 37. I. 384. IV. 167. I. 224. 227. all. 281.

15. Etſi extenderitis manus, avertam faciem meam a vobis; et ſi multiplicaveritis preces, non exaudiam vos; manus enim veſtrae ſanguine plenae ſunt, II. 277. IV. 13.

16. Auferte nequitias de anima, I. 97.

17. Diſcite benefacere, exquirite iudicium, exquirite quaeſtiones, ibid.

Iudicate pupillo, et iuſte tractate viduam, I. 233. 252.

(Iuſte facite viduae et pupillo) I. 314. III. 85.

18. Et venite diſputemus, dicit dominus, III. 85.

(Et venite, conciliemur dicit dominus) I. 233, 252.

Et ſi fuerint delicta veſtra tamquam roſeum, velut nivem exalbabo; et ſi velut coccinum, ſicut lanam exalbabo, I. 212. all. II. 382.

19. Bona terrae edetis, III. 261.

20. Si nolueritis nec audieritis me, machaera vos comedet, I. 176. II. 334.

22. Vinum tuum miſtum eſt aqua, IV. 215.

23. Archontes Sodomorum populus Gomorrhae, I. 301. II. 305.

Clamantes populum, amantes munera, ſectantes retributionem, I. 302.

2. 1. Et erit in noviſſimis diebus manifeſtus mons do-

Cap. Vers.
2. domini et aedes dei ſuper ſummos montes I. 170.
(In noviſſimis diebus manifeſtus futurus eſt mons domini et domus dei ſuper vertices montium, et exaltabitur ſuper colles, et venient ſuper illum omnes gentes) (venient ad eum univerſae nationes) I. 382. II. 278.
3. Et ambulabunt multi, et dicent venite aſcendamus in montem domini, et in aedem (domum,) dei Iacob; et adnuntiabit nobis viam ſuam, et incedemus in ea, I. 184. 385. II. 278. 279.
Ex Sion enim exibit lex, et ſermo domini ex Ieruſalem, ibid.
4. Et iudicabit inter gentes, et revincent (traducet) populum amplum (plurimum). Et concident machaeras ſuas in aratra et ſibynas (lanceas in falces) et non diſcent amplius bellare, et non accipiet gens ſuper gentem machaeram, etiam non diſcent praeliari, I. 171. 184. II. 279.
12. Dies enim domini Sabbaoth in omnem contumelioſum et ſuperbum, et in omnem ſublimem et elatum, et humiliabuntur, I. 323.
19. Cum ſurrexerit (confringere) comminuere terram, I. 316. 445. II. 127.
20. Proiecit homo aſpernamenta, (abominamenta) ſua aurea et argentea, quae fecerunt adorandis vanis et nocivis, I. 174. II. 332.
3. 1. Abſtulit enim dominus Sabbaoth a Iudaea (in Iudaeis) et ab Ieruſalem, I. 175. II. 332.
2. Et prophetam et conſiliarium et ſapientem (prudentem) architectum, I. 175. 396. 406. II. 332.
3. Qui vos poſtulant, dominantur veſtri, I. 302.
11. Populus meus qui vos beatos dicunt, ſeducunt vos, et vias pedum veſtrorum disturbant, I. 242.

Cap. Vers.

3. 12. Constitutus est dominus in iudicium et statuit in iudicium populum suum, I. 362.
13. Ipse dominus in iudicium veniet, cum presbyteris et archontibus (principibus) populi, I. 362. III. 247.
Vos autem ad quid incenditis vineam meam, et rapina mendici in domibus vestris, I. 233.
14. Cur vos laeditis populum, et faciem mendicorum confunditis, ibid.
15. 16. et seqq. In filias Sionis invehitur cultu et divitiarum abundantia inflatas, I. 240. III. 65.

5. 5. Erit Ierusalem conculcatui nationum, III. 251.
6. Et mandatum est nubibus, ne pluerent imbrem super vineam Sorech, I. 175. II. 332.
7. Vineae Sorech imputat, quod non iudicium fecisset, sed clamorem, I. 314.
12. Cum tympanis et psalteriis et tibiis bibunt vinum iungentes domum ad domum, IV. 351.
14. Dilatavit orcus animam suam, et aperuit os suum, et descendent incliti, et magni et divites, et humiliabitur homo, et inhonorabitur vir, I. 240.
18. Vae illis, qui delicta sua velut procero fune nectunt, IV. 63.
20. Vae qui faciunt dulce in amarum, et tenebras in lucem convertunt, II. 345. III. 395. all. I. 439.
23. Quae proximi sunt anferentes, amantes munera, I. 302.
26. Ecce velociter et leviter advenient, I. 234.

6. 3. Sanctus, Sanctus, Sanctus, IV. 5.
10. Incrassatum est cor populi huius et auribus graviter audierunt, et oculos concluserunt, ne quando auribus audiant, et oculis videant, et corde coniiciant, et convertantur et sanem illos, I. 130. II. 399.

Cap.	Vers.	
6.		(Mulctati sunt sapientia et intelligentia, et oculorum et aurium fruge,) V. 57.
		At aure audietis et non audietis, et oculis videbitis, et non videbitis, I. 130. 259. 318. 424. all. IV. 385.
7.	3.	Apparuit dominus Isaiae, V. 57.
	9.	Nisi credideritis non intelligetis, I. 424. I. 266. 289. IV. 195. V. 57.
	13.	Audite domus David, non pusillum vobis certamen cum hominibus, quoniam deus praestat certamen, II. 300.
	14.	Propterea dabit vobis dominus ipse signum, I. 148. II. 303. III. 393.
		Ecce virgo concipiet in utero, et pariet filium, I. 148. 214. II. 300. 303. III. 381. 390. 393.
		Et vocabitis nomen eius Emmanuel quod interpretatur nobiscum deus, II. 302. all. I. 145.
	15.	Butyrum et mel manducabit, II. 301.
	16.	Priusquam cognoscat infans vocare patrem et matrem, accipiet virtutem Damasci, et spolia Samariae adversus regem Assyriorum, I. 147. II. 301. all. I. 145. 457. III. 247.
	14.	Positus in lapidem offendiculi, et in petram scandali, I. 230. 337. 391. II. 335.
9.	1.	Hoc primum bibito, cito sacito regio Zabulon et Nephtalin, et ceteri qui maritimam ad Iordanem Galileae nationum, I. 198.
	2.	Populus qui sedetis in tenebris, videte lumen magnum, qui habitatis terram, sedentes in umbra mortis, lumen ortum est super vos, I. 198.
	6.	Quoniam puer natus est nobis, et datus est nobis filius, I. 163. II. 317.
		Cuius imperium factum est super humerum ipsius, I. 163. II. 317.
		Et vocabitur nomen eius, magni consilii angelus III, 376.
10.	1.	Vae qui scribunt nequitiam, I. 233.

Cap. Vers.

10. 2. Scribentes enim scribunt nequam, vitantes iudicia mendicorum, et diripientes iudicata pauperum populi mei, I. 233.

14. Qui totum orbem comprehendit manu velut nidum, I. 110. II. 229.

23. Decisum sermonem faciet dominus in terra, I. 184. 249. all. I. 208.

33. Ecce dominus virtutum conturbabit gloriosos cum valentia et elati comminuentur, et ruent gladio sublimes, I. 240.

11. 1. Prodibit (nascetur) virga de radice Iesse, et flos de radice ascendet, II. 310. III. 391. all I. 185. 405. IV. 358. 362.

2. Et requiescet super eum (ascendet in illum spiritus dei et) spiritus sapientiae et intellectus spiritus consilii et virtutis (vigoris) spiritus agnitionis et pietatis, I. 159. I. 406. 450. II. 310.

3. Et spiritus timoris dei replebit illum, I. 159. II. 310.

6. et 7. Pecora condicent bestiis, II. 94.

8. Coniicere manum in cavernam aspidum, et in cubile natorum aspidum, nec laedi, parvulis pueris repromisit dominus, I. 286. all. II. 94.

10. Et erit in illa die radix Iesse, et qui surget imperare gentibus, in eum gentes sperabunt, et erit requies eius honor, all. IV. 362.

13. 1. et seq. Exitia Babylonis praedicantur, III. 249.

10. Obtenebratus est sol in ortu suo, et luna non splendebit in lumine suo, all. III. 251.

14. 4. Ponam in nubibus thronum meum, ero similis altissimi, I. 424. 451.

15. 4. Ecce proselyti per me accedent ad te, II. 281.

16. 1. et seq. Aegyptus totus orbis intelligitur

Cap. Vers.
16. superstitionis et maledictionis elogio, II. 306. IV. 111.
17. 1. et seqq. Exitia Idumaeae, III. 249.
21. 1. et seqq. Exitia Tyri et navium Carthaginensium, ibid.
23. 1. et seqq. Plagae Israelis, ibid.
24. 19. Vivent mortui, et exsurgent de sepulcris; ros enim qui a te est, medela est ossibus eorum, III. 270.
26. 20. Populus meus introite in cellas promas quantulum, donec ira mea praetereat, III. 263.
27. 1. Illa die superducet dominus deus machaeram sanctam, magnam et fortem in draconem illum, colubrum magnum et tortuosum, et interficiet illum illa die, I. 287.
11. Mulieres venientes a visione venite, I. 366.
28. 1. et seqq. Plagae Ephraim.
14. Vae qui valent in Ierusalem, I. 302.
15. Ecce ego iniicio in fundamenta Sionis lapidem pretiosum, honorabilem; et qui in eum crediderit non confundetur, I, 396. II. 335. 336.
29. 13. Populus labiis deum diligens, corde autem longe absistentes ab eo, I. 130. 227. 254, 360. 424.
Docentes praecepta doctrinas hominum, I. 438.
14. Auferam sapientiam sapientium illorum et prudentiam prudentium eorum abscondam, I. 130. 289. (irritam faciam) I. 424.
18. Audient in die illa surdi verba libri, all. I. 424.
21. Odio habentes traducentem in portis, et aspernamento sermonem sanctum, IV. 385.
30. 27. Ignis exarsit ex indignatione mea, I. 313.
31. 5. Volant velut qui sunt milvi, ut nubes volant, et velut pulli columbarum ad me, I. 181.

Cap. Verf.

31. 9. Spadones et steriles ignominiosi, III. 146. 149.

32. 9. Mulieres divites exsurgite, et audite vocem meam, filiae in spe audite sermones meos, I. 258.

10. Dies anni mementote cum labore in spe, ibid.

33. 14. Quis annunciabit vobis lopum aeternum, incedens in iustitia, loquens viam rectam, odio habens iniustitiam et iniquitatem, I. 330. 331.

17. Regem cum claritate videbitis, et oculi vestri videbunt terram de longinquo, II. 326.

18. Anima vestra meditabitur timorem, ibid.

34. 4. Et coelum convolvetur ut liber, II. 127.

11. Corvus et milvus, IV. 183.

35. 1. Iucundietatem capiet solitudo, I. 206.

2. Videbit populus sublimitatem domini, et gloriam dei, I. 212.

3. Invalescite, (convalescite) manus dimissae, et genua resoluta (dissoluta) convalescite, nec timete, I. 212. all. III. 248. I. 287.

4. Consolamini pusillanimes et sensui, convalescite, noli timere. Ecce deus noster iudicium retribuet, ipse veniet, et salvos faciet nos, II. 312.

5. Tunc infirmi curabuntur, et oculi caecorum videbunt, et aures surdorum audient, II. 312. all. III. 248.

Tunc patefient oculi caecorum) et aures exaudient surdorum. Tunc saliet claudus, ut cervus, et clara erit lingua mutorum, I. 287.

6. Tunc saliet claudus velut cervus, et mutorum linguae solventur, II. 312. all. III. 248.

8. Via munda et via sancta vocabitur, et non transibit illic immundum, nec erit illic via immunda. Qui autem dispersi erunt, vadent in ea, et non errabunt, I. 287. all. IV. 283.

9.

Cap. Verſ.
35. 9. Et non erit iam illic leo, nec ex beſtiis peſſimis quidquam adſcendet in eam, nec invenietur illic, ibid.
10. Iucunditas aeterna ſuper caput eorum, aufugit dolor et moeror, et gemitus ab illis, III. 332.
37. Ante luciferum ex utero generavi te, I. 411.
38. 16. Corripies me, et vivificabis me, III. 265.
21. Iſaias Ezechiae languenti aliquid medicinale mandavit, IV. 349.
39. 2. 3. et 4. Ezechiam regem theſauris inflatum, et de eis gloriani apud illos qui ex Perſide advenerant, inſiliit per Iſaiam, all. I. 308. I. 240.
6. Ecce dies veniunt, et auferentur omnia quae in domo tua ſunt; et quae patres tui congeſſerunt, in Babylonem transferentur, I. 240.
40. 3. Ego ſum vociferator in deſerto, et praeparator viarum domini, I. 219. 323. 324.
4. Ut efficeret tortuoſa in viam rectam, et aſpera in vias leves, I. 379. 383.
6. Et videbit omnis caro ſalutare domini, III. 228. 334.
7. Omnis caro foenum, II. 181. III. 228. 334.
8. Verbum (ſermo) enim domini manet in aeternum, I. 356. II. 258.
9. In montem excelſum adſcende, qui evangelizas Sionis, extolle cum vigore vocem tuam (vocem in valentia tua) qui evangelizas Ieruſalem, I. 374.
12. Quis manu menſus eſt coelum, et palma terram, II. 140.
13. Quis enim cognovit ſenſum domini, aut quis conſiliarius eius fuit? I. 62. 439. 456. II. 102. 363.
14. Aut quem conſultatus eſt, aut viam intelligentiae (intellectus) et ſcientiae quis demonſtravit illi, II. 102. 363.

15.

Cap. Vers.

40. 15. Nationes velut ſtillicidium ſitulae, aut pulvis ex area et foris ſemper, I. 291. II. 11. 269. 371. III. 176. 334. IV. 48.
17. Et quaſi ſalivae reputabuntur, III. 334.
18. Cui me ſimilabitis? I. 7.
22. Qui continet gyrum terrae, et eos qui habitant in ipſo quaſi locuſtae, all. II. 371.
23. et 26. Qui terram quaſi nihil fecit, in ornamentum maieſtatis ſuae, V. 46.
28. Deus aeternus deus qui creavit terminos terrae, ibid.
Deus aeternus non eſuriet nec ſitiet, I. 103. II. 236. 400.

41. 4. Ego primus et noviſſimus, et praeter me non eſt deus, all. I. 21. II. 87. 232.
17. Quaerent aquas, et non erunt, II. 127.
18. Ponam flumina in regione ſitienti, I. 128.
19. Et in ſolitudine cedrum et buxum, ibid.

42. 1. Ecce filius meus quem elegi, dilectus meus in quem bene ſenſi. Ponam ſpiritum meum ſuper ipſum, et iudicium rationibus annuntiabit, II. 211.
2. Non contendit, neque clamavit: neque audita eſt foris vox eius, I. 281. II. 311. IV. 78.
3. Arundinem contuſam non comminuit, linum ardens (fumigans) non extinxit, I. 159. 281. II. 311. IV. 78.
4. In nomine eius nationes ſperabunt (credent) I. 170. 374. 386. III. 334.
5. Qui dedit ſtatum populo ſuper terram, et ſpiritum calcantibus eam, IV. 231.
6. Ecce dedi te diſpoſitionem generis in lucem nationum, I. 167. (in lumen) mei, poſui te in luce nationum, I. 289. 291. I. 374. 398. 425. II. 325.
7. Aperire oculos coecorum, exſolvere vinculis vinctos, et de cella carceris ſedentes in tenebris, I. 167. II. 325.
14. Tacui, numquid non ſemper tacebo, et ſu-

Cap. Vers.
42. ſuſtinebo. Quievi velut parturiens, exſurgam et areſcere faciam, IV. 369.
15. Paludes areſaciam etiam mare hactenus, II. 127.
19. Quis coecus niſi pueri mihi et qui ſurdi niſi qui dominantur eorum, I. 121. 450.
43. 18. 19. Ne memineritis priorum et antiqua ne recogitaveritis; vetera tranſierunt, nova oriuntur ecce facio nova, quae nunc oriuntur, I. 184. 323. 383. 429.
(Ecce nova quae ego nunc facio) I. 36. 221. IV. 376.
20. Benedicent me beſtiae agri, ſirenes et filii paſſerum, I. 128.
Ponam in terra inaquoſa flumina, I. 229.
44. 5. Hic dicet, Ego dei ſum; et clamabit in nomine Iacob, et alius inſcribet in nomine Iſraelis, I. 351. II. 362.
6. Rex Iſraelis, I. 351. II. 230.
Ego primus et ego noviſſimus et absque me non eſt deus, II. 87. 233. all. I. 21.
8. Teſtes vos eſtis, IV. 150.
9. Si eſt deus absque me, et erunt tunc qui fingunt, et exſculpunt, omnes vani qui faciunt libita ſibi, quae illis non proderunt, IV. 150.
20. Cognoſcite quod cinis ſit cor illorum, et erret, et nemo animam ſuam liberare poſſit, IV. 150. all. III. 216.
24. Ego ſum dominus omnium auctor, extendens coelos ſolus, II. 87. 233.
25. Quis alius? diſiiciet ſigna ventriloquorum, et divinationes ex corde. Avertens in poſteriora ſapientes, et cogitationes eorum infatuans (Avertens ſapientes retrorſum, et conſilium eorum infatuans), I. 289. II. 234. all. III. 216.
45. 1. Haec dicit dominus deus Chriſto domino meo, cuius tenui dextram, ut exaudiant illum

Cap. Verſ.

45. lum gentes, fortitudines regum diſrumpam, aperiam ante illum portas, et civitates non claudentur illi, II. 212. 262. 289. all. II. 290.
2. all. II. 290.
3. Et dabo illi theſauros occultos, inviſibiles aperiam eis, I. 289. 438.
5. Ego ſum deus, et non eſt alius praeter me iuſtus et ſalvans, II. 172. 232. 236. III. 395.
7. Ego ſum dominus qui ſtruxi lucem, et feci tenebras, faciens pacem, et condens malum, II. 124. III. 177. IV. 369.
(Ego ſum qui condo mala,) I. 4. 87. 107. 177. 186. (all. I. 29.)
9. Numquid argilla dicet figulo? III. 224.
14. Seboim viri elati, ad te tranſibunt, et poſt te ſequentur vincti manibus, et te adorabunt, quia in te deus eſt, II. 215.
15. Tu enim es deus noſter, et neſciebamus, deus Iſraelis, ibid.
18. Haec dicit dominus qui fecit coelum, iſte deus qui demonſtravit terram, et fecit illam, II. 120.
Non in vacuum fecit illam, ſed inhabitari, II. 118. 120.
Ego ſum deus, et alius absque me non eſt, II. 233.
23. Iuravit per ſemetipſum deus, quod alius non ſit qualis ipſe, II. 87.

46. 9. Ante me deus non fuit, III. 395.
12. Qui longe erant a me, appropinquaverunt iuſtitiae meae, I. 453.
(Longe quique a iuſtitia mea, appropinquaverunt iuſtitiae meae et veritati,) I. 172.

48. 13. Manus mea fundavit terram, et dextera mea firmavit coelum, II. 140.

49. 6. Magnum tibi eſt, ut voceris filius meus ad ſtatuendas tribus Iacob, et ad convertendam diſperſionem Iſraelis, poſui te in lucem natio-

Cap. Vers.
49. tionum, ut sis salvus in extremum terrae, I. 289. II. 211. all. I. 218.
10. Non esurient neque sitient, I. 234.
12. Ecce isti venient de longinquo, isti autem venient, ab Aquilone, et mari, alii autem de terra Persarum, I. 230.
18. Attolle per circuitum oculos tuos et vide, omnes congregati sunt, ibid.
Et circumdabis enim illos tibi tanquam ornamentum sponsae, I. 181.
(Et circumpones tibi omnes eos, velut orn. sp.) I. 220.
21. Vides ignotos et extraneos et dices cordi tuo; quis istos genuit mihi? Porro hos quis mihi educavit? At hi mihi ubi fuerunt, I. 231.
50. 3. Coelum vestiam tenebris, I. 364.
4. Dominus dat mihi linguam disciplinae ad cognoscendum, quando debeam proferre (oporteat dicere) sermonem, quem ego loquor, I. 351. 356. 363. II. 242.
5. Appositit mihi mane aurem ad audiendum, I. 356.
6. Dorsum meum posui in flagella, maxillas autem meas in palmas, faciem meam vero non averti a foeditate sputaminum, (a sputaminum iaculis) (a sputaminibus,) I. 127. III. 192. 248.
10. Quis in vobis qui metuit dominum, exaudiat vocem filii eius? I. 160. 276.
11. Propter me haec facta sunt vobis, in anxietate dormietis, I. 176. II. 334.
51. 4. Audite me, audite me, populus meus; et reges auribus intendite in me, quoniam lex prodibit a me et iudicium meum in lumen nationum, I. 184.
7. Ne metueritis ignominiam ab hominibus, et nullificatione eorum ne minuamini, I. 235.
9. Exsurge, exsurge Ierusalem, induere fortitu-

Cap. Vers.
51. titudinem, brachii tui. Exſurge, ſicut in primordio, III. 262.
62. 5. Propter vos blaſphematur nomen meum in nationibus, I. 175. 236. 333.
6. Propterea cognoſcet populus nomen meum in illa die, quod ego ſum ipſe qui loquebar, I. 228.
7. Quam tempeſtivi ſuper montes pedes evangelizantis Sion pacem, evangelizantis bona. Quam tempeſtivi (maturi) pedes evangelizantium pacem, (evangelizantium bona) I. 171. 331. 374. 388.
10. Revelavit dominus brachio ſuo ſanctum coram nationibus ut viderent univerſae nationes et ſummae terrae ſalutem, I. 172.
11. Divertite, divertite, excedite illinc, et immundum ne adtigeritis. Excedite de medio eius, ſeparemini qui cauſam domini portatis, (domini vaſa portatis) I. 172. 458.
14. Quemadmodum expaveſcent multi ſuper te, ſic ſine gloria erit ab hominibus forma tua I. 158.
53. 1. Domine, quis credidit auditui noſtro, et brachium domini cui revelatum eſt? II. 212. 216.
2. Adnuntiavimus coram ipſo (de illo) velut puerulus, velut radix in terra ſitienti, et non eſt ſpecies eius neque gloria; et vidimus eum, et non habebat ſpeciem neque decorem, ſed ſpecies eius inhonorata, deficiens citra filios hominum, (deficiens citra omnes homines,) I. 133. I. 158. II. 212. 335. IV. 175. all. III. 379.
3. Homo in plaga poſitus, et ſciens ferre imbecillitatem (infirmitatem,) I. 133.
Et quaſi abſconditus vultus eius et deſpectus, I. 159. II. 311. 335. III. 377.
(Vultu et adſpectu inglorius,) II. 335. III. 366. 367. IV. 175.

4.

Cap.	Vers.	
53.	4.	Morbus et valetudines noſtras ipſe ſuſcepit. I. 204.
		Imbecillitates noſtras ipſe abſtulit, et labores (languores) portavit I. 204. I. 160.
	5.	Livore eius ſanati ſumus, I. 272.
	6.	Et dominus eum tradidit pro delictis noſtris, II. 266.
	7.	Oblatus eſt quia voluit. Tanquam ovis ad victimam (ad iugulationem) ductus eſt, et tanquam agnus coram tondente ſine voce, ita non aperuit os ſuum, II. 311. 331. 335. III. 192. 248. IV. 79. all. 133.
		(Tanquam ovis ad victimam adductus eſt, et tanquam agnus ante tondentem non aperuit os, I. 159. 357. 363.
	8.	In humilitate enim iudicium eius ſublatum eſt, nativitatem eius quis enarrabit? I. 135. II. 331. 337.
		Et quia tolletur a terra vita eius, II. 331.
		A facinoribus populi mei perductus ad mortem, II. 319.
	9.	Et dabo peſſimos pro ſepultura eius, et divites pro morte eius. (Et dati ſunt peſſimi pro ſepultura eius, et locupletes pro morte eius, I. 176) quia ſcelus non fecit, nec dolus in ore eius inventus eſt, II. 313. 319.
	10.	Et deus voluit eximere a morte animam eius, II. 319.
	12.	Ipſe multos in haereditatem habebit, et multorum dividet ſpolia, II. 319.
		(Propterea ipſe multos haereditati habebit, et multorum dividet ſpolia, pro eo quod tradita eſt anima eius in mortem) I. 165.
		Cum iniquis deputatus eſt, III. 192. 248.
		In plurimis dimittet delicta eorum et delicta noſtra ipſe aufert, I. 212.
55.	3.	Audite me, et vivetis, et disponam vobis diſpoſitionem aeternam, religioſa et fidelia David, I. 167. all. I. 169.

(Te-

Cap. Vers.

55. (Testamentum aeternum adiiciens sancta et fidelia David,) I. 185.

4. Ecce testimonium eum nationibus posui, principem et imperantem nationibus, I. 167.

5. Nationes quae te non sciunt, invocabunt te, et populi confugient ad te, ibid.

56. 2. Custodientes Sabbata mea, et non profanent ea, I. 227.

4. Spadones invitati ad regna coelorum, III. 147. all. III. 82.

57. 1. Videte quomodo perit iustus, et nemo (nec quisquam) excipit corde, et viri iusti auferuntur, nec quisquam animadvertit, (et nemo considerat,) I. 304. I. 173. 270. II. 364. A persona (facie) enim iustitiae sublatus est, periit iustus, II. 364.

2. Et sepultura eius sublata est de medio (et erit honor sepulturae eius) I. 165. 366. II. 364.

16. Spiritus ex me prodivit, (exivit,) et omnem flatum ego feci, II. 124. IV. 231.

58. 1. Exclama in vigore et ne peperceris; exalta ut tuba vocem tuam; adnuntia plebi meae facinora ipsorum, et domui Iacob delicta eorum, II. 312.

2. Me de die in diem quaerunt, et cognoscere vias meas cupiunt, quasi populus, qui iustitiam fecerit, et iudicium dei non dereliquerit, ibid.

3. In diebus ieiuniorum vestrorum inveniuntur voluptates vestrae, et omnes subiectos vobis succutitis, II. 420.

4. Aut ad convitia et lites ieiunatis, et caeditis pugnis II. 420.

5. Non tale ieiunium ego elegi, II. 392. 420.

6. Fugite improborum contactum dissolve violentiorum contractuum obnexos, dimitte conflictatos in laxamentum, et omnem conscrip-

Cap. Vers.
58. ſcriptionem iniquam diſſipa, I. 97. all. IV. 426.
7. Infringito panem tuum (eſurienti) mendicis, et qui ſine tecto ſunt in domum tuam inducito, et nudum, ſi videris, tegito, (et domeſticos ſeminis tui non deſpicere) I. 98. 249. 252. 317. 343.
8. Tunc lumen tuum temporaneum erumpet, et veſtimenta tua citius orientur, III. 263.
13. Sabbata dedicata ſancta deo tuo, all. I. 227.
59. 3. Et ambulabunt nationes in lumine tuo, I. 289. all. I. 334.
8. Quinam huc velut nubes volant, tanquam columbae cum pullis ad me, I. 181. 442.
11. Aperiam ante illum portas, et civitates non claudentur illi, II. 289.
61. 1. Spiritus domini ſuper me, propter quod unxit me ad evangelizandum hominibus, (pauperibus) I. 235. II. 211.
2. Miſit me curare obtritos corde, advocare languentes, dare lugentibus Sionis gloriam, I. 235.
3. Et pro cinere unguenti iucunditatem, et gloriae habitum pro ſpiritu taedii, ibid.
10. Exultet anima mea in domino. Induit enim me indumentum ſalutaris et tunicam iucunditatis velut ſponſo, circumpoſuit mihi mitram, et velut ſponſam ornavit me ornatu, I. 220.
63. 1. Quis, qui advenit ex Edom? rubor veſtimentorum eius ex Bozor. Sic decorus in ſtola violenta cum fortitudine? I. 359.
2. Quare rubra veſtimenta tua et indumenta, ſicut de foro torcularis pleno conculcato? ibid.
5. De nationibus mecum nemo, I. 291.
9. Non angelus, neque legatus, ſed dominus ſalvos fecit eos. (Non legatus, nec nuntius, ſed

Cap. Verſ.

63. ſed ipſe deus ſalvos eos fecit,) I. 277. III. 377.

65. 2. Expandi manus meas tota die ad populum contumacem et contradicentem mihi. Qui ambulabat viam non bonam, ſed poſt peccata ſua, II. 328.

12. Ecce qui ſerviunt mihi, (ſaturabuntur) manducabunt, vos autem eſurietis, ſervientes mihi potabuntur, (ecce qui ſerviunt mihi, bibent) vos autem ſitietis, I. 234. 241. II. 329.

13. Ecce qui ſerviunt mihi oblectabuntur, vos autem confundemini, I. 234. 241.

14. Ecce qui ſerviunt mihi, exultabunt in iucunditate, vos autem clamabitis prae dolore cordis, (et ad contribulationem ſpiritus ululabitis) I. 234. 241. II. 330.

15. Remittetis enim nomen veſtrum in ſatietatem electis meis, vos autem interficiet dominus. Eis autem qui ſerviunt mihi, nomen nominabitur novum quod benedicetur in terris, II. 330.

66. 1. Coelum mihi thronus, et terra ſcabellum pedum meorum, qualem mihi aedificabitis domum, aut quis locus requiei meae, I. 110. II. 229.

2. Super quem requieſcet ſpiritus meus, niſi ſuper humilem et quietum et trementem verba mea, all. III. 270.

5. Dicite, fratres noſtri eſtis, qui vos oderunt, I. 243.

14. Et gaudebit cor veſtrum et oſſa veſtra velut herba orientur, III. 270.

22. Quemadmodum coelum novum et terra nova, quae ego facio in conſpectu meo, dicit dominus, ita ſtabit ſemen veſtrum, III. 271.

23. Et erit menſis ex menſe, et dies de die, et ſabbatum ex ſabbato, et veniet omnis caro ado-

Cap. Vers.
66. adorare in Ierusalem, dicit dominus, II. 281. III. 270.
24. Et exibunt de sepulchris et videbunt artus eorum qui impie egerunt, quoniam vermis illorum non decidet et ignis eorum non extinguetur, et erunt conspectui omni carni, III. 271.

Ex Leremia.

1. 5. Priusquam te in utero fingerem, novi te; et antequam exires de vulva, sanctificavi te, IV. 269.
9. Et dixit mihi dominus: Ecce dedi sermones meos in os tuum, II. 242.
2. 10. Mittite, et interrogate nimis, si facta sunt talia, II. 329.
11. Si mutabunt gentes deos suos, et isti non sunt dii. Populus autem meus mutavit gloriam suam, ex quo nihil proderit eis, ibid.
12. Expavit coelum super isto, ibid.
13. Quoniam haec mala fecit populus meus. Me derelinquerunt fontem aquae vitae, et foderunt sibi lacus contritos, qui non poterant aquam continere, ibid.
31. Numquid solitudo factus sum domui Israelis? aut terra in incultum derelicta? Quoniam dixit populus meus, non venimus ad te, I. 318.
4. 4. Innovate vobis novitatem, (novate vobis novamen novum), et nolite seminare in spinis. Circumcidimini deo, (et circumcidite praeputium cordis vestri, (et circumcidimini deo vestro et circumcidimini praeputia cordis vestri), I. 36. I. 386. 433. II. 278. (Novate vobis novamen novum et ne severitis in spinas, et circumcidimini praeputio cordis vestri), I. 185. 221. IV. 376.
7. 15. Tu ne adoraveris pro populo isto, et ne postulaveris misericordiam consequi eos, et ne

Cap. Vers.

7. ne accesseris pro his ad me, quoniam non exaudiam utique misericordiam implorantes, IV. 369. all. IV. 426.

24. Et misit ad vos omnes famulos meos prophetas, I. 318.

25. Et non audit populus meus, et non intendit auribus suis, et obduravit collum suum, I. 318.

8. 4. Non qui occiderit, resurget; et qui adversatus fuerit, convertetur? IV. 57.

9. 22. Ne glorietur dives in divitiis suis et qui gloriatur, scilicet in deo glorietur, I. 240.

11. 8. Audite vocem meam, et ero vobis in dominum, et vos mihi in populum, et ibitis in omnibus viis meis quascunque mandavero vobis. Et non audierunt, et non adverterunt aurem suam, sed abierunt in iis quae concupierunt in corde suo malo, I. 318.

14. Et tu ne adoraveris pro populo isto, et ne postulaveris pro his in prece et oratione, quoniam non exaudiam in tempore quo invocaverint me, in tempore afflictionis suae, IV. 369.

19. Adversum me cogitaverunt cogitatum, dicentes: venite, mittamus (iniiciamus) in panem eius lignum et conteramus eum a terra vivorum, et nomen eius non memorabitur amplius, I. 164. 358. II. 318.

20. Tu autem, domine Sabbaoth, qui iudicas iuste et probas renes et corda, I. 323. all. I. 333.

14. 8. Spes Iudaeorum Salvator, I. 130.

11. Quodsi ieiunaverint, non exaudiam obsecrationem eorum, IV. 369.

16. 16. Ecce ego mittam piscatores multos, et piscabuntur illos, I. 206.

17. 5. Maledictus homo qui credit in hominem (spem habet in homine), solitarium et nudum, I. 242. I. 302.

Cap. Vers.
17. (Miser homo, qui spem habet in homine), I. 323. 398.
9. Et homo est, et quis agnoscet illum? (cognoscet illum), 135. II. 337. III. 377.
10. Ego dominus scrutans corda, et probans renes, I. 323.
18. 11. Ecce ego emitto in vos mala, I. 107.
19. 11. Tanquam vasculum figuli, IV. 48.
22. 3. Facite iudicium et iustitiam, I. 314.
5. Per memet ipsum iuravi, I. 112.
31. 8. Et congregabo illos ab extremis terrae in die festo, IV. 207.
29. Acidam uvam patres manducaverunt, et filiorum dentes obstupuerunt, all. I. 90. III. 147.
30. Unusquisque enim in suo delicto morietur, III. 147.
31. Ecce dies (venient), dicit dominus. Et perficiam domui Iuda et domui Iacob testamentum novum, I. 185. II. 278.
(Non secundum testamentum, quod disposui patribus eorum, in die, qua arripui dispositionem eorum, ad educendos eos de terra Aegypti,) I. 185.
(Et disponam testamentum non quae disposui ad patres vestros, cum illos eduxissem de terra Aegypti,) I. 36.
33. Non tale quale dedi patribus eorum in die quo eos eduxi de terra Aegypti, II. 278.
32. 26. Eme agrum argento, I. 358.
49. 13. Per memet ipsum iuravi, I. 112.
18. Subverti vos sicut subvertit deus Sodomam, all. III. 168.
51. 15. Deus faciens terram in valentia sua, parans orbem in intelligentia sua, et suo sensu extendit coelos, II. 140.

Ex Threnis.

4. 7. Nazaraei exalbati sunt super nivem, I. 203.

Cap. Vers.

4. 20. Spiritus personae eius Christus dominus, I. 131. II. 220.

Ex Baruch.

3. 38. Deus in terris cum hominibus conversatus, II. 227.

6. 3. Et nunc videbitis deos Babyloniorum et aureos et argenteos et ligneos portari super humeros, ostentantes nationibus timorem, II. 365.

4. Cavete igitur ne et vos consimiles fiatis Allophylis, et timore capiamini, ibid.

5. Dum aspicitis turbas adorantes retro eos et ante; sed dicite in animo vestro, te, domine, adorare debemus, ibid.

9. Coronas nuveas habent super capita sua dei illorum, IV. 353.

Ex Ezechiele.

1. 1. Apparuit dominus Ezechieli, II. 219.

8. 12. Et dixit dominus ad me, fili hominis, vidisti quae seniores filiorum Israel faciunt unusquisque eorum in tenebris, unusquisque in cubiculo absconse? Quoniam dixerunt, non videt nos dominus, dereliquit dominus terram, II. 321.

13. Et dixit ad me, adhuc conversus videbis facinora maiora quae isti faciunt, ibid.

14. Et introduxit me ad limina ianuae domus domini quae aspicit ad Aquilonem; et ecce illic mulieres sedentes, et plangentes Thammus, ibid.

15. Et dixit dominus ad me, fili hominis vidisti? Num quid modica domus Iuda, ut faciunt facinora quae fecerunt? Et adhuc visurus es adfectiones maiores eorum, ibid.

16. Et introducit in aedem domus domini interiorem; et ecce in liminibus templi domini, inter medium aelam, et inter medium

Cap. Vers.

altaris, quasi viginti quinque viri posteriora sua dederunt ad templum domini, et facies suas contra orientem; hi adorabant solem, ibid.

19. Et dixit ad me, vides fili hominis? Numquid pusilla domus Iuda, ut faciant facinora quae fecerunt hic? Quoniam impleverunt impietates suas, et ecce ipsi quasi subsannantes, ibid.

18. Ego faciam cum indignatione mea, non parcet oculus meus, nec miserebor. Exclamabunt ad aures meas voce magna, et non exaudiam eos, sed neque miserebor, II. 322.

9. 1. Et exclamabit in aures meas voce magna, dicens: Appropinquavit (adproximavit) vindicta civitatis huius, et unusquisque habuit vasa exterminii in manu sua, ibid.

2. Et ecce sex viri veniebant a via portae altae, quae respiciebat ad Aquilonem, et uniuscuiusque bipennis dispersionis erat in manu eius; et unus vir in medio eorum indutus podere, et zona sapphiri in lumbis eius, et introierunt in proximis altaris aerei, ib.

3. Et claritas dei Israel ascendit a Cherubim, quae fuit super eam in subdivali domus. Et vocavit hominem qui indutus erat podere, qui habuit super lumbos suos zonam, ibid.

4. Et dixit ad eum dominus, transi mediam Ierusalem, et scribi signum Thau in frontibus virorum, qui gemunt et dolent super omnia facinora quae fiunt in medio eorum, ibid.

(Dicit dominus ad me: Pertransi in medio portae, in media Hierusalem, et da signa Thau in frontibus virorum,) I. 173.

5. Et in his dixit ad audientem, ite post eum in civitatem, et concidite, et nolite parcere oculis vestris, et ne misereamini, II. 323.

6. Senioris, aut iuvenis, aut virginis: et parvu-

Cap. Vers.

8. vulos et mulieres interficite omnes, ut perdeleantur, ibid.

Omnis autem super quos est Thau signum, ne accesseritis. Et a sanctis meis incipite, ib.

16. 3. Pater tuus Amorrhaeus, et mater tua Chetaea, I. 150. II. 303.

18. 7. Pignus reddet, I. 250.

Panem suum dabit esurienti, et nudum contegat, I. 249.

8. Pecuniam suam foenori non dedit, et quod abundaverit non sumet, ibid.

20. Non sumturum patrem delictum filii, nec filium delictum patris, sed unumquemque delicti sui reum futurum, I. 90.

21. Poenitere, et salvum faciam te, IV. 47.

23. Mavult salutem (poenitentiam) peccatoris magis quam mortem, II. 243. III. 228. IV. 9. 47. all. I. 75. 94. 213.

22. 8. Sabbata mea profanastis, II. 281.

23. 17. et seq. Stuprum pro idololatria, IV. 146.

28. 11. Et factus est sermo domini ad me dicens, I. 80.

12. Fili hominis sume planctum super principem Sor, et dices. Haec dicit dominus: tu es resignaculum similitudinis, plenus sapientia, corona decoris, ibid.

13. In deliciis paradisi dei tui natus es, lapidem optimum indutus es, Sardium, Topazium, Smaragdum, Carbunculum, Saphirum, Iaspim, Ligurium, Achatem, Amethystum, Chrysolithum, Berillum, Onychium, et auro replesti horrea tua, et thesauros tuos. Ex qua die conditus es, I. 80. 81.

14. Cum Cherubim posui te, in monte sancto dei, fuisti in medio lapidum igneorum, ib.

15. Fuisti invituperabilis in diebus tuis, ex qua die conditus es, donec inventae sunt laesurae tuae, ibid.

16.

Cap.	Vers.	
28.	16.	De multitudine negotiationis tuae, promas tuas repleſti, et deliquiſti, ibid.
	17.	Solem nube tegam, et luna non dabit lumen ſuum, III. 251.
33.	11.	Vivo ego, dicit dominus; Nolo mortem peccatoris ſed poenitentiam, I. 87. 213. 343. III. 228. IV. 49. 368. 392. 420. 436.
34.	2.	De paſtoribus paſcentibus ſemet ipſos, III. 190.
	3.	Paſtores ecce lac devoratis, et lanis veſtimini, quod forte eſt occidiſtis, IV. 383.
	4.	Quod infirmum eſt non curaſtis, quod comminutum eſt non colligiſtis, quod expulſum eſt non convertiſtis, quod perilt non requiſiſtis, ibid.
	16.	Quod perilt ſalvum faciam, quod mortuum eſt vivificabo, quod perculſum eſt ſanabo, quod languit medicabo, quod ereptum eſt redimam, quod famulatum eſt liberabo, quod ſeductum eſt revocabo, et quod eliſum eſt ſuſcitabo, III. 305.
	22.	Propter vos nomen dei blaſphematur, I. 432.
37.	1.	Et facta eſt ſuper me manus domini, et extulit me in ſpiritu dominus, et poſuit me in medio campi, is erat oſſibus refertus, III. 266.
	2.	Et circumduxit me ſuper ea per circuitum, et ecce multa ſuper faciem campi, et ecce arida ſatis. Et ait ad me, ibid.
	3.	Fili hominis, ſi vivent oſſa iſta? Et dixi Adonai domine, tu ſcis. Et ait ad me, propheta in oſſa haec et dices, III. 266. 269.
	4.	Oſſa arida, audite ſermonem domini, III. 266.
	5.	Haec dicit dominus Adonai oſſibus iſtis, ecce ego adfero in vos ſpiritum, et vivetis, ib.
	6.	Et dabo in vos ſpiritum, et reducam in vos carnes; circumdabo vobis cutem, et dabo in

Cap. Vers.

37. in vos spiritum et vivetis, et cognoscetis quod ego dominus, ibid.

7. Et prophetavi secundum praeceptum, et ecce vox dum propheto, et ecce motus, et accedebant ossa ad ossa, ibid.

8. Et vidi, et ecce super ossa nervi et caro ascendit, et circumpositae sunt eis cutes, et spiritus in eis non erat, ibid.

9. Et ait ad me, propheta ad spiritum, fili hominis, propheta, et dices ad spiritum: Haec dicit dominus Adonai, a quatuor ventis veni spiritus, et spira in istis interemptis et vivant, ibid.

10. Et prophetavi ad spiritum sicut praecepit mihi, et introivit in ea spiritus, et vixerunt, et constiterunt super pedes suos valentia magna satis, ibid.

11. Et ait ad me: Fili hominis, ossa ista omnis domus Israel est. Ipsi dicunt, exaruerunt ossa nostra, et periit spes nostra, avulsi sumus in eis, III. 267. 268.

12. Propterea propheta ad eos, ecce ego patefacio sepulcra vestra, et eveham vos de sepulcris vestris populus meus, et inducam vos in terram Israelis, III. 267.

13. Et cognoscetis quod ego dominus aperuerim sepulcra vestra, et eduxerim vos de sepulcris vestris populus meus, III. 267.

14. Et dabo in vos spiritum, et vivetis, et requiescetis in terra vestra, et cognoscetis quod ego dominus locutus sim, et fecerim, dicit dominus. III. 267. 269.

46. 1. et seq. Domus dei.

47. 15. Vita civitas.

Ex Daniele.

1. 6. Trina illa fraternitas, legumine solo contenti, ne regiis ferculis contaminarentur, praeter sapientiam reliquum omnium gra-

Cap.	Vers.	
1.		gratiam a deo redemerunt, et interpretandorum et differendorum, II. 402. IV. 313. all. II. 404.
	10.	Atque inde formosiores cet. all. II. 404.
	17.	Dedit enim deus adolescentulis scientiam et omni litteratura, et Danieli in omni verbo et in somniis, et in omni sophia, II. 404.
2.	1.	Nabuchodonosor divinitus somniat, IV. 312.
	16.	et seq. Daniel spatium tridui postulat, cum sua fraternitate ieiunat, atque ita per omnia significationem ordinem somnii exponit, II. 402.
	35.	Tunc contrita sunt pariter ferrum, testa, aes, argentum et aurum, redacta quasi in favillam aestivae areae, all. III. 251. IV. 108.
		Lapis qui percusserat statuam, factus est mons magnus, II. 278. all. I. 337.
	45.	Petra de monte praecisa, II. 278.
3.	16.	Non habemus necessitatem respondendi huic tuo imperio, II. 365.
	17.	Est enim deus noster quem colimus, potens eruere nos de fornace ignis, et ex manibus tuis, ibid.
	18.	Et tunc manifestum fiet tibi, quod neque idolo tuo famulabimur, nec imaginem tuam auream quam statuisti adorabimus, II. 365. IV. 170.
	21.	Et confestim viri illi vincti cum braccis suis et tiaris et calceamentis et vestibus, missi sunt in medium fornacis ignis, all. IV. 14.
		Inanimalia, et incorporalia laudes canunt, seqq. II. 139.
	25.	In fornace videtur filius hominis, I. 216. II. 229.
	27.	Babylonii ignes trium fratrum nec tiaras nec sarabaras laeserunt, IV. 14.
4.	30.	Lex Babylonis exomologesin operatus, unguium leonum in modum efferatione, ca-

Cap. Vers.

4. capilli incuria horrorem aquilinum praeferente, IV. 64.

33. Cum offenso domino, cum squalore et pudore, septenni ab humana forma exulasset, regnum recuperat, IV. 64. 98.

5. 29. Daniel in purpura, IV. 171.

6. 10. Daniel tribus temporibus in die orabat, II. 408. IV. 23.

13. A Chaldaeis delatus ac depostulatus, II. 365.

16. Leones regios non timuit, IV. 171.

7. 10. Millies centies centena millia adsistebant ei, et millies centena millia apparebant ei, II. 194.

13. Ecce cum coeli nubibus tanquam filius hominis adveniens, venit usque ad veterem dierum, et aderat in conspectu eius, et qui adsistebant, adduxerunt illum, I. 353. II. 336. III. 377. I. 134. all. I. 181. 216. 216. 361.

14. Et data est ei potestas regia, et omnes nationes terrae secundum genus (genera) et omnis gloria servient illi, (famulabunda) et potestas illius aeterna (usque in aevum) quae non auferetur, et regnum eius quod non corrumpetur, (vitiabitur) I. 134. I. 353.

9. 1. In primo anno sub Dario filio Assueri ex semine Medorum, qui regnavit super regnum Chaldaeorum, II. 293.

2. Ego Daniel intellexi in libris numerum annorum, ibid.

3. Et posui faciem meam ad dominum deum meum rogare et deprecari in ieiuniis, sacco et cinere, II. 403. 411.

21. Et adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel quem vidi in visione in principio, volans, et tetigit me; (ecce vir, quem videram in somnis initio, velociter volans appropinquavit mihi) quasi hora sacrificii vespertini, II. 293. 411.

22. Et intelligere me fecit et locutus est mecum,

Cap. Vers.
9. cum, et dixit: Daniel, nunc exivi imbuere te intelligentia, II. 293.
23. In principio obsecrationis tuae exivit sermo, et ego veni ut adnuntiem tibi, quia vir desideriorum tu es, et cogita in verbo, et intellige in visione, ibid.
24. Septuaginta hebdomadae breviatae sunt super plebem tuam, et super civitatem sanctam, quoadusque inveteretur delictum, et peccatum et signentur peccata, et exorentur iniustitiae, et inducatur iustitia, aeterna, et ut signetur visio, et prophetes, et ut ungatur sanctus sanctorum, ibid.
25. Et scies et perspicies, et intelliges a professione sermonis, instaurando et reaedificando Ierusalem usque ad Christum ducem, hebdomadas LXXII. et dimidia (septem et dimidiam, et sexaginta duas et dimidiam,) et convertet, et aedificabitur in laetitiam et convallationem, et innovabuntur tempora, II. 294.
26. Et post hebdomadas has septuaginta duas, et exterminabitur unctio, et non erit, et civitatem et sanctum exterminabit cum duce adveniente et concidentur quomodo in cataclysmo usque ad finem belli, quod concidetur usque ad interitum (et destruet pinnaculum usque ad interitum) II. 294. 295. 327.
27. Et confirmabit testamentum multis. Hebdomada una, et dimidia hebdomadis auferetur meum sacrificium et libatio, et in sancto execratio vastationis, et usque ad finem temporis consummatio dabitur super hac vastatione, II. 294.

10. 1. Anno tertio Cyri regis Persarum in recogitatum incidit visionis, II. 405.
2. et 3. In illis diebus ego Daniel eram lugens, per tres hebdomadas, panem suavem non edi,

Cap. Vers.

10. 1. edi, caro et vinum non introierunt in os meum, oleo unctus non sum, donec consummarentur tres hebdomades, II. 405. all. IV. 314.

18. Quibus transactis angelus amissus est taliter alloquens, Daniel, homo es miserabilis, ne timueris, (veni demonstrare tibi, quatenus miserabilis es, II. 403.) quoniam ex die prima, qua dedisti animam tuam recogitare tui, et humiliationi coram deo, exauditum est verbum tuum, et ego introivi verbo tuo, II. 405.

14. 48. et seq. Susanna in iudicio revelata, IV. 342.

16. 2. et seq. De Bele et Dracone, IV. 174.

35. et seq. Sex diebus ieiunanti in lacu leonum: angelus domini Danieli prandium procuravit, II. 403.

Ex Osee.

1. 2. Turpes nuptiae Osee de prostitutione, IV. 378.

6. Et non misericordiam consecuta, misericordiam consecuta, I. 247.

9. Non populus meus, populus meus, ibid.

2. 1. Dicite fratribus vestris, populus meus, et sorori vestrae, misericordiam consecuta, ib.

11. Et avertam omnes iucunditates eius et ceremonias eius, et sabbata, et neomenias eius et omnes frequentias eius, (et avertam omnes iucunditates eius, et dies festos eius et neomenias, et sabbata, et omnes caerimonias eius) I. 37. I. 384.

6. 1. Ut quaerant faciem meam, ante lucem vigilabunt ad me, (ante lucem surgent ad me) dicentes: Eamus et convertamur ad dominum deum nostrum, quoniam ipse eripiet, et liberabit nos; percutiet, et miserabitur nostri, I. 365. II. 331.

Cap.	Vers.	
7.	2.	Sanabit nos poſt biduum, in die tertia reſurgemus, I. 365.
	6.	Miſericordiam malui quam ſacrificium, I. 87. 94. 252. 300. 421. IV. 58. 368. 369.
8.	14.	Ignem immittam in civitates Iudae, I. 313.
9.	6.	Et vinctum eum ducent xenium regi, I. 363.
12.	4.	In templo meo reverenter, et illic disputatum eſt, ad eos, I. 356.
13.	14.	Ero mors tua, o mors, morſus tuus ero, inferne, all. I. 429.

Ex Ioele.

2.	10.	A eius conſpectu terra contremiſcit, II. 229.
	13.	Miſericors et miſerator et miſericordiae plurimus, I. 421. IV. 368.
	15.	Sanctificate ieiunium et orationem, II. 421.
	22.	Signum attulit fructum ſuum, II. 328.
	28.	In noviſſimis diebus effundam ex ſpiritu meo ſuper omnem carnem, I. 382. 383. 406. 421. III. 228.
	30.	Et dabo prodigia in coelo, et in terra ſanguinem et ignem, et vaporem fumi, I. 352.
	31.	Sol convertetur in tenebras, et in ſanguinem luna, priusquam adveniat dies magnus et illuſtris domini, ibid.
3.	18.	Montes diſtillarunt dulcorem, all. I. 128.

Ex Amos.

2.	6.	Pro eo quod venum dedere iuſtum, I. 357.
	13.	Et potum dabitis ſanctificatis meis vinum, II. 406.
4.	13.	Qui ſolidat tonitrum, et condit ſpiritum et adnuntiat in homines Chriſtum ſuum, II. 124. 262. all. I. 130.
5.	21.	Odi, reieci ceremonias veſtras et non odorabor in frequentiis veſtris, I. 384.
6.	1.	Vae eis qui confidunt in monte Samariae, I. 335.

Cap. Vers.

6. 4. Vae qui dormiunt in lectis eburneis, et deliciis fluunt in thoris suis, qui edunt haedos de gregibus caprarum, et vitulos de gregibus boum lactantes, I. 241.

5. Complaudentes ad sonum organorum, tanquam perseverantia deputaverant; et non tanquam fugientia, I. 241.

6. Qui bibunt vinum liquatum, et unguentis primariis unguuntur, ibid.

8. 9. Et erit in die illa, dicit dominus, occidet sol media die, tenebrescet super terram die, lumine, (et horruit plurimum nimis, et sol media die tenebrificavit,) II. 329. I. 364. II. 320.

10. Et convertam dies festos vestros in luctum, et omne canticum vestrum in lamentationem, et imponam super lumbos vestros saccum, et super omne caput calvitium, et ponam eum quasi luctum dilecti, et eos qui cum illo quasi diem moeroris, II. 320.

9. 6. Qui aedificat in coelum ascensum suum et profusionem suam fundat in terras, I. 181. 330. 331. 442. II. 373.

Ex Iona.

1. 3. Ionas fugit a domino in Tharsum, IV. 349.

2. 1. Devoratus a bellua maris, III. 333. all. IV. 391.

2. Oratio Ionae de ventre ceti, per tantae bestiae viscera, ab ipsis abyssis per tantam aequoris molem ad coelum evasit, IV. 15.

11. Et evomuit eum in aridam, III. 271. 333.

3. 4. Adhuc quadraginta dies, et Ninive subvertetur, all. I. 421. IV. 391.

10. Et poenituit dominum de malitia, quam dixerit se facturum illis, I. 106. all. I. 213.

4. 2. Propterea praeveni profugere in Tharsos, quia cognoveram te esse misericordem et misereiscentem, patientem et plurimum mi-

se-

Cap. Vers.
misericordiae, poenitentem malitiarum, I. 106. all. IV. 311.

Ex Michaea.

5. 2. Et tu Bethlehem non minima es in ducibus Iuda. Ex te enim exiet dux, qui pascat populum meum Israel, II. 326.
6. 6. Si adnunciavit tibi homo quid bonum? aut quid a te dominus exquirit, quam facere iudicium, diligere misericordiam, et paratum esse sequi dominum deum tuum, I. 340.
7. 6. Filius contumeliam facit patri, filia surgit adversus matrem, et nurus contra socrum suam, all. I. 314.
18. Quis deus quomodo tu? eximens iniquitatem, et praeteriens iniustitias reliquis hereditatis tuae? non tenuit in testimonium iram suam, quia voluit, I. 212.
19. Et misericordiam avertet et miserebitur nostri, demerget delicta nostra, et demerget in profundo maris peccata nostra, ibid.

Ex Nahum.

1. 4. Comminans mari, et arefaciens illud, I. 263.
15. Quoniam ecce veloces pedes in monte evangelizantis pacem, I. 129.

Ex Habacuc.

2. 2. Iustus ex fide vivet, I. 258. 379.
3. 2. Domine audivi auditum tuum, et extimui; consideravi opera tua, et excidi mente, in medio duorum animalium cognoscēris, I. 277.
3. Deus ab Africo veniet et sanctus e monte opaco et condenso, ibid.
Operuit coelos virtus, et splendor eius ut lux erit, I. 278.
6. Flumimbus disrumpetur terra, I. 352.
9. Videbunt, et parturient populis, ibid.

Di-

Cap. Vers.

3. Dispergens aquas (gressu) itinere, I. 263.
10. Dedit abyssus sonum suum, sublimitas timoris eius elata est, I. 352.
11. Sol et luna constitit in ordine suo in lucem coruscationis tuae, ibunt in fulgorem, fulgur scutum tuum, ibid.
12. In comminatione tua diminues terram, et in indignatione tua depones nationes, ibid.
13. Existi in salutem populi tui, ad salvos faciendos Christos tuos, I. 353.

Ex Sophonia.

1. 14. Quia iuxta est dies domini magnus, I. 352.

Ex Zacharia.

1. 14. Et ait mihi angelus qui in me loquebatur, III. 377.
2. 8. Qui tetigerit vos, ac si pupillam oculi mei tangat, I. 332.
3. 3. Sordibus indutus est, II. 337.
5. Christus exornatus podere et mitra et cidari munda, II. 337. all. I. 135.
8. Ecce ego adducam servum meum orientem, all. II. 146.
4. 3. Duae olivae, et duo ramuli oleae, I. 277.
14. Illi duo filii oplmitatis adsistunt domino universae terrae, I. 278.
6. 12. Oriens nomen eius, II. 146.
14. Corona autem erit eis qui toleraverint, I. 351.
7. 10. Ne unusquisque malitiae fratris sui meminerit, I. 243.
8. 16. Iustum iudicium et pacatorium iudicate, I. 314.
17. Malitiam proximi sui unusquisque ne recogitet, I. 243.
9. 15. Dominus omnipotens protegat eos, et consument illos, et lapidabunt lapidibus fundae, et

Cap.	Vers.	
9.		et bibent sanguinem illorum velut vinum, et implebunt quasi pateras altare, I. 350.
	16.	Et salvos eos faciet dominus illo die, velut oves, populum suum quia lapides sancti volutant. ibid.
11.	12.	Et acceperunt triginta argenteos, I. 358. III. 248.
	13.	Pretium adpretiati (vel honorati) et dederunt eos in agrum figuli, ibid.
12.	10.	Tunc cognoscent eum quem pupugerunt (videbunt eum, in quem confixerunt) III. 261. I. 134 II. 336.
13.	7.	Exurge romphaea in pastores, et evelle oves, et superducam agnum meum in pastores, III. 190.
	9.	Uram illos sicuti uritur argentum; et probabo illos, sicuti probatur aurum, II. 362. III. 177.
14.	4.	Et stabunt pedes eius in monte Elaeone, I. 356.
	14.	Et Iudas pertendet Ierusalem, et congregabit omnem valentiam populorum per circuitum, aurum et argentum, I. 149. II. 304.

Ex Malachia.

1.	10.	Non est voluntas mea, dicit dominus, non recipiam sacrificium de manibus vestris, (et sacrificia vestra non accipiam), I. 174. II. 285.
	11.	Quoniam ab oriente sole usque ad occidentem nomen meum clarificatum (glorificatum) est in nationibus, et in omni loco offeruntur sacrificia munda nomini meo; sacrificium nomini meo offertur, et sacrificium mundum, I. 174. 185. II. 285. 286.
2.	15.	Uxorem iuventutis tuae non dimittes, I. 327.
3.	1.	Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam

Cap. Verſ.

3. tuam qui praeparet viam tuam ante te, II. 309.
2. Exibitis de ſepulcris veluti vituli de vinculis ſoluti, et conculcabitis inimicos, III. 270.

4. 4. Et ecce mittam vobis Heliam Thisbyten, IV. 291.

Ex 1. Machabaeorum.

1. 41. Temporibus Machabaeorum ſabbatis pugnando fortiter fecerunt, et hoſtes Allophylos expugnaverunt legem paternam ad priſtinum vitae ſtatum pugnando ſabbatis revocaverunt, II. 282.

Ex 2. Machabaeorum.

7. 28. Ex nihilo produxit illa deus, II. 17.

Ex Matthaeo.

1. 1. Liber geniturae Ieſu Chriſti filii David, filii Abraham, III. 392.
16. Iacob generavit Ioſeph virum Mariae, ex qua naſcitur Ieſus, qui dicitur Chriſtus, III. 387.
20. Quod in ea natum eſt, de ſpiritu ſancto eſt, ibid.
21. Vocabis nomen eius Ieſum, I. 155. 201. III. 390.
23. Ecce virgo concipiet in utero, III. 390. all. III. 381.
Et vocabitur nomen eius Emanuel, quod interpretatur, nobiscum deus, II. 257.
25. Peperit filium ſuum primogenitum, III. 390.

2. 1. Magi fatigantur de longinquo, III. 343.
2. Primi ſtellarum interpretes natum Chriſtum adnuntiaverunt, IV. 156.
5. Sciebant Iudaei Chriſtum eſſe venturum, V. 57.

Cap. Verſ.
2. 6. Et tu Bethlehem terra Iuda non minima es in ducibus Iudae; ex te enim exiet dux qui peſcet populum meum Iſrael, II. 326.
12. Magi alia, non qua venerant via ibant, IV. 157.
14. Chriſtus refugit vim, III. 186.
16. Infantes teſtimonium Chriſto ſanguine litaverunt, II. 145.
23. Chriſtus apud Nazareth deſcendit, I. 203. Quoniam Nazaraeus vocabitur, ibid.
3. 2. Poenitentiam initote; iam enim ſalus nationibus adpropinquabit, III. 43.
3. Parate vias domini, IV. 192.
4. Cingitur loro Ioannes, IV. 177.
6. Tinguebantur confitentes peccata ſua, all. IV. 196. IV. 207.
7. et 8. Genimina viperarum, facite dignos fructus poenitentiae, II. 95. IV. 256. 393.
9. Et ne dixeritis, patrem habemus Abraham. (Qui lapidum quoque naturam convertere valeat in filios Abrahae,) II. 95. 132. IV. 256. 393. all. IV. 429.
De lapidibus filios Abrahae ſuscitare potens eſt deus.
10 Securis ad radicem arboris poſita, III. 117.
12. Palam (ventilabrum) in manu ſua portat ad purgandam aream ſuam, II. 4. all. III. 172.
15. Decet nos implere omnem iuſtitiam, I. 209.
16. Chriſtus in aqua tinguitur a Ioanne, IV. 194.
Et ecce aperti ſunt coeli, et vidit ſpiritum dei deſcendentem ſicut columbam, et venientem ſuper ſe, IV. 193.
17. Et vox de coelis dicens, II. 234.
Hic filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipſum audite, all. IV. 245.
4. 1. Diabolus poſt baptisma tentator, all. I. 395. IV. 10.

Cap. Vers.

4. 2. Quadraginta diebus ieiunat Christus, II. 399. IV. 208. all. II. 403.
Postea esurit, III. 367. II. 259.
3. Si tu es filius dei, dic ut lapides isti panes fiant, II. 189. 255. all. II. 403.
4. Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo dei, II. 399. III. 338. IV. 208.
6. Si tu es filius dei, deiice te dehinc. Scriptum est enim, quod mandavit angelis suis super te, ut te manibus suis tollant, necubi ad lapidem pedem tuum offendas, II. 189.
10. Recede, Satana, scandalum mihi es. Scriptum est enim, dominum deum tuum adorabis, et illi soli servies, II. 388.
17. Coepit Iesus praedicare, all. II. 17.
19. Faciam vos piscatores hominum, all. IV. 215.
21. et 22. Iacobus et Ioannes vocati a domino, patrem navemque derelinquunt, IV. 164. 200.
23. Et sanans omnem languorem, V. 57.

5. 3. Beati mendici (pauperes spiritu) quoniam illorum est regnum dei, III. 101. 183. IV. 95. 163.
4. Beati mites, IV. 95.
5. Beati lugentes atque flentes, IV. 95. all. IV. 359.
6. Beati pacifici, quia filii dei nuncupabuntur, IV. 376.
10. Beati qui persecutionem patiuntur ob iustitiam, quoniam illorum est regnum coelorum, II. 366. III. 289.
Beati eritis cum vos dedecoraverint, et persecuti fuerint et dixerint adversus vos omnia mala propter me, II. 366.
11. Felices qui persecutionem passi fuerint causa nominis mei, III. 185.
12. Gaudete et exultate quoties vos maledicent et persequuntur quoniam merces vestra plurima in coelo, sic enim faciebant et prophe-

Cap. Vers.
5. tis patres eorum, II. 366. IV. 90. 95. all. IV. 354.
14. Vos estis lumen terrae. Non potest civitas abscondi supra montem constituta, III. 70. all. IV. 171.
15. Lucerna non sub modio abstrudi solet, sed in candelabrum constitui, ut luceat omnibus qui in domo sunt, II. 31.
16. Luceant opera vestra, III. 70. IV. 168.
17. Non veni legem dissolvere sed adimplere, III. 146. all. IV. 47. I. 199. 210. 211. 227. 339. 440.
20. Nisi redundaverit iustitia super scribarum et Pharisaeorum, all. I. 43. III. 146. IV. 148.
21. Non occides, IV. 377.
22. Ne fratri irascearis, IV. 12. all. V. 106.
Nec verbo lacessere, nec fatue quidem dicere, sine iudicii periculo licet, IV. 12. 86. all. IV. 147.
Qui dixerit fratri suo Racha, reus erit gehennae, IV. 377.
Gehennae ignis, V. 114. III. 279.
23. Si offers munus tuum ad altare, et ibi recordatus fueris quod frater tuus habeat aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum, et vade reconciliari fratri tuo, IV. 11. 96.
25. Habeto benevolentiam cum adversario: Et iudex te tradat angelo executionis et ille te in carcerem mandet, ut non dimittaris, IV. 290. all. IV. 289.
26. Donec exsolvas novissimum quadrantem, IV. 289.
27. Non moechaberis, IV. 377.
28. Qui conspexerit (viderit) feminam (mulierem) ad concupiscendum, iam adulteravit (fuerit) in corde suo, III. 123. 236. IV. 238. 299. 336. 377. all. IV. 147. 181.

30.

Cap. Vers.

5. 30. Si te manus tua scandalizat, amputa eam, IV. 154.

32. Qui dimiserit uxorem suam praeter causam adulterii, facit eam adulterari, aeque adulter confetur (moechatur) et ille qui dimissam a viro duxerit, I. 326. III. 152. IV. 412. all. I. 400.

34. Non iurabis, IV. 426.

36. Quis vestrum potest capillum unum ex albo facere, aut album ex atro? III. 57.

37. Sit sermo vester, est, est, non, non, quod amplius est, a malo est, II. 32. 206. III. 394.

38. Oculum pro oculo, dentem pro dente, III. 118. IV. 86.

39. Verberanti te in faciem, etiam alteram genam obverte, IV. 89. all. IV. 136. 138.

40. Auferenti pallium, offer et tunicam, IV. 88.

42. Omni petenti te dabis III. 156. 196.

43. Diliges proximum tanquam te ipsum all. I. 43.

44. Diligite inimicos vestros, et maledicentibus benedicite, III. 201. IV. 87. 128. 289. all. I. 43. IV. 87. 289. V. 82.

Orate pro inimicis, et persecutoribus vestris bona precamini, III. 201.

45. Qui pluit super iustos et iniustos, et solem suum oriri facit (mittit) super bonos et malos I. 338. III. 261.

47. Nonne ethnici hoc faciunt? all. IV. 148.

48. Eritis enim perfecti sicut pater vester qui in coelis est, I. 45. III. 49.

6. 2. Cum facis eleemosynam, noli buccinare, III. 26.

4. Deus tam idoneus ad conspicienda quae in occulto fiunt, III. 26.

6. Tu autem cum oraveris, intra in cubiculum tuum, et clauso ostio tuo, ora patrem tuum in abscondito, all. IV. 3.

9.

Cap. Vers.
6. 9. Pater noster qui es in coelis sanctificetur nomen tuum, II. 246. IV. 3.
10. Veniat regnum tuum, I. 295. 296. IV. 4.
Fiat voluntas tua in coelis et in terra, IV. 5.
11. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie, I. 296. IV. 8.
12. Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris, I. 296. IV. 9. all. IV. 370.
13. Ne nos inducas in tentationem, IV. 10.
Sed evehe (erue) nos a malo (maligno) III. 175. IV. 10.
16. 17. Lex ieiunii sine tristitia transigenda, II. 403.
21. Ubi erit cor tuum, illic erit et thesaurus tuus, II. 351. IV. 68. all. IV. 332.
24. Nemo potest duobus dominis servire, I. 320. III. 94. IV. 139. 163. 241.
Non potestis deo servire et mammonae, I. 321. IV. 357.
25. Ideo dico vobis: Nolite cogitare de crastino quid edatis, neque quid induamini, III. 79. IV. 9. 163. all. III. 168.
26. Qui volatilia coeli nullo ipsorum labore pascit, III. 79.
27. Nemo potest adiicere cubitum unum (alias mensuram,) ad staturam suam, IV. 136.
28. Qui lilia agrestia vestit, III. 79. IV. 163.
32. Cetera enim nationes requirunt, IV. 8.
33. Quaerite prius regnum, et tunc vobis etiam haec adiicientur, ibid.
7. 1. Nolite iudicare, ne iudicemini, IV. 93. 368.
2. Quo iudicio iudicaveritis, iudicabitur de vobis, IV. 369.
6. Nolite sanctum canibus, et margaritas porcis iactare, ne conculcent ea, et conversi vos quoque evertant, II. 31. 54. III. 95. IV. 205.
7. Petite et accipietis, II. 11. IV 208.

Quae-

Cap. Vers.

7. Quaerite et invenietis, II. 11. 14.
Pulsate et aperietur vobis, II. 11.
9. Numquid filio patrem poscenti panem lapidem tradet, IV. 8.
12. Quaecunque vultis ut faciant vobis homines, et vos ita facite illis, II. 372.
13. Lata porta et spatiosa via quae ducit ad perditionem, et multi sunt qui intrant per eam, all. I. 86.
15. Attendite vobis a Pseudoprophetis, qui veniunt ad vos in pellibus ovium, lupi rapaces, II. 5.
16. De operibus suis revincentur, I. 37.
Nemo de spinis metet ficus, et de tribulis uvas, IV. 256.
17. et 18. Omnis mala arbor fructus malos fert, nec bona arbor fructus malos edit, nec mala bonos, II. 96. III. 346. IV. 256. all. I. 107. IV. 209.
21. Quid vocas domine, domine, I. 253.

8. 3. Tetigit eum Iesus, et mundata est lepra, I. 137. all. IV. 245.
5. Accessit ad eum centurio, II. 178. IV. 177.
10. Neque in Israel quidem tantum fidei reperi all. IV. 355.
11. Recumbent cum Abraham, Isaac et Iacob, all. III. 280.
12. In tenebras exteriores, ibi erit fletus et stridor dentium, III. 280. all. I. 53.
15. Christus tetigit socrum Petri, all. I. 137.
17. Ipse imbecillitates nostras abstulit, et languores portavit, I. 160.
21. Et sepeliam patrem meum, IV. 164. 200.
24. Navicula operiebatur fluctibus domino dormiente; compescuit procellas, IV. 199.

9. 2. Fides tua te salvum fecit et remittuntur tibi peccata, IV. 200.
4. Quid cogitatis in cordibus vestris nequam? III. 236. IV. 238. 435.

5.

Cap. Vers.
9. 5. Quid enim facilius eſt dicere paralytico, dimittuntur tibi peccata, aut ſurge, et ambula? IV. 438.
6. Igitur ut ſciatis filium hominis habere dimittendorum peccatorum in terris poteſtatem, tibi dico, paralytice ſurge et ambula, IV. 136. all. IV. 372.
Exſurge et tolle grabbatum tuum, I. 212.
9. Matthaeus de telonio ſuscitatur, IV. 164.
Sequere me, I. 340.
10. Chriſtus non aſpernatur peccatores, nec publicanos, IV. 78.
13. Miſericordiam volo, et non ſacrificium, I. 94. 262. 300. 421. IV. 47. 368.
15. Venient dies, cum auferetur ab eis ſponſus, et tunc ieiunabunt, II. 415. all. II. 391.
16. Nova plagula non aſſuitur veſtimento veteri, IV. 2. all. I. 221. 222.
17. Nec vinum novum veteribus utribus creditur, IV. 2. all. I. 222.
20. 21. Tangendo Chriſtum ſanata eſt mulier, I. 137.
25. Chriſtus mortuum verbo reddidit vitae, III. 284.
29. Protenſa manu tetigit illum, all. I. 137.
35. Chriſtum virtutes feciſſe, II. 17.
10. 2. Apoſtolos duodecim dominus adlegit, II. 23.
5. In viam gentium ne ieritis, et in civitatem Samaritanorum ne introieritis, III. 181.
6. Sed ite potius ad oves perditas domus Iſrael, ibid.
7. Dicite illis, quod appropinquaverit regnum dei, III. 274.
16. Ecce ego mitto vos tanquam oves in medio luporum. Eſtote prudentes ut ſerpentes, et ſimplices ſicut columbae, II. 145. 367. IV. 193. all. III. 151. II. 387.
17. Cavete ab hominibus, tradent enim vos in

Cap. 10. Vers.

in conſeſſus, et in Synagogis ſuis flagellabunt vos, II. 367. III. 182.

18. Et ad reges et praeſides perducemini mei cauſa in teſtimonium illis et nationibus, II. 367.

21. Tradet autem frater fratrem, et pater filium in mortem, et inſurgent filii in parentes, et mortificabunt eos, II. 367. 376.

22. Et eritis odio omnibus propter nomen meum, qui autem perſeveravit (ſuſtinuerit) usque in finem hic ſalvus erit, II. 4. 367. 376.

23. Cum coeperint perſequi vos, fugite de civitate in civitatem, III. 181. 190.

24. Non eſt ſuper magiſtrum diſcipulus, et ſervus ſuper dominum, I. 192. II. 367.

26. Nihil occultum quod non revelabitur, III. 28.

27. Quod in tenebris et in abſcondito audiſtis, in luce et in tectis praedicate, II. 31.

28. Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam non poſſunt occidere, interficere non valent. Timete eum qui poteſt corpus et animam perdere (occidere) in gehennam, II. 368. 373. III. 185. 278. IV. 369.

29. Sine cuius voluntate nec paſſerum alter (paſſer aſſis unius) in terram cadit, III. 105. 151. 177. 279.

30. Veſtri autem et capilli capitis omnes numerati ſunt (et capillorum apud eum regeſtus eſt numerus) II. 368. all. III 280.

31. Nolite metuere, multis paſſeribus antiſtatis, II. 368. III. 233. 279.

32. Omnis qui me confeſſus fuerit coram hominibus; et ego confitebor in illo coram patre meo qui in coelis eſt, I. 305. II. 368. III. 184. all. II. 255.

33. Et omnis qui confuſus ſuper me fuerit penes homines, et ego confundar ſuper illo penes patrem meum qui in coelis. (Et omnis, qui

Cap. Vers.
10, qui negaverit me coram hominibus, et ego negabo illum coram patre meo, qui in coelis est.) I. 305. II. 368, 370. 372. III. 184. IV. 166. 355.
33. Ne putaveritis veniſſe me uti pacem mittam in terram; non veni, ſed ut machaeram, II. 376. all. I. 152.
35. Veni dividere hominem adverſus patrem ſuum, et filiam adverſus matrem ſuam, et ſocrum adverſus nurum ſuam, II. 376.
36. Et inimici hominis domeſtici eius, ibid.
37. Qui pluris fecerit animam ſuam quam me, non eſt me dignus, ibid.
Qui patrem aut matrem mihi praetulerit, non eſt me dignus, I. 262. IV. 200.
38. Qui non tollit crucem ſuam, et ſequitur me, non eſt me dignus (non poteſt eſſe meus diſcipulus) III. 185. IV. 326.
39. Qui lucri habuerit animam ſuam, perdet illam, et qui amiſerit animam pro nomine meo, ſalvam faciet. (Qui animam ſuam invenerit, perdet illam, qui vero perdiderit illam mei cauſa, inveniet illam) II. 376. IV. 355.
42. Quicunque potum dederit uni ex minimis calicem aquae frigidae, non perdet mercedem ſuam, IV. 195.
11. 2. Mittit Ioannes diſcipulos ſuos ad Chriſtum, IV. 196. all. II. 11.
3. Tu es qui venturus es, an alium expectamus? IV. 196.
5. Coeci vident, claudi ambulant, leproſi mundantur, III. 350. all. III. 248.
8. Ecce qui teneris veſtiuntur, in domibus regum ſunt, IV. 175.
10. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam et praeparabit viam ante te, II. 309.
11. Inter natos feminarum non ſurrexit maior Ioanne baptizatore, IV. 199.

Cap. Vers.

111. 13. Lex et prophetae usque ad Ioannem baptizatorem, II. 298. IV. 376.

Et si vultis audire, hic est Helias qui venturus est, IV. 291.

19. Et dicunt, ecce potator et vorator, homo prandiorum et coenarum, cum publicanis et peccatoribus frequentator, II. 393. III. 151.

21. Si in Tyro et Sidone factae essent virtutes, quae factae sunt in vobis, olim in cilicio et cinere poenitentiam egissent, all. IV. 391.

24. Tolerabilius erit Tyro et Sidoni in die iudicii, III. 274.

25. Confiteor tibi, pater, quod absconderis haec a sapientibus et revelasti ea parvulis, II. 255.

27. Omnia mihi tradidit pater. Nemo cognovit patrem nisi filius. Nemo scit, qui sit pater, nisi filius, et qui sit filius, nisi pater. Nemo enim scit patrem, nisi filius, et filium nisi pater, et cuicunque filius revelaverit, I. 115. I. 291. II. 24. 203.

30. Sarcina domini levis est, III. 134.

12. 1. Esurierant discipuli et spicas decerptas manibus efflixerant, I. 224.

8. Dominus est sabbati filius hominis, III. 377.

19. Neque contendit, neque clamavit, neque audita est foris vox eius, II. 311.

20. Qui arundinem contusam non comminuit, qui linum ardens non extinxit, ibid.

36. Manere nos omnis vani et supervacui dicti reatum, IV. 90.

37. Ex ore tuo iustificaberis et ex ore tuo damnaberis I. 111. IV. 177.

40. Erit Christus triduum in corde terrae, IV. 324.

48. Quae mihi mater, et qui fratres mei, III. 359. 362.

Cap. Vers.
13. 3. et seqq. Parabola seminis post cespitem arefacti, II. 377.
9. Qui habet aures, audiat, I. 259.
10. Quare in parabolis loqueris? III. 273.
11. Vobis datum est cognoscere arcana, quae populo intelligere non liceret, II. 25.
12. Qui habet, dabitur ei, ab eo autem, qui non habet; etiam quod videbatur habere ademtum est (auferetur,) I. 63. III. 190.
13. Propterea in parabolis loquor ad eos, ut videntes non videant, et audientes non audiant, III. 273.
25. Cum vero dormirent homines, venit inimicus eius et superseminavit zizania, all. II. 190. IV. 241.
27. Unde igitur habet zizania,
30. Colligentur omnes adulterae fruges, II. 191. Alligate eos in fasciculos ad cremandum igni, all. III. 280.
34. Haec omnia locutus est Iesus in parabolis, et sine parabolis non loquebatur ad illos, III. 273.
37. Bonum semen frumenti a diabolo seminatum, II. 39.
39. Avenarum autem sterilis foeni adulterium ab inimico diabolo, II. 39.
54. Unde huic doctrina et signa ista? III. 366.
55. Iesus creditus Ioseph fabri filius, III. 359.
14. 4. Dicebat illi Ioannes, non licet tibi habere eam, all. I. 327.
13. Insidiatoribus cessit Christus, IV. 79.
25. Super aquam incedit, IV. 195.
29. Petrus per mare ingreditur, IV. 199.
36. Et quicumque eum tetigerunt, salvi facti sunt, all. I. 137.
15. 13. Plantam quam non plantavit pater, eradicat, II. 4.
14. Coeci et duces coecorum. Coecus a coecis

Cap. Verſ.
15. cis in foveam deducaris neceſſe eſt, II. 19. I. 133. all. III. 216.
18. Non vaſculorum inquinamentis, ſed eorum quae ex corde promuntur, hominem communicari, IV. 90. 130.
24. Non ſum miſſus niſi ad oves perditas domus Iſraelis, I. 199. II. 12. III. 182.
26. Non eſt bonum auferre panem filiis, et dare eum canibus, I. 199. II. 12. IV. 8.
16. 13. Quem aiunt eſſe homines filium hominis? II. 372.
16. Tu es Chriſtus filius dei vivi, II. 11. 237.
17. Beatus es, Simon Bariona, quoniam hoc tibi non revelavit caro et ſanguis, ſed pater meus qui in coelis eſt, II. 238. all. I. 218.
18. Tu es Petrus, et ſuper hanc petram aedificabo eccleſiam meam, IV. 432.
19. Tibi dabo claves regni coeleſtis. Et quaecumque ſolveris vel alligaveris in terra, erunt alligata vel ſoluta in coelis, II. 25. IV. 432. 433.
24. Si quis vult domini diſcipulus eſſe, tollat crucem ſuam, et ſequatur me, IV. 163.
17. 2. Gloriam diſcipulis demonſtrat, IV. 68.
3. In transfiguratione Moyſen et Heliam ſumpſit ſecum, I. 277. III. 327. all. II. 399.
4. Et faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moyſi unum, et Heliae unum, ſed neſciens, quid diceret, I. 274.
5. Nubes lucida obumbravit eos, I. 275. IV. 102. all. III. 327.
Hic eſt filius meus dilectus, in quo bene ſenſi, audite illum, I. 275. 276. II. 234. 246. 249. all. IV. 245.
7. Et acceſſit Ieſus, et tetigit eos, all. I. 137.
12. Helias iam venit, et non cognoverunt eum, IV. 290.
13. Hoc autem genus non eiicitur niſi per orationem et ieiunium, all. II. 404.

Cap. Vers.
18. 3. Puerorum dicit esse regnum coelorum, III. 150. all. II. 145.
9. De gehenna ignis, I. 53. V. 114.
15. et seq. Semel et iterum, et sub duobus aut tribus testibus frater castigandus, II. 21. IV. 192. all. II. 242.
20. Ubi duo vel tres in nomine meo sunt congregati, all. III. 116.
22. Non dicam septies, sed septuagies septies, IV. 10. 96. 431. 433.
27. Servo dominus debitum remisit, IV. 9.
34. Et iratus dominus tradidit eos tortoribus, ad solvendum novissimum quadrantem, ib.
19. 3. Et accesserunt ad eum Pharisaei tentantes, III. 151. 359.
6. Quod deus coniunxit, homo ne separet, I. 325.
8. Quoniam Moses propter duritiam cordis vestri praecepit libellum repudii dare, I. 325. III. 164.
Ab initio autem non fuit sic, I. 325. III. 151. 164.
9. Qui dimiserit uxorem suam praeterquam ex causa adulterii, facit eam adulterari; et qui dimissam a viro duxerit, adulterat utique, I. 324. all. I. 400.
12. Sunt spadones qui se ipsos castraverunt propter regnum coelorum, etc. III. 136. 166. all. IV. 98. III. 63.
Qui capit, capiat, III. 200.
14. Nolite parvulos prohibere venire ad me, IV. 206.
17. Quid me interrogas de bono? Unus deus bonus (bonus natura deus solus,) I. 71. IV. 368. 369.
19. Honora patrem et matrem. Diliges proximum tuum sicut te ipsum, III. 51. III. 148.
21. Vende omnia, et egenis divide, IV. 163.
23.

Cap. Vers.

19. 23. Dives difficile intrabit in regnum coelorum. I. 239. 241.
26. Difficilia apud homines facilia apud deum (Impossibilia apud seculum (homines) possibilia apud deum,) II. 208. III. 331. IV. 164. 186.
28. Sedebitis et vos super sedes duodecim, all. III. 280.

20. 1. Parabola filii in vineam missi post aliquot servos, et occisi a malis rusticis et a patre defensi, all. III. 155. II. 255.
2. Conventione autem facta ex denario diurno cum operariis, misit eos in vineam suam, all. III. 155.
10. De uno denario eiusdem mercedis, III. 155.
16. Erunt primi novissimi, et novissimi primi, all. I. 319. V. 52.
19. Tertia die resurrecturus de morte, V. 59.
21. Adsistere ad dexteram vel ad sinistram, III. 280.
34. Misertus eorum Iesus tetigit oculos eorum, all. I. 137.

21. 7. Christus Ierusalem ingressus super asina, IV. 358.
9. Benedictus qui venit in nomine domini, II. 230.
13. Spelunca latronum, IV. 365.
16. Christus ex ore lactentium et parvulorum expedit laudem, IV. 253.
21. Fides montes transferre potest, III. 199.
25. Baptismus Ioannis unde erat, a coelo, an ex hominibus? IV. 195.
35. Alios lapidaverunt, alios fugaverunt, plures vero ad mortis necem tradiderunt, II. 330. 331.
37. Filius a domino mittitur ad cultores vineae, III. 376.

22. 13. Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutivit, tunc rex

Cap. Verſ.
22. rex dixit miniſtris, ligatis manibus et pedibus eius eiicite eum in tenebras exteriores, III. 280. all. III. 263.
14. Multi vocati, pauci electi, III. 200.
19. Monetam ſibi oſtendi dominus poſtulavit, et de imagine, cuius eſſet, requiſivit, IV. 169.
21. Reddite quae ſunt Caeſaris, Caeſari, et quae dei deo, II. 386. III. 196. 253. IV. 169. 176. 357.
24. Callida quaeſtio Sadducaeorum, cuius erit uxor de ſeptem viris in reſurrectione, III. 146. 280. all. III. 212.
30. In reſurrectione neque nubent neque nubentur, ſed erunt ſicut angeli in coelis, (ſimiles enim erunt angelis,) III. 155. 281. all. III. 74. IV. 5.
Deus vivorum, non mortuorum, IV. 269.
35. Surrexit legis doctor tentans eum, III. 359.
37. Deum diliges ex toto corde tuo, et in tota anima tua et in tota mente tua, et ex totis viribus tuis, II. 361. 393.
39. Et proximum tuum ſicut te ipſum, II. 393. III. 51.
40. In his enim praeceptis tota lex pendet et prophetae, ibid.
23. 9. Et patrem vobis nolite vocare ſuper terram, niſi quem habemus in coelis, IV. 4.
10. Magiſter veſter unus eſt Chriſtus, all. III. 3. 210.
25. Cura vasculorum reprobatur, I. 300.
27. Comparantur Phariſaei ſepulcris dealbatis, I. 246.
37. Ieruſalem quae occidis prophetas, et lapidas eos qui ad te miſſi ſunt, III. 262.
24. 3. De ultimo ſaeculi exitu, II. 94. V. 52.
5. Multi venient in nomine meo, II. 5. 58. all. IV. 213.
6. Audituri eſtis praelia, et opiniones praeliorum, V. 62.

Cap. Vers.
24. 7. Regna regnis compulsabunt. Et erunt lues, et fames, et terrae motus, III. 251. V. 52.
9. Vae praegnantibus et nutricantibus, III. 81. 124.
13. Qui sustinuerit in finem, iste salvabitur, III. 185.
21. Nusquam fiet cum ipsa terra, cum qua primordio factum est, II. 127.
23. Multi venient qui dicent, ecce hic est Christus, I. 123. II. 5. 58.
24. Et signa edent fallaciae magistri et pseudoprophetae ad evertendos, si fieri. potest, etiam electos, I. 123. IV. 332. all. I. 127.
30. Venturus Christus cum claritate, super nubes coeli, II. 267.
35. Coelum et terra praeteribunt, II. 127. III. 251.
36. Diem illum solus pater novit, III. 251. IV. 287.
38. Nubentes et nuptui tradentes, III. 81. 82. 124.
25. 1. et seq. Parabola de decem virginibus, all. IV. 247.
29. Qui habet, dabitur ei, ab eo autem, qui non habet, etiam quod videtur habere, auferetur, III. 190.
34. Cum venerit filius hominis in maiestate sua, III. 379.
41. Cum diabolus abierit in ignem, quem praeparavit illi deus et angelis eius, II. 94. III. 375.
63. Et ibunt hi in supplicium aeternum praeparatum diabolo et angelis eius, iusti autem in vitam aeternam, II. 17. 94. III. 375. all. V. 48. 118.
26. 1. Accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi et effudit super caput ipsius recumbentis, all. IV. 245. 393.
14. Traditor Christi de Apostolis fuit, IV. 79.

Cap. Vers.
26. 15. Iudas argenteis Chriſtum vendit, IV. 357.
17. Primo autem die azymorum, II. 300. 320.
26. Hoc eſt corpus meum, IV. 8.
28. Hic eſt enim ſanguis meus novi teſtamenti, all. IV. 245.
38. Triſtis (anxia) anima mea usque ad mortem, III. 186. 374.
39. Pater mi, transeat a me calix paſſionis. Verum non quod ego volo, ſed quod tu, III. 186.
41. Vigilate et orate, ne incidatis in tentationem (orate ne tentemini,) IV. 10. 207.
Caro infirma, ſpiritus autem promptus, III. 78. 165. 186. 367. IV. 70. 99.
52. Reconde gladium tuum in vaginam, III. 186. all. IV. 177. 338.
Qui gladio uſus fuerit, gladio peribit, IV. 79. 354.
53. Chriſto, ſi voluiſſet, legiones angelorum uno dicto adfuiſſent, IV. 79. II. 255. III. 186.
54. Quomodo ergo implebuntur ſcripturae? quia ſic oportet fieri, II. 313.
56. Ut ſcripturae implerentur de ore prophetarum, II. 314. 320.
27. 2. Chriſtum in tribunal Pilati imponunt, II. 229.
3. Retulit triginta argenteos proditor, all. IV. 357.
10. Et dederunt eos in agrum figuli, I. 357.
22. Ieſus rex Iudaeorum proſcriptus in crucem violentia ſuffragiorum, Pontio Pilato Syriam tunc ex parte Romana procurante, IV. 362. V. 58.
24. Aqua lavat Pilatus manus, IV. 195.
25. Omnis Synagoga filiorum Iſrael dixit ad Pilatum, cum vellet eum dimittere, ſanguis eius ſuper nos, et ſuper filios noſtros, I. 90. II. 300.
Corona Chriſti ſpinea, II. 232. all. IV. 357. 361.

Cap. Vers.
27. 29. Contumeliis adfectus Iesus, IV. 79.
35. Christus crucifigitur, ibid.
45. Eodem momento dies, medium orbem signante sole subducta est, II. 329. V. 58.
46. Deus meus ad quid (ut quid) me dereliquisti? II. 252. 255. 266.
50. Christus spiritum cum verbo sponte dimisit, V. 58.
51. Et terra tremuit, et velum templi scissum est, et monumenta disrupta sunt, II. 329.
59. et 60. Ioseph postulatum detulit corpus, et condidit, II. 229. 409.
64. Tunc Iudaei detractum et sepulcro conditum, magna etiam militari manu custodiae diligentia circumsederunt, ne, quia praedixerat tertia die resurrecturum se a morte, discipuli furto amoliti cadaver fallerent suspectos, V. 59.
28. 2. Ecce die tertia concussa repente terra, ib. Et mole revoluta quae obstruxerat sepulcrum, ibid.
4. et seq. Et custodia pavore disiecta, nullis apparentibus discipulis, nihil in sepulcro repertum est, praeter quam exuviae sepulti, ibid.
12. Pecuniam dederunt discipulis ad falsum testimonium cadaveris subrepti, ibid.
18. Data est mihi omnis potestas a patre in coelis et in terris, II. 227.
19. Iste ad docendas et tingendas nationes in patrem et filium et spiritum sanctum (in nomen patris et filii et spiritus sancti,) II. 12. 23. 256. IV. 192. 201.

Ex Marco.

1. 2. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praeparabit viam ante te, II. 309.
24. Scimus quia tu es filius dei, II. 255.
27. Unde huic doctrina et signa ista? III. 366.

Cap. | Vers.
1. | 35. Dominus in feceſſu orabat, IV. 68.
2. | 7. Quis poteſt peccata dimittere, niſi ſolus deus? IV. 430.
3. | 29. Qui autem blaſphemaverit in ſpiritum ſanctum, non habebit remiſſionem in aeternum, I. 306.
5. | 1. et 9. Geraſenus daemon legionarii numeri, IV. 267.
12. In porcorum gregem diaboli legio non habuit poteſtatem, III. 175.
6. | 22. et ſeq. Ioannes Baptiſta contumelioſa caede truncatur in puellae pſaltricae lucar, II. 364.
7. | 3. Iſrael Iudaeus quotidie lavat, IV. 202.
19. Deus etiam cum cauſa maledicere non ſinit, IV. 128.
15. Quae ex ore prodeunt coinquinant hominem, non quae in os inferuntur, II. 393.
18. et 19. Non vasculorum inquinamentis, ſed eorum quae ex ore promuntur, hominem communicari, IV. 90. 130.
8. | 38. Qui mei confuſus fuerit coram hominibus, et ego confundar eius coram patre meo qui in coelis eſt, III. 184. 352. IV. 166.
9. | 2. et ſeq. Transfiguratio domini, in qua gloria eius demonſtratur, IV. 68.
7. Hic eſt filius meus dilectus, hunc audite, II. 234.
10. | 27. Quae difficilia penes homines, facilia penes deum. (Impoſſibilia apud ſeculum (homines) poſſibilia apud deum,) II. 208. III. 331. IV. 163. 186.
29. Relinquet homo patrem et matrem, coniuges, liberos propter deum, IV. 163.
52. Fides tua te ſalvum fecit, IV. 200.
11. | 30. Baptismus Ioannis an a deo ſit, IV. 195.
12. | 25. Erunt tanquam Angeli, III. 281. 338.
14. | 12. Die prima azymorum, II. 300. 320.

Cap. Vers.
14. 13. Invenietis hominem aquam baiulantem, IV. 207.
21. Vae homini illi per quem filius hominis tradetur, II. 36.
15. 19. Christus deſpuitur, IV. 79.
16. 9. Magdalenae ſeptenarii ſpiritus electio, IV. 267.
15. Ordinavit diſcipulos ad officium praedicandi per orbem, V. 59. all. II. 38.
16. Qui crediderit, et baptizatus fuerit, ſalvus erit, II. 38.
17. Signa eos qui crediderint, ſequentur, ibid.
19. Ereptus eſt in coelum, et ſedet a dextris dei, III. 315. all. I. 177.
20. Diſcipuli diffuſi per orbem, V. 59. 60.

Ex Luca.

1. 1. Monogamia in Zacharia Sacerdote, III. 149.
17. Et ipſe praecedet coram populo, in virtute et ſpiritu Heliae, IV. 291.
26. Nativitas Chriſti a Gabriele adnuntiatur, II. 253. III. 343.
27. Chriſtus filius David, III. 391.
28. Et ingreſſus angelus ad eam dixit, all. IV. 15.
Benedicta tu inter mulieres, III. 13.
31. Concipies in utero, et paries filium, et vocabis nomen eius Ieſum, III. 390. all. I. 155.
35. Spiritus dei ſuperveniet in te, et virtus altiſſimi obumbrabit te, II. 253. III. 376.
Quod in te (ex te) naſcetur, ſanctum vocabitur filius dei (propterea quod in te naſcetur, vocabitur ſanctum, filius dei, et vocabis nomen eius Ieſum,) I. 201. II. 253. 257.
36. Eliſabeth ſterilis exultat, IV. 269.
38. Ecce ancilla domini, fiat mihi ſecundum verbum tuum, all. III. 381.
42. Benedictus fructus ventris tui, III. 391.

Cap. Vers.
1. 43. Et unde mihi, ut mater domini ad me veniat? III. 390.
46. Glorificat Maria dominum, IV. 269.
63. Zacharias ſtylo in cera ſcribit, IV. 182.
70. Locutus eſt per os prophetarum, II. 285.
78. Fulgente nobis lumine ex alto, II. 287.
79. Qui ſedebamus in tenebris, et in umbra mortis detinebamur, ibid.
2. 1. 2. Cenſus ſub Auguſto in Iudaeam per Sentium Saturninum. (Caeſaris cenſus,) III. 343. I. 261.
7. Et peperit filium ſuum primogenitum, III. 390.
Et pannis eum involvit, et reclinavit eum in praeſepio, non erat ei locus in diverſorio, all. III. 343.
8. Paſtores ſervant pecora, ibid.
9. 10. Angeli nativitatem Chriſti adnuntiant, ibid.
14. Gloria in excelſis deo, III. 344.
21. Circumciſus eſt Chriſtus, ibid.
20. Ad templum delatus, ibid.
23. Omne maſculinum adaperiens vulvam, ſanctum domino vocabitur, III. 394.
34. Ecce hic poſitus eſt in ruinam et ſuſcitationem multorum in Iſrael, et in ſignum cui contradicetur, III. 393.
37. Anna prophetes filia Phanuelis ieiuniorum teſtimonio augetur, II. 402.
49. Non ſcitis quod in patris mei me eſſe oportet? II. 255.
3. 1. Anno decimo quinto principatus Tiberiani, all. V. 21.
2. Ioannes praecurſor, IV. 197.
4. Vox clamantis in eremo, parate vias domini, I. 379.
5. Ut fierent rivi et colles, et montes repleti et humiliati, et tortuoſa et aſpera in rectitudinem et in campos, I. 379.

Cap. Vers.

3. 14. Milites Ioannes admisit ad lavacrum, IV. 177. all. IV. 356.
16. Ego vos sola poenitentia tinguo, venturus qui vos tinguet in spiritu et igni, IV. 197. all. IV. 194.
17. Palam in manu sua portat ad purgandam aream. II. 4.
22. Carni nostrae emergenti de lavacro columba sancti spiritus advolat, IV. 193.
25. Gradus generis Christi ab ultimo ad principalem recensetur, III. 392.

4. 16. et seq. Apud Nazareth Christus notatur praedicasse, dum alio merito unius proverbii ejectus refertur, I. 203.
27. Helisaeus prophetes uniçum leprosum Naaman Syrum ex tot leprosis Israelitis emundavit, I. 208.
29. Detentus et captus et ad praecipitium usque protractus, I. 204.
30. Per medios evasit, I. 204.
31. Et descendit in civitatem Galileae Capharnaum, et in Synagoga docebat illos, I. 197.
32. Stupebant autem omnes ad doctrinam eius, quoniam in potestate erat sermo eius, I. 200.
33. Et exclamavit spiritus daemonis, I. 201.
34. Quid nobis et tibi est, Iesu, venisti perdere nos? Scio qui sis, sanctus dei, II. 255. I. 201. I. 395.
35. Et increpuit illum Iesus, I. 202.
40. Et manus imponens, beneficia medicinarum conferebat, I. 204.
41. Itaque spiritus nequam excedebant vociferantes, tu es filius dei, sed increpabantur, et iubebantur tacere, ibid.
42. Inde in solitudinem procedit, IV. 68. I. 205.
Et detentus a turbis, I. 205.
43. Oportet me, inquit, et aliis civitatibus adnuntiare regnum dei, I. 206.

Cap. Vers.
5. 9. Dixit Chriſtus Petro trepidanti de copioſa indagine piſcium, ibid.
10. Ne time; abhinc enim eris homines capiens, ibid.
11. Et Petrus et filii Zebedaei, Iacobus et Ioannes relictis naviculis ſecuti ſunt eum, ib.
13. Et tetigit leproſum Ieſus, et mundavit, I. 207.
14. Et vetuit illum divulgare, ſed iuſſit: vade, oſtende te ſacerdoti, et offer munus quod praecepit Moſes, ut ſit vobis in teſtimonium, I. 209.
17. et ſeq. Curatur et paralyticus, et quidem in coetu ſpectante populo, I. 212.
22. Qui dimittet peccata, niſi ſolus deus? ib.
24. Ut ſciatis quia filius hominis habet poteſtatem dimittendi peccata, ait paralytico: Exſurge et tolle grabatum tuum, I. 216.
27. 28. Publicanus adlectus a domino, I. 218.
31. Medico non opus habent ſani, ſed male habentes, I. 218.
(Medicum non deſiderant, niſi male habentes,) III. 228. IV. 388.
33. At illi dixerunt ad eum, quare diſcipuli Ioannis aſſidue ieiunant et orant, tui autem manducant et bibunt? I. 219.
34. Quibus ipſe ait, non poſſunt ieiunare filii ſponſi, quamdiu cum eis eſt ſponſus, ibid.
36. Nemo novum additamentum iniicit veteri veſtimento, I. 222.
37. Nemo committit vinum novum in utres veteres, I. 219.
6. 1. In ſabbato diſcipuli ſpicas decerptas manibus efflixerant, I. 224.
2. Eos ſabbati laeſi accuſant Phariſaei, I. 224.
3. Excuſat illos Chriſtus, exemplo David, ib.
4. Introgreſſi ſabbatis templum et operati cibum audenter fractis panibus propoſitionis, I. 225.

Cap. Verſ.

6. 5. Et dicebat illis quia dominus ſabbati eſt filius hominis, I. 244.
7. Exinde obſervant Phariſaei, ſi medicinas ſabbatis ageret, ut accuſarent eum, I. 225.
9. Interrogat autem illos, licetne ſabbatis benefacere, an non; animam liberare, an perdere, I. 226.
10. Et curata eſt manus arida, I. 227.
12. Et aſcendit in montem, et illic pernoctat in oratione, I. 228.
13. Et elegit duodecim apoſtolos, I. 229.
14. Mutat et Petro nomen de Simone, I. 230.
17. Et conveniunt a Tyro et ex aliis regionibus multitudo etiam transmarina, ibid.
20. Beati mendici (felices egeni) quoniam illorum eſt regnum coelorum, I. 231. 235. III. 101. 193. IV. 95. 163.
21. Beati eſurientes, quoniam ipſi ſaturabuntur, I. 233. 235.
Beati plorantes, quoniam ridebunt, I. 234. 235.
22. Beati eritis cum vos odio habebunt homines, et exprobrabunt, et eiicient nomen veſtrum velut malum propter filium hominis, I. 235.
23. Secundum haec enim faciebant prophetis patres eorum, I. 236.
24. Vae vobis divitibus, quoniam accepiſtis advocationem veſtram, I. 237. 239.
25. Vae etiam ſaturatis quia eſurient, etiam ridentibus nunc, quia lugebunt, I. 241.
26. Vae cum vobis benedixerint homines, ſecundum haec faciebant et pſeudoprophetis patres illorum, I. 242.
27. Sed vobis dico qui auditis, diligite inimicos veſtros, et benedicite eos, qui vos oderunt, I. 242. IV. 289.
28. Et orate pro eis qui vos calumniantur, I. 242.

Cap. Vers.
6. 29. Et qui te percutit in maxillam praebe illi alteram amplius, et qui aufert tibi tunicam, pallio quoque cede, I. 243. III. 197.
30. Omni petenti te dato, I. 245. IV. 205.
31. Et ſicut vobis fieri vultis ab hominibus, ita et vos facite illis, I. 247. II. 372.
34. Et ſi foeneraveritis a quibus ſperatis vos recepturos, quae gratia eſt vobis, I. 249.
35. Et eritis filii dei, quia ipſe ſuavis eſt adverſus ingratos et malos. I. 250. 251.
36. Eſtote miſericordes, ſicut pater veſter miſertus eſt veſtri, I. 251. IV. 368.
37. Nolite iudicare, ne iudicemini, nolite condemnare, ne condemnemini; dimittite et dimittemini (remittite et remittetur vobis,) I. 252. IV. 9. 96. 368.
38. Date et dabitur vobis; menſuram bonam, preſſam ac fluentem dabunt in ſinum veſtrum, eadem qua menſi eritis menſura, remetietur vobis, I. 252.
39. Coecus coecum ducit in foveam, I. 252.
40. Non eſt diſcipulus ſuper magiſtrum, I. 253. IV. 325. all. I. 25.
42. Exime de oculo tuo trabem, et tunc revincas ſtipulam in oculo Chriſtiani, I. 253. all. V. 95.
43. Arbor bona non profert malum fructum, nec mala bonum, I. 253. IV. 256. all. I. 4.
45. Malus homo de malo theſauro profert malum, I. 253.
46. Quid vocas domine domine et non facitis quae dico, ibid.
7. 9. De centurione dixit Chriſtus, talem fidem nec in Iſrael inveni, I. 254.
15. Reſuscitavit et mortuum filium viduae, I. 255.
16. Et gloriam retulerunt deo, dicentes: Magnus prophetes prodit in nobis, et reſpexit deus populum ſuum, ibid.

19.

Cap. Vers.

7. 19. Et auditis virtutibus Christi, misit Ioannes ad Iesum, dicens, tu es qui venis, an alium expectamus? I. 256.
21. 22. Per operationes suas dominus agnoscendum se nuntiavit Ioanni, ibid.
23. Beatus qui non fuerit scandalizatus in me, ibid.
24. Et testimonium Ioanni perhibuit, I. 257.
27. Propheten eum confirmans, immo et supra propheten, ibid.
27. Hic est super quo scriptum est, ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praepararet viam tuam ante te, ibid.
28. Maior quidem Ioannes omnibus natis mulierum sed qui minor fuerit in regno dei, maior erit illo, ibid.
37. 38. Peccatrix femina pedes domini osculis figebat, lacrymis inundabat, crinibus detergebat, unguento perducebat, I. 258. all. IV. 393.
50. Ab eo audit, fides tua te salvam fecit, I. 258.

8. 2. Divites Christo mulieres adhaerebant, quae et de facultatibus suis ministrabant ei, ibid.
3. Inter quas et uxor procuratoris regis, ibid.
8. Qui habet aures, audiat, I. 259.
10. Videte quomodo audiatis, et non audiatis, ibid.
11. Semen est verbum dei, II. 39.
16. Nemo lucernam abscondit, I. 259.
17. Nihil occultum quod non revelabitur, IV. 53.
18. Et qui habet, dabitur; ab eo autem qui non habet etiam quod habere se putat, auferetur ei, I. 259.
20. Et adnuntiatum est illi, mater tua et fratres tui stant foris quaerentes videre te, I. 143. 260.
21. Qui respondens dixit ad eos, quae mihi ma-

Cap. Vers.
8. mater, qui mihi fratres, nisi qui audiunt verba mea, et faciunt ea? I. 260.
22. Navigarunt Apostoli, IV. 349.
25. Quis est iste, qui et ventis et mari imperat et obaudiunt ei? I. 262.
25. Quid mihi et tibi est, Iesu fili dei? I. 263.
30. In uno homine multitudo daemonum, legionem se professa est, ibid.
Dei filium verum legio detestata est, I. 264.
31. Et depetunt ab eo veniam abyssi, ibid.
43. 44. Tangitur a femina quae sanguine fluitabat, I. 265.
45. Et ait Iesus, Quis est qui me tetigit? Excusantibus autem discipulis, dixit Iesus, ib.
46. Tetigit me aliquis, sensi enim virtutem ex me profectam, ibid.
47. Videns autem mulier quia non latuit, tremens venit, et indicavit quemadmodum confestim sanata sit, ibid.
48. At ipse dixit ei, fides tua salvam te fecit, ibid.
9. 1. 2. Dimittet discipulos ad praedicandum dei regnum I. 267.
3. Et prohibet eos victui ac vestitui quid in viam ferre, ibid.
5. Et iubet pulverem excutere de pedibus in eos, a quibus excepti non fuissent in testimonium, ibid.
7. 8. Christum Iesum alii Ioannem, alii Heliam, alii unum aliquem e veteribus prophetis Herodi adseverabant, ibid.
10. Secessit in solitudinem, I. 268.
14. Erant autem circiter quinque millia hominum, ibid.
17. Et passi sunt omnes, et etiam exuberavit, ibid.
18. Interroganti domino quisnam discipulis videretur, I. 269.

Cap. Vers.

9. 20. Respondit Petrus, tu es Christus, I. 269. 275.

21. At ille praecepit; ne cui hoc dicerent, I. 269.

22. Quia oportet filium hominis multa pati, et reprobari a presbyteris, et scribis, et sacerdotibus, et interfici, et post tertium diem resurgere, I. 270.

24. Qui voluerit animam suam salvam facere, perdet illam, et qui perdiderit illam propter me, salvam faciet eam, I. 270.

26. Qui confusus me fuerit, et ego confundar eum, I. 271.

28. Et adsumsit tres de discentibus arbitros futurae visionis et vocis, et in montem secedit, I. 275.

29. Et vultus et vestitus eius refulsit, I. 278.

30. 31. Et ecce loquebantur cum illo Moses et Helias, conspecti in consortio claritatis, I. 273. II. 221.

33. Et ait Petrus, bonum est nos hic esse, faciamus hic tria tabernacula, unum tibi, et Moysi unum, et Heliae unum, nescions, quid diceret, I. 274.

34. Et nubes ambivit eos? I. 275.

35. Et vox facta est de coelo dicens, hic est filius meus dilectus, hunc audite, I. 273. 276. II. 234.

41. O genitura incredula, quousque ero apud vos? quousque sustinebo vos? I. 279.

47. Ecce Christus diligit parvulos, tales esse docens debere, qui semper maiores velint esse, I. 280.

52. 54. Increpavit Christus discipulos festinantes ignem super viculum Samaritanorum, I. 281.

55. Nescitis cuius spiritus sitis, I. 397.

56. Filius hominis venit non animas perdere, sed salvas facere, III. 373.

57.

Cap. Verſ.
9. 57. Recuſavit dominus eum qui dixerat, ſequar te quocumque ieritis, I. 282.
58. Filius hominis non habet, ubi caput ſuum collocet, IV. 175.
59. 60. Alteri cauſato patris ſepulturam reſpondet, ſine mortui ſepeliant mortuos ſuos; tu autem vade, et adnuntia regnum dei, I. 282.
61. Alterum prius ſuis valedicere petentem (parantem) prohibet retro reſpectare, I. 283.
62. Nemo aratro manum impones, et retro ſpectans aptus eſt operi, IV. 163.
10. 1. Adlegit deus et alios ſeptuaginta Apoſtolos, I. 283.
4. Nolite in viam ferre neque peram, neque calceamenta, et neminem per viam ſalutaveritis, ibid.
5. In quam autem introieritis domum, pacem ei dicite, I. 284. IV. 24.
7. Dignus eſt autem operarius mercede ſua, I. 284.
9. Adpropinquavit in vos regnum dei, I. 285.
10. Eis qui vos non receperint, dicite, ibid.
11. Etiam pulverem terrae veſtrae excutimus in vos I. 286.
Scitote tamen in vos adpropinquaſſe regnum dei, I. 285.
16. Qui vos ſpernit, me ſpernit, I. 286.
18. Videbam Satanam ſicut fulgur de coelo cadentem, all. I. 81. IV. 245.
19. Ecce dedi vobis poteſtatem calcandi ſuper colubros et ſcorpios, I. 286. all. II. 342.
20. all. I. 202.
21. Gratias ago, et confiteor, domine coeli, quod ea quae erant abſcondita ſapientibus et prudentibus, revelaveris parvulis, I. 288.
22. Omnia mihi tradita ſunt a patre, et nemo ſcit qui ſit pater niſi filius, et qui ſit filius niſi

Cap. Vers.
10. nisi pater, et cuicumque filius revelaverit, I. 290.
23. Beati oculi qui vident quae viderit, I. 292.
24. Dico enim vobis, quia prophetae non viderunt quae vos videtis, ibid.
25. Et ecce legis doctor dominum adgressus, quid faciens (inquit) vitam consequar? I. 260. 292.
27. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex totis viribus tuis, I. 293. 407.
28. Mulier quaedam, Martha nomine, excepit illum in domum suam, all. III. 361.
11. 1. Et cum in loco quodam oraret, adgressus eum ex discipulis quidam: Domine, inquit, doce nos orare sicut Ioannes discipulos suos docuit, I. 294. 295.
2. Pater sanctificetur nomen tuum (a quo spiritum sanctum postulem) adveniat regnum tuum, I. 295. 296. IV. 4. 7.
3. Panem nostrum quotidianum da nobis, I. 296. IV. 8.
4. Et dimitte nobis delicta nostra, siquidem et nos dimittimus; et ne nos sinas induci in tentationem, I. 296. IV. 9. 10.
5. Amice, da mihi mutuo tres panes. Et ille de intus dicat, II. 15.
7. Noli mihi molestus esse, iam ianua clausa est, et infantes mecum cubant, I. 297.
8. Et si ille perseveraverit pulsans, dabit illi quidquid habet necessarium, all. IV. 8. II. 16.
9. Petite et dabitur vobis; quaerite, et invenietis; pulsate, et aperietur vobis, I. 296. II. 16.
11. Quis autem ex vobis patrem petit panem, aut piscem, numquid pro pisce serpentem dabit illi? I. 297.
12. Aut si petierit ovum, numquid porriget ei scorpium, ibid.

13.

Cap. Vers.
11. 13. Si ergo vos, cum ſitis mali, noſtis bona data dare, quanto magis pater veſter dabit ſpiritum ſanctum? I. 298.
14. Et erat expellens daemonium, et illud erat ſurdum, ibid.
15. Quidam autem dixerunt, in Beelzebule eiicit daemonia, ibid.
18. Non poteſt Satanas dividi adverſus ſemet ipſum, quomodo enim adhuc ſtaret regnum eius? I. 298. 299.
19. Si ego in Beelzebule eiicio daemonia, filii veſtri in quo eiiciunt? I. 298.
20. Quodſi ego in digito dei expello daemonia, ergone adpropinquavit in vos regnum dei? ibid.
21. 22. Parabola fortis armati, quem validior alius oppreſſit, I. 299. 395.
27. Exclamavit mulier de turba. Beatus uterus (venter) qui te portavit, et ubera quae te educaverunt (quae hauſiſti,) I. 143. 299.
28. Et dominus: Immo beati qui ſermonem dei audiunt et faciunt, I. 299.
29. Signum non dabitur ei, ibid.
35. Nemo lucernam abſtruit, ſed ſuper candelabrum proponit, ut omnibus luceat, I. 300.
37. 38. Phariſaeus qui dominum vocaret, retractabat penes ſe, cur non prius tinctus eſſet quam recubuiſſet ſecundum legem, I. 300.
39. Et ait dominus, vos calicis et catini exteriora emundatis, interiora autem veſtra plena ſunt rapina et iniquitate, ibid.
40. Nonne qui exteriora fecit, et interiora fecit? ibid.
41. Date quae habetis eleemoſynam, et omnia munda erunt vobis, ibid.
44. Vae vobis Phariſaei, qui decimatis mentam,

Cap. Vers.

11. tam, et rutam, et oluscula; vocationem autem et dilectionem dei praeteritis, I. 301.

45. Vae vobis Phariſaeis, qui captatis primatum locorum, et honorem ſalutationum, ib.

46. Et vobis doctoribus legis vae, quod oneretis alios importabilibus oneribus, quae ipſi ne digito quidem adgredi audetis, I. 302.

47. Vae vobis qui aedificatis prophetis monumenta interemptis a patribus veſtris, ibid.

50. Ut inquiratur ſanguis omnium prophetarum, qui effuſus eſt a conſtitutione mundi, I. 303.

52. Vae vobis legis doctoribus, qui habuiſtis clavem legis, ipſi non introiſtis, nec aliis aditum praeſtatis ibid.

12. 1. Inquit dominus diſcipulis, cavete a fermento phariſaeorum, quod eſt hypocriſis, ibid.

2. Nihil autem opertum, quod non patefiet, et nihil absconditum, quod non dignoſcetur I. 304.

4. Dico autem vobis amicis, nolite terreri ab eis qui vos ſolummodo occidere poſſunt, nec poſt ullam in vobis poteſtatem habent, ibid.

5. Demonſtrabo autem vobis quem timeatis, timete eum qui poſtquam occiderit, poteſtatem habet mittendi in gehennam. Itaque dico vobis, hunc timete, ibid.

8. Dico enim vobis, omnis qui confitebitur in me coram hominibus, confitebor in illo coram deo, I. 305.

9. Et omnis qui negaverit me coram hominibus, denegabitur coram deo, ibid.

10. Qui dixerit in filium hominis, remittetur; illi autem qui dixerit in ſpiritum ſanctum, non remittetur ei, I. 306.

11. Cum vos perducent ad poteſtates ad interrogationem, nolite cogitare de reſponſione, I. 306. all. II. 378.

Cap. Vers.
12. 12. Spiritus enim ſanctus docebit vos ipſa hora, quid eloqui debeatis, I. 306.
13. Poſtulatus a quodam Chriſtus, ut inter illum et fratrem ipſius de dividunda haereditate componeret operam ſuam, I. 307.
14. Quis, inquit, iudicem me conſtituit ſuper vos? ibid.
16. Dixit autem parabolam divitis blandientis ſibi de proventu agrorum ſuorum, I. 308.
20. Cui dixit deus, ſtulte; hac nocte animam tuam repoſcent, quae autem parasti, cuius erunt? ibid.
22. Nolite curam animae agere de victu, et corpori de veſtimento, ibid.
23. Anima potior eſca, et corpus potius tunica, ibid.
24. Corvi non ſerunt nec metunt, nec in apotheas condunt, et tamen aluntur a deo, ib.
25. Nemo poteſt adiicere cubitum unum ad ſtaturam ſuam, I. 308. IV. 136.
27. Lilia et foenum non texunt nec nent, et tamen veſtiuntur ab ipſo. Nec Salomon glorioſiſſimus ullo floſculo cultior, I. 308.
28. Quando magis vos modicae fidei, I. 309.
30. Haec enim nationes mundi quaerunt. Scit autem pater opus eſſe haec vobis, ibid.
31. Quaerite, inquit, primum regnum dei, et haec vobis adiicientur, I. 180. 310.
35. Sint lumbi veſtri ſuccincti, et lucernae ardentes, I. 310.
36. Et vos ſimiles ſervis exſpectantibus dominum ſuum redeuntem a nuptiis, ibid.
39. Si ſciret pater familiae horam qua fur veniret, non ſineret ſuffodi domum ſuam, I. 311.
40. Et vos eſtote parati, quia qua non putatis hora, filius hominis adveniet, ibid.
41. Interrogat autem Petrus Domine, in nos dixiſti hanc parabolam, an et in omnes? ib.

Cap. Vers.

12. 42. Proponit autem dominus actorum similitudinem quorum qui bene tractaverit conservos absentia domini, reverso eo omnibus bonis praeponetur. Qui vero secus egerit, reverso domino, qua die non putaverit, hora qua non scierit segregabitur, et pars eius cum infidelibus ponetur, ibid.

47. Servus qui cognovit voluntatem domini sui, et non fecit, caedetur plagis multis, I. 312.

48. Qui autem non cognovit, et fecit digna plagis, caedetur paucis, ibid.

Et prout commisit illis, ita et exigit ab eis, ib.

49. Ignem veni mittere in terram, ibid.

50. Habeo baptismo tingui, et quomodo coarctor? IV. 203. 435.

51. Putatis veniisse me pacem mittere in terram? non, dico vobis, sed separationem, I. 313.

53. Dividetur pater in filium, et filius in patrem, et mater in filiam, et filia in matrem, et nurus in socrum, et socrus in nurum, ib.

56. Hypocritae coeli et terrae faciem probantes, tempus istud non dignoscitis? I. 314.

57. Quid autem a vobismet ipsis non iudicatis quod iustum est, I. 313. IV. 343.

58. Ne forte tradat te in iudicem, qui mittit in gehennam, I. 314.

59. Nec ducit inde, nisi soluto etiam novissimo quadrante, ibid.

13. 14. De curatione in sabbato facta, ibid.

15. Unusquisque vestrum sabbatis non solvit asinum aut bovem suum a praesepi, et ducit ad potum? ibid.

19. Simile est regnum dei grano sinapis, quod accepit homo, et seminavit in horto suo, I. 315.

21. Simile est regnum coelorum fermento, ib.

25. Cum surrexerit pater familias, et clauserit

Cap.	Verſ.
13.	rit oſtium, quibus pulſantibus reſpondebit: Neſcio unde ſitis, I. 316.
	26. Tunc incipietis dicere: Edimus coram te et bibimus, et in plateis noſtris docuiſti, ib.
	27. Et adiiciet: Recedite a me omnes operarii iniquitatis, ibid.
	28. Ibi erit fletus et ſtridor dentium: Cum videritis iuſtos introeuntes in regnum dei, vos vero detineri foris, ibid.
	34. Ieruſalem, Ieruſalem, quae occidis prophetas, et lapidas eos, qui ad te miſſi ſunt, III. 267.
14.	13. Ad prandium vel ad coenam vocari iubet pauperes, debiles, claudos et coecos, I. 317.
	14. Et beatus eris, quia non habent retribuere tibi, ibid.
	Retribuetur tibi in reſurrectione iuſtorum, I. 317. III. 274.
	16. Homo quidam fecit coenam, et vocavit multos, I. 317.
	18. 19. et 20. Et coeperunt ſimul omnes excuſare: Primus dixit, agrum emi, et boves mercatus ſum, et uxorem duxi, I. 318.
	21. Hoc ut patri familiae renuntiatum eſt, motus tunc mandat de plateis et vicis civitatis facere ſubiectionem, ibid.
	22. 23. Dehinc loco abundante, praecepit etiam de viis et ſepibus colligi, I. 319.
	24. Nemo virorum illorum qui vocati ſunt, guſtabit coenam meam, ibid.
	26. Qui pluris fecerit animam ſuam quam me, non eſt me dignus, III. 185.
15.	2. Phariſaei indignati murmurabant quod dominus publicanos et peccatores ethnicos admitteret, de victu cum illis communicans, IV. 380. all. III. 151. IV. 387.
	4. Quis ex vobis homo habens centum oves, et ſi perdiderit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deſerto, et vadit ad illam

Cap. Vers.

illam quae perierat, donec inveniat eam? all. I. 320. IV. 96. 390. 397.

5. Et cum invenerit, imponit in humeros suos gaudens, all. I. 320. IV. 379.

8. Aut quae mulier habens didrachmas decem, et si perdiderit drachmam unam, nonne accendit lucernam, et quaerit diligenter, donec inveniat eam? II. 15. all. I. 320. IV. 381. 383. 386. 390.

9. Ita dico vobis, gaudium erit coram angelis dei, super uno peccatore poenitentiam agente, all. I. 320. IV. 58.

11. Duorum filiorum parabola, IV. 384.

13. Minor filius prodacta substantia in aliena regione mendicat, IV. 385.

15. all. IV. 387.

19. Deliqui pater, nec dignus ego iam vocari tuus, IV. 58.

20. Prodigum filium pater recipit, IV. 97.

22. et 23. all. IV. 388.

29. Ecce quot annis tibi servio, et mandatum tuum nunquam praeterivi, IV. 385.

31. Tu semper mecum es, et omnia mea tua sunt, ibid.

16. 3. et seq. Servus ab actu summotus, dominicos debitores diminuit, cautionibus relevat, in subsidium sibi, I. 321.

9. Et ego dico vobis facite vobis amicos de mammona iniustitiae, III. 198. IV. 88.

11. Si in mammona iniusto fideles non extitistis, quod verum est, quis vobis credet? I. 322.

12. Et si in alieno fideles inventi non estis, quod meum est, quis dabit vobis? ibid.

13. Nemo potest duobus dominis servire, quia alterum offendi sit necesse, alterum defendi, deum proponens et mammonam, I. 320. 321.

Cap. Vers.
16. 14. Irridebant Pharisaei pecuniae cupidi, I. 321.
15. Vos estis qui iustificatis vos coram hominibus, I. 322.
Scit autem deus corda vestra, quod elatum est apud homines, perosum est deo, I. 323.
16. Lex et prophetae usque ad Ioannem, ex quo regnum dei adnuntiatur, I. 406. I. 323.
17. Transeat coelum et terra citius quam unus apex verborum domini, I. 324.
18. Qui dimiserit uxorem suam, et aliam duxerit, adulterium commisit, qui dimissam a viro duxerit, aeque adulter est, I. 324. 326. III. 152.
20. Lazarus fame et ulceribus, I. 328. 329.
22. Factum est ut moreretur mendicus, et portaretur ab angelis in sinum Abrahae, mortuus est et dives, et sepultus est in inferno, I. 177. all. IV. 165.
23. Elevans oculos de longinquo, cum esset in tormentis, vidit Abraham a longe et Lazarum in sinu eius, I. 328. 329. all. IV. 165. 222. 227.
24. Pater Abraham, miserere mei, et mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma, all. IV. 222. 227.
26. Magnum intercidit regiones istas profundum, et transitum utrinque prohibens, I. 329. all. IV. 333.
29. Habent (Mosen et prophetas) Mosen et Heliam, id est, legem et prophetas, illos audiant, I. 328. II. 11. all. IV. 333.
17. 1. Vae auctori scandalorum, I. 331.
2. Expedisset ei, si natus non fuisset, aut si molino saxo ad collum deligato praecipitatus esset in profundum, quam unum ex illis modicis scandalizasset, ibid.

Cap. Vers.
17. 3. Si peccaverit in te frater tuus, corripe illum, I. 332.
4. Et si frater in te deliquerit, veniam des illi etiam septies, ibid.
14. Quos, ut vidit, dixit: Ite ostendite vos sacerdotibus, I. 333.
Et factum est, dum irent, mundati sunt, I. 334.
15. Unus autem ex illis, ut vidit quia mundatus est, gloriam deo reddens, I. 335.
16. Et hic erat Samaritanus, I. 334.
19. Fides tua te salvum fecit, audiit, I. 335.
20. Interrogatus a Pharisaeis, quando regnum dei venturum sit, I. 336.
Non venit regnum dei cum observatione, nec dicunt, ibid.
21. Ecce hic, ecce illic. Ecce enim regnum dei intra vos est, ibid.
25. Oportet filium hominis ante multa pati et reprobari, ante adventum suum, ibid.
26. Et sicut factum est in diebus Noe, ita erit et in diebus filii hominis, I. 337.
28. Sicut factum est in diebus Loth, ibid.
32. Memores estote uxoris Loth, ibid.
18. 2. Parabola de iudice superbo, ibid.
3. Et vidua instante, I. 337. II. 16.
5. Vidua a iudice petebat audiri, ibid.
7. Deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte, II. 377.
9. Dicebat autem et parabolam ad eos, I. 337.
10. Duo homines ascendebant in templum ut orarent unus Pharisaeus, alter publicanus, I. 338.
14. Dico vobis, descendit hic iustificatus, alter reprobatus, quia qui se humiliat, allevabitur, et qui se exaltat destruetur, I. 338. IV. 15.
18. Interrogatus ab illo quodam: Praeceptor opti-

Cap. Vers.
18. optime, quid faciens vitam aeternam possidebo, I. 339.
19. Quis optimus nisi unus deus? I. 338.
20. Praecepta scis? Non occides, non adulterabis, non furaberis non falsum testaberis, et diliges patrem et matrem, I. 339.
Cumque ille principaliora quaeque observasse adfirmasset se ab adolescentia, ibid.
22. Unum, inquit, tibi deest. Omnia quaecumque habes, vende, et da pauperibus, et habebis thesaurum in coelo, et veni, sequere me, I. 339. 340. IV. 163.
27. Quae penes homines difficilia penes deum facilia, II. 208. III. 331. IV. 164. 186.
37. Cum praetereuntem illum caecus audisset, I. 340.
38. Exclamavit, Iesu, fili David, miserere mei, I. 340. 343.
39. Sed antecedentes increpabant caecum uti taceret, I. 340.
42. Fides tua te salvum fecit, I. 341. II. 18.
43. Et omnis populus laudes referebat deo, I. 343.
19. 5. Domus Zachaei, I. 342.
6. Exceptum domo sua pascit dominum, I. 343.
8. Dicendo, dimidium substantiae offero pauperibus, et si cui quid per calumniam eripui, quadruplum reddo, ibid.
9. Itaque dominus, hodie, inquit, salus huic domui, ibid.
10. Venit enim filius hominis salvum facere, quod periit, I. 343. III. 228. 373.
13. De servorum parabola, qui secundum rationem, foeneratae pecuniae dominicae dijudicantur, I. 344.
20. all. II. 31.
21. Timui enim quia austerus es, tollis quod non

Cap.
non posuisti, et metis quod non sevisti, I. 344.
23. Quare non dedisti pecuniam meam ad mensam, et ego veniens cum foenore utique exegissem? ibid.
20. 1. Et accesserunt ad eum Pharisaei tentantes eum, I. 260.
4. Interrogat Christus? Baptisma Ioannis unde est? I. 344.
5. At illi cogitabant; Si dixerimus, de coelo fuit baptisma Ioannis, dicet: Quare non credidistis ei, I. 345.
6. Si dixerimus humanum baptisma Ioannis statim plebs lapidibus elidet, I. 344.
7. Et ego non dico vobis, in qua virtute haec facio, I. 345.
25. Reddite quae Caesaris Caesari, et quae sunt dei deo, I. 345. II. 386. III. 196. 253. IV. 196. 357.
37. Sadducaei resurrectionis negatores interrogationem proposuerunt domino, I. 345.
27. Ex lege materiam mulieris quae septem fratribus ex ordine defunctis secundum praeceptum legale nupsisset, cuius viri deputanda esset in resurrectione, I. 346.
34. Respondit Iesus: huius quidem aevi filios nubere, ibid.
36. Quos vero dignatus sit deus, illius aevi possessione et resurrectione a mortuis, neque nubere, neque nubi, ibid.
36. Quia nec mori iam sunt, cum similes angelorum sint dei, et resurrectionis filii facti (erunt enim sicut angeli, I. 140.) I. 346.
39. Magister, bene dixisti, I. 347.
44. David eum dominum appellat, I. 348.
21. 7. Praeceptor quando haec erunt? ibid.
8. Multi venient dicentes: Ego sum Christus, I. 348. 370.
9. Cum audieritis bella etc. oportet primum haec fieri, I. 349.

10.

Cap. Vers.
21. 10. Surget gens ſuper gentem, regnum ſuper regnum, ibid.
11. Et peſtis, et fames, terraeque motus, et formidines, et prodigia de coelo, ibid.
12. Ante haec autem perſequentur vos, et manus vobis iniicient, ibid.
14. Vetat quid reſponderi oporteat apud tribunalia, I. 350.
15. Ego dabo ſapientiam ipſam, cui nemo reſiſtet, I. 351.
16. Trademini a proximis in perſecutione, I. 351. all. II. 378.
17. Et eritis in blaſphemiam ex odio nominis mei, ibid.
19. Sed per tolerantiam ſalvos facietis vosmetipſos, I. 351.
20. Cum videritis tempore excidii vallari exercitibus Ieruſalem, I. 352.
25. Ultimi finis ſigna, ut ſolis et lunae, ſiderumque prodigia, et in terra anguſtiae nationum obſtupeſcentium veluti a ſonitu maris fluctuantis, ibid.
26. Pro exſpectatione imminentium orbi malorum, quod et ipſae vires coelorum concuti habeant, (virtutes coelorum commovebuntur) I. 352. III. 252.
27. Et tunc videbunt filium hominis venientem cum plurima virtute, (cum plurimo potentatu et gloria) ibid.
28. Cum autem haec fieri erigetis vos, et levabitis capita (ubi autem coeperint iſta fieri, emergetis et elevabitis capita veſtra) quoniam adpropinquavit redemtio veſtra, I. 352. 355. III. 253.
30. 31 Aſpicite ficum et arbores omnes, cum fructum protulerint, intelligant homines aeſtatem adpropinquaſſe; ſic et vos cum videritis haec fieri, ſcitote in proximo eſſe regnum dei, I. 353. 355. III. 252.

32.

Cap. Verſ.

21. 32. Coelum et terra non tranſibunt, donec omnia peragantur, I. 355.

34. Attendite vobis ne quando graventur corda veſtra crapula et ebrietate, et ſaecularibus curis, et inſtat repentinus dies ille, I. 356.

35. Velut laqueus, ibid.

36. Vigilate ergo omni tempore, ut digni habeamini effugere omnia iſta, et ſtetis ante filium hominis, III. 252.

37. Per diem in templo docebat, I. 356. Ad noctem vero in elaeonem ſecedebat, I. 356.

22. 1. Dominus diem Paſchae egit, I. 357.

3. Intravit autem Satanas in Iudam, I. 395.

15. Concupiſcentia concupivi Paſcha edere vobiscum antequam patiar, I. 357. all. IV. 240.

19. Acceptum panem et diſtribuebat diſcipulis, corpus ſuum illum fecit, hoc eſt corpus meum dicendo, quod pro vobis tradetur, I. 358. IV. 8. all. I. 405.

20. Sic et in calicis mentione teſtamentum conſtituit, ſanguine ſuo obſignatum, I. 358.

22. Vae per quem traditur filius hominis, I. 360.

28. Vos eſtis qui permanſiſtis mecum in tentationibus meis, all. IV. 207.

29. Et ego dispono vobis, ſicut diſpoſuit mihi pater regnum, II. 255.

31. Ecce poſtulavit Satanas, ut cerneret vos velut frumentum, III. 175.

32. Verum ego rogavi pro te, ne deficeret fides tua, ibid.

35. Petrus praeſumtorie elocutus, I. 360.

42. Pater, inquit, tranſfer poculum iſtud; verum tamen non mea ſed tua voluntas fiat, III. 186. IV. 6.

48. Debuit etiam oſculo tradi, I. 360.

66. Perductus in conſeſſum, I. 360.

67.

Cap. Vers.
22. 67. An ipse esset Christus interrogatur, ibid.
Si dixero vobis, non creditis, I. 361.
69. Abhinc erit filius hominis sedens ad dexteram virtutis dei, I. 361.
70. Ergo, inquiunt, tu dei filius es? Et respondit: Vos dicitis quia ego sum, ibid.
23. 3. Perductum illum ad Pilatum, onerare coeperunt quod se regem diceret, I. 362.
4. Pilato interroganti, tu es Christus? proinde tu dicis, respondit, I. 362.
7. Missus ad Herodem a Pilato, I. 363.
8. Delectatus est Herodes viso Iesu, ibid.
9. Nec vocem ullam ab eo audivit, I. 363. all. III. 248.
23. Deridetur, foedis vestitur, IV. 79.
25. Barrabas nocentissimus vita donatur, Christus vero mortis expostulatur. I. 363.
32. Sed et duo scelesti circumfiguntur illi, ut inter iniquos deputaretur, I. 363. all. IV. 434.
34. Milites vestitum eius diviserunt, sortes concedentes, I. 363.
44. Erat autem fere hora sexta, occidit sol meridie, I. 364. all. II. 409.
45. Ecce autem et elementa concutiuntur, I. 364.
Scissum est templi velum, ibid.
46. Vociferatur ad patrem, ut prophetias adimpleret; hoc dicto exspiravit, I. 364. V. 58.
Pater in tuis manibus depono spiritum meum, II. 252. 255.
51. Ioseph qui non consenserat in scelere Iudaeis, I. 365.
52. Postulavit a Pilato corpus Iesu, ibid.
53. Detractum de patibulo, sindone involvit, et in sepulcro novo condidit, ibid.
24. 1. Mulieres ante lucem convenerunt ad sepulcrum cum odorum paratura, ibid.
2. Et invenerunt lapidem revolutum a sepulcro,

Cap. Vers.
24. cro, et ingreſſae non invenerunt corpus domini, I. 366.
4. Et ecce duo angeli apparuerunt, ibid.
6. Rememoramini quae locutus ſit vobis in Galilaea dicens: Quod oportet tradi filium hominis, et crucifigi, et tertia die reſurgere, I. 367.
8. Et recordatae ſunt verborum eius, ibid.
9. Et regreſſae a ſepulcro mulieres, I. 366.
11. Et viſa ſunt ante illos ſicut deliramenta verba iſta, ibid.
13. Cum duo iter agerent, ibid.
15. Et dominus eis adhaeſiſſet, ibid.
16. et ſeq. Non comparens quod ipſe eſſet, etiam diſſimulans de conſcientia rei geſtae, ibid.
21. Nos autem putabamus ipſum eſſe redemptorem Iſraelis, ibid.
25. Et ipſe invectus in illos, dixit: O inſenſati et tardi corde in non credendo omnibus quae locutus eſt ad vos, I. 367.
37. Haeſitantibus eis, ne phantasma eſſet, immo phantasma credentibus, ibid.
38. Quid turbati eſtis, inquit, et quid cogitationes ſubeunt in corda veſtra? ibid.
39. Videte manus meas et pedes, quia ego ſum, quia ſpiritus oſſa non habet, ſicut me videtis habere, I. 367. III. 354.
41. Adhuc eis non credentibus, propterea cibum deſideravit, I. 368.
47. Apoſtolos miſit ad praedicandum univerſis nationibus, ibid.
51. Et ferebatur in coelum, V. 59.

Ex Ioanne.

1. 1. In (a) primordio (principio) erat ſermo, et ſermo apud deum, et deus erat ſermo, II. 104. 108. 197. 202. 203. 214. 215. 226. 287.
3. Omnia per ipſum facta ſunt, ſine quo factum

Cap. Vers.
1. otum eſt nihil, II. 108. 111. 140. 191. 200. 214. 226. 234. 237. III. 220. all. II. 104. V. 55. 58.
4. Vita manifeſta eſt, III. 373.
9. Erat lux vera quae illuminat hominem venientem in hunc mundum, II. 204.
12. Qui in eum crediderint, dedit eis poteſtatem ut filii dei vocentur, IV. 3.
13. Non ex ſanguine neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri ſed ex deo natus eſt, III. 385. 395.
14. Verbum (Sermo) caro factum eſt, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam eius tamquam unigeniti a patre, II. 224. 237. 254. III. 282. 384. IV. 379. 410.
18. Deum nemo vidit umquam; unigenitus filius qui eſt in ſinu patris, ipſe diſſeruit, II. 203. 223. 225. 237.
21. Tu es Helias, IV. 291.
29. Ioannes agnum dei demonſtrat, II. 237. 310.
32. Vidi ſpiritum deſcendentem quaſi columbam (columbae corpore) de coelo, et manſit ſuper eum, III. 348.
49. Reſpondit Nathanael, et ait, Rabbi tu es filius dei, II. 237.
50. Quia dixi, vidi te ſub ficu, ideo credis, II. 238.
2. 2. Ieſus apud nuptias coenat,
8. Rudimenta poteſtatis ſuae vocatus ad nuptias in aqua auſpicatur, IV. 195. all. IV. 245.
16. Templum aedem patris ſui appellat, II. 238.
19. Diruite templum iſtud: et ego illud triduo reſuscitabo, III. 244. IV. 410.
3. 5. Niſi quis naſcatur (renatus fuerit) ex aqua et ſpiritu, non introibit in regnum dei; (Niſi natus ex aqua quis erit, non habet vitam,) IV. 198. IV. 196. 201. 298. all. IV. 202.
6.

Cap. Vers.

3. 6. Quod in carne natum est, caro est, et quod de spiritu spiritus est, II. 260. III. 384.
11. Quia quod scimus loquimur, et quod vidimus testamur, all. III. 254.
13. Et nemo ascendit in coelum, nisi qui descendit de coelo, all. II. 267.
14. Sicut Moses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, II. 63.
16. Ita dilexit deus mundum, ut filium suum unicum dederit, in quem omnis qui crediderit, non pereat, sed habeat vitam aeternam, II. 238.
17. Non enim misit deus filium suum in mundum, ut iudicet mundum, sed ut salvus sit mundus per eum, ibid.
18. Qui crediderit in illum, non iudicatur, qui non crediderit in illum, iam iudicatus est, quia non credidit in nomine unici filii dei, ibid.
30. Illum augeri oportet, me vero diminui, IV. 2.
31. Qui te terra est, de terra loquitur, qui de supernis venit, super omnes est (qui de coelis adest, quae vidit ea loquitur,) IV. 2. 197.
35. Pater diligit filium, et omnia tradidit in manu eius, II. 238. 250.
36. Qui credit in filium, habet vitam aeternam; qui non crediderit in filio dei, non videbit deum, sed ira dei manebit super eum, I. 238.

4. 2. Is tamen non tinguebat, sed discipuli eius, IV. 197.
6. Apud puteum vires resumit. IV. 195.
7. Iesus sitiit sub Samaritide, III. 367.
12. Ne tu maior sis, I. 335.
17. 18. Samaritanae maritum negat, ut adulterum ostendant numerosum maritum, IV. 393.

Cap. Vers.
4. 20. Patres noſtri in iſto monte adoraverunt; et vos dicitis, quia Ieroſolymis oportet adorare, I. 335.
23. Veniet hora, quum veri adoratores adorabunt patrem in ſpiritu et veritate, IV. 24.
24. Deus ſpiritus eſt, ibid.
34. Meus cibus eſt (meum eſt) ut faciam voluntatem eius qui miſit me, ut conſummem opus eius, II. 239.
5. 2. De piſcina Bethſaidae, IV. 191.
16. all. II. 312.
17. Pater meus usque modo operatur, et ego operor,
18. all. II. 312.
19. Amen, amen dico vobis: Non poteſt filius a ſe facere quidquam, niſi quod viderit patrem facientem, II. 22. 6. 239.
Quae enim ille facit, eadem et filius facit, II. 239.
20. Pater enim diligit filium et omnia demonſtravit illi quae ille fecit, et maiora iſtis opera demonſtravit illi, ut vos miremini, II. 239.
21. Quomodo enim ſuscitat mortuos et vivificat, ita et filius quos vult vivificat, II. 239. 250.
22. Pater non iudicat quemquam ſed omne iudicium dedit filio, II. 227. 239.
Ut omnes honorent filium, ſicut honorant patrem, II. 239.
23. Qui non honorat filium, non honorat patrem, qui filium miſit, ibid.
24. Amen amen dico vobis quod qui audit ſermones meos, et credit in eum (ei), qui me miſit, habet vitam aeternam, et in iudicium non veniet, ſed tranſit de morte in vitam, II. 239. III. 282.
25. Amen dico vobis, quod veniet hora cum mor-

Cap. Vers.

5. mortui audient vocem filii dei, et qui audierint, vivent; II. 240. III. 283.

26. Sicut pater habet vitam aeternam in (a) semetipso, ita et filio dedit vitam aeternam, II. 246.

28. Ne miremini quod veniet hora, in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem filii dei, III. 283.

29. Et procedent qui bona fecerunt in vitae resurrectionem; qui mala, in resurrectionem iudicii, III. 283. IV. 45.

31. Ipse dominus de se testimonium non dixit, all. II. 99. 100.

35. Ille erat lucerna ardens et lucens, II. 310.

36. Ego autem habeo maius quam Ioannis testimonium. Opera quae pater mihi dedit consummare, illa ipsa de me testimonium perhibent, quod me pater miserit, II. 240.

37. Et qui me misit pater, ipse testimonium dixit ad (de) me. Neque vocem eius audistis umquam, neque formam eius vidistis, II. 240.

37. Scrutamini scripturas in quibus salutem speratis. Illae enim de me loquuntur, II. 11.

43. Ego veni in patris mei nomine, et non me recepistis, II. 230. 240.

6. 15. Regem fieri conscius fugit regni refugit, IV. 175.

28. Quid faciemus ut operemur opera dei, II. 240.

29. Respondit, ut credatis in eum quem deus misit, ibid.

32. Panis, quem pater praestaret de coelo, II. 240. IV. 8.

35. Omnis qui videt et credit in me, non morietur in aeternum (vitam et resurrectionem consequetur,) II. 241.

38. Quia descendi de coelo, (veni) non ut faciam

Cap. Vers.
5. ciam voluntatem meam, sed eius qui misit me, II. 203. III. 276. IV. 6.
(8) 38. Quae quod pater mihi dedit, non perdam ex eo quidquam, sed resuscitem illud in novissima die, III. 276. 279.
40. Haec est voluntas patris, ut omnis qui videt filium et credit in eum, habeat vitam aeternam, et suscitem illum in novissima die (et resurrectionem,) II. 241. III. 277.
43. Ego veni in patris mei nomine, II. 246.
44. Nemo ad me venit, nisi quem pater adducit (adduxerit,) II. 241. 250.
45. Omnis qui a patre audivit, et didicit, venit ad me, II. 241.
46. Patrem deum nemo vidit unquam, nisi qui est a deo; hic vidit deum, II. 228. 237.
48. Ego sum panis vitae, qui de coelo descendi, II. 240. IV. 8.
51. Panis quem ego dedero pro salute mundi, caro mea est, III. 374.
60. Durus est hic sermo, et quis potest eum audire? III. 281.
62. Quid si videritis filium hominis ascendentem illuc ubi ante erat, all. II. 242.
63. Spiritus est qui vivificat, caro nihil prodest. Verba quae locutus sum vobis, spiritus et vita sunt, III. 282. 313.
66. Ex hoc multi discipuli abierunt retro, II. 241.
67. Dixit ergo Iesus, Numquid et vos vultis abire? ibid.
68. Respondit ei Simon Petrus: Domine, ad quem ibimus? (quo discedemus?) verba vitae aeternae habes, ibid.
69. Et credimus, quod tu sis Christus, ibid.
7. 5. Fratres domini non crediderunt in illum, ibid.
24. Quid iustum est, iudicate, I. 314.
28. Neque me scitis unde sim, et non veni a me

Cap. Vers.

7. me ipsum, sed est verus qui me misit, quem vos non nostis, II. 241.

29. Ego novi illum, quia ab illo (apud illum) sum, et ille me misit, ibid.

33. Modicum adhuc tempus vobiscum sum, et vado ad eum, qui me misit, ibid.

37. Si quis sitiat, veniat ad me, et bibat, IV. 195.

8. 14. Et si ego de me testificor, verum est testimonium meum, quia scio unde venerim, et quo eam, II. 241.

Vos ignoratis unde veniam, et quo eam, II. 242.

15. Vos secundum carnem judicatis, II. 240.

16. Quia solus non sum, sed ego, et qui me misit pater, II. 241.

17. Duorum hominum testimonium verum est, II. 242.

18. Ego testimonium dico de me, et testimonium dicit de me qui me misit pater, ibid.

19. Dixerunt ergo ei, ubi est pater tuus? Respondit Iesus, neque me scitis, neque patrem meum. Si me sciretis, forsitan et patrem meum sciretis, II. 249. 250.

23. Vos ex inferioribus estis, ego de sursum sum; vos de hoc mundo estis, ego non sum de hoc mundo, II. 243.

26. Qui me misit, verax est, et ego quae de eo audivi, ea et loquor in mundum, II. 203. 242.

27. Non cognoverunt quod de patre dixisset, II. 242.

28. Tunc cognoscetis quod ego sum, et a memetipso nihil loquar; sed sicut me docuit, ita et loquor, ibid.

29. Quia is qui misit me, mecum est, ibid.

38. Ego quae vidi penes patrem meum, loquor, et vos quae audistis (quod vidistis) penes patrem vestrum, id facitis, ibid.

Cap. Vers.
8. 40. Et nunc vultis occidere hominem veritatem ad vos locutum, quam audivi a patre, II. 243. III. 377.
42. Et si deus esset pater vester, diligeretis me: ego enim a (ex) deo exivi, et veni, II. 243.
44. Vos ex patre diabolo estis, IV. 241.
Diabolus a primordio mendax est, II. 190. IV. 348.
49. Ego daemonium non habeo, sed honoro patrem meum, II. 243.
51. Si quis verbum meum servaverit, mortem non videbit in aeternum, ibid.
54. Et si ego me ipsum glorificem, nihil est gloria mea, ibid.
Est qui me glorificet pater, quem vos dicitis deum esse vestrum, ibid.
55. Nec nostis eum, quia (at) ego novi eum. Et si dicam, non novi, ero similis vestri mendax, ibid.
Sed novi illum, et sermonem eius servo, ib.
56. Abraham diem meum vidit, et laetatus est, ibid.
58. Ante Abraham ego sum, ibid.
9. 4. Me oportet operari opera patris mei, ibid.
35. Tu credis in filium dei? ibid.
36. Respondit ille, et dixit: Quis est, domine, ut credam in eum? ibid.
37. Et dixit ei Iesus: Et vidisti eum; et qui loquitur tecum, ipse est, all. II. 243.
10. 3. De ove et pastore, all. IV. 380.
11. Christus etiam bonus dictus est, IV. 380.
12. Bonus pastor animam pro pecoribus ponit, III. 190.
Malus pastor viso lupo fugit, et pecora diripienda relinquit, ibid.
15. Sicut novit me pater, et ego agnosco patrem, II. 243.
17. Propterea me diligit pater, quia ego pono animam meam, ibid.

Cap. Vers.

10. 18. Potestatem habeo animam meam ponendi et rursus recipere eam, all. II. 243.
24. Si tu es Christus, dic nobis palam, II. 243.
25. Respondit eis Iesus: loquor vobis, et non creditis, opera quae ego facio in nomine patris mei, ipsa de me testimonium dicunt, II. 244. all. I. 68.
28. Non rapiet eas quisquam de manu mea, II. 244.
29. Pater enim quod mihi dedit, maius est omnibus, II. 244.
30. Ego et pater unum sumus, II. 104. 204. 236. 244. 250. 252. IV. 4.
32. Multa bona opera ostendi vobis ex patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis, II. 244.
33. Propter opera Iudaei dicebant se Christum non lapidare, sed propter blasphemiam, et quia tu, cum homo sis, facis te deum, ib.
34. In lege scriptum est: ego dixi, vos dei estis, II. 245.
35. Et non potest solvi scriptura, ibid.
36. Quem pater sanctificavit, et misit in mundum, vos dicitis, quia blasphemas, quia dixi, filius dei sum, ibid.
37. Si non facio opera patris mei, nolite credere, II. 245.
38. Si vero facio, et mihi credere non vultis, vel propter opera credite, et scitote quod ego in patre sim, et pater in me, II. 236. 245.

11. 11. De Lazaro suscitato, II. 245. III. 321.
33. Iesus lacrymatus super Lazarum, III. 367.
41. Pater gratias ago tibi, quod me semper exaudias, II. 245.
42. Propter turbas istas circumstantes dixi, ut credant quod tu me miseris, ibid.

12. 27. Et quid dicam? Pater salvum me fac ex ista hora, ibid.
Atquin propter hoc veni in istam horam, ib.

Cap. Vers.
12. 28. Verum, pater, glorifica nomen tuum. Venit ergo vox de coelo dicens, et glorificavi, et glorificabo, II. 245. 246. 249.
30. Non propter me ista vox venit, sed propter vos, II. 247.
44. Qui credit in me, non in me credit, sed in eum credit, qui me misit, ibid.
45. Et qui conspicit me, conspicit eum, qui me misit, ibid.
49. A me ipse non sum locutus, sed qui me misit pater, ipse mihi mandatum dedit quid dicam, et quid loquar, ibid.
50. Sicut mihi pater dixit, ita et loquor, ib.
13. 1. Ante solemnitatem Paschae, II. 248.
2. Cum diabolus iam immisisset in cor Iudae, I. 395. II. 248.
3. Sciens Iesus omnia sibi tradita esse a patre, et se ex deo esse, et ad deum vadere, II. 248.
4. Discipulorum lavandis pedibus ministravit, IV. 78. 195.
5. Pelvim discipulorum pedibus offert, IV. 349. alt. IV. 175. 200.
6. Qui semel lavit, non habet necesse rursum, IV. 198.
31. Nunc glorificatus est filius hominis, et deus glorificatus est in illo, II. 248.
14. 2. In domo patris mei multae mansiones sunt, III. 155. 290.
5. Dicit ei Thomas, non scimus quo eas, et quomodo viam novimus? II. 248.
6. Et Iesus: Ego sum via, veritas et vita. Nemo venit ad patrem nisi per me, II. 249. 250.
7. Si cognovissetis me, cognovissetis et patrem, sed abhinc nostis illum, et vidistis illum, II. 249.
8. Domine, ostende nobis patrem, et sufficit nobis, ibid.

Cap. Vers.

14. 9. Et dominus: Philippe, tanto tempore vobiscum sum, et non cognovistis me? qui videt me, videt et patrem, II. 236. 249.

10. Non creditis quia ego in patre et pater in me est, II. 203. 236. 250.

Verba quae ego loquor vobis, non sunt mea, utique quia patris. Pater autem manens in me, facit opera, II. 251.

11. Non creditis quia ego in patre et pater in me, si quo minus, vel propter opera credite, II. 251.

12. Qui credit in me, opera quae ego facio et ipse faciet, et maiora his faciet, quia ego ad patrem vado, ibid.

15. Si diligitis me, praecepta mea servate, II. 251.

16. Rogabo enim patrem meum, et alium advocatum dabit vobis, II. 206. 251.

17. Spiritum veritatis, II. 206.

23. Si quis me diliget, sermonem meum custodiet, et pater meus diliget illum, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus, all. III. 290.

26. Spiritus sanctus, uti eam in veritatem deduceret, II. 33.

28. Si diligeretis me, gauderetis quia eo ad patrem, quia pater maior est me, II. 206. 222.

15. 1. Ego sum vitis vera, et pater meus agricola, II. 252.

6. Mittetur foras sicut palmes, et arescet, all. I. 65.

26. Ut esset doctor veritatis, II. 33.

16. 7. Si enim non abiero, Paracletus non veniet ad vos; si autem ego abiero, mittam illum ad vos, IV. 196.

12. Adhuc multa habeo loqui vobis (quae loquar ad vos) sed nondum potestis ea baiulare (portare, sustinere,) II. 26. III. 3. 134.

Cap. Vers.
16. 13. Cum venerit ille ſpiritus veritatis, deducet vos (cum venerit ſpiritus ſanctus, ille vos deducet) in omnem veritatem. Non enim a ſe loquetur, ſed quae mandantur a Chriſto, II. 12. 26. III. 3. 134. 138. all. IV. 343.
14. Et de meo accipiet (ſumet) II. 251.
15. Omnia patris mea ſunt, II. 230.
20. Saeculum gaudebit, vos triſtes eritis, IV. 140. 165.
23. Petite, et accipietis, IV. 11.
17. 4. Ego te honorificavi ſuper terram opus perfeci quod dediſti mihi,
5. Et nunc pater, honorifica me gloria, quam habebam apud te, priusquam mundus eſſet? II. 252.
6. Nomen tuum manifeſtavi hominibus, II. 230. IV. 4.
9. Chriſtus diſcipulos ſuos patri tradidit, II. 252.
18. 11. Dixit ergo Ieſus, Mitte gladium tuum in vaginam, IV. 79.
19. 2. Chriſtus foedioribus coronatur, IV. 79.
9. Ieſus, Pilato interrogante, nihil locutus eſt, II. 331.
12. Si hunc dimiſeris, non es amicus Caeſaris, II. 300.
17. Chriſtus lignum humeris ſuis portavit, II. 331.
26. Chriſtus loco ſuo filium Ioannem Mariae demandavit, II. 26.
34. Sed unus militum lancea latus eius aperuit, et continuo ſanguis et aqua exivit, IV. 195. 203. all. IV. 304. 354. 435.
37. Et videbunt, et agnoſcent qui eum confixerunt, III. 261. 315. 396.
20. 17. Ne contigeris me, nondum aſcendi ad patrem meum, vade autem ad fratres meos, et dices eis, Aſcendo ad patrem meum et pa-

Cap. Vers.
20. patrem vestrum, deum meum, et deum vestrum, II. 252. 262. all. IV. 245.
24. et seqq. Ipse auditus et visus, et ne phantasma crederetur, etiam contrectatus, II. 201. IV. 245.
29. Feliciores qui non vident et credunt, III. 277.
31. Propter quid haec scripta, nisi ut credatis Iesum Christum filium dei, II. 253.
21. 20. Ioannes dilectissimus domino, qui pectori eius incubabat, II. 26.
23. Obiit et Ioannes, quem in adventum domini remansurum frustra fuerat spes, IV. 316.

Ex Actis Apostolorum.

1. 3. Cum discipulis apud Galilaeam Iudaeae ad quadraginta dies egit, docens eos quae docerent, V. 59.
10. Ecce duo viri adstiterunt illis in vestibus albis, ibid.
11. Angeli dixerunt sic venturum, quemadmodum in coelos conscendit, III. 316. 396. IV. 207.
22. Iesum Nazarenum virum vobis a deo destinatum, III. 378.
26. Et cecidit sors super Matthiam, II. 23.
2. 2. Christum misisse vicariam vim spiritus sancti, II. 26.
4. Et repleti sunt omnes spiritu sancto, IV. 23.
9. 10. et 11. Parthi, Medi, Elamitae, et qui habitant Mesopotamiam, Armeniam, Phrygiam, Cappadociam et incolentes Pontum, et Asiam et Pamphyliam, immorantes Aegyptum, et regionem Africae quae est trans Cyrenen inhabitantes, Romani et incolae: tunc et in Ierusalem Iudaei, et caeterae gentes, II. 289.
13. Resurrectio domini inter discipulos frequen-

Cap. Vers.
2. quentata, et gratia sancti spiritus dedicata, IV. 207.
15. Non enim sicut vos aestimatis, hi ebrii sunt, cum sit hora diei tertia, II. 407.
17. Effundam in novissimis diebus de spiritu meo, in omnem carnem in servos et ancillas, III. 340.
22. Viri Israelitae auribus mandate quae dico, Iesum Nazarenum virum nobis a deo destinatum, IV. 432.
Dominus virtutum, II. 230.
30. Christus ex fructu lumborum David destinatur, I. 341.
36. Firmissime itaque cognoscat omnis domus Israel, quod et dominum et Christum fecerit eum deus, hunc Iesum quem vos crucifixistis, I. 153. II. 261.
3. 1. Petrus et Ioannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam, II. 407. IV. 23. all. II. 392.
19. Poeniteat vos et resipiscite abolenda delicta vestra, III. 255.
20. Ut tempora vobis superveniant refrigerii ex persona dei, et mittat praedestinatum nobis Christum, III. 255.
21. Quem oportet accipere coelos, adusque tempora exhibitionis omnium, quae locutus est deus ore sanctorum prophetarum, III. 256.
4. 2. Apostoli neminem verebantur, II. 31.
19. Si iustum in conspectu dei vos potius audire quam deum, iudicate, all. I. 172.
26. Collecti sunt fere universi adversum (convenerunt enim universi in ista civitate adversus) sanctum filium tuum quem unxisti, II. 261. IV. 192.
34. 35. Adferebant pretia eorum, quae vendebant, et ponebant ante pedes discipulorum, III. 194.

Cap. Vers.
5. 2. Praediorum pretia ad pedes Apostolorum deposita, ibid.
5. Percussus Ananias morte, IV. 431.
18. Et posuerunt eos in custodia publica, all. III. 194.
40. Apostoli flagella perpessi, II. 387.
6. 1. Stephanus Apostolis domini in persecutione succurrit, III. 194.
3. Septem diaconi electi sunt, II. 62.
12. Et concurrentes rapuerunt eum, et adduxerunt in concilium, all. III. 194.
15. Et viderunt faciem eius tamquam faciem angeli, III. 327.
7. 55. Stephanus vidit gloriam dei, et Iesum stantem ad dexteram dei, II. 267. all. III. 327.
59. Et lapidabant Stephanum, IV. 99. all. III. 327.
60. Positis autem genibus, veniam hostibus suis postulat, IV. 99.
8. 10. Simon ausus est se dicere summam virtutem, IV. 157.
18. Simon pecuniam Apostolis obtulit pro spiritu Christi, III. 193.
20. Pecunia tua sit tecum in perditionem, (interitum) quoniam gratiam dei pretio consequendam putasti, ibid.
21. Non est tibi pars neque sors in ista ratione, IV. 158.
28. De Eunucho baptizato, IV. 205.
9. 1. et seq. Paulus persecutor, I. 371. II. 382.
5. Ego sum Iesus quem tu persequeris, all. I. 154.
6. Exsurge, et introi Damascum; illic tibi demonstrabitur quid debeas agere, IV. 201.
8. Cum periculo luminis visus est dominus Paulo, II. 226.
15. Omnia sacramenta cognoverat vas electionis, doctor nationum, IV. 405.

Cap.	Vers.	
9.	18.	Paulus tinctus eſt, IV. 201. 205.
	25.	Per murum dimiſerunt eum, III. 183.
10.	4.	Ieiunia Cornelii Centurionis exaudita, II. 404.
	9.	Petrus ſexta hora aſcenderat orandi gratia in ſuperiora, IV. 23. II. 407.
	34.	Petrus Centurionem catechiſat, et admittit ad lavacrum, IV. 355.
	38.	Quomodo unxit eum dominus ſpiritu ſancto et virtute, all. II. 404.
13.	11.	Elymas caecitate percuſſus. (Alter magus, qui cum Sergio Paulo, quoniam iisdem adverſabatur Apoſtolis, luminum amiſſione multatus eſt,) IV. 158. 332. 431.
	13.	Navigarunt Apoſtoli, IV. 349.
	28.	Omnis ſynagoga filiorum Iſrael Chriſtum interfecit, dicentes ad Pilatum, cum eum vellet dimittere: Sanguis huius cet. II. 300.
	46.	Vobis oportet inprimis ſermonem dei tradi; ſed quoniam repuliſtis eum nec dignos vos aeterna vita exiſtimatis, ecce convertimus nos ad nationes, III. 183.
15.	5.	Circumcidi oportere, et obſervandam eſſe Moyſi legem, I. 375.
	18.	Nunc ergo quid tentatis deum, ut imponatur iugum ſuper cervices diſcipulorum, quod nec patres ſuſtinere valuerunt? IV. 432. all. II. 391.
	28.	Viſum eſt ſpiritui et nobis nullum amplius vobis adiicere pondus, quam eorum a quibus neceſſe eſt abſtinere, a ſacrificiis (idolothytis) et ſanguine, et ſuffocatis, et fornicationibus a quibus obſervando recte agitis, vectante vos ſpiritu ſancto, IV. 394.
16.	3.	Et adſumtum Timotheum circumcidit, IV. 417.
	16.	Paulus fuerat Athenis, II. 10.
17.	23.	Invenio plane ignotis deis aras proſtitutas, all. I. 15.

Cap. Vers.

17. 24. Qui non habitat in manufactis, II. 229.
32. Deridebant Athenienſes Paulum, cum audirent eum de reſurrectione, ibid.
18. 2. Aquila ſuccurrit Apoſtolis in perſecutione, III. 194.
19. 4. Qui Ioannis baptiſmum habebant, non acceperunt ſpiritum ſanctum, IV. 196.
21. 11. De Agabo vincula Paulo inijciente, II. 387.
12. Diſcipuli flentes et orantes ne ſe Hieroſolyma committeret, ibid.
13. Quid facitis lacrymantes et conturbantes (fletis et conturbatis) cor meum? At ego (ego enim) non modo vincula Ieroſolymis pati optaverim, verum etiam mori pro nomine domini noſtri Ieſu Chriſti, II. 388. III. 193. 194.
24. Atque ita ceſſerunt dicendo: Fiat voluntas domini, ibid.
26. Tunc Paulus adſumtis viris poſtera die purificatus cum illis, et raſis, intravit in templum, III. 164.
30. Apoſtolus factus praedicator, II. 27.
23. 6. Viri fratres, ego Phariſaeus ſum, filius phariſaeorum de ſpe nunc et de reſurrectione iudicor apud vos, III. 285.
9. Monendo μὴ θεομαχεῖν, III. 206.
24. 27. Felix praeſes ſperabat ſe pecunias acceptarum a Paulo, III. 194.
26. 22. Apud Agrippam nihil ait ſe proferre citra quam prophetae adnuntiaſſent, III. 286.
28. 3. Fides ſcorpios patitur, II. 342.

Ex Epiſtola ad Romanos.

1. 1. Paulus Apoſtolus, IV. 405.
3. Qui factus eſt ex ſemine David, II. 259.
4. Ieſus Chriſtus dominus nominatur, II. 218.
8. Gratias ago deo per dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, quia fides veſtra adnuntiatur in univerſo mundo, II. 331. 261.

Cap.	Vers.	
1.	16.	Non me pudet evangelii, virtus enim dei est in salutem omni credenti, Iudaeo et Graeco, I. 430.
	17.	Quia iustitia dei in eo revelatur ex fide in fidem, I. 431.
	18.	Ira dei revelatur de coelo super impietatem et iniustitiam hominum, qui veritatem in iniustitia detinent, ibid.
	20.	Invisibilia dei, per ea quae facta sunt, intellecta conspiciuntur (Invisibilia eius a condictione mundi de factis mentis intellecta visuntur,) II. 141. IV. 259. all. I. 17. 289.
	25.	Servierunt creaturae potius quam creatori, I. 463.
	27.	Naturalis usus conditionis in non naturalem masculos et feminas inter se demutasse, IV. 345.
2.	2.	Scimus iudicium dei secundum veritatem esse, I. 431.
	11.	Non est personarum acceptio apud deum, quicumque sine lege peccaverunt, sine lege peribunt, I. 431. III. 119.
	12.	Et quicumque in lege peccaverunt, per legem iudicabuntur, I. 431.
	13.	Non auditores legis iustificabuntur a deo, sed factores, III. 119.
	14.	Legem ignorant, et natura faciunt quae sunt legis, I. 431. IV. 345.
	16.	In die iudicabit dominus occultum hominum secundum evangelium per Christum, I. 431. 432.
	21.	Doces non furari et furaris, I. 432.
	24.	Nomen dei blasphematur per vos inter gentes, I. 432. III. 67.
	28.	Non enim qui in manifesto Iudaeus, sed in occulto, I. 433.
	29.	Circumcisio cordis, non carnis; spiritus non litterae, I. 433.
3.	3.	Tuus lex, ibid.

Cap. Vers.

5. 21. Nunc iustitia dei per fidem Christi, I. 433.
29. Non Iudaeorum deus tantum, sed et gentium, II. 269.

4. 3. Credidit Abraham deo, et deputatum est iustitiae, IV. 86.

5. 1. Iustificati fide pacem habemus ad deum, I. 433.
3. Non solum autem, verum etiam in pressuris, certi quod pressura tolerantiam perficit, I. 382.
4. Tolerantia vero probationem, probatio autem spem, II. 383.
5. Spes vero non confundit, ibid.
12. In omnes homines mors pertransiit, III. 322.
14. Mors regnavit ab Adam usque ad Christum, all. IV. 298.
20. Lex subintroivit (superintroivit) ut abundaret delictum; ubi delictum abundaverit, illic gratiam superabundasse, I. 433. III. 275.
21. Ut, sicut regnavit in morte delictum, ita et gratia regnet in iustitia in vitam sempiternam per Iesum Christum dominum nostrum. (Ut quemadmodum apud ipsum regnaverat peccatum in mortem, ita et gratia regnaret in iustitia, in vitam per Iesum Christum,) I. 433. all. IV. 298.

6. 1. Quid ergo dicemus? perseverabimus in delinquentia, ut superet gratia? Absit, IV. 414.
2. Qui mortui sumus delinquentia quomodo vivemus in ea adhuc? ibid.
3. An ignoratis quod qui tincti sumus in Christo Iesu in mortem eius tincti sumus? III. 304. IV. 414.
4. Consepulti igitur illi sumus per baptismum in mortem, ut sicut Christus resurrexit a mortuis, ita et nos in novitate vitae incedamus, III. 304. IV. 198. 414.

Cap. Verſ.
6. 5. Si enim complantati ſumus ſimulacro mortis eius, ſimul et (ſed et) reſurrectionis erimus, III. 305. IV. 414.
6. Hoc ſcientes, quia vetus homo noſter ſimul confixus eſt illi, IV. 414.
7. Si autem mortui ſumus cum Chriſto credimus quod et convivemus cum illo, ibid.
9. ſcientes quod Chriſtus ſuscitans a mortuis, iam non moriatur, mors iam dominetur eius, ibid.
10. Quod enim mortuus eſt delinquentiae, mortuus eſt ſemel; quod autem vivit, vivit deo, ibid.
11. Ita et reputate vosmetipſos mortuos quidem delinquentiae, viventes autem deo per Chriſtum Ieſum, ibid.
12. Ne ergo regnaverit in corpore veſtro mortali delinquentia ad obaudiendum illi, III. 303.
13. Et ad exhibendum membra veſtra arma iniuſtitiae delinquentiae; ſed exhibete vosmetipſos deo velut ex mortuis vivos, non velut vivos; ſed velut ex mortuis vivos, et membra veſtra arma iuſtitiae, ibid.
19. Sicut exhibuiſtis membra veſtra famula immunditiae et iniquitatis ad iniquitatem, ita et nunc exhibete membra veſtra famula iuſtitiae in ſacrificium, ibid.
(Sicut enim exhibuiſtis membra veſtra famula immunditiae et iniquitati ad iniquitatem, ita et nunc exhibete ea famula iuſtitiae in ſanctimoniam,) IV. 415.
20. Cum enim ſervi eſſetis delinquentiae, liberi eratis iuſtitiae, III. 304.
21. Quem ergo fructum habebatis ſuper his, de quibus nunc confundimini? finis enim illorum mors, ibid.
22. Nunc vero liberi facti a delinquentia, famulati autem deo, habetis fructum veſtrum in

Cap. Vers.

6. in sacrificium finem autem vitam aeternam, ibid.

23. Stipendia enim delinquentiae mors; donativum autem dei, vita aeterna in Christo Iesu domino nostro, ibid.

7. 2. Quae autem sub viro est mulier, vivente viro vincta est, si autem obierit, evacuata est a lege viri, III. 163.

3. Nempe ergo vivente viro adulterare putabitur, si iuncta fuit alteri viro. Si vero obierit vir, liberata est a lege, quod non sit adultera facta alii viro, ibid.

4. Itaque, fratres mortificamini et vos legi per corpus Christi; ut efficiamini alteri, ei scilicet qui a mortuis resurrexit, ubi fructum feramus deo, I. 434. III. 163.

5. Cum enim eramus in carne, passiones delictorum, quae per legem efficiebantur in membris nostris ad fructum ferendum morti, ibid.

6. Nunc autem evacuati sumus a lege mortis in qua tenebamur; ad serviendum deo in novitate spiritus, et non in vetustate litterae, ibid.

7. Quid ergo dicemus; quia lex peccatum? Absit. Sed ego delictum non scio, nisi per legem, I. 434.

Legem ergo evacuamus per fidem? Absit, sed legem sistimus, IV. 377.

11. Non ergo lex seduxit, sed peccatum, per peccati occasionem, I. 434.

12. Lex sancta, et praeceptum eius iustum et bonum (sanctum et optimum,) I. 434. IV. 377.

14. Scimus autem quod lex spiritualis est, I. 435.

18. Scio enim quod non habitat in me, hoc est in carne mea bonum, IV. 415.

20. Sed quod habitat in me peccatum, I. 302.

Cap. Vers.
7. 23. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae, III. 316.
8. 2. Lex enim ſpiritus, vita in Chriſto Ieſu, manumiſit me a lege delinquentiae et mortis, III. 301. IV. 415.
3. Quod enim invalidum erat legis in quo infirmabatur per carnem, miſſo deus filio ſuo in ſimulacro carnis delinquentiae, et per delinquentiam damnavit delinquentiam in carne, III. 302. IV. 415. all. III. 240. (Pater miſit filium in ſimilitudine carnis peccati, ut peccati carnem redimeret,) I. 435. III. 380.
4. Ut ius legis impleretur in nobis, qui non ſecundum carnem, ſed ſecundum ſpiritum incedimus, IV. 415.
5. Qui enim ſecundum carnem incedunt, ea quae carnis ſunt ſapiunt, et qui ſecundum ſpiritum, ea quae ſunt ſpiritus, IV. 415. all. IV. 346.
6. Nam ſapere ſecundum carnem, mors eſt, ſecundum ſpiritum vero ſapere, vita aeterna eſt in Chriſto Ieſu domino noſtro, III. 126. IV. 415.
8. Qui in carne ſunt, deo placere non poſſunt, I. 418. II. 424. III. 300. IV. 416.
9. Vos autem in carne non eſtis, ſed in ſpiritu. Qui ſpiritum Chriſti non habet, hic non eſt eius, III. 300.
10. Corpus mortuum propter delinquentiam, (delictum) ſpiritus autem vivit propter iuſtitiam, I. 436. III. 300.
11. Quod ſi ſpiritus eius qui ſuscitavit, (excitavit) Ieſum a mortuis, vivificabit (ſuscitaturus eſt) et mortalia corpora veſtra (noſtra) propter inhabitantem ſpiritum eius in vobis, I. 437. II. 263. III. 301.
12. Itaque, fratres, debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem vivamus, III. 301.

Cap. Vers.
8. 13. Si enim secundum carnem vixeritis, futurum est ut moriamini, si vero spiritu actus carnis mortificaveritis, vivetis, III. 301. IV. 416.
17. Quodsi filii, et haeredes; haeredes quidem dei, cohaeredes vero Christi, II. 383. Siquidem compatimur, uti et cum illo conglorificemur, III. 288.
18. Reputo enim passiones huius temporis non esse dignas ad gloriam, quae in nos habeat revelari, II. 383. III. 288.
19. Cum revelatio filiorum dei redemerit conditionem, a malo utique vanitati subiectam, II. 94.
20. In vita creatura succidit vanis plurimum usibus, IV. 346.
32. Si deus filio suo non pepercit, sed pro nobis tradidit illum, quomodo non et cum illo omnia condonavit nobis? II. 266. 362. III. 192.
34. Sedet ad dextram patris, II. 17. 267. III. 315.
35. Quis separabit nos a dilectione Christi? pressura? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an machaera? secundum quod scriptum est, II. 383.
36. Tui causa mortificamur tota die, deputati sumus ut pecora iugulationis, ibid.
37. Sed in omnibus istis supervincimus pro eo qui nos dilexit, ibid.
38. Persuasum enim habemus, quod neque mors neque vita, neque virtus, ibid.
39. Neque sublimitas, neque profunditas, neque alia conditio poterit nos a dilectione dei separare, quae est in Christo Iesu domino nostro, ibid.
9. 4. Iudaeus prior in adoptione, IV. 384.
5. Quorum patres, ex quibus est Christus, se-

Cap. Verſ.
9. cundum carnem, qui eſt deus ſuper omnia benedictus in aevum omne, II. 218. 225.
20. Numquid dicet figmentum ei qui ſe finxit, III. 224. all. III. 212.
23. Ut oſtenderet divitias gloriae in vaſa miſericordiae, all. IV. 349.
10. 2. Zelum dei habent, non tamen per ſcientiam, I. 437.
3. Deum enim ignorantes, et ſuam iuſtitiam ſiſtere quaerentes, non ſubieceruut ſe iuſtitiae dei, ibid.
4. Finis legis Chriſtus in iuſtitia omni credenti, ibid.
10. Corde creditur ad iuſtitiam, IV. 238.
11. 5. Sic ergo et hoc tempore, reliquiae ſecundum electionem gratiae dei ſalvae factae ſunt, all. I. 413.
17. Iudaei in quorum oleaſtro inſiti ſumus, IV. 385.
33. O profundum divitiarum et ſophiae dei, ut ininventibilia iudicia eius, et ininveſtigabiles viae eius, II. 141. I. 62. 438.
34. Quis cognovit ſenſum dei, aut quis conſiliarius eius fuit (et quis illi conſilio fuit?) I. 439. 456. II. 102. 233. 363.
35. Quis porrexit (tradidit) et retribuetur illi? I. 439. II. 102.
36. Quoniam ex ipſo, et per ipſum, et in ipſo ſunt omnia, II. 102.
12. 1. Exhibete corpora veſtra hoſtiam vivam, ſanctam, placibilem deo, III. 306.
9. Odio habentes malum, et bono adhaerentes, I. 439.
10. Amore fraternitatis invicem adfectuoſi, ib.
12. Preſſuram ſuſtinentes, ſpe gaudentes, ib.
14. Benedicite, et nolite maledicere, ibid.
15. Gaudete cum gaudentibus et lugete cum lugentibus, II. 417. IV. 165.

16.

Cap. Vers.

12. 16. Non altum ſapientes ſed humilibus adſentientes, ne ſitis apud vos ſapientes, I. 439.
17. Malum pro malo non rependentes, I. 439. III. 118. IV. 92.
18. Pacem cum hominibus habentes, I. 440.
19. Nec vosmetipſos ulciſcentes, I. 439.
Mihi vindictam, et ego vindicabo, I. 243. 439.
(Mihi defenſam et ego defendam, I. 95.
20. Carbones acervabis ſuper caput ipſius, III. 197.

13. 1. Omnibus poteſtatibus ſubiici, quia non ſit poteſtas niſi a deo, IV. 129, 170.
3. Principes enim non ſunt timori bono operi, ſed malo; vis autem non timere poteſtatem, fac bonum, et laudem ab ea referes, II. 386.
4. Dei ergo miniſtra eſt, tibi in bonum, ſi vero malum facias, time, quia non ſine cauſa gladium geſtet, et quia miniſtra ſit dei, ſed et ultrix in iram ei, qui malum fecerit, II. 385. 386. IV. 285.
5. Diligas proximum tuum tamquam te ipſum, I. 440.
13. Sicut in die honeſte ambulemus, non in comeſſationibus, et ebrietatibus, nec in cubilibus et libidinibus, IV. 416.

14. 2. Quidam credit omnia manducanda eſſe, quidam autem infirmus olere veſcitur, II. 419.
3. Qui manducat, ne nullificet non manducantem, ibid.
4. Tu quis es qui alienum ſervum iudicas? Domino ſuo ſtat vel cadit, II. 419. IV. 368.
6. Et qui manducat, et qui non manducat, deo agit gratias II. 419.
10. Omnes enim ſtabimus, ante tribunal Chriſti, I. 440.
17. Non enim eſt eſca et potus regnum dei, ſed iuſtitia, pax et gaudium, II. 419.

20.

Cap. Verſ.
14. 20. Ne propter pabulum ſolveritis opus dei, II. 418.
15. 4. Omnia dicta domini omnibus poſita ſunt, II. 12.
14. Quoniam et ipſi eſtis pleni dilectione repleti omni ſcientia, all. II. 33.
16. 18. Deus illis venter eſt, III. 27. 86. all. IL 423.

Ex 1. Epiſt. ad Corinthios.

1. 3. Gratia vobis et pax a deo patre noſtro, et domino Ieſu, I. 388.
10. Obſecro ut id ipſum et unum loquantur omnes et ipſum ſapiant; et non ſint ſchismata, et diſſenſiones in eccleſia, II. 7. 32. IV. 201.
12. Dum alius Paulo deputat, alius Apollo, IV. 201.
14. Gratias ago deo, quod neminem veſtrum tinxerim, niſi Criſpum et Gaium, IV. 201. 401.
15. Ne quis dicat quod in nomine meo tinxerim, IV. 401.
16. Tinxi et Stephanae domum, IV. 201.
17. Non enim ad tinguendum Chriſtus me miſit, ſed ad praedicandum, ibid.
18. Verbum enim crucis ſtultitia eſt perituris, virtus autem et ſapientia dei ſalutem conſecuturis, I. 389.
19. Scriptum eſt enim, perdam ſapientiam ſapientium, et prudentiam prudentium irritam faciam, I. 389.
20. Ubi ſapiens: ubi litterator, ubi conquiſitor huius aevi? Nonne infatuavit deus ſapientiam huius ſeculi? I. 390. IV. 158.
21. Quoniam in dei ſapientia non intellexit mundus per ſapientiam deum, boni duxit deus, per ſtultitiam praedicationis ſalvos facere credentes, I. 390. IV. 398.
(Mundi autem habentes ſpiritum non agnoſcen-

Cap. Vers.

I. Iscentes in sapientia dei per sapientiam deum, I. 62.)

22. Quoniam Iudaei signa desiderant, et Graeci sapientiam quaerunt, I. 391.

23. Nos autem praedicamus Christum crucifixum, Iudaeis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam, I. 391. II. 314.

24. Ipsis autem vocatis Iudaeis atque Graecis Christum dei virtutem et dei sapientiam, IV. 390.

25. Stultum dei sapientius hominibus, et invalidum dei validius hominibus, (infirmum dei fortius homine,) I. 62. 391.

27. 28. Infirma (stulta) mundi elegit deus, ut confundat sapientiam, (fortia) et inhonesta, et minima, et contemptibilia quae non sunt, ut confundat quae sunt, I. 391. II. 8. 208. III. 174. 331. 350. IV. 186.

29. Ne glorietur omnis caro, I. 392.

31. Ut quemadmodum scriptum est: qui gloriatur, in domino glorietur, ibid.

2. 2. Non enim iudicavi me scire aliquid in vobis, quam Iesum Christum, et hunc crucifixum, IV. 401.

6. Sapientiam loquimur inter perfectos, I 393.

7. Loquimur dei sapientiam in occulto, ibid. Proposita vero in proposito, ibid. Dei ante secula proposuit gloriam nostram, I. 394.

8. De gloria nostra, quod eam nemo ex principibus huius aevi scierit: ceterum si scissent, nunquam dominum gloriae crucifixissent, I. 394.

9. Quae nec oculus vidit, nec auris audivit nec in cor hominis ascenderunt, III. 261.

11. Quis scit quae sunt in deo (dei) nisi spiritus qui in ipso est, II. 102. 203. 234.

14. Homo animalis non recipit quae sunt spiritus, all. I. 63.

Cap. Vers.
2. 16. Quis cognovit sensum dei, aut quis illi consiliarius (consilio) fuit, qui eum instruat, aut omnia intelligentiae quis demonstravit illi? I. 396. 439. 456. II. 233. 363.
3. 2. 3. Quod essent adhuc carnales, qui lacte educarentur, nondum idonei ad pabulum, II. 33. all. III. 157.
11. Fundamentum enim aliud nemo potest ponere, praeter id quod positum est, quod est Christus Iesus, I. 396.
12. Si quis autem superaedificat super fundamentum hoc aurum, argentum, lapides pretiosos, ligna, foenum, stipulam, all. I. 397.
13. Uniuscuiusque opus manifestum erit. Dies enim domini declarabit, quia in igne revelabitur, et uniuscuiusque opus quale sit, ignis probabit, all. I. 399.
16. Nescitis quia templum dei estis, et in vobis inhabitet spiritus dei, I. 397. III. 47. IV. 409. all. IV. 426.
17. Si quis templum dei vitiaverit, a deo vitiabitur, I. 397. IV. 409. 420.
Templum enim dei sanctum est, quod estis vos, IV. 409.
18. Nemo se seducat semetipsum; stulti estote, ut sitis sapientes, I. 397. IV. 407.
19. Sapientia mundi, stultitia est penes deum, I. 397.
Scriptum est: Deprehendens sapientes in nequitia eorum, ibid.
20. Et rursum: dominus scit cogitationes sapientium quod sint supervacuae, I. 398.
21. Nemo glorietur in homine, ibid.
22. Omnia vestra sunt, sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive mundus est, sive vita, sive mors, sive praesentia, sive futura, III. 334.
4. 3. Mihi in modico est ut a vobis interroger, aut ab humano die, IV. 402.

Cap. Vers.

4. 4. Neque enim mihi conscius sum, IV. 402.
5. Occulta tenebrarum illuminabit Christus, I. 398.
6. Christum descendisse causa peccatorum liberandorum, IV. 151.
7. Quis enim te discernit? quid gloriaris, quasi non acceperis? Si vero non accepisti, quid habes quod datum tibi non est? III. 26. IV. 21. 402.
8. Iam ditati estis, iam saturati estis, iam regnatis, II. 413. IV. 402.
9. Puto nos Apostolos novissimos deus elegit velut bestiarios, quoniam spectaculum facti sumus huic mundo, et angelis, et hominibus, I. 398. IV. 401.
13. Et purgamenta huius mundi facti sumus omnium peripsema, IV. 401,
15. Nam in Christo Iesu per evangelium (in evangelio) ego vos genui, III. 143. 164 all. I. 398.
18. Quasi non sim venturus ad vos, inflati sunt quidam, IV. 403.
19. Veniam autem citius si permiserit dominus, et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt, sed virtutem, ibid.
20. Non enim in sermone est regnum dei, sed in virtute, ibid.
21. Et quid vultis veniam ad vos in virga, an in spiritu lenitatis? IV. 403. all. IV. 404.

5. 1. Omnino auditur inter vos fornicatio, et talis fornicatio, qualis nec in gentibus, ut uxorem patris sui quis habeat, I. 399. IV. 403.
2. Et vos inflati estis, et non luxistis potius, ut tollatur de medio vestrum qui hoc opus fecit, IV. 403. all. I. 399. IV. 404.
3. 4. Damnat huiusmodi hominem dedendum Satanae, I. 399. IV. 369. 396.
5. In interitum carnis, ut spiritus salvus fiat in

Cap. Verſ.
5. in die domini, I. 399. IV. 400. 402. all. IV. 430. 434.
6. Neſcitis quia modicum fermentum totam deſipit conſperſionem, IV. 400. 419. all. I. 5.
8. Expurgate vetus fermentum, ut ſitis nova conſperſio ſicut eſtis azymi. Et enim Paſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus, I. 399.
9. Scripſi vobis non commiſceri fornicatoribus, I. 399. IV. 418. all. IV. 398.
10. Non utique fornicatoribus huius mundi, ceterum oportebit nos exire de mundo, IV. 167. 289. 418.
11. Nunc autem ſcribo vobis, ſi quis frater nominabitur in vobis fornicator, aut idololatres, aut fraudator, cum talibus ne quidem cibum ſumere, III. 92. IV. 418. 420. all. I. 207.
12. Ut quid mihi eos qui foris ſunt iudicare, aut ab humano die? neque enim conſcius mihi ſum, IV. 370. 423.
13. Auferte malum ex vobis ipſis, II. 94. IV. 398.
6. 1. Increpat quod fratres non apud ſanctos iudicarentur. IV. 370.
2. An neſcitis quoniam et ſancti de hoc mundo iudicabunt? all. IV. 369.
3. Neſcitis quoniam angelos iudicabimus? IV. 401. all. I. 78.
6. Sed frater cum fratre iudicio contendit, all. IV. 354.
8. Dico autem nuptis et viduis ut nubant, ſi continere non poſſunt, all. III. 156.
10. Nec erraveritis, neque moechi, neque fornicatores, neque molles, neque maſculorum concubitores, regnum dei conſequuntur, IV. 409.
11. Sed haec quidem fuiſtis, ſed abluti eſtis, ſed ſanctificati eſtis in nomine domini noſtri Ieſu

Cap. Verſ.
6. Ieſu Chriſti, et in ſpiritu dei noſtri, IV. 256. 409.
12. Omnia mihi licent ſed non omnia conducant, (expediunt) (aedificant) (pro ſalute) III. 66. 121. IV. 204.
13. Cibi ventri, et venter cibis, Deus et hunc et illos conficiet (evacuabit) corpus autem non fornicationi ſed domino, et dominus corpori, I. 399. IV. 409. 410.
14. Quem dominus ſuscitavit, et nos ſuscitabit per virtutem ſuam, I. 399.
15. Neſcitis corpora veſtra membra eſſe Chriſti? Auferens membra Chriſti, faciam membra fornicariae? I. 399. IV. 410. all. IV. 379.
16. Non ſcitis quod qui adglutinatur fornicariae, unum corpus efficitur? Erunt enim duo in carnem unam, IV. 410.
17. Qui autem adglutinatur domino, unus ſpiritus eſt, IV. 410.
18. Fugite fornicationem, omne enim delictum quod admiſerit homo, extra corpus eſt; qui autem adulteratur, in corpus ſuum delinquit, III. 153. IV. 410.
19. Vos eſtis templum dei vivi, et iam non eſtis veſtri, IV. 379. 410.
20. Emti enim eſtis pro pretio magno. Glorificate et tollite deum in corpore veſtro, I. 400. III. 229. 240. IV. 379. 410.
7. 1. De quibus autem quae ſcribitis, bonum eſt homini mulierem non contingere (attingere) III. 136. 157. IV. 411.
2. Propter fornicationem autem unusquisque uxorem ſuam habeat, III. 157. IV. 411.
3. Vir uxori, et uxor viro debitum reddat, IV. 411.
6. Hoc autem dico ſecundum indulgentiam, non ſecundum imperium, III. 108. 158.
7. Volo autem vos omnes eſſe ſicut meipſum, (cu-

Cap. Verſ.
7. (cupio autem omnes meo exemplo perſeverare) III. 88. 136. 138.
8. Dico autem innuptis et viduis, bonum eſſe illis, ſi ſic permanſerint ſicut ego, I. 400. IV. 411. all. III. 158.
9. Si vero deficiant, nubant, quia praeeſt (melius eſt) nubere quam uri, I. 400. III. 76. 111. 112. 137. IV. 367. 411.
10. Nuptis autem denuntio, non ego, ſed dominus mulierem a viro non discedere, I. 400. III. 111. 138.
11. Aut ſi diſceſſerit, manere innuptam, aut reconciliari viro, I. 400. all. IV. 412.
12. Si quis frater (fidelis) infidelem habet uxorem, et illa matrimonio conſentit, ne dimittat eam, III. 89.
13. Similiter mulier fidelis infideli nupta, ſi conſentaneum maritum experitur, ne dimiſerit eum, ibid.
14. Sanctificatur enim infidelis vir a fideli uxore, et infidelis uxor a fideli marito, ceterum immundi eſſent filii veſtri, ibid.
15. In pace autem vocavit vos deus, III. 90.
18. Impraeputiatus es, ne circumcidaris: circumciſus vocatus es, ne adduxeris, III. 160.
20. Ut quisque fuerit inventus (vocatus a domino) ita et perſeveret, III. 90. 158. IV. 151.
21. Servus vocatus es, ne curaveris, III. 160.
22. Qui in domino vocatus eſt, ſervus, libertus eſt domini, IV. 359.
Tunc liber homini erat redemtus a Chriſto, et nunc ſervus es Chriſti, licet manumiſſus ab homine, ibid.
25. Praeceptum dei non habeo, ſed conſilium do, quaſi miſericordiam conſecutus fidelis eſſe, III. 113.
27. Iunctus es, (vinctus es) uxori? noli quaerere ſolutionem; ſolutus es ab uxore ne quae-

Cap. Vers.

7. quaesieris uxorem, III. 84. 113. 158. 160. IV. 412.

28. Quodsi duxeris uxorem, et si nupserit virgo, non peccat non delinques, III. 113. 158. Verum tamen pressuram carnis habebunt huiusmodi, parco autem vobis, III. 84. 113. 158. IV. 412.

29. Tempus in collecto est, I. 401. 406. III. 63. 82. 113. 116. 138. 147. 157. IV. 412. Superest ut qui habent uxores sic sint quasi non habeant, I. 57. III. 114. 116. 147.

30. Et qui emunt sic agant, quasi non possidentes, III. 63.

31. Et qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur, (quasi non abutamur) praeterit enim habitus huius mundi, III. 63. 220. IV. 352. 412.

32. Innupti de deo cogitent quomodo placeant deo, III. 136. IV. 412.

33. Nupti vero, quomodo in matrimonio quis suo placeat, III. 136. IV. 412.

34. Divisa est mulier, et virgo innupta de dominicis cogitat, uti corpore et spiritu sancta sit. Nupta vero sollicita est quomodo coniugi suo placeat, III. 77.

38. Qui matrimonio iungit virginem, bene facit; et qui non iungit, melius facit, IV. 412. all. III. 6.

39. Mulier vincta est, in quantum temporis (quamdiu) vivit vir eius; si autem mortuus fuerit (dormierit) libera est; cui vult nubat, tantum in domino, I. 401. III. 87. 88. 91. 114. 156. 159. IV. 359.

40. At enim felicior erit, si sic perseveraverit, secundum meum consilium. Puto autem quod et ego spiritum dei habeam, III. 114. 138. IV. 413.

8. 2. Si quis se putat scire, nondum scit quemadmodum eum oporteat scire, II. 33. IV. 402.

Cap. Vers.
8. 4. De esis quae idolis immolantur, scimus quod idolum nihil sit, IV. 152. I. 401.
5. Nam et sunt qui dicuntur dei, sive in coelo sive in terra (terris), I. 153. 401. II. 84.
6. Nobis tamen unus deus pater, ex quo omnia et nos in illo, I. 401. II. 84.
8. Esca nos deo non commendat; neque abundantes, si edamus, nec deficientes, si non edamus, II. 393. 419.
10. Quidam in conscientia usque nunc idolothytum edunt, all. II. 419.
12. Sic autem delinquentes, percutiendo conscientias fratrum infirmas, in Christum delinquent, ibid.
9. 1. Non sum liber, non sum Apostolus, non Christum Iesum dominum nostrum vidi? II. 225. IV. 401.
4. Non enim potestatem habemus manducandi et bibendi? III. 150. IV. 402.
5. Et mulieres circumducendi, sicut et ceteri Apostoli et Cephas? III. 122. 150. IV. 402.
6. Aut ego solus et Barnabas non habemus hoc operandi potestatem? IV. 427.
8. Militum, rusticorum et pastorum exemplo unumquemque docet vivere ex labore suo, I. 402.
9. Bovi terenti os non obligabis: numquid de bubus pertinet ad dominum, I. 402. all. I. 128.
10. Propter nos enim scriptum est, I. 402.
12. Et si alii de potestate vestra consequuntur, non magis nos? IV. 402.
14. Dominus de evangelio viventibus patrocinatur, I. 402.
(Ex labore suo unumquemque docens vivere oportere,) I. 402.
15. Paulus noluit uti legis potestate, ibid.
Gloriam meam nemo inaniet (gloriam suam ne-

Cap. Vers.

9. negavit, quenquam evacuaturum,) I. 402. IV. 402.

20. Factus sum omnibus omnia, Iudaeis Iudaeus, ut Iudaeos lucrifaceret, II. 28. III. 164. IV. 167. all. I. 35.

22. Omnibus omnia factus sum, ut omnes lucrarer, III. 164. all. I. 35. 189.

25. Et illi quidem ut corruptibilem coronam consequantur, nos aeternam consecuti, IV. 70.

10. 4. Bibebant autem de consequente eos petra, petra autem erat Christus, (de qua bibebant in solitudine patres nostri,) I. 402. (all. I. 128.) I. 156. 337. 391. II. 398. IV. 194.

6. Haec autem exempla nobis sunt facta, I. 403. all. IV. 152. 350.

7. Manducaverat enim populus, et biberat et surrexit ludere, I. 96. II. 398.

8. Neque fornicemur, sicut quidam ex ipsis fornicati sunt, et ceciderunt una die viginti tria millia, II. 351.

11. Haec autem quemadmodum evenerunt illis, scripta sunt ad nos commonendos, (propter nos sicut scripta sunt, ita et gesta sunt) in quos fines aevorum decucurrerunt, I. 403. II. 228. III. 63.

12. Qui se putat stare, videat ne cadat, IV. 402.

14. Fugite idololatriam, IV. 353.

19. Non quasi aliquid sit idolum, IV. 348.

20. Quoniam quae idolis alii fiunt, ad daemones pertinent, ibid.

21. Non possumus dei coenam edere, et coenam daemoniorum, IV. 125.

23. Omnia mihi licent, sed non omnia aedificant, III. 66. 121. IV. 204.

24. Nolite vestra curare, sed alterius, III. 51.

25. Omne quod in macello venit, manducate, all. I. 403. II. 392.

28.

Cap. Verſ.
10. 28. Si quis autem dixerit, hoc eſt idolothytum, non contigeris, IV. 352.
33. Ego per omnia omnibus placeo, IV. 166.
11. 2. Viri caput Chriſtus eſt, I. 404. III. 17. IV. 361.
Caput mulieris vir, I. 404. 458. III. 15.
3. Caput Chriſti deus, II. 222.
4. Omnis vir orans aut prophetans velato capite, deturpat caput ſuum, IV. 19. all. IV. 14. 361.
5. Omnis mulier orans aut prophetans non velato capite, deturpat caput ſuum, III. 17. 21. IV. 19. all. IV. 18.
6. Turpe eſt mulieri radi ſive tonderi, III. 15. IV. 20.
7. Vir enim non debet caput velare, cum ſit dei imago, I. 404. III. 15.
8. Non enim vir ex muliere eſt, ſed mulier ex viro et propter virum, III. 15.
10. Mulier debet poteſtatem habere in capite, I. 404. III. 15. 32. all. IV. 342.
Nec nudo capite debet videri propter angelos, I. 404. III. 15. IV. 19. 361.
12. Si quia ex viro, et propter virum facta eſt, I. 404.
14. Nec natura vos docet, IV. 20.
15. Mulier ſi comam nutriat, gloria eſt illi (honor eſt mulieris redundantia capillorum, quia coma pro operimento eſt,) III. 16. IV. 20. 345.
16. Si quis contentioſus videtur, nos talem conſuetudinem non habemus, neque eccleſia dei (domini), III. 18. IV. 402.
18. all. II. 6.
19. Oportet haereſes eſſe, ut electi manifeſtentur, et reprobi detegantur (ut probabiles quique manifeſtarentur (emicarent,) II. 6. 36. III. 341. IV. 214. all. I. 404. II. 149.

Cap. Vers.
11. 29. Qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit, I. 405.
12. 1. Nunc de spiritalibus dico, ibid.
8. Alii datur per spiritum sermo sapientiae, alii sermo scientiae, I. 406.
9. Alii fides in eodem spiritu, alii donum curationum, I. 407.
10. Alii virtutes, alii prophetia, alii distinctio spirituum, alii genera linguarum, alii interpretatio linguarum, ibid.
12. Sicut enim corpus unum est, et membra habet multa, omnia autem membra corporis cum sint multa, unum tantum corpus sunt, ita et Christus, ibid.
23. Inhonestioribus maiorem circumdamus honorem, III. 228.
27. Vos autem estis corpus Christi, et membra de membro, IV. 379.
31. Meliorum donationum sectatores simus, III. 177.
13. 1. et seq. Omnibus charismatibus dilectionem praeponi, I. 407.
3. Si tradidero corpus ad urendum, caritatem autem non habeam, nihil mihi prodest, II. 190.
4. Dilectio benefica est, non inflatur, magnanimis est, IV. 97.
5. Non aemulatur, non protervum sapit, non inflatur, nec sua requirit, ibid.
7. Suffert sua, omnia sustinet, omnia tolerat, ibid.
8. Numquam excidet, sive prophetiae evacuabuntur, sive scientiae consummabuntur, sive linguae exhaurientur, ibid.
11. Cum parvulus essem, tamquam parvulus loquebar, tamquam parvulus sapiebam. At ubi vir sum factus, quae parvuli fuerant evacuavi, IV. 366.
12. Nunc videmus tamquam per speculum in

Cap. Vers.
13. aenigmate, tunc autem facie ad faciem, II. 221.
13. Permanent fides, spes, dilectio, IV. 97.
14. 19. Mulieres in ecclesiis taceant, non enim permittitur eis loqui, sed virgs suos consulant, IV. 206.
20. Repueralcere nos iubet secundum deum, ut malitia infames per simplicitatem ita demum sapientes sensibus simus, II. 145.
21. In lege enim scriptum est, quoniam in aliis linguis et labiis aliis loquar populo huic, I. 407.
26. Edat aliquem psalmum, aliquam visionem, aliquam orationem in ecstasi, si qua linguae interpretatio accessit, I. 408. all. IV. 312.
32. Et spiritus prophetarum prophetis subditi sunt, I. 292.
33. Non enim eversionis sunt, sed pacis, ib.
34. Praescribens silentium mulieribus in ecclesia, I. 408.
(Ex lege accipit subiiciendae foeminae auctoritatem,) I. 408. III. 19.
15. 3. Tradidi enim vobis imprimis, quod Christus mortuus sit pro peccatis nostris secundum scripturas, II. 225. 263. 266. Et quod sepultus sit et quod resurrexit tertia die, I. 138. all. III. 351.
11. Sive ego, sive illi, sic praedicamus, I. 36. IV. 421.
12. Si autem Christus praedicatur quod a mortuis resurrexit, quomodo quidam dicunt in vobis, resurrectionem mortuorum non esse? I. 409. II. 41. III. 307.
13. Quae si non est, nec Christus resurrexit, III. 307. all. I. 138.
14. Si autem Christus non resurrexit, inanis est praedicatio nostra, vacua est et fides vestra, III. 307. 352. all. I. 139.
15. Invenimur autem falsi testes dei, qui testi-

Cap. Vers.

15. stimonium diximus adversus deum, quod resuscitaverit Christum quem non resuscitavit, III. 307. all. I. 139.

16. Nam si mortui non resurgunt, nec Christus resurrexit, III. 307.

17. Si Christus non resurrexit, vana est fides vestra, quia adhuc in delictis vestris estis, ib.

18. Et qui in Christo dormierunt, perierunt, ibid.

19. Si in hac vita tantum in Christo sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus hominibus, III. 257.

21. Quia per hominem mors, et per hominem resurrectio, I. 410. III. 308.

22. Et sicut in Adam omnes moriuntur (mortificamur) ita et in Christo omnes vivificabuntur, ibid.

23. Unusquisque autem in suo ordine, III. 308.

24. Cum tradiderit regnum deo et patri, II. 195.

25. Oportet enim regnare, donec ponat illi pater omnes inimicos eius sub pedes eius, I. 411. II. 94. 195. 267.

26. Novissimum inimicum mortem evacuari II. 316.

28. Cum autem subiecta erunt illi omnia, tunc et ipse subiicietur illi, qui ei subiecit omnia, ut sit deus omnia in omnibus, II. 196. (Ei subiectus qui subiecerat illi omnia,) I. 67.

29. Quid facient qui pro mortuis baptizantur, si non (quae baptizantur), corpora resurgunt? I. 414. 415. III. 308.

30. Quid et nos omni hora periclitamur? III. 309.

31. Quotidie morior, ibid.

32. Ad bestias pugnavi Ephesi. Manducemus et bibamus, cras enim moriemur, III. 309. IV. 434. II. 424. III. 168. 313.

Cap. Vers.
33. Bonos corrumpunt mores congressus mali, (confabulationes malae, III. 86. 93.
35. Sed dicunt quidam, quomodo resurgunt mortui? quali autem corpore venient? I. 415. III. 309.
36. Stulte, quod seminas non vivificabitur, nisi mortuum fuerit, III. 317.
37. Et quid seminas? non corpus quod futurum est, seminas, sed nudum granum, si forte, frumenti, aut alicuius eiusmodi, I. 415. III. 318. all. III. 317.
38. Deus autem dat illi corpus sicut vult, I. 415. III. 318.
39. Non omnis caro eadem caro, sed alia caro hominum, alia pecudum (iumenti) et volucrum, alia piscium, I. 415. III. 319.
40. Et corpora coelestia atque terrena, ibid.
41. Et alia gloria solis, et alia lunae, et stellarum alia, ibid.
Stella a stella differt in gloria, I. 469. II. 360. III. 319. 319.
42. Sic et resurrectio mortuorum, seminatur (seritur) in corruptela, resurgit in incorruptela, I. 416. III. 319.
43. Seminatur inde in dedecoratione, resurgit in gloria. Seminatur in infirmitate, resurgit in virtute, ibid.
44. Seminatur corpus animale, resurgit spiritale. Si est corpus animale, est et spiritale, sicut scriptum est, I. 416. III. 319. all. III. 315.
45. Factus est homo primus in animam vivam, novissimus Adam in spiritum vivificantem, I. 416. III. 316. 322.
46. Non prius quod spiritale, I. 416. III. 324.
47. Primus homo de terra limo de terra choicus, secundus homo de coelo, I. 417. III. 319. 346.
48. Qualis qui de terra, tales et terreni homines,

Cap. Vers.

15. nes, qualis qui de coelo, tales et qui de coelo, I. 417.

(Qualis choicus tales et chroici, qualis coelestis, tales et coelestes,) III. 310.

49. Sicut portavimus imaginem terreni, portemus et imaginem coelestis, I. 418. Portemus et imaginem supercoelestis, portavimus enim imaginem chòïci, III. 311. all. III. 316.

50. Hoc enim dico fratres, quia caro et sanguis regnum dei non possidebunt, I. 418. (non consequentur), I. 420. (Caro et sanguis regnum dei consequi non possunt) III. 306. 311. 313. I. 488.

Ita nec corruptelà incorruptelam hereditati habebis, III. 315.

51. Omnes quidem resurgemus, sed non omnes demutabimur, I. 419. III. 291.

52. In atomo, in oculi momentaneo motu, in novissima tuba mortui resurgent incorrupti, I. 419. III. 291. 316. 330.

53. Oportet autem corruptivum (corruptile) hoc induere incorruptelam (incorruptionem) et mortale induere immortalitatem, I. 419. 428. III. 291. 316. 325. 330.

54. 55. Cum autem mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet verbum quod scriptum est, devorata est mors in contentione; ubi est mors victoria (contentio) tua? ubi est mors aculeus tuus? I. 420. III. 305. 316. 325. 336.

Aculeus mortis delictum, I. 39. III. 318.

56. Virtus autem delinquentiae lex, III. 316.

57. Deo autem gratias, qui praestare dignatus est nobis victoriam per Iesum Christum, I. 420.

16. 22. Si quis non amat dominum Iesum, sit Anathema Maranatha, IV. 402.

Ex

Ex 2. Epist. ad Corinthios.

Cap. Vers.
3. 3. Benedictus deus domini nostri Iesu Christi, pater misericordiarum, I. 420.
4. Nolumus vos ignorare fratres, de pressura nostra apud Asiam, quod super quam gravati sumus supra vires, uti de vita haesitaremus, III. 309.
2. 5. Si quis autem contristavit, non me contristavit, sed ex parte, ne vos onerem omnes, IV. 396. all. IV. 400.
6. Sufficit eiusmodi homini increpatio ista, quae a multis fit, IV. 396. 400.
7. Ne forte abundantiori tristitia absorbeatur, qui eiusmodi est, IV. 396. 398. all. IV. 404.
8. Propter quod rogo vos, ut confirmetis in eum dilectionem, IV. 396. 398.
9. In hoc enim et scripsi, uti cognoscam probationem vestram, quod in omnibus obauditis mihi, IV. 396.
10. 11. Si cui autem donaveritis et ego, nam et ego, si quid donavi, donavi in persona Christi, ne fraudemur a Satana, quoniam non ignoramus iniectiones eius, IV. 396. 405.
3. 3. Et si non littera, at spiritu eius, I. 421.
6. Littera occidit, spiritus vero vivificat, ibid.
7. De velamine Mosis, quo faciem tegebat incontemplabilem filiis Israel, ut claritatem maiorem detineret novi testamenti, quod manet in gloria, quam veteris quod evacuari habebat, I. 422.
14. Sed obtusi sunt sensus mundi, ad hodiernum usque velamen; id ipsum in corde eorum, ibid.
16. Cum vero converterit ad deum, auferetur velamen, I. 422.
18. Nos vero aperta facie contemplantes Christum, eadem imagine transfiguramur a gloria

Cap. Verſ.

3. ria in gloriam, tanquam a domino ſpirituum, ibid.

4. 1. Propterea habentes miniſtrationem iſtam, ſecundum quod miſericordiam conſecuti ſumus; non deficimus, IV. 406.

2. Sed abdicamus occulta dedecoris, ibid.

4. In quibus deus aevi huius excaecavit mentes infidelium, I. 423. 424.

Qui eſt imago dei, I. 425.

6. Quoniam deus eſt, qui iuſſit e tenebris lucem illuceſcere, reluxit in cordibus noſtris ad illuminationem agnitionis ſuae in perſona Chriſti, I. 424.

7. Habemus theſaurum hunc in teſtaceis vasculis, cuius vaſa emihentiam virtutis dei ſapiunt, I. 425. III. 296. all. III. 224.

8. In omnibus tribulamur, ſed non coangustamur; indigemus, ſed non ſuperindigemus (perindigemus,) II. 384.

9. Perſecutionibus agitamur, ſed non derelinquimur, deiicimur, et non perimus, I. 426. II. 384.

10. Semper mortificationem Chriſti in corpore noſtro circumferentes, I. 426. II. 384. III. 296.

11. Semper enim nos qui vivimus, in mortem tradimur propter Ieſum, ut et vita Ieſu manifeſtetur in corpore noſtro mortali, I. 426. III. 296. 297.

14. Scientes quod qui ſuscitavit Ieſum, et nos ſuscitabit cum ipſo, qui iam reſurrexit a mortuis, III. 297.

Sed etſi exterior homo noſter vitiatur vi perſecutionum (exterior corrumpitur) ſed interior renovatur de die et die (in diem), I. 426. II. 384. III. 287.

17. Quod ad praeſens eſt temporale et leve preſſurae noſtrae, per ſupergreſſum aeter-

Cap. Vers.

4. ternum gloriae pondus perficiet in nobis, II. 384. III. 288.

18. Non intuentibus quae videntur, sed quae non videntur. Quae enim videntur, temporalia, quae vero non videntur, aeterna, ib.

5. 1. Scimus enim quoniam etsi terrena domus nostra huius tabernaculi dissolvitur, habemus domum non manu factam aeternam in coelis, I. 427. III. 289.

2. Ingemiscimus qui sumus in tabernaculo corporis terreni, quod de coelo est superindui cupientes, I. 427. III. 290.

3. Si quidem et despoliati, non inveniemur nudi (exuti, non nudi inveniamur,) I. 427. III. 290. 293.

4. Etenim qui sumus in isto tabernaculo corporis ingemimus quod gravemur, nolentes mortem experiri, sed vita praeveniri, uti devoretur mortale hoc a vita, I. 427. 428.

5. Qui autem efficit in hoc ipsum, deus qui dedit nobis arrabonem spiritus, I. 428. III. 315.

6. Audentes igitur semper (itaque confisi semper) et scientes quoniam dum sumus (cum immoramur) in hoc corpore, peregrinamur a domino, I. 428. III. 294.

7. Per fidem enim incedimus, non per speciem, III. 294.

8. Fidentes et bonum ducentes, audentes autem et bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore, et immorari, seu praesentes esse ad dominum, I. 428.

9. Et ideo gestimus sive peregrinantes, sive immorantes, placabiles deo esse, III. 295.

10. Omnes enim nos manifestari oportet pro tribunali (ante tribunal) Christi, uti unusquisque reportet per corpus secundum quae gessit, bonum sive malum (recipiat, quae per

Cap. Vers.

5. ... per corpus admisit sive bonum sive malum,) I. 428. III. 295. 336.
17. Vetera transierunt, nova oriuntur, I. 383. 429.

6. 5. In plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in ieiuniis, IV. 407. all. II. 404.
6. In castitate, IV. 407.
14. Nolite iugum ducere cum infidelibus. Quae enim societas iustitiae et iniquitati? quae autem communicatio luci et tenebris, IV. 407.
15. Nihil communionis est lumini et tenebris, vitae et morti; quae communio Christi et Beliae (quae consonantia Christo et Belial?) aut quae pars fideli cum infideli? IV. 407. IV. 139. 165. all. I. 137.
16. Aut quis consensus templo dei et idolis? IV. 407.
Vos estis templum dei vivi, dicit enim: Inhabitabo in vobis, et inambulabo, et ero deus illorum, et illi erunt mihi populus, IV. 407. all. IV. 379.
17. Propter quod discedite de medio eorum, et separamini, et immundum ne attigeritis, IV. 407. 418.

7. 1. Habentes igitur promissionem istam, dilecti, emundemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus, perficientes castimoniam in dei timore I. 429. IV. 407.
5. Cum veniissemus in Macedoniam, nullam remissionem habuit caro nostra, in omnibus compressi, extrinsecus pugnae, intrinsecus timor, III. 289.
7. Non ex tristitia aut ex necessitate, ibid.

11. 2. Desponsi enim vos uni viro virginem castam exhibere Christo, I. 429.
13. Pseudo-apostoli operarii dolosi, transfiguratores sui, I. 429. all II. 5.

14.

Cap. Vers.
11. 14. Ipse enim Satanas transfigurat se in angelum lucis, I. 429. III. 328. IV. 332.
20. In laboribus abundantius, in carceribus plurimum, in mortibus saepius, II. 383.
24. A Iudaeis quinquies quadragenas citra unam accepi, ibid.
25. Ter virgis caesus, semel lapidatus, ibid.
27. In labore, in aerumna, in vigiliis multis, in fame et siti, in ieiuniis multis, I. 426.
12. 2. Paulum ereptum in tertium usque coelum, II. 28. all. II. 379.
4. Et delatum in paradisum audiisse arcana, II. 28.
7. Datus est mihi studes carnis meae angelus satanae qui me colaphizet, ne me extollam, III. 176. IV. 398.
8. Propter quod ter dominum rogavi, ut discederet a me, I. 429.
9. Et dixit mihi, sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur, (comprobatur,) I. 24. 58. 430. III. 228. 305. IV. 399.
10. Propter quod boni duco in infirmitatibus, in iniuriis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo, II. 383.
21. Ne rursus cùm venero, humiliet me deus, et lugeam multos eorum, qui ante deliquerunt, et poenitentiam non egerunt super immunditia, quam admiserunt fornicatione et vilitate, IV. 408.
13. 1. In tribus testibus stabit omne verbum, I. 430. II. 26.
2. Praedixi enim et praedico ut praesens vobis et non absens iis, qui ante peccaverunt, et caeteris omnibus, quoniam si venero iterum non parcam, I. 430. all. IV. 339.
10. Durius agendi in praesentia potestatem a domino datam adfirmat non in destructionem, sed in aedificationem, I. 430.

Ex

Ex Epiſtola ad Galatas.

Cap. Vers.

1. 1. Non ab hominibus, neque per hominem, ſed per Ieſum Chriſtum et deum patrem, Apoſtolum conſtitutum, I. 370. II. 261.

6. Miror vos tam cito transferri ab eo qui vos vocavit in gratiam, ad aliud evangelium, I. 374. II. 33. all. I. 36.

7. Sunt aliqui qui vos conturbant, et volunt pervertere evangelium Chriſti, all. I. 190.

8. Etiamſi angelus ex coelo aliter evangelizaverit quam nos, (praedicaverit vobis evangelium praeter id quod praedicavimus vobis,) anathema (diceretur a nobis) ſit, I. 375. II. 8. 35. III. 355. 395.

10. Si hominibus vellem placere, Chriſti ſervus non eſſem, IV. 166.

13. Paulus de perſecutore factus apoſtolus, I. 373.

14. Aemulator exiſtens paternarum traditionum, II. 422.

16. Statim non retuli ad carnem et ſanguinem, III. 314.

2. 1. et ſeqq. Poſt annos quatuordecim aſcendi Hieroſolymam ut conferrem cum illis de evangelii regula; ne in vacuum tot annis currerem aut cucuriſſem, I. 376. II. 57. all. II. 251. all. I. 35. 188. 378.

4. Nec Titus qui mecum erat, cum eſſet Graecus, coactus eſt circumcidi, I. 376. 377.

4. Propter ſuperinductitios falſos fratres, qui ſubintraverant ad ſpeculandam libertatem noſtram quam habemus in Chriſto Ieſu, ut nos ſubigerent ſervituti, I. 377. all. I. 36.

5. Nec ad horam ceſſimus ſubiectioni, I. 377.

9. Dextras Paulo iunxerunt ſive dederunt Petrus et Iacobus et Ioannes, I. 378. II. 48. Et de officii diſtributione pepigerunt, uti nos in nationes, illi in circumciſionem (dexteras

ei

Cap. Vers.
2. ei darent antecessores, ex censu eorum in nationes praedicandi munus subirent) I. 378. II. 28. all. I. 188.
10. Tantum ut meminissemus egenorum, I. 378.
11. Paulus reprehendit Petrum, non recto pede incedentem ad evangelii veritatem, I. 35. 378. II. 27.
12. Priusquam venirent quidam a Iacobo cum gentibus edebat; cum autem venissent, subtrahebat se, timens eos, qui erant ex circumcisione, I. 379.
14. Sed cum viderem quod non recto pede incederent ad veritatem evangelii, all. I. 35. 189.
16. Negans ex operibus legis iustificari hominem, sed ex fide, I. 379.
3. 1. O insensati Galatae, quis vos fascinavit, II. 32.
6. Abraham deo credidit, et deputatum est ei iustitiae, I. 381. IV. 86.
7. Cognoscite ergo quia qui ex fide sunt: filii sunt Abrahae, I. 381. III. 144.
8. Qui ex fide iustificat gentes deus praenuntiavit Abrahae, quia in semine tuo benedicentur omnes nationes, I. 381. all. IV. 86.
9. Igitur qui ex fide sunt, benedicentur cum fideli Abraham, I. 381.
10. Quicunique enim ex operibus legis sunt, sub maledicto sunt, all. I. 380.
11. Iustus ex fide vivet, I. 380. III. 119.
13. Christus factus est pro nobis maledictio, I. 380. II. 264. III. 192.
Maledictus omnis qui pependerit in ligno, I. 380. (all. I. 21.) III. 192. IV. 90.
14. Accepimus igitur benedictionem spiritalem per fidem, I. 380.
15. Secundum hominem dico tamen testimentum

Cap. Vers.

3. tum hominis nemo spernit, aut superor
nat, I. 382.
16. Abrahae dictae sunt promissiones et sem
ni eius. Non dixit seminibus, quasi plu
bus, sed semini, tanquam uni, quod Ch
stus est, I. 382. III. 392.
17. Post quadringentos et triginta annos d
est lex, II. 274.
20. Mediator autem unius non est, deus
tem unus est, II. 274.
22. Sed conclusérat omnia lex creatoris
delictum et totum mundum diluxerat
reatum, et omne os obstruxerat, ne q
gloriaretur per illam, I. 434.
26. Omnes enim filii estis fidei, I. 380.
27. Quotquot enim in Christo tincti es
Christum induistis, III. 148. IV. 379. I.
all. III. 516.
28. Non est servus neque liber, all. IV. 3
4. 3. Adhuc secundum hominem dico dum e
mus parvuli, sub elementis mundi eram
positi ad deserviendum eis, I. 381.
4. Quum autem evenit impleri tempus, m
deus filium suum factum ex muliere facti
sub lege, I. 382. 406. III. 13. 387.
5. Ut eos, qui sub lege erant, redimeret,
adoptionem filiorum reciperemus, I. 3
all. IV. 369.
6. Ut certum esset nos filios dei esse, m
spiritum suum in corda nostra, clamant
Abba pater, I. 383.
8. Si ergo his, qui non natura sunt dei, s
vitis, I. 383.
9. Post has itaque divitias non erat revert
dum ad infirma et mendica elementa, it
10. Dies observatis, et menses, et tempo
et annos, I. 383. II. 392. all. I. 36.
19. Filii mei, quos parturio rursus, do
formetur Christus in vobis, et calefa

ti

Cap. Verſ.
4. tamquam nutrire parvulos fidei, I. 406. III. 164.
20. Vos autem non ſic didiciſtis Chriſtum, IV. 416.
22. Abraham duos liberos habuit, unum ex ancilla, et unum ex libera, I. 384. all. I. 129.
23. Sed qui de ancilla, carnaliter natus eſt, qui vero ex libera per repromiſſionem (quae ſunt allegorica) quae duo argumenta allegoriae cucurriſſe conſtat, I. 384.
24. Haec enim ſunt duo teſtamenta, unum a Sina monte generans in ſervitutem, I. 385.
26. Aliud generans, ſeu Ieruſalem quae ſurſum eſt, quae eſt mater noſtra, I. 385. 442. all. I. 178.
31. Propter quod fratres non ſumus ancillae filii, ſed liberae, qua libertate Chriſtus nos manumiſit, I. 385.
5. 1. Non decebat manumiſſos rurſus iugo ſervitutis adſtringi, I. 385.
2. Invehitur in obſervatores circumciſionis et legis, I. 386. II. 41.
3. Nos enim ſpiritu ex fide ſpem iuſtitiae exſpectamus III. 254.
6. Nam in Chriſto Ieſu neque circumciſio aliquid valet, neque praeputium (praeputiatio) ſed fides per dilectionem perficitur, I. 386.
7. Currebatis bene; quis vos impedivit veritati obedire, II. 33.
9. Modicoque fermento totam fidei maſſam haeretico acrore decepit all. I. 6.
10. Qui autem turbat vos, iudicium feret, I. 386.
12. Utinam abscindantur (praecidantur) qui vos conturbant, (ſubvertunt) I. 386. IV. 241. all. IV. 366.

Cap. Vers.

5. 14. Tota enim lex in vobis adimpleta est. Diliges proximum tuum tanquam te, I. 386.

17. Caro adversus spiritum concupiscit, et spiritus adversus carnem, III. 134.

19. Manifesta sunt opera carnis fornicatio, immunditia, lascivia, I. 418. IV. 414. all. IV. 417.

20. Haereses inter carnalia crimina enumerat, I. 404. II. 7.

21. Quae praedico vobis; quoniam qui talia agunt, regnum dei non sunt consequuturi haereditate, III. 312. IV. 414. all. I. 418.

6. 2. Onera vestra invicem sustinete, et sic adimplebitis legem Christi, I. 387.

7. Erratis, deus non deridetur, quae enim seminaverit homo, haec et metet, I. 387. all. IV. 369.

9. Bonum enim facientes non fatigemur, (benefacientes ne taedeat,) Tempore enim suo metemus, I. 387. 388. III. 255.

10. Dum habemus tempus, operemur bonum, I. 387.

12. Quicumque enim volunt placere in carne, hi cogunt vos circumcidi, all. III. 50.

14. Mihi mundus crucifixus est, et ego mundo, I. 388.

16. Et quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos et misericordia, I. 195.

17. Ego enim stigmata domini Iesu in corpore meo gesto, I. 388.

Ex Epistola ad Ephesios.

1. 9. Deum proposuisse in semetipso in sacramento voluntatis suae, III. 141.

Secundum boni existimationem, quam proposuerit in sacramento voluntatis suae, I. 448.

10. Ad dispensationem adimpletionis temporum

Cap. Vers.
1. rum recapitulare omnia in Christum, quae in coelis, et quae in terris, I. 448. III. 141.
12. Ut simus in laudem gloriae illius nos qui speravimus in Christum, in quo et vos cum audissetis sermonem veritatis evangelium, I. 449.
13. In quo credidistis, et signati estis spiritu promissionis eius sancto, ibid.
15. Ego audiens fidem vestram, quae in Christo Iesu, et dilectionem in omnes sanctos, II. 33.
16. Non cesso gratias agere, II. 33.
17. Ut deus domini nostri Iesu Christi pater gloriae det nobis spiritum sapientiae et agnitionis, I. 450. II. 263.
18. Illuminatos cordis oculos, ut sciatis quae sit spes vocationis eius, et quae divitiae haereditatis in sanctis, I. 450.
20. Qui inoperatus est in Christum valentiam suam, suscitando eum a mortuis, et collocando eum ad dexteram suam, et subiiciendo ei omnia, ibid.
2. 1. Quum essetis mortui delictis, ibid.
2. In quibus ingressi eratis secundum aevum mundi huius, secundum principem potestatis aeris, qui operatur in filiis incredulitatis, ibid.
3. In quibus et nos omnes conversati sumus facientes concupiscentias et voluptates carnis, et fuimus natura filii iracundiae (irae) sicut et ceteri, I. 452. IV. 241. 256. 416.
10. Ipsius sumus factura, conditi in Christo, I. 452.
11. Memores estote vos aliquando nationes in carne fuisse, qui appellamini praeputium ab ea quae dicitur circumcisio in carne manufacta, ibid.
12. Quod essetis in illo tempore sine Christo alienati a conversatione Israelis et peregrini

ni

Cap. Vers.

ni teſtamentorum et promiſſionis eorum ſpem non habentes, et ſine deo in mundo, I. 425. 453.

13. At nunc in Chriſto vos, qui eratis longe, facti eſtis prope in ſanguine eius, I. 453.

14. Ipſe eſt pax noſtra, qui fecit duo unum, ſoluto medio pariete inimicitiae in carne ſua, I. 453.

15. Legem praeceptorum ſententiis vacuam faciens, ut duo conderet in ſemetipſo, I. 454.

16. Ut reconciliet ambos deo in uno corpore, interficiens inimicitiam in eo per crucem, ibid.

17. Adnuntiavit pacem eis qui prope, ibid.

18. Et eis qui longe acceſſum conſecuti ſimul ad patrem, ibid.

19. Iam non eſtis peregrini, nec advenae, ſed cives ſanctorum et domeſtici dei, ibid.

20. Superaedificati ſuper fundamentum apoſtolorum et prophetarum ipſo ſummo angulari lapide Chriſto Ieſu, I. 350. 454. all. III. 149.

3. 8. Data eſt mihi gratia noviſſimo omnium, I. 455.

9. Illuminandi omnes, quae diſpenſatio ſacramenti occulti ab aevis in deo qui omnia condidit, I. 456.

10. Ut nota fiat principalibus et poteſtatibus in ſupercoeleſtibus per eccleſiam multifaria ſapientia dei, I. 456.

17. Per fidem et in cordibus veſtris et in dilectione, III. 278.

4. 5. Unus dominus, una baptiſmus, una eccleſia in coelis, I. 414. IV. 202.

8. Aſcendens in ſublimitatem captivam duxit captivitatem, dedit dona filiis hominum, I. 406. 457.

9. Nec ante aſcendit in ſublimiora coelorum,

Cap. Vers.
4. quam descendit in inferiora terrarum, II. 266. IV. 324.
15. Caput nostrum Christus est, III. 195.
22. Deponere veterem hominem, qui corrumpitur per concupiscentiam seductionis, III. 297.
(Expone enim secundum pristinam conversationem veterem hominem) III. 298.
23. Si renovamini autem spiritu sensus, III. 297.
24. Et induite novum hominem qui secundum deum conditus est, in iustitia, et religione veritatis, ibid.
25. Deponentes mendacium loquimini veritatem unusquisque ad proximum suum, quoniam membra alterutrum sumus, I. 457. II. 298.
26. Irascimini et nolite delinquere, sol non occidat, super iracundiam vestram, I. 457. III. 299. IV. 12. 96. 426.
27. Nolite locum dare malo (diabolo) III. 187. 299.
28. Qui furatur iam non furetur imo potius laboret operando manibus uti habeat impartire indigenti, III. 299. IV. 416.
29. Omnis sermo turpis non procedat ex ore vestro, sed qui sit optimus ad aedificationem fidei, ut gratiam audientibus praestet, ibid.
30. Nolite contristare spiritum sanctum, in quo signati estis, in redemtionis die, III. 299. IV. 65.
31. Omnis amaritudo et ira et clamor, et blasphemia auferatur a vobis, cum omni malitia, III. 299. all. IV. 126.
32. Estote autem in alterutrum benigni, misericordes, donantes invicem, sicut et deus vobis donavit in Christo, III. 299. IV. 368. all. IV. 126.

Cap. Verſ.

5. 3. Fornicatio autem, immunditia omnis ne nominetur quidem inter vos, ſicut decet ſanctos, IV. 416.
5. Hoc ſcientes quod omnis fornicator aut immundus non habeat dei regnum, ibid.
6. Nemo vos ſeducat inanibus verbis: Propter hoc venit ira dei in filios incredulitatis, ib.
7. Nolite participes eſſe eorum, IV. 419.
8. Eratis et vos aliquando tenebrae, IV. 256. 419.
11. Nolite communicare operibus infructuoſis tenebrarum, immo et revincite ea, I. 458. IV. 419. 420. 430.
12. Quae enim in occulto ad eis fiunt, turpe eſt et dicere, IV. 419.
16. Redimentes tempus, quia dies nequam ſunt, III. 187.
18. Nolite inebriari vino in quo eſt luxuria, (dedecori eſt,) I. 458. IV. 417.
19. Loquentes vobismetipſis in pſalmis et hymnis, I. 458.
22. Mulieres viris ſubditae ſint, I. 458. all. III. 60.
23. Quia vir caput eſt mulieris, ſicut et Chriſtus caput eſt eccleſiae, I. 458.
25. Carnem ſuam diligit qui uxorem diligit, ſicut et Chriſtus eccleſiam, et ſeipſum tradidit pro ea, ibid.
27. Ut ſiſtat ſibi eccleſiam glorioſam, non habentem maculam aut rugam, ſed ſit ſancta et ſine opprobrio, IV. 419.
29. Nemo carnem ſuam odio habet, ſed et nutrit et fovet eam, ſicuti et Chriſtus eccleſiam, I. 459.
31. Propter hoc relinquet homo patrem et matrem, et erunt duo in carnem unam, I. 459. IV. 233. all. I. 128.
32. Magnum ſacramentum hoc eſt. Sed ego dico in eccleſiam et Chriſtum, I. 459.

Cap. Vers.
6. 1. Obaudiant parentibus filii, I. 460.
2. Hoc est primum in promissionem praeceptum: Honora patrem et matrem, ibid.
4. Parentes enutrite filios in disciplina et correptione domini, ibid.
11. Induite armaturam, in qua stetis ad machinationes diaboli, ibid.
12. Non est nobis luctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus potestates et munditenentes tenebrarum harum, adversus hostes spiritales nequitiae in coelis (adversus mundi potestates adversus spiritalia malitiae,) I. 460. II. 424. all. I. 151. II. 172.
14. State lumbis accincti, all. I. 151.
15. Et calceati pedes in praeparationem evangelii pacis, ibid.
16. Assumite scutum fidei, in quo possimus omnia diaboli ignita tela extinguere, I. 152. III. 187.
17. Et galeam salutaris, et gladium spiritus, quod est dei sermo, I. 152.
(Ignea iacula diaboli,) all. I. 155. III. 177.
(Ensis ille, id est, dei sermo divinus,) all. I. 151.
19. Qui in catenis iam constitutus ob libertatem praedicationis, constantiam manifestandi sacramenti in apertione oris expostulare a deo mandabat, I. 461.

Ex Epist. ad Philippenses.

1. 3. et 5. Gratias deo meo in omni memoria vestri super communicatione vestra in evangelio Christi, II. 33.
14. Quod alii ex fiducia vinculorum eius audentius sermonem enuntiarent, I. 466.
15. Nonnulli per invidiam et contentionem, quidam vero et per sermonis existimationem, ibid.
16. Plerique ex dilectione, ibid.

Cap. Vers.

1. 17. Nonnulli ex aemulatione, iam aliqui et simultate Christum praedicant, I. 467.
18. Nihil mea sive causatione, sive veritate Christus adnuntietur, ibid.
20. Et nunc magnificabitur Christus (deus) in corpore meo, III. 67.
23. Cupio recipi, et esse cum Christo (exire de seculo et recipi apud dominum,) III. 80. IV. 90. 142.
29. Beati quibus donatum est non tantum credere in Christum, sed etiam pati pro ipso, II. 384.
30. Eundem agonem habentes quam in me vidistis, et nunc audistis, ibid.

2. 6. Qui cum in effigie dei esset, constitutus, non rapinam existimavit, (arbitratus est aequalem se deo esse) patri deo, I. 467. II. 202. III. 221.
7. Sed exhausit semetipsum accepta effigie servi, in veritate et similitudine hominum factus, et figura inventus ut homo, I. 467.
8. Humiliavit se obediens factus usque ad mortem (traditus est in mortem) mortem autem crucis, I. 468. III. 192. 349.
15. In quo lucetis sicut luminaria in mundo, III. 70.
17. Nam et si libor super sacrificium, gaudeo et congaudeo omnibus vobis, II. 384.
18. Perinde vos gaudete, et congaudete mihi, ibid.

3. 2. Videte canes, videte malos operarios, all. III. 183.
3. Nos sumus circumcisio, III. 64.
7. Quae autem retro lucri duxeram, haec modo detrimento mihi deputo, I. 468.
8. Haec ac si stercora existimo prae comparatione agnitionis Christi, I. 469.
9. Habens iustitiam non meam iam quae ex lege, sed quae per ipsum, ex deo, ibid.

11.

Cap. Vers.
3. 11. Si qua concurram in resurrectionem quae est a mortuis, III. 265.
12. Non quia accepi aut consummatus sum. Persequor autem, si apprehendam, in quo sum apprehensus a Christo, ibid.
13. Unum autem quae quidem retro sunt obliviscens, ad ea vero quae sunt priora, extendens me ipsum, IV. 376.
(Amplius, ego me, fratres, non puto apprehendisse, unum plane, obliviscens posteriorum, in priora me extendens,) III. 265.
14. Ad destinatum persequor, ad praemium supernae vocationis dei in Christo Iesu, ibid.
(Secundum scopum persequor ad palmam incriminationis, per quam concurrerem,) III. 256.
15. Si quid fluctuatis, deus vobis revelabit, II. 408. IV. 343.
19. Deus illis venter est, III. 47. 86. all. II. 423.
20. Municipatus noster in coelis est. Unde et salvificatorem nostrum expectamus Iesum Christum, I. 468. IV. 389.
21. Christus adveniens de coelis transfigurabit corpus nostrae humilitatis conformale corpori (claritatis) gloriae suae, I. 469. III. 327.
4. 3. Quorum nomina sunt in libro vitae, IV. 358.
5. Probum vestrum coram hominibus apparet, III. 70.

Ex Epist. ad Colossenses.

1. 5. De spe reposita in coelis, quam audistis in sermone veritatis evangelii, I. 462.
6. Quod pervenit ad vos, sicut et per totum mundum, ibid.
15. Qui est imago dei invisibilis, primogenitus conditionis omnis creaturae, I. 462. 468. all. II. 200.
16. Quoniam in ipso condita sunt universa in coe-

Cap. Vers.

1. 1. coelis et in terris, visibilia et invisibilia, sive throni, sive dominationes, sive principatus, sive potestates, cuncta per illum et in illo sunt condita, I. 462. all. I. 28.

17. Et ipse est ante omnes, I. 463.

19. Quia bene duxit omnem plenitudinem in semetipso habitare, ibid.

20. In semetipsum reconciliari omnia, pacem faciens per crucis suae sanguinem conditionis in Christo in coelis et in terris, ibid.

21. Ita et nos quondam alienatos et inimicos sensu in malis operibus creatori redigit in gratiam, I. 463. III. 253.

22. Reconciliari nos in corpore eius per mortem, I. 464.

24. Adimpleo reliqua pressurarum Christi in carne pro corpore eius, quod est ecclesia, ib.

2. 2. Damnat eos qui non putarent Iesum esse filium dei, I. 42.

8. Videte ne quis vos circumveniat per philosophiam et inanem seductionem (Cavendum a subtililoquentia et philosophia, ut inani seductione), quae sit secundum elementa mundi (traditionem hominum), I. 464. II. 10. all. IV. 214.

11. In quo et circumcisi estis, circumcisione, non manufacta in expoliatione corporis carnis, all. I. 433.

12. Consepulti ei in baptismo; et conresuscitati in eo per fidem efficaciae dei, qui illum suscitavit a mortuis, III. 253.

13. Et vos cum mortui essetis in delictis et praeputiatione carnis vestrae, vivificavit cum eo, donatis vobis omnibus delictis (nos deus cum Christo vivificat, donans delicta nobis), I. 465. III. 253.

14. Liberans hominem per lavacrum, donato ei chirographo mortis, IV. 425.

16. Nemo vos iudicet in cibo et potu, et in parte

Cap. Vers.
2. parte diei facti, et neomeniae, et sabbati, I. 465.
17. Quae est umbra futurorum, corpus autem Christi, ibid.
18. Taxat eos, qui ex visionibus angelicis dicebant, cibis abstinendum, ne attigeris, ne gustaveris, volentes in humilitate sensus incedere, I. 466.
19. Non tenentes caput, ex quo omne corpus per nexum connexatum, et sibula caritatis membris mutuis innexum atque concretum crescit in deum, ibid.
20. Si cum Christo mortui estis ab elementis mundi, quomodo quasi quidam viventes in mundo sententiam fertis? III. 253.
22. Secundum praecepta et doctrinam hominum, I. 466.
3. 1. Si resurrexistis cum Christo, ea quae sursum sunt quaerite, ubi est Christus in dextra dei residens, III. 254.
(Sedet ad dextram patris, II. 17. 267. III. 315.)
2. Ea quae sursum sunt sapite non quae deorsum, III. 254.
3. Mortui enim estis, et vita vestra abscondita est cum Christo in deo, ibid.
5. Mortificate membra vestra, quae sunt super terram, fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam, et turpiloquium, IV. 417.

Ex 1. ad Thessalonicenses.

1. 6. Qualiter conversi sitis ab idolis ad serviendum vivo et vero deo, III. 256.
10. Et expectandum e coelis filium eius, quem suscitavit ex mortuis Iesum, ibid.
2. 3. Advocatio nostra non ex seductione, nec ex immunditia, IV. 413.

Cap. Vers.

2. 15. Dominum interfecerunt, et prophetas suos Iudaei, I. 441.

19. Quae spes nostra vel gaudium vel exultationis corona, quam et vos coram domino nostro Iesu Christo in adventu ipsius? III. 256.

3. 5. Propterea et ego amplius non sustinens misi ad cognoscendam fidem vestram, ne forte tentaverit vos is qui tentat, IV. 10.

13. Coram deo et patre nostro, in adventu domini nostri Iesu Christi cum universis sanctis eius, III. 256.

4. 3. Et haec est voluntas dei, sanctimonia vestra (sanctitas) (sanctificatio) ut abstineatis a stupro (fornicatione), I. 441. III. 104. 413.

4. Ut sciat unusquisque vestrum vas suum tractare (possidere) in sanctificatione (sanctimonia) et honore, I. 441. IV. 413.

5. Non in libidine concupiscentiae, sicut gentes, quae deum ignorant, IV. 414.

11. Et operemini manibus vestris, IV. 151.

13. Ceterum, nolo vos ignorare de his qui obdormierunt, ne contristemini dormitione cuiusquam, sicut nationes quae spe carent? IV. 91. all. III. 256.

14. Si enim credimus quod Iesus mortuus sit, et resurrexit, sic et deus eos, qui dormierunt per Iesum, adducet cum ipso, III. 256.

15. Hoc enim dicimus vobis in sermone domini, quod nos qui vivimus, qui remanemus in adventum domini nostri, non praeveniemus eos qui dormierunt, III. 256. 290.

16. Quoniam ipse dominus in iussu et in voce archangeli et tuba dei descendet de coelo, et mortui in Christo primi resurgent, ibid.

17. Deinde nos qui vivimus, simul cum illis tollemur in nubibus, obviam domino in aerem, et ita semper cum domino erimus, I. 442. III. 256. 291.

(Au-

Cap. Vers.
4. (Auferemur in nubes obviam domino,) I. 181.
5. 1. De temporibus autem et temporum spatiis non est necessitas scribendi vobis, III. 257.
2. Ipsi enim certissime scitis quod dies domini quasi fur nocte ita adveniet, ibid.
3. Quum dicent, pax et tuta sunt omnia, tunc illis repentinus insistet interitus, ibid.
14. Sustinete infirmos, consolamini pusillanimes, III. 187.
17. Orandum omni loco et tempore, II. 408. IV. 22. all. IV. 5.
19. Spiritum ne extinguatis, I. 442.
20. Prophetias nolite nihil haberi ibid.
21. Omnia examinate, quod bonum est tenete (et meliora quaeque sectamini), II. 6. III. 31.
23. Ipse autem deus pacis sanctificet vos totos, et integrum corpus vestrum, et anima, et spiritus sine querela conserventur in praesentia (adventu) domini (et salutificatoris nostri Christi conserventur,) I. 443. III. 306.

Ex 2. ad Thessalonicenses.

1. 4. Uti gloriemur in vobis in ecclesiis dei pro tolerantia vestra et fide, in omnibus persecutionibus et pressuris, quibus sustinetis ostentamen iusti iudicii dei, II. 382.
5. Ut digni habeamini regno eius, pro quo et patimini, ibid.
6. Iustum est adflictatoribus nostris rependi adflictationem, I. 444.
7. Et nobis, qui afflictemur requietem, et in revelatione domini Iesu venientis a coelo cum angelis virtutis suae, ibid.
8. Et in flamma ignis dantis ultionem ad exigentiam de eis qui deum ignorant, et qui non obaudiunt evangelio, ibid.
9. Qui poenam luent exitialem aeternam a facie domini, et a gloria valentiae eius, ibid.

Cap. Vers.

2. 1. Obsecro autem vos fratres, per adventum domini nostri Iesu Christi, et congregationem nostram ad illum, III. 257.

2. Non cito commoveamini animo, neque turbemini neque per spiritum, neque per sermonem, neque per epistolam, tanquam per nostram, quasi instet dies domini ibid.

3. Ne quis vos seducat ullo modo, quoniam nisi veniat abscessio primo, et revelatur denquitatis homo filius perditionis, I. 445. III. 256.

4. Qui adversatur et superextollitur in omne quod deus dicitur, vel religio, ut sedeat in templo dei, adfirmans deum se, I. 445. III. 258. all. IV. 394.

5. Nonne meministis, quod cum apud vos essem, haec dicebam vobis? III. 258.

6. Et nunc quid detineat scitis, ad revelandum enim in suo tempore, ibid.

7. Iam enim arcanum iniquitatis agatur, tantum qui nunc tenet tenet, donec de medio fiat, ibid.

8. Et tunc revelabitur iniquus, quem dominus Iesus interficiet spiritu oris sui, et evacuabit apparentia adventus sui, ibid.

9. Cuius est adventus secundum operationem Satanae in omni virtute et signis atque portentis mendacii, I. 446. III. 258.

10. Et in omni seductione iniustitiae eis qui pereunt, III. 258.

Propterea quod dilectionem veritatis non susceperint, ut salvi essent, I. 446.

11. Et propter hoc erit eis instinctum fallaciae, ibid.

12. Ut iudicentur omnes, qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati, ibid.

3. 6. Ab otiose incedente fratre denuntiat subducei, IV. 419.

10.

Cap. Vers.
3. 10. Iubere operariorum, qui velit manducare, I. 448.
14. Qui autem non obaudit sermoni nostro, per epistolam hunc notate, nec commiscearmini illi, ut reverèantur IV. 398.
15. Non quasi inimicum deputantes, sed quasi fratrem obiurgantes, ibid.

Ex 1. Epist. ad Timotheum.

1. 4. Neque intenderent fabulis et genealogiis indeterminatis, II. 9. 42. 147. all. I. 17.
16. Christus venit in hunc mundum, ut peccatores salvos faceret, quorum primus sum ego, IV. 420.
16. Sed misericordiam sum consecutus, quoniam ignorans feci, et incredulitate, IV. 421.
17. Regi autem seculorum immortali, invisibili, soli deo, II. 225.
18. Hanc denuntiationem commendo apud te filiole Timothee, II. 29.
19. De fide in blasphemiam impegerunt, IV. 399.
20. Hymenaeum et Alexandrum Satanae tradidi, ut emendarentur non blasphemare (uti disciplinam acciperent non blasphemandi), IV. 398. 399. all. III. 176. IV. 399.
Orate pro regibus et pro principibus; et potestatibus, ut omnia tranquilla sint vobis, V. 82.
2. 2. Nos pro salute imperatorum deum invocamus aeternum, V. 79.
5. Mediator (Sequester) dei et hominum homo Christus Iesus, II. 260. III. 315. 377.
7. Paulus Apostolus doctor nationum, IV. 405.
9. Similiter et mulieres in habitu ornato cum verecundia et sobrietate, III. 18. IV. 361.
12. Docere autem mulierem non permitto, I. 408. III. 19. IV. 205.

Cap. Vers.

2. 15. Salva tamen fiet per generationem liberorum, III. 80. 162.

3. 1. Si quis episcopatum concupiscit, bonum opus concupiscit, IV. 241.

3. Oportet episcopum esse unius uxoris virum, irreprehensibilem, sobrium, bene moratum, ornatum, hospitalem, docibilem, III. 162.

4. Non vino deditum, non manu promptum, non caedentem, non pugnacem, (et manu promptus ad caedendum et pugnax) non pecuniae amantem, ibid.

5. Sed domum regentem, et filiorum curantem disciplinam, et ab extraneis bonam famam sectantem, ibid.

4. 1. Spiritus manifeste dicit, quod in novissimis diebus recedent quidam a fide, adtendentes spiritibus, mundi seductoribus, doctrinis daemoniorum, II. 392

2. In hypocrisi mendaciloquorum, cauteriatam habentium conscientiam suam ibid.

3. Prohibentium nubere, et abstinere a cibis; quos deus creavit, ad perficiendum cum gratiarum actione fidelibus, et his qui cognoverant deum, II. 41. 392. all. III. 166.

4. Omnis creatura bona dei, nihil reiiciendum quod cum gratiarum actione percipitur, all. III. 166.

5. Sanctificatur enim per verbum dei et orationem, ibid.

10. Salutificator omnium hominum, et maxime fidelium, IV. 368.

22. Nuptiarum interdictores fugillat, II. 41.

5. 9. Vidua eligatur non minus sexaginta annorum, quae fuerit unius viri uxor, all. III. 85. 162.

14. Volo iuvenculas nubere, filios suscipere, matres familiae agere, all. II. 41.

17.

Cap. Vers.
5. 17. Presbyteri qui bene praesunt, duplici honore digni habeantur, all. II. 392.
22. Manus nemini cito imponas, neque communices (participes aliena delicta) delictis alienis, IV. 205. 419.
23. Modico vino utere propter stomachum et frequentes infirmitates, II. 406. IV. 349.
6. 4. Quaestiones inire, novis vocibus aures accommodare, II. 20.
8. Habentes victum et vestitum, his contenti sumus, all. IV. 163.
10. Radix omnium malorum avaritia (cupiditas) qua quidam irretiti circa fidem naufragium sunt passi, IV. 87. 160.
13. Denuntio tibi ante deum qui vivificat omnia et Iesum Christum, qui testificatus est sub Pontio Pilato bonam confessionem, II. 29.
14. Ut custodias praeceptum, immaculatum, irreprehensibile, in apparentiam domini Iesu Christi, II. 30. III. 255.
15. Quam suis temporibus ostendet beatus et solus potentator, et rex regnantium et dominus dominantium, III. 255.
16. Qui solus habet immortalitatem, et lucem inhabitat inaccessibilem, quem nemo vidit hominum, nec videre potest, II. 223. 225. 229.
20. O Timothee depositum custodi, II. 29.

Ex 2. Epist. ad Timotheum.

1. 7. Non enim dedit nobis dominus spiritum timiditatis, sed virtutis et dilectionis, et sanae mentis, II. 385.
8. Ne ergo confundaris martyrium domini nostri, neque me vinctum eius, ibid.
12. Depositum custodi, II. 29.
14. Bonum depositum custodi, ibid.
15. Phygellus et Hermogenes averti a domino, II. 5.

Cap. Vers.
1. 16. Oneſiphorus in perſecutione Paulo ſuccurrit, III. 198.
18. 19. Det illi dominus invenire miſericordiam in illo die, quia catenam meam non erubuit, III. 255.
2. 2. De non alia admittenda doctrina praeter eam, quam audierat coram multis teſtibus, haec fidelibus hominibus demandare, qui idonei ſint et alios docere, II. 30.
4. Qui vult omnes filios hominum ſalvos fieri, II. 41.
11. Si enim commortui ſumus Chriſto, et convivemus, II. 385.
12. Si ſufferimus, et conregnabimus, ſi negaverimus et ille nos negabit, ibid.
13. Si non credimus, ille fidelis eſt, negare ſe non poteſt, ibid.
17. Sermo eorum ut cancer ſerpit ex quibus eſt Hymenaeus et Philetus, II. 5. 9. all. III. 176.
18. Factam iam reſurrectionem, II. 41.
19. Cognoſcit dominus qui ſunt eius, II. 4.
23. Quaeſtiones infructuoſae, II. 9.
3. 16. Omnem ſcripturam aedificationi habilem, divinitus inſpirari, III. 39.
4. 4. Coacervabunt ſibi magiſtros prurientes auribus, II. 8.
6. Ego iam libor, et tempus diverſionis inſiſtit, II. 385.
7. Agonem bonum certavi, curſum conſummavi, fidem cuſtodivi, II. 385. all. IV. 362.
8. Supereſt corona, quam mihi dominus illa die reddet, ibid.
13. Penulam quam reliqui Troade apud Carpum, veniens adfer tecum, IV. 14. 349.

Ex Epiſtola ad Titum.

1. 6. Unius uxoris vir, III. 148.
12. Mendaces Cretas ſemper, IV. 254.

Cap. Vers.
1. 15. Omnia munda mundis, IV. 352.
3. 9. Stultas autem quaestiones et genealogias, et contentiones legis devita, II. 9. all. IV. 214.
10. Haereticum hominem post unam et secundam correptionem de vita, II. 720.
11. Sciens quod perversus sit eiusmodi, et delinquat, et a semetipso damnatus, II. 7.

Ex Epistola ad Hebraeos.

1. 1. Verbum dei in prophetis semper auditum, II. 17.
3. Sedet ad dexteram maiestatis in excelsis, II. 17. 267. III. 315.
4. Tanto melior angelis effectus, quando differentius prae illis nomen haereditavit, all. I. 75.
7. Qui facit spiritus angelos et apparitores flammam ignis, I. 76. 141.
14. Nonne omnes sunt administratorii spiritus? all. I. 78.
4. 1. Omissis omnibus initiis ad perfectionem magis tendere, nec rursus fundamenta poenitentiae iacere ab operibus mortuorum, IV. 427.
4. Impossibile est eos qui semel illuminati sunt, et donum coeleste gustaverunt, et participaverunt spiritum sanctum, ibid.
5. Et verbum dei dulce gustaverunt, occidente iam aevo cum exciderint, ibid.
6. Rursus renovari in poenitentiam, refigentes cruci in semetipsos filium dei, et dedecorantes, IV. 428. all. IV. 202.
7. Terra enim quae bibit saepius devenientem in se humorem et peperit herbam, apertam his, propter quos et colitur, benedictionem dei consequitur, IV. 428.
8. Proferens autem spinas, reproba, et maledictioni proxima, cuius finis in exustionem, ibid.

Cap. Vers.

7. 1. Melchiſedech ſacerdos dei ſummi, I. 412. II. 337.
4. Abraham circumciſum iam accepta decimarum oblatione benedixit, I. 412.
17. Tu es ſacerdos in aevum (in aeternum) ſecundum ordinem Melchiſedech, I. 412. II. 78.
22. cet. all. I. 412.

9. 6. Solis ſacerdotibus ſacrarium adire licitum, ibid.

10. 12. Sedet ad dextram patris II. 17. 267. III. 315.

11. 37. Lapidati ſunt, ſecti ſunt, tentati ſunt, IV. 99.

13. 12. Extra civitatem crucifixus eſt, II. 338.

Ex Epiſtola D. Iacobi.

1. 13. Nemo cum tentatur, dicat, quoniam a deo tentatur; deus enim intentator malorum eſt, IV. 10.
17. all. I. 127.
22. Non auditores legis, ſed factores, III. 119.

2. 23. Abraham amicus dei deputatus eſt, II. 274.

Ex Epiſtola priori D. Petri ad Ponticos.

1. 11. Demonſtratur gloria Chriſti, IV. 68.

2. 4. et ſeq. Petra et lapis Chriſtus, II. 308.
8. Poſitum in lapidem offendiculi et in petram ſcandali, I. 230.
13. Regem honorandum, II. 386.
16. Ut ſimus ſancti, ſicuti et ipſe ſanctus eſt, III. 104.
20. Quanta enim gloria, ſi non ut delinquentes puniamini ſuſtinetis, II. 379.
21. Haec enim gratia eſt, in hoc et vocati eſtis, quoniam et Chriſtus paſſus eſt pro nobis, relinquens vobis exemplum ſemetipſum, ut adſequamini veſtigia ipſius, ib.

Cap. Vers.
2. 22. Qui dolum de ore ſuo locutus non eſt, II. 313.
4. 8. Dilectio operit multitudinem delictorum, II. 361.
12. Dilecti ne expaveſcatis uſtionem, quae agitur in vobis in tentationem, quaſi novum accidat vobis, II. 386.
13. Etenim ſecundum quod communicatis paſſionibus Chriſti, gaudete, uti et in revelatione gloriae eius gaudeatis exultantes, II. 380.
14. Si decoramini nomine Chriſti, beati eſtis, quoniam gloria et dei ſpiritus requieſcit in vobis, ibid.
15. Dum ne quis veſtrum patiatur ut homicida, aut fur, aut maleficus, aut alieni ſpeculator, ibid.
16. Si autem ut Chriſtianus, ne erubeſcat, glorificet autem dominum in nomine iſto, ib.

Ex 1. Epiſtola D. Ioannis.

1. 1. Quod vidimus, quod audivimus, oculis noſtris vidimus, et manus noſtrae contrectaverunt de ſermone vitae, II. 224. IV. 245.
5. Quoniam deus lux eſt, et tenebrae in eo non ſunt, IV. 423.
6. Et mentimur, ſi dicamus nos communicationem habere cum eo, et in tenebris incedamus, ibid.
7. Si vero in lumine incedamus, communionem cum eo habebimus, et ſanguis Ieſu Chriſti domini noſtri emundat nos ab omni delicto, II. 261. IV. 423.
8. Si dicamus, nos delictum non habere, ſeducimus nosmetipſos, et veritas non eſt in nobis, IV. 424. 425.
9. Si confiteamur delicta noſtra, fidelis et iuſtus eſt, ut dimittat ea nobis, et emundet nos ab omi iniuſtitia, IV. 424.

Cap. Vers.

1. 10. Si dicamus nos non deliquisse, mendacem facimus illum, et sermo eius non est in nobis, ibid.

2. 1. Filioli mei, haec scripsi vobis ne delinquatis, et si deliqueritis, advocatum habemus apud deum patrem, Iesum Christum iustum, ibid.
2. Et ipse placatio est pro delictis nostris, ib.
3. Estote sancti, sicut et ille sanctus fuit, III. 138.
6. Qui dicit se in Christo manere, debet, sicut ille ambulavit, et ipse ambulare, all. III. 141.
16. Omne quod est in mundo, aut concupiscentia carnis est, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vitae, all. IV. 126.
18. Sunt multi Antichristi qui negant Christum in carne venisse, III. 395. all. II. 5.
19. Ex vobis prodierunt, sed non fuerunt ex nobis, si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum, II. 5.
22. Mendax est is, qui negat quoniam Iesus non est Christus; Hic est Antichristus, qui negat patrem et filium, II. 261.

3. 2. Et nondum manifestum est quid futuri simus. Scimus, quia si manifestavit, similes ei erimus, III. 264.
3. Omnis qui spem in isto (istam) habet, castigat (castificat) se, sicut ipse castus est, III. 138. IV. 425.
4. Omnis qui facit delictum, et iniquitatem facit, et delictum est iniquitas, IV. 425.
5. Et scitis quod ille manifestatus sit, ut auferat delicta, ibid.
6. Omnis qui manet in illo, non delinquit. Omnes qui delinquit, neque vidit, neque cognovit eum, ibid.
7. Filioli mei, nemo vos seducat. Omnis qui facit iustitiam, iustus est, sicut et ille iustus est, ibid.

Cap. Vers.
3. 8. Qui facit delictum, ex diabolo est, quod diabolus a primordio delinquit. In hoc enim manifestatus est filius dei, ut solvat opera diaboli, ibid.
9. Omnis qui ex deo natus est, non facit delictum, quia semen dei in eo manet, et non potest delinquere, quia ex deo natus est, IV. 425. 427.
10. In hoc manifesti sunt filii dei, et filii diaboli, IV. 425.
Qui non est iustus, ex deo non est, ibid.
15. Omnis qui oderit fratrem suum, homicida est, IV. 147.
16. Animas nostras pro fratribus nostris ponere oportet, I. 195.
17. Si cor nostrum non reprehenderit nos, IV. 238.
4. 1. Multi iam Antichristi processerunt in mundum, I. 446.
2. Praecursores Antichristi spiritus, negantes Christum in carne venisse, ibid.
3. Et solventes Iesum, I. 446. all. II. 390.
8. Deus caritas est, ibid.
12. Quem nemo vidit hominum, nec videre potest, II. 224.
15. Qui confessus fuerit Christum filium dei, deus in illo manet, et ipse in deo, II. 268.
18. Perfecta enim dilectio foras abiicit timorem, quoniam timor poenam habet, et qui timet non est perfectus in dilectione, II. 380. 382. III. 187. 200.
5. 1. Omnis qui credit quoniam Iesus est Christus, ex deo natus est, II. 261.
6. Venerat per aquam et sanguinem, IV. 203.
11. Nos credimus testimonium dei, quoniam vitam aeternam dedit nobis, II. 268.
12. Qui filium non habet, nec vitam habet, ib.
13. Haec scribo vobis, ut sciatis quoniam vitam

Cap. Vers.

5. tam aeternam, qui creditis in nomine filii dei, all. III. 142.

16. Si quis scit fratrem suum delinquere delictum non ad mortem, dabitur vita ei, quia non ad mortem deliquit. Est delictum ad mortem, non de illo dico ut quis postulet, IV. 371. 426.

21. Filioli, custodite vos ab idolis, IV. 353.

Ex 2. Epistola S. Ioannis.

7. Antichristos vocat, qui Christum negant in carne venisse, I. 446.

10. Nec ave ei dixeritis, all. II. 12.

Ex Epistola S. Iudae.

14. Enoch in testimonium, III. 40.

Ex Apocalypsi D. Ioannis.

1. 6. Fecit nos reges et sacerdotes deo, III. 148. 161.

(Regnum quoque nos et sacerdotes deo et patri suo fecit III. 119.) all IV. 225.

8. Ego dominus qui est, et qui fuit, et venit, omnipotens, II. 230.

10. Fui in spiritu in dominica die, IV. 225.

2 1. 8. 12. 18. Ecclesiae alumnae, I. 193.

3. Laodicenos fidentes divitiis obiurgat, IV. 57.

4. Desertam dilectionem Ephesis imputat, ib.

6. Quia hoc tenes, odisti doctrinam Nicolaitarum, II. 62.

7. Vincenti dabo edere de ligno vitae, IV. 362.

9. Sardos non plenorum operum incusat, IV. 57.

10. Ecce diabolus ex numero tuo coniiciet in carcerem, ut tentemini diebus decem. Esto fidelis ad mortem usque, et dabo tibi vitae coronam, II. 380. IV. 362.

12. 13. Ad Pergamenorum de Antipa fidelissimo

Cap. Vers.
2. mo martyre interfecto in habitatione Satanae, II. 381.
14. Docentes perversa Pergamenos reprehendit, IV. 57.
17. Latens manna, cum calculo candido, II. 381.
18. Stuprum et idolothytorum esum Thyatirenis exprobrat, IV. 57.
20. Sed habeo adversus te pauca, quia permittis mulierem Iezabel, quae se dicit prophetem, docere et seducere servos meos ad fornicandum et edendum de idolothytis, II. 42. IV. 421.
21. Et largitus sum illi temporis spatium, ut poenitentiam iniret, nec vult eam inire nomine fornicationis, IV. 421.
22. Ecce dabo in lectum, et moechos eius cum ipsa in maximam pressuram, nisi poenitentiam egerint operum eius, ibid.
3. 1. 7. 14. Ecclesiae alumnae, I. 193.
4. Hi sunt qui vestimenta sua non coinquinaverunt cum mulieribus, et qui semetipsos castraverunt propter regna coelorum, III. 263.
5. 12. Albam vestiri, nec deleri de libro vitae, et columnam fieri in dei templo in nomine dei et domini et Ierusalem coelestis inscriptum, II. 381.
10. A tentatione ultima liberabitur, qui nomen domini non negaverit, ibid.
19. Ecce quos diligo castigo, IV. 94.
4. 4. Et super thronos viginti quatuor seniores, IV. 362.
6. Et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile crystallo, et in medio sedis, et in circuitu sedis quatuor animalia plena oculis ante et retro, ibid.
8. Sanctus, sanctus, sanctus, IV. 5.
5. 13. Agno sit honor, gloria, claritas, dignitas, pote-

Cap. Verſ.

5. poteſtas, nunc, et in ſaecula ſaeculorum, III. 73.

6. 2. Accepit angelus coronam procedens in albo equo, IV. 362.

4. Ruſſeo equo praeliatorem impoſuit, IV. 429.

8. Viridi equo mortem impoſuit, ibid.

9. Sub altari martyrum animae placidum quieſcunt, et fiducia ultionis candidam claritatis uſurpant, donec et alii conſortium illarum gloriae impleant, III. 258.

Vidi ſubtus altare animas interfectorum, all. IV. 224. 227.

10. Et clamant, quonam usque non ulciſceris domine, ſanguinem noſtrum de incolis terrae? IV. 7.

11. Et datae ſunt illis ſingulae ſtolae albae, all. III. 72.

12. Et vidi mortuos magnos, et puſillos ſtantes in conſpectu throni, all. IV. 272.

13. Et ſtellae de coelo ruent ſicuti fici arbor, quum valido commota vento, acerba ſua amittit, II. 127.

14. Et omnis mons et inſulae de locis ſuis motae ſunt, ibid.

7. 12. Agno ſit honor, gloria, claritas, dignitas, poteſtas, nunc, et in ſaecula ſaeculorum, III. 73.

14. Hi ſunt qui veniant ex illa preſſura magna, et laverunt veſtimenta ſua, et candidaverunt ipſa in ſanguine agni, II. 381.

17. Et delebit deus omnem lacrymam ab oculis eorum, III. 332.

9. 1. Et quintus angelus tuba cecinit,

10. 2. Et Iris in capite eius, IV. 362.

11. 3. Enoch et Helias morituri reſervantur, IV. 316.

12. 10. Hic eſt accuſator fratrum noſtrorum, IV. 190.

Cap.	Vers.
13.	8. Quorum non ſunt ſcripta nomina in libro vitae agni, IV. 458.
14.	4. Hi ſunt qui cum mulieribus non ſunt coinquinati, III. 263.
	14. Filius hominis ſupra nubem micat, IV. 362.
15.	7. Et unum de quatuor animalibus dedit ſeptem phialas aureas, plenas iracundiae dei, III. 259.
16.	1. et ſeqq. Deo pateris angelorum, ibid.
	5. Babylon, romanae urbis figura, II. 306.
17.	6. Babylon ebria ſanctorum cruore, II. 382. all. I. 150.
	9. 18. Illa civitas valida quae ſuper ſeptem montes, et plurimas aquas praeſidet, III. 68.
18.	4. Exite de illa, populus meus, ut ne participes ſitis delictorum eius, all. IV. 359.
19.	15. Et de ore eius procedit gladius ex utraque parte acutus, all. I. 151.
	19. Beſtia Antichriſtus cum ſuo pſeudopropheta certamen eccleſiae dei infert, III. 259.
	21. Et ceteri occiſi ſunt gladio, ſedentes ſuper equum III. 259.
20.	3. Et miſit eum in abyſſum, in puteum abyſſi, II. 94.
	4. Et regnaverint cum Chriſto mille annis, I. 178.
	13. Et mandabo piſcibus maris et eructabunt oſſa quae ſunt comeſta, et faciam compaginem ad compaginem et os ad os, III. 271.
21.	1. Coelum primum et terra prima abierunt, et locus non eſt inventus illis, II. 127.
	2. Vidi Ieruſalem novam deſcendentem de coelo, all. I. 178.
	3. Qui vicerint, haereditate habebunt iſta, et ero illis deus, et illi mihi in filios, IV. 422.
	4. deus delebit omnem lacrymam ab oculis eorum, III. 332.
	8. Timidis autem et incredulis, et proprodioſis,

Cap.	Vers.
21.	sis, et fornicatoribus et homicidis et veneficis, et idololatris particula in stagno ignis et sulphuris, quod est mors secunda, II. 382. III. 185. IV. 423.
22.	13. Ego sum Alpha et Omego, III. 141.
	14. Beati qui ex praeceptis agunt, ut in lignum vitae habeant potestatem, et in portas ad introeundum in sanctam civitatem, IV. 423.
	15. Canes venefici, fornicatores, homicidae foras, IV. 423. all. I. 67.
	18. Si quis apposuerit ad haec, apponet super illum dominus plagas scriptas in libro isto, II. 111.
	19. Et si quis diminuerit de verbis libri prophetiae, auferet deus partem eius de libro vitae, ibid.

INDEX RERUM
ET
SENTENTIARUM MEMORABILIUM
QUAE
IN TERTULLIANI OPERIBUS
CONTINENTUR.

Prior numerus indicat Tomum, ſecundus paginam.

A.

Aaron principalis ſacerdos, III. 145.
Aaron et filii eius cum adirent ad ſanctum, prohibiti ſunt portare vinum, I. 458.
Abelis ſacrificia, quae offerebat in ſimplicitate cordis, deus accepit, II. 275.
Abiicere nihil aliud, niſi amittere id, quod erat quis conſecuturus ſi non abiiceretur, id eſt ſalutem, I. 54.
Abluitur caro, ut anima emaculetur, III. 226.
Abraham pedes angelorum lavit, III. 338. 347.
Abraham quidam priorum conſtituunt, quam mundum, I. 18.
Abrahamus filium iuſſus immolare non tentandae fidei gratia ſed probandae, IV. 10.
Abraham deo ante placuit, quam circumcideretur, II. 275.
Abraham fidei pater et divinae familiaritatis vir, III. 245.
Abraham nullius aquae niſi fidei ſacramento deo placuit, IV. 200.
Abraham digamus, III. 144.
Abraham pater fidei in uxoris ſuae ſpecie pertimuit decorem, et ſororem mentitus Saram, ſalutem contumelia redemit, III. 52.

Abraham amicus dei unde iuſtus deputatus, ſi non de aequitate et iuſtitia legis naturalis? II. 274.
Abrahae ſemen Chriſtus, IV. 86.
Abrahae ſinus, I. 329.
Abrahae ſemen benedictum in omnes gentes, II. 270.
Abrahae dominus apparuit inter ipſos angelos, III. 357.
in Abraham typica fidei conteſtatio, IV. 86.
Abraxan Baſilides dixit eſſe ſummum deum, II. 61.
Abſolutio mortis ſi eſt, quomodo abſolveret a morte, qui non devinxit ad mortem, I. 55.
Abſtinentia nubendi in facultate dignoſcitur, I. 58.
Abſtinentiae teſtimonium vacat, cum licentia eripitur, ibid.
Abundantia ſemper in ſemetipſum contumelioſa, III. 43.
Acci Patina, II. 162.
Accidens et Accidentia, I. 421.
Achab ſanguinem Nabothae deprecatione delevit, IV. 378.
Achab rex veniam meruit poenitentiae nomine, I. 213.
Achamot aeon Valentini, II. 72. 163. 164. 166.
Acta Apoſtolorum qui non recipiunt, nec ſpiritus ſancti eſſe poſſunt, II. 26.
Actorum inſtrumentum et Apoſtol. acta, I. 187.
Adam an in paradiſo ſit factus, I. 181.
Adam ubi es? quomodo legendum, I. 110.
Adam de ficulneis foliis pruriginem retinuit, V. 206. IV. 378.
Adam perit per impatientiam alterius, IV. 83.
Adam incircumciſus in paradiſo habitavit, II. 275.
Adam confeſſus ſeductionem, et non occultata ſeductrice, rudis admodum fuit haereticus, I. 63.
Adam ante lapſum innocens erat, et deo de proximo amicus, et paradiſi colonus, IV. 83.
Adam in ergaſtulum terrae laborandae relegatus, in ipſo opere prono et devexo ad terram, uſurpatum ex

ex illa ſpiritum mundi univerſo generi ſuo tradidit, I. 63.
Adam ante nomina animalibus enuntiavit, quam de arbore decerpſit, ante etiam prophetavit, quam voravit, III. 337.
Adam in Pſychicum reverſus poſt ecſtaſin ſpiritalem, in qua magnum illud ſacramentum in Chriſtum et eccleſiam prophetaverat, II. 349.
Adam ſtatim prophetavit magnum illud ſacramentum in Chriſtum et eccleſiam, hoc nunc os ex oſſibus meis etc. IV. 232.
Adam omnibus animalibus nomina impoſuit, III. 10. 337.
Adam noviſſimus Chriſtus, III. 322. 382.
Adam paradiſi colonus, II. 275.
Adam propter ſtatum legis deditus morti eſt, ſed ſpes ſalva eſt, I. 111.
Adam damnatur in mortem ob unius arbuſculae delibationem, et ex inde proſiliunt delicta cum poenis, et pereunt iam omnes qui paradiſi nullum ceſpitem norunt, I. 41.
Adam liber et ſui arbitrii et ſuae poteſtatis a deo inſtitutus, I. 69.
Adam en coactus ſit peccare, I. 77.
Adam et Evam deus non maledixit, I. 111.
Adam et Eva quamdiu intellectu carebant nudi agebant, III. 22.
Adam nudus certe et inveſtis figulo ſuo conſtitit, poſt demum ſapientiam haud dum licitam, praeceptum potitur, V. 206.
Adam unus Evae maritus, et Eva una uxor illius una mulier, una coſta, III. 75.
Adam ante nuptiarum congreſſum vir cognominatus eſt, III. 17.
Adam fons generis ante ebibit ſoporem quam ſitiit quietem, ante dormit quam laboravit, quam edit imo quam et profatus eſt! IV. 304.
Adam homo animalis non recepit quae ſunt ſpiritus, I. 63.
Adae quid acciderit poſt lapſum, I. 81.

Adae delictum, I. 63.
Adae ſomnus mors erat Chriſti dormituri in mortem, IV. 304.
Adae deus oſtendit exitum transgreſſionis, ne ignorantia periculi, negligentiam iuvaret obſequii, I. 74.
Adae quod evenit, non deo, ſed ipſi debet exprobrari, I. 69.
Adae et Evae lex data, in qua omnia praecepta condita recognoſcimus, II. 272.
Adae adempta paradiſi gratia et dei familiaritas, I. 63.
Adae et Evae reſtitutio promiſſa, III. 263.
Adae poenitentia, IV. 64.
Adam ſalutem non poſſe conſequi Tatianus dixit II. 76. 77.
Adflatus dei quid aliud, quam vapor ſpiritus, IV. 271.
Adrymeticus Mavilus ad beſtias damnatus, cuius mortem divina ultio ſubſecuta eſt, III. 206.
Adulter qui apud deum, IV. 47.
Adulterium nihil aliud, quam matrimonium illicitum, III. 166.
Adulterium eſt nubere, manente matrimonio, I. 378.
Adulterium ſine libidinis impatientia nemo fugit, IV. 85.
Adulterium eſt iterum nubere, III. 156.
Adulterium eſt cum quoquo modo disiunctis duobus alia caro, immo aliena miſcetur, III. 152.
Aegyptus nonnumquam totus orbis intelligitur, ſuperſtitionis et maledictionis elogio, I. 750. II. 306.
Aegyptus foediſſima decemplici caſtigatione percuſſa, I. 88.
Aegyptus et Aethiopia omnis gens vocatur a ſpecie ad genus, IV. 111.
Aegyptii tauri antiſtites, III. 131, 170.
Aegyptii auro et argento ſpoliati ab Iud., I. 100. 285.
Aegyptiorum dii Ibis et Crocodilus, I. 89.
Aegyptiorum Hierophantae, I. 23.
Aegroti fratres viſitandi, III. 67.
Aemulatio, ſchismatum mater eſt, IV. 204.

Aemulationem ſequi furorem, bilem, iram et dolorem, IV. 126.
Aemulus dei praeter diabolum et angelos eius alius non eſt, III. 44.
Aeneſidemus animae unitatem tuetur, IV. 237.
Aeneſidemi opinio de ſubſtantia animae, IV. 226.
Aequanimitatis mira fides, IV. 79.
Aequanimitatis caninae ſtupor affectatio humana, IV. 77.
Aeri et ferro totius vitae neceſſitates ſunt innixae, III. 42.
Aeſchines haereticus, et qui ſunt κατα Aeſchinem, II. 77.
Aeſculapius primus medelas exploravit, IV. 349.
Aeſopus hiſtrio ex avibus pretioſis convivium inſtituit, V. 217.
Aeſopi Graculus, II. 162.
Aetatis auctoritas, III. 24.
Aetatis procacitas verecundiam debentis vindicanda, I. 90.
Aetates per corpora operantur, IV. 328.
Aeternitas non habet tempus. Omne enim tempus ipſa eſt. quod facit, pati non poteſt. Caret aetate, quod non licet naſci, I. 14.
Aeternitatis candidatus Enoch, II. 275.
Aeternitatis ſtatus quis alius, quam ſemper fuiſſe, et futurum eſſe ex praerogativa nullius initii et nullius finis? II. 84.
Aeternum non poſſe diminutionem et ſubiectionem capere, II. 88. 93. IV. 261.
Aethalides et Hermotimus fabam quoque in pabulis communibus irruerat, IV. 278.
Afflatum nominat graeca ſcriptura animam, non ſpiritum, I. 76.
Afflatum minorem eſſe ſpiritum, et ſi de ſpiritu accidit, ut aurulam eius, non tamen ſpiritum, I. 77.
Afflictione temporali non ſolum fruſtrantur ſed expungunt aeterna ſupplicia poenitentes, IV. 60.
Agape fratrum, IV. 68.
Agnitio dei ſatis intelligit quid ſibi incumbat, IV. 81.

Agones mortuarii, IV. 113.
Agonothetes noſter deus vivus eſt, IV. 69.
Aiax Ulyſſem in armento vidit, IV. 243.
Albinus vir Patricius, et Britanniae Proconſul, III. 202.
Albini ſententia de animabus, IV. 272. 275.
Alburnus deus, V. 15.
Alea Curii, V. 217.
Alemona dea, IV. 293.
Alexander Macedo duodecim annis regnavit, II. 296.
Alexander Macedo numquam Aſiam univerſam et caeteras regiones, poſteaquam devicerat, tenuit II. 291.
Alexandri ſublimitas, V. 35.
Alexander haereticus Valentinianus, III. 379.
Allegorica forma non eſt in omnibus propheticis eloquiis III. 249.
Altaria buſtuaria, V. 210.
Altinae oves, V. 207.
Amara quibus omnia ſint IV. 243.
Ambitionis repudiatio nulla in egeſtate, I. 58.
Amicos diligere omnium eſt, inimicos autem ſolorum Chriſtianorum III. 201.
Ammon ovium dives, V. 207.
Amphilochi apud Mallum oraculum, IV. 310.
Anacharſis cum regno Scythiae philoſophiam non mutavit, V. 214.
Anacharſis philoſophus ignorantes muſicam deridebat, V. 4.
Anaxagoras cum Xenophane defetiſcentiam ſomnum vocant. IV. 301.
Anaxagoras depoſitum hoſtibus denegavit, IV. 110.
Anaxagorae turbata ſententia de animo, IV. 233.
Anaxarchus cum in exitum ptiſanae pilo contunderetur; tunde, tunde, inquit, Anaxarchi follem, Anaxarchum enim non tundis, V. 122.
Anaximander plures mundos putat, V. 201.
Anaximander univerſa coeleſtia deum dixit, I. 23.
Anaximenes aërem deum dixit, ibid.
Anaximenis opinio de animae ſubſtantia, IV. 226.

An-

Ancaria Aeſculanorum deus, V. 70.
Andreas medicus, IV. 237.
ad Andromacham nihil, IV. 386. vid. Gloſſar.
Angelificata caro, III. 261.
Angelicae poteſtatis proprium ex nulla materia corpus ſibi fumere, III. 357.
Angelus ſeductionis in virgine Philumene, II. 8.
Angelus magni conſilii, III. 376.
Angelus ſorori cuidam noſtrae in ſomnis cervices, quaſi applauderet, verberans, elegantes inquit cervices et merito nudae, III. 33.
Angelus orationis adſtans, IV. 15.
Angelus aquis intervenit, IV. 191.
Angelus baptismi, IV. 192.
Angelus malitiae ſatanas, IV. 33.
Angelus ſeduxit hominem, I. 76.
Angelus perditionis malus an impatiens, IV. 82.
Angeli qui ad Abraham et Lot venerunt, quali ſubſtantia apparuerint, I. 139.
Angeli deſertores metallorum opera nudarunt, herbarum ingenia tradiderunt, et incantationum vires provulgarunt, et omnem curioſitatem, usque ad ſtellarum interpretationem deſignarunt, III. 36.
Angeli poſt libidinum vaporata momenta coelum ſuſpirabant, III. 38.
Angeli quos iudicaturi ſumus, qui, ibid.
Angeli mali certi, omnem et gloriam et ambitionem et affectionem per carnem placendi, deo diſplicere, ibid.
Angeli conſiſtunt ſpiritu materiali, I. 75.
Angeli ſcandalizatores in filias hominum, I. 461.
Angeli tamquam homines aliquando fuerunt, III. 338.
Angeli converſi in corpulentiam humanam, III. 339. 347.
Angelum quemdam inclytum mundum inſtituiſſe docent Appeleiani, III. 363.
Angelorum caro non putative fuit, ſed verae et ſolidae ſubſtantiae humanae, I. 139.
Angelorum corporandorum quae cauſa, III. 356.

de Angelorum ſalute nullum mandatum Chriſtus a patre ſuscepit, III. 375.
Angelorum pedes lavit Abraham, III. 338. 347.
Angelis in baptismo renuntiamus, III. 38.
Angelos carnem non propriam geſtaſſe, ut pura natura ſubſtantiae ſpiritalis, III. 367.
Angelos legimus a deo et coelo excidiſſe, ob concupiscentiam feminarum, III. 15.
Angelos deſertores dei, amatores feminarum, proditores curioſitatis, IV. 156.
Angelos appellat ſpiritus ſ. eos, quos miniſtros ſuae virtutis deus praefecit, II. 309.
Angelos Plato non negavit, V. 61. 64.
Angelos omnes proſpicere de coelo, et ſingulos denotare, IV. 139.
Angelos ſecunda animalium figurae formatione deus fecit, I. 80.
Angelos officia divina nos credimus, IV. 293.
Angelis perditis reſtitutio nulla repromiſſa eſt, III. 375.
Anima eſt libera et ſui arbitrii, praeſcia plerumque, rationalis, capax intellectus et ſcientiae, I. 77.
Anima deliquit per illud, quod ſubſtantiae acceſſit, id eſt, per liberum arbitrium, I. 79.
Anima per ſemetipſam non homo, III. 287.
Anima dicitur ſubſtantiae ſuae nomine, IV. 218.
Anima ante, quam prophetia, I. 18.
Anima in homine an deliquerit, et an poſſit ad originalem ſummam referri corruptio portionis, I. 26.
Anima chriſtiana fieri, non nasci ſolet, IV. 29.
Anima imago dei, I. 77.
Anima apud inferos novit et dolere et gaudere ſine carne, IV. 335.
Anima nulla ſine crimine, IV. 300.
Anima apud inferos dolet, et punitur in flamma, IV. 222.
Animae ſubſtantia, quam ab ipſo deo traxit, ad formam dei reſpondentis, I. 69.
Anima potuit non debuit deliquere, I. 78.
Anima deliquit per liberum arbitrium, I. 79.

Anima omnes ſumus pares, non disciplina, IV. 167.
Anima ſi frigidum eſt nomen, quare corpus exempta ea friget? IV. 271.
Anima umbra animae dei, ſpiritus ſui aura, oris ſui opera, III. 225.
Anima eſt inviſibilis pro conditione corporis ſui et pro proprietate ſubſtantiae, IV. 223.
Anima memor ſomniorum quomodo, IV. 307.
Anima omnis eò usque in Adam cenſetur, donec in Chriſto recenſeatur, tamdiu immunda quamdiu recenſeatur, IV. 298.
Anima nihil pati poteſt, ſine ſtabili materia, id eſt, carne, IV. 116. cfr. III. 241. IV. 222.
Anima hominis velut ſurculus quidam ex matrice Adam in propaginem deducta, et genitalibus feminae foveis commendata, cum omni ſua paratura pullulat tam intellectu quam et ſenſu, IV. 252.
Anima ſi minoratur, perit, IV. 302.
Anima habet ſuum vocabulum proprium, non egens communi vocabulo corporis, I. 444.
Anima ſemine uniformis, foetu multiformis, IV. 253.
Anima prior quam litera, et prior ſermo quam liber, et prior ſenſus quam ſtilus, et prior homo ipſe quam poiloſophus et poëta, IV. 37.
Anima in utero ſeminata pariter cum carne, pariter cum ipſa ſortitur et ſexum, IV. 291.
Anima habet corpulentiam propriam, III. 241.
Animam Plato dicit innatam et infectam, IV. 216.
Anima nata et facta ex initii conſtitutione, ibid.
Anima non poteſt corpus animale dici, aut animale, cum ipſa ſit, quae aut faciat corpus animale, ſi adſit, aut inanimale, ſi abſit ab illo, IV. 218.
Anima ſi non haberet corpus, non caperet imago animae imaginem corporis, IV. 222.
Anima movet corpus, et conatus eius extrinſecus foris parent, IV. 219.
Anima dividitur in partes, nunc in duas a Platone, nunc in tres a Zenone, nunc in quinque et in ſex a Panaetio, et in ſeptem a Serano, etiam in octo penes Chryſippum, etiam in novem penes Apol-

lophanem, ſed in decem apud quosdam Stoicorum, et in duas amplius apud Poſidonium, IV. 235.
Anima ipſa eſt ſpiritus ſicut ipſa dies lux, IV. 230.
Anima et ſpiritus an duo ſint, ibid.
Anima habet de ſuo ſolummodo cogitare, velle, cupere, disponere; ad perficiendum autem operam carnis expectat, III. 241.
Anima prior daguſtat iudicium, ſicut prior induxit admiſſum, III. 242.
Anima a primordio in Adam concreta et configurata corpori ut totius ſubſtantiae, ita et conditionis iſtius ſemen efficit, IV. 227.
Anima ruinam corpori infert, cum efflata eſt, III. 244.
Anima ſomnum non capit cum corpore, III. 244.
Anima nec vocabulo cadit, quia nec habitu ruit, ib.
Anima an prior ſit condita quam corpus, III. 298. IV. 292.
Anima non lavatione, ſed purgatione ſancitur, III. 309.
Anima inquilina carnis, IV. 296.
Anima non poteſt animale corpus dici, III. 222.
Anima an carnalis, III. 368.
Anima animae ſenſus, III. 371.
Anima paſſibilis adverſus Ariſt. IV. 233.
Anima nunquam ſine carne eſt, quamdiu in carne eſt, III. 237.
Anima, quae agit et impellit in omnia, carnis obſequium eſt, ibid.
Anima omnis immortalis pronuntiatum Platonis, III. 212.
Animae adeſſe habitum, terminum, et illud trifariam diſtantivum longitudinem dico, et latitudinem et ſublimitatem quibus metantur corpora philoſophi, IV. 224.
de Animae ſtatu Tertullianum ſcripſiſſe librum, III. 215.
Animae a primordio conſcientia, dei dos eſt, I. 18.
Animae color aërius et lucidus, IV. 226.

Animae instrumentum esse animum, non patrocinium, IV. 236.
Animae est corpus aliquod, suae qualitatis, sicut et spiritus I. 443.
Animae thesaurus an aeris sit rigor, IV. 266.
Animae conflictationes, ieiunia et aridas escas, III. 226.
de Animae statu in carcere Socratis velitatum est, IV. 209.
Animae vocabulum penes Graecos de refrigeratione respondet, IV. 266.
Animae immortalitas penes plures natura nota est, III. 216.
Animae effigiem dare Platone negante, IV. 224.
Animae divinationem multa documenta probaverunt, IV. 262.
Animae corporalitas ex evangelio relucet, IV. 221.
Animae corpus invisibile carni, spiritui vero visibile, IV. 224.
Anima conscientia an a deo formata sit, an literis dei, non multum refert. IV. 39.
Animae omnis unum genus, IV. 300.
Animae ornamenta, quando caro susceperit, III. 224.
Animae omnia naturalia ut substantiva eius ipsi inesse et cum ipsa proficere, IV. 262.
Animae totum vivere carnis est, ut non vivere animae nihil aliud sit, quam a carne divertere, III. 225.
de Animae sede variae opiniones philosophorum, III. 236. IV. 215.
de Animae conceptu, adversus eos, qui post partum corporis eam inducunt, III. 298.
Animae sensualis natura, III. 371.
Animae quis non dabit summam omnem, cuius nomine totius hominis mentio titulata est, IV. 234.
Animae nostrae solius causa, an Christus venerit, IV. 216.
Animae sceleratae, an in inferis exulent, IV. 329.
Animae apud inferos an aliquid patiantur, IV. 333.
de Animae recepta variae philosophorum opiniones, IV. 323.

de Animae similitudine in parentibus, IV. 267.
Animae et carnis ex Adam tradux in femina, III. 223.
de Animae et carnis sexu, quod simul in utero formatur, IV. 291.
an Animae duae in unum conveniant, IV. 264.
Animae domus caro, et inquilinus carnis anima, IV. 296.
Animae qualitas interpretanda, I. 76.
Animae naturalis timor in deum unde, IV. 31.
Animae sensus delictorum etiam sine effectibus imputarii solent, IV. 299.
Animae quaedam an post mortem adhaereant corporibus, IV. 317.
Animae et spiritus connubium, I. 288.
de Animae malo et bono, I. 287.
Animae semper intellectum inesse, IV. 250.
Animae mutae et irrationales medicinas sibi divinitus attributas in tempore agnoscunt, IV. 63.
Animam oblivionis capacem esse, dixit Plato, IV. 259.
Animam deus separavit a conditione factoris, I. 78.
Animam incorporalem esse constat, cuius qualitates non corporalibus sed intellectualibus sensibus comprehenduntur, IV. 219.
Animam ex dei flatu, non ex materia vindicamus, IV. 245.
Animam corporalem profitemur habentem proprium genus substantiae soliditatis, per quam quid ut sentire et pati possit, III. 241.
Animam ut incorporalem incorporalibus sapientiae scilicet studiis alii aiunt philosophi, IV. 220.
Animum immortalem esse tradit Plato, III. 212.
Animam Hicesius iam natis superduxit ex aëris frigidi pulsu, IV. 226.
Animam inseruit deus et immiscuit carni, tanta quidem concretione, ut incertum haberi possit, utrum ne caro animam, an carnem anima circumferat, III. 225.
Animam in persecutionibus statim oblata acerba negatione lucrari, IV. 317.
Animam in ipso seri homine, et unum esse a primor-

mordio ſemen, ſicut et carnis in totum generis examen, IV. 291.
Animam manere poſt vitae dispunctionem, et expectare diem iudicii, proque meritis aut cruciatui deſtinari, aut refrigerio utique ſempiterno, IV. 33.
Animam ediximus negotioſam et exercitam ſemper ex perpetuitate motationis, quod divinitatis eſt ratio, IV. 306.
Animam corpus animale quidam argumentatur, III. 321.
Animam ſubſtantia non crescere, IV. 294.
Animam humanam nullo modo in beſtias poſſe transferri, etiam ſi ſecundum philoſophos ex elementitiis ſubſtantiis cenſeretur, IV. 279.
Animam etiam corporalibus ali, IV. 220.
Animam omnem quaqua aetate deceſſerit, in ea ſtare ad eum diem, IV. 329.
Animam ſolam in confiscato habere, III. 194.
Animam et corpus ipſum in ſeculo iſto expoſitum omnibus ad iniuriam gerimus, IV. 89.
Animam omnem apud inferos ſequeſtrari in diem domini, IV. 326.
Animam deus ſemper alloquitur, animam compellat, atque adhoret, ut animum ſibi aduertat, IV. 235.
Animam Plato bifariam partitur, per rationalem, et irrationalem, IV. 239.
Animam definimus dei flatu natam, immortalem, corporalem, effigiatam, ſubſtantia ſimplicem, de ſuo patientem, varie procedentem, liberam arbitrii, accidentiis obnoxiam, per ingenia mutabilem, rationalem, dominatricem, divinatricem, ex una redundantem, IV. 257.
Animam carni, ut magis deo proximam, dominari, III. 225.
Animam Plato dicit perinde extraneam, alias et extorrem uteri, prima adſpiratione nascentis infantis adduci ſicut exſpiratione noviſſima educi, IV. 264.
in Anima an ſit aliquis ſummus gradus vitalis et ſapientialis, quod ἡγεμονικον appellatur, IV. 237.

pro

pro Anima defuncti orare, III. 154.
Animarum tota redundantia ex uno homine, IV. 266.
de Animarum exceſſu, IV. 319.
Animas duplici proprietate discernunt Valentiniani, II. 178.
Animas quasdam etiam poſt mortem adhaerere corporibus, nonnulli credunt, IV. 317.
Animas torqueri, foverique penes inferos, licet nudas, licet adhuc exules carnis, probat Lazari exemplum, III. 241. IV. 222. cf. V. 116. *ubi oppoſitum docet.*
Animas defunctorum olim humano ſanguine propitiari creditum eſt, IV. 123.
Animas reverti in ſua corpora, Plato docet, IV. 272.
de Animabus infantium qui ſub uberum fontibus moriuntur, IV. 327.
Animalia non omnia vivere et ſpirare, IV. 228.
Animalia terrigena et aquigena, I. 84.
Animalia minutiora maximus artifex de induſtria ingeniis aut viribus ampliavit, I. 24.
Animus totum hominem circumfert, et quo velit transfert, IV. 68.
Animus rector facile communicat ſpiritui invecta cum habitaculo ſuo, IV. 98.
Animus eſt ſenſualis, non tantum intellectualis, IV. 248.
Animus audit, animus cernit, reliqua ſurda et coeca ſunt, Epicharmi verſus, IV. 246.
Animi pro prioratu exciti, praeſumtione ultionis accendi ſolent, II. 130.
Animi omne bonum aut naſcitur aut eruditur aut cogitur, IV. 364.
Animi divini et humani ſub eisdem licet vocabulis ſenſuum magna diverſitas, IV. 157.
Animum ita dicimus animae concretum, non ut ſubſtantia alium, ſed ut ſubſtantiae officium, IV. 234.
Anna mater Samuelis, ſpiritu gloriam deo reddidit, I. 232.
Anni pubertatis apud ethnicos, III. 24.
Annuli etiam ex ferro fiunt, III. 41.

Antelii daemones, IV. 170. 361.
Antichriſtus Marcion fuit, I. 137.
Antichriſtus delinquentiae homo, filius perditionis, III. 258.
Antichriſti, qui negant Chriſtum in carne veniſſe, et qui non putant Ieſum eſſe filium dei, II. 42.
Antichriſti ſunt Chriſti rebelles, II. 5.
poſt Antichriſti eradicationem agitabitur reſurrectio, III. 264.
Antinous deus, I. 32.
Antiphon auctor, IV. 310.
Antiquitas plerosque auctores etiam deos exiſtimavit, IV. 212.
Antitheſes Marcionis, I. 183.
in Antemna, quae crucis pars eſt, extremitates cornua vocantur, I. 161.
Antoninus Caracalla lacte chriſtiano educatus, III. 207.
Antonini principatu vixit Marcion et Valentinus, II. 95.
Antonii vinolentia, V. 217.
Apaturia ſacra liberi patris, V. 96.
Apelles ſollicitatas refert animas terrenis escis de ſuperceleſtibus ſedibus ab igneo angelo deo Iſraelis et noſtro qui exinde illis peccatricem circumſinxerint carnem, IV. 258.
Apelles, Marcionis de diſcipulo emendator, I. 253.
Apelles diſcipulus Marcionis, qui poſteaquam in carnem ſuam lapſus eſt, a Marcione ſegregatus eſt, II. 75. III. 355.
Apelles creatorem angelum glorioſum ſuperioris dei adfirmat, et facit deum legis et Iſraelis, illum igneum, II. 43. III. 219.
Apelles Philumenem quaſi prophetiſſam ſequitur, II. 76.
Apelles reſurrectionem carnis infringit, II. 41.
Apelles, cuius ſignis et praeſtigiis inductus novam haereſin induxerit, II. 8.
Apelles non pictor ſed haereticus ante corpora conſtituit animas viriles ac muliebres, IV. 292.

Apelles discipulus Marcionis, sed postea ipsius desertor, II. 36. III. 343.
Apelles nuptiarum interdictor, II. 41.
Apellis haeresis, I. 143. II. 75.
Apellis libri quos inscripsit syllogismorum, II. 76. 219. 355.
Apelles lapsus in feminam desertor continentiae Marcionensis, II. 36.
Apelles impegit in virginem Philumenam, II. 8. 37.
Apelles scripsit phaneroseis, II. 37. 76.
Apellis error de corpore humano, III. 219.
Apis aedificia, I. 25.
Apicius, II. 415. V. 12.
Apitiana condimenta, IV. 284.
Apitii delicati, V. 217.
Apocalypsim Ioannis Marcion respuit, I. 193.
Apocryphorum confessione scripta damnata, IV. 212.
Apollinares ludi, IV. 115.
Apollinem apud Graecos ἀυγάτον, et antelios daemonas ostiorum praesides legimus, IV. 170. 364.
Apostolatus columnae, I. 35. 189.
Apostolicae ecclesiae deputantur, ut soboles apostolicarum ecclesiarum, II. 23.
Apostolici contraria apostolis tradiderunt, II. 40.
Apostolus publice praedicare debet, III. 344.
Apostolus ad omnes, dum ad quosdam scripsit, I. 448.
Apostolus solitus consilium subministrare, cum praeceptum domini non habebat, et quaedam edicere, e semetipso, sed et ipse spiritum dei habens, deductorem omnis veritatis, IV. 343.
Apostoli quid, II. 23.
Apostoli a Paulo cur reprehensi, I. 189.
Apostoli non alterius Christum annuntiarunt, quam eius dei quem Christus praedicavit, I. 121.
Apostoli septuaginta super duodecim adlecti, I. 283.
Apostoli proprie spiritum sanctum habent, qui plane habent in operibus prophetiae efficaciam virtutum, atque documentorum linguam, non quasi ex parte quod caeteri, III. 116.

Apostoli an omnia scierint, et an omnia omnibus tradiderint, II. 25. 29.
Apostoli quaedam inter domesticos differebant seorsim, II. 32.
Apostoli figuras veteris Testamenti explicarunt, II. 23.
Apostoli ecclesias condiderunt praedicando, tam viva voce, quam per epistolas, II. 24.
Apostolorum traditio non alia agnoscenda erit, quam quae hodie apud ipsorum ecclesias editur, I. 38.
Apostolorum cathedrae, II. 43.
Apostolis nullum aliud negotium fuit, duntaxat apud Israelitas, quam veteris Testamenti resignandi, et novi consignandi, et potius iam dei in Christo concionandi, III. 285.
Apostolos domini habemus auctores, qui nec ipsi quicquam e suo arbitrio, quod inducerent, elegerunt: sed acceptam a Christo disciplinam fideliter nationibus adsignaverunt, II. 18.
Apostolos non uxores, sed simpliciter mulieres secum duxisse, III. 150.
Apostolos duodecim solos, cur Christus elegerit, I. 229.
Apostolos quidam negant tinctos esse, IV. 198.
ab Apostolis quod non damnatur immo defenditur, hoc erit indicium proprietatis, II. 45.
in Apostolis quidam dicant spiritum fuisse, paracletum vero non fuisse, II. 77.
ab Apostolis id traditum esse constat, quod apud ecclesias apostolorum fuit semper sacrosanctum, I. 193.
Appion historicus, V. 51.
Aqua et sanguis de vulnere perfossi lateris exivit, IV. 198.
Aqua divini spiritus sedes, IV. 186.
Aqua ablui, I. 25.
Aqua signare, IV. 190.
Aqua purgatrice se expiare, ibid.
Aquae laudes, IV. 187.
Aquae asperginem unam commodare, IV 53.

Aquam ſanctorum pedibus offerre, III. 95.
Aquam adituri *ibid.* ſed et aliquanto prius in eccleſia ſub antiſtitis manu conteſtamur nos renuntiare diabolo, et pompae et angelis eius, IV. 341.
Aquam baptismatis potare, II. 329.
Aquam ingreſſi, chriſtianam fidem in legis ſuae verba dum profitemur, renuntiaſſe nos diabolo, et pompae et angelis eius ore noſtro conteſtamur, IV. 112.
poſt Aquam manualem de ſcripturis aliquid legere, V. 96.
Aqua in aliena, alii deo tingi, I. 45.
Aquae omnes de priſtina originis praerogativa ſacramentum ſanctificationis conſequuntur invocato deo, IV. 188.
Aquarum natura ſanctificata de ſancto ſpiritu et ipſa ſanctificare concepit, ibid.
Aquarum natura omnis a deo conſtituta, IV. 190.
Aquarum quaedam genera miranda, IV. 315.
Aquas Chriſtus in ſuo baptismate ſanctificavit, II. 298.
in Aquis non conſequimur ſpiritum ſanctum, ſed in aqua emundati ſub angelo ſpiritui ſancto praeparamur, IV. 191.
Aquilae ſolem ita ſuſtinent, ut natorum ſuorum generoſitatem de pupillarum audacia iudicent, alioqui non educabunt, ut degenerem, quem ſolis radius averterit, IV. 223.
Arabiae aliquid incendere, IV. 352.
Arabicae mulieres non caput, ſed faciem quoque ita totam tegunt, ut uno oculo liberato, contentae ſint dimidia frui luce, quam totam faciem proſtituere, III. 32.
Arachnae officina, V. 207.
Araneae retia, I. 25.
Aratus varia monſtra inter ſidera delineavit, II. 372.
Arbitri infantis domini, III. 149.
Arbitrium liberum in Adam, I. 67.
Arbitrium liberum in Cain, I. 110.
Arbitrii libera poteſtas, IV. 256.

Ar-

Arbitrii libertas homini in utramque partem concessa est, I. 72. 79.
Arbitrio nostro eligendum nihil in ecclesia, II. 27.
In Arbitrio nostro quod positum est, non debemus in dei referre voluntatem, III. 106.
Arbores vivere, nec tamen sapere secundum Aristotelem, IV. 250.
Arborum sapientiae et scientiae, IV. 252.
Archelaus filius Herodis, I. 203.
Arca figura ecclesiae, IV. 183. 193.
ἀρχη vocabulum, non tantum ordinativum sed et potestatuum capit principatum, II. 106.
Archemorus misellus, IV. 360.
Archimedis portentosissima munificentia, IV. 236.
ἀρχοντες sunt principes et magistratus, II. 106.
Argumentationes expugnare, II. 172.
Archus anno uno regnavit, II. 296.
Ariadnae fertum ex auro et Indicis gemmis, IV. 347.
Aries in nos temperatur, proverb. *vid Glossar.* III. 219.
Aristides, V. 35.
Aristippus in purpura sub magna gravitatis superficie nepotatur, V. 110.
Aristodemus auctor, IV. 309.
Aristophon auctor, ibid.
Aristoteles turpiter Alexandro adulatur, V. 110.
Aristoteles familiarem suum Hermiam turpiter loco excedere fecit, ibid.
Aristoteles marcorem circumcordialis caloris somnium vocat, IV. 362.
Aristoteles amicus Platonis, IV. 216.
Aristoteles de somniis, IV. 308.
Aristoteles miser qui dialecticam instituit, artificem struendi, et destruendi versipellem, in sententiis coactam, in conjecturis duram, in argumentis operariam contentionum, molestiam etiam sibi ipsi omnia retractantem, ne quid omnino tractaverit, II. 9.
Aristotelis tenor, IV. 215.
Armatura Christi, et militia spiritalis, I. 457.

Arrius Antoninus in Asia Christianorum crudelis persecutor, III. 209.
Ars nulla non alterius artis aut mater, aut propinqua est, IV. 155.
Artaxerxes regnavit quadraginta annis, II. 295.
Artemon scriptor, IV. 310.
Artium omnium et aetatum semina nobis insita sunt, IV. 253.
Asclepiades medicus de vi principali in anima, IV. 237.
Asdrubalis uxor, quae iam ardente Carthagine maritum suum supplicem Scipionis videret, cum filiis suis in incendium patriae devolavit, IV. 71.
Asinus de Aesopi puteo, I. 280.
Asinius Celer nulli obsonium paravit, V. 217.
Asinius Gallus pro mensa quantas pecunias dederit, V. 216.
Aspis a vipera venenum mutuatur, proverb, I. 136.
Asper praefectus modice vexatum christianum hominem, et statim delectum, nec sacrificium compulit facere, ante professus inter advocatos et assessores, dolere se incidisse in hanc causam, III. 206.
Astarte Syriae dea, V. 70.
Astrologi notantur, IV. 156.
Astrologi veteres cur genituram hominis ab initio conceptus digerunt, IV. 267.
Astyages Medorum regnator somnio vidit Mandanae filiae adhuc virginis vesicam in diluvionem Asiae fluere, IV. 308.
Athamas et Agave in filiis bestias viderunt, IV. 243.
Athenae, linguata civitas, IV. 215.
Athenis sapiendi et dicendi acutissimos nasci, ubi penes colytum pueri mense citius eloquuntur praecoce lingua, IV. 253.
Athenienses intellexerunt Paulum loqui de resurrectione carnis, III. 286.
Atlantico mari maiorem partem Asiae et Africae terram ereptam, V. 98.
Atomi Epicuri, IV. 280.

Attellanus gesticulator, IV. 129.
Attica idololatria, I. 15.
Auctore cognito, omnis rei inspectio planior, III. 171.
Audientes optare intinctionem non praesumere oportet, IV. 54.
Ausidius Lurco primus sagitta corpora vitiavit, V. 217.
Augustum post natum Christum vixit quindecim annis, II. 297.
Augustus post Cleopatram aliis annis quadraginta octo regnavit, II. 296.
Augustus imperii formator ne dominum quidem dici se volebat, IV. 54.
Aures cordis requiret deus ab suis auditoribus, I. 259.
Aurigarum factiones, IV. 119.
Auro, quia vernaculum est, et copiosum apud barbaros quosdam, vinctos in ergastulis habent, et divitiis malos onerant, tanto locupletiores, quanto nocentiores, III. 43.
Aurum et argentum unde, III. 40. 222.
Auses filius Nave successor Moysi, I. 156. II. 308.
Autem velut fibula coniunctivae particulae ad connexum narrationi appositum est, II. 116.
Axionicus haeret, Valentinianus, II. 148.

B.

Babylon romanae urbis figuram portat, proinde et magnae et regno superbae et sanctorum debellatricis, I. 150. II. 306.
Bacchi Orgia olim exterminata, V. 20.
Balaam propheta accersitus a rege Balach ad maledicendum Israelem, I. 306.
Balae, quod non cogitaverat, dominus suggessit, I. 351.
Balaridem Illyricum a Molossis usque Macedoniam ex somnio dominatum IV. 309.
in Balneis locum occupare, proverb, I. 123.

Baptizamur nec ſemel, ſed ter, ad ſingula nomina in perſonas ſingulas, II. 266. IV. 341.
Baptizamur non ideo, ut delinquere deſinamus, ſed quia deſimus, quoniam jam corde loti ſumus, IV. 53.
Baptizamur ter, amplius aliquid reſpondentes quam dominus in evangelio determinavit, IV. 341.
Baptizari quosdam pro mortuis, III. 308.
Baptizare debent epiſcopus et presbyteri, IV. 203.
Baptizati lactis et mellis concordiam paaeguſtant, exque ea die lavacro quotidiano per totam hebdomadam abſtinent, IV. 341.
Baptisma regenerare, III. 304.
Baptiſma vicarium carni quidam profuturum exiſtimarunt ad ſpem reſurrectionis, III. 309.
Baptisma in remiſſionem delictorum, I. 55.
poſt Baptisma euchariſtia exhibebatur baptizatis in primitiva eccleſia, I. 326.
Baptisma ſervat Marcion morti aut repudio, I. 221.
poſt Baptisma maculas carnis reſperſae poenitentia dilui poſſe, IV. 394.
in Baptismate per ſimulacrum morimur, ſed per veritatem reſurgimus in carne, III. 305.
Baptismate ſortes abluuntur, maculae vero martyrio candidantur, II. 382.
Baptismus Ioannis ex deo, I. 344. IV. 195.
Baptismus an ſit acceſſarius, quibus fides ſatis eſt, IV. 200.
Baptismus obſignatio eſt fidei, quae fides a poenitentiae fide incipitur, et commendatur, IV. 54.
Baptismus olim celebratus in die paſchae et pentecoſtes, IV. 206.
Baptismus ſecundus, ſanguinis ſcilicet, IV. 203.
Baptismi cunctatio utilior eſt pro cuiusque perſonae conditione ac diſpoſitione etiam aetate praecipue tamen circa parvulos, IV. 205.
Baptismi ratio in quibus recognoscatur, IV. 188.
Baptismi aqua felix ſacramentum, quia ablutis delictis priſtinae caecitatis, in vitam aeternam liberamur, IV. 184.

Baptismi carnalis actus, quod in aqua mergimur, ſpiritalis effectus, quod delictis liberamur, IV. 192.
ad Baptismi neceſſitatem fidem adſtrinxit, IV. 189.
Baptiſmum diabolus in ſuis exercet, IV. 190.
Baptiſmum ingreſſuri orationibus crebris, ieiuniis et geniculationibus uſi ſunt olim, IV. 207.
Baptiſmum non eſſe neceſſarium, quibus fides ſatis ſit, aiunt haeretici, IV. 200.
Baptiſmus dandi habet ius ſummus ſacerdos, qui eſt epiſcopus IV. 203.
poſt Baptiſmum ſusceptum lavacro quotidiano per totam hebdomadam abſtinere, IV. 341.
e Baptismo egreſſi peruncti ſunt olim, I. 326. IV. 192.
in Baptismo et ſpiritus corporaliter diluitur et caro ſpiritaliter mundatur, IV. 189.
ſine Baptismo nemini competere ſalutem, IV. 198.
Baptismo omne tempus habile, IV. 207.
Barnabae epiſtola apud eccleſias receptior illo apocrypho paſtore moechorum, IV. 427.
Baſilides deum Iudaeorum negat, et angelum dicit, IV. 61.
Baſilidis haereſis, III. 213.
Baſilidis haereſis multa abſurda docuit, II. 61.
Baxa Tyria calceare, V. 212.
Beatum hominem quid faciat, ibid.
Beli progenies a Nilo, V. 203.
Bellica machina nomen a ſcorpio habet, ibid.
Benedici per deos nationum maledici eſt per deum, IV. 180.
Benedictio divina, III. 97.
Benedictio inter vias nihil aliud, quam ex occurſu mutua ſalutatio, I. 284.
Benedictionem ſpiritalem accipere per fidem, I. 380.
Benedictionem a domino qui accipiat, I. 92.
Benedictionis ſacramento exauctoritati, IV. 404.
Benignitatis paternae legem Chriſtus in omnes extendit, I. 246.
Berenices regina, IV. 261. 380.
Beroſus Chaldaeus, V. 51.

Beryllis non ideo aquosa materia est, quod fluctuat colato nitore, IV. 226.
Bethsaida piscina usque ad adventum Christi curando invaletudines Israel, desiit post Christum, II. 333.
Blaeothonati, IV. 329.
Biblia in linguam graecam transfusa, V. 49.
Bibliothecae apud Serapium Ptolomaei cum ipsis hebraicis literis exhibentur, ibid.
Blasphemia quae omnino vitanda, IV. 166.
Blasphemiae formidandae admon. ibid.
Blastus haereticus latenter voluit Iudaismum inducere, II. 77.
Bombycis stamina, I. 306.
Bonus deus natura solus, I. 71.
Bonum quod est, vitare non oportere, quia delictum sit, quod bonum est, recusare, III. 179.
Bonum et malum natura notum est, non tamen dei doctrina, I. 248.
Bonum aliquid non ideo est, quia malum non est, nec ideo malum non est, quia non obest, III. 77.
Bonum deus dispensat, ut cuique dignatur, IV. 75.
Bonum omne ad deum pertinet, IV. 81.
Bonum plus floruisset sine mali afflatu, II. 99.
Boni nullius homo Tertullianus, IV. 75.
Bonae res neminem scandalizant, nisi malam mentem, III. 6.
Bona facta gratuita sunt in somnis et delicta secura, IV. 307.
Bonorum quorundam sicuti et malorum intolerabilis est magnitudo, IV. 75.
Bonitas creatoris si non naturalis, non aeterna, I. 41.
Bonitas sine ratione non bonitas, I. 70.
Bonitas creatoris aeterna, I. 64.
Bonitas dei aeterna, I. 65.
Bonitas nisi iustitia regatur, ut iusta sit, non erit bonitas, si iniusta sit, I. 84.
Bonitatis debitae exaggeratio est exactio indebitae, I. 43.

Bonitatis perfectae totum hominem redire in ſalutem, I. 40.
Bonitatis gradus ſecundus eſt in extraneos, qui in proximos, primus eſt, I. 246.
Bonitatis opera, I. 66.
Britanniae intra Oceani ambitum concluſae ſunt, II. 290.
Britannicum mare conchae genus profert, III. 42.
Bucellas dare, III. 156.
Butyro ſtipendiati, I. 147. II. 302.
Bythos, aeon Valentini, II. 71. 151. IV. 233.

C.

Caecilius Capella in exitu Byzantino, Chriſtiani gaudete, exclamavit, III. 205.
Caeſares cur multi olim obſervaverint, V. 85.
Cadere dicimus corpus in terram per mortem; ſicut res ipſa teſtatur, I. 410.
Caiana haereſis, II. 42. IV. 184.
Cainaeorum haereſis, II. 64.
Cain primus homicida et primus fratricida IV. 94.
Cain ſacrificium deus reprobavit, quod non recte diviſiſſet, II. 275.
Cain deus maledixit, I. 111.
Cain ſemen in arca fuiſſe, quo ſemen malitiae non periret, II. 69.
Caius Seius, V. 11.
Cajus Caeſar, qui et Caligula, annis tribus, menſibus octo, et diebus tredecim regnavit, II. 289.
Calicis aut panis etiam noſtri, aliquid decuti in terram anxie patimur, IV. 351.
Callimachus Iunoni vitem induxit, IV. 347.
Callinicus, IV. 123.
Calliſthenes auctor, IV. 309.
Camenas in aquas transfigurant, I. 24.
Candida ſalutis, *vid. Gloſſar.* I. 292.
Candidati diaboli, *vid. Gloſſar.* I. 347.
Capitolium omnium daemonum templum, IV. 125.
Capitolini ludi, IV. 114.

Carcer eſt domus diaboli, in qua familiam ſuam continet, IV. 66.
Carcer habet tenebras, ſed lumen ſunt pii, IV. 67.
Carcer pro palaeſtra, IV. 70.
Carcer Chriſtiano hoc praeſtat, quod eremus prophetis, IV. 68.
in Carcerem ad oſculanda vincula martyris repthrunt mulieres, III. 95.
Cardea dea, II. 373. IV. 169. 360.
Cardo ſalutis eſt caro, III. 226.
Carnalia ſpiritalia ſignificant in lege, III. 229.
Carnalia ſemper in figura ſpiritalium antecedunt, IV. 191.
Carnaliter eos vivere, qui carnis negant reſurrectionem, III. 229.
Caro non tingitur apud Marcionitas, niſi virgo, niſi divortio baptisma mercata, quaſi non etiam ſpadonibus ex nuptiis nata, I. 56. 221.
Caro ſermone dei conſiſtit propter formam, ne quid ſine ſermone, et amplius manu, propter praelationem ne univerſitati compararetur, III. 220.
Caro Chriſti ſancta, III. 138.
Caro terrena materia eſt, ſpiritus caeleſtis, III. 78.
Caro iungitur, et caro de nuptiis tollitur, IV. 122.
Caro quomodo peccatrix dicatur, III. 237. 240. IV. 298.
Caro increpatur in ſcripturis, quia nihil anima ſine carne in operatione libidinis, gulae, violentiae, ſaevitiae, idololatriae, caeterisque carnalibus, non ſenſibus, ſed effectibus, IV. 299.
Caro eſt omne animae cogitatorium, III. 236.
Caro Chriſti ſola erat ex hominis carne ſumenda, ſine viri ſemine, III. 384. cet.
Caro in angelis non putativa fuit, ſed verae et ſolidae ſubſtantiae humanae, I. 139.
Caro Chriſti ex ſemine David, III. 391. cet.
Caro eſt ſponſa, quae in Chriſto Ieſu ſponſum per ſanguinem pacta eſt, III. 340.
Caro ſuos ſinus habet, in aquis, in ignibus, in aliti-

bus, in beſtiis, cum in haec diſſolvi videtur, velut in vaſa tranſfunditur, ibid.
Caro dum miniſtra et famula animae deputatur, conſors et cohaeres invenitur, ſi temporalium, cur non et aeternorum, III. 226.
Caro ſalutis eſt cardo, ibid.
Caro ſignatur, ut et anima muniatur, ibid.
Caro qualis reſurrectura ſit, III. 218.
Caro et ſanguis omnis reſurgunt ex aequo in qualitate ſua, III. 314.
Caro ſeminatur in corruptelâ, dum diſſolvitur in terram, I. 29.
Caro ab exordio conflata, conformata, congenita animae, etiam in omni operatione miſcetur illi, I. 403.
Caro ſpirat quando ſpiritum habet, expirat autem cum illum amittit, I. 364.
Caro noſtra cur non ſtatim reſurgat, III. 379.
Caro ſine anima non homo. III. 286.
Caro ſuscitabitur, ut ſanguis vindicetur, III. 265.
Caro quid aliud, quam terra converſa in figuras ſuas, III. 366.
Carnis varia epitheta, III. 227.
Carnis vocabulum, I. 444.
Carnis afflictatio, hoſtia domino placatoria per humiliationis ſacrificium, IV. 98.
Carnis opera ita apoſtolus damnat, ut carnem damnare videatur, III. 300.
Carnis terrenae teſtimonia, IV. 374.
Carnis nomen, I. 419.
Carnis humanae et ex homine ſumptae teſtimonia, III. 376.
Carnis ſalutem quidam haeretici negant, I. 344.
Carnis virtutes etiam iudicandae, III. 238.
Carnis tunica, III. 395.
Carnis ſpecies, arx animae, III. 236.
Carnis concupiscentia aetatis officia defendit, decoris meſſem requirit, gaudet de contumelia ſua, III. 78.
Carnis proprium paſſionibus corrumpi, III. 287.

de

de Carnis et animae aetate, IV. 43.
Carnis reſtitutio facilior quam inſtitutio, III. 231.
Carnis deſpoliationem apoſtolus vocat circumciſionem, III. 224.
Carnis reſtitutionis cauſa, III. 245.
Carnis redemptor Chriſtus, III. 213.
Carnis recuperandae vota, II. 123.
Carnis ipſum mori eſt, cuius et vivere, III. 225.
Carni nihil proprie exprobrari, niſi in animae ſuggillationem, quod carnem miniſterio ſibi ſubigit, III. 225.
Carnem Chriſti quaeſtionibus distrahere, ibid.
Carnem Chriſti quidam animalem adfirmant, III. 361.
Carnem omni modo reſurrecturam, atque illa ex demutatione ſuperventura, habitum angelicum ſuscepturam, Paulum oſtendere, III. 292.
in Carnem dirigitur, quidquid in ſanguinem praedicatur, ſine qua non erit ſanguis III. 265.
Carnem nihil agere per ſemetipſam, quod non animae deputetur, III. 238.
Carnem quae infuscant non ſolum tenenda, ſed etiam ea quae illuſtrant, obſervanda, III. 228.
Carnem Chriſti in coelis vacuam ſenſu quidam adfirmant, ut vaginam exempto gladio, ſedere, III. 396.
Carnem et animam cur ſubeundo Chriſtus, animam carnalem videatur habuiſſe, III. 367.
Carnem ſuam ſolus Marcion odit, I. 459.
Carnem ſaginari, et ſpiritum eſurire non prodeſt, IV. 65.
Carnem Chriſti non fuiſſe peccatricem, III. 380.
Carnem ab omni vexatione Chriſtus reſtituit, III. 349. 350.
Carnem et ſanguinem quidam pro iudaiſmo accipiunt, III. 314.
Carnem Chriſtus de ſideribus, et de ſubſtantiis ſuperioris mundi an mutaverit, ut docet Philumene, I. 143. III. 365.
in Carne, et cum carne, et per carnem agitur ab anima, quod agitur in corde, III. 236.
de Carne Chriſti volumen Tertulliani, ibid.

Carpocrates magus et fornicarius, IV. 289.
Carpocrates dixit, Chriſtum non ex virgine Mariae natum, ſed ex ſemine Ioſephi; hominem tantummodo genitum, ſane prae caeteris iuſtitiae cultu, vitae integritate meliorem: hunc apud Iudaeos paſſum, ſolam animam ipſius in coelo receptam, eo quod et firmior et robuſtior caeteris fuerit: ex quo colligeret, tentata animarum ſola ſalute, nullas corporis reſurrectiones, II. 70.
Carpocrates tantumdem ſibi de ſuperioribus vindicat, ut discipulis eius animas ſuas iam et Chriſto, nedum apoſtolis et peraequent, et cum volunt praeferant: quas proinde de ſublimi virtute conceperint, deſpectrice mundi potentium principatuum, IV. 258.
Carthago decimanda, III. 209.
Carthaginis conditrix ſe rogo dedit, V. 121.
Carthaginis regina decernet in chriſtianos, III. 169.
Carthaginenſium agones; II. 358.
in Caſeo ex coagulo vis eſt ſubſtantiae, III. 386.
Caſſidem aut perſonam alicui inducere, III. 370.
Caſſius Severus, V. 31.
Caſtigationis divinae indignatione gratulari nos decet, IV. 94.
Caſtitatis exactor omnis maritus, III. 54.
Caſtorum honori ova adſcribunt, IV. 117.
Caſtra tenebrarum, paganismus, IV. 355.
Caſtra lucis, eccleſia, ibid.
Cataclysmus omnium rerum abolitor, V. 98.
Cataphrygae, II. 77.
Catechumeni prima intinctio eſt metus integer, ib.
Catechumeni haereticorum ante ſunt perfecti, quam educati, II. 54.
Catechumenis opus eſt divinis ſermonibus aures rigare, quique infantiae adhuc recentis, nec perfectis luminibus incerta reptant, IV. 51.
penes Catholicos eſſe, id quod a Chriſto inſtitutum eſt, II. 13.
Cato gravis et ſapiens, V. 36.
Cato uxorem ſuam cum amicis communicat, V. 95.

Cato graecas literas ſenex didicit, V. 208.
Catulli Laureolus, II. 164.
Caucaſo abruptior, I. 3.
Caecinna Severus, V. 212.
Cebetis tabula, II. 51.
Cedere de gradu, proverb, II. 12.
Cellae promae, III. 264.
Celtas apud virorum fortium buſta pernoctare, IV. 333.
Cenſores divinitatis, I. 62.
Cenſum Auguſti teſtem fideliſſimum dominicae nativitatis romana archiva cuſtodiunt, I. 200. 261.
Centurionis fides, I. 254.
Ceraſa Lucullus ex Ponto primus in Italia promulgavit, V. 34.
Cerberi tragoediae, IV. 347.
Cerdon de Chriſti nativitate et reſurrectione carnis varie ſenſit, II. 74.
Cerdon introduxit duo initia, id eſt, duos deos, unum bonum, et alterum ſaevum cet. I. 5. II. 74.
Cereales ludi, IV. 115.
Ceres Pharia, V. 44.
Cereris ſacerdotes viventibus etiam viris et conſentientibus amica ſeparatione viduantur, III. 169.
Cereri tenebricoſae veſtes placent, V. 213.
Cereri ſacrificant Aediles et Flaminicae, IV. 158.
Cerinthus Chriſtum ex ſemine Ioſeph natum proponit, hominem illum tantummodo ſine divinitate contendens, ipſam quoque legem ab angelis datam perhibens, Iudaeorum deum non dominum, ſed angelum promens, II. 71.
Cervus ſagitta transfixus, et ut ferrum et irrevocabiles, moras eius de vulnere expellat, ſcit ſibi dictamo medendum, IV. 63.
Cervus aetatis ſuae arbiter ſerpente paſtus, veneno languescit in iuventutem, V. 210.
Chaldaeum ſemen in Aegypto educatur, V. 209.
Chamaeleontis natura, V. 205.
Charis, II. 152.
Charismata expugnare, II. 190.

Charon Lampacenus hiſtoriographus, IV. 309.
Cherubim et Seraphim ſimplex ornamentum, I. 102.
Chilon Spartanus dum victorem Olympiae filium amplectitur, prae gaudio ſpiritum exhalat, IV. 320.
Chriſtianae ſapientiae afflatu, tota vis daemonum cedit, IV. 211.
Chriſtianae ſanctitatis antiſtites duae, III. 148.
Chriſtianae obſervationes, IV. 141.
Chriſtianam ſectam mentiti ſunt olim, III. 208.
Chriſtianarum literarum nullum ius capiunt non Chriſtiani, II. 48.
Chriſtianismus ſtoicus, platonicus, dialecticus, II. 10.
Chriſtianismus aedificatur, quum adfligitur, III. 210.
Chriſtianum nomen non omnes imperatores perſecuti ſunt, V. 17.
Chriſtianus nullius eſt hoſtis, nedum imperatoris: quem ſciens a deo conſtitui, neceſſe eſt ut et ipſum diligat, et revereatur, et honoret et ſalvum velit cum toto romano imperio, quousque ſeculum ſtabit, tamdiu enim ſtabit, III. 203.
Chriſtianus nusquam aliud eſt, IV. 355.
Chriſtianus animo adverſus libidinem coecus eſt, V. 110.
Chriſtianus in daemonas accepit poteſtatem, III. 189.
Chriſtianus nec inimicum laedit, V. 110.
Chriſtianus qui non eſt, mortuus eſt, III. 344.
Chriſtianus credit quod traditum eſt, ibid.
Chriſtianus extra carcerem ſeculo renuntiavit, in carcere etiam carceri, IV. 67.
Chriſtianus nemo, niſi qui ad finem usque perſeveraverit, II. 4.
Chriſtiani non aliter ex ethnicis fiant, niſi prius perditi, et a deo requiſiti, et a Chriſto reportati, IV. 381.
Chriſtiani veri deſcribuntur, III. 201. 208.
Chriſtiani magis damnati quam abſoluti gaudent, III. 201.
Chriſtiani ſpiritualium ſectatores, III. 53.

Chriſtiani non aliunde noscibiles quam de emendatione vitiorum priſtinorum, III. 204.
Chriſtiani ad beſtias, olim clamatum, V. 98.
Chriſtiani numquam inventi ſunt ſeditioſi, aut contrarii magiſtratibus, III. 202.
Chriſtiani fiunt non nascuntur, V. 48.
Chriſtiani inſtitutio eſt de porticu Salomonis, II. 10.
Chriſtiani ad leones, III. 129. V. 98.
Chriſtiani de ſolo nomine olim condemnati, V. 10.
Chriſtiano amplius quaerere non licet, quam quod inveniri licet. Porro non amplius inveniri licet, quam quod a deo discitur, IV. 214.
Chriſtiano coelum ante patet quam via, IV. 394.
Chriſtianorum nomen a Chriſto deductum, I. 236.
Chriſtianorum quod eſt, non omnium eſt credere, IV. 220.
Chriſtianorum ea eſt lex, quae omnibus benefacit, et nulli eſt detrimento, V. 96.
Chriſtianorum vita inculpata, III. 206. 207.
Chriſtianorum cauſa, V. 1.
Chriſtianis multi praeſulum gentilium benevoluerunt, III. 206.
Chriſtianos ad leonem, III. 253. V. 98.
erga Chriſtianum nomen iniquitatis odium, V. 2.
Chriſtianos oportet lucere in mundo ut filios lucis, II. 217.
a Chriſtianis converti ad philoſophos, de eccleſia in academiam et porticum, II. 80.
Chriſtus bellator I. 150. II. 306.
Chriſtus bellipotens et armiger accipiet ſpolia, non ſolius Samariae, verum et omnium gentium, II. 302. 307.
Chriſtus in perſona Moyſis figuratur, I. 113.
Chriſtus eſt ſignaculum omnium prophetarum, adimplens omnia quae retro erant de eo nuntiata, II. 323.
Chriſtus duodecimo Tiberii Caeſaris anno revelatus, I. 26. 299.
Chriſtus anno XV. Tiberii de coelo manare dignatus eſt, I. 33.

Chriſtus non alterius dei, quam creatoris circumlator, I. 39. 121.
Chriſtus inglorius, ignobilis, inhonorabilis, I. 158.
Chriſtus lignum humeris ſuis portavit, inhaerens cornibus crucis corona ſpinea in capite eius circumdata, II. 331.
Chriſtus ſolus novus rex novorum aevorum, I. 164.
Chriſtus talis probatus, qualiter annunciabatur, I. 166.
Chriſtus fabri aut quaeſtuariae an ſit filius, IV. 143.
Chriſtus nullius poenitentiae debitor tinctus eſt, IV. 206.
Chriſtus quomodo baptizarit, IV. 197.
Chriſtus dicitur a chrismate, quod eſt unctio, quae domino nomen accommodavit, IV. 192.
Chriſtus ex deo natus et ex carne hominis, III. 357.
Chriſtus ſecundus Adam, III. 393.
Chriſtus ex Mariae carne eſt, dum ex ſemine eſt David, I. 167.
Chriſtus niſi ignoratur, nihil pati poſſit, I. 130.
Chriſtus ſemper in prophetis locutus, ſpiritus ſcilicet creatoris, I. 131. 228.
Chriſtus filius et ſpiritus et ſubſtantia creatoris, I. 132.
Chriſtus iudaismi exorbitator et deſtructor, I. 133.
Chriſtus in S. S. promiſſus ſordidatus et ornatus, I. 135.
Chriſtus fundamentum credentium, I. 396.
Chriſtus in ſeceſſu montis etiam veſtimenta luce mutaverat, ſed lineamenta Petro agnoscibilia ſervaverat, IV. 252.
Chriſtus non bellipotens ſed paciferus repromiſſus, I. 171.
Chriſtus regnum novum annunciat, I. 179. ſeqq.
Chriſtus ſequeſter dei et hominum, III. 339.
Chriſtus piscatores elegit ad praeconium evangelii, non ſophiſtas, I. 206.
Chriſtus cur Nazareus vocatus, I. 203.
Chriſtus maxime dignoscitur ex verbi poteſtate, I. 209.

Chriſtus verus disceptator et elimator humanarum macularum, I. 334.
Chriſtus dominus et ſabbathi et legis, et omnium paternarum dispoſitiónum, I. 244.
Chriſtus aeternae non longae vitae invitator, I. 294.
Chriſtus ex virgine Maria natus; ſupplementum legis et prophetarum, I. 187.
Chriſtus cur dictus magni conſilii angelus, III. 376.
Chriſtus ab hominibus, non a ſpiritibus immundis volebat ſe filium dei agnosci, I. 204.
Chriſtus reſpuit immundi ſpiritus praeconium, I. 205.
Chriſtus a primordio egit in patris nomine, I. 213.
Chriſtus accepit a patre hominem, carnis et animae texturam, III. 277.
Chriſtus in perſona Moyſi figuratus, patris deprecator, et oblator animae ſuae pro populi ſalute, I. 113.
Chriſtus non glorificatur ante paſſionem, III. 301.
Chriſtus per trophaeum crucis triumphavit, I. 264.
Chriſtus homo, quia caro, non quia anima, III. 323.
Chriſtus Ieſus catholicus patris ſacerdos, I. 210.
Chriſtus qui venturus eſt, an iam venerit, II. 288.
Chriſtus non poterat inter homines niſi homo videri, III. 371.
Chriſtus et viſus et auditus et congreſſus, arbiter patris et miniſter, miscens in ſemetipſo hominem et deum, in virtutibus deum, in puſillitatibus hominem, I. 116.
Chriſtus cur homo, et filius hominis, ſi nihil hominis et nihil ex homine habet, III. 353.
Chriſtus moriendo deſcendit ad animas prophetarum et patriarcharum, IV. 222. 324.
Chriſtus quid a patre acceperit, III. 277.
Chriſtus etſi in hominis figura propoſuerat latere, nihil tamen de impatientia hominis imitatus eſt, IV. 78.
Chriſtus figuratus in tauro, II. 315. I. 161.
Chriſtus natus ex virgine, ſupplementum legis et prophetarum, I. 187.

Chriſtus eſt ſpiritus creatoris, I. 156.
Chriſtus ſponſus, I. 220.
Chriſtus ſpiritus dei ſemper fuit ante carnem quoque, I. 405.
Chriſtus natus ex virgine, III. 348.
Chriſtus quo anno paſſus, II. 292.
Chriſtus nocte natus, lux veritatis futurus ignorantiae tenebris, I. 424.
Chriſtus verum dei templum, II. 329.
Chriſtus Ieſus in ipſo nominis ſacramento, verus et ſummus ſacerdos patris eſt, I. 135.
Chriſtus cogitabatur homo futurus, quando limus exprimebatur, II. 221.
Chriſtus proprius et legitimus dei antiſtes, praeputiati ſacerdotii pontifex, I. 412.
Chriſtus filius dei viſibilis pro modulo derivationis, II. 217.
Chriſtus homo deo mixtus, III. 379.
Chriſtus ſolus homo ſine peccato, quia et deus Chriſtus, IV. 300.
Chriſtus agnus dei ab Ioanne appellatur, II. 237.
Chriſtus ab Adam usque ad patriarchas et prophetas, in viſione, in ſomno, in ſpeculo, in aenigmate, ordinem ſuum praeſtruens ab initio ſemper, II. 227.
Chriſtus dei filius non pater eſt, II. 239.
Chriſtus an nomen ſit, et non appellatio potius, II. 260.
Chriſtus panis, quem pater praeſtitit de coelo, II. 246.
Chriſtus vicarium ſe patris oſtenderat, per quem pater et videretur in factis, et audiretur in verbis, et cognosceretur in filio, facta et verba patris adminiſtrante, II. 250.
Chriſtus exivit a patre, ut radius ex ſole, ut rivus ex fonte, ut frutex ex ſemine, II. 243.
Chriſtus filius fuit in dei et regis et domini omnipotentis et altiſſimi nomine, II. 240.
Chriſtus humanae naturae vocabulum, II. 263.
Chriſtus repraeſentator patris, II. 251.

Chriſtus authenticus pontifex dei patris, I. 334.
Chriſtus fons aquae vitae, II. 329.
Chriſtus nunquam ſine aqua, IV. 194.
Chriſtus quo anno datus, II. 297.
Chriſtus alter qui apparuit ſub Tiberio, alter qui a creatore promittitur, I. 28.
Chriſti patientia deſcribitur, IV. 78. 79.
Chriſti paſſio deſcribitur, I. 164.
Chriſti originalia inſtrumenta delere Marcion auſus eſt, III. 344.
Chriſti regnum et nomen ubique porrigitur, II. 292.
Chriſti duo habitus a prophetis demonſtrantur, et totidem adventus eius praenotantur, II. 335.
Chriſti nomen non ex natura veniens, ſed ex diſpoſitione, proprium eius efficitur, a quo diſpoſitum invenitur, I. 153.
Chriſti inſtitutio quaerenda, et cuſtodienda, II. 13.
Chriſti regnum in omnes nationes, I. 419.
de Chriſti nomine multa in medium producuntur, IV. 233.
Chriſti amor erga homines, III. 368.
Chriſti venturi ducis tempora ſunt requirenda in Daniele, III. 369.
Chriſto ſervabatur omnia retro occulta nudare, dubitata dirigere, praelibata ſupplere, praedicata repraeſentare, III. 212.
Chriſtum confitemur ſemper egiſſe in dei patris nomine, ipſum ab initio converſatum, ipſum congreſſum cum patriarchis et prophetis, filium creatoris, ſermonem eius quem ex ſemetipſo proferendo filium fecit, I. 115.
Chriſtum verum eſſe hominem probatur, I. 214.
Chriſtum in lege figurate praedicatum, quo nec a Iudaeis omnibus potuerit agnosci, I. 434.
Chriſtum contrectat, Chriſtum exorat, qui ad fratrum genua ſua protendit, IV. 61.
Chriſtum nasci ex ſemine humano non competebat, III. 382.
Chriſtum non ex divina ſed ex humana ſubſtantia mortuum dicimus, II. 264.

Chriſtum Iudaei planum in ſignis, et aemulum in doctrinis exiſtimabant, I. 133.
Chriſtum pecunia conſtare non decet, III. 196.
Chriſtum in hodiernum diem Iudaei negant veniſſe, quia non in ſublimitate venerit, I. 136.
Chriſtum phantasma fuiſſe Marcionitae dicunt, I. 136.
Chriſtum varie olim ethnici in dedecus chriſtianorum depinxerunt, V. 16.
Chriſtum in ſimilitudine carnis peccati fuiſſe, III. 379.
Chriſtum mendacio Marcion dimidiat, III. 351.
Chriſtum alium eſſe conſtituit Marcion, qui tiberianis temporibus a deo quondam ignoto, revelatus ſit in ſalutem omnium gentium. Alium qui a deo creatore in reſtitutionem iudaici ſtatus ſit deſtinatus, quandoque venturus, I, 196.
per Chriſtum pater plenius manifeſtatus, II. 217.
Chriſtum dei et veteres et novae filium dei ſcripturae omnes praefiniunt, II. 249.
poſt Chriſtum Ieſum nobis curioſitate non opus eſt, non inquiſitione poſt evangelium, II. 11.
Chriſtum bellatorem Iudaei fore dicunt, II. 302.
Chriſtum venturum Iudaeos refutare, II. 289.
Chriſtum ipſum eſſe filium et patrem, quidam dixere, II. 77.
Chriſto filio dei ſoli ſervatur ſine delicto manere, II. 4.
de Chriſto multi varie ſentiunt, dicunt, et ſcribunt, IV. 289.
in Chriſto Ieſu duae ſubſtantiae, divina et humana, II. 263.
Chryſippus ad elleborum, IV. 221.
Chryſippi aſſentator, IV. 32.
Chryſippi ſententia de anima, IV. 217.
Cibum Chriſtus deſideravit, ut oſtenderet discipulis ſe etiam dentes habere, I. 362.
de Cibis ſi lex aliquid detrahit, et immunda pronuntiat animalia, quae aliquando benedicta ſunt, conſilium exercendae continentiae intellige, et fraenos impoſitos illi gulae agnosce, quae cum panem

nem angelorum ederet, cucumeres et pepones Aegyptiorum deſiderabat, I. 95. 96.
Ciceronis dignitatem parvuli etiam nunc gerula iam ſua inſpexerat, IV. 310.
Ciceronianae menſae, IV. 284.
Cincius Severus Thiſtri dedit remedium quomodo reſponderent chriſtiani, ut dimitti poſſent, III. 206.
Circenſium ludorum pompa, IV. 116.
Circulatorius coetus, III. 354.
Circumcidenda praeputia cordis, II. 278.
Circumciſio an purget hominem, IV. 275.
Circumciſio nota ſervitutis, IV. 394.
Circumciſio populo in ſignum data, non in ſalutem, II. 276.
Circumciſio octavi diei propter mortis comminationem obſervata, II. 274.
Circumciſio carnalis et ſpiritualis, II. 278.
Circumciſionem acceperat Abraham, quae in ſignum temporis illius, non in ſalutis praerogativam, II. 275.
Circus ſoli principaliter conſecratur, IV. 117.
Circus a Circe dictus, ibid.
Circi furentis voluptates, I. 53.
Civitatis purulentias elicere, V. 208.
Claudius Herminianus in Cappadocia cum indigne ferens uxorem ſuam ad chriſtianos transiſſe chriſtianos crudeliter tractaſſet, ſolusque in praetorio ſuo vaſtatus peſte cum vivus vermibus ebuliſſet: Nemo ſciat, aiebat, ne gaudeant chriſtiani. Poſtea cognito errore ſuo, quod tormentis quosdam a propoſito ſuo excidere feciſſet, pene chriſtianus deceſſit, III. 205.
Claudii Saturnini liber de coronis, IV. 348.
Clavis eſt interpretatio legis, I. 303.
Clavis reſurrectionis, Chriſtus, II. 343.
Claves regni coelorum, II. 373.
Clazomenii Hermotimum templo conſolantur, IV. 305.
Cleanthis opinio de anima, IV. 217.

Cleanthis teſtimonium de anima, IV. 267.
Clemens Romanorum eccleſiae epiſcopus a Petro ordinatus, II. 40.
Clementiae coeleſtis abundantia, libidinem ne faciat humanae temeritatis, IV. 55.
Cleonymus Pyctes ab Achille curatur in ſomniis, IV. 310.
Cleopatra conregnavit ſub Auguſto XIII. annis, II. 296.
Cleopatrae mors, IV. 71.
Clidemus Athenienſis dum ab hiſtrionibus ob praeſtantiam auro coronatur, prae gaudio moritur, IV. 320.
Clypeo alieno uti, proverb., III. 216.
Coecitatis duae ſpecies, V. 30.
Cogitatus an per carnem adminiſtrantur, qui per carnem dignoſcuntur extrinſecus, I. 402.
Cogitatus ſine opere et ſine effectu, carnis eſt actus, III. 236.
de Coelo in coenum, proverb., IV. 139.
Coelos trecentos ſexaginta quinque ab angelis inſtitutos, II. 61.
de Coelis quidam deveniſſe ſe credunt, IV. 251.
Coena chriſtianorum qualis, V. 96.
Coenae paratura, vitae aeternae ſaturitatem figurat, I. 317.
Colarbaſus novam haereſin ex graecorum alphabeto compoſuit, II. 74.
Colere humani iuris et naturalis poteſtatis eſt unicuique quod putaverit, III. 202.
Colit error humanus omnia, praeter ipſum omnium conditorem, IV. 149.
Colloquium familiaritatis indicium, I. 273.
Colophonis ſcaturigo daemonica lymphaticos efficit, IV. 315.
Colores adulteri non a deo ſed a diabolo, interpolatore naturae, III. 44. 55.
Columba avis non ſolum innocua, ſed et pudica, III. 151.
Columba a primordio divinae pacis praeco, II. 145.

Columba felle caret, IV. 190.
Columbae corpus ubi sit, resumpto spiritu in coelum, III. 348.
Columnae sessiae a sementationibus IV. 117.
Coma mulieri pro operimento est, III. 16.
Commeatus delinquendi, IV. 62.
Cominus accedere ad congressum, III. 390.
Communicare ius pacis, et nomen fraternitatis, III. 4.
Communicatio pacis, II. 24.
Communio ecclesiastica, II. 41.
Conceptuum stabula, IV. 393.
Concionatores non pretio eligantur, sed testimonio, tum vitae, tum doctrinae, IV. 123.
Conchae maris poma, III. 42.
Concoctio caloris non frigoris operatio est, IV. 362.
Concubitum libido, non conditio foedavit, IV. 270.
Concupiscentia naturalis proprie unica est alimentorum, quam deus in primordio condidit, IV. 295.
Concupiscentia oculis arbitris quando utatur, ibid.
Concupiscentiam nobis dat apostolus, IV. 241.
Confiteri peccata et turpitudines non publice, IV. 207.
Confitendorum potius delictorum exempla, quam negandorum, nobis proponuntur in Cain et Adam, I. 110.
Confessio simplex et exerta in martyris nomine, I. 351.
Confessio satisfactionis consilium est, dissimulatio contumaciae, IV. 59.
Confessio persecutione deducitur, et persecutio in confessione finitur, II. 375.
Confessio tantum relevat delictum, quantum dissimulatio exaggerat, IV. 59.
Confessionem amat Christus, I. 304.
a Compressione sexum subducere, III. 333.
Coniugium in terris filiorum non sine consensu patrum rite et iure contrahitur, III. 101.
Connubium Marcion aufert, I. 400.
Connubium aversatur deus Marcionis, I. 281.
Connubii fructus, I. 281.

Conſtituere et concipere licet omni fideli, dumtexat quod deo congruit, quod disciplinae conducat, quod ſaluti proficiat, IV. 343.
Conſualia, IV. 113.
Conſuetudo etiam in civilibus rebus pro lege ſuscipitur cum deficit lex, IV. 342.
Conſuetudo fere initium ab aliqua ignorantia, vel ſimplicitate fordida, in uſum per ſucceſſionem corroboratur, et ita adverſus veritatem vindicatur, III. 1.
Conſuetudinis vis, III. 4.
Conſuetudinem nemo reſpuit, quam damnare non poteſt, ibid.
Conſus apud metas ſub terra dilitescit, IV. 114. 117.
Contendendi vi amitti veritatem, III. 272.
Contentum ponere, pro eo quod continet, I. 390.
Continentiae bonum praefert apoſtolus, tamen coniugium et contrahi permittit; uſui eſſe, et magis retineri, quam disiungi ſuadet, I. 400.
Continentia legem nuptiarum honorat, licentia temperat, III. 133.
Continentiae conſilia, II. 266.
Continentiae votum, III. 23.
per Continentiam negotiaberis magnam ſubſtantiam, ſancta parſimonia carnis ſpiritum acquires, III. 125.
Contumacia timorem ſubvertit, IV. 49.
Contumeliae natura, IV. 206.
Converſatio, I. 331.
Convivium dominicum, III. 95.
Convivium Chriſtianorum quale, V. 96.
Convivarum admonitor ſpiritus ſanctus, I. 317.
Convocationes nocturnae, III. 94.
de Corio ſuo ludere, V. 206.
Cornelius Nepos, V. 31.
Cornelius Tacitus mendaciorum loquaciſſimus, V. 43.
Corona Chriſti ſpinea, IV. 361.
Corona magna, IV. 348.
Corona Chriſtianorum militum, IV. 357.
Corona in capite feminae nihil aliud quam formae lena, quam ſumma laſciviae nota, extrema negatio

verecundiae, conflatio illecebrae, IV. 361.
Coronae origo de mendacio erubescenda eſt, IV. 247.
Coronam redimere ſub gladio, II. 53.
Coronam geſtavit Chriſtus, IV. 350.
Corporalis diſpoſitionis fideliſſima indicia, III. 274.
Corpus omne anima neceſſe eſt compleri, et animam omnem corpore obduci, IV. 196.
Corpus cum evigilaverit redditum officiis ſuis, reſurrectionem mortuorum tibi adfirmat, IV. 281.
Corpus domini accipere, IV. 16.
Corpus in modum crucis eſt, IV. 163.
Corpus Chriſti in pane cenſetur, IV. 8.
Corpus carens anima, carebit et ſenſu, IV. 242.
Corpus hominis an operatio angelorum ſit, III. 219.
Corpus iſtud, Platonis ſententia, eſt carcer, IV. 322.
Corpus vice ſepulcri concluſam animam in ſecularis vitae morte an detineat, III. 246.
Corpus corpori iuxta collocando ſpatium receſſu communicaſſe in coemeterio, IV. 318.
Corpus noſtrum figulatum de limo, III. 245.
Corpus, apoſtolica ſententia dei eſt templum, cum in Chriſto eſt, ibid.
Corpus hominis non aliud intelligitur, quam omnis iſta ſtrues carnis, quoquo genere materiarum concinnetur atque varietur, quod videtur, quod tenetur, quod denique ab hominibus occiditur, III. 278.
Corpus eſt quod amittit animam, et moriendo ſit mortuum, I. 410.
Corpus carnalium operum vas eſt, anima eſt autem, quae in illo venenum alicuius mali facti temperat, I. 419.
Corpus eſt ſui generis, omne quod eſt, III. 369.
Corpus ſuum panem fecit, I. 358.
Corpus Chriſti panis, ibid.
Corpus animale quomodo dicatur ſeminari, III. 321.
Corporis dominici opimitate vesci, I. 389.
Corpori ſuo figuram panis dediſſe Chriſtum, I. 358.
Corporis eadem habitudo etiam in gloria permanet, III. 324.

Corporis divini et humani magna diverſitas, I. 91.
Corporis neglectus, III. 228.
Corporis nullius ſanguis poteſt eſſe, niſi carnis, I. 359.
Corpori omni coloris proprietas adhaeret, IV. 226.
Corpore et ſanguine Chriſti vescitur caro, ut et anima de deo ſaginetur, III. 226.
Corpora eadem recepturas in reſurrectione animas, in quibus deceſſerunt, IV. 328.
Corpora medicata condimentis ſepulturae, cur mauſoleis et monumentis ſequeſtrantur, III. 264.
Corporum vitiatio accidens res eſt, integritas propria eſt, III. 329.
Corporum contemptum ad martyriorum praeſtantiam refert, III. 294.
Corporibus ſalutem eſſe promiſſam negat Baſilides, III. 213.
Corpulentia putativa, I. 143.
Corruptivum aliud, et aliud corruptela, III. 317.
Craſſi copia, V. 35.
Craſſus per riſum moritur, IV. 320.
Cratetis veſtiendi mos, V. 215.
Cratippus ſcriptor, IV. 310.
Creatoris magnitudo in animalibus, I. 24.
Credendum nihil temere, I. 369.
Credentium maior pars ſimplices, imprudentes, et idiotae, I. 269.
Crepidae graecatae, V. 201.
Crepitaculum, II. 302.
Cretes mendaces, IV. 254.
Critae pro cenſoribus, II. 352.
Critias ex ſanguine animam conſtare dixit, IV. 217.
Critolai opinio de anima, IV. 216. 217.
Croeſus teſtudinem cum agnina carne clanculum coxit, V. 63.
Crucis habitus neceſſarius dimicaturis adverſus diabolum, I. 162.
Crucis ſignaculo frontem terere ad omnem aditum, et exitum, ad veſtitum, ad calceatum, ad lavacra, ad

ad menſas, ad lumina, ad cubicula, ad ſedilia, quaecunque nos converſatio exercet, IV. 341.
Crucis propria atrocitas, II. 318.
Cruce ſignare lectulum et corpusculum, III. 95.
Culpa multum differt inter cauſam et culpam, inter ſtatum et exceſſum, I. 57.
Cultum nullum a deo maledictum, niſi muliebrem in viro, IV. 171.
Cultum feminae habitum dicimus, quem mundum muliebrem vocant, III. 40.
Cuneum congreſſionis primum armare, II. 147.
Cuneo occurrere, proverb., III. 214.
Cupiditas non in concupiscentia alieni, tantum eſt conſtituta, IV. 87.
Cupiditatem omnium malorum eſſe radicem, ibid.
Cupiditatem carnis quibus excuſationibus coloremus, III. 127.
Curiis pater Faliscorum in honore eſt, V. 70.
Curioſitas Chriſtianis vitanda in rebus divinis, II. 10.
Curioſitatis libidinem effundere, II. 18.
Curioſitatem exercent haeretici in negotio ſalutis, II. 43.
Curioſitates multae ſuspectae in expoſitione parabolarum, IV. 386.
Cuſtodiarium, IV. 67.
Cybele Romam migravit, V. 71.
Cygnus de ſinu Socr. demulſit homines, IV. 310.
Cyrus Aſiam et merſit et preſſit, IV. 309.
Cyrus regnavit XXIV annis, II. 295.

D

Daemon ſe cum anima conferre ſolet ex ſocietate ſubſtantiae et ex diverſitate naturae, IV. 267.
Daemonem adiurare, III. 125.
Daemonum pabula, III. 203.
Daemonum libidines in ſomniatores, IV. 313.
Daemonio pene nullum hominum carere, IV. 330.
Daemonium oraculi Pythii, IV. 15.
Daemones reſpuere, revincere, quotidie traducere, et de hominibus expellere, III. 203.

Daemones nullum nomen habent ſingulare, ſed ibi nomen inveniunt ubi et pignus, IV. 169.
Daemonia conſiſtunt in mortuorum idolis, IV. 124.
Daemonia magiſtratus ſunt ſeculi huius, IV. 174.
a Daemoniis liberare, curatio eſt valetudinis, I. 205.
Dalmatae feroces, IV. 254.
Damascus Arabiae retro deputabatur, antequam transſcripta eſſet in Syrophoenicem, ex diſtinctione Syriarum, I. 149. II. 305.
Damigeron, IV. 329.
Damnationis tradux unde venerit, IV. 33.
Daniel Dario ſubnixus tamdiu fuit in officio, quamdiu a periculo disciplinae vacaret, II. 295.
cum Daniele trina fraternitas legumine ſolo contenti, ne regiis ferculis contaminarentur, II. 402. IV. 313.
Dardanus, IV. 329.
Darius regnavit Babyl. et Parthis, II. 291.
Darius qui et Melas nominatus eſt viginti duobus annis regnavit, II. 296.
Darius quot annis regnaverit, II. 295.
David delicta in domum Uriae confeſſus, veniam aſſecutus eſt, I. 94.
David uni genti iudaicae praefuit, I. 232.
David vir bonus ſecundum cor domini, poſtea caedis et ſtupri reus eſt, II. 3.
David Uriae caedem cum cauſa eius moechia confeſſione purgavit, IV. 378.
Debitores quomodo olim puniti, V. 14.
Debitum in ſcripturis; delicti figura eſt, IV. 9.
Decor naturaliter invitator libidinis, III. 50.
Decor non eſt accuſandus ut felicitas corporis, ut divinae plaſticae acceſſio, ut animae aliqua veſtis urbana; timendum tamen eſt vel propter iniuriam et violentiam ſpectatorum, III. 52.
Dedecus voluptuoſum reſumi, III. 74.
Defuncta oratione ſacerdotis facta excitatur, IV. 318.
Defuncti a Scythis comeduntur, V. 27.
Defunctos ea praeſumtione vulgus colit, qua animas eorum manere confidit, I. 409.
Defunctis parentare, II. 211.

pro Defunctis offerre annuis diebus, III. 154.
Deiuratio quid, IV. 181.
Delatores Chriſtianorum damnantur, V. 161.
Delictum defuſum in varias criminum venas de ſuo fonte, IV. 83. 84.
Delictum primordiale expiatur maioris abſtinentiae operatione, II. 396.
Delictum omne aut venia expungit, aut poena, IV. 370.
Delictum omne aut agitur, aut cogitatur, IV. 46.
Delicti ſui reum unumquemque futurum, I. 98.
Delicti durior frons eſt, ab ipſo et in ipſo delicto impudentiam docta, III. 5.
Delicti immiſſio a diabolo, irrationale autem omne delictum, IV. 240.
Delicti ceſſatio, radix eſt veniae, IV. 393.
Delicta voluntatis interdicta, IV. 47.
Delicta principalia, IV. 85.
Delicta non in carne apparent, qua nemo ſuper cutem portat maculam idololatriae, aut ſtupri, aut fraudis, IV. 189.
Delicta ſunt quaedam quotidianae incurſionis, quibus omnes ſumus obiecti, IV. 426.
Delictorum capitalium ſeptem maculae, I. 208.
Delictorum quaedam eſſe carnalia, id eſt, corporalia, quaedam vero ſpiritualia, IV. 45.
Delictorum ſenſus etiam ſine effectibus imputari ſolent animae, IV. 299.
Delinquendi nulla eſt neceſſitas, quibus una eſt neceſſitas non delinquendi, IV. 355.
Deliciae discutiendae, quarum mollitia et fluxu fidei virtus effeminari poteſt, III. 71.
Delphinos Neptuno vovere, IV. 117.
Democritus indigentiam ſpiritus ſomnum vocat, IV. 302.
Democritus excaecat ſeipſum quod mulieres ſine concupiscentia aſpicere non poſſet, V. 109. 110.
Democriti ſententia de anima, IV. 234.
Demoſthenis eloquentia, V. 36.

Demutatio ab omni argumento perditionis discernenda, III. 326.
Demetrius Phalereus, grammaticus probatissimus, V. 49. 51.
Dentes incorruptos permanere, qui ut semina vetinentur fructificaturi corporis in resurrectione, III. 293.
Dentes dati ad pulsus linguae temperandos, ad vocis articulos offensione signandos, III. 337.
Dentium statio, III. 335.
Depalans, II. 118.
Deverare bilem, III. 324.
Deus quid sit, I. 5.
Deus compositè, materia incondite moventur, II. 138.
Deus an crucifixus sit, III. 351.
Deus quod proposuit et revelavit, medio spatio seculorum in figuris et aenigmatibus et allegoriis praeministravit, I. 394.
Deus commune vocabulum factum est vitio erroris humani I. 420.
Deus quadraginta annis in deserto pavit iudaicum populum, I. 268.
Deus perfectus in omnibus, I. 45.
Deus est timendus, I. 53.
Deus non est causa peccati, I. 79.
Deus non vocis sed cordis auditor est, IV. 15.
Deus ignotus esse non debuit, et Christus agnosci debuit, I. 125.
Deus ignorari nec potuit, nec debuit, I. 16. 19. 30.
Deus sine causa, i. e. sine re esse non potest, I. 22.
Deus pusillus inventus est, ut homo maximus fieret, I. 116.
Deus auctoritatem praestat, non deo disciplina, I. 223.
Deus universitatis conditor, mundi totius gubernator, hominis plasmator, universarum gentium sator, II. 272.
Deus visus secundum hominum capacitates, non secundum plenitudinem divinitatis, II. 219.

Deus ſolus erat ante omnia, ipſe ſibi et mundus, et locus, et omnia, II. 197.
Deus in terris egit, et humani habitus humilitatem ſuscepit, I. 91.
Deus pater inviſibilis pro plenitudine maieſtatis, II. 219.
Deus eſt ſermo, ſed apud deum, quia ex deo deus; quia cum patre apud patrem, II. 224.
Deus ſolus ſine peccato, et ſolus homo ſine peccato Chriſtus, quia et deus Chriſtus, IV. 300.
Deus ſolus ſine origine, I. 369.
Deus alius perſonae non ſubſtantiae nomine, ad diſtinctionem, non ad diviſionem II. 213.
Deus exactor innocentiae, malitiam excogitatam odit, IV. 309.
Deus pater impaſſibilis et incompaſſibilis, II. 264.
Deus vere crucifixus, vere mortuus, vere reſuscitatus, III. 351.
Deus quod damnat, nusquam et nunquam excuſatur, IV. 133.
Deus non magis creditur, quam cum magis timetur, III. 172.
Deus ſicut homini vitae ſpatium indixit, ita homo ſibi mortis ſtatum attraxit, I. 75.
Deus aliud, et aliud quae dei, I. 88.
Deus ſi non unus eſt, non eſt, I. 89. II. 101.
Deus ſemper notus nunquam latuit, quia ſemper illuxit, I. 60.
Deus omnibus naturaliter notus de teſtimoniis operum, III. 24.
Deus ſummum eſt magnum, et forma, et ratione, et vi, et poteſtate, I. 6.
Deus unicus eſt, et non aliter deus, niſi ſummum magnum ibid.
Deus non eſt contentioſus, III. 202.
Deus verſipellis Monarchianorum, II. 248.
Deus nec natus omnino, nec factus eſt, II. 88.
Deus puniturus eſt in iuſtitia, III. 377.
Deus ſolus perfectus, I. 92.

Deus de incorruptibilitatis proprietate ſolus felix, I. 92.
Deus in quantum eſt deus, nec malum admittit, nec bonum damnat, et in tantum nec poenitentiae boni aut mali apud eum locus eſt, I. 108.
Deus quando magis creditur, niſi cum magis timetur? III. 193.
Deus nasci ſe patitur in utero matris, et exſpectat, natus adolescere ſuſtinet cet. IV. 78.
Deus omnium conditor, nihil non ratione providit, diſpoſuit, ordinavit: nihil non ratione tractari intelligique voluit, IV. 41.
Deus de noſtro iuſtus, de ſuo optimus, III. 234.
Deus non alia lege credendus eſt, quam ut omnia poſſe credatur, III. 230.
Deus etſi natura bonus, tamen et iuſtus, IV. 369.
Deus in omnia ſufficit, nihil a conſpectu eius remotum, IV. 46.
Deus de Epicuri ſchola, I. 47.
Dei hoc principaliter proprium eſt, nullius exempli capere comparationem, I. 7.
Deus ſermonem protulit ſicut radix fruticem, et fons fluvium et ſol radium, II. 204.
Deus ex ſubſtantia non ex nomine deputatur, I. 13.
Deus ſi neque aemulatur, neque irascitur, neque damnat, neque vexat, utpote qui nec iudicem praeſtat, non invenio, quomodo illi disciplinarum ratio conſiſtat et quidem plenior, I. 50.
Deus iuſtus iudex, I. 89.
Deus ſeverus iudex, I. 90.
Deus ſolus de incorruptibilitatis proprietate felix, I. 93.
Deus neque damnat iudicia ſua praeterita, nec ignorat futura, I. 104.
Deus et quidem ſublimior tanta humilitate faſtigium maieſtatis ſuae ſtravit, ut etiam morti ſubiiceret, et morti crucis, I. 114.
Dei nomen dicimus ſemper fuiſſe apud ſemetipſum et in ſemetipſo, dominum vero non ſemper, I. 81.
Deum ante univerſitatis conſtitutionem ſolum non fuiſſe,

fuiſſe, habentem in ſemetipſo proinde rationem, et in ratione ſermonem, quem ſecundum a ſe faceret agitando intra ſe, II. 198.
Dei omnia, et nihil noſtrum, IV. 88.
Dei nomen quaſi naturale divinitatis poteſt in omnes communicari quibus divinitas vindicatur, I. 153.
Dei bonitatem ſemper cum ratione conſpirare, I. 44.
Dei opus eſt quod nascitur, diaboli negotium eſt quod fingitur, III. 57.
Dei flatus, idoneus torrere quodammodo limum in aliam qualitatem, quaſi teſtam ita in carnem, III. 223.
Dei habemus aliquid, ſed ab ipſo, non a nobis, II. 84.
Dei patientia in quibus rebus appareat, IV. 77. 102.
Dei notitiam Moſi ſtylus a primordio mundi, a paradiſo et Adam, et non ab Aegypto et Moſe recenſet, I. 18.
Dei filius de virgine nasci debuit, III. 331.
Dei res nulla conſtat pretio, V. 93.
Dei poſſe velle eſt, et non poſſe nolle, quod autem voluit, et potuit, et oſtendit, II. 209.
Dei bonitas a primordio operum perſpecta, perſuadebit nihil a deo mali evenire potuiſſe, et libertas hominis recogitata ſe potius ream oſtendit quod ipſa commiſit, IV. 397.
Deo digna probant deum, I. 31.
Deo non competit infirmitas aut mendacium, III. 370.
Deo ſcriptura oculos, dexteram et pedes tribuit, nec ideo tamen humanis comparabuntur, quia de appellatione ſociantur, I. 91.
Deo quidam denegant proprietates ſuas, ſimplicitatem et poteſtatem, IV. 185.
Deo nihil impoſſibile, niſi quod non vult, III. 345.
Deo nihil eſt par, et natura eius ab omnium rerum conditione diſtat, III. 346.
Deo ſtatus ſui periculum nullum eſt, IV. 184.
Deo indigna maxime optimo, quae, I. 52.
Deo non placet, quod non ipſe produxit, III. 43.
Deo neque perverſitas, neque fallacia congruit, II. 211.

Deo nil aliquid ſit difficile, II. 208.
Deum non potuiſſe humanos congreſſus inire, niſi humanos et ſenſus et affectus ſuscepiſſet, per quos vim maieſtatis ſuae intolerabilem utique humanae mediocritati humilitate temperaret, ſibi quidem indigna, homini autem neceſſaria, et ita iam deo digna: quia nihil tam dignum deo quam ſalus hominis, I. 114.
Deum ſummum, magnum unicum credi oportere, I. 101. II. 85.
Deum mortuum credere et tamen viventem in aevo aevorum chriſtianorum eſt, I. 91.
Deum iudicare de noſtro ſenſu plane ſtultum, III. 350.
Deum nos a prophetis et a Chriſto, non philoſophis erudimur, I. 91.
Deum crucifixum ex fide credere, I. 116.
Deum nemo unquam vidit, I. 124.
Deum in hominem vere converſum negat Marcion, III. 346.
Deum viſum eſſe ſecundum hominum capacitates, non ſecundum plenitudinem divinitatis, II. 219.
Deum ſufficit dici, ut neceſſe ſit bonum credi, III, 189.
Deum probant opera et beneficia, I. 30.
Deum definimus primo natura cognoscendum, deinde doctrina recognoscendum: natura ex operibus, doctrina ex praedicationibus, I. 31.
Deum ignorantes, rem quoque eius ignorent neceſſe eſt: quia nullus theſaurus omnino extraneis patet, IV. 41.
Deum nunquam latuiſſe, ſed a primordio mundi conditi cum ipſis ſtatim rebus in hominum deveniſſe cognitionem, II. 339.
Deum ſummum eſſe, magnum, in aeternitate conſtitutum, innatum, infectum, ſine initio, ſine fine, I. 5.
Deum corpus eſſe, etſi deus ſpiritus eſt, II. 202.
Deum discunt maior pene vis hominum ex viſionibus, IV. 312.
Deum manuum ſuarum operam non deſtituere, I. 74.

Deum immutabilem et informabilem credi neceſſe eſt, ut aeternum, II. 257.
Deum intra abyſſos eſſe, et ubique conſiſtere, ſed vi et poteſtate, II. 246.
Deum iudicem admittere, eos vero motus et ſenſus per quos iudicat, deſtruere, I. 91.
de Deo nemo tempore Pauli disceptavit, I. 38.
in Deo omnia naturalia et ingenita eſſe debent, I. 40.
in Deo omnia rationalia eſſe debent, I. 42.
in Deo omnis locus, non ipſe in loco, II. 229.
de Deo quaecumque Moyſes ſcripſit, falſa eſſe Apelles probare conatur, II. 242.
a Deo omnia condita eſſe, IV. 331.
a Deo nihil ſubitum, quia nihil a deo non diſpoſitum, I. 122.
Dii incerti Romanorum, I. 15.
Dii omnes ab ipſis cultoribus ſuis multis modis deridentur et contemnuntur, III. 202.
Dii dicuntur homines per fidem filii dei facti, IV. 373.
Dii erimus ſi meruerimus illi eſſe, de quibus praedicavit; ſed ex gratia ipſius, non ex noſtra proprietate, II. 86.
Deorum totum artificium eſt contumelioſum et impium, V. 37.
Deos duos Marcion affert, tamquam duas ſymplegadas naufragii, I. 4.
Deos fingere humana mediocritas novit facilius quam verum deum ſectari, I. 32.
Deis ignotis arae proſtitutae, I. 15.
Diabolus in exorcismo cum oneraretur, quod auſus eſſet fidelem mulierem aggredi, conſtanter et iuſtiſſime quidem, inquit, feci, in meo eam inveni, IV. 139.
Diabolus malorum peccati et culpae, malorum vero ſupplicii et poenae, deus creator. I. 86.
Diabolus recuperata praeda adverſus dominum gaudet, IV. 30.
Diabolus mendacium divinitatis operatur, IV. 348.
Diabolus an a deo ſit factus, I. 80.

Dia-

Diabolus a deo in bonum conditus, I. 81.
Diabolus quotidie adiicit aliquid ad iniquitatis ingenia, III. 2.
Diabolus divinorum aemulator, II. 422.
Diabolus interpolator naturae, III. 44.
Diabolus auctor delicti, I. 79. 88.
Diabolus aemulatur res ſacramentorum divinorum, II. 52.
Diabolus moroſitatem iudaicae legis imitatus eſt, II. 53.
Diabolus primis parentibus non impoſuit delinquendi voluntatem, ſed materiam voluntatis ſubminiſtravit, II. 263.
Diabolus peſſimus, et deus optimus, IV. 82.
Diabolus primos homines eliſit, IV. 131.
Diabolus ſe regnare putat, ſi ſanctos a religione dei deturbat, II. 306.
Diabolus docet verberandam maxillam patienter offerre, IV. 136.
Diaboli pompa, adverſus quam in ſignaculo fidei egeramus, IV. 137.
Diaboli eſt infirmitas et malitia, IV. 10.
Diaboli ingenia agnoscenda, IV. 363.
Diaboli vocabulum, ex qua delatura competat creatori, I. 461.
Diaboli ignea iacula, per quae fidei uſtio et conflagratio adminiſtratur, ex dei tamen voluntate, III. 177.
Diaboli unum opus eſt, tentare quod in te eſt, an velis; at ubi voluiſti, ſequitur ut te ſibi ſubigat, non operatus in te voluntatem, ſed nactus poſſeſſionem voluntatis, III. 108.
Diaboli nihil in ſervos dei vivi licebit, niſi permitterit dominus, III. 174.
Diabolum a ſervis dei accipere poteſtatem, III. 176.
Diabolum Valentiniani munditenentem appellant, II. 172.
a Diabolo omnia eſſe mutata, IV. 348.
Diaconus hodie, qui cras lector, II. 54.
Dialecticus chriſtianismus, II. 10.

Diamastigosis apud Lacedaemonas solemnitas maxima est, IV. 72.
Diana Scytharum, II. 363. III. 170.
Diasares Arabiae deus V. 70.
Dicta domini omnibus posita omnia, II. 11.
Dido cum post virum dilectissimum nubere cogeretur, seipsam combussit, III. 131. 169. IV. 71.
Dies expectationis dies ult. iudicii, III. 81.
Dies moritur in noctem et tenebris usquequaque sepelitur, III. 231.
Digami deiecti ab officio sacerdotali, III. 118.
Digamos non sinit apost. praesidere, III. 84.
Digitus dei, I. 298.
Dilectio perfecta est fugatrix timoris, et animatrix confessionis, II. 380.
Dilectio summum fidei sacramentum, christiani nominis thesaurus, IV. 97.
per Diluvium deus iudicium ostenderat, II. 369.
Diodorus Graecus, V. 31.
Diodorus post devictos Titanas, Iupiter coronatus, IV. 347.
Diogenes lutulentis pedibus superbos Platonis thoros, alia superbia deculcat, V. 110.
Diogenes meridie lucernam accendit, et hominem quaesivit, I. 3.
Dionysius Rhodius, IV. 309. 310.
Discentes, II. 4. 37. III. 354.
Discipuli passivi, II. 149.
Discipuli existere non possunt sine doctrina magistrorum, I. 194.
Discipuli crediderunt Moysi et prophetis antequam audissent et credidissent Christo, I. 330.
Discipuli Christum audientes, ecclesiam deliniant, III. 363.
Disciplina arcana, IV. 28.
Disciplina castrensis, IV. 355.
Disciplinae vanae seculi, ad laudem et gloriam dei promovent, IV. 77.
Disciplinae testimonia ad probationem veritatis accedunt,

dunt, a qua divertere nemini expedit, qui meminerit futuri iudicii, II. 57.
Disciplinam deſpiciunt, qui negant poenam, III. 229.
Discordia rerum eadem quae et auctorum, IV. 82.
Diſpoſita a deo omnia ordine, I. 392.
Diſputare nemo debet cum haereticis, II. 16.
Dives ſtultus ſibi blandiens de proventu agrorum, I. 258.
Dividi, diſſolvi eſt, et diſſolvi, mori eſt, IV. 235.
Divitias praeſtare deo non incongruens, per quas et divites ſolatio iuvantur, et multa inde opera iuſtitiae et dilectionis adminiſtrantur, I. 239.
Divitiarum contemptus, IV. 87.
Divina qui de humanis praeiudicant, ſtultiſſimi ſunt, III. 257.
Divina vox nulla ita diſſoluta eſt et diffuſa, ut verba tantum defendantur, et ratio verborum conſtituatur, II. 12.
Divinitas una et germana, nec de novitate, nec de vetuſtate, ſed de ſua virtute cenſetur, I. 14.
Divinitas gradum non habet, utpote unica, II. 89.
Divinitati competit, quaecunque decreverit ut perfecta reputare, I. 127.
ad Docendum apud Hieruſalem fuerunt alia loca, non ſolum templum, I. 356.
Doctrina Chriſti, III. 351.
Doctrina eſt diſciplinae index, II. 56.
Doctrina omnis de mendacio praeiudicanda, quae ſapiat contra veritatem eccleſiarum, et apoſtolorum, et Chriſti, et dei, II. 24.
Doctrinarum adulterinarum genera quae ſub apoſtolis fuerunt, II. 43.
Doctrina apoſtolorum remotior, II. 30.
Domeſtici dei, Chriſtiani, I. 431.
Dominatio iuſta et ordinaria timenda et diligenda, I. 53.
Dominus eſt dei nomen, V. 84.
Dominus in ſimplicitate cordis eſt quaerendus, II. 10.
Domini nomen poteſtatis eſt etiam timendae, I. 53.
Domini nomen quando ſcriptura adiungat, II. 82.

Dominico die ieiunium nefas ducere, vel de genuflis adorare, IV. 341.
Domitian. Chriſtianos relegatos revocavit, V. 16.
Donativum vitae aeternae, III. 304.
Donat. Chriſti in carcere exſpectare, IV. 338.
Dormitio noſtra in aethere cum pueris Platonis, aut in aëre cum Ario, aut circa lunam cum Endymionibus Stoicorum, IV. 329.
Doſitheus Samaritanus primus auſus eſt prophetas, quaſi non in ſpiritu ſancto locutos repudiare, II. 59.
Draconum de fontibus gemmas erui, III. 42.
Druſillanus Rotundus, V. 216.
Duritia vincenda eſt, non ſuadenda, II. 345.

E.

Ebion negat Ieſum eſſe filium dei, II. 42.
Ebionis haereſis, II. 41. 71.
Ebion Chriſtum nudum hominem et tantum ex ſemine David conſtituit, 376.
Ebion negat Mariam virginem fuiſſe, III. 15.
Ebion non in omni parte conſentit Cerintho praeceptori ſuo, II. 71.
Ebrietatis et libidinis daemonia duo inter ſe conſpirata et coniurata, IV. 121.
Eccleſia ab apoſtolis, apoſtoli a Chriſto, Chriſtus a deo patre inſtitutus eſt, II. 24. 47.
Eccleſia mater, III. 168. IV. 4.
Eccleſia trium corpus eſt, *nempe patris, filii et ſpirit. ſanct.* IV. 192.
Eccleſia proprie et principaliter ipſe eſt ſpiritus, in quo eſt trinitas unius divinitatis, pater et filius et ſpiritus ſanctus, IV. 433.
Eccleſia ſpiritus per ſpiritalem hominem, non eccleſia numerus episcoporum, IV. 432.
Eccleſia, ubi tres, licet laici, III. 119.
Eccleſia curam habet incarceratorum, IV. 67.
Eccleſia inattonita eſt tempore perſecutionis, III. 173.
Eccleſia in uno et altero eſt, eccleſia vero Chriſtus. Ergo cum te ad fratrum genua protendis, Chriſtum contrectas, Chriſtum exoras, IV. 61.

Ecclesiae apostolicae, II. 24.
Ecclesiae figuram navicula illa praeferebat, cet. IV. 199.
Eccles. quae quotidie instituuntur in doctrina Christi, non minus apostolicae deputantur pro consanguinitate doctrinae, quam illae quae ab apostolis vel apostolicis viris institutae sunt, II. 41.
Ecclesiae apostolicae matrices et originales fidei christianae, II. 24.
Ecclesiae apostolicae quomodo census suos deferant, II. 40.
Ecclesiae primitivae institutio, IV. 156.
Ecclesiae auctoritas inter ordinem et plebem constituit differentiam, III. 119.
Ecclesiae caput Christus, I. 459.
Ecclesiae praepositis non licet fugere in persecutione, III. 191.
Ecclesiae quas apostoli vel apostolici viri condiderunt non contemnendae, III. 7.
in Ecclesia nihil tradendum nisi a Christo demandatum, II. 8.
de Ecclesia dei in diaboli eccles. tendere, IV. 126.
Ecclesiarum origines, IV. 430.
Ecclesiarum apostolicarum auctoritas eadem caeteris quoque patrocinabitur evangeliis, quae proinde per illas habemus, I. 194.
Ecclesias apud unamquamque civitatem apostoli condiderunt, a quibus traducem fidei et semina doctrinae caeterae exinde ecclesiae mutuatae sunt, et quotidie mutuantur ut ecclesiae fiant, II. 23.
Ecclesiastica bona quibus danda, V. 51.
Ecclesiastica communio, II. 41.
Eccles. disciplinae praescripta de muliere in virginem spectant, III. 19.
Ecstasis i. e. amentia, I. 274.
Eidolon unde deductum, IV. 149.
Electrum ex auro et argento, II. 114.
Eleemosynam qui dare recusent, IV. 88.
Elementa apud Romanos primae literae solent dici, I. 383.

Eleuſinia ſacra, II. 143.
Eleutherius episcopus romanus, II. 35.
Elyſii campi, I. 329. V. 114.
Emmanuel eſt, nobiscum deus, II. 301. I. 146.
Emendatio culpam non antecedit, I. 192.
Empedocles in crepidis aetatis inceſſit, IV. 212.
Empedocles cauſam argutae indoſis et obtuſae, in ſanguinis qualitate conſtituit, IV. 253.
Empedocles animam ex ſanguine conſtare dixit, IV. 217.
Empedocles et Parmenides refrigerationem ſomnum vocant, IV. 301.
Empedocles deum ſe deliravit, IV. 279.
Empedocles in ignes Aetnei montis diſſiluit, IV. 71. 279.
Empedoclis amicitia et inimicitia, IV. 223.
Empedoclis furor, IV. 215.
Enniana coenacula, II. 151.
Ennoea, II. 152.
Enoch liber defenditur, III. 39. IV. 149.
Enoch apud Iudam apoſtolum teſtimonium poſſidet, III. 40.
Enoch de hoc mundo translatus, qui necdum mortem guſtavit, ut aeternitatis candidatus, II. 275.
Enoch antiquiſſimus propheta, IV. 170.
Enoch ſcriptura, qua ordinem angelorum dedit, non recipitur a quibusdam, quia nec in armarium iudaicum admittitur, III. 38.
Enoch et Helias translati ſunt, nec mors eorum reperta eſt, dilata ſcilicet, IV. 316.
Enoch oſtendit nobis quod ſine legis Moyſi onere deo poſſimus placere, II. 275.
Enoch nondum reſurrectione expunctus, III. 333.
Entelechiae Ariſtotelis, IV. 280.
Ephalidas fabam in pabulis communibus inruit, IV. 278.
ad Epheſios epiſtolam vocant haeretici ad Laodicenos; I. 425.
Ephorus auctor, IV. 309.
Epicharmus Comicus, IV. 246. 310.

Epicurus dixit animam esse in tota lorica pectoris, IV. 239.
Epicurus omnem cruciatum et dolorem depretiat, V. 106.
Epicurus animam ex atomis dixit esse, IV. 217.
Epicurus animam interire tradit, II. 9.
Epicurus vulgari satis opinione negavit mortem ad nos pertinere, IV. 300.
Epicuri deus, I. 237.
Epicuri vacuum et inane, II. 163.
Epicuri stupor, IV. 215. 315.
Epicuri schola nihil esse post mortem docet, III. 211.
Epicuro soli videtur anima non divina, sed mortalis esse, IV. 29.
Epicurei diminutionem spiritus animalis somnum vocant, IV. 301.
Epicurei sensum non mentiri dicunt, sed opinionem, IV. 242.
Epimenides 50 pene annis somniculosus, IV. 306.
Epiphanes regnavit XXIV annis, II. 296.
Episcopus alius hodie, cras alius, II. 54.
Episcopi munus virgines ecclesiae commendare, II. 19.
Episcoporum ordo, II. 39.
Epistolam ad Galatas principalem adversus Iudaismum nos quoque confitemur, I. 372.
Epistolae ad Timotheum et Titum de ecclesiastico statu compositae, I. 470.
Epularum luxuria in sacris, V. 66.
Equiria, IV. 113.
Erasistratus animam dixit esse in membranulis, IV. 239.
Erichthonius Minervae et Vulcani filius, et quidem de caduca in terram libidine portentum est daemonicum, imo diabolus ipse, non coluber, IV. 119.
Erratur impune, nisi delinquatur, II. 15.
Erubescentia sua quasdam perire, IV. 48.
Esaias secatur patientiae viribus, IV. 99.
per Esdram omne instrumentum Iudaicae literaturae constat restauratum, III. 39.

Eſt definitionis caput, *erat* relationi facit, II. 116.
ab Ethnico nemo diſcat carnis reſurrectionem, III. 216.
Ethnici deum Chriſtianorum in tempore tribulationis invocaverunt, III. 207.
Ethnici feminas a duodecim annis, masculum a duobus amplius ad negotia mittunt, III. 24.
Etruscae coronae, IV. 358.
Eva figura eccleſiae, IV. 304.
Eva comparatur cum Maria, III. 382.
Eva, mater viventium, ibid.
Eva ſerpenti quaſi filio dei credidit, II. 68.
de Eva trahunt mulieres ignominiam primi delicti et invidiam perditionis, IV. 361.
Eva enixa diabolum fratricidam, III. 382.
Eva quomodo a ſatana ſeducta, IV. 82.
Evam feminam principem facillus pudenda foliis, quam tempora floribus incinctam, Moyſes deſcribit, IV. 347.
in Evam virginem adhuc irrepſerat verbum aedificatorium mortis, III. 382.
Evangelium Chriſti a lege evocat ad gratiam, non a creatore ad alium deum, I. 378.
Evangelii promulgandi munus apoſtolis ab ipſo domino impoſitum, I. 87.
Evangelii novitatem ſeparat Chriſtus a legis vetuſtate, I. 292.
in Evangelio eadem divinitas praedicata, quae ſemper nota fuerat in lege, disciplina vero non eadem, I. 373.
Evangelia corrolit Marcion, I. 3.
Evangeliorum auctoritas, I. 187.
Evangeliorum radix eſt lex, II. 345.
Evangelica gratia evacuatur, ſi ad legem Chriſtus redigitur, II. 77.
Evangelicus ſermo tuba dei, III. 257.
Evangelicum inſtrumentum apoſtolos habere auctores, I. 187.
Eubulus, IV. 216.
Euchariſtiae uſus olim apud veteres, III. 395.

Euch-

Eucharistiae sacramentum, et in tempore victus, et omnibus mandatum a domino, etiam antelucanis coetibus, nec de aliorum manu quam praesidentium sumere, IV. 341.
ad Eucharistica sua Ophitae benedicenda introducunt serpentem, II. 63.
Evergetes XXV regnavit annis, II. 296.
Evergetes alius annis viginti septem regnavit, II. 296.
Euphorbus in Pythagoram mutatus, III. 212. IV. 273.
Euphorbi clypeum olim Delphis consecratum fuisse recognitum, IV. 273.
Euphorion auctor, IV. 309.
Excerebratus novo vino, I. 227.
Exemplum nullum maius eo, cuius exemplum est, II. 136.
Exomologesis a domino instituta, IV. 59.
Exomologesis prosternendi et humilificandi hominis disciplina est, conversationem iniungens misericordiae illicem, ibid.
Exomologesis mysterium poenitentiae, IV. 60.
Exomologesis est, qua delictum domino nostrum confitemur, non quidem ut ignaro, sed quatenus satisfactio confessione disponitur, confessione poenitentia nascitur, poenitentia deus mitigatur, IV. 59.
Exorcizare alumnos suos, IV. 159.
Exorcismi daemonum, IV. 139. 331.
Exorcismis fugare, IV. 354.
Ecstasis animae accessit adversus quietem, IV. 308.
Ecstasin excessum esse sensus, et amentiae instar, ib.
Ezechias rex inflatus propter divites thesauros, I. 240.
Ezechiae regis humiliatio, II. 40.
Ezechiae fletum deus exaudivit, I. 421.
Ezechiae languenti aliquid medicinale Elias dedit, IV. 349.
Ezechiel, III. 394. *vid. Gloss.*

F.

Faham Pythagorici respuunt, ut onerosum et inflatum pabulum, IV. 313.
Faces extinguere ad martyria timidiores, quibus evadendi quaque patet occasio iurantibus statim per deos, II. 218.
Facies intentionum omnium speculum est, III. 237.
Factum ut corpus et videri et contingi habet, IV. 46.
Fama mendacio gaudet, V. 22.
Famae cupido omnibus fere ingenita, post mortem, IV. 36.
Famae non esse credendum, IV. 23.
Famem fides scit non minus sibi contemnendam propter deum, quam omne mortis genus, IV. 164.
Fascinum quid, III. 29.
Febrem habere mortiferos exitus, II. 2.
Felicula insula, II. 151.
Femina naturale est vocabulum, III. 9.
Femina una tantum de costis Adae fingitur, cum plures costae in Adam, III. 115.
Femina mas, III. 48.
Femina quaedam christiana, cum in pace dormisset, ad primum halitum orationis manus a lateribus dimotas in habitum supplicem conformavit, ruri sumque condita pace, situi suo reddidit, IV. 318.
Feminae habitus duplicem speciem circumfert, III. 40.
Feminae multae Christo adhaeserunt, et a praefectis gentilibus defensae contra furentem populum, III. 207. 208.
Feminae non nubendo de familia angelica deputantur, III. 97.
Feminam salvis oculis Christianus intuetur, V. 110.
Feminarum modestiam concidisse, V. 19.
Feminarum sanctissimarum viventes uteros aspicere debent fideles, non modo spirantes iam illic infantes, verum etiam prophetantes, IV. 268.
Fenestella annalium commentator, II. 184.

Fera-

Ferarum morſus ornamenta ſunt iuventutis, ut in Cyro urſi cicatrix, IV. 335.
Feretrio Iovi Romulus ludos inſtituit, IV. 114.
Ferrum et aes maiori in uſu ſunt apud homines quam aurum et argentum, III. 41.
Fides laudanda, quae ante credit obſervandam eſſe quam didicit, IV. 339.
Fides noſtra obſequium apoſtolo debet, II. 20.
Fides ſemper in creatore et Chriſto ſtetit, ſed converſatio et disciplina mutavit, I. 38.
Fides in regula poſita eſt, II. 18.
Fides aetatis, III. 24.
Fides quando ſollicitior et disciplinatior in ieiuniis, III. 173.
Fides plane frivola et frigida deprehendit eos qui conveniunt in eccleſiam timide, III. 177.
Fides viam demonſtrat per quam ad deum pervenimus, I. 287.
Fides ſalvum facit, non exercitatio ſcripturarum, II. 18.
Fides per dilectionem perficitur, I. 386.
Fides famem non timet, IV. 164.
Fides nimirum felix, ſi ea conſecutura eſt, quibus haereſes et dei et Chriſti non modo utuntur, verum etiam abutuntur, III. 261.
Fides, ſi montem transferre poteſt, multo magis militem, III. 199.
Fides ubi fuerit, ibi nec ipſae beſtiae nocere poſſunt, I. 287.
Fides integra ſecura eſt de ſalute, IV. 206.
Fides nominum, ſalus proprietatum, III. 373.
Fides habet tentationem et probationem, II. 1.
Fidei bonae et ſolidae eſt, omnia ad voluntatem dei referre, II. 261.
Fidei ſtatus non admittit allegationem neceſſitatis, IV. 356.
Fidei regula una omnino eſt, ſola immobilis et irreformabilis, III. 2.
Fidei fomenta de ſcripturarum interlectione, III. 97. 98.

Fidei regula ſimul et merces discenda, I. 342.
Fidei neceſſarium decus, III. 352.
Fidei regula, II. 17.
Fidei qualitas de genere converſationis aeſtimari poteſt, II. 55.
Fidei chriſtianae confeſſio, II. 191.
Fidei ipſius in primis reddenda ratio apud Chriſti tribunal, II. 56.
Fidem an ex perſonis probemus, an perſonas ex fide, II. 10.
Fidem eius dei eſſe, cuius et forma gratiae fidei, I. 398.
Fidem ſtupraverunt adulterio haeretico, virginem traditam à Chriſto perverſi homines, II. 57.
Fidem Abrahae patientia probavit, IV. 86.
Fide non pecunia tuti ſunt Chriſtiani, III. 199.
Fide alienum eſt in idolo recumbere, IV. 352.
Fideles ſunt et templa dei, et altaria, et luminaria, et vaſa, IV. 350.
Fideles gentilium matrimonia ſubeuntes, ſtupri reos eſſe conſtat, et arcendos ab omni communicatione fraternitatis, III. 92.
Figurae ex rebus conſiſtentibus fiant neceſſe eſt, quia nihil poteſt ad ſimilitudinem de ſuo praeſtare, niſi ipſum quod tali ſimilitudine praeſtet, II. 133.
Figurate uti translatione nominum creatori non novum, ex comparatione criminum, I. 153.
Filius dei an ſit, et quomodo ſit, II. 196.
Filius hominis duplex praeſcriptio, I. 214.
Filium non aliunde deduco, ſed de ſubſtantia patris, nihil facientem, ſine patris voluntate, omnem à patre conſecutum poteſtatem, II. 195.
Filius ſecundus a patre, II. 261. 262.
Filius exivit a patre, ut radius ex ſole, et rivus ex fonte, ut frutex ex ſemine, II. 248.
Filius novum patris nomen eſt, IV. 41.
Filii Chriſti, qui in ipſum renascuntur, I. 413.
Filii, in quibus fides non eſt, genitura perverſa eſt, I. 319.
Finis mundi imminens, V. 82.

Finem esse omni rei, II. 132.
Florales ludi, IV. 115.
Florem capite sectari tam contra naturam est, quam cibum sure, quam somnum nare, IV. 345.
Foenoris abundantia est usura, I. 249.
Foenus nisi potenti dari non solet, I. 246.
Forculus deus a foribus, II. 373. IV. 169. 360.
Formae laude sola frui, et de bono corporis gloriari licet, III. 53.
Formam fidelis non expostulat, III. 54.
a Fornicatione avertens nos Paulus manifestat carnis resurrectionem, I. 398.
Formicis, culicibus et tineis an desint pulmones et arteriae, IV. 227.
Fortunae muliebri coronam non imponit nisi univira II. 169.
Frater peregre advenienis hospitio susceptus, III. 95.
Frater per visionem eadem nocte castigatus graviter, quod ianuam eius subito annunciatis gaudiis publicis servi coronassent, IV. 176.
Fraternitatis appellatio, II. 24. III. 4.
Fratres domini non crediderunt in illum, III. 361.
In Frontibus signare, II. 52. IV. 341.
Frugalitas seculum spernit, III. 86.
Fuscinum etiam apud ethnicos metuendum, III. 30.
Fuga apostolis licuit non nobis, III. 181.
Fugae praeceptum temporale apud apostolos, III. 184.
Fugae praeceptum suam habuisse rationem, III. 185.
Fuit autem tempus cum deo delictum et *filius* non fuit, II. 82.
Fur significat diabolum, I. 311.
Furem nemipem rei suae esse, ibid.
Futura interdum pro iam transactis enuntiantur in prophetis, I. 127.

G.

Gaiana haeresis, vid. Iren. adverf. haeref. lib. I. cap. ult. II. 42.

ad Galatas epiſtola nihil aliud docet quam legis diſceſſionem venientem de creatoris diſpoſitione, I. 372.
ad Galatas epiſtola Iudaismi expugnatrix, I. 315.
Galba menſibus ſeptem et diebus ſex regnavit, II. 299.
Gallina ſortita eſt de ſuo parere, II. 151.
Gallici muli, III. 80.
Gehenna eſt ignis arcani ſubterraneus ad poenam theſaurus, V. 114.
Gelu fragilior, I. 3.
Gemmea unde, III. 41.
Gemmis cerauneis non ideo ſubſtantia ignita eſt, quod coruscent ruthato rubore, IV. 226.
Generaliter dictum, intelligamus cum quid etiam ſpecialiter interpretari capit, IV. 111.
Genitale virus ex afflatu dei animatur, IV. 271.
Genius daemonum nomen, IV. 297. V. 85.
Gentes poſſe admitti ad dei legem, II. 271.
Gentiles cultores plurimae divinitatis, II. 217.
Gentilium querelae adverſus Chriſtianos, V. 2.
Generis humani quodammodo fontes Cain, Abel, Seth, II. 179.
Germani limites transgredi ſinuntur, II. 191.
Germanici Baiuli, III. 80.
Gergon, II. 175.
Getolorum gens non excedit ſuas regiones, II. 290.
Gigantum antiquiſſima cadavera devorata non ſunt, quorum crates adhuc vivunt, III. 291.
Gnoſtici reprobant martyria, II. 343.
Gnoſtici quando erumpant, II. 342.
Gnoſticorum haeretica ſemina, IV. 247.
Gloria omnis vana et ſtuporata, III. 53.
Gloriae piis nullum ſtudium, quia gloria exaltationis ingenium eſt, III. 53.
Gracchi obſcena omnia, V. 200.
Gradus definitionis excludere, IV. 226.
Gradum colligere in noſtras lineas, IV. 268.
Graeca mulier quinionem enixa filiorum, IV. 221.
Graeci ſuam ſapientiam, non dei quaerunt, I. 391.

Graecatus eunuchus minime decere, V. 213.
Graecorum philosophorum dii, I. 23.
Grammaticis Paulus silentium imponit, III. 387.
Grani incrementa, III. 41.
Grano deus dat corpus prout vult, III. 318.
Grex domini, ecclesiae populus, IV. 380.
Gratia non fit nisi offensae, I. 389.
Gula vendidit Adam salutem, I. 349.
Gula e principio homicida, II. 394.
Gulae lapsus, 335.
Gulae comites, libido et luxuria, II. 389.
Gulae temperantia nulla in fame, I. 58.
Gustare secreto ante cibum, III. 96.
Gymnosophistae Indorum, I. 23.

H.

Habendi quis modus, III. 45.
Hadrianus curiositatum omnium explorator, I. 195.
Haeresis humanae temeritatis, non divinae auctoritatis negotium, quae sic semper emendat evangelia dum vitiat, I. 192.
Haeresis omnis a sapientiae professoribus, I. 22.
Haeresis erit quodcunque adversus veritatem sapit, etiam vetus consuetudo, III. 2.
Haereses ab idololatria non distare, cum et auctoritatis et operis eiusdem sint, cuius et idololatria, II. 53.
Haereses mortem aeternam et maioris ignis ardorem inferunt, II. 2.
Haereses cur oporteat esse, II. 6.
Haereses a philosophia subornantur, II. 8.
Haereses non minus ab unitate divellunt quam schismata et dissensiones, ibid.
Haereses non tam novitas, quam veritas revincit, III. 2.
Haereses damnatitiae, V. 306.
Haereses non possent esse, si non et perperam scripturae intelligi possent, III. 286.
Haereses dictae graeca voce ex interpretatione electionis

ctionis qua quis sive ad instituendas, sive ad suspiciendas eas utitur, II. 7.
Haereses Paulus inter carnalia crimina enumerat, ib.
Haereses omnes inspectae in multis cum auctoribus suis, dissentientes penitus deprehenduntur, II. 55.
Haereses sine scripturis esse non possunt, II. 48. 52. III. 341.
Haereses quantum valeant, et apud quos, II. 2.
Haereses omnes ex subtiloquentiae viribus et philosophiae regulis constant, I. 464.
Haeretica licentia, III. 343.
Haereticus cur sibi damnatus, II. 7.
Haeretici negant deum timendum, II. 56.
Haeretici plerique nec ecclesias habent, sine matre, sine sede, orba fide, extorres sibi late vagantur, II. 55.
Haeretici ex conscientia infirmitatis numquam ordinate sua proponunt, III. 214.
Haeretici Christiani esse non possunt, II. 48.
Haeretici non ethnicos convertere, sed Christianos evertere cupiunt, II. 55.
Haeretici omnes tument, omnes scientiam pollicentur, II. 54.
Haeretici semper nudas aut simplices voces, coniecturis quo volunt rapiunt, aut rursus conditionales et rationales, simplicitatis conditione dissolvunt, I. 260.
Haeretici credendo non credunt, III. 378.
Haeretici pios provocant ad rethoricandum et philosophandum, III. 219.
Haeretici inimici veritatis, II. 18.
Haeretici non sunt Christiani, II. 19.
Haeretici corrumpunt scripturas, II. 21.
Haeretici Iudaismi, II. 59.
Haereticorum commercia cum magis quamplurimis, cum circulatoribus, cum astrologis, cum philosophis, curiositati scilicet deditis, II. 56.
Haereticorum doctrina contraria est apost. doctrinae, II. 40.
Haereticorum omnium proprium, II. 236.

Hae-

Haereticorum argutiae et ſubtilitates ſimplicitatem communium verborum torquentes in quaeſtionem, II. 116.
Haereticos ad officium compelli, non induci dignum eſt, II. 345.
apud Haereticos, et philoſophos eadem materia volutatur, II. 9.
apud Haereticos omnia extranea et adverſaria noſtrae veritati, ad quos vetamur accedere, II. 16.
apud Haereticos ſchismata fere non eſſe, quia cum ſint non parent, ſchisma eſt enim unitas ipſis, II. 55.
Haereticos non eſſe admittendos ad ineundam de ſcripturis provocationem, quos ſine ſcripturis probamus ad ſcripturas non pertinere, II. 22. 48.
Haereticos non ſyllabas tantum, ſed paginas totas delere, I. 455.
cum Haereticis quomodo ineunda disceptatio, III. 213.
Haereticis mos eſt ſimplicia quaeque torquere, II. 105.
cum Haereticis non eſt ex ſcripturis pugnandum, II. 21.
Hamaxobio inſtabilior, I. 3.
Hebion vid. Ebion.
Hebraei iure auferunt vaſa aurea et argentea ab Aegypt. I. 100.
Hederae natura cerebrum ab heluco defenſare, IV. 248.
Hegemonicon quid philoſophis appelletur, III. 236.
Helenem ſuam Simon haereticus de lupanari eruit, IV. 287.
Helias non ex deceſſione vitae, ſed ex translatione venturus eſt, nec corpori reſtituendus, de quo non eſt exemptus; ſed mundo reddendus, de quo eſt translatus; non ex poſtliminio vitae, ſed ex ſupplemento prophetiae, idem et ipſe et ſui nominis, et ſui hominis, IV. 291.
Helias nondum reſurrectione dispunctus, III. 333.

Heliae ſpiritus in Heliſaeo repraeſentatus Heliam excipere, II. 330.
in Helia exemplum eſt, hominem tollere ad coelum creatoris, I. 429.
Hercules in feminam mutatus, V. 210.
Hercules nunc populum capite praefert, nunc oleaſtrum, nunc apium, IV. 347.
Herculea poſteritas, V. 204.
Heracleon haereticus paria ſenſit cum Valentino, II. 73. 148.
Heraclitus ignem pro deo habet, I. 23. II. 9.
Heraclitus tenebroſus, I. 117. IV. 214.
Heraclitus unitatem tuetur animae, IV. 237.
Heraclitus ſe bubulo ſtercore oblitum exuſſit, IV. 71.
Heraclitus ſubſtantiam ipſam animae aërem eſſe dicit, IV. 226.
Heraclitus intrinſecus agitari putat principale animae, IV. 238.
Heracliti moeror, IV. 215.
Heracliti ſententia de deo igneo, I. 23. II. 9. IV. 217.
Heraclides Ponticus lumen eſſe ſubſtantiam animae docet, IV. 226.
Heraclides ſcriptor, IV. 309.
Hermas cuius ſcriptura fere paſtor inſcribitur, IV. 14.
Hermateles auctor, IV. 117.
Hermippus auctor, IV. 310.
Hermippo Clazomenii mortuo templum contulerunt, IV. 212.
Hermippus Beritenſis, IV. 311.
Hermogenes ſolitus plures ducere uxores, quam pingere, III. 167.
Hermogenes pervertit vias dei, II. 38.
Hermogenes negat deum ex ſemetipſo facere potuiſſe aliquid, II. 80. 91.
Hermogenes duos deos infert, II. 85.
Hermogenes mendacem facit deum, II. 87.
Hermogenes materiam malam eſſe ait, II. 95.
Hermogenes expugnat quorundam argumentationes, di-

dicentium: mala neceſſaria fuiſſe ad illuminationem bonorum ex contrariis intelligendorum, II. 99.
Hermogenes docet, neceſſariam eſſe deo materiam ad opera mundi, II. 102. 168.
Hermogenes per terrae nomen Geneſ. I. materiam intelligit, II. 111.
Hermogenes praeſumſit animae cenſum ex materiae potius ſuggeſtu, quam ex dei afflatu conſtitiſſe, IV. 209. 231.
Hermogenis recta ratio comperit tertium inter corporale et incorporale, II. 128.
Hermogenes materiam non natam introducit, deo nato eam comparat, et ita matrem elementorum deum faciens poteſt ei ſervire, quam deo comparat, II. 42. 80. cet.
Hermoniae in Macedonia oraculum, IV. 310.
Hermoteles, IV. 117.
Hermotimi anima profecta de corpore, IV. 212. 273. 305.
Herodem eſſe regem Aſſyriorum, I. 150.
Herodes delectatus viſo Ieſu, I. 363.
Herodes cur Ioannem occiderit, I. 328.
Herodiani Chriſtum Herodem eſſe dixerunt, II. 59.
Herodotus hiſtoricus, IV. 333.
Herophilus medicus, aut lanius, ſexcentos exſecuit, ut naturam ſcrutaretur, IV. 228. 266.
Herophilus circa cerebri fundamentum eſſe animam dixit, IV. 239.
Heſiodi Pandora, II. 162.
Hiceſius medicus, et naturae et artis ſuae praevaricator, II. 264.
Hieremias lapidatur, II. 364.
Hiericho ſabbato expugnata, I. 101.
Hiericho quomodo capta, II. 282.
Hieroboam vaccas aureas inſtituit, II. 271.
Hieronymus Phoenix, Tyri rex, V. 51.
Hilarianus praefectus, III. 264.
Himerea quaedam ſomniant Dionyſii Siculi tyrannidem, IV. 309.
Hipparchus animam ex igne conſtare dixit, I. 217.

Hippias dum civitati insidias disponit, occiditur, V. 110.
Hippocrates animam in cerebro cubare dixit, IV. 238.
Hippon animam ex aqua constare dixit, IV. 217.
Hirci duo quid significarint, II. 338. 339.
Homerocentonas vocare solent, qui de carminibus Homeri propria opera more centonario, ex multis hinc inde compositis in unum farciunt corpus. Iren. adv. haeres. Lib. I. II. 51.
Homerus duas portas divisit somniis, corneam veritatis, fallaciae eburneam, IV. 308.
Homerus in pavum mutatus, III. 212. IV. 285.
Homicidium omne extra silvam latrocinium est, IV. 373.
Homicidii species omnis uno verbo prohibita, IV. 108.
Homicidii vindicta quanta apud homines, IV. 285.
Homicidarum crudelis poena, IV. 134.
Homo deo mixtus, III. 379.
Homo totus a deo iudicabitur in extremo die, III. 230.
Homo dignior praedicator Christi, quam Satan, I. 205.
Homo in hoc ab ipso deo exstructus est, et dominus esse posset, dum fit a domino, III. 220.
Homo a solo et singulari serpente deiectus, III. 375.
Homo totus salvus fiet, qui totus periit, IV. 399.
Homo multifariam in hac vita demutatur, III. 323.
Homo opus et imago dei, totius universitatis possessor, IV. 109.
Homo quomodo a deo figuratus, IV. 344.
Homo ex duplici substantia confectus, I. 343.
Homo ad similitudinem filii et spiritus factus, II. 213.
Homo factura est creatoris, I. 452.
Homo figmentum primo, deinde totus, III. 220.
Homo si non deliquisset, optimum solummodo deum nosset, III. 234.
Homo non natura in bonum dispositus est, sed institutione I. 71.

Homo ad imaginem dei factus id est Christ, III. 221.
Homo animal rationale, a rationali scilicet artifice non tantum factus, sed etiam ex substantia ipsius animatus, II. 198.
Homo cur terrae datus, et ab oculis dei eiectus, IV. 84.
Homo dignus ut deum cognosceret, I. 70.
Homo quid aliud quam caro, I. 47.
Homo interior apud Paulum, quis? III. 286. IV. 226.
per Hominis exterioris ministeria, interiori homini ministrantia, fructus munerum divinorum ad animam deducuntur a sensibus, IV. 345.
Hominis figurandi opus sociantibus aquis absolutum est de terra materia, IV. 187.
Hominis omnis substantia saluti destinata, III. 306.
inter Hominis vetustatem et novitatem, moralis tantum differentia, I. 102.
Hominis creatio secundum demiurgum, II. 173.
Homini deum omnia sua opera subiecisse, IV. 82.
Homini nihil magis necessarium, quam cura in deum verum, I. 66.
Hominem proprie carnem dici, III. 220.
Hominem ipsum diversitas temperavit, tam in corpore, quam in sensu, I. 29.
Hominem non tibiam feceris, si in tibiam flaveris, quamquam de anima tua flaveris, sicut et deus de spiritu suo, I. 78.
Hominem non in mortem institutum a deo, qui illum cupit in vitam restitutum, malens peccatoris poenitentiam quam mortem, I. 75.
Hominibus substantia angelica repromissa, III. 38.
Honorem exigit deus maiori aetati, et utique magis a minore, I. 281.
Horae tres, ut insigniores in rebus humanis, quae diem distribuunt, quae negotia distinguunt, quae publice resonant, solenniores fuerunt in orationibus divinis, II. 408.
Horon, aeon Valentini, II. 72.
Hortensius orator primus pavum cibi gratia potuit occidere, V. 217.

Hoſpitalitatis conteſſeratio, II. 24.
Hoſtanes, IV. 329.
Hoſtia dei, cor contribulatum, II. 286.
Hoſtilius pavorem deum invenit, I. 32.
Humanae conditionis contemplatio, IV. 73.
Humilis nullus niſi patiens, IV. 95.
Humilitate animae in victus quoque caſtigatione quidam dei immolant, III. 63.
Humilitatem profitentur Chriſtiani, III. 62.
Humilitate nihil carius, nihil acceptius modeſtia, nihil perofius gloria, et ſtudio hominibus placendi, II. 291.
Hydrophobi, IV. 191.
Hyaenae ſexus annalis eſt, marem et feminam alternat, V. 204.
Hypocriſis benevolentiam parit, V. 111.
Hypocriſin deus omnem damnat, IV. 136.

I.

Iacob poſterioris et praelatioris populi figura eſt, I. 180.
Iacob conluctatur cum angelo tota corporis mole, III. 347.
Iacob manuum impoſitione transverſim obliquata in ſe Chriſtum figuravit, IV. 193.
Iacob Chriſtum dominum vidit, I. 180.
Ialdabaoth aeona ſummarium fuiſſe, II. 63.
Ianus a ianua, IV. 360.
Iao, II. 164.
Ianus deus a ianua, IV. 169.
Ideae Platonis, IV. 280.
Idololatria ſecunda, IV. 353.
Idololatria omnis in homines eſt cultura, cum ipſos deos nationum homines retro fuiſſe etiam apud ſuos conſtet, IV. 168.
Idololatria ex rebus dei conſtat, III. 44.
Idololatria ſit etiam ſine idolo, IV. 150.
Idololatria, principale crimen generis humani, ſummus ſeculi reatus, tota cauſa iudicii, IV. 145.
Idololatria moechiae ſoror, II. 351. IV. 330.

Idololatriae ſubſtantiam cohibuit deus, I. 102.
Idololatriae crimini Iudaei perpetuo fuerunt dediti, II. 271.
Idololatriae ſolemnitas nulla ſine ambitione cultus et ornatus, IV. 146.
Idololatriam nec impune faciet Chriſtianus, quia dei conditio eſt, et thus, et metum, et ignis, et animalia quae victimae fiunt, cum et ipſa materia quae odoratur, dei ſit, III. 45.
Idolum aliquamdiu retro non erat, IV. 148.
in Idolis mortuorum daemonia conſiſtunt, IV. 124.
Idolis totum ſeculum ſatanas et angeli eius repleverunt, IV. 118.
Idolis nihil immundius, IV. 352.
ad Ieiunandum ut homo facilius deo formaretur, paucis et non gulosis escis adſuefactus, I. 96.
Ieiunantium deo vires, coelum pro eiusmodi militat, II. 401.
Ieiunium quale dominus elegerit, III. 263.
Ieiunium nefas ducimus die dominico, I. 341.
de Ieiunio Montaniſtarum auſtero, II. 414. 418.
Ieiunia non modo naturae mutationem, aut periculorum averſionem, aut delictorum obliterationem, verum etiam ſacramentorum agnitionem de deo merentur, II. 462.
Ieiuniis preces alere, IV. 60.
Iericho vid. Hiericho.
Ieſus nomen proprium filii dei, quod ab angelo impoſitum eſt, Chriſtus autem accidens, quod ab unctione convenit, II. 263.
Ieſus ſedet ad dextram patris, homo, etſi deus, III. 315.
Ieſum qui vult videre, David filium credat per virginis cenſum, I. 340.
Iezabel propter Achabi orationem exaudita, I. 421.
Ignis aeterni teſtimonium, V. 316.
Ignis illius erit ſimilitudo, cuius et veritas, I. 313.
Ignes ſuper moenia Carthaginis pependiſſe per noctem, III. 204.
Ignium ſummus poena, IV. 302.

Ignobilitatis elogium, III. 220.
Ignorare melius eſt, ne quod non debeas, noris, II. 18.
Ignorantiarum colores habere, II. 148.
Imago dei homo, i. e. ſpiritus, deus enim ſpiritus, I. 77.
Imago quibus differat a veritate, ibid.
Imago in effigie, ſimilitudo in aeternitate cenſetur, IV. 191.
Imago choici, III. 315.
Imago et ſimilitudo dei, continetur arbitrii ſui libertate et poteſtate, I. 69. 71.
Imago cenſenda eſt dei in homine quod eosdem motus et ſenſus habeat humanus animus, quos et deus, licet non tales, quales deus, I. 92.
Imago dei vivi, ut imago idoli et mortui fiat, indigna res, IV. 354.
Imago dei id eſt Chriſti, III. 221.
Imaginem in omnibus veritas antecedit, II. 35.
Imbres continuos omnia perdidiſſe, III. 204.
Immortale nihil finem operis ſui admittit, IV. 302.
Impatientiae ſtimulus ſummus, ultionis libido, IV. 92.
Impatientiae ſpecies in amiſſione noſtrorum non excuſatur, ibid.
Impatientiae omne peccatum adſcribendum, IV. 85.
Impatientiae venena amputanda, IV. 96.
Impatientiam adhibere eſt gentilium in omnibus detrimentis, IV. 89.
Impatientiam et malitiam inter ſe conſpiraſſe, IV. 82.
Impatientes ſolitus dei qui vivant, IV. 103.
Impedimenta, III. 36.
Imperator quomodo a Chriſtianis colendus, III. 203. V. 83.
Imperatores cogitent ſe homines eſſe, V. 83.
pro Imperatoris ſalute orare, et ab eo eam poſtulare, qui praeſtare poteſt, III. 203.
Impoſſibile deo nihil, niſi quod non vult, III. 348.
Impreſſus dicere, III. 372.
Impudicitia quanis exſecranda, IV. 124.

Impudicus eſt exceſſus, non ſtatus, IV. 270.
Inaugurari reſtitutioni, III. 304.
Incommoda minora praemiis ſuis, III. 288.
Incorporale nihil eſt niſi quod non eſt, III. 370.
Incredulitas miratur ſimplicia dei mandata, IV. 185.
Indicum mare conchas profert, III. 42.
Indignatio rationalis eſt, quae ex affectu disciplinae eſt, IV. 240.
Inedia ſalutem redaccendit quam extinxerat ſagina, II. 395.
Inedia ſemper moeroris ſequela, II. 401.
Infantis impedimenta, III. 349.
Infantes teſtimonium Chriſti ſanguine litaverunt, II. 145.
Infantis adhuc in utero matris exiſtentis animae motus deſcribuntur, IV. 252.
Infantes a matribus debellati, III. 29.
Infantes an ſomnient, IV. 314.
Infantes mortui quomodo edantur, IV. 265. 266.
Infantes penes Africam Saturno immolati palam usque ad proconſulatum Tiberii, V. 25.
Inferi aliud, et aliud Abrahae ſinus, IV. 326.
Inferorum aeneae ſeras, III. 296.
de Inferis, et an illuc omnes animae compellantur, IV. 324.
Infidelium ſtatus, damnatio, IV. 316.
Inhumanior Maſſageta, I. 3.
Inire alium gradum, I. 196.
Iniquitas non a deo, ſed a diabolo, III. 174.
Iniquitas ita adhibetur, ut inſtitia probetur confundens iniquitatem, III. 175.
Initiandi modus in Eleuſiniis ſacris, II. 143.
Iniuriam vindicari, disciplinae intereſt, I. 243.
Iniuſtitiae caput, idololatria, IV. 147.
Innocentia Chriſtianorum, V. 105.
Innocentes liberare, divinae competit benignitati, III. 238.
Innocentes de ſupplicio alterius laetari non oportet, cum magis competat innocenti dolere, quod homo par

par eius tam nocens factus est, ut tam crudeliter impendatur, III. 18.
Insanos alios in aliis videre, IV. 242.
Insepultos creditum est non ante ad inferos redigi, quam iusta perceperint, secundum Homericum Patroclum, funus in somnis de Achille flagitantem, quod non alias adire portas inferum posset, arcentibus eum longe animabus sepultorum, IV. 326.
Institutio omnis rei non reprobanda, sed exorbitatio, I. 57.
in Interpretatione non est levior transgressio, quam in conversatione, II. 329.
Invidia iniquitatis, V. 2.
Invisibilis deus pater, II. 250.
Invisibilia apud deum habent, et suum corpus, et suam formam, per quae soli deo visibilia sunt, II. 202.
Ioannes antecursor et praeparator viarum domini, I. 343.
Ioannes non minus militantibus et publicanis, quam filiis Abraham poenitentiae erat praeco, IV. 391.
Ioannes in oleum igneum demersus, nihil est passus, in insulam postea relegatus, II. 46.
Ioannes angelus vocatur, II. 309.
Ioannes clausula legis et prophetarum, nec propheta sed angelus dictus, II. 364.
Ioannes veluti limes constitutus inter vetera et nova, ad quem desineret iudaismus, et a quo inciperet christianismus, I. 323.
Ioannes Baptista novum aliquem ordinem orationis induxit, I. 292.
Ioannes scandalizatur auditis virtutibus Christi, I. 255.
Ioannes communis homo, et unus de turba, ibid.
Ioannes et Matthaeus ex apostolis fuerunt, I. 187.
Ioannes dilectissimus domino etc. II. 26.
Ioannes Christi discipulus, spada, III. 169.
Ioannes obiit, quem in adventum domini remansurum frustra fuerat spes, IV. 316.

Ioannis Baptistae mors, I. 219. consensus cum Christo, II. 364.
Ioannis baptismum divinum quidem fuisse, mandatu tamen, non et potestate, IV. 196.
Ioannis in spiritu paradisi regio revelata, IV. 326.
Iob patientia et laus, IV, 100.
Iobo diabolus nullam potuit incutere tentationem, nisi a deo accepisset potestatem, ne in substantiam quidem eius, III. 174.
Ionas devoratus a bellua maris triduo post incolumis exspuitur, III. 332.
Ionas exemplum dominicae passionis, IV. 391.
Ionas incorruptus utraque substantia, carne atque anima, de alvo piscis evolvitur, III. 271.
Ionathan filius Saulis reliquos ieiunii culpam deprecatione delevit, I. 213.
Iones Nilei comites Asiam novis urbibus instruunt, IV. 394.
Iordanis amnis finium arbiter, V. 202.
Iosaph fuisse uniugium, et patre meliorem, III. 145.
Ioseph Christum figuravit, quod persecutionem a fratribus passus est, et venumdatus est in Aegyptum ob dei gratiam, I. 160. II. 314.
Iosephus Iudaeus antiquitatum iudaicarum vernaculus vindex, V. 51.
Iosua figura Christi, I. 156.
Iosua non fuit digamus, III. 145.
Ira ex impatientia, IV. 84.
Irenaeus omnium doctrinarum curiosissimus explorator, II. 149.
Iromus Phoenix, Tyri rex, V. 51.
Isaac monogamus, III. 145. 169.
Isaac lignum portans, Christi exitum denotavit, I. 160. II. 314.
Isaac cum ligno redemptus est, ariete oblato, in vepre cornibus haerente, II. 331.
Isis prima repertas spicas capite circumtulit, IV. 348.
Israelem per impatientiam semper in deum deliquisse, IV. 86.
Israelitarum vestimenta, III. 333.

Isthmia sacra Neptuni instituta, IV. 123.
Iuba rex, V. 51.
Iuvat concordia, V. 200.
Iudae quidam propter traditionem gratiarum actionem reddendam putant, II. 64.
Iudam proditorem quidam defendunt admirabilem illum et magnum esse memorantes, propter utilitates quas humano generi contulisse iactatur, II. 64.
Iudae restitutio, I. 178.
Iudaeus quotidie lavat, quia quotidie inquinatur, IV. 13. 202.
Iudaei cur Christum respuerint, I. 136.
Iudaei, dei sui sacramenta non intelligunt, I. 423.
Iudaei terrena solummodo sperando, coelestia amittunt, III. 262.
Iudaei in adventum Christi spem suam porrigunt, II. 289.
Iudaei a Tiberio usque ad Vespasiani tempus locum poenitentiae habuerunt, I. 175.
Iudaei ob delicta electi, extra deum esse coeperunt, II. 11.
in Iudaea per dies 40. matutinis momentis civitas de coelo pependit, I. 178.
Iudaeorum populus, derelicto deo, idolis servivit, II. 271.
Iudaeorum salutatio, I. 389.
Iudaeorum conversio ad Christum, I. 412.
Iudaeis omnis vis intellectus adempta, I. 180.
de Iudaeis nullus derelictus in hodiernum diem ex Israel, cuius ex stirpe possit nasci Christus, II. 327.
Iudicabit dominus occulta hominum tam eorum qui in lege deliquerunt, quam eorum qui sine lege; quia et hi legem ignorant, et natura faciunt quae sunt legis, I. 431.
Iudex omnis remunerator est causae, IV. 43.
Iudex deus et vindex, I. 337.
Iudex deus non iniustus, III. 234.
Iudicium solo deo competit, III. 172.

Iudicium dei plenum et perfectum, et exinde perpetuum, III. 235.
Iudicium dei in ſuos, non in compede aut pileo vertitur ſed in aeternitate aut poenae, aut ſalutis, IV. 80.
Iudicium deus conſtituit aeternum, de gratis et ingratis, IV. 37.
Iudicii timor ad bonum, non ad malum confert, I. 85.
Iudicii extremi dies deſcribitur, IV. 142.
Iudicii prima origo hinc, unde delicti, IV. 83.
Iugo eodem urgere, I. 35.
Iulius Octavius praeviſus imper. IV. 309.
Iunoni per totam hebdomadam menſa proponitur, IV. 297.
Iunonem in aërem ſubſtantiam figurant, I. 24.
Iupiter converſus in taurum et cygnum, III. 351.
Iovis incunabula, V. 72.
Iovis ſepulcrum et crepundia oſtenduntur in Creta;
Iovi media in urbe humanus ſanguis inguſtatur, II. 363.
Iovem in ſubſtantiam fervidam figurant veteres, I. 24.
Iurat deus per ſemetipſum, ut vel iuranti deo credas alium deum omnino non eſſe, I. 113.
Iurare per Herculem, IV. 178.
Iurare per genios Caeſarum, III. 202.
Iuris humani et naturalis poteſtatis eſt unicuique, quod putaverit colere, III. 202.
Iuſtinus philoſoph. et martyr. II. 149.
Iuſtitia plenitudo eſt divinitatis, exhibens deum perfectum, et patrem et dominum, I. 87.
Iuſtitia dei iudicis, IV. 44.
Iuſtitia violentiae vindex, IV. 329.
Iuſtitiae deum non poenitet, I. 108.
Iuſtitiae debitum ſeveritas, I. 51.
Iuſtificata mulier per poenitentiam ex fide, I. 258.
Iuſtificandos iam ex fide ſine legis ordine, I. 335.
Iuſtum iudicium iudicandum, I. 314.

L.

L.

Laberii dictum de ſententia Pythagorae, V. 115.
Labia ad orientem ſolem precando vibrare, V. 47.
ex Labore ſuo unumquemque vivere oportere, I. 402.
Lacedaemonii primi penulam ludis excogitarunt, V. 18.
Lacedaemoniorum flagellatio, IV. 72.
Laconum flagella quid profuerint, V. 122.
Lacus Iudaeae medicus ante Chriſtum, IV. 315.
Laedentis fructus eſt in dolore laeſi, IV. 91.
Laeſurae divitiarum, IV. 87.
Laici ſunt quoque ſacerdotes, III. 119.
Laetitiae publicae omnis eſt luxuria captatrix, IV. 358.
Lamech primus duabus maritatus, tres in unam carnem efficit, III. 116.
per Lamech vim paſſa eſt inſtitutio dei, III. 140.
Lamiae turres, II. 130.
Lanceatores antequam lanciatores, I. 147.
Languoribus et vitiis medendis operatus eſt Chriſtus, III. 361.
Lapilli cum auro ſuperbiam iungunt, III. 63.
Laodice mater Seleuco regnum Aſiae nondum enixa praevidit, IV. 309.
ad Laodicenos epiſtola, I. 425. 448.
Larentia meretrix, V. 71.
Lariſſaeus heros naturam concuſſit in virginem mutando, V. 210.
Latere quoquo velis, proverb., I. 326.
Laterenſes qui, I. 366.
Latiares ludi, IV. 115.
a Lavacro carnem ſuam obſignare, III. 82.
Lavationibus gentes deos ſuos efferunt, IV. 189.
Laurea Apollini vel Libero ſacrata eſt, IV. 356.
Lazarus apud inferos in ſinu Abrahae, IV. 165.
Lazarus, praecipuum exemplum reſurrectionis, III. 321.
in Lazaro caro non erat animalis, nec anima carnalis, III. 373.

Lentulus Augur, V. 211.
Leaena meretrix noluit coniurationis conscios prodere, IV. 72.
Leo semel est pater, IV. 55.
Leonis Aegyptii scripta, IV. 348.
Lepidi violenta ludibria, V. 200.
ante Leviticae legis sacerdotium Levitae fuerunt, II. 274.
Lex Moysi est data, eo tempore postea quam ab Aegypto excesserunt, post intervallum multorum temporum et spatia, II. 274.
Lex naturalis non scripta, II. 273.
Lex evangelii, II. 279.
Lex dei ante Moysen, primum in paradiso data, II. 274.
Lex cur Adamo data, I. 67. 82.
Lex primordialis est data Adae et Evae in paradiso, quasi matrix omnium praeceptorum dei, II. 272.
Lex non ponitur ei, qui non habet obsequium debitum legi in sua potestate, I. 69.
Lex vetus ultione gladii se vindicabat, II. 270.
Lex post quadringentos et triginta annos Abrahae est data, II. 274.
Lex distat ab evangelio, I. 183.
Lex non seduxit, sed peccatum per praecepti occasionem, I. 434.
Lex radix est evangeliorum, II. 345.
Lex suspecta est, quae probari se non vult; improba autem, si non probata dominetur, V. 15.
Legis novae lator an expectetur, III. 20.
Legis contemptus in arbitrii libertatem homini deputatus, I. 69.
Legis figuratae vis I. 207.
Legis obtrectator quis habendus, I. 303.
Legis finis Christus in justitiam omni credenti, I. 443.
Legis criminationem abominatur Apostolus, I. 434.
Legis praecepta pro temporum conditione reformavit deus, in hominis salutem, II. 404.

Legem non duritia dei promulgavit, ſed ratio ſummae benignitatis, I. 97.
Legem et prophetas, cum evangelicis et apoſtolicis literis, miſcuerunt ſancti homines, II. 47.
Legem habuiſſe arcanam ſignificationem, I. 97.
Legem dei in libidinem defendere, II. 79.
ante Legem Moyſi ſcriptam, in tabulis lapideis, legem fuiſſe contendo non ſcriptam, quae naturaliter intelligebatur, et a patribus cuſtodiebatur, II. 273.
Legem et prophetas Apelles repudiat, II. 75.
Legem eandem dedit deus omnibus gentibus, ut congruit bonitati et aequitati ipſius, II. 272.
Leges humanae, V. 9.
Leges humanae etiam apud gentes, I. 95.
Libanus mons thuris vocabulo eſt penes Graecos, I. 221.
Liber exſecto matris utero vivus aërem hauſit, IV. 267.
Liberatio hominis operatio bonitatis eſt, I. 50.
Liberum arbitrium in Adam, I. 69.
Liberum patrem cum myſteriis conſules ſenatus auctoritate non modo urbe, ſed univerſa Italia eliminaverunt, V. 19.
Liberi munus Vulcani opus, IV. 347.
Liberalia, IV. 113. 121.
Libertas in Chriſto non fecit innocentiae iniuriam, IV. 376.
Libertas non neceſſitas deo competit, II. 101.
Libertas praeſtabitur ab eo, apud quem fuit ſervitus legis, I. 385.
Libertorum ornamenta, III. 331.
Libido nec apud gentes matrimonio adſcribitur, ſed extraordinariis, et non naturalibus et portentoſis, I. 441.
Libidinis infraenatio nulla in caſtratione, I. 58.
Libidinis eſt eiusdem videri et videre, III. 5.
Libidinem in omnem ebullire, ſummum eſſe fructum vitae omnibus qui deum non timent, I. 53.
Libidinem et gulam unita eſſe vitia, II. 380.
Libidinum publicarum loca, V. 66.
Libidinum publicarum novum conſiſtorium, II. 97.

Libyca gens Atlantes caeco ſomno mortem transigere dicuntur, IV. 314.
Licentia plerumque tentatio eſt disciplinae; quoniam disciplina per tentationem probatur, tentatio per licentiam operatur, III. 122.
Lignum in ſacramento erat, quo Moyſes aquam amaram indulcavit, II. 328.
Lignum paſſionis Chriſti, II. 328. 330.
Lignum in paradiſo mortem dedit protoplaſtis, II. 328.
Lignatum qui ſabbatis ierat, morti datus eſt, ſuum enim opus fecerat lege interdictum, I. 102.
Linguam disciplinae dominus dat, quando debet homo proferre ſermonem, I. 351.
Limentinus a limine, II. 373. IV. 169. 360.
Limus imaginem induit Chriſti futuri in carne, III. 222.
Limus quid aliud quam liquor opimus, IV. 271.
Limus obliteratus et devoratus in carnem, cum homo factus eſt in animam vivam, III. 223.
Linea extrema eſt Hermogenes, II. 83.
Lineae inſiſtere, proverb., IV. 193.
Lineam extremam habere, II. 132.
Lineas aliquas praeducere, I. 126.
ad Lineas rurſum et in gradum, proverb., IV. 224.
a Lineis excidere, proverb., II. 133.
Lineis claudere materiam, proverb., I. 14.
Lineamenta divinarum virium, III. 231.
Lippientibus ſingularis lucerna numeroſa eſt, I. 4.
Liquor ſolus ſemper materia perfecta, laeta, ſimplex, de ſuo pura, dignum vectaculum deo ſubiiciebat, IV. 186.
Litare hominem domino deo, IV. 45.
Literatura inſtrumentum eſt ad omnem vitam, IV. 159.
Literatura ſeculi, IV. 310.
Literae negatrices, IV. 157.
Literas pacis emiſſas revocare, II. 190.
Literis ipſis unde ordo, IV. 38.

in

in Literis res tenentur, ut literae in rebus legantur, III. 247.
Loca nos non contaminant per ſe, ſed quae in locis fiunt, IV. 118. 126.
Λόγος, II. 197. V. 55. 57.
Loquacitas in aedificatione nulla turpis, IV. 81.
Loth eripitur a Sodoma ab angelo, III. 347.
Loth frater Abrahae probatus, quod pro meritis iuſtitiae, ſine legis obſervatione, de Sodomitarum incendio ſit liberatus, II. 275.
Lucaniam Italiae vis undarum abſciſſam in Siciliae nomen relegavit, IV. 68.
Lucas et Marcus ex apoſtolis evangelii hiſtoriam ſcripſerunt, I. 187.
Lucas et Pauli ſectator, I. 188.
Lucas evangelii Paulini ſcriptor, I. 187.
Lucae evangelium, nec tamen totum, recipit Cerdon, II. 74.
Lucae digeſtum Paulo adſcribere ſolent, I. 194.
Lucae evangelium emendavit Marcion, I. 195.
Lucae evangelii auctoritas defenditur, I. 191.
Lucanus haereticus: Marcionis ſectator atque diſcipulus, II. 75.
Lucani haereſis de anima et reſurrectione, III. 215.
Lucernas ardentes habere, I. 310.
Lucifuga beſtia, II. 129.
Lucifugae ſcripturarum, III. 332.
Lucina dea, quae partum producit in lucem, IV. 293.
Lucius ſapiens vir continuo ad chriſtianismum venit, V. 11.
Lucretia ſanguine ſuo maculatam carnem abluit, III. 131. 169.
Lucretia vim ſtupri paſſa, cultrum ſibi adegit in conſpectu propinquorum ut gloriam caſtitati ſuae pareret, IV. 71.
Ludi a primordio bifariam cenſebantur, ſacri et funebres, IV. 115.
Ludorum origo, IV. 113.

Lugendus non eſt qui nos antecedit, ſed plane deſiderandus, IV. 81.
Laicis ſacerdotalia munera iniungere, II. 54.
Lumbi Davidis, III. 391.
Lumbos ſuccingere, I. 310.
Lupae popularium libidinum mundinae, II. 21.
Lupae feminae formam quotidie ſupparare ſolemne eſt, II. 148.
Lupanaria maledicta apud deum, IV. 270.
Lupercos ludos appellarunt, quod ludendo discurrerent, IV. 113.
Lupi rapaces ſunt ſenſus et ſpiritus ſubdoli, ad infeſtandam gregem Chriſti intrinſecus delitescentes, II. 5.
Lurconiana condimenta, IV. 284.
Lux mundialis, II. 222.
Luxuria perditrix caſtitatis, III. 131.
Lycurgi leges quales fuerunt, V. 12.
Lymphati, IV. 190.
Lynceſtarum vena vinoſa ebrioſos reddidit, IV. 315.
Lynceſtarum defluxus ebrios reddit vid. Vitruv. Lib. 8. c. 3. Plin. H. N. Lib. 2. c. 103. et Lib. 31. c. 2. Senec. quaeſt. nat. Ovid. lib. 15. Metamorph., II. 163.

M.

Machabei legem paternam ad priſtinum vitae ſtatum pugnando ſabbatis revocaverunt, II. 282.
Magiae ſpecies eſt aſtrologia, IV. 256.
Magiam nihil eſſe quam fallaciam, IV. 330.
Magi Perſarum, I. 23.
Magos reges fere habuit Orieus, I. 149. II. 305.
Magnam matrem in terram figurant, I. 24.
Magnes ferrum attrahit, II. 139.
Magnitudo in mediocritate probatur, I. 24.
Maleficium nullum ſine formidine eſt, quia nec ſine conſcientia ſua, I. 253.
In Maleficio nulla ordinis ratio, IV. 92.
Malitia ſemper domino odioſa, ibid.
Malitiae apud Graecos interdum pro vexationibus et

et laesuris, non pro maligitatibus ponuntur, I. 107.
Malitiam proximi sui quisque ne recogitet, I. 243.
Mali operatio lata et diffusa, IV. 94.
Malum unde, II. 98.
Mala necessaria fuisse ad illuminationem bonorum, ex contrariis intelligendorum, II. 99.
Mala quomodo deus condere dicatur, I. 88.
Mala dicuntur et delicta et supplicia, I. 87.
Mala ultoria, non peccatoria, I. 107.
Malorum improbator deus, IV. 202.
Mammon de nummo dictus, I. 322.
Mandana filia Astyagis, IV. 308.
Manethon Aegyptius, V. 51.
Manumissionis insignia, III. 331.
Manuae escatilis pluria, IV. 85.
Manum Moyses emortuam profert, III. 264.
Manus baptizatis imponitur per benedictionem, advocans et invitans spiritum sanctum, IV. 192.
Manus impositione caro adumbratur ut et anima Spiritu illuminetur, III. 226.
Manus expandere dominica passione meditantes, IV. 189.
Manibus ablutis orationem obire, ibid.
Manu iniecta desinere, proverb., I. 102.
Mappa missa, proverb., I. 185.
Marcion bestia barbariae impositmior, I. 3.
Marcion deum quem invenerat, extincto lumine fidei admisit, ibid.
Marcion quando, ubi, et quomodo vixerit, II. 35.
Marcion nauclerus, I. 32.
Marcion tres fingit deos, I. 28.
Marcionis dii duo, I. 4.
Marcionis duo Christi, I. 28.
Marcion, Ponticus genere, episcopi filius, propter stuprum cuiusdam virginis ab ecclesiae communicatione abiectus, II. 75.
Marcion docet, eum Christum non venisse, qui nunquam fuerit annunciatus, I. 129.
Marcion Stoicae sectator, II. 35.

Marcion scriptores reiicit et corrigit, III. 347.
Marcion primus qui ausus est alium deum solius bonitatis praeter creatorem inducere, II. 43.
Marcion totum concubitum auffert fidelibus, I. 400.
Marcion seipsum non amavit, quum ab ecclesia et fide Christi recessit, III. 349.
Marcion negat Christum in carne venisse, II. 42.
Marcion neminem tingit nisi coelibem aut spadonem, morti aut repudio baptisma servat, I. 56. 221.
Marcion in totum carnis resurrectionem non admisit et soli animae salutem repromisit, I. 409. 416.
Marcion negat deum suum movere, I. 318.
Marcion carnem Christi negat, III. 342.
Marcion Lucam elegit quem caederet, I. 188.
Marcion Lucae evangelium approbat, I. 187.
Marcion Lucae evangel. interpolando suum fecit, I. 183.
Marcion pecuniam in primo calore fidei catholicae ecclesiae contulit, I. 191. II. 36.
Marcion alium deum legis, alium evangelii adseverat, I. 186.
Marcion interdixit nuptiarum, II. 41.
Marcion negat deum in hominem vere conversum, III. 346.
Marcion usurpat patrem doctrinae Sadducaeorum, II. 41.
Marcion poenitentiam confessus, morte praeventus est, II. 36.
Marcion nihil boni de thesauro Cerdonis malo profert, I. 253.
Marcion novum testamentum a vetere separavit, I. 34. II. 37.
Marcion crudelior Pharaone, I. 58. 281.
Marcion et Valentinus comparantur, II. 50.
Marcion notatur, III. 229.
Marcionis epistola, III. 344.
Marcionis evangelium, I. 183. 196.
Marcion evangelio suo nullum adscribit auctorem, I. 187.
Marcionis haeresis, I. 129.

Marcionis deus unde venerat, II. 8.
Marcionis deus est mali permissor, iniuriae fautor, gratiae lenocinator, benignitatis praevaricator, V. 42.
Marcionis proprium et principale opus legis et evangelii separatio, I. 33.
Marcionem dispares deos constituere; alterum iudicem ferum, bellipotentem; alterum mitem, placidum, et tantum modo bonum atque optimum, I. 10.
Marcionitae notantur, II. 34. III. 75.
Marcionitarum deus novus, I. 15.
Marcionita i. e. repudiator creatoris, I. 26.
Marcionitae plurimum mathematici, I. 31.
Marcionitis licet quod Marcioni, nempe de arbitrio suo fidem innovare, II. 55.
Marcus Aurelius in germanica expeditione christianorum militum orationibus ad deum factis, imbres in siti impetravit, III. 208.
Marcus haereticus novam ex graecorum alphabeto haeresim compositi, qui etiam carnis resurrectionem negavit, II. 74.
Marcus Magus haereticus, II. 148.
Marci evangelium Petri adfirmatur, cuius interpres Marcus I. 194.
Marci haeresis de corporis humani creatione, III. 219.
Margaritae sunt quotidianae conversationis insignia, III. 95.
Maria credidit Gabrieli Archangelo, III. 382.
Maria de spiritu sancto concepit, et quod concepit, id peperit, II. 257.
Maria an aliud sit quam homo, III. 359.
Maria non demonstratur adhaesisse Christo, III. 361.
Maria ex genere David, II. 311.
Maria virgo quantum a viro, non virgo quantum a partu, III. 349.
Maria virgo fuit, licet Hebion resistat, III. 13.
Maria virgo verbo dei praegnans inventa, II. 331.
Maritus omnis castitatis exactor est, III. 64.
Mars trigonus, I. 31.

Martyri sufficit propria delicta purgasse, IV. 434.
Martyres designati, IV. 65.
Martyrum animas conspicit Ioannes in spiritu, IV. 224.
Martyrium propter Christi nomen pati, III. 226.
Martyrium adversatur idololatriae, II. 355.
Martyrio omnia delicta condonantur, V. 124.
de Martyrii iactatione inflari, II. 189.
Martyria fidei examinatoria, II. 362.
Martyriorum auctoritas divina, II. 345. cet.
Martyriorum praedicatio et remuneratio, II. 364.
Massagen inhumanior, I. 3.
Mathematici plurimum Marcionitae, I. 31.
Mathematicis urbs et Italia interdicitur, IV. 156.
Materia quod caret, non admittit sapientiae exemtum, I. 132.
Materiae nominatio non extat in scriptura, II. 112.
Materiae excludimus fidem, IV. 255.
Materiae consanguineae, III. 41.
Materiam parem deo infert Hermogenes, II. 80.
Materiarii haeretici, II. 112.
Matrix generis feminini, III. 12.
Matrix religionis Hierosolymis, I. 335.
in Matre Christi est figura Synagogae adiuncta, et Iudaeorum in fratribus incredulis, III. 362.
Matrimonium disiunctum sanat patientia, IV. 96.
Matrimonium repudiatae Christus illicitum facit, I. 325.
Matrimonium est, cum deus iungit duos, in unam carnem aut iunctos deprehendens in eadem carne coniunctionem signavit, III. 152.
Matrimonium est contumelia communis, III. 21.
Matrimonium secundum non aliud dicendum erit, quam species stupri, III. 122.
Matrimonium sacramentum magnum est, I. 459.
Matrimonium unum, in fide praescribi, II. 72.
Matrimonium defendendum cum inimice accusatur spurcitiae nomine in destructionem creatoris, qui proinde coniugium pro rei honestate benedixit, I. 36.

Matrimonii numerus a meledicto viro coepit, III. 116.
per Matrimonii nexum duo in carnem unam efficiuntur, III. 102.
Matrimonii diſſimulatio modeſta in occulto, III. 226.
Matrimonii uniuſ eſſe debere, qui allegantur in ordinem ſacerdotalium, III. 118.
Matrimonii neceſſitas, et cauſa, III. 77. 78.
Matrimonii felicitas, quod eccleſia conciliat et confirmat oblatio, et obſignatum angeli renuntiant; pater rato habet, III. 101.
Matrimonii ſeparationem neque in evangelio, neque in ipſius Pauli epiſtolis ex praecepto dei invenias permiſſam, III. 113.
Matrimonii debitum conſenſu pari tollere, III. 84.
Matrimonia gentilium fideles ſubeuntes, ſtupri reos eſſe, III. 92.
Matronarum indecens cultus, V. 212.
Matthaeus fideliſſimus evangelii commentator, ut comes domini, III. 392.
Matthaei laus, I. 194.
Matuta mater, III. 169.
Mauri vani, IV. 254.
Maurorum gens regionum ſuarum fines non excedit, II. 290.
Maximilla Montano adhaeſit, II. 390.
Medicina ſoror philoſophiae, IV. 214.
Medicus ſine inſtrumento artis eſſe non poteſt, I. 91.
Medici de animae ratione magis ad ſe pertinere dixerunt, quam ad philoſophos, I. 196.
de Medico tali nihil iudicandum, qui nutriat morbum in mora praeſidii et periculum extendat dilatione remedii; quo pretioſius aut formoſius curet, I. 42.
Megalenſes ludi. IV. 115.
Megarenſes obſonant, quaſi craſtina morituri cet. V. 95.
Melchiſedech ſummi dei ſacerdos incircumciſus, et non ſabbatizans ad ſacerdotium dei allectus eſt, II. 275.

Melchiſedech ſacerdos dei ſummi unde nuncupatus, ſi non ante leviticae legis ſacerdotium Levitae fuerunt, qui ſacrificia dei offerebant, II. 274.
Melchiſedech panem et vinum obtulit Abrahae, II. 276.
Mellis et lactis ſocietate infantare, I. 25.
Mellis ſtillicidia de ranunculo venenato, IV. 40.
Memoriam Cicero theſaurum omnium ſtudiorum praedicat, IV. 260.
Memoriam ſenſuum et intellectuum ſalutem eſſe, IV. 260.
Menander Epheſius, V. 51.
Menander Simonis discipulus negat habere poſſe quemquam ſalutem, niſi in nomine ſuo baptizatus fuiſſet, II. 60.
Menander Samaritanus, IV. 315.
Menandri de corporis creatione error, III. 219.
Menandri balneum, comicum credo eſſe, IV. 316.
Menandri delicata veſtis, V. 212.
Mendacium non aedificatur ſine demolitione veritatis, I. 60.
Mendacium cupiditatis miniſter, IV. 160.
Mendacio multa erunt neceſſaria, I. 117.
Mendeſius Ptolomaeus, V. 51.
Mendicorum patronus deus, I. 231.
Menedemus philoſophus, V. 49.
Menelaus inſequitur Helenam amiſſam, IV. 288.
in Menſa Chriſti quae loquantur, V. 96.
Merces homini qualis apud deum, I. 97.
Merces et periculum de reſurrectionis pendet eventu, III. 249.
Merces decora eſt nullius rei turpis, IV. 103.
pro Mercedum differentia, operarum quoque credenda diſtantia eſt, I. 293.
Mercimoniorum quaeſtuoſa pericula exercere, IV. 89.
Mercurius primus literas enarravit, IV. 349.
Mercurius Trismegiſtus, magiſter omnium Phyſicorum, II. 165.
Mercurius Gallorum, II. 363.

Mercurius auctor primae veſtis, V. 207.
Mercurius Aegyptius novit animam digreſſam a corpore, non refundi in animam univerſi, ſed manere determinatam, uti patri rationem reddat eorum quae in corpore geſſerit, IV. 283.
Mercurius inventor literarum, IV. 38.
Mercurium Aegyptium Plato veneratus eſt, IV. 218.
Meretrix Attica carnifice iam fatigato, poſtremo linguam ſuam comeſtam in faciem tyranni ſaevientis exſpuit, ut exſpueret et vocem, ne coniurantes confiteri poſſet, ſi etiam victa volviſſet, IV. 72.
Meritum arbitrii liberi, I. 73.
Merita ignis Chriſtus fidelibus indulſit, II. 360.
Meritorum varietas, ibid.
Meritorum nomine, ordo reſurgentium disponetur, III. 365.
Meſſanius Dicaearchus, IV. 237.
Metellus deum Alburnum invenit, I. 302.
Μετεμψύχωσις, IV. 289.
Metus in deum ubi, ibi gravitas honeſta, et diligentia attonita, et cura ſollicita, et adlectio explorata, et communicatio deliberata, etc. III. 56.
Mileſiae oves, V. 207.
Miles pulcrior eſt in pugna praelio amiſſus, quam in fuga ſalvus, III. 188.
Miles nemo ad bellum cum deliciis venit, nec de cubiculo ad aciem procedit, IV. 69.
Militem omnem dominus in Petro exarmando diſcinxit, IV. 197.
Milites Mithrae, IV. 363.
Militia nec delictorum impunitatem, aut martyriorum immunitatem permittit, IV. 355.
Militia an in totum Chriſtianis conveniat, IV. 176. 354.
Militiam licere usque ad cauſam coronae, IV. 356.
Milliarium aevum Platonis, IV. 276. 278.
Milliariorum ſommium, I. 179.
Miltiades eccleſiarum ſophiſta, II. 149.
Minas dei quidem horremus omnes, nihilominus tamen vix a malo avellimur, I. 86.

Minerva, non ſolum artium, ſed armorum quoque dea, IV. 356.
Minervam, cum urbem Athenas moliretur, nihil aliud quam regionis naturam proſpexiſſe, ad optima ingenia pollicitam, IV. 253.
Minerva prima molita eſt navem, IV. 349.
Minervae laneficii diſpenſationem, ſtructuramque telarum tribuunt, V. 207.
Minervalia, IV. 123.
Minutalia, I. 8. III. 42.
Miſericordiarum pater, idem qui miſericors, miſerator et miſericordiae plurimus eſt dictus, I. 421.
Miſericordiae mater, patientia, IV. 80.
Mithrae leones aridae et ardentis naturae ſacramenta philoſophantur, I. 24.
Mithrae initiari, II. 52.
Mithridatem ex ſomnio Ponti potitum, IV. 309.
Modeſtia pudori procurat, III. 86.
Modeſtiae laus, III. 105.
Monarchia quid ſit, II. 194.
Monarchiani haeretici, II. 206.
Monogamia in ipſis animalibus recognoscitur, ne vel beſtiae de moechia nascerentur, III. 140.
Monogamia apud ethnicos ita in ſummo honore eſt, ut virginibus legitime nubentibus univira pronuba adhibeatur, et ſi auſpicii cauſa, utique boni auſpicii eſt, III. 130.
Monogamiae disciplinam, neque novam, neque extraneam eſſe, immo et antiquam, et propriam Chriſtianorum, III. 139.
Monogenes, II. 152.
Montanus docet ſaepius ieiunare quam nubere, II. 390.
Montani ieiunia, II. 414. 418.
in Montano Paracletum plura dixiſſe, quam Chriſtum in evangelio protuliſſe; nec tantum plura, ſed etiam meliora atque maiora, quidam dixere, II. 17.
Mons Chriſtus, ſine manibus concidentium praetiſſis implens omnem terram, II. 278.
Montaniſtis pax conceditur, II. 390.

Montes quomodo dulcorem deſtillarint, I. 128.
Mopſi in Cilicia oraculum, IV. 310.
Mortale aliud, et aliud mortalitatis, III. 317.
Mori non ſolet, niſi quod naſcitur, III. 356.
Morituri reſervantur, ut Antichriſtum ſanguine ſuo extinguant, IV. 316.
Mortuum ſuscitari nihil aliud eſt, quam integrum fieri, III. 330.
Mortuus tuba inquietabitur aeneatoris, IV. 354.
Mortui vocabulum corpori competit, I. 410.
Mortui coronati olim, IV. 351.
Mortui deſiderium patientia temperandum, IV. 91.
Mortuorum vocabulum cui ſubſtantiae incidat, II. 126. IV. 225.
Mortuorum nomina nihil eſſe, ſicut nec ipſa ſimulacra eorum, IV. 122.
Mortuis ſi carcer idem quod diſcrimen Chriſtianorum et ethnicorum? II. 7.
pro Mortuis tingui, pro corporibus eſt tingui, I. 414.
Mors maledicta eorum qui ita diſceſſerint, ut eſcatiles non fuerint, I. 2.
Mors Chriſtiano utilis, II. 357.
Mors non aliud determinatur, quam diſiunctio corporis et animae, IV. 269.
Mortem, quam putas, profectio eſt, IV. 91.
Mors eſt quae carnem et ſanguinem non modo corrumpit, verum etiam conſumit, III. 315.
Mortem homicidiis conſolari, IV. 124.
Mors Chriſti pondus et fructus chriſtiani nominis, I. 138.
Mors an timenda, IV. 35.
Mors aliud, et aliud mortale, III. 325.
Mors non capit immortalitatem, mortale autem capit, III. 325.
Mors nulla non ruina membrorum eſt, I. 407.
Mortis regnum nihil operatur, quam carnis diſſolutionem, III. 306.
per Mortis imaginem, fide initiaris, ſpem meditaris, diſcis mori et vivere, diſcis vigilare dum dormis, IV. 305.

in Mortis articulo multi ex praesidibus gentilibus recordati sunt se deliquisse in Christianos, III. 205.
Mortis portae adamantinae, III. 297.
Mortis metus non tantus est, quantus tormentorum, IV. 72.
Mortis dolor vacare debet, cum constet de resurrectione mortuorum, IV. 91.
Mortem non ex natura secutam hominem, sed ex culpa; ne ipsa quidem naturali, IV. 319.
Mortem quidam spiritualiter innuit esse intelligendam, III. 246.
Mortem ex lege dei non ex hominis offensa evenire, III. 153.
Mortem timemus, quam evadere non possumus, IV. 36.
post Mortem nihil superesse vulgus existimat, III. 211.
Morte sublata, neque victus fulcimento ad praesidia vitae, neque generis supparatura gravis erit membris, I. 379.
Mortes daemoniorum opera et immaturas et atroces effici quas in cursibus deputant veteres, IV. 331.
Moschion dixit animam per totum corpus ventilari, IV. 238.
Moyses quadraginta diebus ieiunavit, III. 338.
Moyses et deus ante Lycurgos et Solonas, I. 94.
Moyses antiquior Saturno non gentis circiter annis, IV. 272.
Moyses dei de proximo arbiter, III. 145.
Moyses nec videtur primus in templo suarum literarum, deum mundi dedicasse, I. 18.
Moyses propheticus, non poëticus pastor, III. 190. IV. 347.
Moyses an deum viderit, II. 216.
Moysis aetas, V. 50.
Moysis manus emortua et restituta signum resurrectionis, III. 264. 327.
Moysi donatus est populus ad praesens, I. 113.
Moysi manus mutabatur, III. 327.
Moysi causato linguae tarditatem dominus os repromisit, I. 351.

ad Moysi legem non ita attendendum, quasi ad principalem legem, sed ad subsequentem, quam certo tempore deus et gentibus exhibuit, et repromissam per prophetas in melius reformavit, II. 274.
Moysi locutus est filius dei, II. 309.
Moysi filius, cur circumcisus, II. 276.
cum Moyse illi nihil, qui deum Moysi reiicit, III. 355.
Mutunus deus, V. 70.
Mulier non natura nomen est uxoris, sed uxor conditione nomen est mulieris, III. 11.
Mulier, quae theatrum adiit, inde cum daemonio rediit, IV. 139.
Mulier quae tragoedum audierat ultra quintum diem non vixit, ibid.
Mulier fidelis dominum observet necesse est, III. 94.
Mulier est diaboli ianua, arboris illius resignatrix, legis primae desertrix, III. 35.
Mulieris caput obnoxium velamento, IV. 401.
Mulieris suo nomine spiritus sanctus etiam virginem intelligi voluit, quam proprie non nominando a muliere non separavit, non separando coniunxit ei, a qua non separavit, III. 9.
Mulieri nullum virile munus in ecclesia permittitur, III. 19.
Mulierem nominando, quicquid est mulieris nominas, III. ib.
Mulierem etiam virginem, etiam integram dici, III. 7.
Mulieres haereticae sunt procaces, audent docere, contendere, et forsitan tinguere, II. 64.
Mulieres benedictae quae agonem subeunt, IV. 70.
Mulieres quaedam de facultatibus suis Christo ministrarunt, I. 257.
Mulieres desponsatae habent exemplum Rebeccae, III. 22.
Mulieres apud Iudaeos incedunt velatae, IV. 342.
Mulieres malle militare quam nubere, I. 2.
Mulierum superbus ornatus describitur, III. 25. 37.
Mulierum sexus in luxum valde propensus est, et natura φιλόκοσμος, III. 60.

Mu-

Mulierum christianarum habitus, III. 72.
Mulieribus prophetandi ius esse, I. 408.
Muliebribus qui vestitur, damnatur in lege, IV. 136.
Mulleolus calceus, V. 213.
Mundiciae simplices, III. 55.
Mundus ex bonis omnibus constitit, I. 64.
Mundus deo non indignus, I. 22.
Mundus cultior est de die, et instructior pristino, IV. 276.
Mundus ornamenti nomine est penes Graecos, II. 135.
Mundus ex diversis substantiis officiisque constat, V. 291.
Mundi vocabulum, I. 391.
Mundus apud Graecos, ornamenti et cultus, non sordium nomen est, I. 23.
Mundi totius habitus praeteribit, III. 262.
Mundo nomen Graeci κόσμον accommodarunt, II. 135.
Mundum ab angelis et potestatibus diversis volunt structum haeretici, II. 231. III. 219.
Mundum haeretici per dominum mundi interpretantur, I. 390.
Mundum hunc innatum et infectum philosophi defendunt, III. 230.
Munus quando deo offerendum, I. 210.
Munus dictum est ab officio, quoniam officium etiam minoris nomen est, IV. 123.
Murtia dea amoris, *vid. Glossar.* IV. 118.
Musaeus, Orphei discipulus, V. 60.
Musaeus veneratus, IV. 212.
Mutius manum suam dextram in ara cremavit, ut hoc factum eius fama haberet, IV. 71. 335.
Mysteria ab haereticis non observantur, II. 54.

N.

Nabuchodonosor, cum suis regulis, ab India usque ad Aethiopiam habuit regni sui terminos, II. 291.
Nabuchodonosor divinitus somniat, IV. 312.
Nabuchodonosoris poenitentia, IV. 98.

Nabuchodonos. regem Babylonium consilio in regnum restituit, IV. 64.
Narem contrahere, proverb., I. 22.
Nasammonas propria oracula apud parentum sepulcra manlitando captare, IV. 332.
Nascitur nemo alii moriturus sibi, V. 215.
Nascentem non liceat necare, III. 129.
Naso agere, proverb., I. 119.
Nathan consolatur Davidem, peccatum suum agnoscentem, I. 208.
Nativitas septimo mense plena est facilius quam octavo, IV. 293.
Nativitas legitima ferme decimi mensis ingressus est, ibid.
Nativitas Christi a Gabriele annuntiatur, III. 343.
Nativitatis Christi Romana archiva testes sunt, I. 201.
Nativitatis novae dedicator, nove nasci debuit, III. 381.
Nativitati cum mortalitate mutuum est debitum inter se, III. 356.
Natura prima omnium disciplina est, IV. 343.
Natura te non potest nolle, quae se ita diligit, ut si cessaverit, non sit, I. 40.
Natura si quid est, rationale aliquid dei opus esse credimus, IV. 303.
Natura omnis aut defraudatione aut enormitate rescinditur, proprietate mensurae conservatur, ib.
Natura ipsa legis est instar, I. 431.
Natura veneranda est, non erubescenda, IV. 270.
Natura magistra, anima discipula, IV. 32.
Natura cui nulla est, naturalia instrumenta non suppetunt, I. 31.
Naturae corruptio, alia natura est, III. 232. IV. 299.
Naturae contumelia, III. 350.
Naturae ordo, III. 231.
Naturae reverenda opera Marcion reprehendit, I. 144.
Naturam plus est demutare, quam facere materiam, III. 358.
contra Naturam omne quod est, monstri meretur no-

notam penes omnes, penes nos vero etiam elogium sacrilegii in deum naturae dominum et auctorem, IV. 345.
Naturalia demutabilia debent credi, IV. 255.
Naufragio plerique liberati, exinde repudium et navi et mari dicunt, IV. 54.
Naum, unus ex duodecim prophetis, I. 228.
Nautae ad symbolam semper exultant, II. 161.
Nazaraeos, cur Iudaei Christianos vocent, I. 203.
Necessitas, III. 332.
Nectabis, IV. 330.
Negatio martyrii est reculatio, III. 193.
Negatio omnis idololatria est, IV. 180.
Negationem a confusione negari, II. 370.
Negator qui fidem suam deserit, II. 15.
Negatores depellebantur olim a communicatione, III. 168.
Neophytos haeretici collocant, et seculo obstrictos, II. 54.
Neoptolemus tragoedus apud Erithraeum Troiae sepulcrum Aiacis monitus in somnis, ab ipsa ruina libertatis et cum lapidum senia deponit, dives inde auro redivit, IV. 310.
Neptunales ludi, IV. 115.
Neptunus equestris est, quem Graeci Ἵππιον appellant, IV. 119.
Neptunum Consum vocarunt, IV. 113.
Nero Caesar annis undecim, mensibus novem, et diebus 18 regnavit, II. 299.
Nero primus Romae fidem orientem cruentavit, II. 387.
Neronem ex Caesaribus primum in Christianos destrinxisse gladium, II. 385.
Neronem negat Suetonius unquam somniasse, IV. 306.
Nerones, V. 12.
Nervus umbilicaris, III. 388.
Nestoris Cocetus, II. 162.
Nicander IV. 333.

Nicolaus, unus de ſeptem diaconis, qui inuectis Apoſtol. allecti ſunt, eius haereſis, II. 62.
Nicolaitae, *ibid.*
Nicolaitae aſſertores libidinis atque luxuriae, I. 58.
Nicolaitae idolothyta edentes et ſtupra committentes, II. 42.
Nicolaitarum foedus, et ſacrilegus error, II. 62.
Nigidius praevertit vias dei, II. 38.
Ninivitae ſcelerum veniam conſecuti, I. 212.
Ninive peccatrix de exitio liberatur, II. 40.
a Ninivitis deus avertit deſtinatum exitium, I. 208.
Ninivitis exorantibus deus miſericordiam praeſtitit, I. 421.
Ninus, quo tempore regnaverit, V. 203.
Nocentiſſimi qui non ſimplices, ſicut ſtultiſſimi qui non ſapientes, II. 145.
in Nocte deum adorare, V. 67.
Noe incircumciſus, neque ſabbatizans, de diluvio liberatus, II. 275.
Noe holocauſta deo grata, I. 105.
Noe, unde iuſtus inventus, niſi ex naturali iuſtitia legis? II. 272.
Noe in praedicationis delegatione ſucceſſit Enoch, III. 39.
per Nomen intelligitur profeſſio Chriſtianorum, III. 287.
Nominum communio conditionibus praeiudicat, I. 12.
Nominum translatio ex comparatione criminum, I. 150.
Nona dea, V. 293.
Nonacris Arcadiae venenata occidit Alexandrum, IV. 316.
Nonacris Alexandrum occidit; vid. Vitruv. lib. 8. cap. 3. Plin. H. N. Lib. 2. cap. 103. et Lib. 31. cap. 2. et Senec. quaeſt. nat. II. 165.
Nortia V. 78.
Notarius cum a daemone praecipitatur, a Chriſtiano liberatur, III. 207.
Notitia et fructus dei optimum, I. 64.

Novum

Novum omne et incognitum subitum est, I. 285.
Nubere in domino potissimum, III. 88.
Nubi ibi, ubi et mori, I. 346.
Nubendi modus ponitur apud Montanum Paracleto auctore, I. 57.
Nubilo obscurior, I. 3.
Numae Pompilii superstitiones, II. 53. V. 73.
Numeri Pythagorae, IV. 280.
Numidae caesariati, V. 207.
Nuptiale indumentum in evangelio sanctitas carnis agnosci potest, III. 264.
Nuptiae si non erunt, sanctitas nulla est, I. 58.
Nuptiae secundae non sunt ineundae, III. 84.
Nuptiae primae constant ex eo quod est stuprum, res immerito destruendae, III. 123.
Nuptiae nusquam prohibitae, III. 75.
Nuptiae non sunt contrahendae Christiano cum ethnicis, ne eum ad idololatriam usque deducant, a qua apud illos nuptiae incipiunt, IV. 359.
Nuptiarum nulla restitutio Christianis seculo digressis, in diem resurrectionis reprimittitur, III. 74.
Nuptias ablatas si restauremus, sine dubio contra voluntatem dei nitimur, III. 105.
Nuptias de aspectu et animo fieri, quemadmodum stuprum, III. 22.
Nuptias non magis auferimus, si secundas recusamus quam cibos reprobamus, si saepius ieiunamus, III. 166.
Nuptias Marcion abstulit, I. 3. II. 42.
Nuptias Tertullianus non proiicit, sed deponit, nec praescribit, sed persuadet sanctitatem, I. 56.
Nuptias secundas damnavit Montanus, IV. 368.
Nus, II. 152.
Nymphodorus scriptor, IV. 333.

O.

Obedire omnia animalia homini, IV. 80.
Oblatio vera, I. 360.
Oblationem panis celebrare, II. 52.
Oblationes Cain recusat dominus, IV. 84.

Obla-

Oblationes Abel, cur domino acceptae, I. 103.
Oblationes pro defunctis, pro natalitiis, annua die facere, III. 127. IV. 341.
Obsequium artificium promerendi est, IV. 80.
Obsequii ratio ex similitudine animorum constituta est, IV. 48.
Oblivionis an tempus in causa sit, IV. 267.
Obsequi malo nemo patitur, I. 210.
Obsequii exhibitio debita a nobis domino deo, IV. 80.
Observatio inveterata tenenda, etli nulla scriptura eam determinavit, certe consuetudo corroboravit, & tradita prius est, II. 408.
Observationis necessitas agnoscitur, cum eluxit rationis auctoritas a primordio recensendae, II. 393.
Observationum christianarum rationem natura defendit quae prima omnium disciplina est, IV. 341.
Obstetrices carnifices, III. 169.
Obstetricibus apud Aegyptum cur deus benefecerit, I. 281.
Occidere, est carni animam eripere, III. 265.
Ochus, qui et Cyrus, II. 295.
Oculorum propria tormenta, III. 279.
Oculis clausis, proverb., III. 314.
Odiri, V. 11.
Odium gentilium erga nomen christianum, V. 4.
Offensa comes est frustratae voluntatis, I. 51.
Officiales coronae, IV. 356.
Oleo ungui, I. 25. IV. 192.
per Oleum curare infirmos, III. 207.
Ollae undique ebullientis similitudo, II. 136.
Olympia, sacra Jovi instituta, IV. 423.
Omne totum est et integrum, et nulla sui parte defectum III. 17.
Omphale in Hercule prostituta, V. 220.
Opus inferius artifice, I. 77.
Opus salutis et incolumitatis non est hominis, sed dei proprium, I. 226.
Opus certum nullum est mercedis incertae, III. 249.

Opera dei incolere quis dignus, quam ipsius imago et similitudo, I. 66.
Opera dei si ex aliqua materia, ut quidam volunt, hoc ipso tamen ex nihilo, dum non id fuerunt, quod sunt, I. 68.
Opera non corpus accusat Apostl., III. 296.
Opera vere bona et christiana, III. 95.
Operum iuga reiecta sunt, non disciplinarum, IV. 376.
ex Operibus inundae probationes, I. 67.
Operarius dignus mercede, I. 284.
Operationis tempus in carne, I. 418.
In Omni operatione tria principalia, II. 107.
Opimitas sapientiam impedit, exilitas expedit, paralysis mentem prodigit, phtisis servat, IV. 254.
Ophitae serpentem in tantum magnificant, ut illum etiam Christo praeferant, II. 63.
Ophitarum aeones, ibid.
Opus inferius artifice sit, necesse est, I. 78.
Orare pro maritis, novo et vetere, III. 156.
Orare in quae verba Ioannes docuerit, non extat, IV. 2.
Orandi instantia et perseverantia, I. 329.
Oratum noctu exsurgere, III. 94.
Oratio legitima, III. 176.
Oratio de conscientia procedit, si conscientia erubescat, erubescit oratio, III. 126.
Oratio a Christo instituta ex tribus constituta est, ex sermone quo enuntiatur, ex spiritu, quo tantum potest, ex ratione qua docetur, IV. 2.
Oratio convivium dirimere debet, V. 96.
Orationis religio ab ipso Christo ordinata, IV. 11.
post Orationem sedere, IV. 14.
Orationem facere positis penulis, IV. 14.
Orationem ducit spiritus ad deum, III. 126.
Ordinatio, III. 84.
Ordinationes omnes haereticorum temerariae, leves, et inconstantes, V. 54.
Ordo a principalibus deducendus, III. 213.
Orestes insanus matrem in sorore vidit, IV. 243.

Orientis virtus, i. e. vis et vires auro et odoribus pollet, I. 149.
Originis vitium, IV. 241.
Ornatum habitum dicimus, quem mundum muliebrem convenit dici, III. 39.
Orpheus veneratus, V. 60.
Os cur homo acceperit, III. 336.
Oris ſpelunca, III. 335.
Orpheus, IV. 212.
Osculum filiis denegare, III. 83.
Osculum pacis eſt ſignaculum orationis, IV. 16.
Osculo debuit Chriſtus tradi, I. 360.
Oſidius Gera Medeam tragoediam ex Virgilio pleniſſime expreſſit, II. 51.
Oſirin, quod ſemper ſepelitur, et in vivido quaeritur, et cum gaudio invenitur, reciprocarum frugum et vividorum elementorum, et recidivi anni fidem argumentantur, I. 24.
Oſſa quingentorum fere annorum adhuc ſuccida, et capilli olentes viſi ſunt, III. 293.
Otho, menſibus tribus, et diebus quinque regnavit, II. 299.
Ova honori Caſtorum adſcribunt, IV. 117.
Ovis proprie eſt Chriſtianus, IV. 380.
Oves dei, Chriſtiani, III. 175.
Ovium pelles quaenam ſunt, niſi nominis chriſtiani extrinſecus ſuperficies? V. 200.

P.

Pacuviana teſtudo, V. 205.
Palos terminales figere deo, II. 413.
Palaeſtrica, diaboli negotium eſt, IV. 131.
Pallium ſuper tunicam, V. 200.
Pallii grande beneficium, ſub cuius recogitatu improbi mores vel erubescunt, V. 218.
Pandorae caput primum coronatum eſt a Charitibus, cum ab omnibus muneraretur, IV. 347.
Panis oblationem celebrare, II. 52.
Panis et calicis ſacramento, corporis et ſanguinis dominici

minici veritatem probavimus adverſus phantasma Marcionis, I. 405.
Panem Chriſtus corpus ſuum appellat, IV. 8.
Panem acceptum et diſtributum diſcipulis, corpus ſuum illum fecit, I. 358.
Panem corpus ſuum Chriſtus vocat, ibid.
ſuper Panem alienum, alii deo gratiarum actionibus fungi, I. 45.
Pane ipſum corpus ſuum repraeſentat, I. 26.
Pannis armati, I. 149.
Pannis ſepulturae involucrum pueros imitari, I. 272.
Papiae leges, V. 14.
Par factum par habet meritum, IV. 92.
Parabolae non obumbrant evangelii lucem, IV. 91.
Parabolarum interpretatio, quomodo ſit incunda, IV. 386.
in Parabolis cur Chriſtus Iudaeis loquutus, III. 273.
Paracleti Montanici vis, II. 77. III. 341.
Paracletus multa docuit, quae in illum diſtulit dominus, III. 165.
Paracletus deductor omnis veritatis, III. 171.
Paracletus novam doctrinam Montaniſtis ſubminiſtravit, III. 133.
Paracletus ſolus a Chriſto magiſter et dicendus et verendus, III. 3.
Paracletus monogamiae potius reſtitutor quam inſtitutor, III. 139.
Paracleti adminiſtratio quae? III. 3.
Paradiſus eſt locus divinae amoenitatis, recipiendis ſanctorum ſpiritibus deſtinatus, V. 114.
Paradiſi ianitrix romphaea nullis cedit niſi qui in Chriſto deceſſerunt, IV. 326.
in Paradiſo dei nemo hominum factus eſt, I. 82.
Paradiſi clavis tuus ſanguis eſt, IV. 326.
de Paradiſo libellus Tertulliani, I. 429.
Paraſceue ieiuniis dicatur, II. 418.
Parentare defunctis, III. 211.
Parentationis ſpecies eſt idololatria, IV. 124.
Parentes non negat indignatio, ſed obiurgat, III. 362.
Parietis corpus, III. 278.

Partiarii erroris, I. 156.
Partula dea, quae partum gubernat, IV. 293.
Paſchae die, quo communis et quaſi publica ieiunii religio eſt, merito deponimus oſculum, IV. 16.
Paſcha eſſe domini, i. e. paſſionem Chriſti, II. 320.
Paſcha celebramus annuo circulo in menſe primo, II. 417.
Paſcha figura Chriſti, I. 399.
Paſchae ſolennibus abnoctare, III. 94.
a Paſchae die in Pentecoſten usque gaudere, IV. 341.
Paſchae diem ad patiendum Chriſtus elegit, I. 357.
Paſiphaae in Laconica oraculum, IV. 311.
Paſſionis ſuae Chriſtus omne ſcriptum implevit, I. 358.
Paſtor bonus Chriſtus, IV. 380.
Pater habeat filium neceſſe eſt, ut pater ſit, II. 207.
Pater deus inviſibilis, II. 250.
Pater deus inviſibilis ſit in filio ex virtutibus, non ex perſonae repraeſentatione, V. 41.
Pater tota ſubſtantia eſt, filius vero derivatio ipſius et portio, II. 205.
Pater ante de filio teſtatus, quam filius de patre, I. 122.
Patri domini nomen accedere ob poteſtatem, quod et filius per patrem capiat, I. 389.
Patrem deſcendiſſe in virginem, ipſum natum et paſſum dicunt Praxeani, II. 189.
Patriarchae benedicti non modo pluribus uxoribus, verum etiam concubinis coniugia miscuerunt, III. 116.
Patriarchae incircumciſi fuerunt, II. 276.
Patriarchis pluriſariam matrimoniis uti fas fuit, III. 75.
Patriarchas et prophetas Chriſtus ex inferioribus terrarum liberavit, IV. 222. 324.
Pati pro deo non poſſumus, niſi ſpiritus dei ſit in nobis, qui et loquitur de nobis quae ſunt confeſſionis, non ipſe tamen patiens, ſed pati poſſe praeſtans, II. 265.
Pati idipſum, quod aliis feceris, res amariſſima, I. 95.

Pa-

Patientia fatigetur improbitas, IV. 89.
Patientia prima inde a deo, unde indignatio prima, IV. 80.
Patientia dei alumna, comes et miniſtra, IV. 102. 103.
Patientia quem nobis patrem requirat? IV. 87.
Patientia Chriſti, dei aures aperit, IV. 98.
Patientia et fidem ſubſequitur, et antecedit, IV. 86.
Patientia miſericordiae mater, IV. 88.
Patientia in detrimentis exercitatio eſt largiendi et communicandi, ibid.
Patientia dei, IV. 77.
Patientia Chriſti, IV. 78. 79.
Patientiae divinae ſpecies, IV. 78.
Patientiae exemplum, deus, IV. 77.
Patientiae voluptate Chriſtus diſceſſurus volebat ſaginari, IV. 78.
Patientiae utilitas et voluptas, IV. 87.
Patientiae proprium non aemulari, IV. 97.
Patientiae ſtudia gentium, IV. 103.
Patientiae laus, IV. 101.
Patientiam omnes philoſophi unanimiter laudant, IV. 76.
Patientiam dei eſſe naturam, effectum et praeſtantiam ingenitae cuiusdam proprietatis, IV. 80.
Patientiam plane novam docet Chriſtus, I. 245.
Paulus an ſolus baptismum Chriſti induerit, IV. 198.
Paulus Ioannis in exitu coronatur, II. 46.
Paulus an eamdem doctrinam cum reliquis apoſtolis praedicaverit, II. 27.
Paulus distrahitur, II. 387.
Paulus noluit uti legis poteſtate, quia gratis maluit laborare, I. 402.
Paulus apud Agrippam nihil ſe ait proferre citra quam prophetae annuntiaſſent, III. 286.
Paulus ſtomacho vinum modicum prodeſſe noverat, II. 406. IV. 349.
Paulus apoſtolus Chriſti, doctor nationum in fide et veritate, vas electionis, eccleſiarum conditor, cenſor disciplinarum, IV. 405.
Paulus apud ſummos ſacerdotes ſub tribuno inter Sad-

Sadducaeos et Phariſaeos fidei ſuae egregius profeſſor, III. 277.
Paulus, vas electionis, doctor nationum, III. 255. IV. 205.
Paulus ſtigmata in corpore ſuo geſtat, III. 229.
Paulus aliquando in album apoſtolatus allectus et a quo? I. 369.
Paulus civitatis romanae conſequitur nativitatem, cum illic martyrii renascitur generoſitate, II. 387.
Paulus calefecit tamquam nutrix parvulos fidei, docendo quaedam per veniam, non per imperium, III. 164.
Paulus reprehendit apoſtolos, quod non recto pede incederent, I. 35. 189. 379.
Paulus columna immobilis disciplinarum, IV. 409.
Paulus apoſtolus de perſecutore primus eccleſiae ſanguinem fudit, II. 382.
Paulus evangelium ſanguine ſuo ſignatum reliquit, I. 193.
Paulus in Geneſi repromiſſus, I. 370.
Paulus in Saule portenditur, I. 371.
Paulus de tribu Beniamin ortus, ibid.
Pauli apoſtoli epiſtolas, neque omnes, neque totas accipit Cerdon, II. 75.
Pauli laus, III. 392.
Paulo perperam adſcripta, IV. 204.
Paulum in Saule figurari, I. 371.
Pauper ſpiritu nullus, niſi humilis, IV. 98.
Pauperes dominus ſemper iuſtificat, et divites praedamnat, IV. 87.
Pavum ſe meminit Homerus Ennio ſomniante, IV. 285.
Pax piorum, bellum eſt ſatanae, IV. 66.
Pacem paſſim haeretici cum omnibus miscent, II. 154.
Peccator ante veniam deflere ſe debet, quia tempus poenitentiae idem quod periculi et timoris, IV. 53.
Peccator traditur diabolo quaſi carnifici in poenam, III. 176.
Peccatoris reſtituti exemplum, IV. 56.

Peccatum niſi malum factum dici non meretur, V. 35.
Peccatum omne impatientiae adſcribendum, IV. 85.
Pecuniae ardor ut reſtingueretur ex parte, qua de victus neceſſitate cauſatur, pretioſorum ciborum ambitio detracta eſt, I. 96.
Pecuniariam rem augentes pecuniam animae anteponunt, IV. 89.
Pelliceae tunicae, III. 223. 224.
Pentecoſte ordinandis lavacris latiſſimum ſpatium eſt, IV. 207.
Perditio aliud, et aliud demutatio, III. 326.
Peregrinamur a domino quamdiu vivimus, III. 294.
Peripatetici animam ex ſubſtantia quinta eſſe dicunt, IV. 217.
Perones effeminatiſſimi, V. 215.
Perpetua martyr firmiſſima, IV. 326.
Perſecutionis ſtatus animadvertendus, utrum a deo obveniat, an a diabolo, quo facilius de obitu eius conſtare poſſit, III. 178.
Perſecutionis ardore exuri, eſt probari de fidei tenore, III. 177.
Perſecutionum fontes, ſynagogae Iudaeorum, II. 374.
Perſona dei, Chriſtus eſt dominus, I. 425.
in Perſona una videmus duplicem ſtatum, non confuſum, ſed coniunctum, deum et hominem Ieſum, II. 259.
Petra Chriſtus, multis modis et figuris praedicatus, II. 308.
Petrina acies, ibid.
Petrus reprehenditur ob inconſtantiam, victus a Paulo, II. 27. 28. I. 189.
Petrus non niſi in ſpiritu vidit Moſen et Heliam, I. 275.
Petrus caeditur, II. 387.
Petrus evangelium ſanguine ſuo ſignatum reliquit, I. 193.
Petrus Romae paſſus, paſſione dominicae adaequatur, II. 46.
Petrus ordinat Romanorum Clementem, ibid.

Petrus cariſſimus discipulus, I. 230.
Petro cur nomen mutatum, ibid.
Petrum aedificandae eccleſiae petram dictum an aliquid latuerit, II. 25.
Pharao periit cum ſuis ob impoenitentem vitam, II. 301.
Pharao negavit deum, I. 89.
Pharaonis cor cur induratum, I. 89.
Pharaonis duritia nascentium enecatrix, I. 281.
Phanerόſes Philumenes cuiusdam puellae quam quaſi prophetiſſam ſequitur Apelles, II. 26.
Phantasma inquinari non poteſt, I. 207.
Phariſaei additamenta quaedam legis adſtruendo a Iudaeis diviſi ſunt, unde etiam hoc accipere quod habent nomen digni fuerunt, II. 59.
Pherecydes Saturnum ante omnes refert coronatum, IV. 347.
Pherecydes Pythagorae magiſter, IV. 212. 174.
Phidiae munus Iovem Olympium ex ebore molitur, et adoratur, III. 221.
Philadelphus triginta novem annis regnavit, II. 296.
Philippus Macedo nondum pater, Olympiadis uxoris naturam obſignari viderat annulo, IV. 309.
Philochorus auctor, IV. 310.
Philopator ſeptemdecim annis regnavit, II. 296.
Philoſophia elinguis vita contenta eſt, ipſe habitus ſonat, V. 218.
Philoſophia concuſſio veritatis, IV. 215.
Philoſophia cur a quibusdam civitatibus reiecta, V. 114.
Philoſophia habuit libertatem ingenii, et medicina neceſſitatem artificii ad extendendos de anima retractatus, late quaeruntur incerta, latius disputantur praeſumta, IV. 214.
Philoſophiae enormis intentio ſolet plerumque nec proſpicere pro pedibus, IV. 221.
Philoſophiae venificia, IV. 213.
Philoſophus ad gloriam propriae artis inflata, de certis incerta praeiudicat, II. 186.
Philoſophus gloriae animal., IV. 210.

Philoſophus eſt discipulus Graeciae et hominum, V. 111.
Philoſophus totum ſe ad famam comparandam dirigit, ibid.
Philoſophi variis ſectarum libidinibus inter ſe discordant, IV. 76.
Philoſophi haereticorum patriarchae, II. 8. 90. IV. 214.
Philoſophi mundum hunc innatum infectumque defendunt, III. 230.
Philoſophi quidam voluptatis nomen quieti et tranquillitati dederunt, IV. 141.
Philoſophi ex contrariis univerſa conſtare condicunt, IV. 223.
Philoſophi et Chriſtiani magna differentia, V. 111.
Philoſophi de deo nihil certe proferri ſunt auſi, V. 112.
Philoſophi inimice affectant veritatem, et affectando corrumpunt, ut qui gloriam captant, V. 109.
Philoſophorum deus, I. 116.
Philoſophorum ingenia vetus inſtrumentum interverterunt, V. 112.
inter Philoſophos magnum habet privilegium impuritas, IV. 323.
Philoſophos aliquando iuxta noſtra ſenſiſſe, IV. 211.
Philoſophos etiam prophetas legiſſe, IV. 213.
Philumene, II. 8. 37. 76.
Philumene *puella fuit Alexandrina, quae familiari daemone obſeſſa multa mentiebatur. Hanc poſtea compreſſit Apelles, adeoque huius impudicae mulieris amore coecus fuit, ut librum ſcripſerit hoc titulo,* Philumenae prophetiae et Phaneroſes. *Vide Euſeb.* Lib. 5. *hiſt.* et *Auguſt. de haer. ad Quodvultdeum. Ceteri fere omnes conſulto impuram hanc mulierculam ſilentio obruere conati ſunt*, I. 143.
Philumene perſuaſit Apelli ceterisque deſertoribus Marcionis ex fide quidem Chriſtum circumtuliſſe carnem, nullius tamen nativitatis utpote de elementis eam mutuatam, III. 355.
Phoenix qui ſeipſum funerans renovat firmiſſimum reſurrectionis documentum, III. 233.

Phoenices in Africam eructant, V. 209.
Phosphorus frigidiſſimus rhetor Latinus. Ammian. Lib. 25. II. 154.
Phrygae haeretici, II. 77.
Phryges primum genus habentur, V. 140.
Phrygas timidos comici illudunt, IV. 254.
Phryne meretrix Diogenis, V. 109.
Phygellus fruſtratus circa veritatem, III. 257.
Phyſica ſuperſtitio I. 383.
Phyſcon rex libidinoſiſſimus, V. 211.
Pietatis depoſita, V. 94.
Pindarus et Callimachus Apollinem memorat interfecto delphine dracone lauream induiſſe, IV. 347.
in Piscibus celebris lapidoſitas quaedam, II. 171.
Piſiſtrati ſtudium in inſtruendis bibliothecis, V. 49.
Placendi voluntas viris propter feminas, et feminis propter viros vitio naturae ingenita eſt, III. 60.
Placendi per decorem ſtudium, non eſt de integra conſcientia, III. 42.
Plato animam in capite includi dixit, IV. 238.
Plato bifariam partitur animam per rationalem et irrationalem, IV. 239.
Plato ventris gratia Dionyſio adulatur, V. 110.
Plato de immortalitate animae, III. 212.
Plato ſidera deos habet, quod genus deorum igneum appellat, I. 23.
Plato per ſomnium moritur, IV. 320.
Plato vult eſſe ſubſtantias quasdam inviſibiles, incorporales, ſupermundiales, divinas et aeternas quas appellat ideas, IV. 246.
Plato Mercurio Aegyptio praecipue adſuevit, IV. 212.
Platonis ſententia de mundo, V. 201.
Platonis ſententia de innata materia, II. 165.
Platonis honor, V. 215.
Platonem omnium haereticorum condimentarium eſſe factum, II. 258.
Platonis Chriſtianismus, V. 10.
Plenitudo creatoris in Chriſto, quae? I. 463.
Pleroma et Aeones triginta introduxiſſe Valentinum, II. 73.

Plus esse, quod semel non est, quod non unum est, numerus est, denique post unum numerus incipit, III. 118.
Poenarum ingenia, III. 227.
Poenitentia dei, quae? I. 106. 109.
Poenitentia vita est, quum praeponitur morti, IV. 47. 48.
Poenitentia vana necessario, ubi emendatio nulla, IV. 42.
Poenitentia secunda, IV. 56.
Poenitentia in hominis potestate, IV. 195.
Poenitentia confessio delicti, III. 364.
Poenitentia frustra agetur si careret venia, IV. 371.
Poenitentiae nomen in graeco sono, non ex delicti confessione, sed ex animi demutatione compositum est, I. 109.
Poenitentiae confessio evenit etiam in bonis ad invidiam et exprobrationem eius qui beneficii ingratus extiterit, I. 106.
Poenitentiae instrumentum metus, IV. 55.
Poenitentiae secundae debitor, IV. 57.
Poenitentiae dei mos, I. 109.
Poenitentiae stimulus ex fide, I. 258.
Poenitentiae causae, IV. 370.
Poenitentiam sapere confessionem mali operis alicuius vel erroris, I. 109.
Poenitentiam, quae per dei gratiam offensa et indicta nobis, in gratiam nos domini revocat, semel cognitam atque susceptam numquam posthac iteratione delicti resignari oportere, IV. 49.
ex Poenitentia maturescit emendationis fructus, IV. 393.
Poenitentium ritus, IV. 59.
Poetis nec vigilantibus credendum, IV. 285.
Polycarpus Smyrnaeorum ecclesiam gubernavit, ab Ioanne ordinatus, II. 40.
Polycratis sapientia, V. 35.
Polycratis Samii filia, crucem prospicit de solis unguine et lavacro Iovis, IV. 309.
Poma contacta cinerescere, V. 95.

Pompeius magnus ſolo theatro minor, cum illam arcem omnium turpitudinum exſtruxiſſet, veritus quandoque memoriae ſuae cenſoriam animadverſionem, Veneris aedem ſuperpoſuit, et ad dedicationem edicto populum vocans, non theatrum, ſed Veneris templum nuncupavit, IV. 120.
Pompeii oppidum in Campania, V. 97.
Pompeii arae trinae, V. 200.
Pontifex maximus et Flaminica nubunt ſemel, III. 130. 169.
Pontificis maximi, episcopi episcoporum edictum de moechis et fornicatoribus, IV. 565.
Pontificem maximum rursus nubere nefas, III. 85.
Pontius Pilatus, Syriae praeſes, V. 58.
Pontus inhospitalis, I. 2.
in Ponto nihil tam triſte ac barbarum quam quod illic Marcion natus eſt, I. 3.
Ponticus Heraclides, IV. 226.
Ponticus Nauclerus, Stoicae ſtudioſus, V. 46.
Portare Graeci etiam pro eo ſolent ponere, quod eſt tollere, I. 204.
Porta coeli ſtrata a Chriſto, I. 181.
Portas duas Homerus divisit ſomniis corneam veritatis, fallaciae eburneam, IV. 308.
Potus ſtrictura xerophagiae portio eſt, II. 406.
Praxeas haereticus, II. 78.
Praxeas docet patrem ipſum eſſe Ieſum Chriſtum, II. 189.
Praxeae patrem eccleſiarum Aſiae et Phrygiae cum eccleſia romana ſubdulit, II. 190.
Praeceptorum memoriae viam orationibus ſternet ad coelum, IV. 11.
Praeceptum principale, I. 439.
Praedicare prius eſt, poſterius tingere, IV. 201.
Praedicatores alios non eſſe recipiendos, quam apoſtolos quos Chriſtus inſtituit, II. 24.
Praelioſe operabitur filius pacis, cui nec litigare conveniet, IV. 11.
Praeſtorum negotia et dolus et iniuſtitia, II. 307.

Prae-

Praeſcript. in compendiis veritatem vincere decet, I. 121.
Praeſepia cruenta Diomedis, V. 210.
Praeſidibus nec ſuis haeretici reverentiam exhibent, II. 55.
Praeſumptio impedimentum eſt timoris, III. 50.
Praeſumptio inverecundiae portio eſt, inflat petitorem, deſpicit datorem, IV. 55.
Praevaricator quis proprie, V. 9.
Presbyter hodie, qui cras laicus, II. 54.
Presbyteris advolvi: aris dei adgeniculari, ibid.
Principatuum affectatores increpantur a Chriſto, I. 301.
Principale quid? niſi quod ſuper omnia, niſi quod ante omnia, et a quo omnia, II. 84.
Principium ſive initium inceptionis eſſe verbum, non alicuius ſubſtantiae nomen, II. 105.
Primogenitus Chriſtus, ut ante omnia genitus, et unigenitus, ut ſolus ex deo genitus, II. 199.
Priſca prophetis, III. 229.
Priſcilla Montaniſta, III. 390.
Priſtinus, qualis martyr, II. 414.
Probole, II. 202.
Proclus, an qui *κατὰ* Proclum, II. 77.
Proculus noſtrae virginis ſenectae, et Chr. eloquentiae dignitas, II. 149. III. 207.
Procŭli haereſis, II. 77.
Prodeſſe cum poſſis, nolle nihil malignius, I. 41.
Promereri nolle, delinquere eſt, II. 258.
Prognoſtici artificium, obſequium eſt, IV. 80.
Prophetae multa figurate per allegorias, per aenigmata et parabolas ſcripſerunt, aliter intelligenda quam ſcripta ſunt, I. 128.
Prophetae an omnia per imagines concionati ſunt, III. 247.
Prophetae an ex officio prophetandi nomen habeant, V. 48.
Prophetae et patriarchae appendices dominicae reſurrectionis migraverunt in paradiſum, IV. 325.
Prophetarum ſors in mundo, II. 332.

Prophetae fuerunt vox domini, IV. 279.
Prophetarum eloquium manifeste resurrectionem mortuorum annuntiat, III. 249.
Prophetiam meruimus et consequi post Ioannem, IV. 225.
Psalmi et hymni sonant in duos coniuges, et mutuo provocant, quis melius deo suo canat, III. 102.
Psalmi Valent. magna impudentia conscripti, III. 380. 388.
Psalmi fere omnes Christi personam sustinent, filium ad patrem id est Christum ad deum verba facientem repraesentant, II. 211.
Pseudapostoli virtutes maximas edent ad fallaciam muniendam corruptae praedicationis, II. 57.
Pseudapostoli, adulteri evangelizatores sunt, I. 189.
Pseudapostolos et operarios dolosos transfiguratores sui, per hypocrisim scilicet conversationis, non praedicationis adulteratae rei, I. 429.
Pseudoprophetae sunt falsi praedicatores, II. 5.
Psychici non recipiunt spiritum, nec eis placent, quae sunt spiritus, III. 134.
Ptolomaeus Philadelphus eruditissimus et omnis literaturae sagacissimus libros a Iudaeis postulavit, V. 49.
Ptolomaeus annis triginta octo regnavit, II. 296.
Ptolomaeus haereticus cum Valentino per omnia sensit, II. 73. 148.
Ptolomaei Miscellanea, II. 162.
Publicanorum nomen cur tam exsecrabile, IV. 387.
Pudens praefes missum ad se Christianum in elogio, concussione eius intellecta dimisit, scilicet eodem elogio, sine accusatore negans se auditurum hominem secundum mandatum, III. 287.
Pudicitia templi dei aeditua et antistita est, quia nihil immundum, nec profanum inferre sinat, nec deus ille qui inhabitat, inquinatam sedem offensus relinquat, III. 47.
Pudicitia ibi, ubi deus est, III. 61.
Pudicitia an in sola carnis integritate, et stupri aversione consistat, nec quicquam extrinsecus opus sit de cultus et ornatus dispositione, III. 48.

Pudicitia ſine inſtrumento eius non ſervabitur, III. 61.
Pudicitia eſt flos morum, honor corporum, decor ſexuum, integritas ſanguinis, fides generis, fundamentum ſanctitatis, praeiudicium omnis bonae mentis, IV. 364.
Pudicitiae venditio pretio in feminis cogitur, IV. 85.
Pudicitiae chriſtianae ſatis non eſt eſſe, verum et videri, III. 70.
Pudicitiae verae conſcientia a feminis nationum abeſt, quia nihil verum in his quae deum neſciunt praeſidem et magiſtrum veritatis, III. 48.
Pudoris armaturam induere, III. 31.
Pudoris verba inimica per loquacitatem inrepunt, III. 85.
Pudoris quidam magis memores quam ſalutis, IV. 59.
Pudorem reſignare per oſculum et dexteras, III. 26.
Pudorem eſſe priorem quam corporis plagam, II. 370.
Puerorum dicibula, II. 171.
Pueros ſapere et intelligere, IV. 253.
Pueris impiis deus non pepercit, I. 280.
Pulchritudinis proprie uſus et fructus, luxuria, III. 52.
Purpura regum veſtis, IV. 174.
Purpura vel cetera inſignia poteſtatum et dignitatum habent profanationis ſuae maculam, IV. 174.
Purpurae xerophagiis invalescunt, II. 424.
Pyctes corona premit vulnera, II. 359.
Pyrrhus fallendis piscibus egit, IV. 273. 278.
Pythagoras non turpi modo, verum etiam temerario mendacio incubuit, IV. 272.
Pythagoras animalibus abſtinens, IV. 278.
Pythagoras imbellis praelia Graeciae vitans, Italiae maluit quietem geometriae et aſtrologiae et muſicae agere, quam belligerari, IV. 278.
Pythagorae et Empedoclis opinio de metempſychoſi et metenſomatoſi, IV. 278.
Pythii daemonis ſuffragium Socratem ſapientiſſimum pronuntiavit, IV. 211.

Q.

uaerendi et pulſandi et petendi formae, II. 10.
uaeſtionis ſummam certis lineis determinare, II. 272.
Quaeſtione omni iuſta et digna eſt praeſcriptio ad propoſitum interrogationis pertinere debere ſenſum praeſcriptionis, I. 345.
uaeſtiones infinitae Chriſtianis cavendae, IV. 214.
ſtiones indeterminales Apoſtolus odit, I. 16.
Quae[illegible]s de vocabulorum occaſionibus plurimum ſubornan[illegible]r ſicut et verborum communionibus, III. 324.
Quaeſtiones [illegible] ſcripturis ſolis diſſolvendae, III. 217.
Quaeſtiones [illegible] fructuoſae unde, II. 9.
Qualitates cu[illegible] demutantur, accipiunt vocabulorum poſſeſſione[illegible] III. 373.
Quies corpo[illegible]m ſolatium propriüm eſt, IV. 306.
Quintilla mo[illegible]ſtroſiſſima, IV. 184.

R.

Ratio recta [illegible] II. 129.
Ratio ſine [illegible]nitate ratio non eſt, I. 70.
Ratio res [illegible], IV. 41.
Ratio lege[illegible] commendat, II. 305.
atio div[illegible]a in medulla, non in ſuperficie, III. 217.
[illegible]tum [illegible]ter ſe ſpiritus et caro communicant, ſpi[illegible]s ob imperium, caro ob miniſterium, IV. 189.
Reatus animae, I. 46.
Rebecca de disciplina Chriſti, III. 22.
Rebecca conſpecto procul ſponſo, velamen invaſit, IV. 342.
Rebeccae viscera inquietantur, et longe adhuc partus, et aeris nullus impulſus, IV. 268.
Rebeccae ex utero duo populi, et duae gentes prodierunt, II. 270.
Rebellium in caſtris facile proficitur, II. 54.
Recidivatus Iudaeorum ſtatus, III. 268.
Recorporare, III. 224. 267.
Recorporatio, III. 268.
Redanimatio, ibid.

Redemtio nummaria fuga eſt, ſicut fuga redemtio gratuita millenarum, I. 179.
Regnum omne et imperium bello quaeritur et victoriis propagatur, V. 74.
Regnum nobis in terra an ſit repromiſſum, I. 179.
Regnum repromiſſum nobis confitemur in terra, ſed ante coelum, ſed alio ſtatu utpote poſt reſurrectionem in mille annos in civitate divini operis, Hieruſalem coelo delato cet. I. 178.
Regnum dei quorum eſt adire, induere oportebit vim incorruptibilitatis et immortalitatis, III. 314.
Regula fidei, II. 17. III. 2.
adverſus Regulam nihil ſcire, omnia ſcire eſt, II. 18. cfr. IV. 214.
Reguli fortis animus, IV. 71.
Reliciendum a nobis nihil omnino eſt, quod pertinet ad nos, III. 39.
Religio ſortita eſt invidiam ſtatim, ut coli deus coepit, II. 364.
Religio alterius nec alii obeſt, nec prodeſt, III. 202.
Religionis non eſt cogere religionem, quae ſponte ſuscipi debet, non vi, cum et hoſtiae ab animo libenti expoſtulentur, III. 202.
Renes conſcii ſeminum, III. 335.
Renuntiare in baptismo diabolo et pompae et angelis eius, IV. 341.
Repudium quis primus fecerit.
Repudium ab initio num fuit, I. 325.
Repudium aut discordia fieri, aut discordiam facere, ibid.
Reſurgere non eſt, niſi eius quod cecidit, I. 410.
Reſurgere nihil exſpectabit, niſi quod ante ſuccideriit, III. 244.
Reſurrectio carnis a fidelibus ſimplici et nota iam fide recepta, ſine ulla qualitatis quaeſtione, III. 285.
Reſurrectio tam dictis quam factis praedicatur, III. 264.
Reſurrectio rei caducae eſt, III. 244.
Reſurrectio mortuorum, fiducia Chriſtianorum, III. 211.

Reſurrectio carnis durius creditur, quam una divinitas, III. 214.
Reſurrectio Chriſti in exemplum ſpei noſtrae, III. 378.
Reſurrectio, ianua regni coeleſtis, I. 418.
Reſurrectio mortuorum, unum apud omnes edictum pendet, III. 243.
Reſurrectionis mora delictum expendere, IV. 290. 336.
Reſurrectionis imaginem inducere, II. 52.
Reſurrectionis vocabulum non aliam rem vindicat, quam quae cecidit, I. 409.
Reſurrectionis firmiſſimum documentum Phoenix, III. 233.
Reſurrectionis praeſumtores vocantur Chriſtiani, IV. 37.
Reſurrectionis mortuorum teſtatio, eſt totus ordo revolubilis rerum, III. 232.
Reſurrectionem animae ſoli idcirco deſtinatam quidam dicunt, in carnem quoque praecucurriſſe, quia non potuiſſet aliter oſtendi reſurrectio animae inviſibilis, niſi per viſibilis ſubſtantiae reſuscitationem, III. 284.
Reſurrectionem apoſtolica inſtrumenta teſtantur, ib.
Reſurrectionem Chriſti credentes, noſtram quoque credimus, IV. 96.
Reſurrectionem quidam in imaginariam ſignificationem distorquent, III. 246.
Reſurrectione Chriſti infirmata, etiam noſtra ſubverſa eſt, I. 138.
de Reſurrectione nulla philoſophia conſentit, I. 465.
Retributio nulla non ex indicatione conſtitit, I. 284.
Reviviscimus quod nascimur, non quod laedimur, III. 330.
Rex in ſuo ſolio usque ad deum, tamen infra deum, comparatus autem ad deum, excidit iam de ſummo magno, translato in deum, I. 7.
Ritus varii eccleſiae, III. 94.
Rhodia lex et Pontica, I. 129.
Robiginis dea, IV. 114.

Romae daemoniorum conventus conſedit, IV. 118.
Romana ſuperſtitio incertis diis ſacrificavit, I. 15.
Romana ſuperſtitio varia de iunitrice poteſtate narrat, II. 364.
Romana eccleſia felix, cui totam doctrinam apoſtoli cum ſanguine ſuo profuderunt, II. 46.
Romanae eccleſiae evangelium Petrus et Paulus ſanguine ſuo ſignatum reliquerunt, I. 193.
Romani prius magni quam religioſi, V. 73.
Romanus ſatus, III. 258.
Romani epiſcopi auctoritas, II. 190.
Romanorum regnum quousque dilatetur, II. 292.
Romanenſis eccleſia, II. 35.
Romanorum religioſit. diligentiſſima, V. 71. vid. Cic. de Haruſpic. reſponſ. cap. 19. et Orat. XXX. Polyb. lib. VI. cap. 54.
Romulus aſcenſus ſui in coelum habuit Proclum affirmatorem, I. 178.
Romulus quadrigam primus oſtendit, IV. 119.
Romulus Conſum deum invenit, IV. 113. I. 32.
Roſae ex horto Midae lectae, V. 205.
Rubellius geminus Conſul, ibid.
Rude illud eſt, quod imperfectum eſt, II. 117.
Ruſi convivia, V. 216.
Rupices ſunt idem qui et opici, indocti et amuſi, V. 61.
Rutilius ſanctiſſimus martyr quum toties fugiſſet perſecutionem de loco in locum, etiam periculum (ut putabat) nummis redemiſſet, poſt totam ſecuritatem quam ſibi proſpexerat, ex inopinato apprehenſus et praeſidi oblatus, tormentis diſſipatus, et pro fugae caſtigatione, dehinc ignibus datus, paſſionem quam vitarat, miſericordiae dei retulit, III. 180.

S.

Sabbatizare nos omni opere ſervili ſemper debere, et non tantum ſeptimo quoque die, ſed per omne tempus, II. 281.
Sabbatum quod nos deus vult cuſtodire, ibid.

Sabbatum nunquam niſi in paſcha ieiunandum, II. 418.
Sabbatum fuiſſe temporale, et ſabbatum aeternum, II. 281.
Sabbati diem benedictione patris a primordio ſanctum, Chriſtus ſua benedictione efficit ſanctiorem I. 227.
Sabbati dominus dictus, quia ſabbatum aut rem ſuam tuebatur, I. 226.
circa Sabbati legem pharifaei in totum errarunt, non animadvertentes conditionaliter eam indicentem ferias operum ſub certa ſpecie eorum, I. 225.
Sabbati an Chriſtus ſit deſtructor? IV. 233.
Sabbati obſervatio, quaſi ſalutis medela, II. 274.
Sabbato pugnarunt Machabaei fortiter, II. 283.
Sacerdoti digamo aufertur agere ſacerdotem, III. 120.
Sacerdotes denuo nubere prohibiti, III. 147.
Sacerdotes non plus nubent, III. 118.
Sacerdotium viduitatis, III. 85.
Sacra Rom. prima ſimplicia, V. 73.
Sacramentum ligni, II. 328.
Sacramentum allegoriae, I. 385.
Sacramenti eiusdem una traditio, II. 24.
in Sacramenti verba reſpondere, IV. 69.
Sacramenta figurarum, I. 371.
Sacramentorum divinorum res Iatan in idolorum myſteriis aemulatur, II. 53.
Sacrificare ſolummodo debebant Iudaei uno in loco, II. 284.
Sacrificium acceptabile deo, II. 284.
Sacrificium offerre, III. 67.
Sacrificium Chriſtus factus pro omnibus gentibus, II. 331.
Sacrificii ſpectatores, IV. 172.
Sacrificii participatio, IV. 17.
Sacrificia ab invitis non deſiderant dii, III. 202.
Sacrificia deo grata, III. 226.
Sacrificia terrenarum oblationum et ſpiritalium ſacrificiorum, II. 283.

Sacrificiorum onera et operationum et oblationum negotiosas scrupulositates cur deus instituerit, I. 96.
Sacrificiorum rationalis institutio, I. 103.
Sacrificiis spiritalibus deo litandum, ibid.
Sacrilegi olim existimati christiani, qui tamen nec in furto unquam deprehensi, nedum in sacrilegio, III. 202.
Sadducaei resurrectionis negatores, I. 340. II. 41.
Sadducaei neque animae, neque carnis admittunt salutem, II. 41. III. 280.
Sadducaei ex Samaritani erroris radice surgentes, ausi sunt resurrectionem carnis negare, II. 59.
Sadducaeorum callida quaestio de nuptiarum frequentia, III. 146.
Sadducaeorum propria opinio, II. 41.
Sadducaeorum partiarii, III. 212.
Sadducaeorum propinqui, III. 342.
Sale et melle medicare pueros, I. 272.
Salmacis fons. vid. Vitruv. lib. 8. c. 3. Plin. H. N. lib. 2. c. 103. et 31, 2. Senec. quaest. nat. Ovid. lib. 15. metamorph., II. 165.
Salomon gloriam quam habuit in deo, amisit per mulieres in idololatriam usque pertractatus, I. 414.
Salomon de idololatria sibi ipsi consavit ecclesiam, I. 221.
Salomon reiicitur, sed iam a mulieribus alienis possessus, et idolis Moabitarum et Sodomorum mancipatus, I. 104.
Salomon omni gratia et sapientia donatus a domino ad idololatriam a mulieribus inducitur, II. 4.
Salomoni ira dei accessit post luxuriam et idololatriam, I. 169.
Salvum omni modo constat, I. 73.
Salutificator unus, III. 375.
Samaria desciverat ab Israele, habens schisma illud ex novem tribubus, quas avulsas per Achiam prophetam collocaverat apud Samariam Hieroboam, I. 150. II. 305.
Samariae spolia, II. 305.
Samariae nomine, idololatriam notari, ut ignominiosae ob idololatriam, I. 150. II. 305.

Samarites intellexit veram se deo omnipotenti oblationem, gratiarum scilicet actionem, apud verum templum et verum pontificem eius Christum facere debere, I. 254.
Samaritani de montibus et puteis patrum semper gloriati sunt, ibid.
Sameas a leonibus occiditur, II. 421.
Samius sophista Platoni auctor est, animarum de recidivatu revolubili semper ex alterna mortuorum atque viventium suffectione, IV. 270.
Samuelis anima an a pythonico spiritu evocata, IV. 332.
Sanctus dei, Christus, I. 201.
Sanctificationis species, III. 104.
Sanctitati designati, IV. 297.
Sanguis nihil aliud quam rubeus humor, III. 366.
Sanguis de omnibus bestiis requiritur, III. 264.
Sanguinis sui salutaris figuram Christus concupiscebat, I. 357.
Sanguine dei emti sumus, III. 93.
Sapientia secularis materia, temeraria interpres divinae naturae et dispositionis, II. 8.
Sapientia humana affectatrix et interpolatrix veritatis, II. 10.
Sapiens nullus, nisi seculo stultus fiat, IV. 199.
Sapor etiam in rebus parvis, I. 441.
Sardanapalus libidinibus insignis, V. 218.
Sarmatae mente torpentes, IV. 267.
Sarpedonis in Troade oraculum, IV. 310.
Satan sanctorum est delator et criminator, IV. 290.
Satan docuit Cain ab homicidio incipere, IV. 84.
Satan malitiae angelus, totius erroris artifex cet. IV. 33.
Satan decidit e sublimitate coelesti, I. 81.
Satan principaliter fidei verae adversatur, IV. 73.
Satanas cum in angelum lucis transfiguratur, an qualitatem suam amittat, III. 328.
Satanas dei sacramenta affectat, III. 130.
Satanas in angelum lucis transfiguratur, IV. 332.
Satanae in servos dei vivi nihil licebit, nisi permiserit

ſerit dominus, ut aut ipſum deſtruat per fidem electorum in tentatione victricem, aut homines eius fuiſſe traducat, qui defecerunt ad ipſum, III. 174.
Saturninus haereticus dixit innascibilem virtutem, id eſt deum, in ſummis et illis infinitis partibus, et in ſuperioribus manere; longe autem diſtantes ab hoc angelos inferiores mundum feciſſe, II. 60.
Saturninus Menandri Simoniani discipulus, IV. 258.
Saturnus quadratus, I. 31.
Saturnum pallium commendat, V. 213.
Saturnum Afrorum hominum victima placari apud ſeculum licuit, II. 363.
Saul eligitur, ſed nondum deſpector prophetae Samuelis, I. 104.
Saul bonus prae ceteris, poſtea evertitur, II. 3.
Scalae quas ſomniabat Iacob, aliis aſcenſum in ſuperiora, aliis deſcenſum ad inferiora demonſtrat, III. 172.
Scandalum non bonae rei, ſed malae exemplum eſt, aedificans ad malum et ad delictum, III. 6.
Schisma eſt unitas ipſa, II. 65.
Scientia naturalium ne in beſtiis quidem deficit, I. 144.
Scipio exſecto matris utero vivus aërem hauſit, IV. 267.
Scire nihil eſt omnia ſcire, II. 18.
Scorpium magnum de modico malo terra ſuppurat, II. 341.
Scorpii et colubri portendunt ſpiritalia malitiae, I. 283.
Scorpii remedia, II. 341.
Scriptura divina dividitur late ſemper, IV. 110.
Scriptura ubi non facit tentationis mentionem, non admittit tentationis interpretationem, I. 260.
Scriptura negat quod non notat, III. 140.
Scriptura figurate ſolet uti translatione hominum ex comparatione criminum, II. 305.
Scriptura legem condit, natura conteſtatur, disciplina exigit, III. 30.

Scripturae ſenſus certae interpretationis expetit gubernaculum, II. 12.
Scripturae ſic ſunt dei voluntate diſpoſitae, ut haereticis materias ſubminiſtrarent, II. 52.
Scripturae plenitudo adoranda, II. 111.
Scripturam omnem aedificationi habilem divinitus inſpirari, III. 40.
Scripturam qui non recipiunt, nec ſpir. ſanct. eſſe poſſunt, II. 26.
Scripturae medullas nemo magis novit quam ipſa Chriſti ſchola, II. 379.
Scripturarum et expoſitionum adulteratio illic deputanda eſt, ubi diverſitas invenitur doctrinae, II. 49. 379.
Scripturarum et expoſitionum in omnium traditionum chriſtianarum veritas ubi ſit? II. 22.
Scripturarum collatio cum haereticis non habenda, ibid.
Scripturarum congreſſionibus nihil proficimus apud haereticos, II. 21. 22.
Scripturarum divinarum inſtrumentum, V. 48.
Scripturarum omnium conſonantia, III. 394.
ex Scripturis ſolis quaeſtiones ſolvendae, III. 206.
Scripturas alius manu, alius ſenſu expoſitiones invertit, II. 49.
Scytha tetrior, I. 3.
Scythae exſuperant Perſas, V. 210.
Seculum eſt dei, ſecularia autem diaboli, IV. 127.
Seculum totum ſannas et angeli eius repleverunt, IV. 148.
in Seculo omnia imaginaria et nihil veri, IV. 359.
Secundus haereticus cum Valentino conſenſit, II. 73. 148.
Sedulitas nugas non facit, III. 86.
Seffora mater calculo praeputium infantis circumcidit, qui alias fuiſſet ab angelo praefocatus, II. 276.
Selgicae oves, V. 207.
Semiieiunia, II. 415.
Seminare in lagrymis, et in exultatione metere, I. 234.

Seminationem vocat Apoſtolus diſſolutionem corporis in terram, I. 418.
Seneca dicit omnia poſt mortem finiri, etiam ipſam animam, III. 211. IV. 301.
Senecae dictum de artibus et aetatibus omnium rerum, IV. 253.
Senſum pati, non opinari, animam enim opinari Stoici dicunt, IV. 242.
Senſus communes ſimplicitas ipſa commendat, III. 217.
Senſus eius rei quae ſentitur intellectu, III. 100.
de Senſibus quinque quaeſtio, IV. 241.
Senſualitatem Plato in Timaeo irrationalem pronuntiat, et opinioni implicitam, ibid.
Sentire pati eſt, et pati ſentire, IV. 234.
Sentius Saturninus, I. 261. V. 200.
Sepiis piscibus comparantur Marcionitae, I. 99.
Sepultura Chriſti quomodo ſublata e medio eius, II. 319.
de Sepulcro exire, quidam dicunt eſſe de ſeculo evadere, III. 246.
Sepulcrum ambitione nomen ſervare, III. 201.
Sequeſtor dei atque hominum Chriſtus, III. 318.
Serapion ſcriptor, IV. 310.
Sermo, aeon Valentin., II. 153.
Sermo quomodo caro factus ſit, utrum quaſi transfiguratus in carne, an indutus carnem, II. 257.
Sermo deus, qui in effigie dei conſtitutus, III. 221.
Sermo eſt vox et ſonus oris, et aër offenſus; intelligibilis auditu; ceterum vacuum quid, et inane, et incorporale, II. 201.
Sermo ſpiritu ſtructus eſt, et ut ita dixerim, ſermonis opus eſt ſpiritus, II. 203.
Sermo de organo carnis eſt, III. 225.
Sermo deus, et ſermo domini manet in aeternum perſeverando ſcilicet in ſua forma, II. 258.
Sermonis nativitas perfecta, cum dicit deus fiat lux, II. 200.
Sermonem deus protulit, ſicut radix fruticem, et fons fluvium, et ſol radium, II. 204. 243.

Sermonem in evangelio amplius et miniſtrum et arbitrum rectoris invenio, II. 111.
Sermonem apud deum in primordio fuiſſe quidam per ſimplicitatem dicunt, cum magis rationem competat antiquiorem habere: quia non ſermonalis a principio, ſed rationalis deus etiam ante principium, II. 197.
Serpens aeneus in ligno poſitus, II. 316.
Serpens a primordio divinae imaginis praedo, II. 146.
Serpentis ſimulacrum cur Moſes erexerit, I. 163. IV. 152.
Serpentis exuvium et ſenium, V. 205.
Serpentis effigies non ad idololatriae titulum pertinebat, ſed ad remedium, IV. 152.
Serpentem aeneum Moſes cur erexerit, I. 163. — — ſecundum Ophitas, II. 63.
Serram per lineam reciprocare, IV. 340.
Servorum vincula ex auro, III. 64.
Servos captivos vel malo genio mercatos in exequiis immolabant, IV. 123.
Servos alienos ne Galba quidem manumiſit, facilius liberos ſoluturus, I. 385.
Sethoitae dicunt duos homines ab angelis conſtitutos, Cain et Abel; propter hos, magnas inter angelos contentiones et discordias extitiſſe, etc. II. 69.
Severus imperator, III. 207.
in Sexuum ſolenni officio, quod marem et feminam miſcet, in concubitu dico communi, ſeimus et animam et carnem ſimul fungi, animam concupiſcentia, carnem opera, animam inſtinctu, carnem actu, IV. 270.
Sibyllae, genus venabulorum, I. 184.
Siccitates depulſae ſunt geniculationibus, ieiunationibus Chriſtianorum, III. 208.
Sige, II. 152.
Signaculi noſtri principalis auctoritas, V. 24.
Signaculo frontem terimus ad omnem progreſſum et promotum, ad omnem aditum, et exitum, ad veſti-

vestitum et calceatum: ad lavacra, ad mensas, ad lumina, ad cubilia, ad sedilia, quaecunque nos conversatio exercet, IV. 341.
Signare lectulum et corpusculum, III. 96.
Signatur caro, ut et anima muniatur, III. 226.
Signorum et virtutum temeraria fides non admittenda, II. 320.
Silenus Phryx, II. 114. IV. 212.
Silenus penes aures Midae blattit, V. 201.
Simon Magus maledictus ab apostolis, de fide ejectus est, IV. 150.
Simon Samaritanus redemptor spiritus sancti, IV. 287.
Simon Magus ausus est summam se dicere virtutem, id est, summum deum, mundum autem ab angelis suis institutum, II. 60. IV. 287.
Simonis haeretici prophetarum animas ab inferis movere se spondent, IV. 332.
Simoni Mago statua erigitur ut deo, V. 39. *Parum caute Justinum Martyrem sequitur in Apolog. II. pro Christian. Nunquam enim Simoni Mago statua et inscriptio, est erecta ut deo, quamvis de statua affirmet Irenaeus L. I. cap. 20. prudentior paulo, id enim facile viris, aliqua claritate insignibus, dabatur. Sed omnis error (quem Eusebius, Augustinus, alii certatim receperunt) natus est, ex non intellecta inscriptione Herculis, qui appellatione Sabina ita Romanis et vocabatur et colebatur. Inscriptio ipsa, reperta ante centum annos Romae in insula Tiberina, rem abunde docet, inspecta Lipsio et Grutero notata* V. 96. SEMONI SANCO DEO FIDIO. *Notus hinc hoc nomine Ovidio, Propertio, Silio Italico, Varroni, aliisque, et de quo inter alios videri meretur Hercules Giofanus ad Ovidii Fastor.* Lib. VI. p. 48. et 49.
Simonem esse crucifixum, non Christum; unde nec in eum credendum esse, qui sit crucifixus, II. 60. 62.
Simoniana magia est disciplina angelis serviens, II. 42.
Simplicitas sapientiae coniuncta, II. 149.

Simplicitatem volunt esse haeretici prostrationem disciplinae, cuius penes nos curam lenocinium vocant, II. 54.
Sirenes monstrosae, fabulosaeque cantrices, I. 128.
Smaragdos latere in cingulis, III. 42.
Sobolem vicariam et posthumam supparari, III. 147.
Sobolem verisimilius est ab origine potius quam originem a sobole vocitari, II. 113.
Socrates consolabatur uxorem muliebriter inclamantem, IV. 210.
Socratis disputatio de anima, cicutis damnationis exhaustis, IV. 209.
Socrates cum amicis uxorem communicat, V. 95.
Socratis sapientia de industria venerat consultae aequanimitatis, non de fiducia compertae veritatis, IV. 210.
Socrati daemonium a pueritia adhaesisse; pessimum revera paedagogum, ibid.
Socratem puerum adhuc spiritus daemonicus invenit, IV. 297.
Sodalitia, III. 35.
Sodoma et Gomorra evasissent, si ieiunassent. II. 401.
Sodomorum et Gomorrae populus, I. 150. II. 305.
Sol quibus salubris non sit, I. 61.
Sol in conventu Utiicensi extincto pene lumine adeo portentum fuit, ut non potuerit ex ordinario deliquio hoc pati, III. 205.
Sol unicus mundum hunc temperat, I. 61.
Sol corpus, siquidem ignis, IV. 224.
Solis ipsius radio scriptum: Ita claret, proverb. III. 306.
Solem noctuae nesciunt oculi, IV. 223.
ad Solem uncti, I. 147.
Somnia plurima incuti a daemonibus, IV. 312.
Somnia vana in totum Epicurus iudicavit, liberans a negotiis divinitatem, et dissolvens ordinem rerum, et in passivitate omnia spargens, ut eventui exposita et fortuita, IV. 308.
Somniorumne aliqua natura creditur immunis? IV. 315.

Somniorum eventus, IV. 308.
Somniorum fides de effectu, non de conſpectu renuntiatur, IV. 333.
Somnus non eſt extranaturale, ut quibusdam philoſophis placet, IV. 301.
Somnus eſt recreator corporum, redintegrator virium, probator valetudinum, pacator operum, medicus laborum, cui legitime fruendo dies cedit, nox legem facit, auferens rerum etiam colorem, IV. 303.
Somnus tam ſalutaris, tam rationalis, etiam in publicae et communis iam mortis effingitur exemplar, IV. 304.
Somnus corpori provenit in quietem, non animae, IV. 302. 307.
Somnus finis operis, IV. 302.
Somni plurima praeparatura eſt in eſu et potu, IV. 304.
Somno magis reficitur homo, quam fatigatur, IV. 302.
Somnum Stoici reſolutionem ſenſualis vigoris affirmant, IV. 301.
Sophia dei, II. 102.
Sophia aeon Valentin., II. 115.
Sophia ſine initio non fuit, II. 104.
Sophia eſt dei ſermo, ibid.
Sophocles tragicus ſomniando reduvenit coronam auream quam ex arce Athenae perdidiſſent, IV. 310.
Soranus medicus quatuor libros de anima ſcripſit, IV. 220.
Sorer quaedam revelationum charismata ſortita, mira narravit, IV. 225.
Soter in Alexandria triginta quinque annis regnavit, II. 296.
Spadonatus, III. 63.
Speculum omni occaſione conſulere, III. 61.
Speculum alterius eſt nulla res, II. 135.
Spectaculum omne ſine concuſſione ſpiritus non eſt, IV. 127.

Spectaculo an liceat Chriſtianis uti, IV. 137.
Spectaculorum univerſam paraturam ex idololatria conſtare, IV. 112.
Spectaculorum voluptates an Chriſtiano videre liceat, IV. 126.
Spectaculorum ſecularium profanae voluptates, III. 43.
Spectaculorum circa voluptates infamata conditio eſt eis, qui natura quidem omnia ſentiunt, ex quibus ſpectacula inſtruuntur, ſcientia autem deficiunt, IV. 346.
Spes unica totius orbis, III. 351.
Spei eſt contemplatio in hoc ſpatio per fidem, non repraeſentatio, nec poſſeſſio, ſed exſpectatio, III. 254.
de Spe fidelium lib. Tertull., I. 178.
Spirare, eſt flatum ex ſemetipſo agere, IV. 229.
Spiritus adverſarius ex diverſitate praedicationis apparet primo regulam adulterans fidei, et ita ordinem adulterans disciplinae, III. 135.
Spiritus qui ſuper aquas ferebatur, quis? II. 124. vid. Chryſoſt. Homiliam in Geneſ. 3.
Spiritus dei Saulum vertit in alium virum, IV. 232.
Spiritus dominatur, caro famulatur, I. 189.
Spiritus nequam, omnibus hominibus adhaeret, ab ipſa etiam ianua nativitatis animas aucupabundus, IV. 297.
Spiritus ſancti portionem, quae ex forma prophetici moduli in Ioanne egerat praeparaturam viarum dominicarum, abscedere iam ab Ioanne neceſſe erat, redactam ſcilicet in dominum, ut in maſſalem ſuam ſummam, I. 255. IV. 169.
Spiritus in aquis corporaliter diluitur, et caro in eisdem ſpiritaliter mundatur, IV. 189.
Spiritus immundus cum oneraretur in exorcismo, quod auſus eſſet fidelem aggredi, Conſtanter et iuſtiſſime quidem, inquit, feci, in meo eum inveni, IV. 139.
Spiritum columbae corpore lapſum deſediſſe ſuper Chriſtum, IV. 193.

Spiritum dei etiam fideles habent, ſed non omnes fideles Apoſtoli, III. 114.
Spiritum dei haeretici delicto infuscant, I. 102.
Spiritum ſermonem eſſe demonſtratur ex Luc. 1. II. 254.
Spiritus ſanctus ultro agnoscitur, nec exſpectat ſanctitatis admonitionem, quae propria natura eſt eius, III. 138.
Spiritus ſanctus, tertium nomen divinitatis, et tertius gradus maieſtatis, II. 267.
Spiritus ſanctus, doctor veritatis, II. 41.
Spiritus ſanctus vicarius domini, III. 3.
Spiritus ſanctus apoſtolorum animas et mentes confirmavit, et evangelica ſacramenta diſtinxit, et in ipſis illuminator rerum divinarum fuit, II. 266.
Spiritus ſanctus per Ioelem promiſſus, ſed per Chriſtum redditus, ibid.
Spiritus ſancti vicariam vim Chriſtum miſiſſe, qui credentes agat, II. 17.
Spiritus ſancti natura declarata per animas ſimplicitatis et innocentiae, IV. 193.
Spiritus aquae, I. 220.
Sponſa Chriſti caret etiam aurium macula, IV. 365.
Sportulam ut furunculus captare, I. 155.
Spurciloquium in congreſſibus haereticorum, III. 219.
Statilius taurus, V. 200.
Statina dea, IV. 297.
Statio in eam usque horam celebranda eſt, in qua a ſexta contenebratus orbis defuncto domino lugubre fecit officium, ut tunc et nos revertamur ad iucunditatem, cum et mundus recepit claritatem, II. 409.
Statio quae? IV. 17.
Stationes in vesperam producere, II. 407.
Stationum ſemieiunia, II. 410.
Statio probatur ex V. T. II. 415.
Stationibus quartam et ſextam ſabbati dicamus, II. 417.
Status uniuscuiusque certum quid eſt et dat ſenſui legem, ita ſentiendi ſtatum ſicuti eſt; III. 178.

Stella a ſtella differt in gloria, non in ſubſtantia, III. 310.
Stephan. angelicum faſtigium induit, III. 327.
Stephanus cum lapidaretur, vidit adhuc ſtantem Chriſtum ad dextram dei, ut exinde ſeſſurum, donec ponat illi pater omnes inimicos ſub pedibus eius, II. 267.
Sterilem parere contra naturam deo non fuit, ſicut nec virginem, II. 208.
Steſichorum Helena excaecat ob convivium carminis, dehinc reluminat ob ſatisfactionem laudis, IV. 288.
Steſichorus auctor, IV. 119.
Stipium conferendarum induſtria, II. 416.
Stigmata corporalia oſtendit, I. 388.
Stoicus chriſtianismus, IV. 275.
Stoici deum volunt ſic per materiam decucurriſſe, quomodo mel per favos, II. 139.
Stoici artes corporales affirmant, II. 221.
Stoici non omnem ſenſum, nec ſemper de mendacio onerant, IV. 242.
Stoici ſomnum reſolutionem ſenſualis vigoris affirmant, IV. 301.
Stoici deum malunt providentiſſimum humanae inſtitutioni inter cetera praeſidia divinatricum artium et disciplinarum ſomnia quoque nobis indidiſſe, peculiare ſolatium naturalis oraculi, IV. 311.
Stoicorum opinio de anima, IV. 217.
Strabo auctor, IV. 309.
Strato phyſicus dixit animam eſſe in ſupercilionum meditullio, IV. 239.
Strato coelum et terram dixit deum, I. 23.
Strato ſegregationem cauſati ſpiritus ſomnum dicit eſſe, IV. 301.
Strato unitatem animae tuetur, IV. 237.
Strato in membranoſis eſſe animam dixit, IV. 239.
Stygias paludes poëta tradidit mortem diluentes, IV. 316.
Subſtantia aliud eſt, et aliud natura ſubſtantiae, IV. 281.

Subſtantia una, quam deus in Adam contulit, et matricem omnium fecit, IV. 254.
Subſtantia nulla digna eſt, quam deus induat, I. 142.
Subſtantiam unam tenere in tribus cohaerentibus, II. 213.
Suetonius, IV. 114. 306.
Sudor digeſtionis aeſtuantis eſt index, IV. 302.
Suffectura eſt quodammodo ſpiritus anima, I. 55.
Summum magnum neceſſe eſt ſit unicum, I. 7. ſeqq.
Superinductitii fratres turbarunt primaevam eccleſiam, I. 189.
Superſtitio vulgaris communis idololatriae, cum in ſimulacris de nominibus et fabulis veterum mortuorum pudet, ad interpretationem naturalium refugit, et dedecus ſuum obumbrat, I. 24.
Supplicia aeterna non ſolum fruſtrantur, ſed expungunt poenitentes temporali afflictione, IV. 60.
Surgere poteſt et quod omnino non cecidit, et quod ſemper retro iacuit, I. 410.
Suſanna revelata in iudicio, IV. 342.
Suſpiciones impudicas omni modo cavendas eſſe, III. 69.
Suſtinere in finem, nihil aliud quam pati finem, II. 367.
Sutrinae Venetae, V. 215.
Syllanae lances ſplendidiſſimae, IV. 284.
Syllogismi Apellis, II. 76.
Sylvam caedere, II. 48.
Symbolum mortis indulgere neceſſitate, IV. 53.
Synagogae Iudaeorum fontes perſecutionum, II. 374.
Syracuſas muniunt Corinthii cum Archia, V. 204.
Syrmium, urbs Pannoniae, V. 72.

T.

T. ſpecies crucis, I. 173.
Tabernaculum martyrii, IV. 350.
Tabula ludere, III. 362.
Tabellae naturalium ſponſalium et nuptiarum, III. 24.
Tatianus haereticus, Iuſtini martyris discipulus, II. 76. 418.

Talio prohibetur, I. 244.
Tatius Cloacinam invenit, I. 32.
Tarpeii ludi, IV. 114.
Tauri figura de Chriſto, II. 315.
Telmeſſenſes nulla ſomnia evacuant, imbecillitatem conjectationis inculant, IV. 308.
Temeritatis modus, teſtatio eſt timoris, IV. 56.
Templum dei catholicum Chriſtus, in quo deus colitur, I. 170.
Tempus arbiter et metator initii et finis, I. 15.
Temporum ratio unde nata, I. 64.
Tenebrae homini viſibiles ſunt, II. 117.
Tentationis materia in re aliqua debet ſubeſſe, III. 360.
Tentationem praecedit quaeſtio orta ex dubitatione, III. 360.
Tentationes ſequi poſt baptismum, IV. 206.
Tentationibus via non aperienda, III. 52.
Terra quare maledicta, III. 260.
Terra ſequeſtratorium eſt ſeminibus illic deponendis et inde repetendis, III. 320.
Terra ſancta caro domini interpretanda, III. 262.
Terra vere ſancta per incolatum ſpiritus ſancti, ibid.
Terra, carnis noſtrae matrix, I. 25.
Terra virgo fuit, nondum opere compreſſa, ex qua hominem factum accipimus a deo in animam vivam, III. 382.
Terra repromiſſionis eſt vitae aeternae poſſeſſio, II. 308.
Terrenae originis ſigna, III. 365.
Terrenorum amiſſio quomodo ferenda, IV. 87.
Tertullianus montanizat, IV. 259.
Tertullianus fatetur ſe ex Irenaeo ſumſiſſe, II. 149.
Tertullianus ſe vocat peccatorem, IV. 208.
Tertullianus in perſona Chriſti alloquitur haereticos ironice, II. 58.
Tertullianus graece etiam ſcripſit, IV. 202. 346.
Tertulliani opus de ſpe fidelium, I. 178.
Tertulliani error de patre et filio, II. 296.
Tertulliani libellus de paradiſo, IV. 326.

Tertulliani libellus adversus Apellitas, III. 363.
Testa ex argilla facta, non est amplius argilla, II. 114. III. 373.
Testamentum novum compendiatum est, et a legis laciniosis oneribus expeditum, I. 84.
Testamentum novum oportebat in eo suggestu conseri, in quo conscriptum vetus fuerat, I. 275.
Testamentum vetus in Christo sepultum est, II. 417.
Testamenti veteris decessio, et successio novi, I. 276.
Thales in puteum, IV. 221.
Thales aquam deum esse dixit, IV. 23.
Thales ex aqua animam constare dixit, IV. 217.
Thalus V. 31. 51.
Thamar ornata se prostituit, III. 69.
Thamar est privatum consistorium impudicitiae, IV. 129.
Theatrum proprie sacrarium Veneris est, IV. 120.
Thebis hebetes et brutos nasci relatum est, IV. 253.
Theodotus haereticus Byzantinus (fuit Theodoreto auctore coriarius) Christum hominem tantummodo dixit, deum autem esse negavit, ex spiritu quidem sancto natum ex virgine: sed hominem solitarium atque nudum, nullo alio prae ceteris, nisi sola iustitiae auctoritate, II. 77.
Theodotus haereticus alter, II. 78.
Theodoti posterioris (Theodoreto auctore argentarius,) haereses dicit Christum hominem tantummodo, ex spiritu sancto, ex virgine Maria conceptum pariter et natum, II. 77.
Theopompus, II. 114.
Theodotus haereticus multum circa imagines legis operatus est, II. 148.
Thesauri divini conditorium, III. 296.
Thraymeden nunquam somniasse, refert Theopompus, IV. 306.
Tiberius Caesar regnavit viginti duobus annis, mensibus septem, diebus viginti, II. 239.
Tiberius Christum in deos referre vult, V. 16. *Totum hoc descripsit Eusebius, et hist. suae eccles.* II. 2. *inseruit. Narrat idem Severus et Aelius Lampridius,* Ta-

naq. Fuber tomo II. *Epist.* 12. *multis evincere conatur, deceptum esse Tertullianum, veritatemque huius rei elevat. Argumentis quatuor utitur, quod historia ex libro supposito sit hausta, Actis Pilati scilicet. Quod religionis curam nullam gesserit Tiberius, unde Suetonio dicitur* circa deos ac religiones negligentior. *Quod Senatus Romanus sub Tiberio ad nullissimam adulationem prolapsus, ne hiscere quidem contra principem ausus fuisset. Quod ex chronologia pateat, christianum nomen eo tempore vix notum Romae fuisse. Quibus adde infensum potius Tiberium, ut Judaeo, ita et christiano nomini fuisse, ut clare patet ex Sueton. cap.* XXXVI. *ubi per* similia sectantes *nulli nisi christiani intelligi possunt.*

a Tiberio usque ad Antonium sunt anni fere centum quindecim et dimidium anni, cum dimidio manus, I. 33.

Timaeus, IV. 113.

Timor iustus nullus est periculi dubii, III. 250.

Timor hominis dei honor est, IV. 56.

Timor iudicii ad bonum non ad malum confert, I. 85.

Timor salutis fundamentum est, III. 15.

Titulum incidere, I. 50.

Togae plus laesere rempublicam, quam loricae, V. 217.

a Toga ad pallium, 254.

Traditio etiam non scripta observanda, IV. 340.

Traditio apostolica nihil passa est in tempore suo circa dei regulam, I. 38.

Traditio in multis disciplinis praetenditur auctrix, consuetudo conformatrix, et fides observatrix, IV. 341.

Traditor Christi Apostolus fuit, IV. 273.

Tragoediae et comoediae sunt scelerum et libidinum auctrices, cruentae et lascivae, impiae et prodigae, IV. 130.

Traianus Imperator Christianos damnat et absolvit, V. 17.

Transfiguratio interemptio est primi, omne enim quod-

quodcumque transfiguratur in aliud, desinit esse quod fuerat, et incipit esse quod non erat, II. 257.
Transgressio quae perditionis causa est, tam animae instinctu ex concupiscentia, quam et carnis actu ex degustatione commissa, totum hominem elogio transgressionis inscripsit, III. 275.
Tribunal dei salvum hominem exigit, III. 336.
Trinitas rationaliter expensa, veritatem constituit, II. 193.
Trinitas per consertos et connexos gradus a patre decurrens, et monarchiae nihil obstrepit, et oeconomiae statum protegit, II. 205.
Trinitatis distinctionem et demonstrationem scripturae omnes ostendunt, II. 209.
In Trinitate unitas disponitur, tres non statu, sed gradu; nec substantia, sed forma; nec potestate, sed specie; unius autem substantiae, et unius potestatis; quia unus deus, ex quo et gradus isti et formae et species in nomine patris et filii et spiritus sancti deputantur, II. 192.
Trinitas hominis, II. 8.
Trinitas Valentiniana, IV. 255.
Triptolemus, I. 26.
Trochilus Argivus auctor currus, IV. 119.
Tunicae pelliceae, III. 223. 224.
Trophonii in Boeotia oraculum, IV. 310. V. 61.
Tuba dei, evangelicus sermo dici potest, III. 321.
Tunicae Carthaginensium, V. 199.
Tutelinae a tutelis fructuum, IV. 117.
Typhon, IV. 329.
Tyrrhenus dux, IV. 113.

V.

Vae, quomodo Christus pronuntiarit, I. 237.
Valentinus episcopatum speraverat, qui et ingenio poterat et eloquio, II. 147.
Valentinus, ubi, quando et quomodo vixerit, II. 35.
Valentinus dixit Christum in substantia corporis nostri non fuisse, sed spiritale corpus de coelo deferentem, quali quidem per fistulam, sic per Mariam

am virginem transmeasse, nihil inde vel accipientem vel putantem, II. 72.
Valentinus materiam ad scripturam excogitavit, II. 50.
Valentinus et Marcion comparantur, ibid.
Valentinus fuit Platonicus, II. 8. III. 388.
Valentinus haereticus multas introduxit fabulas, II. 71.
Valentinus novum testamentum aliter exponit et sine dubio emendat, II. 37.
Valentinus Platonis sectator, II. 35.
Valentinus honestior et liberalior quam Marcion, I. 9.
Valentinus aeonas suos spargit, et unius aeonis vitium in originem deducit dei creatoris, I. 215. II. 43.
Valentinus negator resurrectionis, II. 41. 73.
Valentinus adulter veritatis, II. 37.
Valentinus condiscipulus Apellis, III. 343.
Valentini haeresis, II. 71. III. 377.
Valentini aeon, II. 42.
Valentini aeones, I. 9. II. 71. 151.
Valentini examen semen Sophiae insulsit animae, IV. 258.
Valentini monstrosa nomina, II. 371.
Valentini error de resurrectione, II. 41.
apud Valentinum sunt aeones et formae nescio quae, II. 8.
Valentinianis licet quod Valentino, II. 55.
Valentiniani qua in re didicerunt errare, III. 335.
Valentiniani factam iam resurrectionem affirmant, II. 41.
Valentiniani notantur, II. 34.
Valentiniani ad fabulas faciles non terrentur, nihil magis curant, quam occultare quod praedicant, II. 143.
Valentiniani habent artificium, quo prius persuadeant quam doceant, II. 144.
Valentiniani quando proserpant, II. 344.
Valentinianae factionis prima quadriga defenditur, matrix et origo cunctorum, II. 152.

Valentinianorum femina haeretica, IV. 247.
Valentinianorum initiatio, II. 143.
Valentinianorum aeonum genealogiae, II. 151.
Varro ludos a ludo i. e. a lusu interpretatur, IV. 113.
Vas capacitatis nomine dicta est caro, III. 240.
Vasa escaria et potoria ex aere, IV. 11.
Vasculorum omnifariam curam cur deus distinxit, I. 97.
Uberum fontes, III. 389.
Velamen virginis dicatus deo habitus, III. 7.
Venia facilis difficilium, III. 88.
Verbum dei administrare, III. 67.
Verbum insultatorium et triumphatorium, I. 420.
Verbum divinum nullum nisi dei unius, quo prophetae, quo apostoli, quo ipse Christus intonuit, II. 274.
Verbum dei, seminis similitudo est, II. 39.
Verbi dei administratio, II. 54.
Verbo dei praeponenda sunt omnia, I. 262.
Veritas nihil erubescit, nisi solummodo abscondi, II. 176.
Veritas aeon Valentini, II. 152.
Veritas in omnibus antecedit imaginem, II. 35.
Veritas patet mendacio, I. 19.
Veritas paucis amatur, IV. 365.
Veritas ubi quaerenda, II. 23.
Veritas nulli comperta sine deo, nulli deus cognitus sine Christo, nulli Christus cognitus sine spiritu sancto, nulli spiritus sanctus accommodatus sine fidei sacramento, I. 191.
Veritatis cuneo omnis extunditur haeresis, I. 39.
Veritatis virtus expedita, paucis amat, I. 118.
Veritatis integritas, IV. 116.
Veritatis simplicitate hostes, non curiositate in negotio domini vincendi, I. 102.
Veritatis testimonium ubique occupat principatum, II. 45.
Veritatis interfector Marcion, IV. 317.
Veritatis tantum obstrepit adulter sensus, quantum et corrumpit stylus, II. 21.

Veritatem se Christus nominavit, non consuetudinem, III. 99.
Veritatem varie diabolus aemulatur, II. 189.
Veritatem decet totis viribus uti suis, non ut laborantem, I. 121.
Verius id quod prius, prius id quod ab initio, I. 3. 193.
Verum quodcunque primum, adulterum quodcunque posterius, II. 192.
Vespasianus anno primo imperii sui debellavit Iudaeos, et imperavit annis undecim, II. 299.
Vespae faciunt favos, et Marcionitae etiam faciunt ecclesias, I. 194.
Vespronius Candidus christianum quasi civem suis satisfacere dimisit, III. 206.
Vestalium virginitas, III. 170.
Vestam in ignem transfigurant, I. 24.
Vestificina, V. 207.
Vestimentorum in scripturis allegoria, III. 263.
Vestimenta mulierum qualia olim fuerint, III. 31.
Vestire spiritu sancto, II. 47.
Viam domini praeparare, quid? IV. 199.
Victorinus haereticus, II. 78.
Victuariae exhibitio, III. 66.
Viduae non renubentes, III. 78.
Viduae praeter annos sexaginta non tantum univirae i. e. nuptae aliquando eliguntur, sed matres et quidem educatrices filiorum, III. 20.
Viduas Africanae Cereri assistere, III. 83.
Viduitas laudatur, III. 227.
Vigellius Saturninus, qui primus gladium in Christianos egit, lumina amisit, III. 205.
Viperae morsum Apostolus sprevit, II. 341.
Virginitas deo gratum sacrificium, III. 227.
Virginitas gratia constat, continentia vero virtute, IV. 96.
Virginitas vera et tota et pura, nihil magis timet, quam semetipsam, etiam seminarum oculos pati non vult, alios ipsa oculos habet, III. 29.
Virginitas coacta et invitâ admittit flagitia, III. 29.

Virgi-

Virginitas oftentaticia, III. 6.
Virginitatem et continentiam nuptiis cur anteponat Tertullianus, I. 441.
Virgo poterit felicior haberi, at vidua laboriosior, III. 86.
Virginis bonae publicatio, stupri passio est, III. 6.
Virginem traditam Christo stupraverunt adulterio haeret. perversi homines, II. 57.
Virginem in muliere intelligi Apostolus voluit, III. 17.
Virginem quae se velat, etiam se mulierem negat, III. 33.
per Virginem Christum natum, non ex virgine, Valentiniani dicunt, III. 387.
Virgines suas Corinth. olim velasse, III. 18.
Virgines penes Israel illicitum est ad virum tradere, nisi post contestatam sanguine maturitatem, III. 22.
Virgines suas plures ecclesiae per Graeciam abscondunt, III. 4.
Virgines oportere velari, III. 1.
Virgines apud ethnicos velatas ad viros ductas, III. 23.
Virgines hominum adversus virgines dei ambiunt, III. 6.
de Virginibus velandis Tertullianus graecum librum edidisse videtur, III. 1.
Virum necessarium sexui, ut auctoritatis et solatii causa vel ut a rumoribus caro tuta sit, III. 79.
Virtus duritia exstruitur, mollitia vero destruitur, IV. 70.
Viscceratio, distributio carnis, quae fieri solebat vel in solenni sacrificio, vel in funere excellentis alicuius, I. 136. II. 338.
Visitandorum fratrum gratia vicatim aliena, et quidem pauperiora quaeque tuguria circuire, III. 94.
Vita aeon Valentini corporis, II. 153.
Vita nihil aliud quam coniunctio corporis et animae, IV. 270.
Vitalia pro cuiusque generis dispositione omnibus propria animalibus temperavit artifex deus, IV. 227.

Vitellius menſibus octo et diebus decem regnavit, II. 299.
Vitellii commentaria, IV. 309.
Vitia ſolent in corpore alibi connata, in aliud membrum perniciem ſuam efflare, II. 256.
ſi tanti Vitrum, quanti margaritum? proverb., IV. 72.
Ultio penes errorem ſolatium videtur doloris, penes veritatem certam redarguitur malignitatis, IV. 93. 94.
Ultio interdicta, I. 243.
Ultionis metu omnis iniquitas refraenatur, I. 243.
Ultionis modum regere non poſſumus per impatientiam doloris, IV. 94.
Ultionis fructus eſt irae etc. I. 54.
ad Ultionem venturus eſt dominus, I. 445.
Unctio benedicta, de priſtina diſciplina, IV. 192.
Unctio carnaliter currit in nobis, ſed ſpiritualiter proficit, IV. 192.
Unctionem chrismatis regalis confici in captivitate non licere lex iubet, II. 326.
Ungitur caro, ut anima conſecretur, III. 326.
Unctus non magis nomen eſt quam veſtitus, quam calceatus, accidens nomini res, II. 313.
Unicorni medius ſtipitis palus vocatur, I. 161.
Unitas ex ſemetipſa derivans trinitatem non deſtruitur ab illa, ſed adminiſtratur, II. 193.
Unitas eccleſiae, II. 24.
Unitas irrationabiliter collecta, haereſim facit, II. 193.
Voluntas dei eſt ſanctificatio noſtra, III. 104.
Voluntas quae ſine concupiscentiae ſtimulo, I. 49.
Voluntas dei occulta et manifeſta, III. 108.
Voluntas libera et coacta, III. 109.
de Voluntate dei quomodo loquendum, III. 105.
Votum continentiae, III. 23.
Vulva fontem ſuum transfundit in ubera, III. 388.
Vulvae adapertae nuptialem paſſionem agnovit Apoſtolus in Maria virgine, III. 393.
in Vulvam filium dei deſcendiſſe, III. 387.
in Vulvam deus verbum ſuum detulit, IV. 253.

Vultures feminas tantum parere aiunt, et tamen ſine masculo, II. 157.
Uxor nulla deformis eſt marito ſuo, III. 51.
Uxores ſingulas quis habuerit duas, an pariter ſingulae duas fecerint, nihil refert, III. 140.

X.

Xenocrates animam in vertice praeſidere dixit, IV. 216. 238.
Xerophagia panis angelici, II. 398.
Xerophagias obſervare, II. 390.
in Xerophagiis tam antiquiſſimae quam efficaciſſimae religionis operatio eſt, II. 404.
Xyſtarches noſter ſpiritus ſanctus, IV. 69.

Z.

Zachaeus etſi allophylus, fortaſſe tamen aliqua notitia ſcripturarum ex commercio iudaico afflatus, I. 343.
Zacharias inter altare et aedem trucidatur, II. 364.
Zeno conſitum ſpiritum definiens animam, IV. 210.
Zeno apud Prienenſes tyrannidem affectat, V. 110.
Zeno aërem et aetherem deum dixit, I. 23.
Zenonis disciplina eſt, ubi materia deo aequatur, II. 9.
Zenonis vigor., IV. 215.
Zenonis animam Dionyſii tormenta praetereunt, IV. 335.

INDEX LATINITATIS TERTULLIANEAE.

A.

A et Ω. III. 141. *sic et duas Graeciae literas summam et ultimam sibi induit dominus, initii et finis concurrentium in se figuras* cet.

ABDICARE, III. 131. *sponte abdicato matrimonio adsenescunt*, V. 11. *filium iam subiectum pater retro patiens*, qui filium ante patiebatur immorigerum et contumacem, *abdicavit.*

ABDICERE, abdicare, reiicere, I. 242. *ita totum, quod ab homine captatur, abdixit creator.*

ABHINC deinceps, ab hoc loco, II. 163. *quod abhinc scriptum.*

ABIRE III. 82. *ut cuius maritus de rebus abiit*, i. e. e vita discesserit, sic Graeci uti his verbis solent, οἴχεσθαι, κατοίχεσθαι, ἀπέρχεσθαι ὑπογίνεσθαι hoc est mori: quae omnia abitum excessumque significant.

ABLUERE, III. 226. *scilicet caro abluitur* in baptismo, IV. 409. *siquidem denuo ablui non licet.*

ABNOCTARE, IV. 333. *Celtas apud virorum fortium busta eadem de causa abnoctare.*

ABOLEFACERE abolere, V. 85. *civitatem tabernae habitu abolefacere*, i. e. civilem ordinem honestumque tabernaria confusione commutare. Scaliger corrigit *abolefacere*, κνίσσαν, III. 39. *perinde potuit abolefactam eam* cet.

ABOMINAMENTUM, II. 332. *proiecit homo abominamenta sua aurea.*

ABORTIVUS, II. 163. *devestiva scilicet et abortiva genitura.* Iren. *Informis et sine specie quasi abortus*, I. 136. *praecoquos et abortivos quodammodo Marcionitas.*

ABRUMPERE, II. 47. *de ecclesia authenticae regulae abrumpit* nimirum sese, dictum ἀμεταβάτως.

ABRUPTE, II. 208. *tam abrupte in praesumtionibus nostris hac sententia utamur.*

ABRUPTUM, I. 437. *Salio et hic, ampliſſimum abruptum interciſae ſcripturae.* Locutio ab iis ſumta, qui malunt compendium facere itineris ſaltu, quam dispendium commodiore ambulatione. Sic, *Maximum campum leviſſimo ſaltu transvolas*, Scaliger ad Cardanum. Explicat ſe mox Tertullianus: *Ademiſti tanta de ſcripturis*, hoc eſt, intercidiſti, reieciſti et abrupiſti, ut lacunae in librorum contextu permagnae exſtent, lib. V. adv. eundem: *quantas foveas in epiſtola fecerit, auferendo quae voluit.*

ABRUPTUS, praefractus, pervicax, IV. 338. *ut de abrupto, praecipiti, et mori cupido*, I. 3. *Caucaſo abruptior.* Caucaſus mons Scythiae vaſtiſſimus, cuius ut ait Plin. H. N. lib. VI. cap. 5. iuga in Colchica Ponti regione ad Riphaeos montes torquentur, altero latere in Euxinum et Maeotim devexo, altero in Caſpium et Hyrcanium mare, variis nominibus. Virgil. Aeneid. IV. *duris genuit te cautibus horrens Caucaſus* cet. Quibus verbis: *abruptum* explicatur, in hominem agreſtem, durum, intractabilem et inhospitalem, I. 308. *ceterum nihil tam abruptum, quam ut alius praeſtet*, IV. 163. *plenius illi abruptae propoſitioni reſpondebo*, IV. 222. *abruptum alioquin et abſurdum.*

ABSOLESCERE, III. 117. *ſeminarium generis abſolescit*, i. e. ut deſinat de ſolito et conſuetudine.

ABSOLVERE, IV. 337. *ſpeculatoriam moroſiſſimam de pedibus abſolvit*, h. e. deponit. Apud Romanos militibus, cum exauctorantur, ut militiae privilegiis et honore indigni, inter cetera calcei ſolebant detrahi, Balduin. de calc. cap. 24. vid. et *ſpeculatoria.* V. 143. *abſolutum eſt de infirmitate et mediocritate eorum* i. e. apertiſſime probatum eſt, eos nullarum eſſe virium.

ABSTINERE, V. 19. *cum mulieres usque adeo a vino abſtinerentur* pro abſtinerent.

ABSTRUERE, obiecta ſtrue auferre lucem, II. 31. vid. *obſtruere.* I. 300. *et negat lucernam obſtruendam.*

ABUSUS, II. 414. *proceſſurus ad certamen e cuſtodia abuſus*, i. e. longo uſu propemodum abſumtus confectus.

ctusque. Rigalt. mavult *obesus*, sed deest codd. auctoritas, Nonius: *Obesus, gracilis et exilis et circumrosus macilentusque.* Naevius: *Corpore pectoreque undique obeso, mente exsensa, tardigemulo senio oppressum.* Gell. N. A. lib. XIX. cap. 7.

ACACIA, III. 58. *quam acacia pollicetur* i. e. *circuli*, integritas. Rigalt. praefert alteram lectionem: *hanc incorruptibilitatem habemus superinduere ad novum hominem, quam monarchia pollicetur.* Alludit autem ad illa Pauli 1 Cor. XV, et 2 Cor. V. iubentis Christianos bene de resurrectione sperare, quae mortalia corpora induet immortalitate. Tunc enim futurum, ut beatorum animae ad corpora redeant sua, tanquam ad domicilia nova; quippe iam aeterna, quippe superinduta immortalitate, tanquam vestimento novo, nullis unquam posthaec aetatibus deterendae. *Monarchiam* dicit deum optimum maximum, quo sensu vocabulum istud frequentissime usurpavit adv. Praxeam disputatione.

ACATUS, navicula, I. 369. *si nunquam furtivas merces vel illicitas in acatos tuos recepisti* cet. ἄκατος navis agendis mercibus comparata. Inde diminutivum ἀκάτιον acatium Plin. H. N. lib. IX. cap. 31. Persequitur hic auctor accuratissime rationem totam rei nauticae, ut Marcionem gravius tangeret. Nam ex symbolo negotiatorum nautae suscipiunt merces, tituli alicuius charactere percussae traduntur, vel notatae signo transmittuntur, imponuntur cet.

ACCEDERE, parem esse, V. 210. *sed et qui ante Tyrinthium accesserat pugil Cleomachus* * IV. 337. *et persona iam ex ordine accesserat.* Legendum cum Rigalt. *decesserat.* Nempe miles ille ceteris constantior fratribus, h. e. commilitonibus christianis, qui divulgari noluerant, arbitrati, non esse in tantula dissimulatione praevaricationem.

ACCENDERE, IV. 344. *visum in oculis accendit.*

ACCENDONES, lanistae, qui gladiatores ad certamen accendunt, V. 218.

ACCEPTABILIS, V. 162. *attamen quanto acceptabilior nostra praesumtio est.*

ACCEPTO, V. 39. *accepto ferent dii veſtri*, V. 139. *tacent igitur et accepto ferunt*, IV. 409. *quanto magis delicta iſta ante lavacrum accepto facit.*

ACCESSIBILITAS, II. 125. *ut et contraria ipſi filio adſcriberemus, mortalitatem, acceſſibilitatem.*

ACCIDENTIA, I. 421. *accidens enim eſt, quod adſcribitur: accidentia autem antecedit ipſius rei oſtenſio, cui accidunt*, IV. 232. *accidentiam ſpiritus paſſus eſt, cecidit enim ecſtaſis ſuper illum*, cet.

ACCURATUS, V. 63. *quae illis accuratior pascua eſt*, i. e. paſtus, qui magis curae illis eſt.

ACERBUS, III. 22. *ita ante hunc indicem, acerba res eſt*, i. e. immatura II. 127. *acerba ſua amittit ficus vento commota valido* ex Apocolypſ. VI. 13. τοὺς ὀλύνθους αὐτοῦ, groſſos ſuos, habet vulgata. Groſſus autem eſt ficus dura atque acerba. Theodorus Gaza in opere de plantis ὄλυνθον vocat caprificum.

ACERBATUS, V. 122. *acerbata flagella* i. e. duplicata.

ACERVUS, III. 172. *confuſum acervum fidelium eventilans*, IV. 100. *ad omnem acervum nuntiorum.*

ACESCERE, V. 95. *tot tribubus, et curiis, et decuriis ructantibus acescit aër*, quod prae multitudine hominum in theatris et ſpectaculis accidere ſolet.

ACIES, V. 212. *et acie figere*, eſt acute, intentis et quaſi defixis in rem oculis intueri, ἀτενὲς ὁρᾶν. Ut qui veſtibus, a naturae moderatione alienis, hominesque transverſos de recto ſtatu agentibus induti, palam conſpiciendos ſe, aut potius deridendos, praebent, omnium oculos in ſe convertere velle videantur. Ut tamen huiusmodi inſpectio ſive ſpectatio, quam captant, cum probro contumeliaque eorundem geſtantium, ſit coniuncta, ut non laudi, ſed vitio vertat. Huic ſubiungitur: *digito deſtinare, nutu tradere*, IV. 402. *quam eserta acies machaerae ſpiritalis* vid. *exertus*. * IV. 413. *provoca ad apoſtolicam aciem*, IV. 236. *tot acies tibiarum.*

ACONITUM, herba virulenta, quodcunque venenum, V. 204. *erădicate omni aconito hoſtilitatis.*

ACOR, I. 5. *modico fermento totam fidei maſſam haeretico*

tico acore decepit. IV. 52. *velut poma cum iam in acorem vel amaritudinem senescere incipiunt.*

ACTOR, qui negotia agit aliena, procurator, I. 311. *proponit actorum similitudinem.*

ACTORIUM de anima, IV. 236.

ACTRIX, IV. 130. *quod si tragoediae et comoediae scelerum et libidinum actrices.*

ACTUS, II. 164. *Enthymesis de actu fuit*, nempe quo prorupit Sophia in patrem inquirere, ut auctor loquitur cap. 9. III. 45. *sic ergo et circa actum materiarum.* Actum vocat Tertullianus rerum a deo creatarum usum, cum ex iis aliquid agimus, cum iis utimur ad actum sive actionem cuiusmodicunque sit, V. 105. *vestros enim iam contestamur actus de iudicibus*, I. 321. *secundum servi illius exemplum, qui de actu summotus*, IV. 155. *minor merces frequentiore actu repensatur.*

ACUS, IV. 62. *cedo acum crinibus distinguendis*, III. 25. *et acu lasciviore comam sibi inferunt.*

ACUTUS, V. 216. *si pergam ad acuta* i. e. si pergam acutis et decretoriis armis tecum pugnare, non proluforiis et hebetibus.

AD, apud V. 118, *profani vero et qui non integre ad deum*,

ADDICERE, III. 199. *melius est turbas tuas aliquando non videas, quam addicas* nempe tributariae servituti. IV. 52. *hoc enim pretio dominus venlam addicere instituit*, proprium venditoris verbum, V. 78. *et ita nos crimini addicite.*

ADDICTIO, IV. 417. *et addictionem omnis pudicitiae.* Addicit Praetor, cum quid proprium esse alicui iubet.

ADGENICULARI, ad genua accidere, IV. 59. *et aris dei adgeniculari.* Rectius alii *caris dei.* Intelliguntur autem per caros dei sine dubio martyres, quos poenitentes rogare solebant, ut se ecclesiae reddederent. vid. Tertull. *ad martyr. Quam quidam, pacem nimirum, non habentes, a martyribus petere consueverunt.*

ADGLUTINARE, IV. 49. *in tantum contumaciae adglutinaris*, IV. 232. *et adglutinabit se uxori suae*, IV. 253. *et adglutinabitur mulieri suae.*

ADHAERERE, V. 215. *caeteroquin humerum adhaeret.*
ADHUC, II. 52. *et ſi adhuc memini* i. e. inſuper, praeter communem ritum.
ADITUS, qui adiit, II. 143. *idcirco ei aditum* (nempe ad iſta ſacra) *prius cruciant.*
ADIUNGERE, II. 6. *quod malis adiungat.* Iun. mavult *adiugat* i. e. conſtringit eodem iugo, ut palmites adiugari Columella dicit.
ADIURARE, IV. 178. *iures per idola, an ab alio adiuratus acquiescas* V. 83. *caeterum daemonas, id eſt genios adiurare conſuevimus*, II. 342. *diffidentia ſignandi ſtatim et adiurandi et ungendi beſtiae calcem.*
ADOLARI, III. 226. *de bonis carnis deo adolantur* i. e. cultum religioſum exhibent.
ADOLATIO, i. q. adulatio more veterum. Cultus deorum non verus, ſed fictus, V. 74.
ADORARE, II. 150. *ne gravitate adorentur* i. e. probentur, Iun. mavult *adornentur.* Nam ſi ad rem vanam adhibueris gravitatem, videberis adornare, decet eam feſtivitatis, II. 111. *adoro ſcripturae plenitudinem.*
ADSACRIFICIUM, IV. 172. *Sim vocatus, neç adſacrificii ſit titulus officii, et operae meae expunctio, quid tum? ſi libet.* Solvit his verbis obiectionem: *ſed his accommodantur ſacrificia*, ſumta perſona ſervi ſeu liberti Chriſtiani, quem dominus gentilis adeſſe aut apparere ſibi iuſſit, filiove ob togae purae vel ſponſalium ſolemnia ſacrificanti. Sim vocatus, inquit, dum officium meum et opera mea non poſſit haberi pro adſacrificio i. e. adminiſtratione ſeu participatione aut conſenſu ſacrificii, utatur ille et opera mea, et officio meo, quid hoc ad me? integra eſt hac in re conſcientia mea, ſi libet, adeſſe poſſum.
ADSIGNARE, *adſiſtere* vid. aſſ.
ADSOLARE, V. 150. *ſi maieſtatis faſtigium adſolant*, deprimunt, allidunt ſolo.
ADSTUDERE, IV. 27. *et maiore longe memoria opus eſt adſtudendum*, opus ſummo ſtudio conficiendum.
ADVERSIO, I. 85. *iam ſecundum adverſionem dirigendae bonitatis* i. e. dirigendae bonitatis, prout mentem quis-

quisque suam ad dei bonitatem advertit. Adversionem iurecons. vocant ius fructuum percipiendorum, et in suos usus accommodandorum. Sic vector navem conducere in adversionem dicitur, qui ea lege conducit, ut obventiones ad ipsum conductorem redeant.

ADVIVERE, IV. 330. *qui in ipsis tunc fuerunt, cum adviverent*, i. e. adhuc cum ipsis viverent, IV. 348. *quod ipsa sibi idola fecerint cum adviverent* i. e. una viverent cum iis, qui istum cultum exhiberent ipsis.

ADULARI, IV. 415. *non tantum obsequi ei debeo, sed et adulari* vid. *adolari*, II. 422. *et ad singulas horas salutandis adulantur*, IV. 302. *ei* corpori *soli quies finem operis adulatur* i. e. adulans tribuit.

ADULTER, II. 21. *tantum veritati obstrepit adulter sensus* i. e. perversa interpretatio, II. 50. *adulter stilus*, II. 79. *totus adulter et praedicationis et carnis*, adultera Hermogenis caro, quae assidue nubebat; adultera praedicatio, quia haeresi sua fidem pacemque ecclesiae corruperat, IV. 145. *nam qui falsis deis servit, sine dubio est adulter veritatis, quia omne falsum adulterium est*, V. 113. *expedite autem praescribimus adulteris nostris*, haereticis, IV. 392. *adultera et ipsa* de scriptura Pastoris, II. 191. *colligantur omnes adulterae fruges*, V. 156. *quod adulteram noctem commenti sumus.*

ADULTERARE: IV. 108. *qui autem adulterat et affectat* scil. veritatem, V. 113. *ad philosophicas sectas adulteraverunt*, * IV. 373. *semetipsum adulterat et stuprat.*

ADULTERIUM, V. 113. *adulteria salutaris disciplinae*, II. 22. *adulteria scripturarum*, I. 253. *in hoc solo adulterio Marcionis manus stupuisse miror* i. e. adulteratione et corruptione scripturarum velut obstupefactas caruisse sensu, III. 44. *de adulterio colorum iniustorum.*

ADUMBRARE, III. 16. *debet ergo adumbrari facies tam periculosa* i. e. velari, IV. 123. *postea placuit impletatem voluptate adumbrare*, IV. 417. *obscura manifestis adumbrantur.*

ADVOCARE est graec. παρακαλειν, I. 235. *advocare languentes.*

ADVOCATIO proprie est turba patronorum et amicorum, qui alicui in iudicio adsunt, I. 29. *secuturae scripturarum quoque advocationi* i. e. defensioni, * I. 239. *quoniam recepistis advocationem vestram* i. e. consolationem, παρακλησιν, IV. 95. *itaque talibus et advocatio et risus promittitur*, III. 263. *voces exhortationis et advocationis* i. e. consolationis, auxilii, IV. 356. *quibus familiarissima est advocatio necessitatis*, i. e. allegatio, excusatio.

ADVOCATOR παρακλητος, I. 239. *sicut probavi mendicorum advocatorem.*

ADVOCATUS, III. 189. *in hoc quoque paracletum agnoscere debes advocatum*, alludit ad significationem vocis παρακλητος, sed ridicula est applicatio auctoris, II. 416. *qua paracletus id est advocatus*, IV. 182. *non iam advocatorum sed angelorum.* Advocatos dicit, qui amico praesentiam suam commodabant signando, subscribendo, testimonio dicendo. Sic Varro lib. II. de re rust. cap. 5. *Tu vero Murri veni mi advocatus, dum asses solvo Palilibus, si postea a me repetant, ut testimonium perhibere possis.*

AEDIFEX pro aedificatore, IV. 163. *ex similitudine providentissimi aedificis illius.*

AEDIFICARE, proposito exemplo invitare, II. 143. *ut opinionem suspendio cognitionis aedificent*, II. 368. *ad quarum tolerantiam aedificans monet*, III. 42. *solitum hunc mulierum stuporem aedificare noverunt*, i. e. operi inservire faciendo atque exhibendo quod stupeant mulieres et admirentur, II. 3. *aedificari in ruinam.* IV. 70. *ut robori aedificando vacent.*

AEDIFICATIO, IV. 81. *loquacitas in aedificatione nulla turpis*, IV. 30. *sed ad aedificationem.*

AEDIFICATORIUS, III. 382. *in virginem enim adhuc Evam irrepserat verbum aedificatorium mortis.*

AEMULATIO, invidia, odium, dolor, quo ethnici afficiebantur, quum viderent numerum suorum decrescere, et religionem christianam in dies maiora capere incrementa, V. 10. 21. * de haereticorum

rum inimicitia, II. 50. *veniens utique ex causa aemulationis* * V. 124. *aemulatio divinae rei et humanae*, i. e. aliter sentit deus, aliter homo, I. 265. *aemulatio levis*, III. 130. *si quis praesumtione huius providentiae suae aemulationem provocarit.* Sensus est, eo magis fieri posse, ut gravida fiat femina providentia dei, si quis praesumtionem de ea conceptam (quod sit sterilis) provocaverit concubitu, quasi aemulaturus deum, qui de sterilibus foetas facit.

AEMULUS, V. 10. *quaedam ratio aemulae operationis* i. e. operose aemula vid. *ratio*, V. 76. *qui noster ob divortium aemulus* i. e. inimicus, II. 395. *aemulo modo* i. e. contrario, I. 52. *qui non alias plene bonus sit, nisi mali aemulus.*

AENIGMA, figura, I. 337. *ubi in lapidis aenigmate*, III. 246. *obtentu figurarum et aenigmatum*, III. 273. *ut non possit altera species admittere aenigmata.*

AENEIUS, I. 9. *tanquam aeneiae scrofae.* Rigalt. emendat *aeneiae* vid. *scrofa.*

AEQUIPARANTIA, II. 168. *in aemulas aequiparantias corpulentiarum.*

AESCULAPIUS, V. 199. *Aesculapio iam vestro.* Vestrum apellat eo, quod praecipue in Africa coleretur et Poena matre genitus crederetur, nam prius erat Pergamenorum duntaxat. Sens. Pallia, quibus olim usi estis, fuere, qualia etiam hodie Aesculapii sacerdotes in usu habent.

AESTIMARE, IV. 344. *contactum in manibus aestimavit*, melius Rigalt. legit *extimavit* quod vide.

AESTIMATIO, cogitatio, V. 3. *nec tamen hoc ipso modo* (Heuman. *moniti*) *ad aestimationem* cet. Sens. nec tamen ea re se admoneri patiuntur, ut cogitent, fortasse veritatem subesse el doctrinae, quae vulgo damnatur, III. 63. *in aestimationem temporum* recte Rigaltius restituit *in extimatione temporum* i. e. in extremis temporibus, in fine seculi.

AESTUARE, II. 360. *quum terrena quoque officia in gradu aestuent* i. e. contendant pro dignitate gradus, ut primum obtineant locum, V. 105. *de vestris semper aestuat carcer.*

AESTUARIUM, IV. 139. *quid facies in illo ſuffragiorum impiorum aeſtuario deprehenſus.*

AETAS, V. 26. *maior aetas* i. e. maiores natu, III. 62. *aetates denique requietas iam et in portum modeſtiae ſubductas.* ibid. *pro frigore aetatis*, IV. 366. *habet et in Chriſto ſcientia aetates ſuas.*

AFFECTATIO, imitatio, V. 45. *ſed et plerique veſtrum affectatione aliquando* cet.

AFFECTIO, προσποίησις aſſumtio, V. 213. *ob diverſam affectionem tenebricae veſtis.*

AFFECTIOSUS, IV. 252. *et naturaliter affectioſa ſit, non habens intellectum.*

AFFINIS, I. 22. *et impudentiae et malignitatis affinis eſt* i. e. particeps, ita Cic. pro Sylla: *huius affines ſuſpicionis*, I. 317. *extraneos et nullius iuris* affines, IV. 88. *affines cupiditatis deprehendemur*, IV. 95. *numquid impatientes paris affines*, IV. 158. *affines illos eſſe multimodae idololatriae.*

AFFINITAS, IV. 164. *ut non usque ad idololatriae affinitates* i. e. usque adeo, ut participes ſimus idololatriae.

AFFLATUS, I. 71. *afflatus dei* i. e. anima, I. 76. *inprimis tenendum quod graeca ſcriptura ſignavit, afflatum* (πνοὴ) *nominans non ſpiritum* (πνευμα) IV. 45. *alia afflatu eius conſummata.*

Ἀγενεαλογητος *qui eſt ſine cognatione*, II. 78.

AGERE, II. 17. *egiſſe Ieſum Chriſtum* h. e. eam hominis perſonam induiſſe, omniaque egiſſe, quae de Ieſu Chriſto fuerant praedicta, I. 91. *deum etiam in terris egiſſe*, I. 279. *et illi agis* i. e. agis actorem et procuratorem illius, I. 311. *in tantum illi negotium agens*, III. 79. *ſi ſecularibus ſatis agentes ſumus*, IV. 235. *quid autem agere dicuntur moribundi, animum an animam?*

AGINA eſt, inquit Feſtus, foramen illud, in quo inſeritur ſcapus trutinae, hoc eſt, in quo agitur ſive vertitur trutina, unde aginatores dicti, qui parvo lucro moventur, II. 136. *mediae quod aiunt aginae*, de motu, qui adeo temperatus, ut nullam in partem vergat, parsque nulla praeponderet.

AGNITIO, assensus, approbatio, II. 190. *et ex ea agnitione pacem* cet. II. 402. *verum etiam sacramentorum agnitionem ieiunia de deo merebuntur* i. e. peritiam interpretandi figuras et imagines sacras, nempe divinitus obiectas in somnis.

AGNOSCERE, assentiri, approbare, II. 190. *agnoscentem iam prophetias Montani.*

AGNOSCIBILIS, III. 327. *sed liniamenta Petro agnoscibilia seruaverat.*

AGONOTHETA, ἀγωνοθέτης certaminis praeses et iudex, musici scilicet et scenici. Gymnicorum enim certaminum qui praesides essent, athlothetae dicebantur, III. 173. *ita cognosces ad eundem agonothetam pertinere certaminis arbitrium*, IV. 69. *in quo agonothetes deus vivus est.*

Αἵρεσις *dictae graeca voce, ex interpretatione electionis, qua quis sive ad instruendas, sive ad suscipiendas eas utitur*, II. 7.

Αἰών, II. 151. *διῶνα τέλειον* aeonem perfectum.

ALIQUI pro aliquis, V. 26. ita saepissime.

ALIMONIA, V. 265. *si alimonia, inedia.*

ALCINOUS rex in Corcyra insula, V. 205. de eius pomariis vid. Plin. H. N. lib. XIX. cap. 4. et Hom. Odyss. lib. VII.

ALES metaph. pro eo quod est, velocissimus est et quovis alite velocior, V. 63. *Omnis spiritus ales est.*

ALEXANDER, V. 206. est polyhistor, quem Suidas Milesium fuisse refert, et bello captum in Corn. Lentuli familia paedagogum egisse, posteaque manumissum Cornelii nomine vocitatum. Scripsisse videtur libros de rebus Phrygiorum et Aegyptiorum ad matrem suam. Richerius intelligit de Alexandriae et Africae populis.

ALLECTIO, II. 56. *allectio explorata:* allegandorum scilicet in ordinem ecclesiasticum. Hoc enim ante ordinationem praedicari mos erat. Praedicatio autem fiebat nominibus eorum propositis, admonito populo, ut si quis adversus eos quid haberet criminis, probaret manifestis rebus. Talis apud ecclesiam fuit allectio explorata: ut contra apud haereticos

reticos ordinationes temerariae notantur supra. I. 452. *creatoris autem non natura sunt filii Iudaei, sed allectione patrum*, i. e. adoptione.

ALLEGERE, assumere, adoptare, V. 34. *vocat ex hac parte causa allegendae humanitatis in divinitatem*, III. 226. *cum anima deo allegitur, ipsa est, quae efficit, ut anima allegi possit.*

ALLEGORIA, parabola, aenigma, figura, I. 288. *per allegorias et figuras*, III. 265. *ut allegoriae quidem nubilo careant.*

ALLEGORICUS, I. 144. *allegorica dispositio* i. e. figurata vid. *convitium*, IV. 386. *et histriones cum allegoricos gestus accommodant*, III. 265. *allegoricae scripturae.*

ALLEGORIZARE, I. 253. *quae Christus in homines allegorizavit*, III. 263. *habemus etiam vestimentorum in scripturis mentionem ad spem carnis allegorizare.*

ALLOCUTIO, II. 20. *allocutionis praefationem* i. e. προςφωνησεος, IV. 225. *aut allocutiones proferuntur*, ὁμιλιαι, δημηγοριαι.

ALTEGRADIUS, III. 33. *ut bestia quaedam magis quam avis * cetera altegradia.*

ALTERUTER, V. 27. *ex alterutro* i. e. ex utraque contrahentium parte, V. 94. *pro alterutro* i. e. alter pro altero, IV. 370. *sine alterutra oppositione.*

ALTILIS, IV. 131. *et propter otium Graeciae altiles homines oderis.* Athletas seu palaestritas intelligit, a gymnasiarchis ali solitos summa cura, ut essent viribus ad certamina valentissimis nobiles. Talium vero certaminum studiosissimi erant Graeci, publicae utilitatis otio gaudentes. Haec enim patiebantur longae pacis mala. Altiles homines Septimius dixit, ut Varro et Martialis boves et gallinas altiles, pro opimis et saginatis, IV. 62. *conquirito altilium enormem saginam.*

ALVEARIUM, II. 180. *in consparsionis alvearia*, i. e. alveos, et quae vulgo dicuntur mactrae.

ALVEUS, alvus, venter, V. 28. *ipsorum ursorum alvei appetuntur*, IV. 229. *et digesta sine alveis.*

AMARE, solere, V. 202. *temporatim vestiri amantem*, I. 118. *sed expedita virtus veritatis paucis amat* i. e. solet,

let, more Graecorum, φιλεῖ γενεσθαι. * malle, V. 4. *amant ignorare*. Heuman. legit *amans*, II. 358. *amavit, quae vocaverat in salutem, invitare ad gloriam.*

AMBITIO, vagus et multiplex circuitus, V. 23. *quantacunque illa ambitione diffusa sit*, II. 424. *illis ambitio corporis competit*, III. 17. *quia non sit naturaliter consecutus ambitionem capillorum*, περιβολην, IV. 265. *tota ventris ambitio*, * IV. 214. *sed viderit utriusque praestantiae ambitio*, i. e. φιλοπρωτεια.

AMBITUM, ambiti ἀρχαϊκως pro ambitus, ut gelum, i. praetextum, i. V. 75.

AMENTARE, I. 321. *amentavit hanc sententiam* i. e. ut iaculum intorsit, vibravit. Lucan. *iaculum amentavit habena*. Hesych. ἀμμα, ἁσμος, hinc amentum, iaculi et hastae lorum.

AMENTATIO, V. 143. *quo machaeris vestris amentationibusque cadatis* i. e. amentis.

AMENTIA, IV. 255. *quum in illum deus amentiam immisit*, sic vocat somnum Adami, vid. *ecstasis*.

Ἀμητωρ, qui est sine matre, II. 78.

AMOR, I. 3. *amores Colchorum*, philtra, amatoria venenata, aliaque venena omnia conf. Horat. Carm. II. od. 13.

AMPLIARE, III. 51. *quam si dominus ampliando legem a facto stupri non discernit*, III. 146. *non tantum reservata permaneant, verum et ampliata*, * IV. 337. *et res ampliata*. Res ampliari dicitur, cuius cognitio in aliud tempus, vel ad aliud tribunal reiicitur aut remittitur. Ampliatorum exempla sunt apud Livium XLIII. ubi de M. Titinnio: *bis ampliatus, tertio absolutus est reus*. Et paulo post, de P. Furio, Philo et M. Matieno, *gravissimis criminibus accusati ambo ampliatique*.

AN, forte, V. 68. *an Christianis* i. e. forte factis Christianis. Sensus totius loci est: credite illis, cum adiurati a nobis verum dicunt, si enim liceret illis mentiri, quando homo christianus veritatem vobis probare vult, facerent certe, ne vos tam fructuosos sibi amitterent, imo, ne a vobis ipsis olim forte christianis, ab aliqua possessione sua deturbarentur.

ANABIBAZON, ἀναβιβάζων, afcendens: ſignum aſtrologis, planeta γενεθλιος, ſub quo quisque concipitur aut nascitur, I. 31. *fortaſſe enim Anabibazon ei obſtabat.*

ANDROMACHA; IV. 386. *nihil enim ad Andromacham*, i. e. nihil ad Chriſtum. Alii proverbii loco habent, ut alludat ad veteris alicuius tragici fabulam nomine *Andromachae* inſcriptam, et nihil aliud ſignificari hac locutione, quam hisce: nihil ad verſum, nihil ad Bacchum, οὐδεν προς διος, ἀπροσδιονυσα h. e. aliena re. Nam haereticos cum hiſtrionibus comparat. Hi allegoricos geſtus accommodantes canticis, alia longe a praeſenti et fabula et ſcena exprimunt; illi, haeretici ſcilicet, easdem parabolas quo volunt, tribuunt, non quo habent, aptiſſime excludunt.

ANGELIFICARE, III. 261. *in regno dei reformatam et angelificatam.*

ANGINA, IV. 313. *aut compreſſu iecoris angina ſit mentis* angor ſcilicet animi.

ANGUSTIA, II. 23. *in angüſtiis* i. e. tenuitate facultatum ſive fortunarum.

ANIMA, II. 126. *natatiles et volatiles animae*, III. 23. *et animam exſpectatione et carnem transfiguratione*, i. e. virgo illa tua iam nupta eſt animum, exſpectatione mariti, nupta eſt carnem transfiguratione pubis. *Nupta carnem et animam*, ut *os humerosque deo ſimilis.* Verborum quae ſequuntur, *cui tu ſecundum paras maritum* ſenſus eſt, virgo tua, quam tu virginem exiſtimas, propter aetatem deſiit eſſe virgo, non quidem a viro corrupta, ſed ab aetate; proinde maritus, quem ei trades, ſecundus erit.

ANIMALIS ψυχικος II. 389. *agnosce igitur animalem fidem, ſtudio carnis, qua tota conſtat.*

ANIMARE, III. 57. *tum ſolis animando ſimul et ſiccando capillo exoptabilis ardor.* Animando, colorando, ut *animatae fruges* Lucretio et *animata exta* Arnobio IV. 187. *ſi aquae animare noverunt* i. e. aeternam homini vitam reddere, qua peccando exciderat, IV. 192. *alio ſpiritu tantae claritatis animare.* Animari dici-

dicitur machina digitis musici modulantibus spiritum in aquam pressionibus densatum et concorporatum, ut in clarissimum exeat sonum multiplici varietate distinctum. Huiusmodi autem Septimius alium spiritum appellat, nempe eruditum et exarticulatum. IV. 384. *et credideris comparationes eorum inter se animasse.* Animantur colores, tam apte comparati, ut alter alterius vigore excitetur.

ANIMATIO, II. 157. *et totam enthymesin, id est animationem cum passione* cet. Iren. *deposuisse pristinam intentionem, cum ea, quae acciderat passione.*

ANIMATRIX, II. 380. *animatricem confessionis* vocat dilectionem perfectam, i. e. quae incitat, impellit, animum addit ad confitendum Christum.

ANNOTATIO, cura ut care locetur, V. 38. *sub eadem annotatione quaestoris.*

ANNUS, V. 100. *annus in cura est.* Zephyrus ad sollicitudinem hominum eius anni applicat, sed Tertullianus non hominibus, sed anno et tempori curam quasi et laborem tribuere videtur, II. 422. *cum stupet coelum, et aret annus.*

ANNULUS, V. 18. *annulus pronubus*, aureum hunc fuisse ait h. l. Tertullianus. Plinius autem H. N. XXX. 1. docet, pronubum illum annulum ex ferro fuisse. Kipping. antiq. Rom. putat, Tertullianum pro aevi sui more locutum esse, an potius male intellexit Plinium, qui non de annulo pronubo est locutus, sed de symbolo frugalitatis et modestiae, qua ad veteres illas horridasque Sabinas sponsa seu nova nupta revocaretur.

ANNUUS, IV. 341. *Oblationes pro defunctis, pro natalitiis, annua die facimus.*

ANTECESSOR, III. 3. *hic solus est antecessor, quia solus post Christum.* de Paraclete. I. 188. *destituta patrocinio antecessorum.*

ANTECESSIVUM, III. 9. *et subiectivum antecessivo et portionale universali.*

ANTECURSOR, III. 162. *et deinc florem frugis antecursorem.*

ANTELIUS, IV. 170. *etiam apud Graecos Apollinem Su-*

gulov,

ραιον, et *Antelios daemonas ostiorum praesides legimus.* Hesych. Αντηλιοι θεοι, οἱ προ των θυρων ἱδρυμενοι. Ευριπιδης μελεαγρω. Deinde ἀντηλιος ὁ ἱσος τω ἡλιω Φαινομενος καταχρηστικως δε ὁ ἀντικρυ ἡλιου ἱδρυμενος βωμος ἡ θεος.

ANTELUCANUS, IV. 341. *etiam antelucanis coetibus,* V. 7. *coetus antelucanos ad canendum Christo.*

ANTENNA, I. 161. *Nam et in antenna, quae crucis pars est, extremitates cornua vocantur.* Sic apud Virgilium, *cornua velatarum obvertimus antennarum.*

ANTIAE sunt capilli anteriores de fronte pendentes, V. 210. *genuini inter antias adumbrati.*

ANTICIPARE, III. 288. *omnis enim consummatio atque perfectio, etsi ordine postumat, effectu anticipat.*

ANTIQUITAS, V. 111. *adhuc enim mihi proficit antiquitas praestructa divinae literaturae.*

ANTIQUIUS, II. 104. *aliquid fuerit praeter patrem antiquius?* i. e. prius natura, non tempore, ut docent sequentia.

ANTISTARE, praestare, potiorem esse, V. 79. *qui utique vivunt et mortuis antistant,* III. 21. *non enim et continentia virginitatis antistat,* legendum cum Rigalt. *virginitati* III. 279. *sed nos multis passeribus antistamus.*

ANTISTATUS, II. 163. *angelorum comparaticium antistatum,* i. e. angeli apparitores Soteris, ante ipsum stantes sive apparentes ei, ad obeunda ministeria. Comparaticium vero dicit, quia genus eorum comparari poterat substantiae Soteris, Iun. *antistatum* interpretatur προστασιαν.

ANTISTES, V. 1. *Romani imperii antistites.* Zephyrus intelligit ipsos pontifices, quorum auctoritas rem sacram, caeremonias, omnem denique religionem administrabat, in quibus interpretandis summa reip. versabatur, unde et principes publici consilii a Cicerone appellantur, et deorum immortalium antistites. Atque inter eos etiam ipsos imperatores fuisse constat ex inscriptionibus antiquis, in quibus pontifices max. vocantur.

ANTITHESIS, I. 34. *nam hae sunt antitheses Marcionis, id est contrariae oppositiones.*

AORI,

AORI, ἄωροι qui morte immatura pereunt, IV. 329. Ἀπάτωρ, qui est sine patre, II. 78.

APEX, insigne sacerdotum, pileus fuit sutilis, quo flamines caput operiebant, V. 214. 42. * II. 205. *apex ex radio*, apicem vocat simili ducto a pileis flaminum, illud quasi filamentum, quod radiis iaculantibus intermicare videmus splendente sole, et quodammodo pendere ante oculos nostros. Lucret. *tela diei vocat.* P. Varro *iacula*, Prudentius *solis* vel *radiorum spicula* appellavit, IV. 374. *inter duos apices facinorum eminentissimos*, II. 318. *de apicibus scilicet Christi crucis.* Apices dicit, quae supra dicit cornua.

APOCARTERESIS, ἀποκαρτέρησις est propositum et electio mortis per inediam et famem, V. 110. *Lycurgus apocarteresin optavit*, I. 10. *Hypocrita, muta apocarteresi si probes te Marcionitam*, i. e. reipsa proba, voluntaria inedia et nece tui ipsius te esse hypocritam, qui creatorem repudies.

APORIATIO, haesitatio, metus, confusio, II. 72. *de aporiatione conceptus atque prolatus.*

APOSTOLICUS, II. 79. vocatur Hermogenes quem etsi non denotavit Apostolus animo, tamen notavit communicatione nominis, I. 375. *scripturam apostolicorum confirmat.* Solenne fuit patribus olim, ut τὰς τῶν ἀποστόλων πράξεις vocarent *apostolica*, ἀποστολικά.

APOSTOLI, *quos haec appellatio missos interpretatur*, II. 23.

APPARENTIA, ἐπιφάνεια, I. 34. *ab apparentia Christi, usque ad audaciam Marcionis.*

APPARERE, procurare, colere, ministrare, V. 39. *nam et aruspex mortuis apparet*, V. 119. *alius, qui iudicio dei apparet*, i. e. ministrat, III. 238. *vice potius vasculi apparere animae*, IV. 130. *cum spiritui appareant aures et oculi.* Sic et Tullius vocat sensus *mentis satellites* IV. 172. *qui regibus idololatris usque ad finem idololatriae apparuerunt.*

APPARITIO, II. 56. *apparitio devota.*

APPARITOR, IV. 130. *nec possit mundus praesturi, cuius*

ius apparitores inquinantur, loquitur de ſenſibus: oculis et auribus. vid. *apparere*.

APPENDIX, IV. 325. *in paradiſo, quo iam tunc et patriarchae et prophetae appendices dominicae reſurrectionis*, III. 226. *et appendices huius officii* (ieiunii) *ſordes* II. 423. *appendices ſcilicet gulae laſcivia atque luxuria eſt.*

APPLICARE, II. 343. *de affectibus applicant.* blande et molliter accedunt, I. 430. *angelum, ſatanae, colaphizando apoſtolo ſuo applicuiſſe*, V. 37. *quas* (beſtias) *Libero applicatis.*

APULIA, IV. 133. *quod deus etiam extra apulias oculos habet.* Hoc vocabulo ſignificari videntur vela, quae in theatris et amphitheatris ad ornatum, et ad excludendos ictus ſolis fervidos. Ea vero quandoque purpurea, quo colore praeſtantiſſimae, ut veriſimile eſt, lanae imbuebantur, quales ex Apulia, Martialis: *Velleribus primis Apuleia.* Unde et velis nomen Apuliarum.

AQUA IV. 187. *aqua dignum vectaculum deo*, IV. 208. *poſt aquam* i. e. poſt baptismum.

AQUARIOLUS, Feſtus, *Aquarioli dicebantur mulierum impudicarum ſordidi aſſeclae.* Iidem et lenonum vice fungebantur, et conditiones meretricibus conciliabant. Turneb. Adverſ. lib. XIV. cap. 12. V. 104.

AQUATILIS, IV. 85. *poſt petrae aquatilem ſequelam deſperant de domino.*

AQUATIO, II. 400. *deliquerat Iſrael in aquatione apud Maſphat.*

AQUIGENUS, I. 84. *inter aquigena et terrigena animalia*, ὑδρογενη και γηγενη των ζωων.

AQUILEGUS, IV. 285. *quantum ſibi de priſtinis et aquilegis rotis gratulabuntur* i. e. iumenta, muli et aſini qui hisce machinis volvendis occupabantur, ſi quando in homines mutari contigerit, de ſua ſibi conditione gratulabuntur, vertendis enim hisce rotis non adeo infudabunt. Vitruvius illas deſcribit. Erant autem inſtrumenta, quae ſitulis quibusdam aquam hauriebant et effundebant.

AQUILEX, dicebatur artifex aquis inveniendis, ducen-

cendis, curandis praefectus, I. 128. *non ſtatim aquilicem et agricolam ſe deus repromiſit.*

AQUILICIA, ſacra, aquis eliciendis et impetrandis inſtituta V. 100. *Aquilicia Iovi immolatis.* Hoc erat Romanorum, nam magis proprie apud Carthaginienſes Iuno huic curae praeerat cf. cap. 33.

ARA, V. 200. *poſt trinas Pompeii aras*, ſc. triumphales i. e. triumphos, IV. 17. *nonne ſolennior erit ſtatio tua, ſi et ad aram dei ſteteris.* alludens ad ſtationes utitur proprio ſacrorum verbo. Stare ad aram dicitur dedicatum animal, victimae patiens. Virgil. II. Georg. *et cornu ductus ſtabit, ſacer hircus ad aram.* III. 85. *aram enim dei mundam proponi oportet*, in aliis locis hominem chriſtianum dicit aram dei, cuius ex corde preces ad deum feruntur. Hic vero eximio quodam ſenſu aram dei vocat, ordinis eccleſiaſtici praeſides, qui eccleſiae vota ad deum perferunt, per quos eccleſia chriſtiana ſacrificiorum orationes ad deum allegare ſolet, IV. 162. *fumantes aras deſpuet et exſufflabit*, V. 216. *ſoleo de qualibet margine vel ara medicinas moribus dicere.* Nempe hic in pallio loquitur philoſophus, non chriſtianus. Eo enim adduci Chriſtianus non potuit, ut in aram ſaliret concionis ergo, quippe aras et ſacrificia deteſtabantur, et exſufflabant tunc temporis transeuntes Chriſtiani, II. 363. *et aram rogum.*

ARBITER, II. 397. *deploraturus erat eosdem duces ſuos et arbitros*, i. e. ſpectatores teſtes, V. 22. *et ab arbitris caveant*, I. 116. *arbitro patris* i. e. teſte, I. 275. *tres de discentibus arbitros futurae viſionis et vocis aſſumit.*

ARBITRATRIX, I. 85. *quae in domino inventa ſit arbitratrix operum eius.*

ARBUSTUS, I. 120. *qui res ſuas arbuſtiores in primordiis* cet. i. e. qui res ſuas robuſtiores procuraverit, qui ſcilicet non ſurculos depanxerit, ſed iam arbuſta, eaque arbuſtiora, i. e. iam grandia, quae fructum proferunt maturius multo quam ſurculi.

ARCANUM, III. 96. *quarum arcana in periculum quod credunt ſervent* cet. 'Uxorum arcana dicit, quod uxores ſuas chriſtianis ſacris operantes non prodant.

dant. Earum igitur arcana mariti ethnici in periculum, quod credunt, ſervant, i. e. in periculum, quod nomini chriſtiano imminere credunt, perſecutione, ut ſperant, exarſura, ita ut tunc temporis eas prodant, ſi qua forte animi laeſura inde concepta perniciem eis exoptent. Hoc enim eſt, *ſi forte laedantur*, ſi qua forte incidat animi laeſura, ſi quod iurgium, vid. *obiectio.*

ARCHETYPUS, II. 149. *archetypi magiſtri* ſunt principes magiſtri, vetuſtiores.

ARCHIGALLUS, antiſtes Gallorum ſacerdotum Cybeles, matris deum, V. 72. vid. *imperium.* III. 238. *vel ficticis, vel Archigalli.*

ARCHIVA, diaria, annales V. 59, *in archivis veſtris relatum habetis.*

ARCHON, ἀρχων, princeps, ſeu magiſtratus primarius, IV. 350. II. 106. ἀρχόντες.

Ἀρχη II. 106. ἀρχη *non tantum ordinativum ſed et poteſtativum capit principatum*, II. 151. πρωταρχην *et* την ἀρχην II. 175. *choicum ſubſtantia* ἀρχης *carnem, materia.* Graeca Irenaei poſtulant: choicum ſubſtantia *corpus*, carnem a materia.

ARCUATUS II. 341. *arcuato impetu inſurgens* de ſcorpione.

ARCTARE, IV. 290. *ne in cuſtodium delegatus ad ſolutionem totius debiti arcteris.*

ARDOR, III. 177. *cum enim exuritur perſecutionis ardore*, II. 342. *et certo tempore ſubornantur, nec alio quam ardoris de gnoſticis.* * V. 109. *Phrynen meretricem Diogenis ſupra recubantis ardori ſubantem.*

AREA, III. 142. *areae non ſint, areae ipſorum non fuerunt.* Ludit in voce. Nam cum ille acclamaſſet, *areae non ſint*, intellexit de ſepulturis, cum rurſum dicit, *areae ipſorum non fuerunt*, intelligit de areis meſſium. Area autem pro coemeterio ſumitur. Pontius Diaconus in actis Cypriani: *Sepultus eſt in area Candidi procuratoris.*

ARENA, V. 27. *munus in arena*, i. e. munus gladiatorium V. 92. *cum atrocitate arenae.*

ARENARIUS *numerorum*, arithmeticas varias numero-

rorum compoſitiones in abaco pulvere conſperſo diſcipulis monſtrans, V. 218.

ARGUMENTARI, argutiis agere, argute excogitare aut tradere, IV, 112. *ne quis argumentari nos putet*, IV. 117. *ab ea et Cirri appellationem argumentantur.*

ARIDUS, V. 208. *arida ſaginatio eſt ξηροφαγια*, quae athletarum propria erat, II. 390. *vel ſeras, vel aridas escas.*

ARIES, III. 219. *et ubique primus iſte in nos uries temperatur, quo carnis conditio quaſſatur.* Aries, trabs funibus ſuſpenſa, cuius caput ferro veſtitur, ut duriſſimam, arietis inſtar, frontem videatur habere; et more etiam arietis retro ducitur, ut maiore impetu feriat, ſubruatque muros. Hinc verbum *temperari* quod in apparatu et libratione in ictus deſtinata, arte opus eſſet, et certa temperatura. Proverbialiter dici poteris pro eo quod eſt, validum argumentum nobis obiicitur, quod difficile ſit diſſolvere. Aperta vi oppugnamur. Ut arietes et cuniculi in argumentis, inter ſe opponantur, V. 200. *nam et arietem cet.*

ARITHMI lib. Numeror. I. 306.

ARMARIUM, III. 39. *quia nec in armarium iudaicum admittitur.* In eo ſcilicet canone ſcripturarum, qui ſervabatur in templo Hebraei populi ſuccedentium diligentia ſacerdotum. Sic interpretatur Auguſtinus lib. XV. de civitate dei, cap. 23. Idem lib. XII. contra Fauſtum, ubi de Iudaeorum gente, *quid eſt aliud gens ipſa, niſi quaedam ſcrinieria Chriſtianorum, baiulans legem et prophetas*, IV. 165. *quanto citius armarium compingit.*

ARMARE, IV. 259. *quod ei ſolum armare potuiſſem ad teſtimonium plenae divinitatis*, I. 21. *tantis operibus notitiam ſui armaverit.*

ARTIFEX, IV. 136. *ſane ille artifex paganorum* i. e. pugil. III. 354. *ſed ſpectaculi artificem*, IV. 513. *inde Romani accerſitos artifices mutuantur* i. e. hiſtriones.

ARTUS, V. 199. *nec manibus artae* i. e. aretiores, anguſtiores. vid. Cic. in Catil. IV. 59. *quanto in arto negotium eſt.*

ARISTARCHUS, cultor asini, V. 44. *quod inter cultores omnium pecudum bestiariumque asinarii tantum fumus*, V. 151.

ASINUS, I. 280. *asinus de Aesopi puteo* ineptus ex improviso superveniens, et importuno ruditu complens omnia.

ASPIS, I. 136. *aspis* (*quod aiunt*) *a vipera mutuari venenum.* De aspide sic Plin. H. N. lib. VIII. cap. 23. Colla aspidum intumescere nullo ictus remedio, praeterquam si confestim partes contactae amputentur. Tam praesentaneum scilicet est venenum. De *vipera* eodem lib. cap. 39. Serpentum vipera sola terra dicitur condi, ceterae arborum aut saxorum cavis. (Sed Aristot. lib. V. de natura animal. contra tradit viperam sub petris sese condere, reliquas serpentes in terra abdi.) Omnia secessus tempore veneno orba dormiunt. Lib. VII. cap. 2. sit, qui montem Athon incolant, viperinis carnibus ali. Quod certe argumentum est veneni minus efficientis. Proverbio igitur isto significabitur pestilentissimum a minus malo ad nequitiam edoceri.

ASSECTATUS, III. 162. *et aliquamdiu affectatae* viduae i. e. appetitae. Rhen. legit *affectatae*.

ASSENTATOR, II. 92. *assentator mali invenitur deus*, qui assentiatur, ut fiat malum. Deus scilicet malum esse materiam cum agnoscat ea tamen utitur, (quod erat Hermogenis dogma) illiusque pravitatem vel adstruit, vel saltem dissimulat. Iun. conficit *assectator* qui vel materiae naturam debuerit συναχολουθειν atque sustinere.

ASSERTOR, quisquis in statum asserit sive libertum, sive etiam servilem, vindex alienae libertatis, I. 44. *talis assertor etiam damnaretur in secula*, III. 85. *cuius assertor dominus disputavit* i. e. patronus, qui hominem tuendum suscipit.

ASSIGNARE, IV. 98. *et virginem assignat* i. e. communi cum viduis castimonia signatam et obstrictam tenet. IV. 101. *exomologesin assignat* nempe poenitentiae proxime positae, II. 8. *et acceptam a Christo di-*

disciplinam fideliter nationibus assignaverunt, V. 214. *totumque contracti umbonis figmentum custodibus farcipibus assignet*, II. 364. *perennes cruoris sui maculas silicibus assignans*, IV. 430. *Disciplina hominem gubernat, potestas assignat* i. e. demonstrat, eximium ostendit, χαρακτηριζει. Itaque data Petro potestas, Petri personam assignat, ut ad Petri duntaxat personam pertinuerit.

ASSUMERE, IV. 51. *et poenitentiam assumunt*, assumere poenitentiam dicitur, qui inter Audientes nomen profitetur suum.

ATHENAE, II. 10. *quid ergo Athenis et Hierosolymis*, i. e. quid philosophis cum Christianis.

ATTENTARE, adoriri, II. 53. nam impii de suis sensibus adoriuntur quasi manu piorum sensus, et id unum agunt, ut veritatem transforment in mendacium.

ATTONITUS, II. 56. *diligentia attonita* quae semper est in metu, ne quid peccet, IV. 138. *attonitus in mimos* i. e. attonita mente ad mimos attendens.

AUCTOR, iustus dominus, II. 48. *et ab ipsis auctoribus* i. e. κυριοις, mancipibus, *III. 190. *Sed quum ipsi auctores* qui auctoritate praesunt, penes quos est ecclesiae habendae auctoritas. In Glossis Philoxeni, Auctor, αρχηγος, αυθεντης, et in Agrimensorum libris *auctores* absolute ponuntur pro doctoribus et magistris.

AUCTORAMENTUM, V. 96. *sub auctoramento ventris*.

AUCTORARE, est mercedem quaerere, III. 201. *auctorati in hanc pugnam accedamus*. Auctorati dicuntur, qui proposita mercede aut praemio se obligaverant, operamque suam gladiatoriam spondebant, IV. 73. *iam et ad ignes se quidam auctoraverunt* i. e. obligaverunt, IV. 339. *et satis auctoratam consensus patrocinio* i. e. auctoritate firmatam eaque obligatam.

AUCTORITAS, summa in administrando imperio potentia, V. 1. II. 46. *unde nobis quoque auctoritas praesto est statuta* i. e. ex qua ecclesia nobis Christianis, statuta quoque, ut ex aliis praedictis similibus-

que auctoritas, πιστις και βεβαιωσις, et praesto est illa cathedra cet., II. 422. *et stellae auctoritatem deierantis suspirant* i. e. dolent cunctari tam diu stellarum exortum, ante quem nefas ieiunium solvere.

AUDIRE, celebrari, V. 363. *solus audiebat* i. e. olim in ore omnium erat ob fertilitatem, et vix de alio sermones erant, * III. 212. *sciemus* quid audiant a Christo Sadducaei i. e. quo nomine appellentur, et quibus modis confutentur, IV. 54. *alius audientibus* i. e. catechumenis.

AUDITUS, I. 259. *qui auditui suscitabat* i. e. ad auditum sive ad audiendum, graeca phrasi, τη ακοη ηγειρεν.

AVENA, II. 190. *avenae Praxeanae* falsam doctrinam avenae comparat, nam, ut Plinius scribit, frumenti vitium est avena, II. 191. *avenae vero illae ubique tunc semen excusserant.*

AVOCATOR, III. 354. *nec mortuorum suscitatorem, sed vivorum avocatorem*, i. e. qui vivos avocat a vita ad mortem, a recta fide ad haeresin.

AVOCATRIX, IV. 210, *omnis veritatis avocatricem.*

AURIGA, III. 133. *inter alienos spadones et aurigas tuos.* Rigalt. legit *perorigas tuos.* Varro lib. II. de re rustica, ubi de admissura equarum, *Peroriga dicitur, quibus admittit.* Itaque perorigas vocat Psychicos, qui, ut ipse ait, nuptias ingerebant, et quasi pruriginem conciliabant. Le Prieur vult *Urigas* i. e. qui pruriginem veluti movebant, IV. 119. *merito et aurigis coloribus idololatriam vestierunt*, i. e. in ludis suis idololatricis aptaverunt colores pro ratione idolorum aurigis suis attributos, hos enim aurigas colores appellat, ut Virgil. Aen. XII. *aurigamque sororem* adiective dixit, IV. 143. *auriga in flammea rota totus rubens* alludit ad agitatorum factionem russatam.

AURUGINARE, IV. 244. *qui redundantia fellis auruginant* i. e. ictero laborant. Aurugo icterus, ab auri colore. Vet. Gloss. *ικτερος* aurugo. *ικτερικος* auruginosus, qui eo morbo laborat.

AUSPEX, II. 370. *sicut non olim pro auspice* i. e. apud eum cuius imperio et ductu res gerebatur. Rigaltio

tio tamen haec vox non placet, cui nihil deesse videtur, nisi nomen loci.

AUT, II. 206. *ita aut pater aut filius est* i. e. ita aut pater est qui dicitur vocabulo patris, non filius; aut filius est, qui dicitur vocabulo filii, non pater. Quum de hac aut ista persona habetur sermo, respondet vocabulum personae veritati, IV. 15. *aut quantis arteriis opus est.* aut significat alioquin, graeco more, sic enim accipitur interdum ἢ.

AUTEM, *ipsum velut fibula coniunctivae particulae ad connexum narrationi appositum est*, II. 116.

Αὐτεξούσιον, IV. 256. *habens in nobis subiacentem sibi liberam arbitrii potestatem, quod αὐτεξούσιον dicitur.*

AUTHENTICUS, II. 45. *apud quas authenticae litterae eorum* i. e. lingua eadem, qua fuerunt ab apostolis conscriptae, *sonantes vocem uniuscuiusque*, II. 147. *de ecclesia authenticae regulae abrupit*, III. 159. *sciamus plane, non sic esse in graeco authentico.*

AXIS. Fest. stipes, teres, circa quem rota vertitur, V. 121. *ad stipitem dimidii axis revincti.*

B.

BACCHANS, V. 212. *digne quidem ut bacchantibus indumentis aliquid subtinniret*, bacchantia indumenta, purpureae vestes mulierum bacchantium propriae.

BAIULI, III. 80. *nec Germanicos baiulos.* Erant Germanici baiuli, qui aut sedentes harmamaxis, aut quiescentes lecticis gestabant, virorum principum molliorumve feminarum satellites, proceritatis causa delecti maxime.

BALTEUS seu *Balteum*, IV. 111. *vias enim vocant cardines balteorum per ambitum.* Viae duplex fuit ratio; una transversa, per ambitum euntibus; altera recta, veluti per proclivum (ut auctor loquitur) caveam circumve petituris. Ambitus enim dignitorum fuit proxime caveam aut circum; proclivum, popularium ambitum circumstantium. Ambitum, in quo Senatorum orchestra fuit, distinctum fuisse narrat Tertullianus balteis et cardinibus. Balteos

sive

sive baltea (quod frequentius) ea opera constat μεταφορικῶς appellari, quae aliorum velut cingula et repagula sunt, eaque substringunt et firmant loco suo. In spectaculis item baltei sive baltea dicta sunt repagula consessuum, quibus senatorum, equitum, et magistratuum ςιχοι sive ordines distincti erant, ut commode spectare possent; puta deni, quindeni, viceni, triceni, etc. singulis balteis conclusi, prout a circo aut cavea propius aberant, de minuta balteorum longitudine. Singulis autem balteis sui erant cardines ad utramque viam bini, quibus a dextra ac sinistra ingrediebantur spectaturi, et ingressi occludebant, ne quis balteum praeterea inire posset. Cardines autem synecdochice eo dicebantur, quod fores essent versatiles et cardinibus impactae, ut liber aditus atque exitus pateret spectatoribus (quemadmodum item ab auctore cap. 20. appellantur) ex via in balteum, aut ex balteo in viam abituris. Inter populares item par ratio; nisi quod populo pro honoratioribus balteis sedes purae erant, sive repagulis et fulcris manuariis; et levia quaedam discrimina viarum, cardinum digniorum loco. Hae igitur viae, inquit auctor, quibus a scena atque proscenio (quae sipario distinguebantur) secundum cardines balteorum ubi honoratiores sedebant per ambitum, et secundum discrimina popularium per proclivum extra spectacula veniebatur, aut contra, inter hos et illos cardines atque discrimina.

BAPTISMUS, IV. 193. *post baptismum mundi* i. e. post diluvium, IV. 98. *quum Paulus solus ex illis baptismum Christi induerit*, IV. 202. *baptismus sanguinis.*

BARBARIA, II. 4. *Per Graeciam et quasdam Barbarias eius.* Barbarias Graeciae dicit extra Graeciam regiones quasdam, seu appositas Graeciae, quibuscum fuere Graecorum negotia seu bella. Horat. *Graecia barbariae lento collisa duello.*

BARDUS, III. 229. *pictor te bardior non est.*

BASILIA, βασιλεια, I. 168. *in prima basiliarum.* Basilias,

filias, regna i. e. regnorum libros in duas partes dividebant, quarum prima duos libros capiebat, qui Samuelis inscribuntur, secunda duos Regum. Errant qui *in primo Basil.* legunt, nam locus est in prima basiliarum libro secundo eorum qui Samuelis inscribuntur, cap. 7. I. 282. *sic et retro in basiliis*

BAXA, genus calceamenti deaurati et muliebris, V. 212, IV. 153. *soccus et baxa quotidie deaurantur.*

BEKKOS, V. 140. *prima Bekkos renuntiata est, interpretatio eius Panis apud Phrygas nomen est.*

BENEDICTUS, II. 35. *sub episcopatu Eleutheri benedicti.* Benedictus erat apud primitivos Christianos eminens titulus, IV. 397. *bonus pastor et benedictus papa.*

BENEFICIARII, dicebantur milites beneficio principis assumti ad officia seu ministeria certa, itaque apparebant principi mandatis exsequendis, III. 199.

BENEFICIUM, V. 200. *iniuriae beneficium*, iniuria facta fuit Carthagini in eversione, beneficium in concessa restauratione.

BERYLLUS, βηρύλλος, gemma est una ex virentibus lucidisque nascens apud Indos, cuius speciem Plin. H. N. XXXVII. 5. facit *Chrysoberyllum* pallidum quidem, sed in aureum colorem exeuntem. Agricola *Chaospitem* dici etiam Chrysoberyllum scribit lib. VI. fossilium. *Beryllus* paulo languidior, fulgore in aurum vergente, IV. 226. *nec beryllis idea aquosa materia est, quod fluctuent colato nitore.*

BESTIA, I. 25. *ipsas illas lectuli et tegetis tuae bestias*, cimices et pulices, III. 33. *ut bestias quaedam*, cet. periphrasis struthionis vel struthiocameli, quem optime describit Aristotel. lib. IV. de partib. animal. et Plin. principio lib. X. H. N.

BESTIARII, qui cum bestiis congrediuntur in arena, sive nocentes, sive inopia illorum, alii cum immanibus feris comparati; V. 26. Hisce ultimum coenantibus liberaliter apponebatur mensa, V. 103. *Non in publico liberalibus discumbo, quod bestiariis suprema coenantibus mos est.*

BIAEOTHANATI, βιαιοθανατοι quibus animae vi eripiuntur per atrocitatem supplicíorum, IV. 329.

BI-

BIBERE, V. 94. *qui unum spiritum biberunt.* Opponit hos iis, qui in Cebetis tabula errorem et ignorantiam bibere dicebantur. Paulo post: *coenare disciplinam.*

BISULCUM, IV. 62. *bisulcum aliquid ferri vel aeris, unguibus repastinandis.*

BLASPHEMABILIS, III. 68. *quanto autem blasphemabile est.* subaud. magis graeca ellipsi.

BLATTIRE, incondite et inaniter loqui, V. 201. *ut Silenus penes aures Midae blattit.*

BOTRONATUS est comae strues corimbiata. Hesych. *βοτρυδον ἑτερα της ἑτερας ἐχομενη, ὡς οἱ βοτρυες τας ῥαγας ἐχουσι πυκνας και κατα συςροφην, ἢ συνηγμενοι ὁμου,* III. 65.

BOTULUS, II. 390. *exteriores et interiores botuli Psychicorum.* Amarulenta in orthodoxos hypallage, tanquam si dixerit, crassi isti et pingues et obesi Psychici, botulis similes, tam farcti, quam botuli. Merito autem praefatus est honorem auribus. Etenim botulus interior quidem farciminis ingluvie stipatur, ut ganeonis alicuius abdomen; exterior vero in veretri modum inverecunde distenditur, ut Horatianus ille de ficulneo trunco deus: *obscenoque ruber porrectus ab inguine palus.*

BRABIUM, *βραβειον*, praemium, IV. 69. *brabium angelicae substantiae.*

BREVIARIUM, IV. 3. *ut revera in oratione breviarium totius Evangelii comprehendatur* i. e. brevis recensio atque summaria, Plin. H. N. VII. 26. *hoc est breviarium eius ab Oriente.*

BUCCELLA, III. 156. *et illi plane sic dabunt viros et uxores quomodo buccellas,* i. e. omnibus petentibus. Respicit enim ad dictum illud: *Omni petenti te dato.*

BUCCINAE, sunt conchae minores, quae in mari nascuntur, V. 202.

BYSSINUM, III. 72. *Vestite vos serico probitatis, byssino sanctitatis.* Byssum speciem esse lini Indici vulgo fertur, quod ex arbore Ponticae huius persimili lanae instar ducitur: quamvis nonnulli Indicae plantae corticem affirment.

BYTHION, profundum, II. 151.

BY-

BYTHOS, βυθος, gurges, profundum, II. 71. 151. IV. 233. *illum Valentini Monogenem ex patre βυθῳ et matre σιγῃ.*

C.

CACABULUM, instrumentum quo ventris et vesicae onus excipiebatur, V. 38.

CACABUS, II. 423. *apud te agape in cacabis fervet.*

CACTUS, spinarum genus. Hesych. κακτος, ἀκανθα, ὑφ' ἧς, ἐαν πληγη νεβρος ἀχρεια ἰσχει τα ὀςα εἰς αὐλους, V. 205. alii legunt *exsecta*, alii *exacto*.

CADAVER, III. 344. *ut exinde a cadendo cadaver renuncietur*, III. 330. *cum frigidum, cum expallidum, cum edurum, cum cadaver.*

CAECUS, III. 30. *caeca bono suo*, i. e. latente, non exposito oculis, velut tenebris et obscuritate merso, incognito, cui opponitur *illustris* sequentibus, IV. 228. *sed et personant culices ne in tenebris quidem aurium caeci*, IV. 314. *caeco somno noctem transigere*, i. e. sine visionibus.

CAEDERE, I. 57. *cui caedendo praestet esse.* Sensus est, *cui* sanctitati *praestaret* i. e. foret utilius atque optatius, *caedendo esse*, i. e. parem esse coniugio caedendo refecandoque. Melius nobiscum, inquit, ageretur, si ea nostra sanctitas esset, quae nos ad coniugium tollendum adduceret, faceretque exsortes coniugii. Sic ferendo esse et similia, III. 326. *licet aliunde iam caesae* quaestiones profligatae, I. 162. *et manibus caedentibus pectus* orando.

CAESARIATUS, V. 208. *equis caesariatos* i. e. quibus equina ad galeam erat caesaries.

CAESIO, πληκτισμος, V. 97. *inde disceditur non in catervas caesionum.* Huius petulantiae meminit Suetonius in Nerone cap. XXVI. *siquidem redeuntes a coena verberare ac repugnantes vulnerare, cloacisque demergere assueverat.*

CALCARIA, locus ubi aut coquitur calx, aut asservatur, aut venditur, III. 355. *pervenimus igitur de calcaria in carbonariam* proverb. de loco impuro in nihilo puriorem venire, a conditione laboriosa et sor-

ſordida una ad aliam devolvi. Poſtquam Tertullianus Marcionis haereſi reſponderat, quaſi impuriſſimae, ad Apellis aeque impuri confutationem ſeſe accingit.

CALCEATUS, I. 14. *calceati mox vanam gloriam vapulabunt* i. e. novis calceis inſtructi, de quibus gloriantur vane, IV. 338. *calceatus de evangelii paratura.*

CALENDARIUM, vocabatur liber, in quo accepti expenſique ratio continebatur, III. 46. *graciles aurium cutes calendarium expendunt* i. e. univerſum domus cenſum quaſi in extima auricula appendunt et circumferunt.

CALERE, I. 2. *nihil illic niſi feritas calet*, II. 342. *calentes et ipſi offendere;* de ſcorpiis, quibus incalescentibus venenum inardeſcit.

CALENDRUM, Feſt. operimentum capitis, V. 213.

CALIGATUS, IV. 176. *et an militia ad fidem admitti etiam caligata.* Caliga erat militare calceamentum, ita ut caligatus etiam pro milite accipiatur. Ita Sueton. in Auguſt. *Coronas murales ſaepe etiam caligatis tribuit.* Balduin. de calc. cap. 13. Erant autem caligati milites, gregarii, manipulares, et ob vilitatem infimum militiae ordinem, exercitusque plebem, ut ita dicam, conſtituebant. Nigronius de Caliga Veter. cap. 3.

CALIX, IV. 392. *paſtor quem in calice depingis*, IV. 379. *procedant ipſae picturae calicum veſtrorum.*

CALEIBLERHARUM, V. 65. eſt purpuriſſum, quod pulchritudinem aquit et venuſtatem in feminis. Plin. H. N. XXI. 19. ex foliis roſarum exuſtis confieri docet, et ex nucleis palmarum, atque etiam ex bubula medulla. lib. XXVII. 4.

CALLOSITAS, IV. 39. *exiſſe haec in uſus communis callositatem:* conſuetudinem ſignificat, quae longo uſu veluti callum obduxit. Ita Cic. Quaeſt. Tuscul. lib. III. cap. 22. *diuturna cogitatio animis callum vetuſtatis obduxit.*

CANALES, forenſes, dicti auctore Feſto, quod circa canales fori conſiſterent V. 216. *canales non adoro.*

CANCELLI, V. 216. *cancellos non adoro.* Le Prieur vult

vult *non adorior*, quod dicitur de causidicis, qui causam suscipiunt, et sistunt se apud iudices, II. 373. *quas a cancellis ordinas potestates.*

CANDIDA, I. 202. *sed de candida salutis gloriari volebat*, I. 330. *ac candida quaedam utriusque iudicii praesplendiatur*, exspectantium et designatorum ad honores nota, I. 469. *pharisaeae candidae notam* i. e. honorum pharisaicorum, IV. 334. *in quadam usurpatione et candida eius.* Usurpatio est poenarum iudicialium in antecessum afflictio et anticipatio. Candida vero, gloriae complendae perceptio, IV. 338. *et de martyrii candida melius conatus.*

CANDIDATUS, I. 411. *ut restitutionis candidatos* i. e. iam indutos candida per dei gratiam ad restitutionem sui. Non enim hic candidati appellantur velut ambientes, sed velut iam ad restitutionem designati, III. 98. *sic et ipse candidatus est timoris* i. e. agens in tirocinio timoris et reverentiae dei, III. 333. *aeternitatis candidati*, IV. 5. *et nos angelorum candidati* i. e. qui designati sumus similes fieri angelis, IV. 297. *genimina sua daemoniorum candidata profitentur* i. e. designata daemoniorum cultui, IV. 348. *quod a candidatis diaboli introductum.*

CANDIDARE, II. 381. *et candidaverunt ipsum in sanguine ipsius*, II. 382. *maculae vero martyrio candidantur.*

CANERE, IV. 191. *figura ista medicinae corporalis spiritalem medicinam canebat*, III. 90. *Apostolus cecinit*, II. 288. *quem venturum prophetae canebant*, I. 413. *sed et hic psalmus Salomoni canere dicetur.*

CANICULA, I. 3. *nam ille canicula Diogenes.* Cynicus ille Diogenes, dictus ob libertatem, quam sibi in carpendis tum hominibus, tum etiam diis sumebat.

CANINUS, IV. 77. *non affectatio humana caninae aequanimitatis stupore formata*, intellige cynicam sive Diogenicam tolerantiam, V. 211. *ne caninae forte constantiae mandatum sit.*

CANTABRUM, vexilli genus Persarum, V. 45.

CANTHERIUS, Festus. *Cantherius hoc distat ab equo, quod maialis a verre, capus a gallo, vervex ab ariete,*

est

eſt enim cantherius equus, cui teſticuli amputantur, V. 44.

CANUS, V. 50. *hiſtoriarum canas et memoriarum* i. e. hiſtorias et memorias canas, vid. *memoria*.

CAPERE, de eo quod fieri poteſt, ut Graecorum ἐνδέχεσθαι, V. 47. *dum aeſtimari non capit*, II. 58. *talia capit opinari eos*, II. 93. *Nam definimus diminutionem et ſubiectionem capere poſſe*, II. 104. *multo magis non capit ſine initio quicquam fuiſſe*, II. 172. *vel quia origo ſordidior capit* i. e. capax eſt, nimirum infamiae, II. 201. *et ita capiat ſecundus a deo conſtitutus* i. e. δέχεται, quaſi dicat, obtineat, I. 11. *ſi deprecari capit in creatore* i. e. ſi conceditur, ſi datur, ut creator deprecetur, I. 77. *capit etiam imaginem ſpiritus dicere flatum* i. e. flatus ſignificat etiam imaginem ſpiritus, ſive poteſt dici imago ſpiritus, I. 243. *in quantum ergo ſidem non capit* h. e. non eſt credibile, neque probabile, IV. 172. *an ſeruus dei alicuius dignitatis aut poteſtatis adminiſtrationem capiat* i. e. ſuſcepturus ſit, vel ſuſcipere poſſit, * ſignificare, II. 106. *non tantum ordinativum ſed et poteſtativum capit principatum*, et eadem pag. *principium nihil aliud capiat, quam initium*.

CAPILLAGO, IV. 317. *vel affluit capillago*.

CAPILLATURA, III. 59. *fruſtra peritiſſimos quosque ſtructores capillaturae adhibetis*. Hi peculiari vocabulo Cosmetae dicebantur. Gloſſae veteres, κοσμητης Ornamentarius, Ornator. Iuven. *Ponunt Cosmetae tunicas*. Et puellae in eum uſum adhibitae, nam et in gloſſis legimus κοσμητριαι Ornatrices.

CAPTATELA, capiendi veſtiendique commoditas, V. 214. *prius etiam ad ſimplicem captatelam eius*.

CAPTATRIX, IV. 359. *et eſt omnis publicae laetitiae luxuria captatrix*.

CARULUS, receptaculum, loculus, III. 225. *viliſſimo alicui commiſerit capulo*, ita vocat corpus.

CARO, II. 344. *carne ſpiritus exolescit*: carne i. e. vitae mortalis pravo amore.

CASSIS, reticulum, quo obvelatur vultus, ne quis internoſci queat, quae etiam caſſiculum olim per de-

deminutionem dicta, auctore Festo, III. 370. *nemo ostendere volens hominem, cassidem aut personam ei inducit.*

CASTRARE, V. 72. *lacertos quoque castrando libabat,* III. 64. *tanquam castigando et castrando seculo erudimur a deo,* III. 136. *Apostolus propterea et ipse castratus.* V. 140. *castratis faucibus.* i. e. exsecta lingua.

CASTRATOR, I. 3. *Castrator carnis,* conf. Plin. H. N. VIII. 30. et lib. XXXII. 3. *de muro pontico* id. lib. VIII. 37. et lib. X. 73.

CASTUS, substant. ritus facer, ἁγνεια. II. 422. *casto Isidis et Cybeles eas adaequas.* Graeco castu dixit Varro, pro Graeco ritu.

CATABOLICI, sunt genii inauspicati et infames, qui fanaticos prosternunt, atque ad terram profligunt, IV. 274.

CATACLISTI V. 205. *Vestis de Cataclistis,* de pretiosis et diligentius adservatis. Sic Apulei. lib. XI. *chorus veste nivea et cataclista praenitens.* Hesych. κατακλειςοι ἐν κοριθῳ ἑταιραι τινες. alii *cataclitis.* i. e. obscuri et depressi coloris.

CATACLYSMUS, diluvium, primi orbis per aquam, universa ruina V. 98. I. 190. ut cataclysmo quodam, III. 204. *cataclysmum scilicet et retro fuisse propter incredulitates et iniquitates hominum.*

CATAPHRACTE, est lorica seu thorax militaris, V. 211.

CATECHIZARE, I. 312. *et illi catechizat* i. e. sermone rudi informat servos eius ad obsequium ipsius, IV. 160. *quaere an idololatriam committat, qui de idolis catechizat.*

CATHARTICUM, καθαρτικον, medicamentum, quod purgandi vim habet, V. 217. *Dabo catharticum impuritati Scauri.*

CATHEDRA, II. 45. *apud quas ipsae adhuc cathedrae apostolorum.* Rigalt. haec non proprie de cathedris apostolorum intelligi vult, sed de principalibus ecclesiis, ab ipsis videlicet apostolis constitutis, quae aetate Tertulliani suis locis praesidebant, tanquam aliarum matrices, qualis in Achaia Corin-

rinthus, in Macedonia Philippi, Theſſalonica, in Aſia Epheſus, in Italia Roma.

CATHOLICE, II. 32. *quum catholice in medium proferebant*, i. e. apud omnes palam, non inter domeſticos, * III. 176. *catholice fieri haec*, i. e. in univerſum, cui *ex parte* opponitur.

CATHOLICUS, I. 93. *protectorem catholicae et ſummae illius bonitatis.*

CAUDA, II. 343. *itaque primo trahenets adhuc caudam*, i. e. nondum arcuato, ut ſcorpiones, impetu ſurgentes, nondum figentes ſpicula, nondum fundentes virus.

CAVEA, arena gladiatorum, et amphitheatra V. 42. *planè religioſiores eſtis in cavea*, I. 54. *et caveae ſaevientis.*

CAVERE, II. 190. *denique caverat priſtinum doctor*, ſorenſis locutio, pro eo quod eſt, confirmaverat ſe in priore doctrina permanſurum, et a novatione abstenturum; IV. 93. *tamen iudicantis impatientiam* cavit, i. e. adhibuit impatientiam iudicantis ſeu perſequentis iniuriam iudicio. Cavit impatientiam iniuriae, actionem eius aggreſſus iudicio; etſi non pergit. Cavit tanquam periclitaretur repoſita apud deum ultio, eaque cautione honorem iudicis i. e. dei abstulit. IV. 181. *iurati cavent.* Iureconſulti ſchedulas aut ſyngraphas huiusmodi vocant cautiones, et cavent, quia ſcilicet cavemus ita nobis, et reddimur ſecuri cum mutuum damus.

CAVILLARI, dicuntur fontes, V. 202. quum ſui copiam facere deſinunt, cava telluris ſubeundo: tunc enim circumpoſitos incolas fallunt. * III. 250. *per quae fere promulgatio maiorum cavillatur*, i. e. cavillationibus infeſta eſt, paſſive. III. 278. *ſed quoniam et hic de interpretatione corporis quaeſtio cavillatur.*

CAVOSITAS, IV. 324. *nobis inferi non nuda cavoſitas.*

CAUPO, IV. 215. *cum omnes illic ſapientiae atque facundiae caupones deguſtaſſet*, metaphora, quam exponunt ſequentia *proinde enim* i. e. perinde *et animae ratio* ſe habet, *per philoſophatas doctrinas hominum miſcentes aquas vino*, cet.

CAUTER, graec. καυτηρ, inſtrumentum ferreum, quo vulnera exuruntur, V. 216. *adigo cauterem ambitioni.*

CAUTERIUM, graec. καυτηριον II. 79. *bis falſarius et cauterio et ſtilo* h. l. cauterium non eſt ferrum illud candens, quo aut ſignantur probati, aut ſontes puniuntur, ſed eſt καυτηριον ζωγραφικον, pictorium inſtrumentum, quo fieret genus illud picturae, quod Encauſtum ſolet a pictoribus et aurificibus appellari, Plin. H. N. XXXV. 11. Vitruv. VII. 9. Marcian. 17. Eſt itaque falſarius Hermogenes cauterio ſuo pictorio, discolores ceras inurens exprimendis falſorum numinum ſimulacris. Falſarius etiam ſcripturis ſtilo haeretico depravatis. * II. 355. *et eſt plane ſaevitia medicina de ſcalpello deque cauterio*, IV. 61. *miſerum eſt ſecari et cauterio uri*, V. 42. *Mercurium mortuos cauterio examinantem.*

CAUTIO, I. 69. *nec cautionem eius delegaſſet*, i. e. cavere voluiſſet.

CEDERE, III. 192. *ſol ceſſit diem emtionis noſtrae*, i. e. ſol repraeſentavit diem emtionis noſtrae, quo Chriſtus ſurrexit a mortuis.

CELLARIUM, ταμειον, cella, proma, III. 264. *quae enim ab ira dei cellariorum nos refugia ſervabunt.*

CELLULA, I. 25. *in hac cellula creatoris etiam crucifixus eſt*, i. e. corpore ſuo, quod velut cellulam et σκηνην de creatione ſibi aſſumſit, ut in ea habitaret.

CENSERE, V. 208. *praeter urbem cenſebat.* i. e. ex urbe pellebat. * originem ducere, V. 37. *inde cenſentur dii veſtri* i. e. ortum ſuum et principium ſuum ab eis ducunt, ſunt enim vel ex metallo quaedam, vel ſaxo, vel marmore. II. 25. *an noſtra doctrina de apoſtolorum traditione cenſeatur*, III. 10. *quo communiter etiam virgines cenſeantur*, i. e. communi nomine mulieris comprehenſae, IV. 8. *tum quod et corpus eius in pane cenſetur.* Rigalt. interpretatur: per panis ſacramentum commendat corpus ſuum. Quemadmodum Auguſtin. lib. 1. quaeſt. evang. cap. 43. dixit: *per vini ſacramentum commendat ſanguinem ſuum*, V. 94. *ſed et quod fratrum appellatione cen-*

cenſemur, III. 116. *uno matrimonio cenſemur utrobique* V. 42. *de contemtu utique cenſentur.*

CENSUALES, ii qui diaria et annales et acta publica confecerunt. Hos vocabulo ſui aevi appellat Tertullianus, V. 61.

CENSURA, V. 7. *quid temetipſum cenſurae circamvenis.* Heumann ſcribit: *quid? quod ſemetipſum cenſura circumvenit*, i. e. ſententia Traiani ſemetipſam evertit, ſuoque ſe iugulat gladio. I. 57. *ſecundum cenſuram inſtitutoris ipſius*, III. 350. *tua opinor illi cenſura praeſcriberet*, V. 93. *cenſura divina* eſt excommunicatio eccleſiaſtica.

CENSUS, origo, aeſtimatio, profeſſio, V. 21. *cenſus iſtius diſciplinae a Tiberio eſt.* V. 31. *ab illo cenſus totius vel potioris vel notioris divinitatis*, V. 60. *hunc edimus et ſectae et nominis cenſum cum ſuo auctore.* H. 40. *eccleſiae apoſtolicae cenſus ſuos deferunt* i. e. origines ſuas, II. 34. *quis alius dei cenſus, quam aeternitas*, II. 126. *ex facto habet cenſum*, II. 172. *de animalibus ſcilicet cenſu invaletudinis, ſpiritalia accedere.* Demiurgum ait, ab ea ſubſtantia animalia, cenſu invaletudinis traxiſſe aliquid invalidi, fuiſſe autem invaletudinem, accedere ſpiritalia, h. e. eſſe propterea invalidum accedere ſpiritalia, ad ſpiritalia accedere non valere, non poſſe, II. 174. *hominis cenſum*, i. e. quo vere hominem cenſeri par eſt, nimirum qua ſpiritalis eſt, I. 38. nullam autem *apoſtolici cenſus eccleſiam invenias*, III. 9. *et omnis cenſus apoſtolorum*, i. e. numerus quaſi recenſione certa comprehenſus, recenſio, IV. 280. *et maiorem piscium cenſum*, III. 139. *quam ipſe cenſus generis humani*, i. e. primordium, III. 223. *de limi ſordibus excuſato cenſu eliquaſſe* vid. *excuſare*, IV. 209. *de ſolo cenſu animae congreſſus Hermogeni.*

CENTENARIUS, V. 18. *video enim et centenarias coenas*, i. e. ſumtuoſiſſimas, ut in quibus tot ſeſtertia, quam olim aera conſumebantur. IV. 361. *et quod magis uſui eſt, centenariis quoque roſis* cet. centenarias roſas dixit, a centum foliis. Convenientiſſime

me autem dixit coronam ex rosis, *quae spectaculi et spiraculi res est*, h. e. oculos colore et nares odore delectat, magis usui esse, quam de laurea, myrto, olea, aut quavis alia illustri fronde, quae oculos tantum pascit, V. 216. *item qua lances centenarii ponderis Sulla molitur.*

CENTONARIUS, II. 51. *de carminibus Homeri opera propria more centonario*, i. e. quomodo centones confici et curari solent.

CERAUNIA, gemma est candida et rutilans sic dicta quasi a tonitru. Plin. H. N. XXXVII. 9. III. 36. *et ceraunia coruscaret*, IV. 226. *nam et ceraunii gemmis non ideo substantia ignita est, quod coruscent rutilato rubore.*

CERNERE, σινιάζειν, cribrare, III. 176. *postulavit Satanas, ut cerneret vos* ex Lucae Evang. cap. XXII.

CERVUS, IV. 338. *in praelio cervos.* Rhenan. proverbialem figuram sapit, natum, ut apparet, ex illo Chabriae apophtegmate, Formidabiliorem esse cervorum exercitum duce leone, quam leonem duce cervo, † IV. 251. *sine arundine, sine cervo.* Maluit Rigaltius servare vocem *cervo*, quam *corno* aut *orno* reponere. Hic enim de vitis pedamentis, non de arboribus vitis amicis agitur, quales sunt ornus et cornus. Sunt autem *Cervi* bacilla furcillata habentia figuram litterae V. a similitudine cornuum cervi, quod docet M. Varro lib. IV.

CETERUM, alioquin, II. 2. *ceterum nihil valebunt*, II. 147. *ceterum inhumane.* Ita saepissime.

CHARITES, IV. 347. *hoc primum caput coronatum est a Charitibus.*

CHARISMA, II. 148. *et charisma ingenium appellant*, II. 34. *tot charismata perperam operata*, IV. 225. *nam quia spiritalia charismata agnoscimus*, II. 190. *cuius charismata quoque expugnavit.*

CHIROGRAPHUM, II. 190. *et manet chirographum apud Psychicos*, IV. 425. *donato chirographo mortis.*

CHRISTIANIZARE, I. 38. *quae non in creatore christianizet.*

CHRISTIANUS, V. 12. *perperam Christianus vocatur,*

legendum *Chrestianus*. Chrestianorum autem nomen ideo magis invaluisse inter gentiles, quam Christianorum viri docti credunt, quod plurimi apud illos fuerint Chresti, nulli Christi, vid. Havercamp. ad h. l. qui multos huius nominis ex scriptoribus laudat, V. 59. *ipse iam pro sua conscientia Christianus*, vocat Pilatum Christianum, quia sciebat iniuste accusatum Christum, V. 60. *ut credatis Christiani* i. e. ut iam facti Christiani credatis.

CICADA, III. 20. *aut cicadas Atheniensium* apud Athenienses, qui fuerit ritus, optime describit Clemens Alexandr. lib. II. Paedagog. p. 199. C. ed. Sylburg. Ἀθηναιων δε ἐμπαλιν οἱ ἀρχοντες, οἱ το ἀξικον πολιτευμα ἐζηλωκοτες, ἐκλαθομενοι της ἀνδρωνιτιδος ἐχρυσοφορουν, ποδηρεις χιτωνας ἐνδυομενοι. και ποδηρεις ἠμπισχοντο και κρωβυλον, ὁ ἐμπλοκης ἐστιν εἰδος, ἀνεδουντο χρυσουν, ἐνερσει τεττιγων κοσμουμενοι, το γηγενες, ὡς ἀληθως, ἀπειροκαλιά κιναιδιας ἐνδεικνυμενοι. cet. ex Thucydid. libro I. *Crobylus* species fuit virilis cinni, a media fronte cacumen versus in acutum utrimque desinens, nam muliebris *corymbus*, puerilis *scorpius* dicebantur. Continebatur crobylus iste anadesmate, quod item crobylus, teste Servio (ut feminis corymbium Petronio) dicebatur, aut proprio et singulari nomine δηγγος, ut est apud Hesychium, a cicadis admordentibus atque haerentibus. Huic δηγγω sive crobylo impactae erant quasi morsu aureae cicadae, quae το γηγενες, hoc est indigenas, vel Aborigines Athenienses esse ostenderent. Huius ornamenti meminerunt auctores multi. Tertullianus vero synecdochice totum hoc instrumentum significat cicadarum appellatione.

CICUTA, IV. 209. *iam cicutis damnationis exhaustis* i. e. iam audita damnationis suae sententia, quasi ab eo temporis momento mortem Socrates bibere coepisset, cum ab eo quoque iudices vitam custodiis ademisse censeantur, ex quo mortis sententiam dixere.

CI-

CINAEDUS; V. 39. *nescio quem cinaedum deum fecitis.* Antinous intelligitur, quem in deliciis habuit Hadrianus imperator.

CINCTUS, zona, V. 260. *cinctu arbitrante* i. e. tunica cingulo suspensa arbitratu vestro.

CINERARIUS, structor comae et capillamenti, III. 109. *et cinerariis peregrinae proceritatis.* Videntur tamen potius hoc in loco esse cinerarii, qui dominam suam ut pompam prosequuntur, et cinerem pulveremque ab ea abstergunt, ut solent meretricum ancillarioli. Glossar. *Cinerarius δουλος ἑταιρας.* Confirmat hanc interpretationem adiunctum epitheton *peregrinae proceritatis.*

CIRCULATORIUS, III. 355. *sed de aliquo circulatorio coetu* i. e. conventu agyrtarum, praestigiis circulatoriis agentium, ut loquitur auctor Apologiae cap. 23. Nam *circulator ἀγυρτης παρὰ Φοραμιος* in Glossario, IV. 157. *quoniam aliquid adhuc de circulatoria secta cogitaret.*

CIRCUMRADERE, III. 60. *circumdare capillum*, nullum sensum fundit. hoc in loco verbum circumradere. Optime Rigaltius *circumradere.*

CIRCUMGELARE, IV, 258. *accepto initio animae immortali mortale ei circumgelaverint corpus.*

CIRCUMSCRIPTIO, IV. 83. *et circa diaboli circumscriptionem* i. e. deceptionem.

CIRCUMSCRIPTOR, abrogator, I. 52. *sententiae suae circumscriptorem* i. e. qui eam circumscribit et fraude irritam facit. *Circumscribere* pro circumducere et obliterare frequens iureconsultis et auctoribus idoneis verbum, I. 74. *dum ipsum circumscriptorem colubrum a congressu feminae arcet* i. e. deceptorem.

CIRCUMSTANTIA, IV. 5. *cui illa angelorum circumstantia non cessat dicere.* i. e. περιστασις vel potius παραστασις graeco more de angelis enuntiatum. Gell. N. A. lib. VII. cap. 4. circumstationem vocat. *II. 405. in tempore pressurae et perfecutionis, et cuiuscunque circumstantiae.*

CIROURIANIANA, II. 186. *accipe alia ingenia circuriania.* Latin. emendandum censuit: *accipe alia in-*

genia cercuriana. *Cercurus*, inquit, *dicitur navis Asiana praegrandis.* Ita quidem Festus tradidit, sed hoc frigidum nimis prae stoliditate ac vesania istius Valentiniani, quem Tertull. explodit. Rigalt. coniicit auctorem scripsisse: *accipe alia ingenia Currucae Enniani insignioris apud eos magistri*, Curruca, stupidi cuiusdam mimologi nomen fuit, ut discimus ex veteri Iuvenalis interprete ad hunc versum ex satyra sexta; *Tu tibi nunc Curruca places, fletumque labellis exsorbes*, quo certe fatuus aliquis describitur. Huiusce autem Currucae aptam ridiculis personam primus ut videtur, Ennius introduxit. Unde Tertullianus hoc loco aliquem e proceribus Valentinianis deliramenta sua, tanquam effata pontificialia verbis ad fastum compositis pronunciantem Currucam Ennianum nuncupavit. Tertullianum vero imitatus est Hieronymus, libro adv. Ruffinum: *sed nos homines simplices et Currucae Enniani, nec illius sapientiam nec tuam, qui interpretatus es, intelligere possumus.*

CIRIA, seu *sciria*, pellis leonina, quae minime subacta est, sed crudo gestatu exarefacta inhorruit, V. 210. *ne cervicem enervem inureret ciria leonina.*

CIRRUS, III. 20. *aut Cirros Germanorum* i. e. capillorum intortos flexus in nodum ad verticem vinctos, et exinde in latum diffluentes. Tacit. de mor. German. *Insigne gentis obliquare crinem nodoque substringere* vid. et Sueton. Calig. 47.

CIVILIS, clemens, V. 9. *civilis non tyrannica dominatio.*

CLANCULARIA, amasia, cum qua quis clam consuescit, V. 210. *tantum Lydiae clanculariae licuit.*

CLANCULUS, clanculum, V. 209. *certe iam virum alicui clanculus functus.*

CLAUSULA, finis V. 82. *ipsamque clausulam seculi*, III. 183. *in clausula officii*, III. 260. *aut tunc sub omni clausula temporum*, IV. 157. *quasi clausulam sacrificationis.*

CLIBANUS, I. 316. *quia post illam clibanus vel furnus gehennae sequatur.*

CLIMACTERICA, sunt certa vitae spatia per annos no-

novem aut septem scansili ratione currentia; quae Chaldaei periculosa esse affirmabant, praecipue vero annum LXIII. vid. Gell. N. A. lib. III. cap. 10. lib. XV. cap. 7. V. 158. *quae aliorum climacterica praecanit.*

CLOACINAE, deae, quae cloacis praeerant, V. 212. *adyta Cloacinarum* sunt ipsae Cloacae.

CLUERE, V. 207. *aut quis Tarentum, vel Baetica cluit.* Cluo et clueo dicebant veteres, pro esse, nominari, celebrari. Forte a Graeco καλειν, corrupte, ut alia multa, vel potius ἀπο του κλυειν, quod est audire, vel esse, dici quomodo Latinis hoc ipsum in usu est. Unde *inclutus* pro celebri. Plaut. Men. V. 2. 101. *qui cluet Cygno patre.* Sic Prudentius: *qui patria virtute cluis.* Cicero de clar. Orat. *Tum duo Caepiones multum cluentes consilio et lingua.* Martianus *praecluis* pro nobili et claro accipit.

CLUDERE, pro claudere, I. 124. *si priorem venisse hoc fidem cludet*, i. e. si hoc quasi claustra, terminos constituet fidei, extra quae nihil credi ab homine oporteat, I. 224. *ut aliquid cludam cum mei domini veritate scripti*, V. 36. *et coelum semel clusit*, I. 14. *his interim lineis eam clusimus.*

COAETARE, III. 298. *coaetant natu;* de anima et corpore.

COAGULUM, III. 386. *nam ex coagulo in caseo vis est substantiae, quam medicando constringit, id est lactis.*

COCETUM, est genus edulii, ut docet Festus, ex melle et papavere factum. Sed apud veteres usurpatum etiam est pro potu miscello et ex rebus variis confecto, ut fuit ille Nestoris. Hom. Il. λ. II. 162. *Nestoris cocetum.*

COCUS, pro coquus, V. 6. 12. et saepe.

COELEMENTATUS, II. 172. vid. adv. Valentin. cap. 16.

COENA, I. 384. *et coenas puras* i. e. Parasceuas, ἐν τῃ ἑκτῃ των ἡμερων. Sic interpretatur Irenaeus lib. I. cap. 10. Glossar. *Coena pura* προσαββατον. quod sine ullo apparatu et accuratione fiebat cibo tenuissimo et simplicissimo, IV. 279. *atque exinde in illo finita sit metensomatosis, ut aestiva coena, post as-*

assum. Videtur innuere Tertullian. *in coenis aestivis post assum* hoc est, carnes assas, nihil praeterea ferculorum afferri solitum, ita ut finis coenae fuerit assum. Uti Empedocles in ardenti Aetna probe assus in nullum aliud corpus est mutatus, atque adeo finis fuit metensomatoseos. Quid si huc alludat? Graecis, qui ova cum turdis et leporinis carnibus ac mellitis placentis, secundas mensas dabant, mos iste fuit, ut in fine coenae lingues ignis torridas post sermones, degustandas darent. Quare finitum aliquid esse, nihil esse reliqui proverbio significabatur.

COENACULUM, IV. 151. Coenacula sunt superiora domus. (Vitruv. architecturae lib. 2. Cum enim, inquit, aucto mirum in modum Romano populo, necesse fuisset in coenaculis habitare (nam ante, cum per laxitatem urbis licebat, unius tantum contignationis erant habitacula) ad aedificiorum altitudines deventum et aedium frequentiam.

COETUS, coitus, V. 30. *neque eas coetus incesti sanguinis agnoscat*, sensus est, hoc ritu ita memorias paternum tenebrari, ut iam caeci, genealogiam suam nescientes non agnoscant, nuptias istas, vel coetus incesti esse sanguinis et exempli nefandi, V. 92. *nulla est necessitas coetus*, V. 7. *coetus antelucanos ad canendum Christo et Deo.*

COGERE, includere, colligere, V. 217. *de piscibus placuit feras cogere* h. e. pisces in vivaria colligere, qui ferarum officium faciant, hominesque sic mandant, ut ferae solent. ibid. *coactis alimentis* i. e. obiectis in pastum, quae animalium natura minime appeteret, V. 85. *vino lutum cogere* i. e. humum multo vino conspergere et inebriare, proterviae luxusque signum, V. 93. *coginur ad litteras* i. e. convenimus.

COGITATORIUM, III. 236. *caro erit omne animae cogitatorium* i. e. locus in corpore, sive pars corporis, ubi anima cogitat, IV. 109. *aut spiritus ideo infusus corpori, ut spiritalium cogitatorium fieret.*

COGITATUS, i. q. cogitatio, III. 30. *quisquis malus co-*

cogitatus, III. 163. *cogitatum movet*, III. 236. *cogitatus carnis est actus.*

COITIO, conventus, II. 416. *et in principum mandata coitionibus opposita delinquimus.*

COLLIGERE, III. 199. *sed quomodo colligemus*, ibid. *si colligere interdiu non potes, habes noctem*, nempe conventus ecclesiae, qui ex eo συλλογαι, συναξεις dicti. Iren. lib. III. cap. 3. *Confundimus omnes, qui quoque modo vel per sui placentiam malam, vel vanam gloriam colligunt.* Optatus lib. II. *Non enim grex aut populus appellandi fuerunt pauci, qui inter quadraginta et quod excurrit basilicas, locum ubi colligerent, non habebant.*

COLLINEARE, IV. 380. *utrumque christiano an ethnico peccatori de restitutione collineet*, i. e. conveniat interpretatio restituendo peccatori.

COLLOCARE, V. 2. *hanc itaque primam causam apud vos collocamus* h. e. crimen, quod vobis defertur, illud primum est, Heuman, pro *vos* affert e duobus codd. *nos. Apud nos collocamus* i. e. nobiscum statuimus, * II. 54. *nunc neophytos collocant* scil. in gradibus ordinationis ecclesiasticae.

COLLYRIS, est placentae genus, figura rotunda, adeo ut idem esse videatur, ac umbilicus in scutis, III. 59. *Vos plane adlicitis ad pondus collyridas quasdam.*

COLOR, III. 30. *vel qui diversae sententiae color est*, II. 149. *habet etiam colores ignorantiarum*, III. 44. *quis enim est vestium honor iustus, de adulterio colorum, iniustorum*, accusat luxum mulierum, quae in vestimenta colores inducerent, non nativos velleri aut lanae, videlicet purpureos, hyacinthinos, coccineos; et hos ait esse colores iniustos et adulteria.

COLORARE, III. 127. *scio quibus causationibus coloremus insatiabilem* cet. IV. 136. *coloratus ut leo.*

COMBIBERE, IV. 126. *per quae simul inquinamentum combiberint.*

COMESOR, I. 3. *quis tam comesor mus ponticus, quam qui evangelia corroserit.*

COMESTUS, V. 122. *linguam suam comestam.* Plinius qui

qui Anaxarcho hoc adſcribit, *dentibus praeroſam* Valer. Max. *dentibus abſciſſam et commanducatam*.

COMMINUS, I. 118. *ceterum ipſas quoque antitheſes Marcionis cominus caeciderim*, I. 127. *ſed et hinc iam ad certum et cominus dimicaturus*. Cominus caedere, cominus dimicare, συςαδην μαχεσθαι, και ἐγγυθεν, cui contrarium, πορρωθεν, δια δοςατων ἡ βελων. Translatum a bello, in quo nunc conſertis pugnant gladiis; et conferere ſive conferre manus dicuntur, nunc machinis aut etiam amentis procul tela in hoſtem torquentes. Utimur eo, quum ſignificare voluerimus, nos rem proprius, ſeu de propinquo velle expendere, agitare, argumenta ex rei ipſius natura, non extrinſecus adſumta, ad infirmandam alicuius ſententiam afferre, III. 390. *accedant adhuc cominus ad congreſſum* inſolenter compararum.

COMMITIARI, V. 215. *quantum nomine comitiaſti*, exponitur; quantum mihi pallii nomine in comitio exprobraſti. *Incomitiare* dixit Plautus.

COMMEATUS, prorogatio, V. 82. *Romani imperii commeatu*, * adhibetur de omni mora et dilatione, V. 103. *commeatus deliberandi* i. e. ſpatium deliberandi, II. 191. *in iſto commeatu* i. e. ſpatio temporis iſtius, II. 370. *nec per hunc commeatum vitae* f. I. 141. *brevem carnis commeatum non debuerant naſcendo ſumſiſſe* i. e. facultatem brevis temporis agendi in carne, III. 187. *lucrari nos vult commeatum*. Commeatum ſeculi dicit moram in ſeculo noſtram. Lucrari autem nos vult commeatum, h. e. pro lucro nobis poni diem, quemcunque innocenter, ſive, ut ait, ſapienti converſatione transigimus, II. 82. *commeatum operationibus eius admetiendo rotationem bonitatis ſuae egit*. caſtrenſis locutio eſt, ſic enim duces militibus commeatum admetiri ſolent et circumſcribere, IV. 52. *et commeatum ſibi faciunt delinquendi*. Commeatus eſt venia, quae militi datur, ut poſſit ad tempus abeſſe a caſtris vel negotiorum, vel valetudinis cauſa. Senſus itaque, ſupponius ipſi facultatem ſibi parant et curant delinquen-

quendi quam eruditionem et disciplinam non de inquendi; IV. 289. *si non in primo quoque vitae huius commeatu omnibus illicitis satisfiat.* Iren. *Si non praeoccupans quis in uno adventu omnia agat semel ac puriter, quae non tantum dicere et audire non est fas nobis, sed ne quidem mente in conceptionem venire.*

COMMENTARI, V. 200. *commentata vim tormenti de bile* (alii *de bile* i. e. ex arietis irati motu) *pecoris caput vindicantis*, sensus, machinam commentata violentam, quae ad irati exemplum arietis vindicat se capite, II. 170. *Ashamoth in honorem aeonum imagines commentatam*, I. 32. *si hic homo deum commentabitur.*

COMMENTARIUS, II. 387, *et si fidem commentarii voluerit, haereticus*, h. e. si ex publicorum etiam archivorum fide doceri voluerit, V. 16. *consulite commentarios vestros*, Pamel. putat, alludi his verbis ad Annal. Corn. Tacit. lib. XV. aut potius ad Sueton. in Nerone, II. 407. *porro cum in eodem commentario Lucae.*

COMMENTATOR, V. 31. *neque ullus commentator eiusmodi antiquitatum*, III. 392. *Ipse inprimis Matthaeus fidelissimus evangelii commentator*, III. 273. *ad commentatore evangelii praeluminatam.*

COMMISERO est graec. συνταλαιπωρῶ, I. 207. 339.

COMMITTERE, duos pluresve in certamen conicere, II. 28. *ut apostolos committam*, metaphora sumta a gladiatoribus, II. 168. *quae nos commisit cum Hermogene*, i. e. fecit, ut scriberem adversus Hermogenem, IV. 66. *ut vos committat* i. e. ad certamen inter vos adducat. * I. 57. *in gulam committunt*; i. e. sibi ipsi nocent, qui gulam suam obruerint cupediis, I. 64. *et ideo in suam summam commisit bonitatem* i. e. reposuit, tempore scilicet suo prorogendam, III. 114. *cum sollicitudinem nuptorum committit*, i. e. confert, comparat inter se, III. 304. *sed nec ipsum baptisma committi per regenerationem* det. V. 79. *ideo ergo committimus in maiestatem imperatorum*, V. 69. *committitis crimen veracis irreligiositatis.*

COMMUNICARE, II. 25. *communicamus cum ecclesiis apo-*

sto-

ſtolicis, i. e. probamus nos communionem habere cum eis, *quod nulla doctrina diverſa*, nimirum nobis eſt, ſed conſpirat cum illis, IV. 90. *non vasculorum inquinamentis, ſed eorum, quae ex ore promuntur, hominem communicari*, i. e. coinquinari, κοινοῦν. IV. 130. *cur quae ore prolata communicant hominem* cet.

COMMUNICATIO, II. 56. *et communicatio deliberata*, nempe orationis et conventus, et omnis rei ſanctae. Ad eam vero non admittebantur, niſi deliberatione prius habita probatiſſimi, III. 389. *non ex vulvae communicatione*, i. e. inquinatione illa, quae fit in coitu, quam ante *genitalem paſſionem* dixit.

COMMUNICATOR, IV. 434. *et inde communicatores revertuntur*, h. e. cum iure pacis et communionis.

COMMUNITER, communi modo, V. 27. *quod videri communiter poteſt*, i. e. oculis, manibus, ſenſibus.

COMPACTUS, creber, frequens, denſus, II. 150.

COMPARATIO, II. 176. *in animalibus comparationem*, i. e. ut hic animali coniunctum formetur et comparetur cum eo.

COMPAR, V. 13. *ſed iam, ut volunt, compares ſuos*, i. e. ſimiles, qui chriſtianis illa obiiciunt, falſo quamvis, quae ipſi revera faciunt.

COMPARCINUS, II. 181. *comparcinus ille Soter*, Iun. legit *comparcivus* i. e. ad cuius conſtitutionem compagemque omnes ſymbolam ſuam comparſerant, ſive, ut olim dicebatur, comparciverant. Naevius quadrigeminis, *ſuo labori nullus parcivit*.

COMPASSIO, III. 217. *compaſſio ſententiarum*, inter vos ſcilicet, quibuscum intercedit communis ſententiae commune negotium. Sic contra libro de Virgin. veland. iam ſe proprium opinionibus ſuis negotium paſſum eſſe praefatur. Poſtea vocat, *communionem favorabilem ſenſuum*.

COMPENDIARE, I. 184. *compendiatum eſt enim novum teſtamentum, et a legis lacinioſis oneribus expeditum*, I. 208. *ſicut ſermonem compendiatum, ita et lavacrum*.

COMPENDIUM, I. 4. *ne compendium praeſcriptionis ubique advocatum diffidentiae deputetur*. Compendium praeſcriptionis vocat thelin illam: *in tantum haereſis*

sis deputabitur, quod postea inducitur, in quantum veritas habebitur, quod retro et a primordio traditum est, I. 461. *soleo in praescriptione adversus haereses omnes de testimonio temporum compendium figere*, IV. 200. *et exinde individuae familiaritatis praerogativa compendium baptismi conferre potest*, III. 9. *naturaliter compendium sermonis et gratum et necessarium est.*

COMPENSARE, commutare, V. 210. *qui totam epitheti sui sortem cum muliebri cultu compensavit.*

COMPERIRI, deponente forma, II. 117. *unde ergo compertus est Hermogenes* pro comperit, ita *consultari*, II. 102.

COMPERTUM, V. 3. *utique de comperto*, i. e. non temere, sed e re comperta.

COMPESCERE, II. 287. *qui legem veterem compescat*, i. e. abroget, ut novam subinducat.

COMPITUM, III. 335. *et compitum stomachi*, ita vocet conventiculum et receptaculum, quod in hoc videlicet conveniat, quidquid eduliorum per os immittitur.

COMPLECTI, passiva significatione, II. 122. *et complectebantur*, i. e. constringebantur continebanturque complexu coeli. Sic complectendi verbum Cicero usurpavit Tusc. V. 14. *in eo genere, quo vita beata complectitur*, ubi vid. Davis. et pro Rosc. Amerin. XIII. *quo uno scelere omnia scelera complexa esse videantur.* Alii e cod. Vatic. *contemplabantur* passive, i. e. committebantur et compingebantur, vid. *contemplari.*

COMPONERE, I. 307. *ut inter illum et fratrem ipsius dividunda haereditate componeret.* ead. pag. *pacis inter fratres componendae*, V. 42. *in templis adulteria componi.*

COMPOS, V. 204. *compotes sumus* sc. verae historiae, II. 110. *proinde nos et de coelo et de terra compotes reddidisset*, i. e. spiritus sanctus, qui coeli arcana nos docebat, monuisset *de coelo* a quo res creatae fuissent. Idem quoque spiritus docuisset *de terra*, ex qua res crearentur, sicque vos et de coelo et de terra compotes reddidisset, II. 405. *et occultorum compotes faciunt*, I. 244. *hanc legis voluntatem*

et

et revelavit et compotem fecit; IV. 307. *ſi compotes ſomniaremus*, nimirum noſtri, et non anima quodammodo e ſenſibus corporis ſui excideret.

COMPOSITITIUS, IV. 224. *diſſolubile autem omne compoſititium et ſtructile.*

COMPOSSESSOR, IV. 167. *compoſſeſſores mundi non erroris.*

COMPULSATIO, concertatio, V. 57. *nec alia magis inter nos et illos compulſatio eſt*, V. 91. *ſpectacula etiam aemulis ſtudiorum compulſationibus inquietaret.*

COMPUTARE, IV. 385. *ſed qui non computaverint deum*, III. 361. *non computantes ſcilicet* i. e. ſpernentes.

CONARI, V. 98. *et ſi qua illic arborum poma conantur* cet. i. e. et ſi quae illic forte arbores ſuperſunt, ſpectantium quidem oculis poma promittunt, ſed ea poma carpentium digitis contacta ſolvuntur in cineres.

CONCARNARE, III. 388. *ita concarnatur et conviſceratur cum eo, cui adglutinatur.*

CONCARNATIO, III. 153. *occaſio tertiae concarnationis irrumpat.*

CONCESSARE, II. 190. *et a propoſito recipiendorum chriſmatum conceſſare*, III. 184. *quod apud doctores noſtros conceſſavit.*

CONCILIABULUM, Feſt. *locus, ubi in concilium venitur. Ubi plures ſui iuris ſedent.* Municipia etiam prius conciliabula appellata docet Frontinus. V. 90. *municipia, conciliabula, caſtra ipſa*, IV. 118. *nam non ſola iſta conciliabula ſpectaculorum.*

CONCILIARE, IV. 384. *quum putaveris recte conciliaſſe temperamenta colorum.*

CONCILIUM, V. 119. *luminis concilio*, lumen atque os tunicae ſtipabatur aggeſta materia denſius, aut loro valentiore firmabatur, plerumque ex opere coactili, quod concilium Latinis dictum. Mercerius mavult *conſilio*, i. e. coloris ratione, V. 269. *nominis conſilium*, i. e. nomen, quod ſibi adſcivit et conciliavit.

CONCILIATUS, IV. 397. *conciliatum et contineratum cum dedecore et horrore compoſitum*, in cilicio et cinere poenitentium ſqualore.

CONCOLORARE, IV. 384. *concolorantibus figuris.*

CONCORPORARE, IV. 375. *concorporavit nos ſcriptura divina*, IV. 407. *illo enim concorporato rurſus eccleſiae.*

CONCORPORATIO, I. 192. *ut interpolatam a protectoribus Iudaiſmi, ad concorporationem legis et prophetarum*, IV. 192. *ſane humano ingenio licebit ſpiritum in aquam arceſſere, et concorporationem eorum* cet. Organa hydraulica ſignificat, qualia deſcribuntur a Vitruvio lib. X. Architect.

CONCORPORIFICATUS, II. 172. vid. adverſ. Valentin. cap. 16.

CONCUBINA, III. 75. *erant et concubinae* patriarcharum, III. 116. *verum etiam concubinis coniugia miſcuerunt.*

CONCUBINUS, III. 239. *urgentium et inquietantium ſanguinis ſui concubinum*, quali caeſorum ſanguini incubet, qui gladium caeſorum ſanguine tinctum cervicali ſuppoſuit ſuo.

CONCULTUS, bene cultus, V. 205. *concultus et amoenus ſuper Alcinoi pometum.*

CONCUSSIO, V. 21. *ex concuſſione milites*, qui gratum ſe facere arbitrati imperatoribus commilitones ſuos tradunt, produnt, et deferunt III. 168. *in concuſſione totius mundi*, III. 207. *in elogio concuſſione eius intellecta* i. e. quum audiviſſet, quomodo pecuniae extorquendae vim ei intuliſſent, qui nomen ipſius detulerant in elogio ſuo. Eſt enim *concuſſio* illatus terror, ſpecie auctoritatis vel iuſſu praeſidis aut etiam extorſio pecuniae ab alio per calumniam aut violentiam.

CONCUSSOR, eſt qui pecuniam extorquet per calumniam ſive terrore illato, III. 193. *quid enim dicit ille concuſſor*, de Simone ex Act. Apoſt. III. 198. *concuſſores noſtri in amicitiam redacti per Mammonam.*

CONCUSSURA, i. q. concuſſio, civile quoddam latrocinium, cum quis terrore cogitur, invitus ad dandum aliquid, III. 196. *in cauſſa eleemoſynae non in concuſſurae.*

CONDERE, IV. 318. *purſumque condita pace ſitui ſuo reddidiſſe* h. e. poſt oſculum pacis, quod erat ſigna-

gnaculum et concluſio orationis, ut ipſe ait ſub finem libri de oratione conditam pacem dixit oscula mutuo data, nempe inter fratres ſeu fideles, qui mortui componendi officio interfuerant. Condere hoc loco ſignificat, mutuo dare.

CONDICERE, ſimiliter dicere, aſſentiri, II. 230. *condicente etiam ſcriptura*, II. 386. *ſolus autem homo dei condixerat, ſcilicet Petrum*, i. e. cum Paulo dixerat, conſentanea Paulo dixerat Petrus, I. 36. *de evangelii ſocietate condixerant* i. e. convenerant III. 23. *quo totam condixerunt confuſionem* vid. *confuſio*. III. 94. *ut ſi ſtatio facienda eſt, maritus de die condicat ad balneas* i. e. amicos ſibi adjungat, qui in balneis apud ſe lavent, quo tempore opus erat plurimo miniſterio, nec ſtationem mulier poterat obſervare, IV. 223. *philoſophi ex contrariis univerſa conſtare condicunt*, IV. 370. *cauſas poenitentiae delicta condicimus*, II. 94. *pecora condixerint beſtiis*. Ut communis umbra ſeu commune tectum claudat oves et lupos, ut eodem quaſi ad condictum amice conveniant.

CONDIMENTARIUS, IV. 258. *Platonem omnium haereticorum condimentarium factum*.

CONDITIO, eſt graec. κτισις, II. 94. *cum revelatio filiorum dei redemerit conditionem a malo* ex Rom. VIII. II. 383. *neque alia conditio*, I. 56. *quemadmodum et univerſum conditionis*. το ὁλον της κτισεως. I. 429. *ſi qua ergo conditio nova in Chriſto*, III. 11. *cui conditio quaecunque ſerviret*, III. 45. *quia dei conditio eſt thus*, IV. 107. *adulterandis uſibus divinae conditionis*, IV. 346. *ſic itaque et circa voluptates ſpectaculorum infamata conditio eſt*, IV. 385. *cui etiam conditio gratior quaeque de gula erepta eſt*, i. e. edulia quaeque a deo creata et condita. IV. 221. *univerſa conditio* i. e. quicquid a deo conditum creatumque eſt, * IV. 279. *ne aliqua ſepulturae conditio putesceret*. Iun. legit *ne aliqua ſepulturae conditio putesceret*. Eſt autem *conditio* condimentum ſive conditura, quae adhibetur piſcibus. Sic illudit Empedoclis verbis, quod ſe piſcem dixiſſet.

CON-

CONDITIONALIS, IV. 163. *sed conditionalis eram?* Servus dicitur conditionalis, certae conditioni adscriptus et mancipatus, II. 334. *sicut machaerae conditionalis comminatio*, I. 176. ead. verba, II. 365. *quando vigore animi conditionales minas regis excutiunt.*

CONFESSIO, IV. 212. *quae penes nos apocryphorum confessione damnantur* i. e. quod in confesso est, libros esse apocryphos, * V. 94. *alumni confessionis suae fiunt*, IV. 436. *quem in praelio confessionis tormentis colluctatum saevitia deiecit.*

CONFICERE, colligere, parare, II. 60. *ad materiam suam caedem scripturarum confecit*, Iun. vult: *ad materiam suam concaedem scripturarum fecit.* Est autem *concaedes* accumulatio ramorum e sylva caesorum.

CONFISCATUS, III. 194. *qui animam solam in confiscato habent.* Verbo confiscatum usus est Sueton. ubi pecuniam dicens confiscatam, intelligit asservatam in fiscis.

CONFLABELLARE, IV. 138. *de commercio scintillas libidinum conflabellant.*

CONFLICTATIO, I. 355. *conflictationes orbis*, IV. 207. *simul et de priscis satisfacimus conflictatione carnis et spiritus*, III. 226. *conflictationes dico animae, ieunia* cet.

CONFOEDERARE, II. 167. *uti in ipso, secundum Apostolum omnia confoederetur* legendum forte *condendum*, nam apud Iren. est: ὅπως ἐν αὐτῷ τὰ πάντα ἀνακεφαλαιώσηται. ex Coloff. I.

CONFORMALIS, III. 306. *conformale corpori gloriae suae*, III. 327.

CONFUSIO, V. 201. *distincta confusio siderum.* Optimas est ipse sui interpres libro de resurrect. carnis: *Redacrenduntur et stellatorum globi, reducuntur et siderum absentiae, quas temporalis distinctio exemerat*, III. 23. *per commune conscientiae pignus, quo totam condixerunt confusionem*, quam prope dixit, totam condixerunt contumeliae coniugalis impudentiam, sed Iunius interpretatur: condicto communi omnium rerum et iuris et facti promiscuam inter se consociationem spoponderunt, male.

CON-

CONFUSUS, V. 7. *O sententiam necessitate confusam* i. e. quae necessario aliqua ex parte in iustitiam peccat, vel potius, qua occurrere volens Traianus et odio in Christianos; et iustae eorum causae parcere, neutri bene satisfacit.

CONGRESSIO, II. 150. *quamquam autem distulerim congressionem*, i. e. refutationem vid. *lusio*, * IV. 147. *et in ipsa carnis congressione censendum.*

CONGREX, IV. 62. *nullis conviviis celebres, nullis comessationibus congreges.*

CONIECTATIO, II. 159. *et innati coniectationem.* Iren. ἀγεννητου καταληψιν.

CONISCARE, V. 217. *patinam coniscavit.* Salmasius et alii legunt *conflavit.*

CONRESUPINATUS, IV. 313. *neque conresupinatis internis, quasi refusis loculis.*

CONSANGUINITAS *doctrinae*, II. 41. i. e. doctrinae, quae ab uno eodemque auctore sunt traditae, quasi ab uno parente.

CONSATUS, IV. 302. *Strato segregationem consati spiritus somnum affirmat.*

CONSCIENTIA, V. 3. *quae non de eventu, sed de conscientia probanda est*, sens. si vel maxime iuste odissetis Christianos forte fortuna, tamen iniuste faceretis, eos odio prosequentes, quos odio dignos esse compertum non habetis, caeco quippe flagrantes eorum odio, V. 46. *quasi de conscientia praeterissemus* i. e. taciti, prae metu, V. 78. *quod conscientia vestra est*, i. e. quod vos probe scitis, quod vestrum est crimen, V. 85. *conscientia potius* i. e. intimo animi cultu, II. 39. *quibus nulla constantiae conscientia concedit* i. e. quibus nemo locum eo concessurus est, easque admissurus, quod sit apud se conscius, eas aliquantisper constitisse, aut porro constitutas esse, III. 26. *sinistra conscientia facere prohibemur* i. e. sinistra conscia, quemadmodum V. 214 *sacerdos suggestus* pro sacerdotalia suggestu, III. 129. *si novam uxorem de tua conscientia impleveris*, V. 15. *nulla lex sibi soli conscientiam iustitiae suae debet*, V. 31. *appellamus et provocamus a vobis ipsis*

ad

ad conſcientiam veſtram, IV. 39. *an a deo formata ſit animae conſcientia*, V. 92. *corpus ſumus de conſcientia religionis et diſciplinae divinitate*, III. 48. *a quibus abeſt conſcientia verae pudicitiae*, III. 155. *Subſtantia non conſcientia reformabimur.*

CONSECRANEUS, ſive *conſacraneus* qui iisdem ſacris initiatus eſt, V. 44.

CONSERVITIUM, III. 47. *qui de meo iure conſervitii et fraternitatis.*

CONSIGNARE, II. 134. *quam conſignant*, i. e. ad ſacra admittunt. Rigalt. *linguam conſignant* i. e. ſilentium indicunt. Conſignati dicebantur μεμυημενοι et σφραγισθεντες. Philo de mon. Irenaeus lib. I. cap. 24. Prudent. in martyr. S. Romani. Arnob. lib. III.

CONSISTERE, V. 13. *iam de cauſa innocentiae conſiſtam* i. e. arma movebo. Eſt autem genus loquendi tractum ab athletis et gladiatoribus, qui pedem in arena figunt, ne facile ſupplantari vel deiici poſſint, V. 107. *Conſtitimus adverſus omnium criminum intentionem*, i. e. firmiter ſtantes, locum quem ceperamus, tuemur, III. 134. *ut iam de hoc primum conſiſtendum ſit.*

CONSISTORIUM, III. 97. *ut de novo conſiſtorio libidinum publicarum*, III. 260. *uti ille iuvetur, ſive laedatur per conſiſtorii ſui exitus* i. e. exitus praeſtitutos et determinatos a conſiſtorio in quo de homine cognoſcitur, nimirum conſilium dei. Metaphora a re forenſi, nam *conſiſtorium* in iure ſummus conſeſſus appellatur, IV. 129. *e theatro ſeparamur, quod eſt privatum theatrum impudicitiae.*

CONSOLARI, IV. 124. *ita mortem homicidiis conſolabantur*, IV. 305. *Cives Clazomenii Hermotimum templo conſolantur*, IV. 210. *cui nec conſolanda iniuria eſt, ſed potius inſultanda*, V. 213. *et immundiorem loco cervicem monilibus conſolatur* i. e. cervices ſuas infelici latrinae lavandae miniſterio damnatos abſurdiſſimi luxus impudentia conſolatur, II. 148. *memoriam Valentini integra cuſtodia regularum eius conſolatur.*

CONSPARSIO, I. 283. *praeter oneribus conſparſionum*

offarcinatam. Onera conſparſionum dicit farinae maſſam aquae conſpargine coactam. Exod. XXII. 34. *ἀνελαβε δε ὁ λαος το ϛαις αὐτων προ του ζυμωθηναι τα φυραματα αὐτων* cet. Heſych. *ϛαις, φυραμα ἀλευρου πυρου.* Gloſſar. vetus *ϛαις*, adeps. Item *φυραμα*, maſſa, conſperſio.

CONSPECTOR, III. 15. 70. *Deus conſpector cordis eſt.*

CONSPURCARE, IV. 123. *ſi apparatus agonum idololatria conſpurcat de coronis profanis.*

CONSTANTER, I. 16. *quo conſtantius utar rationis editae patrocinio* i. e. liberius, audacius, I. 225. *ſed quoniam diſcipulos non conſtanter tuebatur* i. e. non fortiter, I. 370. ut *poſſis eum conſtanter exponere* i. e. intrepide, libere et ſine diſſimulatione, IV. 204. *qui ne diſcere quidem mulieri conſtanter permiſit* i. e. non abſolute ſcitari, aut praefracte interrogare.

CONSTANTIA, IV. 204. *tunc enim conſtantia ſuccurrentis excipitur.* Fiduciam ſignificat ſuccurrentis, qui iuris ſui conſcius ſine addubitatione aut haeſitatione ſuccurrit periclitanti, hoc eſt admittitur, accipitur, laudatur, IV. 225. *verum et ex conſtantia gratiae per revelationem*, conſtantiam gratiae dicit, gratiam de qua certiſſime conſtat.

CONSTARE, I. 23. *ut plerique Phyſicorum formidaverint, initium ac finem mundo conſtare*, i. e. ei tribuere.

CONSTITUERE, III. 316. *quam conſtituit in membris ſuis* i. e. conſtitutam ait et ſtabilitam, adeo ut radicitus inhaereat.

CONSTITUTIO, II. 20. *de ſtudio aliter ineundae conſtitutionis* i. e. *ϛασεως*, ſtatus cauſae.

CONSTRICTARE, conſtrictum tenere graviſſime, I. 91. *quod ſecent et inurant et amputent et conſtrictent.*

CONSUBSTANTIVUS, II. 162. *ὁμοουσιος*, vulgo coeſſentialis, II. 169. *paria et conſubſtantiva.*

CONSUETUDO, II. 414. *ne conſuetudinem quaerant*, ne conſueta, ne ſua deſiderent, ut lautius in carceribus vivant, quam domi.

CONSULTARI, conſultum rogare, deponente forma, II. 102. *aut quem conſultatus eſt.*

CONSUMMARE, IV. 200. *ubi ipſa anima conſummat* i. e. ubi

ubi discedens anima a corpore, actus in eo ſui ſingula computat, et ſummam colligit, tanquam pecuniam de multis nominibus conſectam.

CONTEMNERE, IV. 82. *quid primum fuerit ille angelus perditionis malus an impatiens, contemno quaerere.*

CONTEMPERARE, III. 298. *contemperant foetu* de corpore et anima.

CONTEMPLARI, paſſiva ſignificatione, II. 122. *ita et coelum ſpiritui et aquis incubabat et complectebantur*, alii teſte Iunio e Codd. Vatican. *contemplabantur*, phraſi tectonica. Eſt enim templum, inquit Feſtus, tignum iacens quod in aedificio ſummo transverſum ſupra cantherios ponitur, et ita accipit Vitruvius lib. IV. cap. 2. Hinc contemplari dicuntur cantherii, i. e. committi inter ſe templo et concatenari ac conſtringi in ſuum templum deſinentes. Sic ergo ſpiritus et aquae contemplari dicuntur coelo i. e. committi et compingi tanquam in templo ſuo, III. 64. *contemplandis et diſtinguendis lapillis.*

CONTEMPLATIO, V. 96. *ſed qua penes deum maior eſt contemplatio mediocrium*, i. e. pauperum cura.

CONTENDERE, diſputationem habere, II. 54. de mulieribus haereticis.

CONTENEBRARE, in tenebris agere, V. 6. *quod inceſta, contenebraſſet.*

CONTESSERATIO, II. 24. *et conteſſeratio hoſpitalitatis* coniunctio familiarior, quae per teſſeram, lignum hoſpitale fiebat, cuius oſtenſione, ſi quem obiiſſe contigiſſet, ſtatim agnoſcebatur, ſic et conteſſerare.

CONTESTATIO, IV. 86. *ad fidei non tentationem dixerim, ſed typicam conteſtationem* i. e. exemplum, figuram, ſacramentum, myſterium.

CONTINENS, V. 66. *in continenti* i. e. ſimul, uno obtutu. * ſtatim, II. 6. *et in continenti haereſes ſubiungit.*

CONTINENTIA, II. 36. *deſertor continentiae Marcionis.* Vocatur Marcion continens, quod nuptias prohibeat.

CONTINERE, V. 34. *quia nihil continendo et ſuſtinendo homini proſpectum* cet. i. e. quia nihil, quo homini, ut in vita perduraret, proſpiceretur, poſtquam

iam fuit homo, creari potuit vel debuit, III. 166. *si continuerimus* i. e. mordicus tenere voluerimus, et voluntatem dei omnibus actionibus noſtris obtendere.

CONTRARIETAS, IV. 280. *quae nomine contrarietatis opponerem.*

CONTRISTARE, I. 225. *quoniam potiorem honorem ſabbati ſervat non contriſtandi*, IV. 396. *ſi quis autem contriſtavit, non me contriſtavit.*

CONTUMELIA, III. 21. *qui ex conſenſu contumeliam communem iam recuſaverunt.* Iniquos in Tertullianum Iunius eos putat, qui haec de coniugali ſolum cubilis uſu intelligant, vocari potius contumeliam communem, afflictiones et perſecutiones communes, quae coniugatis eo tempore accidebant aliena iniuria et contumelia. At vereor, ne bonus ille Iunius, qui ut hic ita et in multis aliis locis durioribus auctoris defenſorem egit, iniquus videatur interpres.

CONVENIENTIA, IV. 96. *negotium conveniential ſolvet* i. e. conventione, conſenſu, pacto.

CONVENIRE, in ius vocare. V. 30. *ſacrilegii et maieſtatis rei convenimur* V. 82. *convenimur in crimen*, II. 15. *et erit itaque nusquam dum ubique convenior* i. e. dum ubique eos convenio, qui mihi occinunt, quaerite et invenietis, duo gravia mala ſe mihi offerunt; unum, quod nusquam ille finis quaerendi futurus ſit, incertum ne errare ſemper oportebit: alterum, quod velim ſic eſſe nusquam i. e. optandum mihi fuerit, ut nunquam noviſſem doctrinam Chriſti, quia tolerabiſior conditio mea futura eſſet, ſi nunquam eam cognoviſſem, I. 94. *cum utramque conveneris in creatore* i. e. deprehenderis, I. 196. *haec conveniemus* i. e. de his experiemur, III. 369. *ſed aliam argumentationem eorum conveniemus*, IV. 299. *ſed ea, per quam delinquitur, convenitur*, IV. 353. *in quorum et antiquitatibus et ſolennitatibus et officiis convenitur* i. e. comparet, invenitur, deprehenditur.

CONVICIUM, II. 144. *et convicium fuiſſi ſimulaveris excu-*

cusat. Eleusiniorum antistites ad illud membri virilis simulacrum velut ad divinitatem, adorantium habitu accedunt. Itaque falsi crimine tenentur, qui aliud oculis colunt, aliud mente. Etenim, aiunt, coli a se non simulacrum, sed rerum naturam eo simulacro expressam; quod est accusationem falsi simulacris excusare, mendacium mendacio diluere.

CONVISCERARE, III. 388. *ita concarnatus et conviscerabitur cum eo cui adglutinatur.*

COODIBILIS, est graec. συμμισουμενος, I. 207. 339.

COPIA, I. 25. *reprobas et mare, sed usque ad copias eius* i. e. ad pisces, qui copiose in mari suboleſcant luxurianturque. Hos enim, utpote ἐμψυχους sive animatos pro cibo utendos negabat Marcion, et sanctiorem cibum deputabat, quam ut homini usui essent, III. 318. *exsurgit autem copia foeneratum.*

COR, IV. 15. *Deus autem non vocis, sed cordis auditor est,* II. 200. *proprie de vulva cordis ipsius.*

CORIUM, V. 206. *de corio suo ludere* proverb. a chamaeleonte tractum, qui toto corpore reddit colorem quemcunque proximum attigerit, praeter rubrum et album. Itaque adagium patet in hominem versipellem, inconstantem ac pro tempore in omnem habitum se vertentem.

CORNEUS, II. 414. *et contra ungulas corneus*, sensus tam expers quam cornu, vid. *ungula*, IV. 322. *velut per corneum specular.* Platonem imitatur, qui eodem modo in Charmide vocat carnem corneum specular. Alludit uterque ad portas corneam et eburneam somniorum apud Homerum.

CORNUTUS, V. 55. *aut cornutum aut plumatum amatorem.*

CORPORALITAS, III. 274. *ne corporalitas animae occasionem subministraus figurarum corporalitatem carnis excludat.*

CORPORARE, V. 201. *corporatus* i. e. ex diversis substantiis compactus et compositus, III. 346. *et carne corporaretur.* Deum corporatum dicit hoc sensu

La-

Lactant. lib. IV. inſtit. cap. 26. *Deus igitur corporatus eſt, et veſte carnis indutus.*

CORPORATIB, III. 348. *neque ut periculoſam deo repudias corporatiphem.*

CORPULENTIA, III. 168. *in aemulas aequiparantias corpulentiarum*, I. 143. *totas iſtas praeſtigias putativae in Chriſto corpulentiae.* Commode laudat Rigaltius ad hunc locum verba Boethii lib. de fide: *Hodieque non deſunt, qui negent, eum noſtram geſtaſſe corpulentiam*, IV. 216. *fortaſſe an exſtruentur magis ad auferendam animae corpulentiam.*

CORPULENTUM, II. 105. *quaſi ſubſtantivum corpulentum* i. e. quod habet corpus.

CORPUS, II. 128. *cum ipſa ſubſtantia corpus ſit rei cuiusque.* σῶμα, per abuſum, quod vulgo eſſentia, II. 202. *quis enim negavit deum corpus eſſe*, III. 274. *nam et idea praeſtruximus tam corpus animae* cet. II. 353. *et de reliquo corpore haeretici cuiusque doctrinae*, V. 74. *et ſeculum corpus temporum fecit*, I. 466. *manifeſte legis eſt Chriſtus, ſi corpus eſt umbrae.*

CORRUPTORIUS, I. 91. *quoniam in homine corruptoriae conditionis habentur huiusmodi paſſiones.*

CORYBANS, V. 72. *et aera corybantia.* Corybantes ſeu Curetes cum Rhea nutrice adhibiti ſunt ad cuſtodiam Iovis, dicti ſunt, ut putat La Cerda ex Strabone, Curetes quaſi κουροτροφησαντες. Niſi potius dicti a cuſtodia, nam βαινειν eſt φυλαττειν, unde Homerus, ὁς Κρησσην ἀμφιβεβηκας.

COTHURNATIO, II. 163. *alia autem trans ſiparium cothurnatio eſt* i. e. alia ſcena tragoediae, alius actus tragoedicus.

CRATES, III. 292. *quorum crates adhuc vivunt*, i. e. σκελετοι, reliquiae oſſium, quae ſpinae dorſi haerent in modum cratis. Sic Ovid. metamorph. lib. VIII. *pendere putares pectus, et a ſpinae tantummodo crate teneri.*

CREDERE, IV. 205. *ceterum baptiſmum non temere credendum eſſe* i. e. committendum et adminiſtrandum petenti.

CREMARE, III. 211. *quum crematis cremat* i. e. quum mor-

mortuis sacrificat. Utitur verbis, quae morem ostendant magis ridiculum, IV. 355. *et cremabitur ex disciplina castrensi Christianus, cui cremare non licuit. Cremabitur* militaris rogi modo, superstitiosae idololatriae ritibus plenissimi. *Cremare* scil. thura idolo.

CREMENTUM, I. 56. *in crementum generis humani*, IV. 265. *crementa, decrementa.*

CREPITACULUM, ex ludicris puerilibus est, κρόταλον, II. 302. *et signum belli non tuba, sed crepitaculo daturus.*

CREPITULUM, ornamentum capitis, quod in capitis motu crepitum facit. Fest. V. 213. Turneb. legit crepidulam.

CRITAE, *quos Censores intelligimus*, III. 352.

CRUCIARIUS, est Apuleio crucem gerens, furcifer, deinde, cruciatibus onerans alterum, II. 2. *et cruciarios exitus.*

CRUDUS, I. 2. *cruda vita*, τὸ ζῆν ὠμόν, I. 254. *sed nec exinde pertinere poterat cruda* (fides) recens, incipiens, imparata, opponitur coctae, cultae naturae, III. 55. *non ad crudum in totum et ferinam habitudinem*, IV. 62. *quae non atria nocturnis et crudis salutationibus occupent.*

CRUDITARE, de cibis, qui nondum sunt digesti, V. 28. *Ipsorum urforum alvei appetuntur cruditantes adhuc de visceribus humanis*, i. e. nondum digestae sunt carnes humanae, quae in ferinis sepulcris sunt conditae, quum ipsae ferae ad comessationem appetuntur.

CRUX, est forceps, qua affignabatur umbo togae, V. 215. *nulli cruci in posterum demandatur.*

CUBITUS, IV. 325. *et illos cubito pellere* i. e. aspernari et respuere homines tam prava opinione imbutos.

CULUS, podex, V. 208. *a culo resina.* Salmas. et alii legunt *ab ala resina*, hinc alipilarius, qui resina et dropace alas pilabat. Nam alipila resina erat, qua alae pilabantur.

CUL-

CULTUS, III. 40. *cultum dicimus, quem mundum muliebrem vocant* nempe aurum, gemmae, veſtes.

CUNEUS, I. 39. *hoc enim cuneo veritatis omnis extruditur haereſis*, i. e. hoc argumento ad veritatis defenſionem cuneata velut acie. Deſumta a diſciplina militari metaphora, III. 214. *quo cuneo decurrendum ſit a nobis*, qua acie cuneata, quam firmo ad perrumpendos hoſtium numeros, IV. 375. *noſter hic cuneus eſt, noſtra compago*, II. 147. *hunc primum cuneum congreſſionis armavimus.*

CURARE, II. 422. *curantia deum* i. e. colentia, IV. 136. *qui etiam muliebribus curatur* i. e. qui et voce et geſtu et inceſſu accuratiſſime effeminatur, ut ſaltandis feminarum fabulis pro femina haberi poſſit, IV. 284. *curata mora finis ad plenitudinem poenae.*

CURATIO, II. 422. *curationem facere dicuntur θεραπεῦσαι*, Lipſius epiſt. 95. ait, Tertullianum alludere ad Romanarum mulierum morem, quae Iunoni ſpeculum tenebant, capillos disponebant cet. ornantium modo. Senec. lib. de ſuperſtit.

CURIOSI, III. 199. *cum in matricibus beneficiariorum et curioſorum.* Beneficiarii dicebantur milites beneficio principis adſumti ad officia ſeu miniſteria certa. Itaque apparebant principi, mandatis exſequendis. Ex eorum ſchola ſeu corpore erant Curioſi, curſus publici curae praepoſiti, qui et Stationarii dicebantur, per ſtationes diſpoſiti. Iis autem inter cetera hoc muneris iniungit lex prima, C. de Curioſis, *ut crimina iudicibus nuntianda meminerint.* Ergo reorum nomina requirebant, ac deferebant, ipſos reos ſiſtebant tribunalibus et iudiciis. Vetus hiſtoria paſſionis Fructuoſi epiſcopi, *Direxerunt Beneficiarii in domum eius*, et paulo poſt: *Cui milites dixerunt Veni, Praeſes te accerſit* cet. Scriptor anonymus vitae Chryſoſtomi apud Suidam, ἑλκόμενος ὑπο του κουριοσου της πολεως. et apud Euſeb. H. E. lib. IX. cap. 9. Βενεφικιαριων ὑβρεις και σεισμοι. Huiusmodi autem officia tandem in praevaricationes et rapinas et concuſſiones degeneravere, conniventibus plerumque

que hominum pessimorum improbitati Beneficiariis et Curiosis. Nam, et ipsi pensionibus annuis aut menstruis corrupti, tabernariorum, ganeonum, furum, leonum scelera dissimulabant: ita ut domi servarent matriculas turpium huiusmodi pactionum. Cum igitur et in Christianos mandata Principum sive Proconsulum aut Praesidum tanquam in facinorosos atrociter exsequerentur, tandem et istis Christiani quoque pecunias pactis pensionibus numerare coepêrunt. Hoc Septimius nomini Christiano turpe ac pudendum esse ait, in matricibus Beneficiariorum et Curiosorum, inter ganeones et fures, et tabernarios et lenones, Christianos quoque vectigales censeri.

CURIOSITAS, V. 4. *hic tantum humana curiositas torpescit*, sensus: reseditis etiam in ea natura hominis, quod haec semper curiosa sit, altius ea, in quae incidit, scrutandi. Heuman. mavult, *urbana curiositas*.

CURRERE, II. 414. *a quocunque institutore sint sive spiritali*, qui singularibus Paracleti revelationibus instructus, *sive tantum fidelis*, qui communi fide solum, *eidem deo currant*, i. e. eidem deo conveniant, de eodem deo intelligi debeant, I. 90. *item cetera bona, per quae opus bonum currit bonae severitatis.*

CURSITARE, V. 85. *catervatim cursitare ad iniurias.*

CUSTODIA, II. 143. *custodiae officium*, quo occultant doctrinam suam, ut qui solent custodire aliquid diligenter, II. 414. *quem et facultate custodiae liberae.* Lucian. διαφθείροντας τους δεσμοφύλακας, V. 29. *et utique non deesset vobis in auditione custodiarum et damnatione sanguis humanus.*

CUSTODIARIUM, IV. 67. *ut vos, benedicti, de carcere in custodiarium, si forte translatos existimetis*, i. e. ut hoc de vobis statuatis, vos ad libertatem servari, non ad captivitatem et mortem. Nam carcer damnandorum damnatorumve custodiarium stationariorum et speculatorum est, opus stationis suae praestantium, et observantium tanquam de specula, ut appellatur lib. act. Iud. cap. 3.

CU-

CUTIS, V. 211. *intra cutem caesus et ultra*, Cleomachus caesus est intra cutem, cinaedus iam factus, et extra cutem, cum pugil erat propter caestuum vulnera, quae ultra cutem descendebant.

CYMATIA, omnia opera prominula et aquae modo in longum fluentia, limae, rectae aut inversae, et similia. Vitruv. lib. III. de architect. cap. 3. et lib. IV. cap. 6. Hesych. *κυματια τα χειλη δια το κυμαινειν, ἡ αι ὑπερεχουσι παρα τουτοις και λιθοτοιχις*, IV. 455. *et cymatia distendere.*

CYMBALUM, V. 212. *cymbalo incessit.*

CYNOCEPHALUS, κυνοκεφαλος, δαιμων, ἀνασχυντος, II. 344. *ab isto scilicet Cynocephalo* i. e. diabolo, canina invidia genus humanum vexante. Iunius intelligit de Plautiano, quo accendente Severi temporibus calamitatum aestus in Christianos exanduerunt.

CYNOPAE, sive *Cynopes*, sunt Cynocephali homines caninis capitibus, de quibus ex Indicis Ctesiae Plin. H. N. lib. VII. cap. 2. V. 24. sed V. 140. legitur *Cynopennae.* Pamel. et La Cerda legunt *Cynophanae.* Wouw. *Cyclopes.* At Heraldus habet *Cynopenae.*

D.

DAEMON, II. 60. *ad daemonem se aberrantem.* Daemonem vocat scortum suum Simon, nomine Helenam, quam circumducebat secum, et Ennoeam, ἐννοιαν appellabat, cogitationem ac intelligentiam suam: se ad hanc perditam ovem quaerendam descendisse narrabat Simon, quum ab angelis invidiose detenta esset, ut Irenaeus exponit copiosius lib. I. cap. 20.

DAMNARE, II. 7. *ideo et sibi damnatum dixit haereticum* i. e. a semetipso, proprio iudicio. Haeretici in semetipsos sententiam ferunt, arbitrio suo de ecclesia recedentes; quae recessio, propriae conscientiae videtur esse damnatio.

DAMNATITIUS, II. 44. *quo etsi nihil de damnatitiis* scil.

scil. haeresibus, *participarentur* i. e. jam damnatis, ut fictitium, quod fictum est, donatitium cet.

DARE, II. 403. *dedit faciem suam deo* i. e. conversus ad deum.

DE, ob, propter, V. 45. *de religione*, I. 117. *et de iudice necessarie severum, et de severo, sicut saevum*, V. 65. *se daemonem confitebitur de vero* i. e. quod vere est, conf. Lactant. lib. II. cap. 16. V. 68. *Colitis illos, quod sciam, etiam de sanguine Christianorum* i. e. non tantum cum in gratiam illorum eos macatis, sed ad aras ipsorum trucidatis nonnunquam, V. 116. *Sed de nostra magis defensione.* Jun. explicat: facis hoc magis ad defensionem nostram, alii: maneamus potius in defensione nostri, II. 89. *de cuius utitur*, subaud. rebus, aut aliquid simile: Huiusmodi formula sermonis etiam in superioribus libris usus est, adv. Marcion. lib. 5. *si in creatoris accipitur* eod. libro *et a nostrae partis possit opponi* graecorum est imitatio, II. 231. *sicut ipse de patris*, i. e. de eo quod est patris, III. 396. *ut autem clausula de praefatione communi faciat*, i. e. praestet usum praefationis communis, faciat, quod praefatio communis solet.

DEBELLATOR, V. 17. *edite aliquem debellatorem Christianorum*, i. e. non exstinctorem, sed aggressorem, persecutorem.

DEBELLARE, III. 29. *debellatos aliquamdiu a matribus*, V. 80. *coelum denique debellet imperator.*

DEBERE, V. 80. *ego sum, cui impetrare debetur* i. e. ego solus impetrare debeo.

DEBITUM, V. 4. *si nullum odii debitum deprehendatur*, i. e. causa iusta, cur virum bonum odisse hanc professionem oporteat, V. 90. *debitum poenae*, I. 90. *debita enim omnia haec sunt severitati, sicut severitas debitum est iustitiae*, I. 251. *quam sibi debitum gratiae referentes homines*, IV. 224. *solenniora, quaeque et omnimodo debita corpulentiae*, ita vocat habitum, terminum, longitudinem, latitudinem cet.

DEBUCCINARE, διασαλπίζειν, III. 26. *nihil debuccinemus eorum, quae apud illum mercedem merebuntur.*

DE-

DECEDERE, de faſtigio decedere, ſubigi, V. 211. *in captivâ Sarabara deceſſit*, V. 8. *cogitis tormentis de confeſſione decedere.*

DECIMARE, III. 209. *quid ipſa Carthago paſſura eſt, decimanda a te.* Quid ſit decimare, indicat his verbis Livius: *Cetera multitudo forte decimus quisque ad ſupplicium lectus.*

DECLINARE, II. 156. *declinata inveſtigatione patris*, Iun. legit cum Rhenano et aliis *de inclinata inveſt*, i. e. cuius ſpes omnis eripitur, quaſi inclinantibus et deficientibus adiumentis; quae ad eam conſequendam fuerunt neceſſaria, ſic Cicero ſcribit Lentulo: *res inclinata eſt, laboratur vehementer*, I. 359. *iam tunc Chriſtum in Iudea declinabat*, i. e. declinatum ſive derivatum in vaticinabatur, nam declinare Latinis derivare eſt, et inde *voces declinatae primigeniis* apud Varr. lib. IV. de ling. lat.

DECOR, II. 139. *ſicut facit, qui decor ſolummodo apparens* Rigalt. Iun. et alii legunt *quid decor.* Decor ſolummodo apparens facit aliquid, h. e. vulnerat animam.

DECRESCERE, IV. 62. *ad omnem occurſum maioris cuiusque perſonae decreſcentes*, i. e. demittentes ſe ad reverentiam illi exhibendam.

DECULCARE, V. 110. *Diogenes ſuperbos Platonis toros alia ſuperbia deculcat*, ſuperbe calcat, et quaſi ex alto.

DECUMANUS, V. 202. *decumani fluctus* i. e. magni et peſſimi, IV. 320. *nullis quaſſata decumanis.*

DECUTERE, V. 154. *quotidie toto iam corpore decutit*, i. e. toto iam corpore cutem amiſit.

DEDAMNARE, IV. 406. *ſed et ſceleris manifeſtum dedamnaverit*, i. e. ſententiam damnationis reſciderit, damnatum abſolverit.

DEDERE, III. 6. *dedantur illis* i. e. iubeantur transire in morem et conſuetudinem ipſarum. Metaphora e caſtris adverſantibus, II. 145. *ſimul dedi in ſapientiae ordinem.*

DEDICARE, incipere, V. 36. *in patibulo primum corpus dei veſtri dedicatur*, II. 118. *dehinc exornatis velut de-*

dedicans, Guil. Canterus in lectionibus variis legit: *de hinc exornatis velut delicans* et exponit ex Nonio, explanans, aperiens, patefaciens. Sed delicare est sermone explanare atque evolvere ea, quae obscura sunt, non autem opere, I. 194. *ut cum ipsis ecclesiis dedicata*, III. 140. *at ubi primum scelus homicidium in fratricidio dedicatum*, III. 221. *recogita totum illi deum occupatum ac dedicatum.* Fest. *Dedicare proprie est dicendo deferre.* Deus illi materiae hominique formando operam suam prius detulerat, dicendo, faciamus hominem cet. IV. 42. *iam inde in semetipso poenitentiam dedicavit.* IV. 307. *sic et in primordio somnus cum ecstasi dedicatus.*

DEDICATOR, inceptor, auctor, princeps, V. 16. *sed tali dedicatore damnationis nostrae etiam gloriamur*, III. 381. *novae nativitatis dedicator.*

DEDUCTOR, dicebatur proprie in sacris Eleusiniis is, qui facem manu tenens, alios praeibat, atque viam illuminans deducebat, ut docet Eustath. ad Homer. Il. *a.* vers. 279. V. 54. *illuminator atque deductor generis humani* graec. ἀρχηγός.

DEFAECARE, IV. 62. *defaecato senectutem vini.*

DEFAECATIO, IV. 271. *sicut et virus illud corporale semen et carnis defaecatione.*

DEFARINATUS, II. 180. *ad molas delatum et defarinatum*, i. e. molitum atque redactum in farinam.

DEFECTIO, III. 215. *solius carnis et defectionem agnoscimus* i. e. mortem, III. 167. *et tamen nec oruentam defectionem infirmitas carnis excusat.*

DEFENDERE, V. 15. *in aliis de admisso non de nomine probata defendunt*, i. e. iuste censent, in accusatione eorum, qui non sunt christiano, rapi in ius non esse satis, sed vel maxime de facto constare debere, cum vel innocentissimus criminis accusari possit, I. 51. *Cur enim prohibet admitti, quod non defendit admissum*, i. e. ulciscitur, punit defendens auctoritatem interdicti sui, III. 14. *et ita universo mulierum generi defensam*, i. e. vindicatam, III. 20. *debebunt etiam ex ipsi aliqua sibi insignia defendere* i. e. tueri, asserere sibi, et quasi suo iure vindicare,

Ilk.

III. 78. *carnis concupiſcentia aetatis officia defendit.* i. e. tuetur aetatem, quae adhuc apta eſt nuptiis in eis occupandam; III. 140. *iniquitates ſemel defenſae*, i. e. vindicatae in diluvio.

DEFENSA, ultio, defenſio, I. 95. *mihi defenſam et ego defendam.*

DEFERRE, emere, ex condicto pretio ſecum exportare, V. 217.

DEFETISCENTIA, IV. 301. 302. *defetiſcentiam eſſe ſomnum, contrarium potius defetiſcentiae, quam ſcilicet tolli.*

DEFICERE, III. 314. *regnum dei capere deficiunt.* τοῦ λαβεῖν ἀπολείπονται. Helleniſm. IV. 346. *ſcientia autem deficiunt illud quoque intelligere*, i. e. non intelligunt, deficiunt ſcientia qua intelligant.

DEFIGERE, I. 196. *qua defigimus*, i. e. fixum ponimus, ſtatuimus et determinamus, III. 333. *facilia crementa* nempe unguium *defixit*, i. e. creſcere vetuit.

DEFINITIO, II. 116. *Eſt definitionis caput, erat, relationi facit*, quaſi dicat *eſt* de re in ſe ſimpliciter dicitur; *erat* de re non ſimpliciter atque ſecundum ſe dicitur, ſed cum relatione et determinatione ac reſtrictione temporis, I. 76. *cum definitione mortis* i. e. cum ſententia definitiva mortis ut Iurecoſſ. loquuntur.

DEFLORATIO, II. 162. *ut ex omnium defloratione conſtructum*, Iren. διὰ τὸ ἀπὸ πάντων εἶναι.

DEFLUXURA, III. 337. *cur non magis quam defluxura colorentur.* defluxuras potuum dicit, quae de potu excernuntur.

DEFORMARE, I. 328. *utriusque exitu deformans*, V. 36. *quod ſimulacrum non prius argilla deformat cruci et ſtipiti ſuperſtructa.*

DEFRAUDATIO, IV. 303. *omnis enim natura aut defraudatione antenormitate reſcinditur.*

DEFRUTUM, I. 128. *aut defrutum de rupibus*, defrutum (inquit Varro. lib. I. de vit. pop. Rom. ut citatur a Nonio) appellabant muſtum, ſi ex duabus partibus ad tertiam redegerant ferveſaciendo.

DE-

DEFUNCTUS, paſſio, mors, II. 178. *et defuncti ingratis ſubiaceret.*

DEFUNDERE, V. 213. *et tamen illis omnibus et ſtatuas defunditis.* IV. 85. *cum in idolum auri ſui collationes defundit.*

DEFUNGI, I. 57. *ſed ut matura defungi*, III. 84. *igitur defuncto per dei voluntatem etiam matrimonium dei voluntate defungitur*, i. e. *iam nullus matrimonii uſus.*

DEGENERATUS, II. 178. *choicum ſaluti degeneratum.* Sicut degenerem appellamus eum, qui generoſus non eſt, ita degeneratum ſaluti vocat, quod ad ſalutem non eſt generatum. Iren. *το μεν χοικον εις φθοραν χωρειν.*

DEGUSTARE, III. 242. *prior deguſtans iudicium*, II. 344. *alii fuſtibus interim et unguliſ inſuper deguſtato martyrio.*

DEHAURIRE, III. 231. *poterit et carnem quocunque dehauſtam evocare de alio* i. e. *abſumtam*, V. 217. *margarita namque vel ipſo nomine preciosa dehauſit.*

DEHONORARIA, indecora, inhoneſta, V. 93. vid. *honoraria.*

DEIERARE, II. 41. *et demonſtratae et deieratae*, i. e. iuramento admodum confirmatae, conf. de poenit. cap. 4.

DEIICERE, decidere, occidere, de ſtellis, V. 201. *ſiderum diſtincta confuſio interdum deiicit quid.*

DELATURA, I. 461. *ipſum vocabulum diaboli, quaero ex qua delatura competat creatori.*

DELEGARE, iniungere, committere, IV. 77. *ſed vivae ac coeleſtis diſciplinae divina diſpoſitio delegat.* IV. 225. *aut petitiones delegantur.* I. 69. *nec cautionem eius delegaſſet ſub metu mortis.*

DELIBARE, V. 27. *dum adhuc ſanguis in hominem delibatur.* Delibari in hominem ſanguis dicitur, dum ex praeſtantiſſimo hominis ſucco embryo nutritur, alii *deliberatur.*

DELIBATIO, II. 150. *non erit delibatio transpunctoria expugnatio* i. e. ſuggillabimus quidem et libabimus, ſed non transpungemus. Suggillatio pungit, expu-

pugnario transpungit, III. 223. *et ipsa delibatio masculi in feminam.*

DELIBERARE, i. q. liberare, II. 187. *animal mediae spei deliberatum* h. e. libertati arbitrioque suo traditum. *Mediam spem* dicit, quod supra *dubitatum eventum.* Alludere videtur ad regionem medietatis, ubi Valentiniani iustorum animas refrigerari dicebant. Iun. mavult *delibratum* i. e. mediae quod aiunt, aginae aequilibrio et sui ipsius impetui permissum. vid. et *delibrare.*

DELIBERATIO, IV. 89. *minorum deliberatione laedemur.* Minorum h. e. pecuniae. Deliberatione positum esse videtur pro liberatione, christianae philosophiae scitum est, divitias inter impedimenta censeri.

DELIBRARE, I. 271. *non decem mensium cruciatu delibratus* i. e. quasi in uteri trutina suspensus, alii legunt *deliberatus.* Partum deliberari dixit quamdiu foetus in utero perficitur ordine nativitatis humanae, decem mensium spatio currente. Haverc. ad V. 27. ita explicat: dum deliberat natura in utero, velitne conceptum semen commixtumque in hominem formare, an sinere ut effluat, naturalemque patiatur abortum, non placet.

DELINEATIO, typus, II. 177. *in delineationem superioris Christi.*

DEMANDARE, proponere, adferere, praemittere, I. 127. *et ut ita dixerim, naturam demandare,* I. 138. *mors Christi negatur, quum tam impresse Apostolus demandat.*

DEMENTIRE, insanire, quasi de mente exire, V. 64. *ut aliter dementire videatur,* Lucret. III. 464. *dementit enim deliraque fatur.* IV. 249. *nam, et quum dementit homo, dementit anima.*

DEMERERE, V. 48 *qui demerendo sibi disciplinas determinaverit,* qui scilicet certas praescribit leges et regulas *demerendo sibi.* i. e. quibus observatis favor eius exprimi potest. V. 61. *multitudine tot numinum demerendorum,* II. 402. *sciens quid ad demerendam dei gratiam faceret,* I. 10. *possem in uno de-*

me-

mereri, IV. 98. *quae demerendo domino multipliciter allaboret.*

DEMORARI, II. 393. *demorati cibi*, h. e. dilati propter ſtationes, quae quoniam protendebantur, cibos morari conſueverant, II. 422. *et ſtellae auctoritatem demorantis ſuſpirant*, i. e. morantis, tardantis.

DEMUTATIO, III. 326. *discernenda eſt autem demutatio ab omni argumento perditionis, aliud enim demutatio, aliud perditio.*

DENOTARE, reprehendere, V. 199. *habitus denotare.* Alii legunt: *habitus denotare pacis, haec et annonæ et otia ab imperio et a coelo, bene eſt.* Iunio denotare eſt, nota publica indicare, et auctoritate indicere, male. V. 205. *quid denotas hominem*, II. 151. *nec aliud magis in huiusmodi* nempe aeonum fabula *denoto*, II. 232. *nonne denotaſſet vanitatem*, II. 159. *doctrinae denotabo perverſitatem.*

DENOTATIO, reprehenſio, III. 70. *et ipſa denotatione ſui exultat.*

DENOTATUS, id. V. 212. *quantum denotatui paſſivitas offert libertinos.*

DEPALARE, palis impactis ſtatuere et circumcludere, V. 32. *civitas quam depalaverat, Saturnia usque nunc eſt*, II. 118. *incultis primo elementis depalans quodammodo mundum.* Depalare Tertulliano interdum eſſe videtur id, quod propalare, manifeſtare, palam oſtendere, I. 396. Apoſtolus vocatur *depalator diſciplinae divinae*, i. e. enarrator, promulgator. Iunius tamen ingenioſius, ut ſolet, hunc locum interpretatur. Eſt, inquit, totus hic ſermo figuratus, ſumta allegoria a ſtatuariis, qui primum depalant incultum et rude lignum, deinde vero affabre factum et exornatum dedicant. Depalo verbum non a palam ductum eſt, ſed a nomine, palus, pali. Depalare mundum, rudem tanquam in palo formandum faciendumque ſtatuere, ut ſenſus ſit, craſſum et rude opus, quaſi palum exhibens dolandum ad ſtipitem, ut V. 44. *quanto distinguitur a crucis ſtipite Pallas Attica? et Ceres farrea, quae ſine effigie rudi palo et informi ligno proſtant?*

DEPERIRE, V. 2 *quid hic deperit legibus in ſuo regno dominantibus*, i. e. quid decedit cet.

DEPLUERE, II. 179. *in animas bonas depluat* i. e. infundat et inſtillet. Iren. *ſpiritalia vero inſeminat Achamoth.*

DEPOSTULATOR, V. 86. *nec ulli magis depoſtulatores chriſtianorum*, qui Chriſtianos depoſtulabant ad ſupplicium, et acclamabant, Chriſtianos ad leones.

DEPRECARI, V. 2. *nihil illa* ſecta vel veritas *de cauſa ſua deprecatur*, i. e. ſecta Chriſtianorum non eſt ſibi conſcia cauſae non ſatis bonae, ut cogatur miſericordiam iudicum implorare.

DEPREHENDERE, III. 92. *qui in matrimonio gentilis a fide deprehendantur* i. e. ad Chriſtianam fidem vocantur; poſtquam matrimonio cum infideli conjuncti ſunt, et inveniuntur in coniugio, quo tempore in matrimonio ſunt, III. 158. *qui in matrimonio a fide deprehenſi.*

DEPRETIARI, καταπατεῖσθαι, pretium minuere, contemnere, translatum a mercimoniorum licitatione, V. 106. *Epicurus omnem cruciatum doloremque depretiat*, I. 11. *ſi depretiari capit in creatore* i. e. ſi datur, ut creator depretietur, I. 26. *depretias in quibus et vivis et moreris*, III. 189. *qui fugis diabolum depretiaſti Chriſtum, qui in te eſt.*

DEPUGNATIO, IV. 131. *et quamcunque humanioris id eſt divinae imaginis depugnationem* i. e. deformationem pugnando factam.

DEPUNGERE, praeſtare et occupare bonum acceptum, ſive in uſum vertere, I. 75. *ſi non bene depunxiſſet, quod bene acceperat.*

DEPUTARI, V. 13. *in quibus irridendi deputamur*, II. 183. *deputor angelis, non angelus, non angela* i. e. ſimilis ſio angelis, neque iam cenſeor masculus nec femina. Reſurgent mortui cum ſexu quibusque ſuo, ſed erunt officia ſexuum nulla, quia nec amplius erit naſci nec mori, III. 117. *ſylva erat vetus diſpoſitio, quae in evangelio novo deputatur* i. e. circumciditur, purgatur, caeditur. Pergit enim in rei ruſticae allegoria, V. 45. *ad Perſas ſi forte deputa-*

putabimur, i. e. Perſarum religione uti dicemur, III. 36. *damnati in poenam mortis deputantur.*

DERIDERE, III. 349. *quod blanditiis deridetur* de infante.

DERIVATIO, II. 205. *filius vero derivatio ipſius et portio* i. e. ἀπαρροια, qui e patre emanavit, II. 219. pro *modulo derivationis.*

DESCROBARE, profundius quaſi in ſcrobem inſerere, a ſcrobe i. e. fovea, III. 224. *et inſuper operoſiſſimo deſcrobes auro.*

DESAEVIRE, ſaeve et crudeliter tractare, I. 162. *nervos eius clauis deſaevierunt.*

DESIGNARI, oſtendi, omnium conſpectui expoſitum eſſe, V. 210. iam Omphale in Herculis *ſorte deſignata deſcripſit.*

DESINERE, II. 11. *cum etiam Iohannes de illo certus eſſe deſiiſſet*, h. e. etiam poſt exceſſum Ioannis. Hunc locum exponit Tertullian. lib. de baptiſmo cap. 10. adv. Marcion. lib. IV. cap. 18. III. 22. *deſiit virginem* Helleniſm. παρθενον παυεται non amplius virgo eſt.

DESPOLIARE, II. 182. *Deſpoliari autem eſt, deponere animas, quibus induti videbantur.*

DESTINARI, ὁριζεσθαι, definiri, ſtatui, I. 3. *Deſtinare digito* i. e. directo digito aliquem monſtrare ac denotare, V. 212. II. 144. *proinde quos nunc deſtinamus haereticos* i. e. velut ad ictum propoſitos petimus.

DESTINATIO, V. 116. *quia ratio reſtitutionis deſtinatio iudicii eſt* i. e. id ad quod deſtinatum iudicium eſt, ſenſ. quia illud agit iudicium, ut cuique pro meritis tribuatur.

DESTRUCTIO, II. 100. *pluribus et indignioribus deſtructionibus deo obiiciunt.* Deſtructiones hic praeſtructionibus oppoſitae (quae non nominantur) pro conſectariis, quae ex praemiſſis adſtruuntur, τα παρεπομενα.

DESULTRIX, II. 187. *tantum quod deſultricem* Iren. ἀποσασαν i. e. quae deſiliverit de ratione communi aeonum, atque ab ea defecerit.

DETENTUS, II. 182. *neque detentui neque conſpectui obnoxii.*

DETERGERE, de beſtiis, comminuere dentibus, et diſrumpere occurſu ſuo, V. 28. *aper ille quem cruentavit, colluctando deterſit*, III. 243. *duo verba expedita, deciſa, deterſa.*

DETINERE, accuſare, III. 100. *quam huius amentiae cauſam detineam*, V. 12. *at nunc utriusque inquiſitione et agnitione neglecta nomen detinetur.*

DETRACTARE, διατριβειν, III. 91. *detractata et exerta ſententia eſt.* De compoſitum intendit ſignificationem verbi.

DETRACTATUS, IV. 110. *convertamur magis ad noſtrorum detractatus* i. e. tractatus de hac re.

DETRIMENTUM, IV. 87. *ita detrimentum patientiae, faſtidium opulentiae praeminiſtravit.* Obſcura ſententia. Videtur ſic intelligenda et diſtinguenda. Ita dominus praeminiſtravit patientiae detrimentum, ſubaudi rei familiaris, faſtidium opulentiae, contemtum divitiarum. Appoſitive: ut ſit ſenſus: Dominus primus oſtendit patientia tolerandum eſſe rei familiaris detrimentum, dum docet divitias eſſe contemnendas.

DEVESTIVUS, qui nulla ſe veſte i. e. facie et forma poteſt ipſe tegere, II. 163. Sic deveſtiendi verbum Apuleius uſurpavit lib. 3. metamorph.

DEVEHERE, IV. 10. *ſed devehe nos a malis*, III. 38. *ſed ut devectum de ſimplicitate et ſinceritate.*

DEVERGERE, II. 22. *ad veritatem an magis ad haereſes deverget*, II. 137. *ad bonum autem et malum non devergente materia.*

DEVINCTIO, IV. 108. *homicidium ferro, veneno, magicis devinctionibus perfici.* Magicae devinctiones dicuntur artes ſuperſtitioſae, ac nefariae, quae ſigna vincire aut nectere ſolent ad necem aut damnum incantatione ut contra ſolvere dicuntur, quum reſecrant et liberant a malo.

DEVORARE, III. 282. *et devorandus auditu.* Metaphora haec inſolens ex eo ducitur, quod cum Chriſtus ſit dei verbum, et caro eius panis, auditu devorari

rari dicatur, ut panis ore devoratur, III. 324. *quasi non bilem et dolorem dicamur devorare id est abscondere et tegere et intra nosmetipsos continere*, III. 325. *quomodo mortale devoretur a vita*, IV. 404. *devorari adhuc increpitus periclitabatur*, III. 292. *utique enim devoratum non aliud putas quam interceptum, quam abolitum, quam omni sensu ereptum*, III. 230. *qui valeat delapsum et devoratum, et quibuscunque modis ereptum tabernaculum carnis reaedificare*, III. 223. *oblitteratus igitur et devoratus est limus in carnem.*

DEVORATORIUS, IV. 146. *post talia crimina, tam devoratoria salutis.*

DEVOTAMENTUM, II. 349. *et devotamenta fierent universa eius.*

DEVOVERE, V. 214. *in tergà devotq* i. e. dedicato ac reservato in eum usum, ut etiam terga ornentur, alii *detorto.*

Διαμάστιγωσις, flagellatio, IV. 72.

DICI, V. 5. *quodcunque dicimur, cum alii dicuntur*, i. e. cum alii rei accusantur eius criminis, quod nobis imponitur.

DICIBULUM, II. 171. *Satis meminerat Ptolemaeus puerilium dicibulorum* i. e. nugarum familiarium, sicut et dicibile in glossario λογος.

DICTATA, μαθηται quaevis, ut est in glossario vetere; magistrorum omnium, non literas docentium solum, IV. 65. Sic Sueton. in vita Iul. Caes. de gladiatoribus cap. XXVI. *ut disciplinam singulorum susciperent, ipsique dictata exercentibus darent.*

DIFFERRE, dissipare, spargere, V. 23. *etiam quod fama non distulit*, * abstinere, V. 190. *ab omni vitae fruge dilati*, i. e. nullum vitae fructum capientes, abstinentes ab omni re laeta, IV. 342. *Apostolum non differo* i. e. hic non habeo rationem mandati apostolici, quia longo post tempore secutum est.

DIGERERE, IV. 225. *nam et diligentissimè digerentur*, i. e. referuntur in digestum, V. 206. *et Alexander digerit* i. e. tradit, IV. 81. *si quod vitandum sit proinde digesseris.*

DIGESTUM, V. 112. *ſi quid in ſanctis offenderunt digeſtis*, I, 190. *et inde ſunt nostra digeſta*, i. e. διαγεγραμμενα. Senſus eſt, atque ab ea occaſione pſeudapoſtolorum ſpiritus ſanctus auctor fuit, ut apoſtoli et viri apoſtolici doctrinam ſacram monumentis literarum conſignarent, quae noſtra digeſta ſunt, I. 194. *nam et Lucae digeſtum Paulo adſcribere ſolent.*

DIGESTUS, digeſtio, IV. 229. *et digeſtu ſine alveis.*

DIGITUS, II. 116. *et nutu digiti accommodato* cet. Uſurpatur in hominem plus nimio ſibi ſumentem, et pro arbitratu ſuo, quod lubet, ſtatuentem. Alii putant, digitos pictoris notari, varios colores, et quidvis varie effingentes, quae omnia altero verſu nominat lenocinium pronuntiationis.

DIGLUBARE, V. 207. *diglubaſſe oviculam*, pro deglubiſſe. Antiquis mos erat non tondere, ſed deglubere et vellere oves teſte Plin. H. N. lib. VIII. cap. 48. Turneb. vult *delibaſſe*. Latin. *delibraſſe*.

DIGNARI, ut apud Graec. ἀξιουν, I. 33. *anno XV. Tiberii Chriſtus Ieſus de coelo manare dignatus eſt.*

DIGNE, IV. 87. *quando ne digne quidem malefacere conceſſum eſt* i. e. iure et merito.

DIGNITAS, III. 52. *nunc non ſit timenda dignitas formae*, III. 333. *habilitatis et dignitatis iuſtitia*, * IV. 374. *eſt et mali dignitas, quod in ſummo aut in medio peſſimorum collocatur.*

DILIGENTIA, II. 56. *diligentia attonita*, quae ſemper eſt in metu, ne quid peccet, II. 180. *diligentia delictorum*, prona ad delinquendum libido, ſtudium ad peccandum, III. 102. *cottidiana diligentia ſine impedimento*, diligentiam dicit, quam in Apolog. *diligentiſſimam religionem* h. e. ſedulam et ſollicitam diſciplinae ſeu religionis obſervantiam, III. 173. *in alterutra diligentia et dilectione* his verbis ſignificat, quaecunque ſunt Chriſtianae pietatis erga deum et alios officia, quales fidelium inter ſeſe diligentium et dilectorum affectus, etiam ethnici laudabant et mirabantur.

DILUERE, deglutire, inundare, V. 204. *denique ſi quid mare diluit*, IV. 185. *nonne mirandum et lavacro dilui mor-*

mortem, IV. 188. *lacu an alveo diluatur* de baptiſmo, IV. 35. *et lucratione gravioris partis metum diluis*, i. e. ſolvis, IV. 189. *et ſpiritus in aquis corporaliter diluitur*, III. 223. *ſed dilutior videatur auctoritas carnis*, i. e. minor, IV. 259. *ac per hoc dilutioris divinitatis*, IV. 43. *aut a buſtis dilutior redis.*

DILUVIO, IV. 308. *virginis veſicam in diluvionem Aſiae fluxiſſe.*

DIMINORARE, IV. 286. *diminoratur illic ille cui* cet.

DINUMERARE, V. 5. *dinumerant in ſemetipſos*, i. e. recolunt, et recenſent intus ſemetipſos h. e. acta ſua, vere ſemetipſos ſcrutantur. Numerare enim eſt recenſere. Latin. vult *deonerant ſemetipſos*, deonerare onus criminis allevare. Heuman. conjicit *et murmurant in ſemetipſos.*

DIPLOMA, V. 72. *per ſomniculoſa diplomata* intelliguntur nuncii publici, et diplomata publica, quibus irascitur quaſi Tertullianus, quod non citius ad Cybelen et Archigallum eius perrexerint.

DIRECTO, aperte, clare, V. 66. *quos directo daemonas noſtis.* IV. 132. *quae directa prohibeat.*

DIRIGERE, lege agere ſive convenire et actionem intendere, I. 27. *hinc itaque conſtantiſſime dirigam*, i. e. quas in nos rationes contorſerunt, retorquebo, IV. 96. *quis iudicium cum adverſario ſuo dirigens* i. e. contendens, II. 411. *propterea per ſingulas direximus ſpecies ieiunationum*, i. e. disputavimus, * III. 212. *dubitata dirigere*, eſt clariora reddere, III. 215. *plures quos inſtrui, dirigi, muniri oportebit.*

DIRIGERE, ſecundae coniug. eſt ſolvi ac ſubſidere. Gloſſae veteres, ἀποπησσομαι derigeor, ἀποπαγνυω diriguo. Legendum derigeo, vel dirigeo. Riget ſtatua, riget faſtigium, riget quivis ſuggeſtus, et habent in rigore velut ſuperbiam, nec facile cedunt, imo reſiſtunt, nam ſunt in duritiem ſtipata. Ea vero cum ſolvuntur, ut igne metalla, ut ſole glacies, derigere dicuntur, quia iam non rigent; IV. 175. *pleniſſime dedit formam ſuis dirigendo omni faſtigio et ſuggeſtu tam dignitatis quam poteſtatis.*

DIS-

DISCENTES, i. e. discipuli, II. 4. 37. I. 275. III. 354.
DISCENTIA, μαθησις. IV. 259. 263. *quorum discentiae reminiscentiae fiunt.*
DISCERNERE, II. 167. *in exterminium discretis.* Quod Tertullianus dicit in exterminium discernere, Latinus Irenaeus dixerat *exterminare*, graecus ἀφανισθηναι.
DISCIPLINA, severa ordinis custodia, severitas castigatrix, II. 143. *disciplina non terretur.* Sic Cyprian. de hab. virg. *Disciplina custos spei, retinaculum fidei*, V. 21. *Census istius disciplinae* i. e. sectae Christianorum, V. 80. *qui propter disciplinam eius occidor*, V. 85. *qui observant disciplinam de Caesaris respectu*, IV. 364. *si disciplina persuaserit*, V. 106. *non adeo timendae estis disciplinae ad innocentiae veritatem*, III. 203. *et utique ex disciplina patientiae divinae agere nos*, IV. 164. *adversus fidei disciplinam*, IV. 166. *dum sumus in observatione non in exorbitatione disciplinae*, II. 13. *sine disciplina rationis interpretentur*, IV. 2. *ut haec quoque orandi disciplina*, II. 8. *et acceptam a Christo disciplinam fideliter nationibus assignaverunt*, II. 56. *doctrinae index disciplina est*, III. 232. *quippe etiam terrae de coelo disciplina est*, III. 297. *per disciplinam sanctitatis et patientiae, et iustitiae et sapientiae*, III. 134. *itaque monogamiae disciplinam in haeresin exprobrant*, III. 376. *quid agis mollissima et humanissima disciplina*, IV. 394. *christiana enim disciplina a novatione Testamenti censetur*, IV. 430. *disciplina hominem gubernat*, V. 48. *qui demerendo sibi disciplinas determinaverit*, IV. 431. *Apostolos non ex disciplina sed ex potestate fecisse*, V. 92. *Corpus sumus de conscientia religionis et disciplinae divinitate* alii *unitate*, V. 96. *reliquum ordinem disciplinae aestimate*, IV. 170. *adeo apud dominum in huiusmodi etiam disciplina familiae nostrae aestimatur*, ibid. *sed intra limites disciplinae*, II. 54. *prostrationem disciplinae*, II. 179. *nec ulla disciplinae munia observant*, II. 423. *ita de campo laxissimae disciplinae tuae venis*, IV. 368. *disciplinae enormitate*, IV. 387. *totum autem statum salutis in tenore disciplinae constitutum*, IV. *nisi*

ut illis compendia iſta diſciplinae ſemper imponant, V. 7. *et ad confoederandam diſciplinam*, IV. 390. *et tutelae diſciplinarum accommodatiores interpretationes reddidiſſe.*

DISCIPLINATUS, III. 173. *tunc et fides in expeditione ſollicitior et diſciplinatior in ieiuniis.*

DISCONVENIENTIA, IV. 39. *in tanta disconvenientia praedicationis.*

DISCRIMINARE, IV. 371. *ſecundum hanc differentiam delictorum poenitentiae quoque conditio discriminatur.*

DISCULPERE, V. 211. *disculptum.* Lipſius vult *discalptum.*

DISPARTIBILIS, diviſibilis, II. 133. *Demutationes enim eius dispartibilem eam oſtendunt.*

DISPECTOR, qui circumſpecte ad ſingulos attendit, V. 105. *ut ab incontemtibili dispectore mandatam*, III. 66. *non etiam dispectorem inſtitutorum ſuorum*, IV. 31. *Deum dispectorem et arbitrum*, III. 99. *quaſi revera dispectores divinarum ſententiarum.*

DISPENSATIO, II. 178. *dispenſationem mundi huius ſupra dixit dispenſationem.* Iren. την κατα τον κοσμον οικονομιαν, II. 191. *ſub hac tamen dispenſatione, quam οικονομιαν dicimus*, * IV. 302. *ut dispenſatio ciborum non facile procederet*, i. e. digeſtio.

DISPERGERE, fruſtrari, annihilare V. 17. *ita alio modo palam diſperſit.*

DISPERSUM, I. 2. *in diſperſo*, ſparſim, σποραδην, II. 178. *colligam nunc ex diſperſo εκ των σποραδην.*

DISPICERE, conſiderare, examinare, perpendere, V. 1. *palam diſpicere*, II. 371. *et per ſingula tabulata coelorum de praecepto diſpici coeperint* i. e. inquiri et examinari, an praecepto Chriſti paruerimus, an fuerimus conſtantes in confeſſione nominis Chriſti coram poteſtatibus, I. 89. *Iuſtitiam ergo primo iudicis diſpice.*

DISPONERE, I. 13. *quia prohibet diſpoſita iam regula ſummi magni* i. e. poſita illa regula ſeu iacto fundamento duo dii eſſe non poterunt.

DISPOSITIO, II. 8. *temeraria interpres naturae divinae et diſpoſitionis*, Lupus per diſpoſitionem intelligere vult

vult creationem mundi. Rigalt. melius, ordinem, quo deus omnia regit.

DISPUNCTIO, V. 48. *ad utriusque meriti dispunctionem* a re nummaria ſumtum, tabulisque accepti et expenſi, I. 428. *et dispunctionem boni ac mali operis.*

DISPUNCTOR, qui rationes excutit, et reddit cuique ſecundum opera ipſius lance iuſtitiae et miſericordiae ipſius, I. 252. *ut a* iudice et punctore meritorum.

DISPUNGERE, V. 89. *ſi malum malo dispungi penes nos liceret*, i. e. rependi, V. 107. *qui ſub deo omnium ſpeculatore dispungimur*, i. e. qui iudicem habemus deum, et leges illius, cuius oculis nihil occultari poteſt, IV. 283. *non ipſae dispungentur*, i. e. in rationem venient, II. 312. *Itaque ſpecialiter dispungamus ordinem cōeptum* i. e. velut accepti et dati rationibus ex omni parte ſubductis compenſemus. Nam quae in rationibus probantur in ultro citroque, quae in ſuffragiis, quae in recenſionibus militum officiorumve, ea ſolebant notari punctis, ut ad discutienda cetera veniretur, et dispuncta vocabantur: ut contra expuncta, quae ex rationibus velut improba vel praeterita eximebantur, I. 105. *in utroque dispungetur a deo* i. e. in utroque ei ſatisfiet, in utroque mercedem accipiet, I. 277. *quaſi iam et officio et honore dispunctis* i. e. perfunctis abſolutisque, III. 106. *et aeternitatis mercede dispungit*, III. 333. *quod hodie Enoch et Helias nondum reſurrectione dispuncti* i. e. perfuncti et conſummationem aſſecuti.

DISSIPARE, III. 181. *tormento diſſipatus, credo pro fugae caſtigatione.*

DISSOLUTRIX, IV. 301. *mortem diſſolutricem corporis.*

DISTANTIVUM, IV. 224. *ut illud trifariam diſtantivum, longitudinem dico et latitudinem et ſublimitatem.*

DISTRAHERE, II. 387. *Paulus distrahitur* capite ſeparato, et a cervice reciſo. Separationem opus eſſe machaerae ait Septimius adv. Marc. lib. 4.

DIVIDERE, V. 87. *forum ſibi dividebant* captantes ſcil. commodiſſimum optimumque locum.

DIVINATIO, V. 52. *veritas divinationis*, i. e. inde concludi potest divinitas scripturae, quod divinatio i. e. prophetia quotidie impleatur.

DIVORTIUM, II. 119. *quod erat futura ex divortio hominis*, IV. 322. *saepe animam in ipso divortio potentius agitari*, IV. 353. *longum enim divortium mandat ab idololatria*, V. 90. *sed tantummodo discordes solius divortii invidia adversus vos dimicasse.*

DOCTRINA, II. 29. *tam idoneum, ut alterius doctrinae deputetur*, i. e. usque ad eo dignum ut ad remotiorem doctrinam (quemadmodum post dicitur) et minime in vulgo notam censeatur pertinere. *Doctrina remotior* i. e. arcana, II. 41. *non minus apostolicae deputantur pro consanguinitate doctrinae.*

DOCUMENTUM, I. 159. *neque enim ulli hominum diversitas spiritalium documentorum competebat, nisi in Christum*, II. 373. *pulcra videlicet documenta praemittam*, quasi causae nostrae instrumenta, III. 115. *et efficacia virtutum, atque documentorum linguam.* Rigalt. *documentisque linguarum* bene, II. 403. *ad nova enim nunc documenta properamus*, i. e. ad novum Testamentum.

DOMESTICUS, V. 49. *scilicet ad domesticam dei gentem ex patrum gratia*, V. 94. *iamque domesticis senibus*, II. 50. *neque domestica unquam est eius, quod aemulatur.*

DOMINA, IV. 65. *domina mater ecclesia de uberibus suis.*

DONATIVUM, III. 304. *donativum autem dei vita aeterna*, I. 406. *donativa, qua charismata dicuntur.*

DOS, IV. 42. *post condemnatum hominem cum seculi dote.* Dotem seculi dicit delicta, per quae homo ex divina gratia excidit. Albaspinaeus intelligit miserias humanas, quae post peccatum mortalibus in dotem assignatae sunt, III. 339. *dotis nomine sequebatur animam caro.*

DRACO, III. 83. *auspicia poenae suae cum ipso dracone curantes.* Draco fuit Aesculapius, anguis tam foecundus, ut nisi incendiis feminina exurerentur eius, non esset foecunditati eius resistere, ait Plin. H. N. lib. XXIX. cap. 4. Propterea Rom. olim placuit, ut extincto igne procurationes cum dracone fie-

fierent, i. e. Aeſculapio, ne igni Veſtae adverſus eſſet, ac potius reip. ſalutem procuraret, probaretque Virginis Veſtalis, cuius exiſtimatio et vita periclitabatur, innocentiam. Etſi non dubium eſt, quin auctor eadem opera ſatanam, qui draco in ſcripturis dicitur, et opus illius, ut libro de idololatria probat, deſtruxerit.

DRACONTARIUM, exponunt alii coronam ex herba dracontia adverſus venena utili, alii ex gemmis draconitibus, alii inſigne draconarii, i. e. ſigniferi, draconem geſtantis Iun. et Heraldus ex Clem. Alexandr. lib. II. Paedagogi, cap. ultim. monile ex auro flexuoſum et in formam draconum, quo collum aut manum ornabant. *Dracontas* Graeci appellant. Vid. Lucian. in amoribus, et Hieronym. ad Marcellam, IV. 362. *quid caput ſtrophiola aut dracontario damnas.*

DUBITARE, V. 52. *ſi dubitatur antiquas*, pro an ſint antiquae II. 175. *dubitatum eventum*, i. e. incertum dubium.

DUCERE, IV. 88. *ipſe ferrum in corpore ſuo ducit.*

DUCATOR, lux, II. 327. *cum ducator eius in ea pati haberet.*

DUCATUS, I. 133. *rationem quoque errorum eius a quo ducatum mutuatus*, IV. 374. *hinc ducatum idololatriae antecedentis.*

DUPLICITAS, I. 423. *ſcimus quosdam ſenſus ambiguitatem pati poſſe, de ſona pronuntiationis aut de modo diſtinctionis, cum duplicitas earum intercedit.*

DURE, IV. 190. *ne quis durius credat* i. e. difficilius, III. 214. *quia durius creditur reſurrectio carnis.*

DURICORDIA, I. 386. *circumcidetis duricordiam veſtram.*

DURITIA, V. 76. *nunc duritia ſaeviendi*, IV. 54. *niſi clauſtrorum duritia repugnet*, I. 58. *non erit immaniar duritia Pharaonis*, I. 89. *duritia populi talia remedia compulerat*, I. 90. *poſt duritiam populi, duritia legis edomita*, III. 153. *id genus duritiae commiſſum deputetur*, de repudio.

E.

EBIBERE, IV. 304. *Adam ante ebibit ſoporem, quam ſitiit quietem*, IV. 411. *ſi vis omnem notitiam Apoſtoli ebibere*, V. 98. *ſed et mare Corinthium, terrae motus ebibit.*

EBRIAMEN, II. 406. *vinum et ebriamen non bibet*, vox inſolens, ficta ad graecum μεθυσμα exprimendum.

ECSTASIS, I. 274. *gratiae ecſtaſin id eſt amentiam convenire*, I. 408. *in ecſtaſi id eſt amentia*, IV. 232. *cecidit enim ecſtaſis ſuper illum ſancti ſpiritus vis operatrix prophetiae*, IV. 225. IV. 307. *hanc vim ecſtaſin dicimus, exceſſum ſenſus et amentiae inſtar.*

ECTROMA, ἔκτρωμα, abortus, II. 9.

EDISCERE, II. 227. *ſemper ediſcebat* i. e. ἐμελετατο, III. 357. *et iudicare humanum genus ediſcebat in carnis habitu non natae adhuc*, IV. 304. *diſſimulatione praeſentiae futuram abſentiam ediſcens.*

EDITIO, I. 115. *inter quos etiam privatorum memoriis legatariae editiones parentant*, i. e. munera et ludi editi ab haeredibus aut legatariis, quibus teſtator de ſuis bonis ad edendos ludos aliquid teſtamento legaverat.

EDUCERE, III. 24. *de virginibus educuntur* i. e. educunt ſeſe virginum cenſu, V. 59. *nam nec ille ſe in vulgus eduxit.*

EDULIS, tertiae declinationis, I. 466. *interdictionem quorundam edulium.*

EDURUS, III. 330. *quum edurum* de cadavere.

EFFECTUS, II. 184. *Voluntas enim vis utique effectum praeſtat cogitationi.* Iren. ἡ θελησις τοινυν δυναμις ἐγενετο της ἐννοιας.

EFFIGIATUS, IV. 224. *omne enim effigiatum compoſitum et ſtructile affirmat.*

EFFIGIES, V. 50. *effigies litterarum indices cuſtodesque rerum;* non inventionem tantum litterarum innuit, quam vetuſtus ille Cadmus ex Phoenice in Graeciam attulit, ſed et litterarum uſum ſculptis et effigiatis animalibus ſenſum animi efferebant. Porphyrius, qui et Malchus, in vita Pythagorae, refert, triplex eſſe litterarum genus, epiſtolicum ſcilicet, hie-

hieroglyphicum et ſymbolicum, IV. 224. *quid nunc, quod et effigiem animae damus.*

EFFLIGERE, I. 223. *ſpicas decerptas manibus efflixerant* i. e. fligendo excuſſerant eduxerantque.

EFFUMIGARE, IV. 66. *tanquam coluber excantatus aut effumigatus*, i. e. in cantatione enervatus, et fugatus certis fumi generibus.

Εἶδος, *graece formam ſonat, ab eo per diminutionem εἰδώλον deductum aeque apud nos formulam fecit*, IV. 149.

ELABORARE, II. 179. *de ſuffragio actus elaboremus* i. e. aſſiduo labore comparemus, III. 311. *cui ad illam elaborare mandatur*, IV. 375. *ego quoque homicidium nonnunquam moechia elaboro.* Latin. legit. *moechiae elaboro.* Helleniſmus eſt τῇ μοιχείᾳ φονεύομαι, de hac autem re Apolog. cap. 15.

ELAEON, ἐλαιῶν, olivetum, I. 356. *ad noctem vero in elaeonem ſecedebat.*

Ἐλαυνε τὴν μητέρα, agitavit matrem, V. 29. pro quo V. 157. rectius legitur ἔλαυνε εἰς τὴν μητέρα, de Macedonibus, qui cachinno ſpectaculum trucidati Oedipi exceperant, improbam hanc cauſam deriſus ſui aſſeſſoribus ſuis in eodem theatro dederunt.

ELECTIO, II. 48. *de ſua electione ſectati.* Senſus totius loci eſt: Non dicuntur a Chriſto habendo Chriſtiani iſti, quam rem, (nempe, ſe non Chriſtianos eſſe) iſti admittunt et probant de ſua electione, i. e. ſuo ipſorum iudicio ſectati haereticorum nomina.

ELECTRUM, metallum ex auro et argento mixtum, et tertiam quandam ſpeciem conſtituens, II. 114. vid. Plin. H. N. lib. IX. cap. 40. lib. XXXIII. cap. 4.

ELEMENTITIUS, IV. 279. *etiamſi ſecundum philoſophos ex elementitiis ſubſtantiis cenſeretur.*

ELICERE, IV. 274. *ſcimus etiam magos elicere explorandis occultis* cet. Verbum peculiare ſacrificiis et evocationibus manium deorumque. Ita Ovid. Faſt. III. *eliciunt coelo te Iupiter* et Arnob. lib. V. *quibus ad terram modis Iupiter poſſit ſacrificiis elici.*

ELIDERE, ſpiritum ſuffocare, V. 64. *ſi pueros in eloquium oraculi elidunt.* Iunius intelligit de ſacrificiis puerorum, quae divinatio βρεφομαντεια vel paedo-

domantia dicebatur. Nempe magi pueros in eloquium oraculi dicuntur elidere i. e. ἀποτραχηλίζειν, quum eorum cervices frangunt, in eloquium oraculi, i. e. ut daemones quasi litato puerulorum sanguine ad eloquendum oraculorum suorum effata adducantur. La Cerda, Heraldus et Rigalt. ad vaticinantis morem, ut corrueret, referunt. Etenim incantati corruebant, velut caduci: posteaque nescientes sui excitabantur in eloquium oraculi, et multa praesagio praedicebant. * I. 344. *et elisa est haereticorum sententia*, i. e. eversa, III. 182. *non propter elidendum periculum proprio nomine persecutionis*, III. 206. *si autem contenditis ad elidendos nos*, i. e. elidendum fidem nostram, III. 214. *dum ante de resurrectione carnis eliduntur, quam de unione divinitatis eliduntur*, III. 305. *quod elisum est, suscitans*, IV. 131. *primos homines diabolus elisit*, IV. 208. *tentationesque plenitudini et immoderantiae ventris oppositas abstinentia elidi.*

ELIMATOR, purgator, I. 334. *Christum esse verum disceptatorem et elimatorem humanarum macularum.*

ENNOEA, ἔννοια, cogitatio, II. 152.

ENORME, excurrens extra iustam scribendi normam, V. 51. *non tam difficile nobis est exponere, quam enorme.*

ENORMITAS, II. 399. *praepositi corruptelae divitiarum edacitatis enormitatem*, I. 4. *ipsa enormitate curiositatis*, III. 59. *quas enormitates subtilium atque textilium capillamentorum*, i. e. enormia capillamenta, subtilia, textiliave, sive galericuli sint, sive substructiones repandae illorum, nam hoc duplex fuit capillamentorum genus, IV. 117. *obelisci enormitas*, IV. 368, *disciplinae enormitate*, i. e. eo quod discedunt a norma disciplinae.

ENTELECHIA, ἐντελεχεια, IV. 280. *et entelechias Aristotelis* vid. Ernest. Clav.

ENUBILARE, lucem claram reddere, V. 87. *elatissimis et clarissimis lucernis vestibula enubilabant*, Havercamp. mavult. cum Fuld. *nubilabant*. fuliginem eo atrociorem attraxerunt postes, quo maiores et plures faces vel lucernae accensae essent. Respondet enim illi,

illi, quod dixit de laureis ſertis, *praeſtruebant*, I. 341. *ut non prius hanc caecitatem hominis illius enubilaſſet*, IV. 215. *ea erunt Chriſtianis enubilanda.*

ENTHYMESIS, ἐνθυμησις, cogitatio, conſideratio, II. 9. II. 157. *et totam Enthymeſin id eſt animationem cum paſſione* cet. Iren. *depoſuiſſe priſtinam intentionem cum ea, quae acciderat paſſione.*

Επεξχομενε, ſuperventitie. Nam Chriſtus ὁ ἐρχομενος, I. 279. 290.

EPICITHARISMA, II. 183. *velut epicitharisma poſt fabulam.* Proverbialis formula a re ſcenica, quam ſymphonia plurima terminabat, aut ſynodia demulcendis auribus comparata.

EPISCYNIUM, ſupercilium, V. 212. *epiſcynio diſperſo* i. e. ſupercilio minus adſtricto contractoque, minus ſevero, quantum ad denotationem et increpationem.

EPISTATES, ἐπιστατης, praefectus et magiſter certaminum, quem auctor praeſidem vocat certaminis Scorpiace cap. 6. IV. 69. *Itaque epiſtates veſter Chriſtus Ieſus.*

EROGARE, exhaurire, conſumere, II. 2. *erogando homini deſtinatam*, elegans metaphora, ut enim erogatio pecuniam ita febris cruciatio exhaurit corporis vires, III. 227. *cum denique ſuppliciis erogatur*, IV. 124. *mox edicto dii inferiarum apud tumulos erogabant*, i. e. expendebant in rogum atque conſumebant, V. 105. *quum tot innocentes erogamur.*

EROGATOR, IV. 412. *ſic melius facere pronuntiat virginis conſervatorem, quam erogatorem*, i. e. qui virginem permittet marito.

ERROR, IV. 92. *ultio penes errorem*, i. e. penes idolorum cultores, IV. 212. *offenditur proſpero errore.*

ERUBESCERE, I. 2. *erubeſcunt armis ſuis* i. e. non pudet eos armorum, qui adeo Veneri dediti ſint, IV. 30. *ut vel tibi erubeſcant* Helleniſm. αἰσχυντωσι σοι. Sic. Curt. lib. V. erubeſcere fortunae.

ERUCTARE, III. 70. *et eructet a conſcientia in ſuperficiem*, IV. 276. *conſilio exonerandae popularitatis in alios fines examina gentis eructant.*

ELI-

ELIQUARE, elicere, licium nendo educere, V. 209. *tractu prosequente filium eliquat*, * IV. 276. *paludes eliquantur* * I. 8. *in unum necesse est summitas magnitudinis eliquetur.*

ELLEBORUM, IV. 221. *Sic Chrysippus ad elleborum.* Chrysippus Cleanthis discipulus, homo acerrimo ingenio, de quo versiculus, *εἰ μὴ γὰρ ἦν χρύσιππος, οὐκ ἂν ἐγώ.* Refert. Valer. Maxim. lib. VIII. cap. 7. Carneadem cum Chrysippo disputaturum, elleboro se ante purgare solitum ad exprimendum ingenium suum attentius, et illius refellendum acrius. Idem A. Gell. lib. XVII. cap. 16. Carneades scripturus adversus Stoici Zenonis libros, superiora corporis elleboro candido purgavit.

ELOGIA, vocabantur victorum singulorum nomina, aetas, forma, crimen, quae iudicibus in tabellis exarata offerebantur, quando illi pro cuiusque elogio poenam eius temperabant, V. 105. *qui sententiis elogia dispungitis*, II. 306. *superstitionis et maledictionis elogio*, II. 363. *at quin iste etiam ignominiosa est ex elogio transgressionis et merito damnationis*, I. 41. *totum denique creatoris elogium in illum rescribetur*, i. e. nomen titulus transscribetur, cet. III. 152. *non capit elogium adulterii*, IV. 373. *si adulterium et si stuprum dixero, unum erit contaminatae carnis elogium.*

ELUCTARI, exercere, colere, V. 208. *quas natura agro potius eluctando commodavit.*

EMANCIPARE, est per mancipationem sive imaginariam venditionem addicere alicui, vel quovis modo alienare et in alterius iura transferre, vel dono etiam dare, I. 91. *quasi libripens emancipati a deo boni vid. libripens.*, I. 203. *non ita Christo creatoris per prophetas emancipata.*

EMANCIPATIO, III. 192. *apud inferos emancipatio nostra est.* Ἐμβρυοσφακτὴ, IV. 266. *Est etiam aeneum spiculum, quo iugulatio ipsa dirigitur caeco latrocinio:* Ἐμβρυοσφακτὴν *appellant de infanticidii officio, utique viventis infantis peremtorium.*

EMENDATOR, II. 183. *ab emendatoribus Ptolemaei*, i. e. qui de schola Ptolemaei sunt evecti, ut eam emendarent.

EMENDICARE, IV. 317. *ita argumentationes emendicant.*
EMERERI. I. 334. *emeruisse medicinam a destructore legis, observatores legis.*
EMICANS, II. 119. *emicantior facta est arida* i. e. facilius conspici potuit.
EMIGRARE, IV. 338. *nec dubito quasdam scripturas emigrare* intransitive quemadmodum et Livius lib. 10. dixit *migratu difficile* pro eo quod est exportatu. *Scripturas* vocat tabulas, codices instrumenta.
ENARRARE, V. 200. *solemnia enarravit*, i. e. solemnia effatus est, inaugurandae coloniae verba. Recte autem *enarrare* quoniam utrumque complectitur, et liberationem a sacris prioribus, et posteriorum sacrorum effatum.
ENDROMIS, vestis hirsuta et villi longioris, quae post cursum vel certamen in usu erat, ne frigus madidos sudore artus penetraret, V. 211. *ita et endromidis solocem aliqua multicia synthesi extrusit.*
ENERGEMA, ἐνέργημα, effectus, quod ex vi quapiam et efficacia prodit, II. 37. *cuius energemate circumventus.*
ERUDIRE, III. 3. *eruditur in mansuetudinem saporis*, i. e. eruditate et acerbitate sua evehitur, III. 391. *et ex flore omnis fructus, eruditur in fructum*, IV. 284. *etiam praeter naturam eruditis bestiis* i. e. ad saevitiam informatis et impulsis. IV. 384. *erudito mox utroque corpore*, i. e. expolito utroque panno. In veteribus Glossis Polita dicuntur γεγραμμενα Rudia ἀγραφα.
ERUDITUS, i. q. eruditio, II. 179. *sed eruditu huius fides augetur.*
ERUERE, III. 175. *sed erue nos a maligno* * investigare, V. 9. *leges malos erui iubent*, I. 470. *qua eruimus tempora ista*, i. e. tempestive depromimus, non intempestivis repetitionibus ut imperiti faciunt, obruimus.
ERUPTIO, cogitati facinoris exsecutio; V. 87. *sub ipsa usque impietatis eruptione.*
ESCATILIS, IV. 85. *post mannae escatilem pluviam*, I. 2. *qui non ita discesserint, ut escatiles fuerint maledicta mors est.*

ESU-

ESURIRE, II. 344. *deguſtata martyria in carcere eſuriunt*, i. e. exoptant martyria conſummare, quae tantum deguſtaverint fuſtibus vel ungulis, verberatique, quaſi extrema tantum cute perſtricta, IV. 349. *per eos in quibus eſurierunt.*

EVEHERE, IV. 10. *ſed evehe nos a malo.*

EVENTUS, II. 34. *nullus inter multos eventus unus eſt, exitus* cet. Senſ. Quum tam multi ſunt, ad quos res una eademque affertur, ſi errant, fieri non poteſt, ut ſit eventus unus i. e. ut tam multi uno errore errent, exitus varius eſſe debuerat, prout error eſt varius et multiplex, et varium ordinem doctrinae eccleſiarum efficere.

EVERSIO, II. 21. *niſi plane ut aut ſtomachi quis ineat everſionem, aut cerebri.* Haec explicari videntur iſtis mox ſequentibus. *Et tu quidem nihil perdes, niſi vocem in contentione, nihil conſequeris, niſi bilem de blaſphematione*, dixit autem, *ut ſtomachi quis ineat everſionem*, quemadmodum lib. IV. adv. Marcion. *Neceſſe eſt omnis demutatio veniens ex innovatione diverſitatem ineat, cum his quorum fit.*

EVIGESCERE, IV. 296. *denique derogatis eis* (alimentis) *evigeſcat anima.*

EVIGORARI, vigorem perdere V. 47. *licet libidinibus ac concupiſcentiis evigorata*, V. 210. *niſi diu mollitas et evigoratas et exeduratas.*

EVOLVERE, III. 271. *Ionas de alvo piſcis evolvitur.*

EVOMERE, IV. 384. *errorem omnem traducta diverſitas evomet.* Oſtendet male conciliata fuiſſe colorum temperamenta. Lanas dicit evomere, colores, quales imbibere.

EURIPUS, eſt maris pars inter Aeolidem Boeotiae portum, et Euboeam inſulam. Livius lib. XXVIII. cap. 6. Euripi etiam dicuntur foſſae atque incilia cum aquis in hortis et praetoriis. Sic Euripi etiam dicebantur foſſae in Circo, quae impletae ſubito aquis per occultos canales ex aquaeductibus, totam arenam ad Naumachiam inundabant. vid. Diod. Sicul. lib. LXI. Senec. Epiſt. 90. Sueton Caeſ. 39. Plin. H. N. lib. VIII. cap. 7. Salmaſ. ad Solin f.

638. II. 122. *et ſtatuae ſuper Euripum*, IV. 117. *ea* (mater, magna) *itaque illic praeſidet Euripo.*

EX, cum ſubſtantivo adverbialiter, V. 60. *religioſi ex fide*, i. e. fideliter, V. 108. *qui cum ex fide praeſtat*, III. 338. *dum ex utero eſt* i. e. dum ad uterum pertinet, quaſi pars et portio uteri.

EXAMEN, multitudo, V. 32. *totum gentis examen*, V. 98. *Iudaeum ab Aegypto examen*, I. 9. *examen divinitatis*, de XXX. Valentini aeonibus.

EXAMINATE, II. 27. *ſufficit unicuique examinate credenti* i. e. poſtquam demum ipſe examen habuerit.

EXANCILLARE, perpetuo ac religioſo cultu quaſi exhaurire. *Ancillare* enim eſt Feſto miniſtrare, V. 47. *licet falſis diis exancillata.*

EXARMARE, IV. 364. *ita exarmata ſunt iura*, IV. 177. *omnem poſtea militem dominus in Petro exarmando diſcinxit.*

EXASPERARI, V. 58. *ita exaſperabantur.*

EXAUCTORARE, I. 123. *quam et ipſe poſtmodum exauctoravit*, auctoritate deſtituit, infirmavit, IV. 404. *ut ſacramento benedictionis exauctoraretur*, V. 212. *quae ita ſeſe exauctoraſſet.*

EXCANTARE, IV. 66. *tanquam columbi excantatus aut effumigatus* i. e. incantatione enervatus aut fugatus certis fumi generibus.

EXCEDERE, de aeterna generatione filii dei, V. 56. *et a matrice non receſſit, ſed exceſſit.*

EXCEPTACULUM, IV. 109. *et aures ad exceptaculum, maliloquii.*

EXCEPTIO, II. 155. *ſed et hoc exceptio perſonarum eſt*, προσωπολημψις, V. 53. *neque de victus exceptionibus.*

EXCEREBRATUS, I. 222. *excerebratus es novo vino.*

EXCESSUS, digreſſio in oratione, II. 39. *ſed ab exceſſu revertar*, * V. 30. *et ab omni poſt matrimonium exceſſu*, * V. 72. *quorum vitio exceſſum mortis non ante Cybele cognovit*, i. e. obitum mortem.

EXCETRA, dicta eſt hydra ab excreſcentibus capitibus uno recifo, IV. 85. *talis igitur excetra delictorum.*

EXCIPERE, II. 133. *et hic a lineis tuis excidiſti*, I. 252. *de magiſtri regula exciderit*, V. 120. *qui multum damnari,*

nari, quam a deo excidere, II. 398. *quo ipsum sibi hominem excidere solenne est.*

EXCITARE, I. 245. *et omnem dentem excitatura.* Qui excitatur, loco fere movetur. Itaque eleganter ait, pugno in maxillam incusso dentem omnem excitari. Nec inane est votum illius miseri in rixa pugnati: *ut liceat paucis cum dentibus inde reverti.*

EXCLUDERE, IV. 386. *sic et haeretici easdem fabulas quo volunt tribuunt, non quo debent aptissime excludunt,* I. 2. *ubera excludunt.*

EXCONDERE, I. 457. *vere eum et invisibilem excondis praeliatorem,* i. e. condis et fingis eum ex illis prophetarum locis.

EXCRUCIARE, III. 97. *aut re excruciata* i. e. extorta expressaque tormentis per iudicem.

EXCUTERE, II. 365. *conditionales minas regis excutiunt,* i. e. depellunt a se.

EXCUSARE, III. 15. *quarum flos etiam humanam libidinem excusat,* h. e. recusat. Excusat libidinem virgo, quae virginitatis suae flore gaudet, ita ut nolit decerpi, qualis ille Catulli flos intactus et illibatus: *Ignotus pecori, nulla contusus aratro Qui nondum tenuit captus defloruit ungui* cet. Credibile est, inquit Tertullianus, talibus puellis angelos potius, quam maculatis iam corporibus exarsisse, III. 223. *Ita et deo licuit carnis aurum de limi sordibus excusato censu eliquasse.* Excusatus dicitur, extra causam legis, oneris aut criminis positus, qui scilicet docuit, in ea se causa non esse, ut onere aliquo sive accusatione aliqua premi, sive lege aliqua censeri aut teneri debeat. Carnis itaque census dici videtur excusatus limi sordibus, quasi sordium exsors limosarum. Verumtamen Septimio nostro mentem fuisse aliam credimus: et aurum et carnem de terra esse ait; utrumque autem manibus artificis perfectum transire in materiam longe aliam, splendidiorem atque nobiliorem de obsoletiore matrice, ut iam non amplius terra, sed aurum et caro dicantur. Itaque ut licuit artifici aurum de terra excudere, ac prunae violentiae coctum adeo purgare, ut tandem in per-

se-

fectiſſimam proficiat bonitatem; ita etiam licuiſſe ſummo omnium artifici deo, carnis noſtrae aurum de limo excudere, ac virium divinarum fornacibus exoctum et eliquatum in nobiliſſimae materiae cenſum referre priſtino illo terrae ſeu limi cenſu ſordibus excuſato. *Cenſum* materiam dixit, qualiscunque cenſeatur. *Excuſatum* vero, excuſum, ab eo quod eſt cudere et excudere, unde cuſare et excuſare, quemadmodum ab eo quod eſt quatere, iacere, premere, dicimus quaſſare, iactare, preſſatum, quod alias quaſſum, iactum et preſſum, III. 358. *nos quoque ut poſſamus, os cibo excuſamus*, IV. 62. *emolumento curationis offenſam ſui excuſant*, IV. 395. *cur ergo cervicem noſtram a tanto iugo excuſant*, IV. 313. *re maledictionis excuſetur.*

EXEDURARI, conſumi, tabefieri, V. 210. *niſi diu mollitas et evigoratas et exeduratas.*

EXEMPLARIUM, exemplar, II. 133. *exemplarium antiquitatis*, I. 28. *cum luſtius multo ſit, aliquibus exemplariis annuere quam nullis.*

EXEMPLUM, figura, imago, V. 87. *et in aliena ſolennitate exemplum atque imaginem ſpei ſuae inaugurarent*, III. 284. *Nullum vero exemplum maius eſt eo, cuius exemplum eſt*, I. 403. *haec autem exempla nobis ſunt facta*, III. 309. *ſervi igitur exemplo, et conſerva ſpeculum eius carni*, I. 381. *non enim exemplum eſt ſed veritas*, II. 366. *ad exemplum prophetarum.*

EXEMTUS, V. 200. *ut ſenium non faſtigium exemtis.* Conſtructio Tertullianea, *exemtus faſtigium* ut *ereptus Pompeios.* Senſ. Vobis ſenio confectis, non tamen ſumma inter ceteras Africae urbes poteſtate detruſis.

EXEQUIAE, IV. 284. *quod exequias convivium patitur*, i. e. quod convivio inferatur non ſepulcro, quod coenae impenditur non funeri.

EXERCITUS, V. 69. *ut Plato Iovem magnum in coelo comitatum exercitu deſcribit deorum pariter ac daemonum*, IV. 413. *adverſus exercitum ſententiarum inſtrumenti totius armari.*

EXERTE, diſerte, expreſſe, palam, II. 56. *exerte et palam,*

palam, II. 424. *ſicuti nos non dubitamus exerte mandare*, III. 88. *iam non ſuadet, ſed exerte iubet.*

EXERTUS, graec. δηλος, V. 89. *hoſtes exerti*, III. 91. *detractata et exerta ſententia eſt*, * IV. 402. *quam exerta acies machaerae ſpiritalis*, quam quaſi plenae iuris, auctoritatis et poteſtatis habenae, effunduntur in aperta oblurgatione. Apud Virgil. enſe incluſo ibat. Cui contrarium eſt illud Cicer. I. in Catil. *At nos vigeſimum iam diem patimur hebeſcere aciem horum auctoritatis. Habemus enim Senatusconſultum, verumtamen incluſum in tabulis, tanquam gladium in vagina reconditum.* Sic in Appio. *Dentes exerti ad vulnera infligenda acuti et erumpentes.*

EXHAURIRE, IV. 209. *iam cicutis damnationis exhauſtis*, i. e. iam audita damnationis ſuae ſententia, quaſi ab eo temporis momento mortem Socrates bibere coepiſſet, cum ab eo quoque iudices vitam cuſtodiis ademiſſe cenſeantur, ex quo mortis ſententiam dixere, I. 467. *ſed exhauſit ſemetipſum*, III. 378. *Ergo dei filius in tantum humilitatis exhauſtus.*

EXHIBERE, edere, emittere, I. 1. *et exhibuit frequentiae.*

EXHIBITIO, IV. 153. *quibus exhibitionis noſtrae gratia obligati ſumus* i. e. praeſtationis alimentorum, IV. 163. *male nobis de neceſſitatibus humanae exhibitionis ſupplaudimus, ſi poſt fidem obſignatam dicimus, non habeo, quo vivam*, IV. 349. *per communia iſta inſtrumenta exhibitionis humanae*, III. 167. *exhibitionis cauſa nubentem*, * III. 256. *adusque tempora exhibitionis omnium* i. e. τελειωσεως.

EXIMERE, dimittere, abſolvere, V. 9. *debita poenae nocens expungendus eſt, non eximendus.*

EXITUS, evulgatio in publicum, I. 2. * exitium, mors, II. 46. *ubi Paulus Ioannis exitu coronatur*, III. 205. *in illo exitu Byzantino* i. e. exitio et everſione oppidi per milites Severi facta, IV. 109. *non in exitum operum conſtat condidiſſe quae damnat.* Exitus hic non exitium ſonat, quod putavit Pamelius, ſed eventum et conſecutionem. Senſus eſt, deum non condidiſſe res, ut inde exirent et conſequerentur ex iis mala opera, quae damnat. Nam per ſe bonae erant,

erant, nec nisi bonum facturae, conditionis lege, sed in opera mala per accidens traductae sunt, II. 378. *sensusne an exitus Apostolorum* mox explicat *nihil enim passi fuissent, quod non prius patiendum esse sensissent.*

EXOMOLOGESIS, *est qua delictum domino nostrum confitemur*, IV. 59.

EXORBITARE, IV. 384. *a vero lumine exorbitant eius comparationis*, V. 52. *elementorum munia exorbitant*, II. 6. *qui ad haereses non exorbitaverunt.*

EXORDIUM, III. 259. *et totam christianae spei frugem in exordio seculi collocent.* Rectius legit Rigaltius *in exodio seculi*, h. e. in fine seculi. Exodium, exitus, finis. Glossae Veteres ἔξοδον, exsequiae. Lucilius, *Principio exitus dignus, exodiumque sequetur.* Iuvenal. Sat. III. *tandemque redit ad pulpita notum exodium.* Vetus interpres, *Exodiarius apud Veteres in fine ludorum intrabat, et quicquid lacrimarum atque tristitiae coegissent ex tragicis affectibus, huius spectaculi risus detergebat.* Arguto igitur Septimius finem seculi nuncupavit exodium, tunc enim aderit tempus, quo fidelibus Christianis omnium laborum et aerumnarum tristitia verteretur in gaudium, quale Septimius describit sub finem libri de Spectaculis, III. 37. *et illum ipsum nigrum pulverem, quo oculorum exordia producuntur.*

EXORNARE, III. 62. *velut exornatam* i. e. ornamentis destitutam et exutam, ut exonerare, exarmare cet.

EXPANDERE, I. 45. *ad alienum coelum, alii deo expandit*, h. e. qui brachia orans ad coelum extendit.

EXPAVESCERE, V. 94. *ad unam lucem expaverunt veritatis* i. e. quasi ex carcere tenebrarum, mortis et peccati ad lucem veritatis pertracti affliguntur et toti tremunt.

EXPEDIRE, IV. 254. *eodem crimine expediunt* i. e. conficiunt, adornant, IV. 254. *opimitas sapientiam impedit, exilitas expedit.*

EXPEDITIO, I. 178. *denique expunctum est orientali expeditione*, quum expeditio in Parthos instituerétur denuo, qui Mesopotamiam occupaverant, ut ex

Dione

Dione Xiphilinus narrat. Nam eo tempore cadentibus repente Parthis Severus Orientem luſtravit et Aegyptum, et Iudaeos ita graviter eſt perſecutus, ut Spartiano teſte Iudaeos fieri ſub gravi poena vetuerit, * III. 81. *in illa die expeditionis* qua deus corpora e vinculis mortis, et ſuos omnes omnino ex malis omnibus expeditaurus eſt, IV. 214. *quot implicationes expeditionum* i. e. ſolutionum, quibus quaeſtiones expediri poſſunt.

EXPEDITUS, V. 43. *Aegypto expeditos* de profectione Iudaeorum ex Aegypto, qui expediverant ſeſe iniuriis et oneribus intolerabilibus.

EXTERERE, V. 199. *ſed nec cingulo ſinus dividere expeditum*, ſenſ. olim non expetebant nec curabant Carthaginienſes ſinus veſtis dividere, alii, forte melius *expeditae*, *ſed nec cingulo ſinus dividente expeditae* ſenſ. expeditae, non impedimento fuere iſtae tunicae, ac ne cingulo quidem adſtringente et dividente ſinus vel ſtrias et ſtrigas dispeſcente ipſarum opus habuiſſe, ut expeditiores eſſent.

EXPIATUS, expiatio, II. 162. *coniunctae paſſionis expiatum*.

EXPINGERE, III. 49. *quae non velit idcirco ſe expingere* i. e. exornare quaſi pigmentis.

EXPONERE, II. 157. *et totam enthymeſin expoſuit* i. e. depoſuit, abiecit a ſe ibid. *quibus forma mutuaretur exponendi*, i. e. foetum *ſuum abiiciendi*.

EXPOSITIO, depoſitio, V. 215. *nullius profecto alterius indumenti expoſitia quam togae gratulatur*.

EXPOSTULARE, II. 151. *ſed ut ſit expoſtulo* i. e. hoc etiam adverſus eos contendo, deum ante omnia fuiſſe, quod tamen ipſi negant, qui coaetaneum deo comitem tribuunt, Ennoeam ſive Sigen.

EXPRIMERE, V. 87. *qui faucibus eius exprimendis*, Antonino Commodo ſtrangulando.

EXPUMICARE, expurgare quaſi pumice et expolire, II. 167. *et ab omnibus iniuriis paſſionis expumicat*.

EXPUNCTIO, complementum, II. 14. *ubi expunctio inueniendi*, IV. 172. *officii et operae meae expunctio*, i. e. perfunctio et praeſtatio, IV. 33. *poſt vitae expunctionem*.

EXPUNCTOR, IV. 2. *superducto evangelio, expunctore totius retro vetustatis* i. e. consummatore.

EXPUNGERE, delere, V. 9. *debito poenae nocens expungendus est, non eximendus.* Nam in peragenda cognitione exactor poenarum de tabella damnati cuiusque nomen cum elogio seu causa citatum simul sumto supplicio expungebat, conf. *dispungere*, V. 42. *thure flagrante libidinem expungi*, i. e. perficere, consummare, V. 53 *dum expungitur* i. e. dum habetur completum, de vaticiniis, V. 57. *adventus Christi expunctus*, V. 85. *qui vota probi expungimus*, i. e. implemus, perfungimur, V. 118. *ad expungendum* i. e. ad perficiendum, perfecte praestandum, II. 280. *et legis veteris abolitio expuncta suis temporibus demonstratur.* Expuncta nempe fuit lex vetus, nova superveniente, I. 470. *et si qua in hoc opus dilata erant, expunxerimus*, i. e. absolverimus, effecta reddiderimus, III. 235. *iudicum resurrectio expunget*, IV. 74. *imo et omni contumelia expuncti*, i. e. nihil contumeliae omissum, quod illi non sint perpessi, IV. 145. *in idololatriae tamen crimine expungitur* i. e. perficitur consummatur, IV. 337. *liberalitas praestantissimorum imperatorum expungebatur in castris.* Donativum significat. Singuli milites ex catalogo seu tabella citati adibant, et singulorum nomina, prout quisque accipiebat, expungebantur. Itaque absoluto cunctis donativo, omniumque nominibus expunctis, tota illa tabella, qua nomina continebantur eorum quibus donativum distribui convenerat, expuncta apparebat; ac per hoc liberalitas imperatoris absoluta quoque et expuncta. *Praestantissimorum imperatorum* nempe L. Septimii Severi Patris, et M. Aurelii Antonini Caracallae filii, sub quibus Tertullianum floruisse D. Hieronymus auctor est in illustribus ecclesiae viris.

EXSECUTIO, II. 279. *et hostis exsecutionem* i. e. persecutionem.

EXSUFFLARE, IV. 162. *fumantes aras despuet et exsufflabit*, i. e. profitens se Christianum fumi idololatrici aversatione.

EXSTRUCTIO, est, III. 94. capilli structi, suggestus, quo Iuvenal. Satyr. VI. *altum aedificat caput.*

EXTARE, III. 70. *et extamus inter demersos*, i. e. eminemus. Sunt autem demersi, in profundo siti, qui celsis atque eminentibus opponuntur.

EXTENDERE, de canibus, quum in pedes se coniicientes spe praedae internodia corporis laxant, et spiras extendunt, V. 25. *quae illos ad eversionem luminum extendant*, *III. 77. *extendamur in priora*, III. 53. *illae sibi formositatem et datam extendunt, et non datam conquirunt*, IV. 161. *diligentiam extendunt observationis.*

EXTERMINIUM, II. 292. *exterminii civitatis Hierusalem id est vastationis eius.*

EXTIMARE, IV. 344. *contactum in manibus extimavit* i. e. contactum extremum sive extimum sensum in manibus collocavit et quidem extimis, nam extrema digitorum, tactuum differentias maxime percipiunt ac sentiunt.

EXTRA, V. 110. *Christianus etiam extra fidelis vocatur*, i. e. erga exteros et ab extraneis, a Gentibus.

EXTRANATURALE, IV. 301. *non utique extranaturale est somnus.*

EXTRANEUS, V. 82. *licet extranei a turbis in aliquo loco casus invenimur* i. e. licet nullis turbidis rebus nos immiscemus, tamen cum concutitur imperium, nos quoque concutimur, et aliquis casus nos ferire potest, naque patimur vobiscum. * Construitur saepe cum genitivo, III. 50. *cuius te profiteris extraneam*, IV. 76. *nullum opus domino complacitum perpetrare extraneis patientiae possit*, IV. 308. *quis autem tam xtraneus humanitatis.*

EXTREMUS, IV. 286. *quid nihil plenius, quam quod extremius*, V. 51. *extremissimi tamen eorum.*

EXUL, IV. 62. *sed exules a libertatis et laetitiae felicitate.*

EZECHIEL, III. 394. *Legimus quidem apud Ezechielem de vacca illa quae peperit et non peperit.* Quum in Ezechiele propheta nusquam mentio fiat illarum vocum, quae hic laudantur ab auctore; merito dubitant interpretes; quae si huius loci explicatio. Pamelius et alii putant id esse quod habetur Iob. II. vac-

ca

ea peperit et non est privata fœtu sua. Iunius hoc ex scripto aliquo apocrypho depromtum esse suspicatur. Nisi quis forte de Ezechielo poëta acceperit tragoedo, qui a Clemente Alexandrino Strom. II. et ab Eusebio saepe libris de praeparat. Evang. adducitur.

F.

FABALE, IV. 278. *Pythagoras vero ne per fabalia quidem transeundum discipulis suis tradidit.* Etiam cum discrimine vitae observatum praeceptum illud Pythagorae κυαμων μη ἁπτεσθαι scribit, Iamblichus cap. 31. ubi narrat quosdam Pythagorae discipulos fugientes milites Dionysii tyranni incidisse casu in fabalia, qui deceti memores, et illud violare polentes substitere, minimi ausi transire per fabalia, sed maluerunt trucidari et obrui.

FABRICARE, IV. 88. *quomodo amicos de mammona fabricabimus nobis.*

FACERE, vadere, proficisci, V. 207. *quo ad illum, ex Libya Hammon facit.* Hyginus Hammonem refert ex Africa venisse ad Liberum. Liber autem apud Aegyptios Osiris, alii legunt *vasit*,* prodesse, V. 214. *est habitus iste quod faciat.* Sensus totius loci est: Nulla signa pallium exhibeat hominis ad melioris transgressi: habet tamen hic habitus, in quo utilitatem suam possit ostendere, * II. 124. *quia et filios facimus, licet generemus*, I. 250. *qui nobis filios facere non permisit*, graec. ποιεισθαι, II. 303. *ante militare, quam virum facere* eandem sententiam Tertullian. lib. III. adv. Marcion. cap. 13. sic edidit: *nusquam hoc natura concedit, ante militare quam vivere*, II. 373. *qui solum corpus occidunt, animae autem nihil faciunt*, III. 596. *ut autem clausula de praefatione communi faciat*, i. e. praestet usum praefationis communis, faciat quod praefatio communis solet.

FACILIS, II. 143. *ad fabulas facile est*, i. e. libenter recipit, IV. 210. *sane Socrates facilius diverso spiritu agebatur*, i. e. potius et certius. Veteres enim, ait Donatus, facile dicebant pro certe.

FACILITAS, II, 51. *excogitandis instrumentisque erroribus facilitatem*, activa significatione accipiendum pro habitu facili et molli brachio efficiente, quod instituitur.

FACINUS, IV. 266. *quo totum facinus attrahitur*, praeferenda illa altera lectio, *quo totum pecus*, vid. *pecus*.

FACTIO, V. 92. *eadem iam nunc ego ipse negotia Christianae factionis*, V. 97. *quo de factionibus querela est*, II. 152. *Valentinianae factionis*.

FACTITAMENTUM, IV. 250. *de factitamentis intellecta visuntur*.

FACTITATIO, II. 123. *an et haec in hominis factitatione censentur* i. e. creatione seu conditione.

FACTITATOR, II. 232. *ad idolorum factitatores*.

FACTITIUS, IV. 131. *sed nec cura factitii corporis, ut plasticam dei supergressa*.

FACTURA, IV. 216. *capit itaque et facturam dici generari pro inesse poni*. Capit h. e. licet, fas est. Facturam de anima dicit, quod alias diceret creationem, vid. *inesse*.

FACULA, diminutiv. a fax, V. 89. *pauculis faculis*, IV. 435. *quomodo oleum faculae tuae sufficere et tibi et mihi poterit*, II. 360. *qui faculis oleum non praeparassent*.

FAMA, V. 199. *in fama de subteminis studio*. Iunius mavult *infamatae* i. e. aut infames factae, aut iactatae fama, divulgatae, ut Liv. *infamandae rei causa* tamen observari iubet.

FAMILIA, II. 154. *familiae Phosphori φῶς acclamant* i. e. sectatores Rhetoris, συνοντες, ὀικειοι, ἑταιροι, IV. 77. *nomen cum familia ipsius persequentes*. Rhenan ex MSS. *nomen, familiam ipsius persequentes*. Nomen autem dicit, Christianum, et familiam ipsius, scilicet Christi, hoc est Christianos.

FAMOSITAS, IV. 135. *ademtis bonis dignitatum in quendum scopulum famositatis*.

FAMULARE, est Graec. δουλουν. in servitutem redigere, V. 57. *elementa ipsa famularet*, V. 96. *ad gloriam famulandae libertatis*, II. 120. *ut ex illa animalia usui meo famulentur*, III. 304. *famulati autem deo*, III. 305. *quod famulatum est liberans*.

FA-

FAMULATORIUS, IV. 283. *subigendae quae in famulatoriis* i. e. iis animalium generibus, quae ad famulatum comparantur.

FAMULUS, IV. 286. *omnia famula sunt hominis.*

FARSUS, pro fartus vel farctus, II. 414. *aliquamdiu farsum omnibus balneis*, sic, V. 210. *hiatus criminibus infarsus.*

FARSURA, II. 177. *reliqua farsura*, vox Tertullianea pro fartura vel farctura.

FASCINARE, III. 344. *taceat et anus illa, ne fascinet puerum*, i. e. ne fata accinat puero, et bene vertat incantationibus.

FASTIDIBILIS, IV. 286. *fastidibilia de gratiis, quae nec pessimi metuunt.*

FASTI, I. 189. *circumcisionem vindicantium et Judaicos fastos*; ita legit Rigaltius, in exemplari Pithoeano legitur *fastus.*

FASTIDIOSUS, qui amores spernit, V. 41. *et Cybile* pastorem suspirat fastidiosum.

FASTIDIRE, IV. 92. *si fastiditi ante in fastidio ultionis non erimus.* Optime restituit Rigaltius, *si fastidientem fastidio ultionis nocuerimus.* Fastidimur ab adversario, qui nos odio habet: quem si vicissim odio habemus et fastidio, iam fastidientem refastidimus, et malum malo rependimus, et praeceptum domini non observamus. Nocere fastidientem dixit h. l. Septimius, ut nocere nascentem lib. de Exhort. Castit.

FASTIDIUM, I. 67. *solutis a deo, et ex fastidio liberis*, i. e. quae animalia libera sunt et soluta lege, quia non aeque amavit, sed abiecit et fastidivit deus.

FASTIGIUM, III. 222. *artificis fastigium recogitari oporteret* i. e. maiestatem, dignitatem, amplitudinem, V. 73. *sed quam vanum est fastigium Romani nominis religiositatis meritis deputare*, III. 115. *ut sibi Apostoli fastigium redderet.*

FATIGABILIS, IV. 281. *ascensu etiam scalarum fatigabilis.*

FATUM, IV. 293. *quum et fato iam inscribitur*, i. e. accensetur et revera est in eorum numero, quibus ineſt arcana illa vis societatis corporis cum anima con-

continendae. Hoc enim est quod fatum et fatalia vitae tempora vocaverunt, inquit Macrobius lib. I. in somnium Scipionis, cap. 13. IV. 297. *dum ultima die fata scribunda advocantur*, IV. 254. *et providentia et fatum et necessitas*, V. 72. *fato stat Iupiter ipse.*

FERALIS, III. 41. *in maledictorum metallorum feralibus officinis.* Nam metallorum operibus addicebantur damnati, inque his saepe Christiani. De quibus Cyprian. lib. III. epist. 25.

FERIA, II. 392. *quartae feriae et sextae* i. e. die Mercurii et Veneris.

FERETRUM, IV. 100. *quale in illo viro feretrum deus diabolo exstruxit* i. e. quale tropaeum deus de diabolo erexit. Est enim h. l. feretrum non *νεκροφορεῖον*, quo mortuus effertur, ut Rigalt. vult, sed instrumentum triumphi, quo circumferebantur arma devictorum in pompa. Ita pergit: *quale vexillum* cet.

FERRE, IV. 126. *reliquas ipsarum rerum qualitates contra dei omnes feramus.* Feramus, inquit, res spectaculorum contra res dei. Res dei pro divina seu christiana disciplina. Contra ferre est contraponere, opponere, componere, committere, conferre.

FERRUM, III. 64. *ut ex illis ad ferrum nati corporis cicatribus.* Natum ad ferrum corpus dicit, quod linitur et natum est, ferro vulneratur, ima auricilla infantium pertusa.

FIBULA, II. 116. *nam et autem ipsum velut fibula coniunctivae particulae ad connexum narrationi appositum est*, i. e. coniunctio, sive coniunctiva particula sermonem confibulans et adstringens. Hypallage, III. 287. *vocabulum homo consertarum substantiarum duarum quodammodo fibula est*, IV. 356. *aut etiam voluntariis deliciis fibulam laxet*, proverbial. locut. pro eo quod est, ianuam aut fenestram aperiat, IV. 411. *huius boni fibulam quis illum nesciat invitum relaxasse.*

FICTRIX, III. 238. *et tamen calicem; non dico venenarium* cet. *sed fictrices, vel archigalli.* Le Prieur legendum esse putat *frictricis*, sicque locutus esset Tertullianus de poculis, quae frictrices illae propudiosae mulieres seu Eunuchi cum oseulo sorbebant,

bant. Sed melius Rigaltius e cod. Pith. *fictricis*, Φαρμακίδος, fagae, simulacra cerea fingentis. In Urlini libro legitur *fascinatoris*. *Fictricis* non *fictrices* legendum esse, monent sequentia.

FIDELIS, II. 412. *a quocunque institutore sunt sive spiritali, sive tantum fideli*, III. 114. *sed non omnes fideles Apostoli*, II. 34. *quis catechumenus, quis fidelis, incertum est.*

FIDELITER, III. 130. *satis consulte, et inprimis fideliter* i. e. ut Christianum decet.

FIDENTIA, in bonam partem, V. 68. *ipsi spei nostrae fidentiam aedificant*, eodem sensu et Cicero usus est hac voce.

FIDES, V. 209. *det consuetudo fidem tempori natura deo.* Salmasius et alii legunt *debet*. Fidem dare est sequi, obtemperare, inservire, II. 92. *bona fide* i. e. ut serio simpliciterque dicam, II. 144. *si bona fide quaeras*, IV. 268. *dolent bona fide*, II. 366. *pro qua fidem diceret passio ipsorum* est. i. e. probationem fidelem ac testimonium, I. 55. *iam nec ipsum fidei eius sacramentum* i. e. baptisma, IV. 163. *si post fidem obsignatam dicemus*, i. e. post baptismum, *IV. 372. *habet et fides quorundam nominum familiaritatem.* Fidem hic dicit, quam alius sectam, philosophiam, disciplinam, religionem scilicet Christianam.

FIDUCIATUS, IV. 181. *pecuniam de ethnicis mutuantes sub pignoribus fiduciati* i. e. ὑποθεμένοι, et fiduciare, ὑποτίθεσθαι in glossario veteri.

FIERI, haberi, dici, II. 81. *qui non eius fieret conditionis*, i. e. diceretur statueturque.

FIGERE, V. 212. *et acie figere*, est acute, intentis et quasi defixis in rem oculis intueri, ἀτενὲς ὁρᾶν. Ut qui vestibus a natura moderatione alienis hominesque transversos de recto statu agentibus induti, palam conspiciendos se, aut potius deridendos praebent, omnium oculos in se convertere velle videantur. Ut tamen huiusmodi inspectio sive spectatio, quam captant, cum probro contumeliaque eorundem gestantium sit coniuncta, ut non laudi

sed

ſed vitio vertat. Huic ſubiungitur: *digito deſtinare, nutu* tradere, III. 239. *eſtne ergo et in vascula et in inſtrumenta ſententiam figere*, i. e. intrepide et conſtanter afferere.

FIGULARE, II. 173. *figulat ita hominem Demiurgus*, III. 115. *cum hominem figulaſſet.*

FIGULATIO, IV. 264. *nec cum carnis figulatione compingi et produci*, III. 219. *totam hominis figulationem deo noſtro cedunt.*

FIGURA, II. 379. *cui potius figuram vobis ſuae declaraſſet*, i. e. ſermonis ſui myſteria, ſacramenta, cum ſcilicet recedunt a litteris ſuis ſenſus, I. 150. II. 306. *Babylon Romanae urbis figuram portat*, I. 56. *hanc prius dicimus figuram futuri fuiſſe*, I. 358. *hoc eſt corpus meum dicendo id eſt figura corporis mei*, I. 359. *ut autem et ſanguinis veterem figuram in vino recognoſcas*, IV. 191. *figura iſta medicinae corporalis ſpiritalem medicinam canebat*, IV. 350. *atquin ſi figurae noſtrae fuerunt*, nempe templum, arca, tabernaculum cet. I. 405. *Chriſtum enim in floris figura oſtendit oriturum.*

FIGURARE, II. 39. *pro parte enim doctrinarum diſtinctionem figurat* i. e. per figuram docet, III. 233. *ſi parum univerſitas reſurrectionem figurat*, I. 360. *qui tunc vinum in ſanguinem figuravit.*

FIMBRIA, eſt mitra compeſcens fines crinium, III. 33.

FILIUS, *omnium* i. e. ex communi incerto natus, V. 24.

FINIRE, II. 375. *ſi beſtiis finiendus*, i. e. ſi cui ad beſtias damnato mors obeunda, vita finienda, II. 407. *quo magis ſexta diei finiri officio huic poſſit*, i. e. praefiniri, determinari.

FINIS, II. 94. *puniturus, quibus contra malum finis*, i. e. puniturus eos, qui malum ſibi pro fine propoſuerint, contra imperavit, I. 41. *finis invenietur malignitatis*, i. e. ſuprema malignitas.

FLABELLARE, V. 211. *verum cum in affectionem flabellatur, iam de incendio gloriae ardor eſt.*

FLABRUM, ventus tranquillior ac levior, V. 202. *dum et flabris aeque mutantibus.*

FLAGRUM, V. 18. *vel adhuc flagra rumpentium* i. e. qui vix manumiſſi ſunt, in quorum tergis veſtigia

recentia exstant disruptorum in caedendo flagellorum.

FLAMMEUM, II. 183. *pró face et flammeo.* Flammeum erat velum, quo nuptae operiebantur, ita dictum, quod eo assidue Flamminica uteretur, cui divortium facere non licebat. De flammeo agit Sueton. in Nerone cap. XXVIII. Martial. lib. II. et lib. XII. Iuvenal. Satyr. VI.

FLAMMEUS, III. 57. *male ac pessime sibi auspicantur flammeo capite*, i. e. quasi flammam ignis aeterni et gehennae infernalis praesignificantes et ominantes sibi. Sic Cyprian. et Hieronym. ad Laetam: *Ne capillum irrufes, et ei aliquid in gehennae ignibus auspiceris.*

FLATURALIS, IV. 229. *quia flaturalibus artubus structa non sint*, i. e. partibus organicis flatus.

FLERE, IV. 287. *in interitum frustra flevit*, i. e. frustra poenituit.

FLORERE, de purpura, V. 203. *imo omni conchylio pressior, qua colla florent*, * de sole et luna, V. 34. *lumina floruisse* i. e. splendore excelluisse. conf. Lucret. lib. IV. vers. 451. II. 161. *quod optimum atque pulcherrimum unusquisque florebat.* Iren. ὅπερ εἶχεν ἐν ἑαυτῷ καλλιστον και ἀνθηρωτατον συνενεγκαμενους.

FLUERE, V. 211. *de masculo fluxisset*, pugilem significat in muliebris patientiae mollitiem solutum, unguento delibutum, vestitu affluentem.

FLUSTRUM, Festus: flustra dicuntur, cum in mari fluctus non moventur, V. 202. *de flustris temperatum.*

FLUXILIS, II. 173. *si enim fusile et fluxile liquoris est qualitas.*

FOENERARE, IV. 86. *dentem pro dente repetebant, et malum malo foenerabant*, IV. 276. *et alibi amplius gentilitatem foeneraverunt.*

FOETURARE, II. 174. *atque ita foeturatum*, i. e. gestatum in utero, κυοφορηθεν.

FOLLICULUM, III. 388. *per illum nervum umbilicarem quasi folliculi sui traducem. Folliculum* vocat, quem Hippocrates ὑμενα την περιεχοντα την χορην. His autem verbis χορων describi ait Galenus. Involucrum.

crum foetus, Hesychio καλυμμα το συγγενομενον ἐκ της κοιλιας. Latini dixere secundas. In iis autem sunt venae, quibus tamquam radicibus traducitur sanguis ad foetus umbilicum, ideoque Septimius nervum, quem appellat umbilicarem folliculi traducem esse ait: Folliculam dici vulvam notat Servius III. Georg. genitali arvo, inquit, pro muliebri folliculo, quem scilicet vulvam vocant, ut etiam Plinius docet, nam folliculus ante dicebatur.

FOLLICARE, V. 206. *follicans* i. e. in modum follis inflatus.

FOLLIS, V. 122. *tunde Anaxarchi follem.* Ita corpusculum suum appellat. Cum enim instar ptisanae tunderetur, pariter nihil aliud sibi contingere profitetur, quam quod hordeo contingat, scilicet ut divina illa interior particula, vigor mentis, illaesa maneret, solusque caducus folliculus rumperetur, dissiparetur.

FORCEPS, est ferreum, aut ligneum potius instrumentum, ad modum forcipum, quas vulgo tenalias vocamus. His forcipibus umbo togae committebatur, ut structuram rugarum constringerent, et in loco suo servarent, V. 214. *totumque contracti umbonis figmentum custodibus forcipibus affignet.*

FORIS, V. 87. *alii foris, alii intus*, i. e. quibus aliud in ore, aliud in pectore, II. 11. *et foris semper* i. e. extra ecclesiam et alienum a deo commune nationum fuit.

FORMA, V. 202. *sed et enatando rursus in forma: mutavit rursus orbis*, cet. legendum *informa*, una voce, pro informi, sic elinguus pro elinguis; alii *infima*. Totum hunc locum alii legunt: *enatando rursus infima mutavit, rursus orbis alius, idem mutat*, cet. V. 22. *ex forma omnium mysteriorum*, i. e. ex lege, II. 41. *ad utramque formam*, unam successionis episcoporum, alteram successionis in consanguinitatem doctrinae, IV. 218. *quae non corporalium forma*, i. e. rerum corporalium lege, natura, IV. 165. *da formam, qua velis agi tecum*, i. e. elige, qua tecum

ago velis formula, I. 380. *eius dei fidem esse, cuius est forma gratiae fidei.*

FORMARE, subornare, V. 77. *formati estis ab iisdem utique spiritibus*, supra dixit *modulati et subornati.*

FORS, forsan, fortasse, IV. 280. *invenirem fors his quoque speciebus animalia.*

FORUM, I. 359. *tanquam in foro torcularis.* Proprie Latinis dicitur forus vel forum, a ferendo, vas vinarium, in quod lectius defertur uva, unde in dolium inane veniat, ut Varro loquitur lib. I. de re rustica, cap. 54. inde fora, vasa praegrandia, in quae infertur uva et de quibus vinum defundi in dolia solet. Columella lib. XI. cap. 2. et lib. XIII. cap. 18. Recentioribus vero forum est ληνος, torcularis lacus.

FOVELA, fomentum, recreatio, IV. 222. *incorporalitas est immunis a poena et a fovela.*

FOVERE, III. 241. *nam et nunc animas torqueri, foverique penes inferos.* Alludit ad petitionem divitis avari, cum petiit guttam aquae a Lazaro, qui in sinu Abrahae fovebatur. unde ortum paradoxum aliud Tertulliani, qui putavit, animas sanctorum in sinu Abrahae seu paradiso, sive sub altari foveri, et gaudere ad diem usque iudicii, de quo lib. de anima cap. 7. 9. 55. 56. et 58.

FRATERNITAS, III. 27. *quia facile virgines fraternitas suscipit.* locus obscurus, referri tamen posse videtur ad eleemosynam, qua fratres christiani libenter accipiebant virgines.

FRAUDARE, V. 203. *unicis castris fraudatis.* de Cambysae exercitu in Libycis Syrtibus, immensis arenarum cumulis cooperto atque obruto, V. 104. *qua alieno fraudando abstinemus.*

FREQUENTIA, I. 1. *exhibuit frequentiae*, i. e. emisit in vulgus, V. 52. *frequentiae pleraque montium* intelligit feras bestias frequentes in montibus, illorumque incolas, ut leones, ursos cet.

FRICTRICES, feminae lascivae nefandae, graec. τριβάδες, ἀπο του τριβεσθαι ἑναλλαξ ὁλισβῳ, V. 213.

FRIGERE, V. 91. *nobis ab omni gloriae et dignitatis ardore frigentibus* oppoſ. *calere.* I. 2.

FRIGIDUS, de deorum ſimulacris, in hoc etiam nihil a mortuis diſtantes, a quibus calor vitalis abeſt, V. 37.

FRONS, III. 161. *Oportebat igitur omnem communis diſciplinae formam ſua fronte proponi.* Frontem eccleſiae ſine dubio vocat epiſcopos, presbyteros, diaconos. Oportebat, inquit, in fronte eccleſiae chriſtianae proponi ac pendere formam h. e. tabulas totius diſciplinae eccleſiaſticae, ut ſic praecederet edictum, quod univerſi ſequerentur. Sed Rhenan. proverbialiter accipit, ut ſit *ſua fronte proponi*, libere et aperte proponi, non coacte.

FRUCTIFICATIO, I. 355. *ſi enim fructificationes arbuſcularum ſignum aeſtivi temporis praeſtant.*

FRUCTUS, fruitio, I. 353. *de eodem adventu filii hominis, et fructu eius.*

FRUSTRA, V. 203. *fruſtra ager* i. e. fallit, fruſtratur ſperantes fructum.

FRUSTRARI, deludere, declinare, aut declinare et trucidare, V. 45. *fruſtrandis beſtiis mercenarius noxus*, quia audacis illius artis maxima pars erat, impetum beſtiarum eludere. vid. *noxius* I. 219. *Iohannis ordinem fruſtra fruſtratus eſt*, II. 156. *ut vero impoſſibilia contendens ſophia fruſtrarat*, i. e. decepta erat: Iun. coniicit, *fruſtra erat.*

FRUSTRATORIUS, IV. 312. *quanto magis vana et fruſtratoria.*

FRUTICARE, II. 153. *quod in patris gloriam fruticaſſet*, i. e. fruticis in modum prolatus eſſet, III. 252. *ita etſi in agnitionem ſacramenti fruticat.*

FUGARI, V. 213. *in Bellonae mentes fugantur*, i. e. in Bellonae templo furore corripiuntur, inde Bellonarii.

FUGERE, III. 188. *Qui fugiebat, rurſus praeliabitur.* Rhenanus vult, graecum verſum in textu fuiſſe poſitum, ἀνηρ ὁ φευγων και παλιν μαχησεται. *Demoſthenes* olim fugiens ex praelio illo Cherſonenſi, in quo ſuccubuerant Athenienſes adverſus Philippum

pum Macedonum regem pugnantes, foedam eam fugam ob clypeum abiectum exprobrantibus hoc verſiculo ſolitus eſt reſpondere.

FULIGO, III. 55. *oculos fuligine collinunt*, i. e. ſtibio, nigro illo pulvere, vid. *pulvis*.

FUMUS, IV. 379. *nova emergit, iam non ex feminis limo, non ex concupiſcentiae fumo, ſed ex aqua et ſpiritu mundo*. Wower ex coniectura *fimo*: quo, dum ſono verborum ſtudet, antitheton, familiariſſimum Tertulliano genus, corrumpit. Ut enim *feminis limo*, hoc eſt, liquori terrae ſordibus, mixto *aqua pura*; ita *concupiſcentiae fumo*, ſpiritui turbido craſſoque *ſpiritus mundus* obducitur. Quod etſi finxerit ille reſpectu ſpiritus mundi, non tamen antiquorum abeſt ſapientum ſcitis, concupiſcentiae foedaeque libidinis cum fumo, qui mentes hominum involvat et occaecet tenebris, comparatio.

FUNAMBULUS, IV. 392. *age tu funambule pudicitiae et caſtitatis*.

FUNDERE, V. 209. *ſtolam fundere* i. e. ſtola fuſiore uti. Stola autem erat indumentum mulìebre, quo fere uti ſine opprobrio non potuerant.

FUNERARE, IV. 318. *propterea nec ignibus funerandum aiunt*.

FUNESTARE, III. 231. *funeſtatur mundi honor omnis ſubſtantia denigratur*.

FUNGI, V. 201. *fungitur*, ſubaudi munere illo habitum vertendi. Pamel. interpretatur, paulatim interit, alii legunt *ſtringitur*, I. 296. *ſic nec aliorſum pulſabo, quam unde ſum functus* i. e. ubi et apud quem pulſem, niſi apud eum ipſum, qui me vocat, et hac functione ſui vocandi inſtruit, Metalepſis obſcurior, IV. 349. *non alitel hominem functo* τον ἀνθρωπον τετελληκοτι id eſt, τα ἀνθρωπινα Helleniſm.

FUNGUS, IV. 136. *et aurium fungos*. Fungi tubera appellantur ex ictibus enaſcentia et ſanguinis collectione, translata a morbis arborum appellatione, de quibus Plin. H. N. lib. XVII. cap. 24.

FUNIS, I. 190. *de titulo quoque funis ducendus eſt contentionis*; funem ducere proverbialis locutio, pro alterca-

tercari cum aliquo. Tractum a ludo puerorum, qui ſparteam reſtim ductitabant, et tamdiu trahebant, donec aut rumperent, aut alteruter, omiſſa funis prehenſione in nates caderet, II. 269. *alternis vicibus contentioſo fune*, IV. 370. *ſed non decet ultra de auctoritate ſcripturarum eiusmodi funem contentioſum alterno ductu in diverſa distendere*, III. 276. *nolo nunc contentioſo funo deducere.*

FURIAE, Bacchantium furores, V. 20. *licet Baccho iam Italico furias veſtras immolaritis*, IV. 373. *reliquas autem libidinum furias impias.*

FURTIVUS, IV. 334. *quotiens item corpore afflicto furtivum ſibi anima gaudium exquirit.*

FURUNCULUS, I. 110. *lupus aut furunculus non latet.*

G.

GALATICARI, II. 417. *horum igitur tempora obſervantes et dies et menſes et annos, galaticamur plane*, i. e. Galatas imitamur, inſanimus ut Galatae, iudaizamus ut Galatae. Sic ab ingenio Cilicum fraudulento verbum ἐγκιλικιζειν formavit Pherecrates Comicus, ad fraudes et impoſturas deorum gentilium ſignificandas, ἀει ποθ' ἡμιν ἐγκιλικιζουσ' οἱ θεοι, imponunt et illudunt nobis Cilicatim.

GALATICUS, coccineus, V. 213. *galatici ruboris ſuperiectio*, eſt pallium cocco galatico infectum. Plin. H. N. lib. IX. cap. 41.

GALERUS, matronarum Cereris ſacerdotum erat crinium attextorum compoſitio in modum galeri facta, quibus matronae maxime caput velabant, V. 213. *ob notam vittae* (non *vitae*) *et privilegium galeri.*

GARAMANTES, III. 20. *aut pennas Garamantum.* Fuerunt Garamantes populi Africae, latrones plurimum, ut narrat Plinius H. N. lib. V. cap. 5. qui ut horridiores viderentur, magisque terrori eſſent Africanis, pennis ſeſe inſtruebant horribilium quam maxime poterant animalium, qualia idem auctor narrat lib. VIII. cap. 21. Iunius mavult *aut pinnas Garamantum* i. e. intortos crinium plexus, ad formam pinnae in galeis militum aut Sa-

Samnitium gladiatorum, quos Martialis notavit lib. I. epigram. 3. *Atque aliter tortis crinibus Aethiopes*, his enim vicini Garamantes.

GEHENNA, V. 114. *ſi gehennam comminemur, quae eſt ignis arcani ſubterraneus ad poenam theſaurus*; IV. 63. *gehennam in corde conſidera*, I. 316. *quia poſt illam clibanus vel furnus gehennae ſequatur.*

GEMONIUS, II. 185. *per gradus revera Gemonios*, hi Romae fuerunt in Aventino, regione urbis XIII. prope fabariam porticum. Dicebantur et ſcalae Gemoniae, ad quas damnatorum corpora ſtruebantur, et proponebantur oſtentui, donec unco traherentur in Tiberim. Ad hunc infamem locum reſpexit Tertullian. quum diceret *alium ex alio fructum.*

GENEROSITAS, I. 93. *ſic et ceterarum generoſitas recognoſcitur*, i. e. genus, origo, nobilitas, I. 385. *et chriſtianiſmi generoſitatem in filio Abrahae ex libero nato, allegoriae habere ſacramentum, ſicut et iudaiſmi ſervitutem legalem in filio ancillae*, IV. 223. *ut natorum ſuorum generoſitatem de pupillarum audacia iudicent*, de aquila.

GENICULATIO, genuum flexio, III. 208. *quando non geniculationibus et ieiunationibus noſtris etiam ſiccitates ſunt depulſae*, IV. 207. *ieiuniis et geniculationibus et pervigiliis orare oportet.*

GENIMINA, IV. 297. *genimina ſua daemoniorum candidata profitentur.*

GENS, I. 2. *gentes ferociſſimae* fuere Sarmatae, Geloni, Maſſagetae et genus univerſum populorum hamaxobiorum.

GENTICUS, IV. 297. *pro gentica devotione*, ita Tacitus *morem genticum* dixit lib. VI. Annal.

GENTILITUS, V. 208. *quarum pars gentilitus inhabitatur* i. e. a gentibus particularibus.

GENUINI, dentes poſteriores qui cibum conficiunt, IV. 228. *deprome genuinos*, V. 210. *genuini inter antias adumbrati.*

GINATEM, II. 136. *mediar quod aiunt ginatem*, ſenſum nullum fundunt haec verba, reponenda itaque illa lectio, quam exhibent omnes, *mediae quod aiunt agi-*

aginae, is motus ſcilicet, qui adeo temperatus, ut nullam in partem vergat, parſque nulla praeponderet. Eſt enim, ut docet Feſtus, agina foramen, cui inſeritur et in quo vertitur ſcapus trutinae.

GLUTEN, IV. 375. *litterae ipſae glutina noſtra ſunt.*

GOMPHUS, γομφος, clavus, V. 36. *cervices ponimus ante plumbum et glutinum et gomphos.* Tria, quae circa capita deorum, qua ſtatuis imponebantur, fiebant, recenſet Tertullianus; *plumbum*, quod in aureis, argenteis, ſtanneis, plumbeis fiebat ſimulacris: *glutinum*, quod in ligneis et ex argilla confectis: *gomphos*, quod in coloſſis, ubi caput cervicibus clavis ferreis affigebatur.

GRADUS, de tempore, V. 53. *per duos gradus*, eſt praeteritum et futurum, * II. 12. *cedimus nunc ſpontе de gradu iſto*, I. 447. *ut iam et Marcion de gradu cedat*, IV. 382. *decedam nunc paulisper de gradu iſto.* Omnes metaphorae ab athletis ſumtae iam congredientibus, I. 314. *ad quod neceſſe habeo eodem gradu occurrere*, ſumtum a gladiatoribus, qui cum Antagoniſta decreturi gradum figunt, et ictus declinandi cauſa cedentes iterum procedunt, et eodem gradu conſiſtunt, obviam euntes renituntur. Senſ. ad quod neceſſe eſt eodem argumento ac telo uti, * I. 22. *Cum deum hoc gradu expellimus*, i. e. quum deo hanc poteſtatem, vim creandi, adimimus, I. 211. *dum te Marcion de gradu pellam*, h. e. convincam te falſi, et tuas rationes infirmabo, IV. 219. *ſi non huius definitionis gradum excluſero* h. e. oſtendero definitionem conſiſtere non poſſe, neque rem. Haec omnia a colluctatoribus ſumta, ſignificant adverſarium confutare, et in certamine disputationis ſuperare, * III. 214. *deiectus enim unusquisque vel motus de gradu eius ſpei, quam ſuſceperat*, i. e. qui iam ſpem abiecit, in qua innitebatur alienis perſuaſionibus inductus, * I. 196. *ſed alium iam hinc inimus gradum*, i. e. novum inire certamen, vel ſaltem novo modo, vel, re una iam improbata et labefactata, ad alterius everſionem ſeſe accingere, * I. 122. *hinc denique gradum confero*, II. 272. *igitur gradum*

dum conferamus, II. 288. *igitur in iſto gradum conferamus*, *καταρχεσθαι της μαχης*, auſpicari certamen disputationis, ad rem propius accedere, * I. 343. *ſed in alterius quaeſtionis gradum dirigo*, i. e. ad alteram quaeſtionem expendendam me comparo, * I. 188. *et poſſem hic iam gradum figere*, I. 415. *atque adeo recte hunc gradum figimus*; et multis aliis locis. Translatio ab athletis in certamine congredientibus eſt ſententiam ſemel conceptam acriter defendere, in eaque perſiſtere aut premere argumentum ſuum, ut loquitur Cicero: vel in unius rei diligenti penſitatione immorari, et nullis uti excurſionibus a re alienis, * II. 415. *moviſtis igitur gradum excedendo traditionem*, *cum quae non ſunt conſtituta obitis*, * V. 75. *provocati ad ſacrificandum obſtruimus gradum perfidiae* (alii *pro fide*) *conſcientiae noſtrae* h. e. conſtanter obſiſtimus, obnitimurque, omnes introitus in animos noſtros occludimus, II. 20. *hunc igitur gradum potiſſimum obſtruimus* i. e. hoc primum opponimus, a congreſſu removemus, * I. 3. *ſed alius libellus hunc gradum ſuſtinebit adverſus haereticos* i. e. ſuscipiet huius rei defenſionem, * I. 127. *his praeluſerim*, *quaſi de gradu primo adhuc*. Solebant gladiatores ante iuſtum cum antagoniſta certamen oſtentandae artis et oblectandi ſpectatores cauſa praeludere. Eſt igitur levia et quaſi ludicra afferre argumenta et imbecilliora, initio, ante quam ipſum robur argumentorum depromatur, * IV. 430. *ſed et in hunc iam gradum decurram*, i. e. ſed et ad huius rei disquiſitionem me comparabo, * I. 371. *in ipſo gradu provocabimus praeſcriptionis*, * II. 195. *hoc mihi et in tertium gradum dictum ſit*, i. e. perſonam ordine tertiam vid. et pag. 192. ſub fin., II. 206. *ut tertium gradum oſtenderet in paracletum*, I. 310. *ea ſi regno accedunt*, *ſecundo gradu reſtituenda; eius eſt ſecundus gradus*, *cuius et primus*.

GRAECARI, Graecorum mores imitari, V. 212. *niſi aura minime graecatur*. Barth. in Adv. interpretatur: graece colitur.

GRAECATUM, more graeco, V. 213. *et crepidae Graecatum Aeſculapio adulantur.*

GRAECIA, impudentia Graecorum mendaciſſimorum, V. 206. *ridebis illico audaciam et Graeciam nominis*, alii *audaciam egregiam nominis*, alii *Graeciam nominis*. Turneb. *et gratiam nominis*, II. 416. *per Graecias*, per varias Graeciae provincias, in quibus varia concilia coacta ſunt.

GRAMA, λημη, vitium oculorum, ut Feſtus docet, ſive pituita oculorum, II. 173. *et limum ex pituitis et gramis Sophiae.*

GRANDIS, V. 85. *grande videlicet officium focos et thoros in publicum educere*, V. 201. *aptas ſane grandioribus fabulis.*

GRATIA, II. 355. *martyrium enim non de communi aliqua malitia certat cum idololatria, ſed de ſua gratia*, i. e. certamen non eſt inter duo mala, utrum ſit potentius, ſed matyrium certat de ſua gratia, de ſuo bono, quod ab idololatria liberat, I. 100. *querela ergo maior Aegyptiorum, an gratia Hebraeorum?* gratia, quae eis debebatur, quamque meruerant i. e. merces.

GRATIOSITAS, I. 15. *ipſamque naturalem novitatis gratioſitatem volui repercutere.*

GRATUITUS, IV. 307. *denique et bona facta gratuita ſunt in ſomnis, et delicta ſecura.*

GRAVITAS, III. 60. *reſpectu obediendae gravitatis.* Gravitas σεμνοτης virorum eſt, obedienda i. e. cui feminas obedire oportet propter metum debitum domino, II. 150. *ne gravitate adorentur*, vid. *adorare.*

GUBERNACULUM, II. 12. *certare cum interpretationis gubernaculo*, i. e. cum ratione, cum diſciplina rationis, quae omnem interpretationem gubernare debet, et in ea ſemper regnare.

GULA, II. 358. *evulſum enim hominem de diaboli gula per fidem*, II. 394. *ſalutem gula vendidit*, II. 423. *ille denique idolo gulam ſuam mactat*, I. 57. *in gulam committunt*, i. e. ei ei ipſi nocent, qui gulam ſuam obruerit cupediis, III. 218. *et ipſorum temporum propria gula.* Rhenan. putat, alludere Tertullianum ad Ve-

dii

dii Pollionis guloſam ſaevitiam, qui damnata mancipia vivariis muraenarum immergebat, non tantum ut totum hominem pariter distrahi ſpectaret, quod Plinius tradit, verum etiam ut humana carne in piſcibus veſceretur conf. V. 217. Poſſit tamen etiam de ipſo tempore intelligi, nam tempus edax rerum, IV. 109. *et gulam ad gulae crimen* i. e. ad gulae intemperantiam, II. 406. *veriſimile non eſt, ut quis dimidiam gulam deo immolet, aquis ſobrius et cibis ebrius.*

GYMNOSOPHISTA, V. 102. *Neque enim Brachmanae aut Indorum gymnoſophiſtae ſumus, ſylvicolae et exules vitae.* Brachmanae philoſophi fuere Indorum, qui et gymnoſophiſtae a nuditate corporis praeter eas partes, quas occultas voluit natura, ſic dicti ſunt, licet nonnulli a Brachmanis diverſos fuiſſe gymnoſophiſtas aſſerant. Dicuntur vero ſylvicolae, ſeu quod in ſylvis viverent ut Druidae apud veteres Gallos, ſeu quod alieni eſſent ab iis rebus eoque cultu, quo vita hominum communis fruitur, I. 23. *Indorum gymnoſophiſtae.*

H.

HABERE, eſt Graecorum ἔχειν, in utraque ſignificatione, ut ſit et *poſſe* et *debere*, v. c. V. 63. *habent de incolatu aëris* i. e. poſſunt incolentes et manſionem habentes in aëre, III. 263. *habemus etiam veſtimentorum in ſcripturis mentionem ad ſpem carnis allegorizare*, IV. 289. *ceterum totiens animam revocari haberi*, i. e. debere revocari, * V. 213. *queis habebantur* i. e. in quibus ſedebant. Latin. vult *vehebantur*, II. 92. *et ſic iam habetur eius, quod licet* cet. i. e. reus eſt eius, quod licet, ut Graec. ἔχεται, ἔνοχος ἐστί, * II. 163. *dum ita rerum habet*, i. e. dum eius res in eo ſunt ſtatu, οὕτω τῶν πραγμάτων ἐχουσα. III. 82. *Etenim illa tunc caecitas longe a finibus ſeculi habebatur.*

HABILIS, II. 120. *faciendo viſibilem et habilem* i. e. habilem perfectionis, non per omnia perfectam, ſed aptam

aptam perfectioni habendae, IV. 267. *omne tempus habile baptismo.*

HABITUS, IV. 344. *substantia tibi a deo tradita est, habitus a seculo,* i. e. modus ille habendi flores, quicunque tandem sit, a mundo est, * V. 85. *civitatem tabernae habitu abolefacere* i. e. civilem ordinem honestumque tabernaria confusione commutare, ibid. *induere domui tuae habitum alicuius novi lupanaris,* IV. 211. *ut et mortem non de poculo per habitum iucunditatis absorbeat.* –

HACTENUS, II. 127. *etiam mare hactenus* i. e. ad hoc usque tempus futurum est, et non alterius; iam non erit, V. 203. *hactenus Sodoma et nullà Gomorra,* IV. 55. *hactenus periculosis nosmetipsos inferamus* i. e. nunquam posthac, IV. 393. *ut eos qui hactenus delinquant.*

HAERENTIA, I. 286. *in testificationem et haerentiam terrae eorum,* haerentiam terrae dixisse videtur, ut explicaret, quod pulveris nomine Lucas intelligi voluerat.

HAERERE, II. *haerere de ratione casus,* i. e. incertum esse de causa eius rei, quae accidit.

HAMATILIS, II. 341. *hamatile spiculum* sive aduncum in summo, quod inter vulnerandum restringit illa nodorum series, et de venula infundit venenum suum ulceri retrahens.

HARENA, V. 202. *harenae Samos,* alii *arenae.* Iun. legit *Arene, Samos,* intelligit insulas Archaicas. Strab. lib. VIII. III. 45. *aut harenae atrocitatibus,* vid. *arena,* IV. 276. *harenae seruntur.*

HASTARIUM, scheda, in qua digerebantur vendenda et vendita, conf. ad Nat. I. 10. V. 38. *quos in hastario vectigales habetis.*

HEBRAICUM, II. 196. *aiunt quidem et Genesim in Hebraico ita incipere, in principio deus fecit sibi filium.*

HEBDOMAS, I. 208. *ut totius hebdomadis caperet expiationem,* i. e. septem macularum, de quibus proxime.

HELUCUS, alii *elucus,* etsi h ad euphoniam praefigi Gellius annotavit, lib. XVI. cap. 12. Festus: *Elucum significat languidum ac semisomnium, vel ut alii vo-*

volunt alucinatorem et nugarum amatorem; ſive halonem id eſt heſterno vino languentem, quem ἑωλον Graeci vocant. Et recte idem Gellius exponit tarditatem animi et ſtuporem, qui halucinantibus plerumque uſu venit, IV. 348. *quod hederae natura ſit cerebrum ab heluco defenſare.*

HERI, nuper adeo, V. 14. *heri Severus conſtantiſſimus principum excluſit.*

HERMAPHRODITUS, II. 184. *ne apud ſolos Lunenſes Hermaphroditum exiſtimet.* Hermaphroditi ſunt homines utriusque ſexus, olim Androgyni dicti, ut refert Plin. H. N. lib. VII. cap. 3. et lib. XI. cap. 49. Hinc per catachreſin etiam hermaphroditi caſei fuerunt appellati, qui ex duplici confinio facti, ut Feneſtella in annalibus ſcripſiſſe videtur de Lunenſibus caſeis olim laudatiſſimis vid. Plin. H. N. lib. XI. cap. 42.

HERMOTIMUS, IV. 212. *ut Hermotimum cui Clazomenii mortuo templum contulerunt.* Plin. lib. VII. cap. 52. Hermotimum Clazomenium nominat, verum Plutarchus Hermodorum ſubſtituit lib. de Sacratis daemonio, ubi falſum eſſe ait, Hermodori Clazomenii animam, relicto corpore dies noctesque per loca plurima vagari ſolitam, iterum corpus repetiiſſe. Urbs illa Clazomene, quae erat Ioniae, dicta fuit olim Gryna, eratque ibi templum Apollinis oraculo longe celeberrimum, unde Apollo Grynaeus.

HESTERNUS, novus, nuperus, II. 192. *ne dum ante Praxeam heſternum.*

HIERAN ANAPHEN, V. 98. alii *Hieranapen.* Pamelius legit *Hierapolin*, aitque ex Euſebio et Oroſio tres urbes imperante Nerone concidiſſe Hierapolin, Laodiceam et Coloſſen.

HIEROPHANTA, I. 23. *et Aegyptiorum Hierophantae, ἱεροφαντας* dicti, quod ſacra oſtenderent aut peragerent, genus ſacerdotum apud Aegyptios.

HIEROSOLYMAE, II. 10. *quid ergo Athenis et Hieroſolymis* i. e. quid philoſophis cum Chriſtianis.

HINC, de hac re, I. 1. *hinc viderit*, phraſis Tertullianea,

nea, pro eo quod est, non curo, mea nihil refert pro meo haberi nolo, ut praestem.

HIPPONA, Turneb. et Scaliger scribendum censent *Epona*. Plutarch. in Parall. Φουλβιος ϛελλος μισων γυναικας ἱππω συνεμισγετο, ἡ δε κατα χρονον ἐτεκε κορην συμμορφον, και ὠνομασεν ἐπονην, ἐϛι δε θεος προνοιαν ποιουμενη ἱππων. Ipsa plerumque in stabulis erigebatur, roseisque corollis ornebatur, V. 44. Legitur et V. 151. *Epona*.

HISTRICULUS, δασυπρωκτος, purus a nefanda et praeposterа Venere, V. 209. Mercerus legit *ustricalas* i. e. igniculi et scintillae libidinis. Turneb. vult *Striculis* i. e. puer grandior.

HODIE, V. 8. *qui hodie de confesso homicida scientes homicidium quod sit.* Heuman. legit, *quando de confesso homicida, scientes, homicida quod sit.*

HOMERICI, *oculi*, caeci, V. 201.

HOMEROCENTONES, qui vocentur, II. 51.

HOMO, IV. 349. *non alias scilicet hominem functo*, τον ἀνθρωπον τετελληκοτι id est τα ἀνθρωπινα, IV. 357. *nec hominem deo reddere*, nempe homo est numisma et imago dei, ita saepe Tertull.

HONESTAS, III. 366. *adeo nec humanae honestatis corpus fuit* i. e. formae et pulcritudinis.

HONESTUS, I. 133. *ne adspectu quidem honestus* i. e. pulcher, II. 335.

HONOR, III. 44. *proinde et vestium de coloribus honorem* i. e. vestes honoratissimas, III. 231. *funestatur mundi honor* i. e. sol, IV. 93. *quem autem honorem litabimus domino deo*, IV. 215. *Platonis honor* i. e. Plato philosophorum honoratissimus, δι' ὑπαλλαγης, ut sequentia omnia. Nam etiam Labeo inter Semideos Platonem commemorandum putavit, cui defuncto Magi ut deo immolaverunt, Cicerone teste in quaest. Tuscul.

HONORARIUS, V. 93. *non de honoraria summa* i. e. quae pro introitu in collegium dabatur, quasi honoribus redemtis. Haverc. legit una voce *dehonorario* i. e. indecora, inhonesta.

HONORIGER, III. 20. *honorigeram notam virginitatis suae.*

HO-

HOROSCOPUS, eſt qui natalem alicuius horam conſiderat, atque inde futura praedicit; V. 207. *quae per aërem liquando araneorum horoſcopis idoneas ſedes tendit*, alii, *araneorum more ſcopis idoneis distendit.* Scopi autem ſeu ſcopiones ſunt fibrae foliorum, quibus ſeipſum affigit et distendit.

HOSPITUS, I. 5. *facile novam et hoſpitam argumentatus eſt divinitatem in Chriſto revelatam*, i. e. peregrinam, advenam.

HUMANITAS, homo, vel hominis natura, V. 34. *cauſa allegendae humanitatis in divinitatem*, IV. 334. *quo univerſa humanitas trahitur* i. e. omnes homines.

HUMILIATIO, III. 26. *quorum probatio in omni humiliatione conſtat*, IV. 314. *ſed ut deum illiceret humiliationis officiis.*

HUMILIFICARE, IV. 59. *itaque exomologeſis proſternendi et humilificandi hominis diſciplina eſt.*

HUMILITAS, III. 62. *quomodo enim humilitatem, quam Chriſtiani profitemur, implere poterimus*, IV. 361. *habet humilitatis ſuae ſarcinam.*

HYDROPHOBUS, ὑδροφοβος, qui aquam timet, IV. 190.

HYPOBRYCHIUM, ὑποβρυχιον in aqua vel mari, idem quod barathrum in terra, devorans et exſorbens in ſubmerſione homines navigiaque, IV. 182. *irreſpirabile devoratis hypobrychium* in idololatria.

HYPSOMA, III. 205. *poſitus in ſuo hypſomate et domicilio.* Utitur vocabulis Aſtrologorum loquens de eclipſi quadam ſolis non ordinaria, ſed prodigioſa. Vulgus Aſtrologorum hodie vocat altitudinem et domum.

I.

IAO, II. 164. *ut etiam inclamaverit in eam Iao* eſt exclamantis et exclamatione ſiſtentis et hortantis deſiſtere, prout oſtendunt ſequentes formulae, quarum priore Quirites, poſteriore Caeſar appellabatur, ut eorum maieſtate et auctoritate praeſens impetus ſiſteretur, ibid. *inde invenitur Iao in ſcripturis* nempe haereticorum.

ICTUS, II. 354. *in ulium ictum conſideremus de voluntatis*

tis qualitate, a gladiatoribus sumtum. Cicer. I. Catil. *Quot ego tuas petitiones, ita coniectas, ut vitari posse non viderentur, parva quadam declinatione, et ut aiunt corpore effugi.* Ut sit: uno argumento refutato alius infirmationem inquirere et rationem secum inire qua improbari possit.

IDIOTES, II. 205. *male accepit idiotes quisque aut perversus hoc dictum*, II. 193. *Simplices enim quique, ne dixerim imprudentes et idiotae, quae maior semper credentium pars est*, IV. 413. *Sed est hoc solenne perversis et idiotis haereticis.* Rigalt. legit *idiotis et haereticis.*

IDONEUS, est graec. ἱκανός, III. 231. *et utique idoneus est reficere, qui fecit*, II. 270. *quamquam habemus ipsum deum idoneum pollicitatorem*, IV. 379. *et iactae sordes* (rectius, quod vidit iam Ursinus, *sordes*) *non ablui idoneae* vid. *Sordes*, V. 207. *quae ver aërem liquando* araneorum horoscopis idoneus sedes tendit.

IEIUNARE, IV. 220. *denique ieiunantes a philosophia nihilominus vivunt*, IV. 411. *aspice illum a iusta fruge naturae, a matrimonii dico pomo animas ieiunare cupientem*, I. 136. *ieiunantibus ceteris a salute.*

IEIUNATIO, III. 208. *quando non geniculationibus et ieiunationibus nostris etiam siccitates sunt depulsae.*

IEIUNUS, IV. 368. *ieiunas pacis lacrymas profusuris* i. e. absque pacis spe.

IGNAVESCERE, IV. 304. *nec ignavescit omnino.*

IGNEUS, II. 9. *igneus deus* i. e. ignis, quem Heraclitus Ephesius faciebat deum, aut certe principium omnium.

IGNIS, II. 2. *maioris ignis ardorem inferentes*, i. e. divini, supra quam humani aut istius mundi, II. 17. *ad profanos iudicandos igni perpetuo*, I. 53. *cui nullus ignis coquitur in gehenna*, III. 82. *Romae quidem, quae ignis illius inextinguibilis imaginem tractant*, est periphrasis Vestalium.

IGNOSCENTIA, IV. 56. *clausa licet ignoscentiae ianua.*

ILLEX, IV. 59. *conversationem iniungens misericordiae illicem* i. e. inductorem ab illiciendo, V. 100. *vos malorum illices semper.*

ILLIBERIS, qui eſt ſine liberis, ἄπαις, I. 327. *quam ſi frater illiberis deceſſerit.*

ILLIDERE, II. 344. *ibidem ſcorpio pro ſolea anathema illidito*, eſt idem quod ſupra dixerat *urgere beſtiae calcem.*

ILLUMINARE, I. 227. *dum operum differentiam illuminat*, III. 283. *pariter illuminavit, quid cui profit*, V. 14. *nonne et vos quotidie experimentis illuminantibus tenebras antiquitatis* cet.

ILLUMINATOR I. 254. *novae, tantaeque religionis illuminator*, V. 54. *illuminator atque deductor generis humani*, IV. 347. *auctores rei vel illuminatores.*

IMMOLARE, III. 63. *ſed humilitatem animae ſuae in victus quoque caſtigatione deo immolant*, II. 411. *quae ad veſperam ieiunans pinguiorem orationem deo immolat*, IV. 391. *ſi poenitentiam deo immolarit*, IV. 286. *cui populus ſuffragiis immolat.*

IMMUNDUS, ſubſtantiv. III. 40. *ornatum quem immundum muliebrem convenit dici*, nempe cura capilli et cutis.

IMMUNIS, intactus, V. 208. *et cultri vertex ſolus immunis.*

IMMUSICUS, ἀμουσος, qui muſicam ignorat, V. 4.

IMPATIENS, IV. 83. *impatiens etiam tacendi eſt.*

IMPENDI, V. 105. *quum tot iuſti impendimur*, de Chriſtianis, qui morti traduntur, atque e medio tolluntur, IV. 131. *quod homo par eius tam nocens factus eſt, ut tam crudeliter impendatur.*

IMPERIUM, V. 72. *ſolida aeque imperia mandavit.* Quemadmodum in Eleuſiniis fuit ἀρχων, qui rex erat ſeu praefectus myſteriis. Heſychio βασιλευς, ἀρχων τις Ἀθηνησι μυστηριων προνοων, cui, ut ſubiecti imperio eius adiungebantur, οἱ ἐπιμωλητα et ἱεροποιοι de quibus Pollux. VIII. 8. 3. et 26. et praeclare Meurſius in Eleuſiniis cap. XV. Ita etiam hic in Cybeles miniſterio talis Gallorum rex ſeu Archigallus innuitur, qui ſuos habeat ſacrificulos et minores Gallos, quibus itidem imperaverit vota facere, et lacertos ſecare pro Aurelii ſalute.

IMPERTIGO, eſt foedatio cutis, ſerpens cum pruritu, V. 216. *nullis veternis parco, nulli impertigini.*

IMPINGERE, V. 11. *caecitate odii in ſuffragium impingunt* i. e. caeco odio laudant quaſi ſuffragio probitatem ipſorum, IV. 147. *ſi oculum quis impegerit libidinoſe.*

IMPONERE, condere, exſtruere, V. 209. *ubi moenia Statilius Taurus impoſuit.*

IMPORTARE, III. 51. *quid alteri concupiſcentiam importamus.*

IMPORTUNITAS, III. 129. *importunitas liberorum.* Iun. interpretatur de prole capitibus liberis importune imperata. Non placet. Importunitas eſt, quae nec temporis nec loci habet commoditatem. Importunitatem liberorum dixit, quod parentibus maiores calamitates pluraque incommoda eſſent ſubeunda ob liberos. III. 171. pro loco ac tempore, ac quarundam perſonarum importunitate.

IMPORTUNUS, Servius ad Virgil. Aen. XI. v. 305. *importunum* explicat, ubi nullum refugium eſt, quod caret portu id eſt quiete, V. 100. *Vos igitur importuni rebus humanis*, i. e. calamitoſi, incommodi, propter quos pace publica orbis caret. II. 357. *ab una ſolummodo arbuſcula temperaret quam ipſe medicus importunam interim norat.*

IMPRESSE, I. 138. *quam tam impreſſe Apoſtolus demandat*, V. 48. *ſed quo plenius et impreſſius*, i. e. magis clare.

IMPRIMERE, promulgare lege lata in imperio ſuo, V. 17. *nullus Verus impreſſit*, a re militari deſumtum, ubi impreſſionem facere dicuntur cohortes, cum in hoſtium aciem incurſant, eamque turbant.

IMPROVIDENTIA, I. 369. *quaſi improvidentiam exiſtimo.*

IMPUDENTIA, I. 272. *pro impudentia idololatriae ſatis deo faceret per impudentiam fidei.* Idololatriae impudentia fuit, cum non puduit adorare lapides et ligna. Impudentia fidei, cum minime pudet deum credere natum et crucifixum.

IMPUDICITIA, V. 55. *dei filius nullam de impudicitia habet matrem.* Rigalt. Rhenan. et Haverc. legunt *de pudicitia.* Ut ſenſus ſit: dei filius non tantum ex

impuro et illicito concubitu non eſt natus, ſed ne quidem ex puro licitoque matrimonio ſusceptus.

IN, V. 99. *in fibulae morſu* i. e. per fibulae morſum, ſic Graeci ἐν ξιφεισθαι pro ξιφους, II. 343. *in ventum* i. e. vento ferente, vento ſecundo, prout occaſio dederit, ſuaſerit, I. 395. *ſi in creatoris accipitur*, ſubaud. interpretationem, ut de creatore videlicet intelligatur, IV. 89. *cum per viam in mores beſtiarum latrocinantur* i. e. in morem beſtiarum, more beſtiarum. Pro *per viam* Rigalt. legit *per invia*. Sic lib. de anima, *quia et ipſa beſtiis obiecerit eos quos in ſilvis et aviis trucidaverit.*

INACCUSATUS, V. 120. *inaccuſatis et impunitis.*

INALTERARE, III. 8. *igitur quas non diviſit, tacendo inalteravit*, ita legendum pro *in altera iniit.* Inalteravit, indidit alteri, coniunxit, confudit, ut iam ambo una ſint, ac ſeſe mutuo contineant. Ipſe paulo poſt *a muliere non ſeparavit, et non ſeparando coniunxit ei, a qua non ſeparavit.*

INANIMALIA, inanimata, quae a ſemetipſis non moventur, II. 130. II. 139. *inanimalia et incorporalia laudes canunt* alludit ad hymnum trium puerorum Dan. III. iuxta editionem Theodotionis, nam in Ebraeo non haberi, recte annotavit Hieronym. Eandem etiam citat *Exomologeſis* titulo Cyprianus libris de lapſis et orat. domin.

INAPPREHENSIBILIS, II. 138.

INBONITAS, IV. 69. *ubi omnis duritia et inbonitas et inſuavitas conſtitit.*

INCERTUS, II. 414. *martyribus incertis* i. e. quorum fides minus ſpectata, neque ſatis explorata.

INCIDERE, V. 73. *antequam iſti dii inciderentur*, i. e. inciſi inſculptique fuerant, nam ab inſcriptione dii noſcebantur, I. 15. *quem titulum incidemus ex duobus, deo Marcionis.*

INCLUDERE, IV. 51. *ſed includere eam* (poenitentiam) *negligunt*, baptiſmo ſcilicet, qui et obſignatio dicitur. Et ipſe paulo poſt *intinctionis ſeram obſtructam.* Poenitentia igitur et fides tunc includitur, cum in baptiſmum deducitur, ſicut actiones iudicio

cio incluſas dixit Caius, quae ſunt in iudicium deductae. Porro, poenitentiam includere negligunt, qui priſtinis aegre renuntiant, quaſi maleficiorum ſumma quam includi baptiſmo volunt, nondum completa.

INCOLATUS, manſio, domicilium. Vox, qua uſus eſt et Varro, quem multum imitatur Tertull. V. 63. *habent de incolatu aëris*, III. 262. *vere ſancta per incolatum ſpiritus ſancti*, IV. 330. *evocaturam ſe ab inferum incolatu pollicetur*, IV. 358. *ab ipſo incolatu Babylonis illius ſubmovemur.*

INCOLERE, IV. 122. *qui nomina incolunt auctorum earum*, i. e. honoribus daemonum, qui in ſimulacris mortuorum velut inquilini habitant, et nominibus eorum abutuntur, qui artes illas tradiderunt: ſynecdochice, *incolere*, velut inquilinum colere.

INCONCESSIBILIS, IV. 390. *aut paria quoque eorum moechiam et fornicationem inconceſſibilia ſervari.*

INCOMMUNIS, particularis, V. 208. *quarum pars gentilitus inhabitantur, ceteris incommunes.*

INCONGRESSIBILIS, I. 116. *Igitur quaecunque exigitis deo digna, habebuntur in patre inviſibili, incongreſſibilique.*

INCONGRUENTIA, IV. 218. *ad hoc nos mirabimur incongruentiam primo definitionis provocantis ad ea quae in animam non conveniunt.*

INCONSIDERANTIA, III. 314. *etiam pro Apoſtolo ipſo revera maximae inconſiderantiae revincendo.*

INCONTRADICIBILE, I. 351. *quid enim ſapientius et incontradicibilius.*

INCONVERTIBILIS, II. 95. de natura dei.

INCOPIOSUS, II. 379. *ſtatim autem ſolitudinis incopioſae circumſpectu ſcandalizatus.*

INCORPORA, II. 130. *ſi qua incorpora iis adſunt*, i. e. non corpora, indefinita ſignificatione.

INCORPORALIS, II. 128. *prima facie videtur nobis incorporalis eſſe materia.*

INCORPORALITAS, IV. 122. *incorporalitas ab omni genere cuſtodiae libera eſt, immunis a poena et a fovea.*

INCREPITUS, I. 205. *et ille iuſſu et increpitu ea expellens* nempe daemonia.

INCUBARE, IV. 94. *quod ſi patientiae incubabo*, i. e. indormiscam, translatione ſumta a rebus caris, quas ne perdamus, etiam quum dormimus, nobis ſuſponimus cuſtodiae cauſa, IV. 140. *ipſumque aërem, qui deſuper incubat.*

INCUBO, IV. 305. *genus erat gravioris aliquanto ſoporis, ut de incubone praeſumtio eſt.*

INCULCARE, III. 96. *ſuſtinent quidem, ſed ut inculcent* pedibus, proterant ac ludibrio habeant uxores ſuas vid. *arcanum.*

INCUMBERE, V. 201. *quem* (mundum) *incumbimus*, i. e. in quo vivimus, IV. 134. *et in ſuo ſanguine ſqualentia corpora patientiſſimis oculis deſuper incumbat*, V. 36. *at in deos veſtros per omnia membra validius incumbunt aſciae et runcinae.*

INCURSARE, IV. 373. *nec enim intereſt, nuptam alienam an viduam quis incurſet.*

INCURSIO, IV. 426. *quod ſint quaedam delicta quotidianae incurſionis.*

INCURSUS, III. 382. *et tamen ne mihi vacet incurſus nominis ad eundem Chriſtum* cet. Ne elabi ſinam occaſionem argumentandi ex nomine Adam. Incurſum dicit argumentationis impetum, IV. 349. *dum incurſum quaeſtionis excutio* i. e. impetum.

INDICARE, I. 34. *quo denique initiantur et indicantur in hanc haereſin*, i. e. inſcribuntur et quaſi in indicem ſui ordinis referuntur.

INDICIUM, V. 2. *ſi denique, quod proxime accidit, domeſticis indiciis* legendum *domeſticis iudiciis.* Domeſtica autem iudicia ſunt opiniones praeconceptae.

INDIGENA, V. 73. *ſed Romae poſtea cum indigenis ſuis.* Indigenae non ad Romanos, ſed ad Sterculium referendi ſunt. Sunt enim indigenae illi, qui una cum Sterculio vernaculi et proprii Romanorum dii, ut Mutunus, Tutunus et ſimiles.

INDIGITARE, II. 422. *precem indigitant*, i. e. precantur precem myſticam, quae dici in publico non poſſit. Nam indigitare imprecari exponit Feſtus, iisque orationem arcanam, neque in vulgus manatura.

INDIGNATIVUM, IV. 240. *indignativum quod appellant θυμικον et concupiſcentivum quod vocant ἐπιθυμητικον.*

INDISCRETUS, V. 95. *omnia indiscreta ſunt apud nos praeter uxores.*

INDIVIDUUS, II. 199. *habentem in ſe individuas ſuas* ſc. comites, rationem et ſophiam.

INDUBITATUS, II. 175. *indubitatum interitum Iren. κατ' ἀναγκην ἀπολλυσθαι λεγεται.*

INDUCERE, II. 20. *induxerim* i. e. deleverim, ſuſtulerim et ab ea adducenda abstinuerim, I. 171. *etiam fidem iſtam Apoſtoli induxerunt*, i. e. deleverunt evangelii promulgatione, III. 178. *poſſumus iam conſultationem tuam inducere*, i. e. tollere dubium conſultationis tuae. Exponit autem ſeipſum, cum addit: *et determinare*, IV. 250. *proinde enim viam ſternunt poſtea inducendi eius*, i. e. delendi, oblitterandi, * II. 31, *neque ethnicos inducere potuiſſent*, i. e. adducere, impellere ad credendum.

INDUERE, II. 27. *qui ab Apoſtolis fidem induerant.* Inn. ſuſpicatur *inbuerant*, III. 141. *ſic duas Graeciae litteras ſummam et ultimam ſibi induit dominus.* Sic Tacitus: *etiam adverſus nos hoſtilia induerat*, item *magnum animum induiſſe*, III. 171. *igitur conſultationi tuae ordinem quoque induimus*, IV. 315. *qui baptiſma eius induerit*, III. 316. *quid veſtiris a nudo ſi Chriſtum induiſti*, III. 189. *Chriſtum indutus es ſiquidem in Chriſtum tinctus es.*

INEMERIBILIS, III. 243. *non quia et ſubſtantiae ipſi inemeribile ſit*, i. e. quod caro non poſſit attingere aut conſequi; nam mereri eſt conſequi.

INESSE, IV. 216. *capit itaque et facturam dici generari, pro ineſſe poni.* Verbum *ineſſe* ex propria compoſitionis forma non ſolum ſignificat eſſe in aliquo, verum etiam generari et produci in eſſe, *προβαλλεσθαι εἰς το εἰναι.*

INEXPERIENTIA, IV. 254.

INEXTRICABILIS, IV. 182. *inextricabile impactis nauſtragium eſt.* Graecis ναυαγιον ἀφυκτον quod vitari non poteſt. Qui in ſcopulos impingunt, navemque frangunt, ſeſe extricare ſive expedire a periculo non

non possunt. Virgil. de Labyrintho: *inextricabilis error.*

INFAECARE, IV. 322. *et concretione carnis infaecat.*

INFAMARE, V. 64. *etiam defunctorum infamant animas.* Infamare animas defunctorum est, quando fortium et praestantium virorum umbrae ad libitum impurissimae venificae excitantur, vel excitari simulantur, cum nihil sint, nisi merae nugae et fallaciae, II. 422. *et licet cultu et ornatu moeroris munus infament*, I. 341. *ne patientiam eius infamaretis*, IV. 202. *sic et circa maiestatem imperatoris infamamur*, IV. 346. *sic itaque et circa voluptates spectaculorum infamata conditio est*, IV. 360. *At enim Christianus nec ianuam suam laureis infamabit.*

INFANS, II. 145. *infantes testimonium Christi sanguine litaverunt.* Infantes sive aetate, sive simplicitate fidei et morum. Priorem interpretationem tenent, qui de infanticidio Herodis haec dici putant, ex Matth. II., posteriorem, qui de apostolis et discipulis martyribusque Christi, qui non aetate infantes, sed fidei et vitae instituto, ex Matth. XVIII. atque hoc confirmant sequentia. Nam illa verba, *qui crucem clamant*, non de Iudaeis enunciantur, sed de gloriantibus in cruce Christi, V. 24. *Veni demerge ferrum in infantem nullius inimicum, nullius reum, omnium filium*, I. 289. *et imprudentia infantes.*

INFANTARE, I. 25. *qua suos infantat*, i. e. cibo *pascit infantili.*

INFANTARIUS, V. 128. *perducerentur infantarii et coqui et ipsi canes pronubi.* Trium nempe criminum postulabantur, impietatis, Thyestaearum epularum, et concubitus incesti. Aiebant enim ethnici Christianos, ubi convenissent, mactare solitos infantem, cuius carne manducata, et epoto sanguine foedus inter se inire, ac post convivium cum quibusvis mulieribus promiscue commisceri, adeoque adhibere canes in more esse ad candelabra alligatos, qui offa iniecta candelabra everterent, extinctisque luminibus tunc fieri dicebant foediss imarum illarum commixtionum scelera.

INFANTIA, IV. 251. *et quidem ab infantia et ipsae sua de arboribus*, III. 157. *adeo ut prae illa infantia fidei ignorarent adhuc.*

INFECTUS, non factus, V. 33. *corpus innatum et infectum.*

INFERI, omnis locus aut status mortuorum, IV. 165. *Sic et Lazarus apud inferos in sinu Abrahae refrigerium consecutus.* Ex verbis Christi ad latronem, *hodie mecum eris in paradiso*, et Abrahae de Lazaro ad divitem purpuratum, et Iohannis martyrum animas videntis sub altari, et Pauli ad Thessal. I. cap. 4. veterum plerique in ea sententia fuere, ut crederent, esse apud inferos animarum receptacula piarum et impiarum divini iudicii diem exspectantium. Interea tamen pias quidem pace, quiete, refrigerio gaudere; impias contra carcere, ignibus, gehenna cruciari. Piarum receptacula in recessu quidem subterraneo, sed inferioribus multo impiarum abyssis superstructo. Inter utrumque autem insuperabilis altitudinis chaos obfirmatum. Quum igitur in hac sententia fuerit Tertullianus, nihil est quod hic miremur, et Lazarum et Abrahae sinum apud inferos censeri. Nam et ipse eodem sensu lib. de anima, animam Christi ait egressam de crucifixi corpore ad inferos descendisse, ut compotes sui faceret Patriarchas. Alii vero eadem quoque fide et apud inferos esse paradisum credidere, quo latroni Christus condixit, etenim paradisi vocabulo significari hortum seu pratum, seu quemvis alium amoeni refrigerii locum, ubi Patriarchae, ubi Abraham, ubi Iacob, ubi Lazarus, ubi ille de latrone fidelis, ubi etiam martyrum animae placide quiescant. Ac de martyribus quidem Septimius noster ita sensisse videtur in Scorpiace, cum ait animas eorum sub altari patientiam pascere, et indutas stolam candidam claritatis usurpare. Quasi sedes illa sub altari, ὑποκατω θυσιαστηριου, Ioanni revelata, nomine altaris terram significet, super quam immolata martyrum corpora, veluti super altare iacuerunt, unde ipsorum animae in subterraneas

raneas amoenitates ab angelis ſunt delatae, ubi reſurrectionem ac dei regnum praeſtolantur. Moram vero tantulam, licet complurium annorum, ſanctis minime gravem, aeternae gloriae fiducia ſingulari. Verum tamen Septimium in hac ſententia parum fuiſſe conſtantem, arguunt ea, quae libro de reſurrectione tradidit. Etenim poſteaquam probavit, omnem animam apud inferos ſequeſtrari in diem domini, confeſtim eximit ab ea diſpoſitione martyrum animas, paradiſo, inquit, non inferis deverſuras. Quibus certe verbis paradiſum eſſe apud inferos negat: etſi lib. de anima, ſecundum Irenaei ſententiam, Chriſtum ipſum dixiſſet forma humanae mortis apud inferos functum; eosque ſuperbe nimis cenſere, qui non putarent, animas fidelium inferis dignas. *Servi ſuper dominum*, inquit, *et diſcipuli ſuper magiſtrum, aſpernati ſi forte in Abrahae ſinu exſpectandae reſurrectionis ſolatium capere.* Ex his igitur colligimus, homines adhuc aevo illo valde fuiſſe harum rerum incertos ac dubios. Sequens aetas videre ſibi viſa eſt, quae priores non viderant. Auguſtinum tamen habuit aeque incertum ac dubium. Imo et regulam fidei ſignificationis ambiguo tentavit infernorum ſive inferorum vocabulum; aliis Chriſtum ad inferos deſcendiſſe horrentibus, ut vel paſſionis profeſſione ſepulturam et deſcenſum involverunt: aut qui ſepultum dixiſſent, deſcendiſſe praeterea non dicerent, qui deſcendiſſe hoc pro ſepultura poſitum intelligi vellent. Et ita iam pridem in Orientis eccleſiis fuiſſe teſtatur Ruffinus. Irenaei ſententia habetur in fine libri V. Iuſtini Quaeſtionibus LXXV. et LXXVI. Tertulliani IV. 222. 324. 325. 333. et III. 259. Auguſtini Epiſt. LVII. ad Dardanum, et XCIX. ad Evodium, et lib. VII. de Geneſi ad litt. cap. 32. 33. 34. et Quaeſt. ſuper Geneſ. lib. I. cap. 25.

INFERIAE, ſacrificia, quae diis manibus inferebant, ut ait Feſtus, IV. 124. *mox edicto die inferiarum*, i. e. publice indicto et pronunciato die inferiarum.

INFLABELLARE, II. 173. *ignis inflabellatus eſt.*

IN-

INFLAMMARE, III. 46. *ſic et pretia rebus inflammavit, ut ſe quoque accenderet*, ita et Plinius dixit pretium accendere, lib. XVIII. Hiſt. Nat.

INFULA, III. 161. *deponimus infulas et impares ſumus*, i. e. nos laici, cum ad peraequationem diſciplinae ſacerdotalis provocamur, deponimus perſonam ſacerdotalem, et iam dicimus, alios eſſe laicos, alios ſacerdotes.

INFUSCARE, I. 76. *ſpiritum dei delicto infuſcandi*, του σπιλωσαι, ut in Gloſſario exponitur, i. e. vitiandi labe et corrumpendi, I. 104. *quantitas et qualitas muneris infuſcabit divitem*, III. 228. *tenes ſcripturas, quibus caro infuſcatur*, IV. 215. *ſi qua igitur candidum et purum aërem veritatis infuſcant.*

INGENIUM, res ingenio facta et inventa, εὕρημα, V. 201. *ſtupuere illico Carthaginienſes, ut novum extraneum ingenium*, V. 119. *et inſignia*, i. e. res ingenioſe inventae, III. 2. *ad iniquitatis ingenia*, εὑρηματα, III. 37. *ſine ingeniis decoris*, III. 53. *quia gloria exaltationis ingenium eſt*, IV. 70. *et omne carnificis ingenium in tormentis*, IV. 236. *non enim membra ſunt ſubſtantiae animalis, ſed ingenia*, i. e. vires et efficaciae et operae, ut antea expoſuit, IV. 386. *ſed viderit ingenium extraordinarium.* Extraordinarium hiſtrionis ingenium dicit, quod minime convenit Chriſtiano, quod eſt extra ordinem chriſtianae diſciplinae. Confirmant ſequentia.

INGESTUS, III. 293. *numquid ab immortalitatis ingeſtu*, i. e. ſuperindumento.

INGRATIA, I. 108. *interdum et ex alicuius boni operis ingratia*, IV. 44. *Viderit ergo ingratia hominum.*

INGRATIS, invite, ἀκουσίως, quaſi per vim, V. 13. *aut ingratis neceſſitas obſequii praeferatur veritati*, V. 117. *ingratis experieris conditionis tuae legem*, i. e. velis, nolis, et moriendum et reſurgendum erit tibi, II. 105. *ſuſpiciones ſuas ingratis fulcire conatur*, II. 374. *aut ingratis luminoſus*, i. e. male, maligne, de carcere.

INGRESSUS, IV. 293. *legitima nativitatis forme decimi menſis*

menſis ingreſſus eſt, i. e. quum partus menſem decimum agit in utero.

INGUSTARE, II. 363. *et Latio in hodiernum Iovi media in urbe humanus ſanguis inguſtatur.*

INHABITARI, indui, veſtimento eſſe, V. 208. *quarum pars gentilitus inhabitantur*, * II. 118. *ſed inhabitari*, ad verbum vertit illud Ieſ. XLV. ἀλλα και οἰκεισθαι, ut inhabitarentur.

INHALARE, V. 65. *qui aris inhalantes numen de nidore concipiunt.* Tale vaticinationis exemplum ſacrae hiſtoriae praebent in Bileamo, Num. XXIII. 1. 2. 3. Quin ipſe Apollo negat vaticinari ſe poſſe absque thymiamatibus.

INHONESTAS, II. 338. *omni inhoneſtate proſtratus canebatur*, i. e. deformitate, I. 136.

INHONESTUS, III. 367. *contumeliae inhoneſtam carnem probavere*, i. e. deformem.

INHONOR, III. 180. *ad conteſtandum autem inhonores illum.*

INHONORARE, I. 240. *inhonorabitur vir utique ob ſubſtantiam honorabilis*, i. e. honore ſuo deſtituetur, III. 229. *ut carnis non tamen ſubſtantia ſed actus inhonoretur.*

INHUMANUS, V. 215. *id ex uno circumiectu licet equidem nusquam inhumano.* Latin. legit, *licente quidem nusquam inurbano.*

INIECTIO, II. 19. *ſollicitudinis iniectio*, * II. 6. *quaſi non liceat omnibus male examinatis iniectione alicuius mali impingere per errorem*, eſt graec. ἐπιβολη, I. 39. *niſi ceteris quoque iniectionis eius elidendis locus detur*, II. 92. *ſua iniectione*, εἰσβολη, obiectione ſeu argumento in contrarium contorto, II. 256. *ſed et haec iniectio eorum iam refuſa eſt*, * IV. 287. *illam vero* (Helenam) *iniectionem ſuam primam.* Clarius Iuſtinus: primam quandam mentem ſeu intelligentiam. Iren. mentis conceptionem matrem omnium, per quam initio mente concepit angelos facere et archangelos, * IV. 396. *quoniam non ignoramus iniectiones eius, οὐ γαρ αὐτου τα νοηματα ἀγνοουμεν*, ex 2 Cor. II. 11.

INIICERE, II. 25. *in utroque Chriſtum reprehenſioni iniicientes*, II. 253. *nec pudet illos iniicere*, i. e. ἐνοσιν, II. 287. *qua iniecerat angelos et archangelos condere*

i. e.

i. e. mente conceperat. Exponit ſequens, *huius eam propoſiti compotem.*

ININTERPRETABILIS, II. 163. *hoc ſolo ininterpretabili nomine.*

ININVENTIBILIS, ἀνεξερεύνητος, II. 141. *ininventibilia iudicia eius.*

ININVESTIGABILIS, ἀνεξιχνίαστος, II, 141. *ininveſtigabiles viae eius.*

INIRE, III. 8. *igitur quas non diviſit tacendo, in altera iniit.* Rectius legitur, *igitur quas non diviſit, tacendo inalteravit*, i. e. indidit alteri, coniunxit, confudit, ut iam ambo una eſſent, ac ſeſe mutuo continerent. Ipſe paulo poſt: *a muliere non ſeparavit, et non ſeparando coniunxit ei, a qua non ſeparavit.*

INITIARE, II. 195. *ex his initiata ſunt cetera*, i. e. initium duxerunt.

INLUDIA, III. 239. *nihil aliud ſe, quam inludia animarum ſomniaturum*, i. e. illuſiones manium, in ultionem inimicos ſuos parricidii auctores exagitantium.

INOBAUDIENTIA, obſequium obiectum, I. 254. *qui et inobaudientiam illis exprobrare poſſet.*

INOBSCURABILIS, IV. 216. *muniti et illic divinae determinationis inobſcurabili regula.*

INOFFICIOSUS, cum genitivo, V. 99. *inofficioſa eius*, graeca locutio.

INOLESCERE, IV. 98. *quum cineri et ſacco inoleſcit* i. e. aſſuetudine poenitentiam familiarem ſibi reddit et pene naturalem. Deſumta metaphora ab arboribus, quae inſitae in alias arbores et inoculatae cibo et alimento aſſueſcunt per truncum educto et attracto, V. 99. *omnibus vitiis et criminibus inolevit.*

INORARE, os vel oram inſtruere, III. 239. *coronis quoque potatoris ſui inorabitur.*

INPRAESCIENTIA, I. 74. *nonne tunc magis deceptus ex inpraeſcientia futuri videretur.*

INQUIES, IV. 265. *an ſi deſierit inquies eius.*

INQUIETARE, V. 202. *inquietat* i. e. inquietatur ita ſaepe, turbare, V. 42. *honorem inquietant divinitatis.*

INQUIETATOR, IV. 136. *auriga ille, tot animarum inquietator.*

INQUILINATUS, IV. 296. *toto inquilinatus ſui tempore.*
INRECOGITATIO, i. e. incogitatio, ut Plautus ait, ſive inconſideranția; III. 113. *haec ipſa huius conſilii interiectio, quaſi inrecogitationem exceſſus ſui paſſa.*
INSANIRE, IV. 179. *nam ſi inſanis, iam eſſe confirmas,* i. e. ſi iraſcaris, * III. 83. *et quae Delphis inſaniunt, nubere neſciunt.*
INSCRIBERE, I. 93. *ſed ipſe mundus inſcriptus eſt,* ſcil. hoc teſtimonio. Senſ. Catholica illa et ſumma dei bonitas inſcripta eſt in mundi tabulis, IV. 293. *quum et fato iam inſcribitur* i. e. accenſetur.
INSCRIPTURA, II. 179. *nobis enim inſcriptura huius feminis,* ἐγγραφή, qua inſcripti ſumus ad ſalutem in hoc animali cenſu, ut ante dicebat auctor. Itaque inſcriptura huius ſeminis eſt regula animali ſemini praeſtituta.
INSECUTOR, perſecutor, V. 16. *tales ſemper nobis inſecutores, iniuſti, impii, turpes.*
INSERERE, II. 176. *in quem tanta licentia Ieſum inſeruit.* Valentiniani inſerunt Ieſum illum ex omnium aeonum defloratione conſtantem Sóterem, in animalem Demiurgi Chriſtum, fertilem Chriſtum conſtituentes, et ſemen ſpiritale eodem modo in animale infulciunt.
INSOLESCENS, III. 348. *veterum de die in diem inſoleſcentem,* i. e. protuberantem et more non ſolito prominentem, IV. 276. *tanquam tonſura inſoleſcentis generis humani.*
INSTANTIA, inſtans, perſecutio, IV. 93. *quotiens inſtantia eius deterior facta eſt cauſis ſuis,* IV. 132. *aut inſtantia quaeſtionis,* IV. 331. *inſtantia divinae gratiae victus.*
INSTAURARE, I. 187. *ex Apoſtolicis Lucas et Marcus inſtaurant,* i. e. inſtruunt et parant. Plin. H. N. lib. XXXI. cap. 2. *M. Cicero Academia ſua monumentum ſibi inſtauraverat, ceu vero non et in toto terrarum orbe feciſſet.*
INSTITUERE, II. 49. *neceſſitas inſtituit* ſubaud. *eos.* Eſt enim Tertulliano ellipſis antecedentis frequentiſſima.

INSTITUTIO, V. 47. *inſtitutionibus pravis.* Haverc. vult, ſpectari his verbis a Tertulliano Cebetis tabulam, ubi hae pravae inſtitutiones, quibus homo circumſcribitur i. e. fallitur, ſunt δοξαι, ψευδοπαιδειαι, Poetae, Oratores cet., * II. 95. *horum enim natura habendo inſtitutionem, habere poterit et ceſſationem,* III. 231. *itaque reſtitutionem carnis faciliorem credas, quam inſtitutionem.*

INSTRUCTILIS, IV. 235. *et de ſuo tota eſt non magis inſtructilis aliunde, quam diviſibilis ex ſe.*

INSTRUCTUS, ſplendidus apparatus, et inſtrumentum domeſticum invidioſum, V. 20. *habitu, victu, inſtructu,* IV. 250. *quam dicimus cum omni inſtructu ſuo naſci,* quaſi cum omni inſtructo et inſtrumento, cum omni cenſu, cum omnibus ſuis. Sic enim ſupra. Atque in hunc ſignificatum locutiones iſtas apud Africanos praefertim ſuiſſe indicat Auguſtinus lib. II. Quaeſt. in Exod. Quaeſt. 47. *Graecus,* inquit, *αποσκευην, habet, ubi ſubſtantiam Latinus interpretatus eſt, quod aliquando Cenſum interpretantur noſtri, ſicut nunc inſtructum dicere voluimus.*

INSTRUMENTUM, V. 48. *inſtrumentum litteraturae,* i. e. ſacrae literae, V. 50. *inſtrumentis iſtis* II. 105. *ad originale inſtrumentum Moyſi provocabo,* II. 387. *inſtrumenta imperii loquentur,* I. 34. *nec poterunt negare diſcipuli eius, quod in ſummo inſtrumento habent,* I. 183. *alterum alterius inſtrumenti, vel quod magis in uſu eſt dicere, teſtamenti,* I. 370. *qui omnia Apoſtolatus eius inſtrumenta protulerint,* I. 376. *quam de inſtrumento Actorum,* I. 395. *ſecundum commune inſtrumentum,* i. e. ſecundum eam partem Evangelii Lucae, quam et Marcionitae communiter nobiscum accipiunt, III. 25. *plus inſtrumenti ad balneas deferunt.* Clemens Paedagog. III. 5. *τα τε αργυρωματα μεθ' ων εμπομπευουσιν απειροκαλως εν τοις βαλανειοις προτιθεσασι,* III. 37 *feminis inſtrumentum iſtud muliebris gloriae contulerunt,* i. e. mundum muliebrem, inſtructum, ex libro Enoch, *κοσμια ταις γυναιξιν,* III. 61. *quo ergo pacto pudicitiam ſine inſtrumento eius tractabimus,* i. e. ſine gravitate, nempe inſtructior eſt pu-

pudicitia, quae gravitatem habet comitem, III. 286. *tunc et Apoſtolus per totum pene inſtrumentum*, i. e. per omnes ſuas epiſtolas, IV. 112. *quam de inſtrumentis ethnicarum litterarum*, IV. 187. *quantum inſtrumentum mundo ferat*, nempe aqua.

INSUBDITIVUM, quod non eſt obnoxium paſſionibus et mutationibus, II. 177.

INSULA, II. 151. *inſulam credas*, inſulae, domus magnae, circumquaque via publica cinctae, quae plurimum tabernas inſtitorias et meritoria coenacula habere ſolent.

INSULTATORIUS, I. 420. *a quo verbum inſultatorium de morte, et triumphatorium accepit.*

INSUMERE, II. 110. *ſi tantam curam inſtructionis noſtrae inſumſit ſpiritus ſanctus.*

INTENTATIO, i. q. intentio, V. 107. *adverſus omnium criminum intentationem*, V. 75. *ſatis haec adverſus intentationem laeſae divinitatis*, * IV. 406. *ſi etiam ſequentia illius epiſtolae ad intentationem Apoſtoli extendas.*

INTENTIO, crimen, accuſatio, V. 75. IV. 221. *enormis intentio philoſophiae.*

INTERCALARE, tempus interiicere, ut in ratione faſtorum olim, I. 433. *Niſi ſi creator ideo intercalavit.*

INTERCEDERE, III. 155. *ſed interceſſit mater Sige* i. e. oppoſuit ſe, obſtitit, forenſi phraſi. Iren. κατεσχε δε αὐτον ἡ Σιγη, I. 73. *quod deus non interceſſerit adverſus ea* i. e. non obſtiterit, I. 375. *interceſſiſſe quosdam qui dicerent.*

INTERCIPERE, V. 72. *Imperatoris Marci* (Antonini) *iam intercepti*, i. e. quem, antequam ſciret Cybele mortem eius, interceperat fatum.

INTEREMTRIX, IV. 129. *ipſae illae pudoris ſui interemtrices.*

INTERFECTOR, III. 351. *ſed iam hic reſponde, interfector veritatis*, appellat Marcionem.

INTERIBILIS, II. 128. *ex materia deus nihil interibile feciſſet*, ibid. *ex interibili aeternum.*

INTERIM, interdum, V. 22. *quae prodita interim etiam humanam animadverſionem provocabunt*, V. 201. *fungitur et ipſe mundus interim iſte, quem incumbimus,*

* tandem aliquando, V. 214. *unius interim erroris tui renuntiatorem*, * tamen, V. 50. *et ſacra unius interim prophetae*, II. 155. *interim in tricenario*, i. e. quantacunque ſint iſtorum privilegia numerorum in tricenario cet., * IV. 346. *agnoſcant interim naturae auctoritatem* i. e. iam nunc, II. 5. *interim et ſemper* i. e. interdum.

INTERPELLATIO, III. 206. *et nunc ex eadem cauſa interpellatio ſanguinis*, haemorrhagia fortaſſe, ex qua Scapula tum laborabat.

INTERPRETARI, paſſive, II. 105. *quod in materiam interpretari poſſit*, II. 315. *interpretatur enim ſpiritaliter ſic*, IV. 206. *nec incongruenter ad figuram interpretabitur*; * III. 30. *hoc nos interdum diabolo interpretamur* i. e. attribuimus, *acceptum ferimus*, IV. 355. *transgreſſioni interpretanda*, i. e. quae pro transgreſſione iudicari et haberi debeat.

INTERPRETATIO, II. 12. *certare cum interpretationis gubernaculo*, i. e. cum ratione; cum diſciplina rationis, quae omnem interpretationem gubernare debet, et in ea ſemper regnare.

INTERPRETATOR, III. 145. *idem Apoſtolus edocet interpretator utriusque teſtamenti.*

INTERSTES, limes, I. 323. *et coeperunt nova interſtite Iohanne.*

INTERVENIRE, IV. 95. *aut admonitionibus domini intervenit uſus.* Rhenan. *intervenimus.* Intervenimus erroribus noſtris aut Mali inſidiis, cum nos illis opponimus, non conſentiendo, ſed evitando potius. Sic olim tribunus ſenatus conſultis intercedebat. At admonitionibus domini intervenimus, cum eis obſequimur.

INTERULA, eſt tunica, quae ſub pallio geſtabatur, V. 215.

INTIMARE, III. 41. *nullus clavus argentum intimat tabulis*, intromittit, inteſtino opere infigit inſeritque intus, III. 287. *ſenſibus utique intimandum dominum ſignificavit.*

INTINCTIO, IV. 43. *praeire intinctionem poenitentiae teſte*, i. e. baptiſmum, IV. 99. *ad occaſionem ſe-*

eundae intinctionis i. e. martyrii, IV. 52. *praesumtio intinctionis importat*, i. e. fiducia veniae per baptismum impetrandae.

INVENIRE, II. 16. *quaerenti invenietur*, i. e. quaerenti aderit, quod quaerit, graeca phrasi.

INVENTUS, inventio, εὕρημα forma Tertullianea, IV. 211. *testimonium est veritatis inventus ipsius.*

INVESTIS, qui veste non indutus est; V. 206. *nudus certe et investis figulo suo constitit.* * III. 18. *etiam nondum viri, masculi investis*, i. e. ἄρρενος ἀΦθόρου, qui in veste, i. e. in castitate et pudicitia adhuc est, ut interpretatur Nonius, III. 24. *et pater familiae, licet investis*, IV. 328. *puta nunc puer investis.*

INVIDIA, V. 100. *invidia coelum tundimus*, exponitur ἀτενισμος ab invidendo, quod est valde videre, et contenta oculorum acie intueri in aliquid vehementissime. Ita Iunius; aliter Rigaltus ad IV. 7. *clamant ad dominum invidia animae martyrum* i. e. clamando invidiam faciunt, sanguine per tot cruciatus fuso invidiam obiiciunt deo. Tam sunt obnixae et efficaces martyrum voces, ut ab deo vel invito sanguinis ob ipsius nomen fusi vindictam, extorquere valeant: adeoque ipsum, nisi petentibus annuat, invidia crudelitatis et immisericordiae onerare videantur, III. 189. *malo invidiam ei facere per voluntatem ipsius pereundo, quam bilem per meam evadendo.*

INVISIBILIS, II. 118. *invisibilis* (terra) *ut adhuc aquis tanquam munimento genitalis humoris obducta.*

INUNITUS, II. 178. *et tamen inunitam in Adam.* Iren. τὴν ἐν ἑνὶ τῷ Ἀδαμ συσσασαν.

INVOCARE, I. 250. *quoniam remissio domini dei tui invocata est*, ἐπικεκλημένη publica voce promulgata.

INVOLUNTAS, V. 106. *ex involuntate vel necessitate delinquenti* i. e. dum praetexitur peccatum involuntarium, et ad quod vi et necessitate sunt coacti.

IRE, I. 59. *gratus esses, o dee haeretice, si isses in dispositionem creatoris*, i. e. si obstitisses, non enim Marcion natus fuisses.

IRRECUPERABILIS, IV. 403. *immunditia irrecupera-*

bi-

bili, i. e. unde recuperari nihil poteſt, immunditiam ſcilicet arte nulla curabilem. Sic infra, ubi de leprae immunditia ſanabili, *recuperationem et reformationem* dixit.

IRROGARE, IV. 176. *per illas et poenae ad impios paratae irrogantur.* Mendoſe. Veriſſima lectio eſt vulgata, quam tuetur etiam codex Agobardi: *per illas et poenae ad impios paratae ignorantur.* Ait Tertullianus, per iniquam ſecularium poteſtatem adverſus Chriſtianos ſaevitiam fieri, quo minus religio chriſtiana proficiat, ac per hoc ignorari, quae ſint a deo poenae adverſus impios paratae. Itaque omnes huius ſeculi poteſtates et dignitates non ſolum alienas, verum et inimicas dei eſſe, adeoque Chriſtianis dei cultoribus minime ambiendas aut ſuscipiendas.

IRRUERE, IV. 278. *Aethalides autem et Hermotimus fabam quoque in pabulis communibus irruerat* i. e. intulerat, iniecerat, nam et *ruere* agentis eſt, ait Servius in Georg. II.

ISCLA, II. 155. *in iſclis Carthaginienſibus* vocabulum Carthaginienſe. Syris iſcola. Latin. ſchola.

ISTER, Danubius, I. 3. *Iſtro fallacior*, quia nautas profunditate, rapiditate et cautium ſcopulorumque intervenientium frequentia plurima fallit.

ITERARE, IV. 404. *cum ad Corinthios eiusdem Apoſtoli litterae iterant*, IV. 291. *animae in aliud corpus iteratae.*

IUDICARE, V. 14. *inedia de ſemetipſo iudicarit*, i. e. inedia mortem ſibi conſcivit. V. 40. *fulmine iudicatum* i. e. punitum.

IUDICATO, certo iudicio, IV. 50. *et iudicato pronuntiaſſe eum meliorem.*

IUDICIUM, V. 2. *domeſticum iudicium* eſt opinio praeconcepta.

IUPITER, V. 26. *Iupiter quidam*, intelligitur Latiaris, II. 418. *apud Iovem hodiernum de Pythagora haereticum*, i. e. Encratitarum deum, auctoremque primum. vid. Epiphan. lib. II.

IURIDICINA, tempus, quo quis ius dicit, V. 208. eſt praetura.
IURULENTIA, V. 25. *quo ſanguinis iurulentiam colligas.*
IUSTITIA, V. 99. *quadrata iuſtitia* i. e. συμμετρια. alii legunt: *atque quadratae inſtita.* Inſtita faſciola erat tenuiſſima, qua veſtes ſubſuebantur, ornatus cauſſa, erant enim ſegmenta pretioſioris panni. Reliqua apud alios ita leguntur: *In viris autem pallii extrinſecus habitus* cet. II. 136. *iuſtitia mutationis* i. e. iuſta mutatio, III. 333. *habilitatis et dignitatis iuſtitia defixit crementa unguium.*
IUVARE, V. 199. *cum ita vocat ac iuvat*, i. e. dum ita libet et licet.
IUVENESCERE, III. 318. *iam ſenuit, ex quo iuvenuit.*
IUXTA, IV. 211. *aliquando philoſophos iuxta noſtra ſenſiſſe*, i. e. peraeque in nonnullis rebus, IV. 373. *non prius apud eccleſiam profeſſae iuxta moechiam et fornicationem iudicari periclitantur*, IV. 425. *iuxta eſt igitur, ut excidiſſe ſibi dicamus Ioannem.*
Ἰχθυς, IV. 184. *ſed nos piſciculi ſecundum ἰχθυν noſtrum Ieſum Chriſtum in aqua naſcimur.* ἰχθυς nomen ακροκωλιον (ut ait Iunius) ex Sibillinis verſibus, in hunc modum I. ιησους, χ. χριστος, θ. θεος, υ. υἱος, σ. σωτηρ.

L.

LABARE, IV. 388. *quis labat de valetudine.*
LABERIUS, poeta antiquiſſimus, qui ſuis in carminibus verba petulanter finxit. Sueton. Iul. cap. XXXIX. Gell. N. A. lib. XVI. cap. 7.
LABORARE, I. 121. *decet veritatem totis viribus uti ſuis, non ut laborantem.* Laborat virtus, cum aut falſitate opprimitur, aut veri ſpecie obducitur. Contingit etiam non raro, ut vera dicere periculoſum ſit, propter violentiam et impotentiam quorundam.
LACINIOSUS, I. 184. *et a legis lacinioſis operibus expeditum*, i. e. multiplicibus et quae homines occupa-

pationibus distinebant, ſicut impedit greſſum veſtis lacinioſa, I. 310. *expediti eſſe ab impedimentis lacinioſae vitae et implicitae*, III. 9. *quoniam ſermo lacinioſus* i. e. diffuſus, III. 61. *lacinioſis pomparum et delitiarum ineptiis occupare*, i. e. variis et redundantibus.

LACRYMA, vocatur omnis humor ab arboribus diſtillans. Plin. Hiſt. Nat. XII. 14. V. 81. *arabicae arboris lacrymas* i. e. grana thuris.

LACUNARIA, opera tabulata, V. 69. *alius lacunaria numeret.* Pertinet ad gentiles, apud quos deaurata erant templorum laquearia. vid. Lipſ. lib. III. de magn. Rom. cap. 5. Meurſ. de luxu cap. VII. et Rycq. de Capitolio pag. 200. In hos repercutit id quod Chriſtianis et Iudaeis obiiciebant nubes numerare. Ipſi enim illi ſacrificantes in Capitolio manibus non tantum ſurſum levatis, ſed et pedum digitis inſiſtentes arrecti ſtabant, quaſi lacunaria numerarent.

LAESURA, IV. 87. *laeſuras quoque earum computandas non eſſe* i. e. detrimenta ſive dispendia, cum aliquid de re familiari amittitur.

LAMIUS, II. 146. *Lamiae turres, et pectines ſolis.* Fabellae pueriles apud Carthaginem tempore Tertulliani, quibus parvulos ſuos a clamoribus continebant nutrices.

LANA, ἔριον ſive ὠάριον fuit villoſum ſive denſum ἐπίθεμα, quo molliores cerebri partem obtegebant, cetera nudae, III. 32. *mitris enim et lanis quaedam non velant caput.*

LANCEA, IV. 383. *ſed totius ſolis lancea opus eſt*, i. e. radio.

LANCEARE, lancea transfodere ac occidere, II. 303. *qui ante norint lanceare quam lancinari*, de infantibus ponticis, I. 147.

LANCINARE, discerpere, ſecare in fruſta, I. 3. *Prometheus, deus omnipotens blasphemiis lancinatur* alii *laciniatur* i. e. quaſi laciniatim distrahitur ac vellicatur, II. 303. *qui ante norint lanceare quam lan-*

lancinari, infantes dentitione exasperati, mammas inter sugendum lancinant, I. 147. III. 227. *ipsisque stramentis lancinata.*

LANIARE, V. 8. *laniari iubere sacrilegum* subaud. tormentis. Verba prior a forte ita interpungenda sunt: *sic enim soletis; dicere homicidae, nega*, i. e. vos estis auctores, ut negent.

LANICUTIS, laniger, εἰροπόκος, V. 200.

LANIUS, III. 199. *inter tabernarios et lanios.* Rigaltio mendosum videtur, quod hic lanii separatim notantur, quoniam hi in matricula tabernariorum censebantur. Rhenan. et Iun. testantur, in exemplaribus antiquis scriptum fuisse *ianeos*, quod Iunius interpretatur de ianitoribus mercenariis, et laudat Festum: Rhenan. de ganeonibus, quasi ganeos dixerit Septimius pro ganeonibus. Verumtamen quum illius aevi Christianos tantum a sanguine cruore abhorruisse sciamus, ut etiam a botulis et ceteris huiusmodi eduliis studiosissime abstinerent, facile mihi persuaderi patiar, Tertullianum hoc loco lanios a generali tabernariorum appellatione exemisse, quo magis negotii, de quo agitur, foeditatem extolleret.

LANOSITAS, V. 207. *quo muscosae lanositatis plautiores conchae comant.*

LANX, V. 216. *item qua lances centenarii ponderis Sulla molitur*, lances erant vasa escaria, facta ex centenis liberis argenti. Plin. H. N. lib. XXXIII. cap. 11.

LAPIDOSITAS, III. 42. *sicut et in piscium cerebris lapidositas quaedam est.*

LARGITER, V. 89. *largiter ultionis* hellenismus. largam ultionem.

LARISSAEUS, *heros*, Achilles, V. 209.

LATERCULUM, est libri nomen, in quo dignitatem omnium tam militarium quam civilium cognitio continebatur, hic erat penes primicerium Notariorum. Vide et Pancirol. in notit. dignit. Imp. cap. 92. II. 179. *ex earum ergo latercul-*

LATERE, I. 4. *ne cui lateat.* Hellenism. III. 369. *dum id fit, cui latebat.*

LATERENSIS, I. 366. *tot fere laterensibus uti solebat*, i. e. honorariis comitibus et amicis honoris causa prosequentibus, qui item a latere in civili iure appellantur. Alii sunt *laterones*, δορυφόροι, ex officio ministratorio sequentes et tegentes latera principum virorum, non autem officio, ut illi, honorario.

LATRINAE, V. 213. *latrinarum antistes*, quae Cloacinae deae praeest, II. 398. *praemeditatorium efficitur latrinarum.* Hoc etiam imitatus est Hieronymus. Quale, inquit, ieiunium est, aut qualis refactio post ieiunium: pridianis epulis distendimur, et guttur nostrum meditatorium, seu potius praemeditatorium efficitur latrinarum. Qui etiam allegat scripturas hic citatas Exod. XXXI. et Deuter. XXXII. et VIII. Item Iesai. VI. excepto quod ibi etiam legi debeat, *Deum*, quod graece sit θεὸν, et quod auctor sua utatur phrasi *salvificatore*, pro salutari.

LATUS, V. 202. *Italiae latus*, magna Graecia, *III. 215. *quia et hoc latere unio divinitatis defendetur*, metoph. sumta a re militari, I. 327. *habes etiam nuptiarum, quoque latere velis, prospectorem*, i. e. quamcunque in partem te vertas, II. 413. *quo itaque putas laterum confirmatum apud nos spiritum*, i. e. utra parte argumenti, qua ratione, quam in partem. Utitur verbo *confirmatum*, ut ad latus tectum, in exercitu vel gladiatore referatur.

LAUREOLUS, II. 164. *quia nullum Catulli laureolum fuerit exercitata*, λαυρεόλον ἀσκηθεῖσα, Hellenism. Catullus mimographus mimos duos composuit, Phasma et Laureolum. In hoc Laureolo iudex in crucem agebatur coram frequenti populo. Verum Domitianus reum quendam crimine capitali postulatum damnatumque iudicio serio penitus in crucem agi voluit, atque ibi ab arsa dilaniari. Sueton. Calig. cap. 57. Ioseph. antiq. Iud. lib. XIX.

LECTIO, ſcriptura, V. 63. *et nunc lectionibus reſonantibus carpunt*, i. e. ex eorum ſcriptis, quae adhuc quotidie loquuntur, II. 269. *et lectionibus ſtilo quaeſtiones retractatus terminare*, i. e. placuit lectionibus terminare quaeſtiones retractatas ſtilo ſive hac ſcriptione mea, quum disputationibus illis quaeſtiones ſermone ultro citroque tractatae non potuerint nec adhuc poſſent terminari.

LEGATORIUS, IV. 115. *inter quos etiam privatorum memoriis legatoriae editiones parentant*, i. e. munera et ludi editi ab haeredibus aut legatariis, quibus teſtator de ſuis bonis ad editionem ludorum aliquid teſtamento legaverat.

LEMNISCUS, IV. 210. *ſi et in carcere lemniſcatas Anyti et Melyti palmas geſtiens infringere*, lemniſcata palma proprie eſt, in qua maioris honoris cauſa lemniſci ſunt. Nam lemniſci ſunt vittae, quae ſunt in honoribus deorum uſitatae, vid. Auſon. ep. 20. In Decreto Berenices urbis Africae eſt στεφανος ἐλαϊνος καὶ λημνισκος, maioris honoris cauſa coronae additus, ap. Maffeum Antiquit. Gallic. p. 7.

LENO, IV. 17. *et crinium lenonem operoſitatem*, ſic IV. 2. *ſuperducto evangelio expunctore totius retro vetuſtatis*, V. 214. *ſacerdos ſuggeſtus*, IV. 190. *purgatrice aquâ ſe purgabat*, IV. 295. *pro dominatricibus poteſtatibus*. Ut adeo vix opus ſit coniectura *lenoninam operoſitatem*.

LENOCINATOR, I. 42. *gratiae lenocinatorem*.

LENOCINIUM, II. 116. *ſine ullo lenocinio pronuntiationis*, IV. 103. *aut lenociniis negotiantes uxorem poteſtatibus ſubilcit*, phraſis eſt iureconſultorum. Nam teſte Ulpiano, de iis qui notantur infamia, Cap. I. athletas, lenocinium facit qui quaeſtuaria mancipia habuerit, ſed et qui in liberis (adde ex auctoris ſententia uxorem) hunc quaeſtum exercet.

LEO, IV. 338. *novi et paſtores eorum in pace leones in praelio cervos*. Proverbialis locutio in eos, qui praepoſtere ſe gerunt: ubi res poſtulat audaciam

am et virtutem, ibi timidi; feroces, ubi nihil ferocitate opus. Livius: In otio tumultuosi, in bello segnes. Synesius: ἐν μεν εἰρηνῃ θρασεις, ἐν δε πολεμῳ δειλοι.

LEX, II. 181. *leges quoque Iulias intervenire, sicut et Cainam.* Iun. legit *Caniam*, sive *Canuleiam*. Lex Iulia agebat de maritandis ordinibus, et coelibem esse quemquam non patiebatur cet. Lex Canuleia, de maritandis ordinibus, ut plebeii cum patriciis possent connubia iungere promiscue, ut tradit Livius principio lib. IV. Hac lege autem fuit opus, ut inferiores, qui sub pleromate, connubio cum superioribus intro pleroma iungi possent, III. 168. *aliud est, si et apud Christum legibus Iuliis agi credunt* vid. *solidum*, I. 129. *scilicet nauclero illi non quidem Rhodia lex, sed Pontica caverat.* Cavebatur Rhodia lege, ne cui in iactu plus fraudis cuiquam esset, quam prout aequalitas Geometrica (ita vocant) latura esset, nec quisquam erraret in victoris ullius incommodum. Scilicet, inquit auctor, Pontica lege aliqua, unde nobis prodiit Marcion, itidem fuerit prospectum, ne Iudaeis in Christum suum errare liceret.

LIARE, IV. 155. *et cisternam liare*, λειαινειν accurate expolire, ne qua effundi aqua possit, vid. Plin. H. N. lib. XXXVI. cap. 23.

LIBENS, placens, gratus, qui libeat spectantibus, I. 2. *sol nunquam libens* melius tamen forte: sol haud libenter adspicit hanc regionem.

LIBENTER, II. 387. *et solummodo columbae libenter errantes* i. e. incauta simplicitate aberrantes et avolantes a dominicis aedibus.

LIBERALITAS, IV. 337. *liberalitas praestantissimorum imperatorum* i. e. liberale donativum militibus indulserunt imperatores L. Septimius Severus pater et M. Aurelius Antoninus Caracalla filius, ut Rhenan. observavit.

LIBERTAS, III. 19. *ut honorem sanctitatis in libertate capitis ostendat*, libertatem capitis dicit, quam pau-

paulo ante *velaminis veniam* i. e. non habendi velamen in capite.

LIBIDO, ſtudia, appetitus, II. 18. *et omnem libidinem curioſitatis effundas*, II. 130. *aut libidines eorum*, III. 348. *totum incertum libidinibus faſtidii et gulae* i. e. appetitionibus aut voluntariis motibus faſtidii aut appetentiae, quibus gravidae plerumque infeſtantur.

LIBIDINOSUS, V. 112. *gloriae libidinoſi*, III. 26. *ut gloriae libidinoſum*, quod fit ob libidinem et cupiditatem gloriae.

LIBRARE, libramento impellere, V. 200. *nemini librātum* i. e. a nemine librātum, II. 136. *ex vi librato impetu ferebatur.*

LIBRATOR, II. 124. de ſpiritu, qui ſuper aquas ferebatur.

LIBRIPENS, I. 71. *quaſi libripens emancipati a deo boni.* Libripens, proprie qui aurum appendit, hic in emancipationibus plurimum adhibebatur, et in manumiſſionibus ſacrorum cauſa. De emancipatione auctor agit non perſonae, ſed boni, quod deus per emancipationem (non per coemtionem aut hominis dignitatem ullam in hominem transtulit. Bonum ergo deus homini dedit et emancipavit, i. e. de manu ſua in manum hominis transportavit. Quemadmodum autem quadam fictione et repraeſentatione iuris libripens interveniebat in emancipationibus, qui rem ab emancipante expenſam appenderet emancipato, ita inquit auctor fictione iuris a deo adſcripta eſt homini libertas arbitrii, quaſi libripendens quidam, qui bonum a deo acceptum in hominem transportaret traderetque, ut dominus eſſet homo boni ſui a deo erogati.

LICENTIA, III. 154. *habet ſecum animi licentiam*, ἐξουσίαν, poteſtatem, III. 195. *ſi tributo licentiam ſectae compenſaremus*, IV. 212. *nihil divinae licentiae ſervat*, nimirum poteſtatis, ut exemplis ex Arnobio lib. I. et II. adv. gentes Latinius confirmavit.

LICĒRE, II. 130. *ſed de motu et alibi licebit* pro liquebit,

bit, 358. *etiam Africae licuit*, III. 381. *quamquam licuit iam et de nomine hominis*, IV. 253. *ita et animam licebit semine uniformem* i. e. liquebit.

LICITE, II. 79. *pingit licite* i. e. licenter seu licentiose, contra quam deus pictoriam artem circumscripsit, vetans, ne ea pingantur, quae adorari possint, aut imago dei statuatur: sic legem dei *in artem contemnit.*

LIGNARIUS, II. 317. *ne forte lignarium aliquem regem significari putetis*, I. 163. *nisi forte lignarium aliquem regem significari Iudaeorum.*

LIGNUM, III. 99. *caro in ligno*, i. e. in lignea compede. Sic in Act. Apost. XVI. τους ποδας αὐτων ἠσφαλισατο εἰς το ξυλον, quod vulgata versio reddit: pedes eorum strinxit ligno.

LIMAX, cochlea terrestris, a limo, quod in eo generetur et nutriatur, auctore Varrone et Festo, IV. 229. *et spumante reptatu quod limaces.*

LIMEN, III. 149. *ecce statim quasi in limine duae nobis antistites christianae sanctitatis occurrunt*, i. e. in ipso operis disputationisque congressu sese offerunt, II. 146. *de limine offendere est*, locutio proverb. de iis qui initio rei, quam agendam susceperunt, peccant.

LIMES, V. 118. *cum ergo finis et limes medius* cet. sens. quum ergo constitutum tempus et terminus ille extremus, qui inter temperalem et perpetuam aetatem est, aderit. Rigalt. putat, *limitem medium* vocari a Tertull. spatium annorum mille, II. 149. *mihi autem cum Archetypis erit limes principalium magistrorum*, i. e. repagula et cancelli huius meae disputationis hi futuri sunt, ut cum authenticis principum haereticorum scriptis congrediar.

LINEA, II. 83. *propter non intelligentes, quorum Hermogenes extrema linea est*, i. e. summus ἀνοητων, metaphora sumta a pictorio opere, II. 132. *cuius linea extrema est*, II. 133. *et hic a lineis tuis excidisti* i. e. contra te ipsum disputas, sive ab instituto et proposito aberrasti, II. 172. *Horo signante li-*

lineam extremam, II. 229. *Deus universitatis extrema linea est*, II. 272. *et summam quaestionis ipsius certis lineis determinemus*, I. 14. *his interim lineis eam clusimus*, metaphora a ludis sumta, I. 48. *his lineis deduximus*, i. e. hac ratione et via docuimus, III. 381. *ad unam iam lineam congressionem dirigamus*, i. e. in re una insistamus, eamque allatis utrimque rationibus disputemus, IV. 225. *sed nos corporales quoque illi* (animae) *inscribimus lineam*, IV. 268. *in nostras iam lineas gradum colligam*, IV. 340. *quamdiu per hanc lineam serram reciprocabimus*, proverbialis locutio de inutili et vano labore. Metaphora sumta a sectoribus lignorum, qui sic ducunt serram, ut aut non dimittant, aut in eadem tantum linea perseverent: nihil agent, vel certe non multum agent.

LINIAMENTUM, III. 233. *talia interim virium divinarum liniamenta*, III. 311. *secundum liniamenta Christi incedentes in sanctitate* cet. imitantes conversationem, quam Christus gessit in carne. Sic adv. Marc. lib. II. lineas dei habere dicitur, qua immortalis, qua libera et sui arbitrii, quae praescia plerumque, capax intellectus et scientiae.

LINUM, III. 46. *uno lino decies sestertium inseritur*. Uniones intelligit, quibus pertusis in linea utuntur feminae. Lineam margaritorum dixit Scaevola lib. XXVI. ad L. Falcid. De unionibus in linea lex est Ulpiani 27. ad L. Aquil.

LITARE, IV. 93. *quem autem honorem litabimus domino deo*.

LITTERATURA, V. 111. *adhuc enim mihi proficit antiquitas praestructa divinae litteraturae*, V. 48. *instrumentum litteraturae*.

LOCALIS, III. 204. *et deprecemur interim localem esse*, i. e. ad singulum aliquem locum pertinere, opponitur *universali*.

LOCARE, IV. 73. *quot otiosos affectatio armorum ad gladium locat*, de iis qui affectatione quasi domina et magistra locantur ad operas gladiatorias, cum

cum a nemine cogi possint; itaque non opus est Iunii coniectura *vocant.*

LOCULUS, III. 46. *brevissimis loculis patrimonium grande profertur.* Loculi non sunt thecae et repositoria, quibus conditus asservatur mundus ille muliebris, sed loculamenta sunt in muliebri habitu, palae, fundae, et si quid est eiusmodi, in quo pretiosae illae res proferuntur, i. e. feruntur palam ab omnibus spectandae ambitiosa ostentatione.

LOCUS, V. 212. *tunc locorum* i. e. tum temporum, V. 82. *in aliquo loco casus invenimur*, i. e. aliquis casus nos ferire potest, III. 172. *locum dabimus* i. e. alibi erit dicendi locus.

LOCUSTA, I. 30. *bonitate sua et omnibus locustis anteponenda.* Iun. ex coniectura, *omnibus Locutii anteponenda.* Respicere enim ait Tertullian. ad fabulam Aii Locutii illius dei, qui Romanis consuluisse dicitur, monuisseque ut providerent, ne a Gallis Roma caperetur. De Aio Locutio Cic. lib. I. et II. de divinat. Liv. lib. V. Gell. N. A. lib. XVI. cap. 17.

Λογος, V. 55. *apud vestros quoque sapientes* λογον *id est sermonem atque rationem constat artificem videri universitatis.* Praeter, quos nominat, Plutarchus, Numerius, Plotinus et ipse Plato. Theodoret. Plotini verbis: οὑτω δη ἐξ ἑνος νου και του ἀπ' αὐτου λογου, ἀνεςη τοδε το παν και διεςη. Et Numerii de Platone dictum exstat apud Hesychium Illustr. Milesi. qui hac nota illum perstrinxit, ὡς ἐκ των Μωσαικων βιβλιων τα περι θεου και κοσμου ἀποσυλησασαν, quare ab eodem vocatus fuit Moses Atticissans. Τι γαρ ἐςιν Πλατων, ἡ Μωσης ἀττικιζων, V. 57. λογος *dei, id est verbum illud primordiale primogenitum*, II. 197. *hanc* (rationem) *Graeci* λογον *dicunt, quo vocabulo etiam sermonem appellamus.*

LONGINQUARE, IV. 374. *nihil secundum longinquat a primo.*

LUCAR, II. 364. *contumeliosa caede truncatur in puellae*

lae ſalticae lucar. Lucar erat merces ſaltatorum et hiſtrionum. Plutarch. vertit τὸ τελουμενον εις τας θεας. Chariſ. et Gloſſar. θεατρικον, itemque μισθος ἀπο φασκου. Ex eo lucare dabatur pecunia in ſumtus et impenſas ſcenicas, unde θεατρικον vertunt Grammatici, quibus impenſis modum factum fuiſſe, et lucar hiſtrionum coercitum temporibus Tiberianis refert Tacit. Annal. I.

LUCERNATUS, III. 97. *et procedit de ianua laureata et lucernata.* Antiquitus in omni publica privataque laetitia mos erat, ianuam ornari lauris et lucernis. Eiusmodi lucernae penſiles erant, ſuſpendebanturque catenulis ad aedium ianuas aut feneſtras accenſae, vid. Apolog. cap. 35.

LUCIFUGUS, II. 146. *lucifuga beſtia* de ſerpente.

LUDERE, V. 206. *de corio ſuo ludere.* Proverb. de iis hominibus, qui ad omnia commodiſſime aptiſſimeque ſe habent, vid. *corium.*

LUDUM, IV. 89. *cum denique ludo et caſtris ſeſe locant,* ludum gladiatorium intelligit.

LUMEN, V. 199. *luminis concilio* vid. *concilium.*

LUNENSES, II. 184. Vetus Hetruſcorum oppidum ſignificat, a quo marmor Lunenſe, vid. et Plin. H. N. lib. XI. cap. 42.

LUSIO, II. 150. *congreſſionis luſionem deputa lector* i. e. praeluſionem. Alludit ad praeluſiones gladiatorum, quae fiebant rudibus.

LUSIUS, V. 11. *quam luſius* Pamel. legit *qui Lucius.* Cod. Urſini et Scriverii habent *laſcivus.* Havercamp. vult, Tertullianum ſcripſiſſe *puſus* vel forte *puſius*, unde *puſio*, infantulus.

LYMPHATUS, IV. 190. Feſtus. *Lymphae dictae ſunt a nymphis, vulgo autem memoriae proditum eſt, quicunque ſpeciem quandam e fonte id eſt effigiem nymphae viderent, furendi non feciſſe finem, quos Graeci νυμφολήπτους vocant, Latini lymphatos appellant.*

M.

M.

MACELLUM, II. 419. *et si claves macelli tibi tradidit permittens esui omnia*, II. 337. *sed accepisti dentes ad macellum corrodendum.* Quemadmodum Mevius ille Horatianus: *Pernicies et tempestas barathrumque macelli.*

MACHAERA, IV. 402. *exerta acies machaerae spiritalis*, II. 334. *sicut machaerae conditionalis comminatio.*

MACTARE, II. 423. *ille denique idolo gulam suam mactat*, IV. 388. *et rursus ille mactabitur Christus.*

MAGISTERIUM, V. 216. *sapientes, vocas totum quietis magisterium*, IV. 75. *exhibendi fiat magisterium.*

MAGNANIMIS, IV. 97. *dilectio magnanimis est.* Ita vertit Tertullianus Paulinum verbum μακροθυμει. Cyprianus aemulator Tertulliani, sed stili purioris, *Charitas*, inquit *magnanima est.* Idem μακροθυμιαν magnanimitatem reddidit in eleemosyna.

MALE, II. 28. *immo non mihi tam male est*, i. e. non sum furiosus aut mente captus, IV. 251. *contra quibus de aedificio male est.*

MALILOQUIUM, IV. 108. *neque lignum ad maliloquium.*

MALLE, cupere, favere, V. 200. *et Romanis deus maluit.*

MALUS, ὁ πονηρος, III. 56. *christianus a malo illo adiuvabitur*, IV. 172. *sed quoniam ita malus circumdedit seculum idololatria:* IV. 179. *per quem te malus honori idolorum, cet.*

MANARE, IV. 229. *manante impetu*, i. e. labente, fluente, de angue.

MANCEPS, auctor, qui proprie possideat ipse, V. 33. *mancipem quendam divinitatis*, IV. 147. *quod ad idolorum mancipes pertinet*, IV. 121. *Musas et Minervas et Mercurios mancipes habent*, i. e. auctores et praefectos ac curatores summos, qui sibi publice hanc procurationem depoposcerint, quasi redemtores publici.

MANDARE, II. 203. *et quae mandatus est a patre* Hellenismus. ἁ τινα ἐντεταλται pro eo quod est, mandata accepit.

MANDATOR, qui aliquid agendum committit. Mandatorius qui ſuscipit, I. 122. *quem nunquam mandator deſignavit.*

MANDATUS, IV. 195. *mandatu tamen, non et poteſtate.* Sic etiam Sueton. ſed tantum ſexto caſu.

MANDIBULUM, a mandendo. Gloſſar. Φατνωμα, IV. 228. *demonſtra mandibula.*

MANERE, II. 304. *maneant enim orientales illi magi,* i. e. exſpectent, ut Terent. Phorm. *manſurus patrem.* Iun. mavult *mantant* vel manſitant. Mandare autem et manſitare eſt frequenter manere et manendo obſervare, auctore Feſto, I. 149. IV. 90. *manere nos omnis vani et ſupervacui dicti reatum.*

MANTICULARIUS, fur, qui crumenas ſcrutatur. Manticulari eſt, Feſto auctore, furandi gratia manticulas attrectare, V. 105.

MANUS, V. 92. *ut ad deum quaſi manu facta,* i. e. ut apud deum collectis manipulatim copiis, I. 11. *conveniens enim, et quodammodo iniecta manu detinens,* IV. 193. *accommodatis deſuper manibus alio ſpiritu tantae claritatis animare.* Vitruv. *cum pinnae manibus tactae propellunt et reducunt continenter regulas, alternis obturando foramina, alternis aperiundo, ex muſicis artibus, multiplicibus modulorum varietatibus ſonantes excitant voces.*

MANUALIS, V. 96. *aqua manualis,* quae manibus abluendis effundebatur, ad discrimen balnearum, quibus ante coenam utebantur.

MAPPA, dicebatur panniculus candicans, quem praetor ſive ludorum editor mittebat ſive attollebat daturus ſignum committendis ludis, unde et Quintilian. lib. I. cap. 5. uſurpatum circo nomen appellat. Inde *mappam mittere* pro ſignum quodlibet dare, proverbialiter dixerant, II. 184. *ſed mappa, quod aiunt, miſſa,* IV. 218. *non vident miſſum quid ſit, mappam putant.*

MARGO, extremum viae publicae, V. 216. *ſoleo de qualibet margine vel ara medicinam moribus dicere.* Turneb. vult *imagine.* Loquitur autem hic in Pallio philoſophus non Chriſtianus. Eo enim adduci Chri-

Chriſtianus non potuit, ut in aram ſaliret concionis ergo, quippe aras et ſacrificia deteſtabantur et exſufflabant tunc temporis transeuntes Chriſtiani.

MARTYRIUM, II. 62. *martyria negat eſſe facienda*, i. e. martyrium obeundum pro Chriſti nomine ſcilicet, quia Chriſtum pro nobis paſſum negat; II. 344. *deguſtato martyrio in carcere eſuriunt.* Rigalt. legit *deguſtata martyria*, hoc ſenſu exoptant martyria conſummare, quae tantum deguſtaverint, fuſtibus vel ungulis verberatique, quaſi extrema tantum cute perſtricta.

MARTYR, II. 414. *martyribus incertis* i. e. quorum fides minus ſpectata, neque ſatis explorata.

MARRUCINUS, I. 454. *et hic non Marruoine ſed Pontice.* Marrucini furtivis dolis et artibus fuerunt celebres, ut ex Catulli epigrammate XII. notat Latin. Pontici vero ſtupore mentis. De Marrucinis videndus Strabo, lib. V.

MASSALIS, II. 120. *maſſalis illius molis*, id quod apud Ovidium, rudis indigeſtaque moles, I. 355. *in dominum, ut in maſſalem ſuam* (Iohannes) *ſummam*, i. e. integram.

MASSALITER, II. 167. *atque ita maſſaliter ſolidata*, III. 199. *maſſaliter tptae eccleſiae tributum ſibi irrogaverunt*, i. e. ſimul et pro omnibus, non ſigillatim pro hoc aut illo.

MATERIARIUS, II. 113. *caeterosque materiarios haereticos*, i. e. qui materiam aeternam eſſe volunt.

MATHESIS, IV. 157. *De Chriſto ſcilicet eſt matheſis hodie*, i. e. hodierna matheſis eſt, diſciplina Chriſti. Stella Chriſti, hoc eſt, geneſis Chriſti, exempla et mandata eius obſervanda ſunt nobis et praedicanda. Le Prieur ironice haec verba intelligi vult, non apte ſatis.

Μαθησις, IV. 259. *μαθησεις ἀναμνησεις id eſt diſcentias reminiſcentias eſſe.* Locus hic haud dubie ex Phaedone, non ex Timaeo Platonis defumtus eſt. Sic enim ibi legitur, ſed et ſecundum illum ſermonem, inquit Caebes, ſi verus eſt, ὦ Σωκρατες,

quem tu frequenter referre ſoles ὅτι ἡμιν ἡ μαθησις οὐκ ἀλλο τι ἡ ἀναμνησις τυγχανει οὐσα.

MATRIX, σημειον των ὀνοματων in Gloſſario, matricula in iure, i. e. regeſtum officiorum, ſive indiculus, III. 199. *in matricibus beneficiariorum et curioſorum.* * II. 273. *quaſi matrix omnium praeceptorum dei*, II. 100. *videbitur materia etiam boni matrix*, III. 223. *ſplendidior atque nobilior de obſoletiore matrice*, I. 92. *ipſamque matricem earum, bonitatem.*

MATRIMONIUM, V. 121. *rogo ſecundum matrimonium dedit*, i. e. ſeſe in rogum potius intulit, quam ut matrimonio ſecundo Hiarbae Maurorum regi, qui ambiebat etiam cum mimis ipſam, coniungi pateretur, Iuſtin. lib. XVIII.

MATTHAEH, IV. 34. *cum obſoniis et matthaeis tibi potius parentans ad buſta recedis.* Iun. legit mattyis. Athen. lib. XIV. ματτυη παν το πολυτελες ἐδεσμα, et inde ματτυαζειν et ματτυολιχος. Hic ſingulari quadam ſignificatione, τα ἐπαικλα, tragemata, bellaria, ſecundas menſas videtur ſignificare, cum praeceſſerint obſonia. In hoc genere ſunt macteae latinis dictae a mactando i. e. honorando, cupediae, ſcitamenta honoraria et bellaria idem dicta. Sueton. in Calig. XXXVIII. *multis venenatas macteas miſit*, et inde macteolae Arnobio lib. VII. Alterum itaque legendum aut mattyis, aut macteis. Ex his conſtabat ſilicernium, quod tenuioribus in Exquiliis aut ad Puticulos extra portam ſolebat exhiberi Romae, puta convivium, quod in ſequentibus nominatur.

MATURARE, IV. 42. *cum rurſus ad ſuam miſericordiam maturaviſſet*, i. e. mature ſe recepiſſet et in tempore. Sic Cyprianus gratiam maturantem dixit.

MEDICARE, IV. 189. *igitur medicatis quodammodo aquis per angeli interventum*, IV. 190. *ſi religione aquam medicari putant.*

MEDERI, paſſive, IV. 61. *tamen quae per inſuavitatem medentur*, IV. 191. *nunc ſpiritum medentur.*

MEDIETAS, IV. 187. *in medietate diſtinctis aquis fecit.*

MEDIUM, II. 411. *ſed et illis in medio eſt* i. e. palam, in aperto, IV. 317. *opus autem mortis in medio eſt.*

MEDIOCRITAS, II. 342. *acerba mediocritas et iſti*, idem eſt, quod ab initio dixerat, *magnum de modico malum.*

MEMORIA, genus, affinitas ſanguinis, V. 30. *ut ita ſparſum genus per commercia humana concurrant in memorias ſuas.* * memorabilia, V. 49. *caetera memoriarum*, V. 50. *hiſtoriarum canas et memoriarum*, i. e. hiſtoriae et memoriae canae. Differunt autem hiſtoriae et memoriae, quod hae ſignificent archiva, ut mox loquitur, ſeu commentarios: illae vero congeſtam in rerum geſtarum libros hiſtoriam, II. 398. *occupatis memoriae locis, impeditis ſapientiae membris.*

MENDACIUM, quod vere non eſt, idolum, V. 69. *qui mendacium colentes* * II. 22. *expoſitionum earum mendacia*, i. e. *earum* expoſitionum, quas gignunt ſcripturarum adulteria, IV. 348. *ſi enim mendacium divinitatis diabolus operatur.*

MENTIRI, III. 15. *ſi ita virgini caeſum capillum decori mentitur.* Senſus eſt: Viderit ſeculum, ſi adeo mentitur decori, hoc eſt, ſi tam prave decori favet, ut caeſum virgini capillum decori eſſe mentiatur, cum ſit potius dehoneſtamento. Alium ſenſum quaeſivit Latinius, littera detracta, *ſi ita virgini caeſum capillum decori mentitur*, ut ſit ſenſus: Viderit ſeculum, ſi talem tribuat menſuram decori, caeſum virgini capillum ut puero promiſſum. Quae coniectura non displicet.

MERCENARIUS, V. 5. *mercenaria advocatione*, i. e. advocato mercede conducto, V. 45. *mercenarius noxius* vid. *noxius.*

MERERI, conſequi, nempe haec ſignificatio demum poſt Ciceronis tempora invaluit, V. 2. *ſuſpicionem merebuntur alicuius conſcientiae* h. e. in ſuſpicionem venient, ſe non ignorare huius cauſae, quam tamen damnant, iuſtitiam, Curt. VI. 11. 40. Plin. lib. 1. epiſt. 8. Minuc. Felix in Octavio, V. 13. V. 7. *meruit poenam* i. e. poena affectus eſt, V. 57.

meritum fuit delictum eorum, i. e. meruit, V. 83. *qui merear impetrare*, i. e. qui conſequar, II. 86. *ſi meruerimus illi eſſe*, i. e. aſſequamur, I. 213. *veniam meruiſſe*, IV. 173. *qui familiaritatem regum merebantur.*

MERITORIUM, II. 151. *meritorium factus eſt mundus*, i. e. domus coenaculis referta meritoriis (ut Sueton. vocat Vitellio cap. 7.) quae locantur quaeſtus gratia, quae eadem dicuntur meritoria. Iuvenal. Satyr. III. *nam quae meritoria ſomnum admittunt.*

MERITUM, I. 203. *merito unius proverbii* i. e. attributione, I. 444. *dominum et hic retributorem utriusque meriti*, i. e. boni et mali, III. 238. *idcirco cum auctoribus merita communicare*, IV. 3. *meritum fidei* vocat, quod deum patrem appellare nobis liceat.

MEROPES, V. 201. Aelian. lib. 3. refert, Silenum quendam Midae, Phrygiae regi, perſuaſiſſe, extra hunc mundum alium eſſe, in quo homines Meropes appellarentur.

MESSIS, IV. 322. *ſic rapida quaeque mors ut cervicum meſſis.*

METALLUM, V. 206. *pellitus orbi*, *ut metallo datur* i. e. tanquam ad metalla damnatur, conf. Geneſ. III. 17. 18. III. 41. *metalli refuga*, de torquibus et armillis, qui a communi metallorum ſorte ſeipſum eximit.

METARI, III. 33. *nobis dominus etiam revelationibus velaminis ſpatia metatus eſt*, i. e. conſtituit fines et terminos, IV. 375. *ab idololatria metamur*, II. 172. *inferius illum metatur medietatem Achamoth.*

METATIO, locus in quo metamur. V. 201. *noſtra certe metatio*, i. e. hic mundus, in quo vivimus, IV. 237. *et quibus in corpore metationibus ſequeſtrentur.*

METATOR, I. 15. *arbitro et metatore initii et finis.*

METERE, I. 433. *cuius et littera metens carnem eius*, i. e. lex circumciſionis.

Μη θεομαχειν, III. 206. noli cum deo bellare. Bis in Actis Apoſtol. μη θεομαχωμεν, Cicero in lib. de Senect. *quid eſt enim aliud Gigantum more bellare cum diis, niſi naturae repugnare.*

Met-

Μετεμψυχωσις, IV. 278.
Μετενσωματωσις, IV. 278,
Μετοικια, IV. 276. *dum solennes etiam migrationes, quas μετοικιας appellant.* alii legunt ἀποικιας, nil interest. Phavorin. μετοικοι λεγονται οι καταλειποντες την ἰδιαν πολιν, και ἀλλην οἰκουντες.

MICA, IV. 220. *aut micas de minutiloquio Aristotelis inserit.* Micas et minutiloquium dicit λεπτολογιαν, scribendi genus subtile, concisum, quale est Aristotelis. Iunius legit *interit.* Est autem intergere ἀπομασσειν in Glossario, nutricum proprium, quae intergendo pultem exhibent parvulis, tanquam si digitos intergerent ad malas ipsorum.

MILESIAE, IV. 258. *per quod historias et milesias aeonum suorum.* Latin. *historias aeque milesias*, vel *historias easque milesias.* Milesiae appellantur Latinis fabulae magnificae atque ὑπερτραγωδουμεναι. Iulius Capitolinus in Clodio Albino, *Milesias nonnulli eiusdem esse dicunt, quarum fama non ignobilis habetur quamvis mediocriter scriptae sint.* Videntur autem Milesiae dictae propter vanam Milesiorum gloriationem de oraculo Didymaei Apollinis in Branchidis, cuius templum quum olim Xerxes evertisset, oraculumque desiisset, innumerabiles fabulas contexerunt frustra, ut sui oraculi restitutionem affirmarent in templo, quod omnium maximum reaedificaverant, ut Strabo lib. XIV. Geograph. narrat.

MILITARE, V. 200. *quae muros frangere militat*, i. e. cuius militia est muros frangere. Ciacon. ap. Latin. vult *minitat.*

MIMICE, V. 109. *mimice philosophi affectant veritatem*, i. e. mimos agunt, quum alii videantur foris, alii sint intus, adeoque aliquando detectis vitiis ridiculi fiunt.

MINISTRARE, ministro uti, instigare, V. 9. *quae vos ministret*, Heuman. vult *cui vos ministretis*, III. 372. *sine qua notitia sui nulla anima se ministrare potuisset* i. e. se ipsam per se praebere cum ratione ministram.

MI-

MINUS, II. 124. *de tenebris vero ipse ad minus per Iesaiam.*
MINUTALIS, I. 8. *si in minutalibus, ut ita dixerim, regnis*, IV. 280. *culices, formicas, tineas, et hoc genus minutalia*, III. 42. *eiusdem terrae minutalia* i. e. minutias, partes minutissimas.
MINUTILOQUIUM, IV. 220. *aut micas de minutiloquio Aristotelis inferfit.* Iren. lib. II. ubi adversus Valentinianos dixerat: *Et minutiloquium autem, et subtilitatem circa quaestiones, cum sit Aristotelicum, inferre fidei conantur.*
MIRIONES, θαυμασιοι, qui admirantur omnia, inque iis stupent, sive, ut vult Rhenanus, qui ob nimiam ac deformem admirandi et scandali patiendi facilitatem, essent firmis suis fratribus dolori ac admirationi, II. 3. *solent quidem isti miriones*, alii legunt: *solent quidem isti infirmiores*, hoc sensu, haereses de quorundam infirmitatibus habere quod valent. Istas autem infirmitates, hoc est, infirmiores istos Christianos aedificari solere in ruinam, nempe in haeresin, ab iis, quos iam haeresis decepit.
MISCERE, V. 56. *nascitur homo deo mistus*, II. 53. *unius institutionis iura miscent* i. e. habent communia inter se, eorumque utuntur commercio.
MISERABILIS, II. 403. *quatenus miserabilis es* i. e. quantae miserationis gratiam adeptus es.
MITHRA, Μιθρα a Persis sol dicitur, II. 52. *et si adhuc meminit Mithrae*, i. e. singularia sacra facit illius, I. 24. *sicut aridae et ardentis naturae sacramenta leones Mithrae philosophantur.* Sacris Mithrae sive Solis adhibebantur leonum simulacra. Erant autem sacramenta, hoc est signa seu mysteria solaris naturae aridae et ardentis. Tunc enim aestus intenditur, fontes et fluvii siccantur, cum ingredi leonem sol dicitur, tunc denique Cereris raptus celebratur, hoc est messis agitur, ut docet Arati Scholiastes.
MITRA, capitis ornatus muliebris, taenia subtilis, et quasi corolla ex filo confecta raro textu, capil-

pillis continendis apta, III. 32. *mitris enim et lanis quaedam non velant caput.*

MNA, Plin. H. N. lib. XXI. cap. 27. *Mna, quam noſtri minam dicunt, pendet drachmas atticas centum.* Decem vero drachmae aureum unum coronatum. *Mina* igitur decem coronis ſeu coronatis valuit. Eſſe autem *minam* ipſam Graecorum μναν, Fannius docet de ponderibus, v. 32.

MODESTIA, V. 91. *de providentia conſtat modeſtiae publicae* i. e. quieti conſulitur et providetur.

MODULARI, IV. 13. *dominica paſſione modulantes et orantes confitemur Chriſto* i. e. modum quem exhibuit Chriſtus expanſis in cruce manibus imitantes. Sic orantes confitemur Chriſto, quia nos inter orandum ipſo geſtu profitemur Chriſtianos, corpore noſtro ad figuram Chriſti crucifixi conformato. Ipſe Tertull. lib. I. ad Not. *Si ſtatueris hominem expanſis manibus, imaginem crucis feceris*, IV. 193. *deo autem in ſuo organo non licebit per manus ſanctas ſublimitatem modulari ſpiritalem*, i. e. praeſtare et exhibere ex facto pro modo ipſius, V. 76. *modulatis et ſubornatis ad omnem perverſitatem* i. e. temperatis et accommodatis.

MODULUS, diſpoſitio, V. 56. *de deo deus modulo alterum non numero, gradu non ſtatu fecit*, i. e. Pater et filius diſtant modulo i. e. diſpoſitione, diſtributione, diſtinctione, non vero diverſitate vel numero: gradu ut filius ſit ſecunda perſona in Deitate, non vero ſtatu, quaſi alter deus.

MODUS, II. 132. *de ſitu materiae id tracto quod et de modo*, i. e. eadem ſitus et modi ratio, ac proinde idem iudicium. Eſt enim modus, quantitas ſeu moles rei uniuscuiuscunque, prout autem rei modus eſt, ita et ſitus.

MOECHUS, IV. 427. *illo apocrypho Paſtore moechorum.* Moechos appellat Pſychicos, qui Paſtoris librum receperant.

MOLIRI, parare ſibi, V. 216. *item qua lanos centenarii ponderis Sulla molitur.*

MOLITIO, III. 227. *molitionis suae regimen*, i. e. creationis. Creavit deus hominem, tanquam regem omnium, quae in terra, quae in mari.

MONARCHIA, II. 193. *monarchiam, inquiunt, tenemus*, i. e. deum unum asserimus. Hieronym. lib. de Script. Eccles. auctor est librum ab Irenaeo esse compositum hoc titulo: de monarchia, sive quod deus non sit auctor malorum. Ipse Tertullianus monarchiae nomine deum significavit, II. 205. *ita trinitas per consertos et connexos gradus a patre decurrens, et monarchiae nihil obstrepit, et οἰκονομίας statum protegit.*

MONELA, I. 330. *nostri dei monela de coelo, non Moysen et Prophetas iussit audiri, sed Christum*, IV. 89, *praesto est dominica monela.*

MONSTRUM, V. 209. *monstrum eruditorem*, i. e. monstrosum praeceptorem, nempe Chironem, ex equo et homine Centaurum, alii *monstrorum.*

MORA, IV. 63. *cervus sagitta transfixus, ut ferrum et irrevocabiles moras eius de vulnere expellat.* Mora est in re chirurgica pars canalis, in quem crus fractum, ex quo deligatum est, coniicitur. Dicitur autem mora, quia moratur crus, femurque ut collatum est, detinet, et delabi a iusta ipsius sede non patitur. Eiusmodi morae sunt in sagittis, quae morantur eas, ne forte revocari aut avelli possint, vid. Cels. lib. VIII. cap. 10. De cervo Plin. H. N. lib. VIII. cap. 27. *V. 76. fruendae interim malignitatis de poenae mora*, V. 93. *oramus pro mora finis*, IV. 290. *nisi modico quoque delicto morâ resurrectionis expenso.*

MORATUS; I. 237. *iam aliquid et cum creatore moratus*, aliquid moratum dicit moribus quibusdam praeditum, qualibus Creator, nempe odio, benevolentia; ira, misericordia; iustitia, clementia, IV. 78. *quanto magis nos secundum moratos*, (lege *secundum dominum moratos*) *inveniri aportet*, IV. 188. *Dei spiritum, qui ab initio supervectabatur super aquas, intinctorem moraturum*, IV. 285. *perinde qui integre morati commendaverint iudici vitam.*

MORI; III. 231. *dies moritur in noctem, et tenebris usquequaque ſepelitur.*

MOROSE, diligenter, accurate, V. 213. *cum ipſum hoc pallium morosius ordinatum.*

MOROSITAS, II. 53. *morositatem illam Iudaeae*, i. e. morum et rituum Iudaicorum ſcrupuloſitatem. Rigalt. legit *iudaicae legis.*

MORS, V. 203. *mortem vivit*, i. e. mare illud etiamnum viſitur et vivit, ſed mortuum vocatur, itaque non vitam vivit ſed mortem, III. 218. *et omnis iam vocabuli mortem*, mortui deſinunt, quidquid, dum viverent, vocabantur, et iam ſunt nulli. Plin. H. N. lib. II. ubi de natura terrae, III. 231. *interficiens mortem ſuam* de ſole, qui altero die oritur, V. 117. *qui tantum corpus hoc mundi de eo quod non fuerat, non minus quam de morte vacationis et inanitatis compoſuit.*

MOTATOR, IV. 233. *ut volunt qui etiam univerſitatis motatorem animum deverkunt.*

MOTIUNCULAE, febriculae, II. 173. *ego interim argumentabor motiunculis eius excuſſum.*

MOTORIUM, IV. 236. *non enim membra ſunt ſubſtantiae animalis, ſed ingenia; ut motorium, ut actorium, ut cogitatorium.*

MUGIRE, IV. 59. *et mugire dies noctesque ad dominum deum tuum.*

MULIERITAS, III. 25. *apertam profeſſae mulieritatem* conditionem muliebrem.

MULLEOLUS, calceus, calceus lunatus, V. 213. *purum aut mulleolum induxit calceum*, purus eſt, cui nihil adſutum; mulleolus, cui lunula adſuta. Mulleus calceus patriciorum.

MULSA, IV. 220. *nemo unquam cunctanti de exitu animae mulſam aquam de eloquio Platonis infudit.* Aqua mulſa, ὑδρομελι, ἡ μελικρατον, aqua melle miſta, alludit non ſolum ad copioſam, ſed ad mellitam ſive melleam in Platone eloquentiam. Lib. de anima de eodem Platone, *ob mella facundiae.*

MULTINUBENTIA, πολυγαμια, II. 389.

MULTIVORANTIA, πολυφαγια, ibid.

MU-

MULUS, II. 170. *hoc eſt mulum de aſino pingere*, proverbialis locutio, ad exemplar ineptiarum ſimilium ineptiarum exemplum repraeſentare, aut ad mendacia nova mendacia confingere. Nam ſubiicit: *et Ptolemaeum deſcribere de Valentino*. Portentoſas iſtas nugas prior Valentinus commentus eſt. Ptolemaeus aliquid de ſuo adiecit ab auctore nonnihil varians. Ergo Valentino haereſeos iſtius auctori nomen aſini competit, ut muli, Ptolemaeo diſcipulo.

MUNDITENENS, κοσμοκρατωρ, I. 460. II. 172.

MURTIA, IV. 117. *Murtias quoque idolum fecit*, i. e. etiam murtiae metae ſunt ab idolo dictae. Erant enim Murtiae metae in circo magno ultimae ad aedem Murtiae, poſt quas ſtabat praeco, qui ludentium certamina ab ea parte obſervabat, et eos, qui bene defuncti erant aut male, pronuntiabat. *Murtiam enim deam amoris*, i. e. Veneris *volunt* cet. quae Venus myrtea, vel murtea primum a duabus myrtis ante delubrum Quirini poſitis, nimirum patricia et plebeia, dicta eſt, deinde Murtia. Hiſtoriam narrat Plinius lib. XV. H. N. cap. 29. Meminit Varro lib. IV. de lingua lat. Ita Iunius, ſed Rigalt. legit *deum marcoris*. Auguſtin. IV. de civit. dei, cap. 16. Deam Murciam vocaverunt, quae praeter modum non moveret, ac faceret hominem, ut ait Pomponius, marcidum, i. e. nimis deſidioſum.

MUTARE, II. 127. *mutari perire eſt priſtino ſtatui, quae dum mutantur, amittunt.*

MYSTERIA *attica*, V. 96. ſunt ſacra Eleuſinia.

N.

NASCIBILIS, I. 165. *meum vero mortalem negat, quem naſcibilem confitetur.*

NASUS, IV. 369. *et qui naſo non deridetur*, ſic reddidit Pauli verbum Gal. VI. *οὐ μυκτηριζεται*. Heſych. *μυκτηριζει, χλευαζει, καταγελα, ὁπο του μυζειν τοις μυκτηρσι.*

NATALES, origo, initium, IV. 82. *igitur natales im-*

impatientiae in ipso diabolo deprehendo, sic lib. I. adv. Marc: *natales agnitionis* dixit, et lib. de pallio, *natales mundi.*

NATATILIS, II. 126. *ut ex aquis natatiles et volatiles animae.*

NATURA, V. 23. *et dispositione naturae.* MS. Fuld. *divinae naturae*, et adscripsit, qui illam collationem dedit, seu Modius, seu Scioppius: dictum profecto gravius, et verbis Christi conveniens, V. 94. *iure naturae matris unius.*

NATURALIS, III. 9. *naturale vocabulum est femina, naturalis vocabuli generale, mulier.* Naturale vocabulum, i. e. a natura commune omnium animantium, quae discernuntur sexu. Generale, quod distinguit in humano genere, huic subditur speciale.

NATURALITAS, IV. 302. *qui ergo de somni naturalitate dubitabit.*

NATURIFICATUS, II. 179. *naturificatae iam spiritalis conditionis germanitate.*

NAVICULARIUS, I. 206. *aliud est, si affectavit de navicullariorum collegio allegere.*

NAUFRAGIUM, IV. 182. *inextricabile impactis naufragium est.* Graec. ναυαγιον ἀΦυκτον, quod vitari non potest. Qui in scopulos impingunt, navemque frangunt, sese extricare sive expedire a periculo non possunt.

NAVIGARE, IV. 182. *inter hos scopulos et sinus, inter haec vada et freta idololatriae velificata spiritu dei fides navigat.*

NECESSARIUS, III. 41. *operas plures et necessariores*, III. 361. *quasi necessarius aliquid afferrent eo*, pro magis necessarium, IV. 94. *ubi maior iniuria, ibi necessarior iniuriae medela*, IV. 395. *nisi ut perpetuo ad necessariora constringant.*

NECESSITAS, V. 7. *o sententiam necessitate confusam* i. e. quae necessario aliqua ex parte contra iustitiam peccat. Vel potius: qua occurrere volens Traianus et odio in Christianos et iustae eorum causae parcere, neutri bene satisfacit, V. 8. *necessitas*, quam leges iniustae adversus Christianos la-

latae iudicibus imponunt, V. 38. *ut quisque dominum ſanctiorem expertus eſt domeſticam neceſſitatem.* Senſ. Revera illi cognoſcunt, nihil ſibi boni a diis iſtis accedere, qui maiori vi ſubiecti ſunt, neceſſitati nempe domeſticae, I. 225. *quoniam humanam apponit neceſſitatem quaſi deprecatricem*, IV. 355. *non admittit ſtatus fidei allegationem neceſſitatis*, IV. 356. *quibus familiariſſima eſt advocatio neceſſitatis.*

NEGARE, I. 2. *qui Euxinus natura negatur*, h. e. fallit mendacio cognominis, cum ob ingenium loci ac feritatem naturae ἄξενος dici debeat. Ovid. *Quem tenet Euxini mendax cognomine Pontus*, ibid. *omnes negantur*, i. e. cohibentur glacie, *fluere non poſſunt*, V. 29. *alioquin negandi, ſi non guſtaſſent*, i. e. negandum eſſet, eos eſſe Chriſtianos, ſi non guſtarent ſanguinem, quem tantopere dicuntur appetere.

NEGATOR, II. 15. *Ita fidem meam deferens, negator invenior.*

NEGOTIUM, I. 60. *at nunc negotium patitur deus* i. e. faceſſit deo negotium Marcionitarum temeritas et audacia, qui ſibi alium deum ab omnipotente confinxerunt, III. 24. *nam feminas quidem a duodecim annis, masculum vero a duobus amplius ad negotia mittunt*, i. e. ſtatuunt ſui iuris eſſe, quaſi e repagulis alienae auctoritatis eximant: dant negotiorum gerendorum poteſtatem, de iure phraſis, IV. 213. *ex negotio curioſitatis*, III. 1. *proprium iam negotium paſſus meae opinionis*, i. e. qui antea fui occupatus in exponenda graece opinione mea de velandis virginibus, ita Iun. explicat. Sed Rigaltio videtur, disputatione quadam adverſus Graecos, cum et virgines velari oportere acrius forte aſſeruiſſet, Graecorum convitiis exceptus ac pro haeretico exagitatus fuiſſe.

NEOPHYTUS, νεόφυτος: is qui recens ad fidem Chriſtianam acceſſit, I. 35. II. 54.

NEPOTARI, luxurioſe et profuſe vivere, V. 110. *ſub magna gravitatis ſuperficie nepotatur.*

NERVUS, III. 388. *per illum nervum umbilicarem* i. e. ve-

venarum et arteriarum compaginem, quatenus collatis in umbilicum fibris coeunt, IV. 68. *nihil crus sentit in nervo*: Nervus est ligni genus, quo crura disiuncta et luxata frangebantur. In leg. XII. Tabular. *Secum ducito; vincito; aut nervo aut compedibus quindecim pondo* cet. Vetus Gloss. *nervus*, ξυλοπεδη, V. 24. *alii ad inceptam libidinem nervi.*

NIDOR, V. 62. *pabula propria nidoris et sanguinis*, libaminibus et sacrificiis, sed hoc in loco forsan loquitur de sacrificiis generatim, non de necromanticis.

NIMIETAS, II. 138. *inapprehensibilis prae nimietate certaminis.*

NOBILIS, II. 386. *num ergo et Apostolorum litterae nobiles* i. e. nonne sunt omnibus notae, clarae, manifestae? Exemplar Ursini habet *mobiles* i. e. quae sapiunt praeterquam sonant, et aliud est in vocibus, aliud in sensibus. Praefert tamen Rigalt. illam priorem lectionem. Iun. legit *nubilae* i. e. nube obscuritatis et caligine offusae, ne intelligantur.

NOĒROS, *νοερος* mentalis, intellectualis, alii legunt *noetos νοητους* ut Iren., II. 171.

NOMEN, religio christiana, V. 10. *de eo nomine excludamur*, i. e. desinamus audire Christiani, Christianamque repudiemus religionem, V. 11. *quos retro ante hoc nomen*, i. e. olim, antequam fierent Christiani, III. 227. *pro nominis fide*, IV. 77. *nomen cum familia ipsius persequentes*, i. e. religionem christianam et sectatores eius, IV. 143. *persecutores dominici nominis*, * V. 117. *Tu homo tantum nomen* i. e. ingens momentum, magna gloria, III. 3. *et totum arboris nomen expanditur*, i. e. quicquid significatur arboris nomine, III. 218. *et de isto quoque nomine periturae in nullum inde nomen.* Post cadaveris nostri corruptionem, nullum est destinatum nomen, quo materia illa, quae fuerat humani corporis, signetur. Hoc vocat *mortem vocabuli.*

NI-

NICOLAITAE, II. 62. *quod totam iſtam haereſin Nicolaitarum* cet. Significantur illi Actor. XX. his verbis, λαλουντες διεστραμμενα. Auctorem huius ſectae faciunt Nicolaum, unum e ſeptem Diaconis, Tertullian. hoc in loco. Epiphan. haereſ. XXV. Clemens Alexandr. Strom. II. et III. Hieronym. epiſt. de Fabiano et ad Cteſiphontem. Euſeb. lib. III. Philaſtrius Brixienſis lib. de haer. Theodoret. haeret. fab. lib. III. Auguſtin. haer. V. et alii innumeri. Ignatius tamen ſcrupulum iniicit, qui epiſt. ad Trallianos: φευγετε και τους νικολαϊτας, τους ψευδονυμους. Adde plerosque illorum patrum dubitanter loqui de Nicolao illo, in quem facile fuit illud reiicere propter vitae ſordes et mores corruptiſſimos.

NOTA, II. 6. *de peioris quoque notae tentationibus*, metaphora a mercibus aut vini generibus, quae ſolebant diſtingui notis, atque ex iis internoſci, I. 12. *nec ſono, nec notae nominis huius*, i. e. ſcripturae nominis, IV. 52 *quis miles, poſtquam caſtris ſuis emiſſus, pro notis ſuis ſatagit.* Notas militares dicit, quibus miles denotatur ob delicta militaria, puta ſi fuerit emanſor, deſertor, ſeditioſus, cet. IV. 64. *peccator enim omnium notarum cum ſim.*

NOVELLITAS, de eo quod recens ortum eſt, II. 192. *ipſa novellitas Praxeae heſterni*, IV. 273. *neque mendacium devitat novellitatem.*

NOVELLUS, recens, V. 33. *quam aliquanto novellam.*

NOVIANUS, V. 211. *fullones Noviani.* Novius Poeta fabulam edidit *fullones* inſcriptam, quo in verbo ineſt nefanda obſcoenitas.

NOVITAS, V. 199. *novitate felices* vocat Carthaginenſes, quia Carthago iuris italici facta erat, beneficio Severi Imperatoris, cuius tempore libellum de pallio ſcripſit Tertullianus.

NOXIUS, V. 45. *mercenarius noxius.* Gothofredus noxium pro obnoxio capit; Rigaltius non bona fide ait verſatum, quia toties dentes beſtiarum eluſerat. Malim hoc in loco noxium intelligere eum, qui cum nullam habuiſſet neceſſitatem pugnan-

gnandi cum beſtiis, inter noxios illis non addi ctus, tamen lucelli cupiditate, mercede pacta, ipſe ſe laniſtae tradiderat.

NUBERE, II. 79. *nubit aſſidue* i. e. polygamiam probat quacunque ſpecie, et nuptias imperat ſine ullo discrimine, *ſic legem dei in libidinem defendit.*

NUBES, V. 69. *alius, ſi hoc putatis* ſcil. fieri oportere, *nubes numeret orans.* Chriſtiani plerumque conveniebant in areis, ibique orantes coelum ſuſpiciebant absque aris, absque ſtatuis: eos igitur ethnici deridebant, quaſi nubes orando numerarent.

NUBILUM, II. 269. *ſingulorum nubilo quodam veritas obumbrabatur* i. e. nubilum ignorantiae obumbrabat in ſingulorum mentibus veritatem, I. 3. *nubilo obſcurior.*

NUCETUM, locus eſt nucibus arboribus conſitus a nuce, ut quercetum a quercu, lauretum a lauro, II. 171. *ſic et in coeleſtibus nuceta praeſumſit.*

NUDITAS, IV. 285. *nec cineribus indulgetur nuditate plectendis*, quia ſicariorum cineres non veſtiuntur aut conduntur urna.

NUDUS, I. 2. *nuda libido* non tecta, ſed oculis ſpectantium expoſita: nam ex contrario ſequitur, *etiam quum abscondunt* libidinem, *ſuſpenſis de iugo* plauſtri, in quo libidinantur, *pharetris*, ut *iudicibus* notantur, V. 18. *theatra nuda* i. e. ſine tecto. Tegebantur enim, ad arcendum ſolem.

NULLIFICAMEN, ἐξουθένημα, I. 133. *et nullificamen populi*, quod II. 335. dicit *et abiectionem populi.*

NULLUS, II. 358. *nulla ſunt vulnera* i. e. non aeſtimantur, licet ſint. Rigalt. retinet vulgatam lectionem, *non nulla vulnera*, hoc ſenſu: nulla ſunt praelia, quia nullus hoſtis, ſed tamen non ſunt nulla vulnera, quia ſtrenue ac fortiter decertant ac vulnerantur.

NUMERARE, i. q. cenſere, III. 195. *ſanguine numerati* i. e. quorum facies notatae ſanguine.

NUMEROSE, II. 213. *ut numeroſe loqueretur*, i. e. pluraliter, ut ante dixit *ſine plurali numero.*

NUN-

NUNDINARE, III. 25. *laudabo vigorem, ſi aliquid et apud ethnicos virginitatis nundinarint*, i. e. ſi tantum illis in ſua virginitate conſtantiae ſuppetit, ut eius etiam exempla proponere audeant, unde ethnici ſumant, quod imitentur. Metaphora a rebus promercalibus, quae in nundinis omnium oculis proponuntur.

NUNDINATITIUS, III. 6. *propter eiusmodi igitur capita nundinatitia*, i. e. in publico ſeſe exponentia tanquam in nundinis.

NUS, νους, II. 61. *Baſilides eſſe dicit ſummum deum nomine Abraxam, quo mentem creatam, quam graece νουν appellant*, II. 152. 170. *eundem autem demiurgum νουν filium effingeret*, IV. 232. *Proinde et animum, ſive mens eſt, νους apud Graecos, non aliud quid intelligimus, quam ſuggeſtum animae ingenitum et inſitum* cet.

NUSQUAM, II. 127. *nusquam fiet*, ex Ieſ. XXXIV. 4. *ουδεποτε γενησεται.*

NUTARE, V. 112. *eo magis ſcrupuloſitas humana fidem aſpernata nutabat* i. e. qua incertitudine et inſtabilitate confuderunt, conturbaruntque etiam quod certum in ſcripturis invenerant.

NUTUS, V. 212. *nutu tradere.* Eſt deridentium et improbantium aliquid clanculum inter ſe, quod palam facere non ſit impune vel decens, quum neque coniectis in hominem oculis, neque protentis digitis id facere licet: tum clancularío ſaltem nutu demonſtrari poteſt.

O.

OBBA, vaſis ventricoſi genus, quo diis manibus litabatur V. 39.

OBDUCERE, refellere, ſive contraria ac inter ſe pugnantia aſſerentem captum tenere, V. 107. *dum de bono huius ſectae obducitur*, II. 133. *et obduceris corpoream infinitam faciens*, II. 412. *altercatio diverſae partis obducitur*, revincitur, refellitur, I. 38. *exhibe igitur aliquem ex tuis, apoſtolici cenſus, et obduxe-*

duxeris i. e. eviceris, I. 157. *de nominibus iam obduximus*, III. 213. *proinde et obducimus obducti dehinc de deo*, IV. 382. *cum sic quoque obduxero diversae partis praesumptionem*, * deleri, sumta metaphora ex rationum scripturis, ut *expungere* V. 121. *sed obducimur*, i. e. morimur in praelio, idque obiicitis.

OBEX, II. 375. *nec ullas obicem praescriptionis istius extrudet.*

OBFIRMARE, IV. 261. *et si nullum illi venabulum obfirmabit.*

OBHUMARE, V. 202. *obhumantur flumina*, quorum alvei limo opplentur, ita ut cursum mutare inde cogantur. alii *obumbrando*, Latin. *obambulando.*

OBIACERE, IV. 223. *sic igitur etsi corporalia in corporalibus obiacent.*

OBIECTIO, III. 96. *quarum dotes obiectione nominis mercedem silentii faciant* cet. i. e. quum deferuntur propter nomen et professionem religionis Christianae earum dotes sibi vindicent pro mercede silentii, quod suis uxoribus sustinentes tamdiu praestiterint. Sic ipse maritus speculator, qui per nuptiarum occasionem arcana Christiana subdole speculatus erat, litis arbiter fiebat. Erat enim necesse uxori, nisi mori paratissima esset, fidem Christo dictam perdere, vel dotem.

OBLATIO, IV. 319. *quod ex oblationis potestate accidit*, i. e. conditionis oblatae.

OBLAQUEARE, laqueato opere deducere atque distendere III. 224. *ne argento quoque* oblaquees.

OBLEGATUS, II. 414. *et omnibus vitae istius illecebris quasi aeternae dignioribus hoc puto oblegatum*, i. e. circumquaque inescatum, et deliciis innutritum, atque in eis obtorpescentem.

OBLIGAMENTUM, I. 172. *cum legis obligamenta et onera, evangelica iam libertate mutarent*, IV. 169. *et omnem spiritum immundum per consecrationis obligamentum*, * IV. 361. *ne velamento quidem obnoxium, nedum obligamento.*

OBLITERARE, III. 82. *quod si habent, obliterare debent, quod habent*, III. 138. *igitur si omnia ista obliterant*

licentiam nubendi, IV. 276. *ſolitudines fambſas retro fundi amoeniſſimi obliteraverunt*, III. 93. *quis enim dubitet obliterari cottidie fidem commercio infideli.*

OBNOXIUS, III. 17. *duae leges obnoxiae invicem*, i. e. quodam velut foedere naturae inter ſe obligatae, I. 343. *diſſolvens violentiorum contractaum obnoxiis* melius *obnexus.*

OBSCOENUS, V. 200. *poſt Gracchi obſcoena omina* i. e. infauſta, ſiniſtra auſpicia, nempe ſignum vi ventorum, cum ſignifer valde reſiſteret, fractum, ſacra altaribus impoſita diſſipata, et extra terminos urbis abiecta.

OBSERVARE, II. 32. *cùm ipſi obſervarent*, i. e. cum ipſi ſibi conſtarent, cum idem ipſi docuerint in epiſtolis ſuis. Nam de forma praedicationis ſtatuit ex epiſtolarum forma.

OBSIGNARE, III. 82. *qui ſtatim a lavacro carnem ſuam obſignant*, i. e. a baptiſmo dant virginitati et coelibatui operam, III. 63. *et obſignant ſe ſpadonatui*, IV. 160. *deos ipſos hoc nomine obſignat*, IV. 163. *ſi poſt fidem obſignatam dicimus.*

OBSOLEFACTUS, III. 23. *vox obſolefacta eſt*, i. e. ex ſolito mutata alterataque, ex quo primum coepit, ut Nonius loquitur, gallulaſcere.

OBSOLETARE, V. 42. *maieſtatis veſtigia obſolctant.* Haverc. legit in MS. Fuld. *faſtigium adſolant*, i. e. ſolo adaequant, recte conf. V. 150. II. 360. *qui veſtitum obſoletaſſent nuptialem* i. e. obſoletum reddidiſſent, vel obſoletum apportaſſent.

OBSTINATIO, bono ſenſu, pro conſtantia, IV. 106. *ad hanc obſtinationem abdicatione voluptatum erudiri.*

OBSTREPERE, IV. 344. *quamquam nec habitus extraordinarius ordinario uſui obſtrepit* i. e. impedimento eſt, IV. 105. *nihil obſtrepere religioni in animo et conſcientia tanta ſolatia extrinſecus oculorum vel aurium*, IV. 135. *etiam obſtrepente gratia voluptatis*, III. 61. *et obſtrepant pudicitiae diſciplinis.*

OBSTREPITACULUM, I. 35. *adverſus obſtrepitacula diverſae partis.*

OBSTRINGERE, II. 54. *nunc ſeculo obſtrictos.* Eos intel-

telligit qui praefectura aliqua inter gentiles fungebantur; plerique enim Christianorum dignitatem aliquam aut militare officium adepti, eorum honorum munia nihilominus obibant, quos tamen ecclesiae honoribus ordinare aequum non videbatur.

OBSTRUERE, II. 31. *lucernam non sub modio obstrui solere.* Iun. et alii malunt *abstrui*. Abstruere autem est, obiecta strue auferre lucem.

OBTUNDERE, I. 348. *non David errorem scribarum obtundebat* i. e. refellebat, I. 370. *ut tam hinc fidem tuam obtundam.*

OBVENIRE, II. 28. *quin adversarius eius Paulus obvenerat* i. e. obtigerat, ut servus datus ecclesiae a deo.

OBVENIENTIA, II. 178. *de obvenientia superducunt*, obvenientiam vocat, quae aliunde obveniunt eventa.

OBUMBRARE, II. 269. *singulorum nubilo quodam veritas obumbrabatur*, i. e. in singulorum mentibus veritatem obumbrabat nubilem ignorantiae, quod fit praesertim, si aliorum aeque obumbratorum strepitus insuper conturbaverint, IV. 297. *nunc quoque obumbrat et depravat.*

OCCASIO, II. 144. *ex divinae copiae occasione*, III. 341. *haec autem sine aliquibus occasionibus scripturarum audere non poterant.*

OCCISORIUS, IV. 283. *iugulandae quaeque in occisoriis* i. e. iis animalium generibus, quae ad caedem comparantur.

OCCULTUS, V. 87. *vindices occulti*, qui vindictam deo committunt, sive etiam fautores subdoli adversarum partium, qui cum in praesenti defectu virium ulcisci se prohibeantur opportunum tempus vindictae captant.

OCCUPARE, V. 47. *minus est et oculis, quibus occupatur*, occupat enim homo visu suo, quidquid oculis obiicitur, III. 220. *quae prior vocabulum hominis occupavit*, III. 221. *recogita totum illi deum occupatum ac dedicatum.*

OCCURRERE, V. 107. *merito soli innocentiae occurrimus*, i. e. illam inventam soli amplexuri, II. 36.

cum conditione datae sibi (nimirum poenitentiae) *occurrit*, i. e. se ultro de integro ecclesiae stitit.

OCTOIUGIS, dicitur ogdoas illa Valentinianorum, alludit enim ad ludos Circenses, II. 185. *mappa, quod aiunt, missa semel octoiugem istam.*

OCULARE, visum reddere. Scaliger: ἐξομματοῦν, V. 61. *qui iam expolitos in agnitionem veritatis ocularet*, IV. 64. *novit illos oculare rursus*, IV. 384. *in vestibus purpura oculandis*, i. e. illuminandis. Sic de sole Plinius: *hic reliqua sidera* oculat. Propriae autem purpurae splendor seu fulgor lumen dicitur. Fabius Instit. VIII. *adferent lumen clavus et purpurae loco insertae.* Horat. *purpureus late qui splendeat unus et alter Adsuitur pannus.* Artis poet.

OCULATUS, I. 110. *deum puto a sublimioribus oculatiorem aliquid subiecti praeterire non posse.*

ODEUM, III. 293 *sed et proxime in ista civitate odei fundamenta tot veterum sepulturarum sacrilega collocarentur.* Civitatem aut Carthaginem aut Romam intelligit. Odea erant loca, in quibus aliquando se recipiebant spectatores e theatro, si pluvia supervenisset. Hoc in loco recitabantur etiam poemata, ac venalia frumenta exponi solebant. *Fundamenta sacrilega sepulturarum* appellantur, quia sepulcreta in religiosis et sacris rebus habebantur: ex quo sequebatur reos esse sacrilegii, qui ea refoderent, et sacrilega odei fundamenta esse, cuius causa res sacrae iure gentium habitae in profanos usus raperentur.

Οἰκονομια, II. 191. *sub hac tamen dispensatione, quam οἰκονομιαν dicimus*, II. 192. *οἰκονομιας sacramentum*, de doctrina de trinitate.

OENOTRIA, ita Italia dicta est a vino, non ab aliquo rege huius nominis, quae opinio consentit cum Aristotel. lib. VII. Polit. et cum Strabon. lib. VI. qui nulla facta mentione Oenotrii, illam indigitant, V. 32.

OFFARCINARE, I. 283. *praeter oneribus consparsionum offarcinatam.* Exod. 12, 34. ἀνελαβε δε ὁ λαος το ςαις αὐτων προ του ζυμωθηναι τα φυραματα αὐ-

αὐτων ἐνδεδεμενα ἐν τοις ἱματιοις αὐτων ἐπι των ὠμων.

OFFERENTIA, I. 283. *considera causarum offerentiam*, i. e. prout se diversae offerunt.

OFFERRE, III. 118. *et offers et tinguis*, III. 154. *et offert annuis diebus dormitionis eius*, IV. 369. *et afflictionem suam offerentes deo.*

OFFICIALIS, IV. 356. *et ceteras officialium coronarum causas*, quas necessitate officii gestabant ii, qui certis officiis honoribusque fungebantur.

OFFICIUM, II. 167. *ad eam emittit cum officio et comitatu.* Iureconsultis officium coetus ipse est eorum, qui magistratui inserviunt, unde apud eosdem, officium deponere, et officio tradere, in quem sensum et hic usurpat Tertullianus, II. 365. *quum dedicatio imaginis regiae turbam urgeret officio*, i. e. ad officium cultus idololatrici, III. 199. *si officia militaria redemeris*, i. e. milites publica auctoritate fungentes tibi pecunia conciliaveris, IV. 293. *nos officia divina angelos credimus*, i. e. officiales et officiorum administratores, IV. 299. *gravior invidia est in praesidem; cum officia pulsantur*, * III. 293. *nedum a capitis sui officio relegabit*, i. e. a cervicali.

OFFICINA, I. 144. *cloacam voca uterum tanti animalis, id est hominis producendi officinam.*

OFFOCARE, seu *offucare*, aquam in fauces ad sorbendum dare, ut exponit Festus, IV. 182. *quicunque fluctus eius offocant.*

ONERARE, III. 93. *tanto contumaciae crimen oneratur*, i. e. tanto gravius, tanto atrocius est, III. 130. *ab extraneis quoque agnoscitur, et testimonio oneratur*, IV. 374. *oneravit itaque moechiam*, i. e. moechiam ut gravius et atrocius crimen describit. Praeferenda videtur haec lectio coniecturae illi Latinii *honoravit.*

ONEROSITAS, III. 58. *tanta ordinandi capitis onerositas.*

ONESIMUS, II. 183. *et forsitan parias aliquem Onesimum aeonem.* Alludit ad Onesimum Philemonis, quem Paulus in vinculis genuit, ut ipse ad Philem. scri-

ſcribit, ſeu partu plane coeleſti factum ſcilicet de Gentili Chriſtianum, de fugitivo probum. Exſpectamus, inquit ridendo Septimius, ut tu, qui Marcus es aut Caius, certe quod ſufficit masculus, in iſtis infandis angelorum Valentinianorum vinculis ſive amplexibus parias, ſed quid paries? aliquem ſcilicet Oneſimum Paulinum? imo prodigioſum aliquem Satanae maſtigiam.

ὀνοκοίτης, V. 46. proprie qui concumbit aſino, deinde, ex aſino et homine conceptum, ita LXX. interpretes voce κοίτης pro prole ſaepius uſi ſunt, et Paulus ad Roman. cap. IX. 10. Hunc deum fictum ex habitu corporis quaſi ὀνοκοίτην denotant, turpi quaſi moecha prognatum, vid. Iuvenal. Sat. VI. v. 330. Sueton. vit. Domit. cap. XII. Martial. I. 5.

ONUS, V. 111. *ſi non onus iam voluminis tempetarem*, i. e. ὄγκος, μεγεθος.

OPERARI, operam dare, III. 53. *in quibus operamur*, III. 361. *cum languoribus et vitiis medendis operaretur*, IV. 182. *dot fratribus operandi copiam*, i. e. commoditatem benefaciendi nobis, ut ab illa neceſſitate ſubſidio ipſorum caveatur nobis.

OPERARIUS, IV. 100. *itaque operarius ille victoriae dei*, diabolus, IV. 103. *ventris operarios*, vocat paraſitos, IV. 283. *et fatigandae in operariis*, i. e. iis animalium generibus, quae ad operam praeſtandam comparantur.

OPERATIO, III. 26. *vel quamcunque eleemoſynae operationem*, ita et *operatio ieiunii*.

OPERATRIX, IV. 320. *ipſa illa ratio operatrix mortis ſimplex licet, vis eſt.*

OPERATUS, V. 2. *operata infeſtatio*, i. e. vehementior, acrior. Melius fortaſſe *onerata*, ut ſenſus ſit: quo minus defendi patiamini ſectam Chriſtianorum, obſtant vobis praeiudicia, quibus tam ſaepe eam damnaſtis.

OPEROSITAS, III. 65. *et operoſitas cum raritate commiſſa*, i. e. opus, manupretium. Utitur hoc vocabulo Irenaeus pro labore et aerumna lib. II. cap. 19. * IV. 17. *et crinium lenonem operoſitatem*, ſic

sic IV. 2. *superducto Evangelio expunctore totius retro vetustatis*, V. 214. *sacerdos suggestus* cet. IV. 214. *tanta operositas suadendi.*

OPIFICE, II. 193. *et tam opifice.* Rigalt. mavult: *etiam opifices*, quod sequentibus convenire magis videtur, alii legunt: *etiam opici* i. e. barbari, quod opice i. e. barbare loquerentur, non latine iuxta Plin. lib. XXIX. cap. 1.

OPIMITAS, IV. 254. *opimitas sapientiam impedit, exilitas expedit*, IV. 389. *atque ita exinde opimitate dominici corporis vescitur.*

OPINIOSUS, opinator, I. 334. *viderit si cui tam opinio sus videbitur Christus*, ita Cic. Academ. IV. 47. *Antipater et Archidemus opiniosissimi homines.*

OPUS, V. 36. *in ipso opere*, i. e. cum funduntur, tunduntur, scalpuntur, atque ita laeduntur, vulnerantur.

ORATIO, III. 175. *sed in legitima oratione.* Orationem legitimam dicit, quam nobis Christus dictavit coelestis iuris peritus. Sic *precem legitimam* dixit Augustin. Serm. 125. de temp.

ORBIS, mensa rotunda, quam veteres dicebant cillibam, V. 216. *qua M. Tullius quingentis millibus nummum orbem citri emit.* Mensae citreae ex Mauritania incredibili sumtu Romam advehebantur, Plin. lib. XXXIII. cap. 11.

ORDO, II. 32. *omnem ordinem regulae*, i. e. forma ordinata doctrinae Christianae, eodem sensu, II. 34. *ordinem doctrinae ecclesiarum*, III. 161. *quo magis sciret plebs eum ordinem sibi observandum, qui faceret praepositos.* Ordinem monogamorum significat, unde sumuntur Praepositi. Itaque omnem plebem volebat esse monogamos.

ORIENS, II. 146. *Orientem Christi figuram* subaud. amat. Orientis enim vocabulo Christus saepe intelligitur in sacris litteris, ut apud Zachariam. Oriens autem vocatur, quia Sol est iustitiae prodiens ex alto.

ORNATUS, III. 40. *ornatum dicimus, quem immundum*

malo, adeo ut bonum et malum paria in eadem re facere videantur. Sic paribus equis, pro eo quod eſt duobus in ache veteres pugnaſſe dicit Feſtus.

PARACLETUS, II. 190. *paracletum fugavit* i. e. ſpiritum ſingularium revelationum auctorem. Montanus autem, ſi aliis fides eſt habenda, maiorem ſibi ſpiritus plenitudinem ineſſe, quam Apoſtolis praedicabat. Sed Baronius iam obſervavit, Montani ſcholam aliquamdiu ſtetiſſe innoxiam, diſcipulos habuiſſe adeo morum ſanctitate commendabiles, martyriorum conſtantia fortes, ut nemo praeſentiores alibi numinis vires agnoſceret. Et vero recte doctiſſimus Cardinalis cenſuit, Anicetum tunc Pontificem Romanum in hominibus nihil adhuc a fidei regula diſſentientibus haec divini ſpiritus charismata agnoviſſe, eorum eccleſiis pacem intuliſſe, atque ut ait Tertullianus, pacis litteras miſiſſe. Ergo Praxeas ille, qualis a Tertull. depingitur, fictis apud Pontificem cauſis, adeoque imminutae auctoritatis Pontificiae criminationibus Montani diſcipulos onerare non deſtitit, donec pacis ſeu communicationis litterae iam emiſſae revocarentur. Qua re forte an nonnulli plus aequo offenſi indignatique, Montanum ſuum in tantum extollere ac praedicare coeperunt, ut dicerent, in Apoſtolis quidem ſpiritum ſanctum fuiſſe, Paracletum non fuiſſe: et Paracletum iſtum ſuum plura in Montano dixiſſe, quam in evangelio Chriſti; nec tantum plura, ſed etiam meliora atque maiora. Haec nimirum de iis legimus, qui ſecundum Phrygas dicuntur, in Catalogo haereticorum, qui Tertulliani libro de praeſcriptione vulgo annecti ſolet. Quae ſatis arguunt, Phrygas iſtos Montano ſuo multa, quae ipſe ſibi nunquam arrogaverit, tribuiſſe. Unde veroſimile fiat, Montani dogma, quale fuit, primordio quidem ſui Chriſtianis auctorioribus probabili, Tertullianum tenuiſſe, non quale poſtea, cum ſequacium quorun-

rundam impoſturis et fraudibus acu Phrygia interpolatum ab eccleſiis paſſim catholicis deſpui coepit.

PARADISUS, III. 294. *ſcilicet paradiſo non inferis deverſurus*, vid. *inferi*.

PARATURA, conſtitutio, V. 63. *ſapere paraturas*. Senſ. totius loci eſt: Poſſunt incolentes et manſionem habentes in aere ſideribus vicini et nubibus aſſueti ſcire conſtitutionem aeris, adeoque pluvias, ſiccitatem, peſtilentiam, famem praedicere, V. 76. *ille ſcilicet ſpiritus daemoniacae et angelicae paraturae*, V. 113. *hunc novitiolum paraturam*. La Cerda novellam Chriſtianorum ſectam intelligit. Haverc. rectius cum Rhenan. novum teſtamentum, II. 411. *ſecundum utriusque teſtamenti paraturam*, II. 167. *in materiae corporalem paraturam*, I. 21. *nullam ſibi proſpexerit agnoſcendo paraturam* i. e. ornamentum ſeu creationis praecipuum, quo velut proprio apparatu propriaque gloria cognoſcatur, I. 60. *ſic aedificat, qui propria paratura caret*, i. e. materia ad aedificandum comparata, I. 123. *in tantum paraturam deſidgrabat, ut credi poſſet*, I. 183. *omnem ſententiam et omnem paraturam*, i. e. omnem materiam et argumentorum apparatum, III. 25. *ſolae autem manifeſtae paraturae totam circumferunt mulieritatem*, i. e. capite incedunt nudo, principali manifeſtae muliebris paraturae parte, quam tegere ſolent mulieres, III. 146. *ut per ordinem de omni noſtra paratura retractemus*, ſignificat utriusque inſtrumenti ſcripturas, III. 363. *debeo illos de ſua paratura repercutere*, IV. 304. *in his* (eſu et potu) *plurima ſomni paratura eſt*, IV. 338. *calceatus de evangelii paratura*.

PAREDRI, ſpiritus ſunt mali, geniique improbi, qui alicui ſemper aſſident et familiares ſunt, IV. 274.

PARENTARE, iuſta parentibus celebrare, III. 129. *forſitan qui illi parentent*, III. 211. *defunctis parentant*. Hoc quidem ethnici, ſed et Chriſtianos Auguſtini aevo quibusdam in locis factitaſſe arguit lib. VIII. de civit. dei, cap. 27. epulas ſuas ad martyrum memorias deferebant, orabant et offerebant ut ve-

ſce-

ſcerentur, vel ex iis etiam indigentibus largiebantur. *Quod quidem*, inquit, *a Chriſtianis melioribus non fit, et in pleriſque terrarum nulla talis eſt conſuetudo.*

PARERE, III. 227. *quae poteſt apud Chriſtum dominum parere debito tanto* i. e. praeſtare tantum debitum ac ſolvere. Appellanti creditori paret debitor cum ſatisfacit. Iubet qui exigit, paret qui praeſtat quod promiſit, III. 235. *totum porro hominem ex utriusque ſubſtantiae concretione parere* i. e. adeſſe, ſiſti, IV. 117. *ante has tres aras trinis diis parent* i. e. praeſto ſunt, IV. 187. *etiam in ſacramentis propriis parere fecit*, IV. 219. *et conatus eius extrinſecus foris parent* i. e. apparent ſuntque ſpectati, II. 259. *non tam diſtincta documenta parerent utriusque ſubſtantiae*, apparerent, ſenſu forenſi, I. 27. *quomodo dominus paruit eius in hoc mundo* i. e. ὤφθη, ἐπεφάνη, ſi hic non potuit dominus ſubſtantia exſiſtere, quomodo ſpecie ſubſtantiae?

PARCERE, III. 82. *quum pleraeque gentilium feminarum memoriae cariſſimorum maritorum parcant*, i. e. conſervant integram ſc. nubendi abſtinentiam.

PARIARE, I. 310. *quam cui per omnia pariaverint*, III. 221. *non rapinam exiſtimavit pariari deo*, τὸ εἶναι ἴσα θεῷ Eſt autem pariari forenſe verbum, pro eo quod eſt paria fieri, et pariare, paria facere, adaequare, IV. 277. *quia nec pariaſſet commeatus hic*, i. e. paria feciſſet, ex aequo reſpondiſſet, IV. 282. *pariant naturalia earum, ſubſtantiva non pariant.*

PARILITAS, I. 10. *hoc ipſum teſtimonio praeſtans parilitati et unitati eorum*, III. 307. *exemplum porro ex diverſitate an ex parilitate componitur.*

PARITER, V. 50. *pariter aetate eſt.* Hellen. ὁμηλικιαν ἴσα ἔχει.

PARMULA, V. 27. *ſanguis de femore proſciſſo parmula exceptus*, in Dactyl. Gorlaeana tom. II. num. 664. eſt ſcalptura gemmae, ubi clypeolus vel parmula arae Bellonae innixa et ad ſanguinis exceptionem deſtinata. Sed et *palmulam*, quod alii ſubſtituunt, ad-

adhibitam in his sacris, patet ex gemma Leon. Augustin. I. 171. ubi nudus Bellonarius conspicitur, qui latus ferro sibi, quod sinistra gerit, fodit, cruore, qui de femore profeisso labitur, dextram plenam ante Bellonae lignum sublevans.

PARRICIDIUM, III. 80. *parricidiis expugnantur* abortivis, dissoluto medicaminibus conceptu. Sic lib. de vel. virg. *infantes aliquandiu a matribus debellatos.*

PARTIARIUS, I. 45. *partiaria exitii*, I. 156. *disce et hic cum partiariis erroris tui Iudaeis*, III. 212. *partiarios sententiae illorum*, κοινωνους.

PASCUA, pastus, V. 63. *quae illis accuratior pascua est*, i. e. pastus, qui magis illis curae est.

PASSIBILITER, IV. 307. *quam affecte et auxie et passibiliter.*

PASSIO, III. 184. *et invitantis ad passionem contrariam fugae. Passio* nuptiarum, III. 274. *quae ad passionem regni, iudicii et resurrectionis praedicantur.*

PASSIONALIS, IV. 31. *Nam si deus, inquiunt, irascitur, corruptibilis et passionalis est.*

PASSIVE, passim, in commune, pro arbitrio cuiusque, II. 392. *passive tamen currant.*

PASSIVITAS, promiscua frequentia, V. 212. *quantum denotatui passivitas offert libertinos*, V. 29. *passivitas luxuriae* est Venus erronea et passim per licita et illicita vaga, II. 136. *et passivitas non est*, i. e. affectio passim diffluens et motibus exposita, dissolutio, confusio, II. 180. *de passivitate vitae* i. e. vita incomposita et pro libidine transacta, qua Valentinianos fuisse notabiles, Irenaeus auctor est. I. 248. *passivitatem sententiae meae permisit* i. e. rationem communem et promiscuam, ad quasvis opiniones amplectendas liberam, IV. 216. *habent aliquando et passivitatis commercia* i. e. ius passim commeandi et reciprocandi, adeo ut alterum promiscue sumatur loco alterius, IV. 308. *et in passivitate omnia spargens*, i. e. promiscua confusione et conturbatione rerum, IV. 350. *quia passivitas fallit*, i. e. fallit communis usus, qui passim obtinet, ut corrupte a conditione internosci ne-

nequeat, quodammodo obumbrata et obtecta usu promiscuo omnium.

PASSIVITUS, passim, commune, apud omnes promiscue, V. 208. *pars vero passivitas omnibus utiles.*

PASSIVUS, passim occurrens, vulgaris, II. 149. *non cum affectatis ducibus passivorum discipulorum*, I. 12. *de nomine dei ut passivo et in alios quoque permisso*, I. 35. *passivum scilicet convictum*, III. 75. *per licentiam tunc passivam* i. e. nuptias multiplices, passim concessas, III. 143. *non enim passivus tibi census est in illo*, i. e. vagus, infinitus, ex historia Abrahami undecunque tibi promiscue applicandus, III. 395. *alium ceteris passivum, ignobilem* i. e. vulgarem, communem, IV. 370. *sine passiva concessione.*

PATAGIUM, Clavus aureus, qui ad summam tunicam adsuebatur vulgo in matronis, patagium dicebatur, et clavus in viris, V. 205. *patagio inauratior.*

PATER, sacrorum, ἱεροφάντης, vid. Meurs. Eleus. cap. XIII. V. 25.

PATI, et de re laeta et adversa, ut Graec. πάσχειν, V. 47. *fanitatem suam patitur*, V. 65. *qui de deo pati existimantur*, i. e. agitari, των ἐνθέων ἢ θεολήπτων circumlocutio, quorum tria genera subiecta sunt, θεοφορούμενοι, θεοπαταγοι, θεοπρόποι, I. 4. *passus infelix huius praesumtionis instinctum*, I. 60. *At nunc negotium patitur*, i. e. facessit deo negotium Marcionitarum temeritas et audacia, qui deum alium ab omnipotente sibi confinxerunt, III. 1. *proprium iam negotium passus meae opinionis*, i. e. qui antea fui occupatus in exponenda graece opinione mea de velandis virginibus, ita lun. explicat, sed Rigaltio videtur disputatione quadam adversus Graecos, cum et virgines velari oportere acrius forte asseruisset, Graecorum convitiis exceptus ac pro haeretico exagitatus fuisse, III. 10. *quae virum passa sit*, III. 22. *et nuptias pati*, IV. 216. *post definitionem census, quaestionem status patitur*, IV. 284. *quod exequias convivium patitur*, i. e. quod convivio infertur, non sepulcro, quod coenae impenditur, non funeri.

TROCINIUM, II. 144. *patrocinio coactae figurae sacrilegium obscurat*, i. e. ad defensionem probationemque pudendae illius figurae, ex lana coacta factae, opere coactili: ideo enim praetendunt venerandum naturae nomen, vid. *convitium*, IV. 235. *cuius intelligam instrumentum esse animum, non patrocinium*, i. e. principalitatem, ut initio capitis appellavit.

ATRUITUS, II. 161. *et sermonem de patruitis*, Iren. πατρωνυμικως. Iun. mavult *de patritis*, ut Cic. Tusc. I. 19. *patritam illam* et avitam philosophiam.

AUPERTINUS, i. q. pauper, I. 25. *propter quem in haec paupertina elementa.*

PECCATELA, IV. 298. *ad suadendam vel imperandam peccatelam.*

PECTEN, II. 146. *Lamiae turres et pectines solis.* Fabellae pueriles apud Carthaginem Tertulliani tempore, quibus nutrices parvulos suos a clamoribus continebant.

PECUS, I. 271. *non pecus dictus post figuram*, i. e. corpus animatum sentiens primum, et figura sua instructum recens. Eodem vocabulo utitur Iulius Firmicus lib. VII. cap 1. *Pecus intra viscera matris artuatim concisum a medicis proferetur*, I. 399. *per similitudinem sanguinis salutaris et pecoris Christi*, alludit ad sanguinem illum Paschalis agni, qui postibus inspersus fuit in Aegypto. Exod. XII.

PEIOR, III. 99. *quod solis peioribus placet nomen Christianum.* Ait Tertullianus. Quae deum offendunt, a malo inferri, idque ex eo manifestum fieri, quod ex Gentilibus Christianarum nuptias ambiant, ii praesertim, qui vitae sunt peioris et turpioris. Ideo ethnici inveniuntur, qui tales, i. e. Christianas non exhorreant, ut exterminent, ut abripiant, ut a fide excludant.

PELLICEUS, II. 174. *Interim carnalem superficiem postea aiunt choico supertextam, et hanc esse pelliceam tunicam, obnoxiam sensui*, III. 36. *et adornari tibi in mente est, super pelliceas tuas tunicas?* III. 223. ne-

neque enim, ut quidam volunt, illae pelliceae tunicae, quas Adam cet.

PELLITUS, pelle, V. 206. *pellitus orbi, ut metallo dictur.*

PENDERE, I. 340. *vel de recentibus Auguſtianis cenſibus adhuc tunc fortaſſe pendentibus.* Tunc i. e. cum diceret coecus: Ieſu fili David, Pendentibus, ſcil. tabulis cenſus. Nimirum haud ſemel acti cenſus fuiſſe videntur ſub Auguſto. Et Septimius ipſe libro adv. Iudaeos, addubitare videtur, an Chriſtus adſcriptus fuerit cenſui ſtatim ut natus eſt, III. 243. *Unum opinor apud omnes edictum dei pendet reſurrectio mortuorum.* Sic, vocat ſymbolum fidei Chriſtian. et ſupra dixit, quoniam titulo res iſta proſcripta ſit, alludens ad edicta Praetorum, quae in albo h. e. tabula proſcribi et proponi ſolebant, IV. 128. *dehinc ad ſignum annii pendent.*

PENDULUS, IV. 287. *ut pendula exſpectatione ſollicitudo fidei probetur.*

PENES, apud, V. 25. *infantes penes Africam Saturno immolantur.*

PENSARE, III. 349. *laudem ſuam conſecratione penſabit.*

PENSUM, pars laboris, quovis die perficienda, I. 2. *penſum ſecuribus faciunt.*

PENULA, IV. 337. *ibidem graviſſimas penulas poſuit relevari auſpicatus.* Penulas gravitate ſua fuiſſe odioſas conſtat. Hinc Septimius occaſione ſumta, ait militem illum in deo glorioſum, graviſſimo militiae gentilis onere depoſito, iam exinde relevari cepiſſe, ſimulatque onus Chriſti ſubiit; quod eſſe leve Chriſtus ipſe docuit.

PEPO, IV. 279. *cur non magis et pepo tam inſulſus,* ex proverbiali uſu inſulſum hominem denotans, I. 358. *cur autem panem corpus ſuum appellat, et non magis peponem, quem Marcion cordis loco habuit.*

PER, V. 60. *per eum et in eo,* i. e. ſecundum eius doctrinam atque religionem adeo inſtitutam.

PERDITRIX, III. 131. *Invenit diabolus poſt luxuriam, etiam caſtitatem perditricem.*

DOCERE, II. 147. sed non omnes, quos *edocent*, *erdocent*.

DUCTOR, V. 104. *primi erunt lenones, perducto-es, aquarioli.* Perductores hoc differunt a leno-ibus, quod hi voluntarias, illi invitas ad aliquem ertrahant.

EGRINARI, V. 51. *peregrinandum est in hiſtorias t litteras orbis.* Exprimit morum iſtam et tempus, uod in aliarum gentium perſcrutandis originibus eritur, dum mente non corpore peregrinamur.

REMTORIUS, IV. 365. *audio etiam edictum eſſe pro-oſitum et quidem perentorium.*

REMTRIX, IV. 301. *mortem perentricem ſenſus.*

RENNARE, III. 293. *verum et dentes incorruptos per-nnare*, IV. 48. *et in foliis perennat*, i. e. perenne lurat.

RGULA, II. 151. *aliis atque aliis pergulis ſuperſtru-tis.* Pergulae, ςεγα οἰκηματα, (ut exponitur in Gloſſario) anguſta coenacula, proiecta extra ae-les atque exſtantia parte ſui aliqua, eo maxime ertinentia, ut ex una parte aedium in alteram pergeretur commode. Sic Plin. H. N. lib. XXI. cap. 3.

RICLITARI, prope abeſſe, parum abeſſe quin, ut graec. κινδυνευειν, II. 109. *et non periclitatur, ne ex aliquo factum exiſtimetur*, i. e. non prope eſt, ut ex aliquo cet. * IV. 338. *muſſitant denique tam bo-nam et longam partem ſibi periclitari* cet. Fortiſſimi huiusce militis facinus a commilitonibus Chriſtia-nis etiam, tanquam imprudentis ac praecipitis et intempeſtivae fortitudinis exemplum vituperaba-tur, deque eo ſermones ferebantur, ut de abru-pto et praecipiti, et mori cupido, qui de habi-tu interrogatus nomini Chriſtiano invidiam feci-ſſet, ac periculum creaſſet, pacemque tam bo-nam et longam, qua tum Chriſtiani fruebantur, temeritate ſua prope evertiſſet. Has voces gra-viter increpat Septimius. Muſſitant, inquit, tam bonam et longam ſibi pacem periclitari: Nec du-bito quosdam etiam muſſitare, ſcripturas ſacras

iam emigrare, ſarcinas expedire, fugae accingi de civitate in civitatem. Vulgo legitur; *nec dubito quasdam ſcripturas emigrare.* At in cod. vetuſtiſſimo: *nec dybito quosdam ſcripturas emigrare*, et verbum de praecedentibus repetendum eſt: *nec dubito quosdam ſcripturas muſſitare* cet.

PERICULUM, II. 226. *ſine periculo luminis* i. e. damno.

PERISCELIUM, molle et faſtidioſum eſt crurum ornamentum, III. 71. Iuvenal. vocat periſcelidem.

PERMOVERE, III. 50. *certe vel ſpiritu ſcandalum permovent.* Rigalt. optime *ſpiritum ſcandalo permovent*, i. e. concutiunt, inquietant. Etenim ſpiritum dei habent ſancti. Itaque ſi quid admittant a Malo, ſpiritum dei permovent, ſpiritum quem a domino ſumſere, ſecularis rei gratia concutiunt.

PERONES, ruſtici calcei: contra nives, imbres, frigoraque commodi, ex corio crudo, praealti, V. 215. *perones effeminati* dicuntur, quia eos mollities effeminaverat; III. 43. *et peronibus uniones mergere de luto cupiunt.* Plin. lib. IX. cap. 35.

PERPES, perpetuus, continuus, V. 48. *in ignem aeque perpetem et iugem.*

PERPETRABILIS, III. 88. *quanto autem nubere in domino perpetrabile eſt*, pro eo quod eſt, perpetrabilius, vel magis perpetrabile more graeco, ſed in bonam partem dicitur, ut III. 86. *ſtudio perpetrantur*, nam teſte Feſto, perpetrat qui peragit ac perficit.

PERSONA, I. 236. *perſonam nominis*, i. e. perſonam illam, cui hoc nomen competit.

PERSONALITER, II. 151. *ὑποστατικῶς* ratione ſingularis perſonae.

PERSTRINGERE, uſurpant Latini de levi vulnere, non vero alte adacto. Ut et de arroſione quoque quaſi fulminis cum non diſiicit aut comburit, V. 101. *ſi aliquae nos quoque perſtringunt.*

PERSUMTIO, V. 30. leg. *praeſumtio.*

PERTINAX, IV. 156. *o divina ſententia usque ad terram pertinax*, i. e. quae ubique obtinet conſtan-

tiſ-

iſſime, etiamque hic in terris obligat homines, it ex eadem iudicent, Mathematicos eiici oportere.
TINENTIUS, I. 207. *quam pertinentius volebat ignoſci*, i. e. altius ſive hanc legem proxime ad Chriſtum pertinere.
TRACTUS, IV. 7. *quomodo quidam pertractum uendam in ſeculo*, i. e. perdurantem et perpetuam luralionem, protractionem ſeculi, quaſi trahente n longum domino.
ILOSOPHARI, I. 24. *ſicut aridae et ardentis naturae acramenta leones Mithrae philoſophantur*; i. e. ratione philoſophica interpretantur leones Mithrae ſacramento eſſe, h. e. ſigna aridae et ardentis naturae.
LYRA, eſt tiliae membrana faſciatim diſſecta, I. 207. *tenus philyrae* eſt taenia ſeu laqueus et inculum ex philyra. *Tenus* autem et *taenia* graeca unt.
SCON, V. 211. *Phyſcone impurior*. Proverb. locut. le homine, qui ſe in omne luxus libidinisque enus ingurgitat. Fuit enim Ptolemaeus *Phyſcon* Lago ſeptimus Aegypti rex, qui quum Cyreae imperaret fratri Evergete defuncto ſucceſſit, ui ſupra belluinam libidinem et crudelitatem, quae facinora commemorat Iuſtin. lib. 38.) ſaina ventris, et corporis vultusque deformitate, elluae quam homini ſimilior. Quae foeditas in o pellucidae veſtis ſubtilitate, quaſi de induſtria, ve potius ex intemperantia augebatur, infame hyſconis nomen ex re tulit, quaſi ventricoſi et quarioli, propter abdominis ſtudium.
IMENTUM, IV. 161. *etiam hominibus ad pigmenta edicinalia*. Nam et pigmenta ſunt utilia medinae. Unde et pigmentarii dicti pharmacopolae. ilius Firmicus lib. VIII. cap. 17. *Quicunque ſub oc ſidere nati fuerint, Marſi erunt, vel qui veneris c herbarum pigmentis confectis ſalutaria ſoleant hoinibus remedia comparare*. Pigmenta etiam dixe condimenta. Caſſianus collat. XV. cap. 3. *corpora mortuorum pigmentis condita redolentibus in*

editioribus cellulis recondantur. Sic etiam Exod. XXXVII. ſub finem, Opus pigmentarii dicitur, quod ſeptuaginta, ἔργον μυρεψοῦ.

PIPIARE, II. 166. *coeleſtes imbres pipiavit Achamoth*, i. e. effudit pipians. Pipum vel pipulum, plorantis vagitus et pipiatio, clamor plorantis lingua Oſcorum, ut ait Feſtus, III. 169. *et infantes pipiantes.*

PLAGA, II. 354. *occurſum eſt huic plagae.* Sumtum a gladiatoribus, qui vel adverſarii petitionem corporis declinatione effugiunt, vel parmula excipiunt, ut ſit fruſtra conatus.

PLAGIATOR, plagiarius, qui liberum hominem aut ſervum ſurripit, I. 44. *talis aſſertor etiam damnaretur in ſeculo, nedum plagiator.*

PLAGULA, I. 154. *novam plagulam non adſui veteri veſtimento*, plagulam lacernas vocat Turneb. I. 25. Plagulae vela ſunt et textilia quibus lecticae et lecti intendebantur, aut involvebantur, ut apud Tranquillum in Tito cap. X. *lectica dimotis plagulis.* Nonius plagulas interpretatur grandia lintea et toral et licticariam ſindonem, unde plagulae, I. 222. dicit additamentum.

PLANE, immo, recte, V. 61. *plane a bono*, i. e. immo habuit daemonium, ſed quod illum a bono dehortaretur. *Planius* facilius, V. 213. *quo planius adeantur.*

PLANUS, impoſtor, I. 132. *quem planum in ſignis et aemulum in doctrinis exiſtimabant.* Utitur et Cicero pro Cluentio, 26. Eſt etiam bis apud Plin. XXXV. 10. I. 155. *aut planum potius aliquem.*

PLASMATOR, II. 272. *hominis plaſmator.*

PLAUSOR, V. 87. *ſceleſtarum partium ſocii aut plauſores*, i. e. fautores, auxiliatores, vel certe idem optantes.

PLAUTIOR, ad plauſum aptior, V. 207. *quo muſcoſae laneſtatis plautiores conchae comant.*

PLENITUDO, V. 107. *pro ſcientiae plenitudine*, graece ἐκ τῆς πληροφορίας, II. 32. *ignoraſſe Apoſtolos plenitudinem praedicationis*, i. e. non ſummam ac perfectiſſimam habuiſſe cognitionem omnis doctrinae Chri-

Chriſtianae, II. 85. *quia non totum habendo non concurrat in plenitudinem comparationis*, II. 111. *adora ſcripturae plenitudinem*, IV. 133. *et quae ei debetur diſciplinae plenitudo.*

PLENIUS, perfecte magis, V. 48.

PLUMBATUS, V. 79. *in manibus eſſe plumbatis. Plumbatae manus* ſunt fulcro quodam plumbi ferruminatae, ne facile delaberentur vel dehiſcerent. Id in incurvatione bracchiorum et manuum extenſione praecipue requirebatur.

PLURIMUM, adverbialiter, pro ut plurimum, I. 108. *ex recordatione plurimum delicti.* Terent. in Phorm. *domum ire pergam, ubi plurimum eſt.*

POENICUM, pro poeno, V. 201. *ne poenicum inter Romanos aut erubeſcat aut doleat.*

POENITENTIA, II. 36. *cum conditione datae ſibi* ſcil. poenitentiae. Epiſcopus autem, ſive eccleſia *dare poenitentiam* dicebatur, pro eo quod eſt indicere poenitentiam et leges ipſius, II. 83. *ex poenitentia illius retorquebo adverſus illum*, fortaſſe legendum: *ex peniculo illius*, nam pergit auctor in allegoria inſtituta a re pictoria. Peniculus autem eſt inſtrumentum pictorium, quo colores ducuntur, ſenſus ergo eſt: ex peniculo illius retorquebo adverſus illum, coloresque delibo et lineamenta illius.

Πολιτευμα, *noſtrum id eſt, municipatus in coelis*, I. 178.

POLLINCTOR, νεκροκομος, νεκροαλειπτης, qui mortuorum corpora ungit et curat, V. 39. *ab aruſpice pollinctor*, II. 363. *et pollinctorem ſacerdotem*, de eo, qui homines immolat.

POLLUCIBILIS, II. 423. *niſi obſonandi pollucibilior*, i. e. nitidior, lautior, magis opipara.

POLLUCTUM, Varro lib. V. de ling. lat. *Quum ex mercibus libamenta porrecta ſunt Herculi in ara, tum polluctum eſt. Pollucta* et pollucibilis coena eſt opipara et ſplendida, *Pollucere* conſecrare, convivio lauto ſacrificare, V. 96.

POMA, III. 42. *ad hoc enim noverim maris poma.* Ita appellat conchas, quod non ad faſtum, ſed ad ſaporem et eſcam ſint ordinatae.

PO-

PONERE, IV. 300. *ut illic materia ponat*, i. e. ut illic desinat sermo iste de anima.
PONTICUS i. e. Marcion. I. 4.
POMPATICUS, III. 62. *ita pompaticas progredi.*
POMPATUS, IV. 116. *sed Circensium paulo pompatior suggestus.*
POPINA, II. 414. *plane vestrum est, in carceribus, popinas exhibere martyribus incertis.* Lucian. συνδεδυδον μετ' αὐτου διαφθειρωντες τους δεσμοφυλακας, εἶτα δειπνα ποικιλα εἰσκομιζοτο.
POPULARIA, dicebantur in theatro loca populi vel plebis ad equestrium discrimen, IV. 111. *et discrimen popularium per proclivum.* Sic equestria equitum loca erant.
POPULARITAS, I. 18. *denique maior popularitas generis humani*, i. e. gentium consensus. Conscientia publica, IV. 360. *officia seculi, honores, solennitates, popularitates*, IV. 276. *concilio exonerandae popularitatis.*
PORTA, II. 143. *cum et portas ante quinquennium instituunt*, anastrophe *portas ante* pro eo quod est ante portas, quinquennium, ait, instituunt initiandos, antequam portas ingrediantur, et consignentur eas ingressuri. Scaliger legendum putat, *cum epoptas ante quinq.* i. e. magistros ceremoniarum: qui praeforment et observent initiandos. Nam in rebus sacris ἐποπται ἡ ἐφοροι erant, qui iam ante legitimum tempus in officio μυεων consumserant, unde Aristoph. ἐποπτευειν, ibid. *tot suspiria portarum* i. e. totum illud, quod tam diu desideraverant.
PORTARE, *graeci etiam pro eo solent ponere*, quod est tollere, I. 204.
PORTIO, i. e. par, similis, V. 16. *portio Neronis de crudelitate*, sic *edicti portio* pro simili edicto, * V. 30. *ex aliqua feminis portione*, Haverc. leg. *sparsione*, καταβολη σπερματος, conf. Ebr. XI. 11. II. 496. *potus strictura xerophagiae portio est*, i. e. hac forma potus perstricta etiam aridum pabulum significatur.

PORTIONALE, opponitur ſummali, II. 122. II. 404. *nam exceptione eduliorum quorundam portionale ieiunium eſt*, III. 9. *et portionale univerſali.*

POSTERITAS, quod poſtea ſubrepſit. Scholaſtici inſolentius vocant *poſterioritatem*, II. 39. *poſteritatem mendacitati*, II. 44. *praecedente illo ſune ſupradicto poſteritatis*, i. e. ordine ſucceſſionis, quo tanquam ſune ad apoſtolicas eccleſias conſcenditur, II. 79. *ſolemus haereticis compendii gratia de poſteritate praeſcribere*, i. e. quod doctrinam adferant poſteriorem doctrina veritatis, II. 192. *probabit tam ipſa poſteritas omnium haereticorum.*

POSTREMUS, III. 47. *poſtremiſſimus omnium.*

POSTUMARE, poſteriorem eſſe, V. 50. *etſi Moyſi poſtumant*, III. 298. *omnis enim conſummatio atque perfectio, etſi ordine poſtumat, effectu anticipat.*

POSTUMATUS, II. 184. opponitur principatui.

POSTUMUS, poſterior, II. 341. *quodcunque de poſtumo corporis propagatur*, III. 147. *et quaſi poſtuma ſoboles ſupparabatur.*

POTESTAS, V. 78. *reſpectu repraeſentaneae poteſtatis*, i. e. quae divinam repraeſentat et ſuſtinet in terris vicem, et confeſtim exigere poenas poteſt, I. 200. *quoniam in poteſtate erat ſermo eius*, i. e. potens erat.

POTESTATIVUS, II. 106. *non tantum ordinativum ſed et poteſtativum capit principatu.*

PRAE, V. 77. *prae manu* i. e. in promtu.

PRAEBERE, referre, repraeſentare, II. 134. *vis ex compoſitis incompoſita praeberi.*

PRAEBIBERE, II. 342. *nam et praebibunt quidam ſeſtinando tutelam, ſed cet.* i. e. ante ſe confirmant antipharmacis, amuletis et Φυλακτηρίοις potionibus, ſed quarum vis diſſolvitur Venere, atque fit irrita.

PRAECERPERE, deguſtare, II. 193. *ſi quid utriusque linguae praecerpſi.*

PRAECIPITARE, decutere, deiicere, de frugibus et pomis, quae ante iuſtum tempus et maturitatem deiiciuntur, V. 62. *neſcio quod aurae latens vitium*

in

In flore praecipitat, praecipere, praeoccupare, V. 101. *non praecipitat discretionem*, i. e. deus non praeoccupat ante illud tempus iudicii aeterni discretionem inter bonos et malos, in qua iudicium partim conſiſtet.

PRAECOQUUS, immaturus, V. 200. *Romanum praecoqua* i. e. praecoci et praefeſtinata Romani habitus ſusceptione, alii leg. *Romanu praecoquâ*, i. e. praecoce properoque conſilio Romana facta per deditionem, I. 136. *praecoquos et abortivos* quodammodo Marcionitas, I. 301. *tam praecoquam imo tam acerbam dilectionem.*

PRAEDAMNARE, i. e. damnare, V. 13. *ignotum et auctorem vox ſola praedamnat*, IV. 87. *ſemper pauperes iuſtificat, divites praedamnat.*

PRAESSE, V. 115. *Quaſi non quaecunque ratio praeeſt* i. e. quaſi non omnis argumentorum vis, quibus praeſtruitur et defenditur reciprocatio animarum humanarum et in alia corpora transmigratio, magis etiam ſtringit, ſi affirmetur, revocari animas ad ſua quasque corpora.

PRAEFARI, de prophetis, V. 48. *de officio praefandi*, Rhenan. *prophetandi*. Sed alterum latinum magis eſt, apud quos vates fantur, paſſim et profantur, dum praefantur, V. 65. *anhelando praefantur*, de praeloquio, quod praecedere vaticinium ſuum faciebant, conf. Num. XXIV. 3. et Donat. Terent. Phorm. IV. ſcen. 4. ad verba: *interdixit hariolus.*

PRAEFORMARE, pervalde, prae quam alios informare, V. 4. *quanti enim ad malum praeformantur.* Sed Heuman. legit cum Haverc. *reformantur.*

PRAEFUGERE, IV. 284. *ſed etſi anima praefugerit ultimo gladio* i. e. ſi forte anima inter ferarum laniatus e corpore exceſſerit priusquam ultimo gladio pelleretur.

PRAEGNATUS, praegnatio, graviditas propinqua partui, II. 303. *iuvenculae ſcilicet praegnatus et partus*, III. 343. *ut et conceptus et praegnatus.*

PRAEIUDICARE, V. 4. *praeiudicant id eſſe*, i. e. licet neſcire velint, tamen ex illa vi, quam ſibi ipſis in-

inferunt, ut in ignorantia illa permaneant, posita est aliqua cognitio, praeiudicium scilicet, odio haberi illa non posse, si sciant ulterius, II. 192. *quo pleraeque adversus universas haereses praeiudicatum sit*, * *praeiudicare* saepe est iudicium praevium dare aut praemonstrare, IV. 224. *iam haec conditio proprietatis de ceteris accidentibus corpulentiae praeiudicavit*, i. e. conditio proprietatis corporea iam erit conspicuum quoddam iudicium ad iudicandum de ceteris corpulentiae accidentibus.

PRAELATIO, III. 220. *et amplius manu propter praelationem, ne universitati compararetur*; V. 144. *praelatio alterius sine alterius contumelia esse non potest.*

PRAELATOR, IV. 369. *idem misericordiae praelator.*

PRAELUDERE, i. q. praeludere, quod est in re militari ἀκροβολίζεσθαι, I. 127. *his praeluserim.*

PRAELUMINARE, III. 273. *paraboldm a commentatore evangelii praeluminatam.*

PRAEMEDITATORIUM, προμελετητηριον, II. 398. *praemeditatorium efficitur latrinarum.*

PRAEMITTERE, II. 414. *praemisso iam sanguinis succo*, praemisso scilicet ad deum, quo iam et ipse totus properat. Sic alibi dixit praemissam uxorem, praemissos liberos, iam seculo digressos.

PRAEPARATURA, I. 255. *in Iohanne egerat praeparaturam viarum dominicarum*, praeparationem, παρασκευασμον, ἑτοιμασιαν.

PRAESCRIBERE, exceptionem obiicere, II. 79. *solemus haereticis compendii gratia de posteritate praescribere*, II. 193. *non tamen praescribere monarchiam ideo* cet. II. 353. *praescribitur mihi, ne quem alium deum dicam*, I. 16. *praescribens deum ignorari nec potuisse*, i. e. respondendo ad obiecta adversariorum, eademque diluendo; III. 1. *hoc exigere veritatem cui nemo praescribere potest*, i. e. de qua nihil detrahi potest quacunque ratione, III. 162. *praescribe constanter, non omnibus praecipi, quae quibusdam sint praecepta*; IV. 212. *omnia praescribit*, i. e. praescriptis definitionibus omnia comprehendit,

dit, V. 21. *de veſtra vobis diſſimulatione praeſcribitur*, II. 236. *aſpice itaque quanta praeſcribant tibi.*

PRAESCRIPTIO, ex uſu forenſi ſignificat refutationem, qua, qui poſtulatur, adverſarii accuſationem diſiicit, aut in eum retorquet, conf. de praeſcript. adv. haeret. cap. 36. *Praeſcriptionem haereticorum* dicit, quia praeſcribimus haereticis hoc ipſo, quod ſint haeretici, quibus hanc unam exceptionem opponimus, quod adverſus regulam dogmata proferant, itaque ut minime audiendos ob omni disputatione ſubmovemus, I. 3. *de praeſcriptione novitatis*, II. 58. *certis et iuſtis et neceſſariis praeſcriptionibus repellendas*, neceſſarias praeſcriptiones dicit, quia ſecundum eas neceſſe eſt iudici, quoscunque agere volentes repellere, II. 192. *ſed ſalva iſta praeſcriptione*, nempe ante dixerat: *verum quodcunque primum, adulterum quodcunque poſterius*, I. 4. *ne compendium praeſcriptionis ubique advocatum diffidentiae deputetur.* Compendium praeſcriptionis vocat theſin illam: *In tantum haereſis* cet.

PRAESCRIPTIVE, I. 183. *quamquam tam facile eſt, praeſcriptive occurrere* i. e. obducta praeſcriptione, qua excludam ac perimam totam actionem illius. Quae autem haec praeſcriptio ſit, oſtendit ſequentibus.

PRAESIDIUM, lucrum, bona, peculium, V. 194. *cum aliquo utique praeſidio.*

PRAESIGNARE, I. 22. *quam creatoris teſtimonium praeſignaverit*, i. e. ſignum praetulerit, unde cognoſceretur.

PRAESPERARE, I. 449. *qui ergo praenuntiabatur, ille et praeſperabatur*, graec. προελπιζειν.

PRAESTANTIA, praeſtatio, exhibitio, I. 93. *et praeſtantiam propter merentes*, qua ſcilicet praeſtat praemia vel ſupplicia, I. 308. *alius de praeſtantia eius ſecuros agere mandet*, * in malam partem, IV. 48. *ego enim praeſtantiam in delictis meam agneſco*, IV. 214. *ſed viderit utriusque praeſtantiae ambitio*, i. e. φιλοπρωτεια.

PRAESTARE, I. 57. *cui caedendo praeſtet eſſe*. Senſus eſt: *cui* ſanctitati *praeſtaret* i. e. foret utilius atque optatius, *caedendo eſſe* i. e. parem eſſe coniugio caedendo reſecandoque. Melius nobiscum, inquit, ageretur, ſi ea noſtra ſanctitas eſſet, quae nos ad tollendum coniugium adduceret, faceretque exſortes coniugii.

PRAESTRUCTIM, via praeparata, praemunita, V. 206. *ut ad hominem praeſtructim perveniretur.*

PRAESUMERE, ponere, ὑπολαμβανειν, V. 8. *cum praeſumatis de ſceleribus noſtris ex nominis confeſſione*, III. 50. *optantes perſeverare id in nobis, non tamen praeſumere.*

PRAESUMTIO, IV. 382. *cum ſic quoque obduxero diverſae partis praeſumtionem*, IV. 52. *praeſumtio intinctionis importat*, i. e. fiducia veniae per baptiſmum impetrandae.

PRAESUMTORIE, I. 360. *nam et Petrum praeſumtorie aliquid elocutum*, i. e. praeſumtione praefidente.

PRAETENDERE, II. 304. *Et Iudas praetendit Iſrael*, legendum *Hieruſalem*, ex Zach. XIV. 14. Eſt autem *praetendere* ante vel e regione tendere, aut etiam per circuitum, ut exponitur ſequenti membro, I. 42. *aliam illi regulam praetendo* i. e. alio argumento in ipſum utor, et regulam veritatis ei explico. *III. 127. *praetendimus neceſſitates adminiculorum*, IV. 341. *traditio tibi praetendetur auctrix.*

PRAETER, II. 169. *praeter haereticorum*, i. e. praeterquam haereticorum, graec. πλην. Haeretici genus ſpiritale ſibi arrogabant, II. 217. *praeter unus deus.*

PRAETERESSE, abstinere, renuntiare, V. 92. *cum et ipſis rebus, de quibus transiguntur, praeterſumus*, i. e. quum ab illis ipſis ſuperſtitionibus, ſive, furore, libidine, crudelitate, quarum cauſa ſpectacula transiguntur, adducti religionis noſtrae conſcientia abstinemus.

PRAETRACTATUS, III. 178. *et determinare ex hoc ipſo praetractatu.*

PRAEVELLERE, II. 385. *quid ei magis quam martyria*

ria praevellit? Sicubi homines deus ab idololatria divellit, quid magis idololatriae praevellit, quod praevulsum ſtatim ipſi opponat, quam martyria fortium Chriſtianorum?

PRAEVENIRE, II. 147. *damnare praevenit*, Helleniſm. I. 106. *propterea praeveni* fugere in Tharſos.

PRAEVERTO, II. 16. pro quo Latinius melius *praeverto* et Rigalt. *praevenio*, utrumque eſt Graecor. Φθάνειν.

PRAEVERTERE, praeponere, anteponere, V. 214. ut ſaepe apud Plautum, IV. 436. *qui poenitentiam peccatoris morti praevertit.*

PREMERE, II. 180. *totam maſſam feminis ſui preſſerit*, i. e. trituraverit.

PRESSUS, V. 205. purpura *preſſa* dicitur, quae purius et meracius lucet, cui eſt color ſanguinis preſſi et concreti, nigricans aſpectu, II. 57. *preſſiora teſtimonia.*

PRINCIPALITAS, quod ſtatim a principio fuit, ſcholaſtici vocant *priorıtatem*, II. 93. *ad principalitatem veritatis*, IV. 335. *habes animae principalitatem.*

PRIORATUS, πρωτεῖον, primae partes, principatus, II. 147. *ut ſolent animi pro prioratu exciti.*

PRISTINUS, II. 414. *quam nec ille Priſtinus veſter non Chriſtianus Martyr attigerat.* Rigalt. legendum arbitratur *priſtinum veſter*, h. e. quondam veſter, quemadmodum initio libri adv. Praxeam dixit *priſtinum doctor.* In hanc vero hiſtoriam, quam narrat Septimius, plurima quadrant eorum, quae Lucianus de *Peregrino* tradidit. Nam et iſtum apud Chriſtianos in fama et pretio aliquamdiu fuiſſe refert; ac propter habitos ab eo per oppida Syriae de Chriſto ſermones comprehenſum, miſſumque in carcerem, atque ibidem Chriſtianorum caritate ac ſtudio diligentiſſime curatum, coenis omne genus illatis; mox per humanitatem praeſidis emiſſum carcere. Poſtea vero ob delicta quaedam, ab Chriſtiano conſortio electum, varias urbes obiiſſe non ſine gloria philoſophantem, ac demum Athenis inſana quaerendi nomi-

nis

iis cupedine percitum, convocata multitudine, poſtquam verba multa de contemtu mortis feciſſet, in ardentem rogum inſiliiſſe, nec viſum amplius. Martyrem iſtum, qualiscunque fuerit, pſychicum, id eſt, Catholicum fuiſſe ait Septimius, non Chriſtianum: quia tormentis admotus Chriſtum negaverat. Peregrinum ſuum Lucianus ſoribit in carcerem coniectum, propterea quod Chriſtum coleret τον μεγαν ἐκεινον ἀνθρωπον ἐν παλαιςινῃ ἀνασκολοπισθεντα, confeſtim accurriſſe Chriſtianos, uti fratres, atque omnimoda ſolatia contuliſſe, quin etiam cum eo in carcere permanſiſſe ac pernoctaſſe corruptis cuſtodiis.

LO, V. 212. *pro ſtupro erat poena*, i. e. tam foedae exauctorationi eadem poena, quae ſtupro.

LOBARE, II. 185. *cum ſemetipſum voluit probari.* Iren. ὁτε οὐν ἠθελησεν ἐπιδειξαι αὐτον. Latinus Interpres Irenaei reddit: *oſtendere.*

ROBOLA, προβολη, II. 202. προβολην, *id eſt prolationem rei alterius ex altera*, II. 204. *haec erit probolâ veritatis*, i. e. generatio filii vera, II. 203. *Valentinus probolas ſuas diſcernit.*

ROBUS, V. 202. *de tranquillo probum*, i. e. tranquillitate probum, tranquillum, ut de eo queri nemo iure poſſit. Latin. vult: *pronum.*

ROCEDERE, eſt frequentare ſacra, adire templum, III. 94. *ſi procedendum erit.*

ROCLIVARE, proclivem eſſe, inclinare, II. 136. *in alterum magis proclivarunt.*

ROCURARE, II. 172. *qui omnes haereſes procurantur*, ὡ ἁπασαι αἱρεσεις οἰκονομουνται, forenſi uſu, II. 194. *quia per tanta millia virtutum procuratur*, ſcil. monarchia, II. 399. *cui ipſae divitiae procurant*, i. e. inſerviunt, I. 50. *aemulatio autem liberando homini procurat*, III. 199. *ſub obtentu procurandi* i. e. miniſtrandi Imperatoribus, IV. 375. *quantum evertendae pudicitiae procuremus.*

RODICIUS, V. 136. *videte qualem prodicium adverſus nos ſubornaſtis*, prodiciam hic vocat, quam in Apologetico indicem.

PRODIGERE, V. 117. *in nihilum prodegerit*, i. e. licet etiam luxuriaverint et prodigi fuerint in perdendo et diſſipando corpore, alii, *redegerit*, I. 394. *paene iam totis ſeculis creatoris prodactis* i. e. porro actis, V. 48. *prodacto aevo iſto i. e. conſumto*, IV. 60. *ſaluti prodactae reformari* i. e. turpiter profuſae, proiectae, deperditae.

PRODUCERE, propr. de metallis, extendere, excudere, V. 18. *et in lances argentaria metalla producta*, * II. 287. *quo eos de terra Aegypti produxit*, pro eduxit, III. 27. *non religio produxit*, i. e. facit ut veniant in eccleſiam dei, et ſe ei adiungant, IV. 69. *et ad hoc ſcamma produxit.* Produci proprie in ſpectacula athletae gladiatoresque dicuntur ab ipſis munerariis, qui ludos edunt.

PRODUX, III. 389. *et producem mutui coitus.* Producem dicit, quemadmodum ſupra traducem. Igitur unitatem mutuo coitu productam dicit eſſe producem mutui coitus, ſive potius id quod ex utriusque coagmentatione diſſilit, quum inter ſe divelluntur, quae arcte fuerant coagmentata.

PROFERRE, II. 203. *prolatus eſt ſermo dei an non?*

PROFESSIO, ἀπογραφή, de negotiatoribus, qui merces ſuas profitentur, V. 104. *quantum vectigalibus pereat fraude et mendacio veſtrarum profeſſionum*, I. 370. *Verum profeſſio eius alterius auctoritate conficitur.*

PROFESSOR, I. 370. *nemo ſibi et profeſſor et teſtis eſt.*

PROFLIGARE, magnam rei partem conficere, I. 430. *quanto opusculum profligatur breviter*, i. e. quo magis prope eſt, ut hic liber abſolvatur atque ad finem producatur. Ita Cic. Tuſc. V. 6. *profligata iam quaeſtio eſt, et paene ad exitum adducta.*

PROINDE, i. q. perinde, ut ap. Cic. ſaepe.

PROLATIO, continuatio, duratio, II. 14. *omnem prolationem quaerendi et inveniendi*, II. 153. *accepit prolationis ſuae officium*, i. e. procreationis, II. 202. *me προβολὴν aliquam inducere id eſt prolationem rei alterius ex altera*, II. 350. *ſublimitati et claritati aliqua prolatio.*

PROMA, ταμειον, I. 81. *promas tuas repleſti.*

PROMULGARE, iuris publici facere et ad uſum publicum traducere, V. 34. *qui primus ceraſa ex Ponto Italiae promulgavit.*

PROMULSIS, vas eſcarium, lanx, V. 216. *quingenariam promulſidem*, i. e. lancem quingentarum librarum argenti.

PRONUS, cum dativo: II. 136. *nec malo nec bono pronus.*

PROPE, V. 202. *prope ſis eandem negare* i. e. parum abſit, quin neges eandem.

PROPERABILIS, IV. 302. *calore properabili.*

PROPERATUM, praepropere editum, ſeu inchoatum et rude, I. 1. vid. Hieronym. comment. in Abdiam.

PROPRIE, IV. 231. *non quia ſpiritus proprie eſt* i. e. ſeorſim ab anima et per ſe.

PROPUDIOSUS, impudicus, inverecundus, V. 211. *ne quid et illi de Caeſaribus veſtris obmuſſitent, pariter propudioſis.*

PROSAPIA, ſignificat progeniem vel familiam. Vet. Gloſſ. Proſapies, γενους καταγωγη. Proſapia, ἐκ προγονων συγγενεια και συγγενεια.

PROSCRIBERE, IV. 235. *faciem tamen operis frontemque materiae de anima unusquisque proſcripſit*, IV. 362. *rex Iudaeorum proſcriptus in crucem*, i. e. pronuntiatus programmate a praeſide provinciae impoſito, IV. 404. *ſed incertum cui, quia nec perſona, nec cauſa proſcribitur.*

PROSECARE, ſacrificando deo offerre, V. 26. *Maior aetas apud Gallos Mercurio proſecatur*, V. 108. *Aeſculapio tamen gallinaceum proſecari iam in finc iubebat.*

PROSPECTE, maxima providentia, V. 19. *etiam circa ipſos deos veſtros, quae proſpecte decreverant patres veſtri.*

PROSPECTUS, IV. 361. *ex Apoſtoli proſpectu* i. e. *ut proſpicienter ſtatuit Apoſtolus.*

PROSPER, V. 199. *tam proſperos temporum* phraſis Tertullianea, ut et infra: *inſignes libidinum.*

PRO-

PROSPEX, IV. 37. *in omnibus augurem in euntibus prospicem* i. e. providentem, prudentem.

PROSPICERE, V. 71. *si ad ultores transire prospexit.* Sensus est: recte Cybelen cum cultu suo ad Romanos transiisse, quod sciverit, forte inde ultores Ilii prodituros. At quomodo tam seram prospicere temporis fortunam potuit, quae paucos dies in fato Aurelii discernere non potuit, II. 385. *quibus magis eam, quam passionibus prospicit, τοις παθημασι προορατα*ι, graeca phrasi.

PROSPICIAE, II. 175. *prospicias earum.* Ciacon. legit: *proficias.* Fest. *Proficium*, quod profectum proiicitur. Glossarium: *Proficiae αι των θυματων απαρχαι*, et alibi, *proficiae, ἀπροθυτα.*

PROSTARE, IV. 288. *postrema dedecoratione sub titulo prostitisse Helenam viliorem*, i. e. prostibulam fuisse in fornice vel lupanari publico, cuius infamiam publicus titulus proscriptione profiteretur.

PROSTITUERE, V. 108. *lucernas meridie vanas prostituere.* Havere. cum ceteris interpp. ait, vehementius esse dictum, prostitui enim exiguam lucernarum et taedarum lucem, quum lucidissimis radiis solis meridiani opponatur. Malim tamen interpretari: palam exponere, III. 5. *aut tegi aut prostitui*, i. e. retecta palam statui, et sine velamento procedere ante oculos omnium, III. 32. *quam totam faciem prostituere.*

PROSTITUTIO, institutio publica, V. 75. *sub imaginum prostitutione.*

PROTELARE, I. 268. *sed sexcenta millia hominum protelavit*, i. e. sexcentis hominum millibus vitae et virium tenorem continuavit, produxit, protraxit, IV. 48. *et in portum divinae clementiae protelabit*, i. e. ad portum usque quemlibet distantem producet, IV. 105. *ut et ignorantiam protelet in occasionem*, i. e. tanta est voluptatum vis, ut hominem suum tamdiu doceri nolit, vitanda esse Christiano spectacula, quamdiu spectandi occasio sperabitur.

PROVOCARE, IV. 350. *provocans eam*, nempe communionem utensilium, *ad rationalium et irrationalium*

lium distinctionem, i. e. iubens ut ea commode prudenterque in duo genera distinguatur; haec rationalia, quorum fabrica et usus cum ratione coniunctus, illa irrationalia, quorum tota accuratio praeter et contra ipsam rationem est.

PROXIME, proximo tempore, nuperrime, V. 45.

PSYCHICUS, II. 190. *et manet chirographum apud Psychicos.* Psychici opponuntur Pneumaticis i. e. spiritualibus: quemadmodum et animalem fidem spiritali opponit disciplinae, lib. de ieiun. cap. I. Dicebantur autem a suis Montanistae sive Cataphryges spirituales, eo quod spirituales revelationes et prophetias ἐνθουσιάσεις sibi arrogarent: qui vero has singulares prophetias et revelationes ordinarias negabant esse in ecclesia, audiebant Psychici ex 1 Cor. 2. Tertullianus autem mediam quandam viam tenuit quodammodo. Nam paracletum i. e. spiritum ordinarium prophetiarum revelationumque singularium agnoscebat ut Montanista; ieiunia severe urgebat, martyria cogebat, in persecutionibus interdicens fugam, et secundas nuptias damnabat; sed a Montanistarum sacramentis abstinebat, et impiis illis atrocioribusque de Montano et Prisca praedicationibus. Ex quo factum, ut Augustinus (lib. de haeresib. ad Quodvultdeum) Tertullianos sive Tertullianistas a Montanistis, qui et καταφρύγες dicti, distingueret, II. 390. *exteriores et interiores botuli Psychicorum*, I. 274. *de quo inter nos et Psychicos quaestio est.*

PTISSANA, πτισάνη, hordeum decorticatum, Graeci hordeum aqua perfusum, dumque tumeret in sole expositum, mox in pila ligneo pistillo tantisper tundebant, dum corticem glumamque exuisset, V. 122. *in exemplum ptissanae*, i. e. instar ptissanae.

PUBLICARE, in publicum traducere, III. 188. *qui enim non publicatur in hominibus, publicatur in domino.*

PUBLICATIO, III. 6. *omnis publicatio virginis bonae, stupri passio est*, i. e. detectio capitis.

PULSARE, V. 52. *idem spiritus pulsat*, i. e. mentes prophetarum veridicis implevit, futura dicere impulit, III. 212. *pulsata salute, licet non adita veritate*, i. e.

pulſavere ſalutis ianuam Platonici, vindices immortalitatis animarum, ſed qualitatem et modum immortalitatis ignoravere, non adita veritate, IV. 28. *tunc philoſophi duri, cum veritatis fores pulſant.*

PULVIS, III. 37. *et illum ipſum nigrum pulverem*, niger pulvis eſt calliblepharum Graecis et Latinis dictum, ex aduſtis roſarum palmarumque foliis, ex ampelitide et aliis, *quo oculorum exordia producuntur*, Iun. leg. *exodia* i. e. fines et ambitus promoventur pigmento ad venuſtatem vultus.

PUMEX, V. 210. *pumice ſpeculi*, i. e. ſpeculo pumicato, laeviſſimo ac politiſſimo.

PUNIRE, IV. 99. *adverſus omnem ſubvertendae fidei aut puniendae paraturam*, puniendae fidei, i. e. poenis ac tormentis exercendae probandaeque.

PURGARE, I. 299. *alibi malo purgare* i. e. refellere atque amovere, metaphora a re ruſtica, V. 20. *ut viam mihi ad manifeſtiora purgem.*

PURGATRIX, IV. 190. *purgatrice aqua ſe expiabat.*

PURUS, III. 203. *ſacrificamus, quomodo praecepit deus, pura prece*, absque thure, absque victima. Sic IV. 59. *paſtum et potum pura noſſe*, i. e. uti pane et aqua ſolum, absque ullis aliis eſculentis, absque condimentis. Sic Iuvenalis: *Obſervant ubi feſta mero pede ſabbata reges*, i. e. nudo pede. Itaque pura prece, hoc eſt, ſola et nuda oratione, de mente ſancta et innocenti. Offerebant Gentes diis venis inanima aut bruta, thura aut boves. Chriſtiani deo vero offerunt animam rationalem, laudes et gratias dicentem deo. Hoc diſerte explicat Athenagoras legatione illa pro Chriſtianis ad Antoninum et Commodum, citatis etiam Pauli verbis, quibus hoſtiam deſcribit, θυσιαν ζωσαν, ἁγιαν, εὐαρεστον τῳ θεῳ, την λογικην λατρειαν ἡμων. Ipſe Tertullianus in Apologetico: *Offero optimam et maiorem hoſtiam deo, quam ipſe mandavit, orationem de carne pudica, de anima innocenti, de ſpiritu ſancto profectam.* Et lib. IV. cap. 1. adverſ. Marcion. ad illud Malachiae: *Offertur nomini meo oblatio munda.* Scilicet ſimplex oratio de conſcientia pura. Et cap. 9.

9. hominem ait offerre debere munus deo apud templum, orationem ſcilicet et actionem gratiarum apud eccleſiam, per Chriſtum ſuum catholicum patris ſacerdotem. Minutius Felix, poſteaquam dixit, 'Delubra et aras non habemus, addit: *Litabilis hoſtia bonus animus, et pura mens, et ſincera ſententia. Haec noſtra ſacrificia, haec dei ſacra ſunt.* Denique Euchariſtica noſtra confici pura prece ſive oratione ſola, Iuſtinus adverſus Tryphonem Iudaeum teſtatur, IV. 98. *contenta ſimplici pabulo, puroque aquae potu.*

PUSILLITAS, parvitas, II. 98. *quaecunque poteſtas ei, quam puſillitas, competit*, i. e. potius, vel magis, quam puſillitas, ellipſis graeca perfrequens.

PUTATIVUS, qui vere non eſt, I. 143. *putativae in Chriſto corpulentiae*, I. 144. *nativitatem putativam illi accommodaſſe* quaſi vere natus et re ipſa non fuiſſet, III. 343. *qui carnem Chriſti putativam introduxit.*

PYCTES, πυκτης, pugil, II. 359. *pyctes ipſe non quaeritur*, II. 424. *pyctae xerophagiis invaleſcunt.*

PYRIPHLEGETON, igneus inferni fluvius, ubi poena οιμωγη των επι του πυρος οπτωμενων, i. e. ejulatus in igne flagrantium, ut ait Lucianus in Necyomantia, V. 114.

Q.

QUA, quia, in quantum, V. 79. *ſciunt, qua homines, quis et animam*, i. e. quia, vel in quantum homines ſunt, ſciunt etiam, a quo animam acceperint. Vel ita: ſciunt, quis illis dederit animam, qua ſcil. anima homines ſunt, et differunt a brutis, V. 98. *ſi qua illic arborum poma conantur*, i. e. ſi quo modo, ut *aliqua* apud Virgil. pro aliquo modo.

QUAESTIO, II. 176. *in praepoſitionum quaeſtionibus* i. e. in exagitatione ſubtili praepoſitionum, inde, ex, per, ſimiliumque exponit atque demonſtrat ſequentibus. Sed de ea re amplius egit auctor lib. de praeſcript. cap. 49. II. 222. *ſi hunc articulum quaeſtionibus ſcripturae veteris non expediam*, II. 251. *poſt Philippum et totam ſubſtantiam quaeſtionis iſtius*, I.

98. *diligere quaestiones*, i. e. toto studio operam dare sanctis illis quaestionibus, de quibus Iesaias postea, *και δευτε, διελεχθωμεν*.

QUANDO, si quidem, quoniam, V. 4. *quando nec liceat*, i. e. cum nec liceat.

QUANTI, pro quot, ut *tanti* pro tot, V. 4. *quanti enim ad malum praeformantur*, II. 236. *quanta tibi praescribam*, i. e. quam multa, I. 12. *quanti nequam servi regum nominibus insultant.*

QUANTO, II. 112. *quanto non comparat cui adscribatur*, i. e. quanto magis non comp. II. 314. *quantoque incredibile*, subaud. magis, I. 430. *quanto opusculum profligatur breviter*; i. e. quo magis prope est, ut hic liber absolvatur, atque ad finem perducatur.

QUANTUM, quod attinet ad, si spectes, V. 12. *quantum interpretatio est*, II. 132. *quantum proprie pictor*, i. e. in quantum.

QUATENUS, i. q. quia, II. 123. *quatenus hic solorum corporum* cet. II. 230. *quatenus ita scripturae docent* i. e. quoniam, quandoquidem.

QUI, II. 139. *sicut facit qui decor*, i. e. aliquis decor.

QUICQUID, pro quidvis, quidlibet, II. 37. *hoc nomine quicquid emendat*

QUINIO, IV. 221. *invenitur etiam in iure civili graeca quaedam quinionem enixa filiorum.* In iure civili i. e. in Iureconsultorum libris, quos ita citare solent etiam veteres grammatici. Plin. H. N. lib. VII. cap. 3. *Reperitur et in Peloponneso quinos quater enixa, maioremque partem ex omni eius vixisse partu.* Aristot. *ἀνα πεντε γαρ ἐτεκε, και τα πολλα αὐτων ἐξετραφη.* Etenim Peloponnesi non meminit. Sed et Strabo etiam ex eodem Aristotele aliter narrat, in XV. Aliter Gellius in X. Denique Aristoteles ipse, eadem de re alio se loco dixisse commemorat, qui locus hodie non apparet. Gaius lib. I. Fideicommissor, ut refertur in l. 3. De rebus dubiis, et Iulianus l. 36. De solutionib. Idem omnino de Alexandrina muliere tradunt, quod hic Septimius noster de Graeca.

QUINQUATRIA, IV. 158. *quis ludimagister sine tabula*

VII

VII idolorum. quinquatria tamen frequentabit. Quinquatria dicuntur festi illi dies Minervae sacri, quorum primo Minervae fiebant sacra, tribus sequentibus munera, quinto denique lustratio. Ovid. Fast. III. *una dies media est et fiunt sacra Minervae, Nomina quae a iunctis quinque diebus habent.* Erat autem primus istorum dies mense Martio, XIV. Cal. April. ultimus communi appellatione Tubilustria dicebatur: omnes muneribus frequentati, quae Minervalia dicebantur, praesertim quae tirones atque novitii magistris suis in omni genere exhibebant. Ovid. ibidem: *Vos quoque Phoebea morbos qui pellitis arte Munera de vestris pauca referte deae: Nec vos turba feri censu fraudata magistri spernite, discipulos attrahit illa novos.* Haec quidem maiores Quinquatrus. De minoribus vid. Varro lib. V. de ling. lat. et Festus. Sensus est, Nullum esse ludimagistrum, qui non habeat in ludo suo sive schola tabulam septem idolorum, hoc est, septem planetarum, Lunae, Martis, Mercurii et ceterorum, unde nomina dierum hebdomadis cuiusque. Aut si quis reperiatur absque huiusmodi tabula, hunc tamen quinquatria frequentaturum. Quis autem fuerit apud ludimagistros istius tabulae sive laterculi septem dierum usus diligentius inquirere non tanti est. Fortean perscriptum aut significatum illic fuit, quid quaque die discipulis tradi reddive oporteret. Iuvenal. Sat. VII. *Nil satis Arcadico iuveni, cuius mihi sexta Quaque die miserum dirus caput Hannibal implet.* Ea die scilicet totius hebdomadis summa colligebatur. Septima die, quies et otium. Ipse Tertull. lib. ad Nationes I. cap. 13. Vos certe estis, qui in laterculum septem dierum Solem recepistis, et ex diebus ipsum praelegistis, quo die lavacrum subtrahatis aut in vesperam differatis, aut otium et prandium curetis.

QUISQUE, pro quisquis, II. 291. *vel quisque ei in haereditate regni successit.*

QUÓ, II. 108. *quo illic etiam, per quem omnia fuerit, revelatur*, i. e. quod, I. 467. *quo nec hic Apostolus*, i. e.

i. e. quapropter, I. 460. *quo iam mihi duos deos*, i. e. quorsum, ad quid.

QUOMODO, quoquo modo, vel quocunque modo, I. 379. *sed quomodo Marcionitae volunt credi.*

R.

RANUNCULUS, IV. 140. *de si stillicidia mellis de ranunculo venenato*, i. e. ut si quis favum mellis una cum ranae rubetae pulmonibus exprimat, nam inde confusa veneno mella stillabunt, mella quidem sed venenata. Iuvenal. Sat. I. *quae molle calenum porrectura viro miscet sitiente rubetum.*

RAPERE, V. 4. *quos rapit*, subaud. *malum* i. e. qui mala sequuntur ac perversa, IV. 188. *quoniam subiecta quaeque materia eius, quae desuper imminet, qualitatem rapiat necesse est.*

RATIO, V. 10. *quaedam ratio aemulae operationis*, i. e. quoddam ens operose aemulum. Intelligitur de diabolo, qui invidet ecclesiae Christi, V. 118. *quae ratio universitatem* cet. per rationem intelligenda summi dei sapientia, II. 341. *tormenti ratione* in modum tormenti, II. 375. *haec nobis etiam iudicium in modum certa ratio mandavit*, i. e. ratio ipsa nos cogit iubetque, ut istis somniis et nugis illudamus.

RATO, IV. 289. *nulli enim vitam istam rato fieri nisi universis, quae arguunt eam, expunctis*, i. e. nullam vitam ratam haberi, et in rationes referri, nisi omnia absolverit atque perfecerit, quae pertinent ad vitae traducendae modum. Forenses locutiones.

REBELLARE, I. 389. *quae pax a non rebellato?* i. e. in quem nulla commissa rebellio.

RECAPITULARE, *id est, ad initium redigere, vel ab initio recensere*, I. 448.

RECEPTUM, II. 371. *et per singula tabulata coelorum de recepto dispici coeperint.* Latin. vult *de receptu.* Rigalt. vero *de praecepto dispici*, i. e. inquiri, et examinari an praecepto Christi paruerimus, an fuerimus constantes in confessione nominis Christi coram potestatibus.

RECIDIVATUS, III. 212. *certe recidivatum animae corporalem pronunciaverunt*, i. e. reſtitutionem ex caſu, III. 242. *quae carnis recidivatum pollicentur*, III. 268. *recidivatus ſtatus Iudaici*, IV. 272. *Samius ſophiſta Platoni auctor eſt animarum de recidivatu revolabili.*

RECIDIVUS, redivivus, I. 24. *recidivi anni fidem argumentantur*, I. 293. *exſuscitatus ad ſpem aeternae vitae per exempla recidivae*, i. e. redivivae, inſtauratae, Recidiva Servius exponit poſt caſum reſtituta. Ita Virgil. *recidiva Pergama* Aen. IV. 7. et 10. Plin. *recidivas febres* cum medicis appellavit παλινδρομους, ἀναπτομενας, III. 232. *univerſa conditio recidiva eſt*, i. e. omnes res creatae de integro reſtituuntur reſtauranturque, IV. 263. *ipſa poſt oblivionem recordatio memoria recidiva eſt*, IV. 429. *ita moechia de priſtino recidiva.*

RECIPROCARE, III. 141. *ad caput id eſt ad initium reciprocare univerſa in Chriſto*, IV. 340. *quam diu per hanc lineam ſerram reciprocabimus*, vid. *linea.*

RECIPROCICORNIS, qui reciproca et obtorta cornua habet, ἑλιξοκερως, V. 200.

RECOGITATUS, I. 366. *in recogitatu mulierum illarum.*

RECOGNOSCERE, accurate legere, V. 52. *dum patimur, legantur, dum recognoſcimus, probantur*, i. e. fiunt illa omnia interim, dum iſta in transcurſu legimus, ſed dum accurate legimus, videmus illa praedicta ante iam exitu probari.

RECORPORARE, in aliud corpus, ſive in aliam formam transmutare, III. 224. *in materiam robuſtiorem recorporare*, III. 267. *et recorporari carnis facultatem*, IV. 285. *nam et qui laboribus atque ſervitiis puniendi in aſinos utique et mulos recorporabuntur.*

RECORPORATIO, III. 268.

RECTOR, II. 111. *arbitrum rectoris invenio ſermonem.* cod. Divionenſ. *arbitrum factoris invenio ſermonem.*

RECUPERATIO, IV. 429. *poſt recuperationem et reformationem.* Recuperationem hic dicit pro curatione et ſanatione, ut ſupra immunditiam dixit irrecuperabilem.

RECUSARE, derelinquere, V. 205. *cum ſquamis et anni-*

anni recusantur, alii *recursantur*, I. 144. *plane nativitatis mendacium recusasti*, i. e. confutasti, adductis cauſis, forenſe verbum.

REDANIMARE, III. 233. *nec redanimari ſed reformari exiſtimentur.*

REDANIMATIO, III. 268.

REDIMERE, caput cingere, II. 52. *ſub gladio redimit corona*, de hac cerémonia plura lib. de cor. milit. cap. ult.

REDINVENTRE, IV. 310. *Sophocles Tragicus, ſomniando redinvenit.*

REDIRE, reſolvi, I. 2. *liquores ignibus redeunt*, i. e. ne liquores quidem ipſi illic ſunt liquidi, niſi ignibus admotis reſolvantur in liquorem, glaciati ſunt, conſtricti gelu.

REFECTIO, III. 215. *ſolvis carnis refectionem cum maxime aſſerimus*, i. e. reſurrectionem.

REFICERE, reponi, V. 215. *facile ſeſe regit, facile reficit*, III. 231. *Et utique idoneus eſt reficere, qui fecit.*

REFRIGERARE, III. 208. *indigentibus refrigeramus*, τοις πενησιν ἀναψυχομεν, Helleniſmus. Varinus, ἀναψυχω, inquit, το τον λειποθυμουντα ἐπαναφερω, ἡ το ἀναπτω και ἀναλαμβανω, et ita *refrigerium* locis quam plurimis.

REFRIGERIUM, IV. 286. *per ſententiam aeternam tam ſupplicii quam refrigerii.*

REFRIGESCENTIA, IV. 302. *ſed nec refrigeſcentiam admittam.*

REFORMATUS, II. 163. *aeonum tutelarem reformatum*, i. e. reformationem.

REFUGA, III. 41. *metalli refuga mutatur*, qui a communi metallorum ſorte ſeipſum eximit, ſive ut Rigalt. vult, quaſi damnatus ad metalla inde fugerit.

REGIO, II. 137. *ab utraque regione* i. e. a loco vel ſede utriusque, nimirum boni et mali.

REGULA, II. 17. *regula fidei.* Regulam hic et aliis locis vocat, quod vulgo Apoſtolorum ſymbolum vocamus. Κανων της ἀληθειας, σωματιον της ἀληθειας Irenaep, II. 79. *veritatis regula*, II. 192. *hanc regulam ab initio evangelii decucurriſſe*, I. 13. *quia prohibet*

hibet dispoſita iam regula ſummi magni, i. e. poſita illa regula, ſeu iacto fundamento, duo dii eſſe non poterunt; I. 39. *ad regulas perducam* i. e. conſtringam ordine et loco, quae ad declarandam quaeſtionem hanc pertinent, I. 42. *aliam illi regulam praetendo*, i. e. alio argumento in ipſum utor, et regulam veritatis illi explico.

RELIGIO, V. 38. *Circuit cauponas religio mendicans.* Pamel. intelligit de ſacerdotibus Cybeles, qui ſtipem oſtiatim exigebant. Haverc. vero de invitatione publica ad locationem et laudat verba in lib. ad Nat. I. 10. *Negatiatio religione proſcribitur, ſanctitas locationem mendicat.*

RELIQUATIO, IV. 328. *nulla erit reliquatio temporum non conſtitutorum.*

RELIQUATRIX, IV. 289. *reliquatricem delictorum*, i. e. ex rationibus debitricem reliquationis. Sunt enim reliquatores, qui quod alicui debent ex aſſe et integro non perſolvunt, ſed alicuius partis debitores remanent.

REMEABILIS, III. 212. *imo adhuc proxime etiam in corpora remeabilem affirmant.*

REMEDIARE, ſubvenire, II. 49. *detractione vel adiectione vel transmututione remediaremus*, * I. 334. *ideo illos remediatos*, ſanitati reſtitutos, III. 207. *aut a daemoniis aut valetudinibus remediati ſunt.*

REMISSA, remiſſio, I. 258. *diximus de remiſſa peccatorum.*

REMUNERARI, paſſive, V. 108. *ſtatuis et ſalariis remunerantur.*

RENIDENTIA, IV. 314. *et renidentias eorum per quietem* i. e. riſus. Nam *renidere* etiam eſt τὸ μειδιᾶν in Gloſſario vetere.

RENUNCIARE, discedere de loco, quem quis indigne occupaverat, V. 61. *ſequitur ut falſa renuntietur*, * I. 243. *atque adeo hoc ſtatim renunciandum eſt*, i. e. declarandum, III. 171. *plenius eam de ſtilo nunc renunciaturus*, i. e. definiturus et declaraturus ſcripto reſponſo meo, * IV. 342. *his igitur exemplis renunciatum erit* i. e. contra et ex adverſo nunciatum erit,

erit, IV. 223. *aiunt enim et idcirco animam incorporalem renunciandam.*

RENUNCIATIO, III. 342. *renunciatio eius dabit legem noſtrae reſurrectioni*, i. e. demonſtratio, declaratio enunciando facta, IV. 115. *una renunciatio noſtra adverſus idololatriam.*

REPASTINARE, propr. refodere paſtino ſeu ferramento bifurco vinitorum, I. 95. *ut commiſſio iniuriae metu vicis ſtatim occurſurae repaſtinaretur*, III. 62. *non repaſtinantes divitiarum veſtrarum vel elegantiarum uſum*, IV. 62. *et biſulcum aliquid ferri vel aeris unguibus repaſtinandis*, IV. 316. *aut repaſtinet vitis modo*, i. e. prout vite facit agricola, eam novellans propagine, *vitam, aetate renovata.*

REPASTINATIO, evulſio, reciſio, quae propagationi opponitur, III. 117. *non ſine ratione propagationis in primordio et repaſtinationis in ultimo.*

REPERCUTERE, contra adverſarium ſuo uti argumento, quaſi telo, quod repercuſſum a clypeo iacientem vulnerat, inque eum reſultat, V. 101. *Hoc, inquitis, et in deum veſtrum repercutere eſt.*

REPERTRIX, IV. 383. *nec gaudium confert repertrici eccleſiae.*

REPUERASCERE, II. 145. *repueraſcere nos et Apoſtolus iubet.*

REPUTESCERE, IV. 279. *ne aliqua ſepulturae conditio reputeſceret*, vid. *conditio.*

RES, V. 201. *ſit nunc aliunde res*, nunc aliunde argumenta petantur, transeamus ad alia argumenta, aliunde ſumta.

RESCULPERE, II. 397. *nam et primus populus primi hominis reſculpſerat crimen.* Auguſtin. in Pſalm. VI. *Dum enim nos convertimus, id eſt, mutatione veteris vitae reſculpimus ſpiritum.* Rufinus in eundem Pſalm. *Dum convertimur, id eſt, dum commutatione veteris vitae reſculpimur.*

RESERARE, frangere et aperire, V. 21. *quis cruenta ora iudici reſeravit*, i. e. ferinum illum hominis beluae ſimilis rictum, dentium ordine quaſi ſera clauſum, vi diffractum et opertum, quomodo nondum

ad

ad ſtomachum miſſae particulae carnis humanae in ore deprehendantur.

RESIGNARE, aperire, effringere, V. 19. *ob reſignantes cellae vinariae loculos.* Sera enim non tantum, ſed et ſigillo muniebant cellas, in quibus vina et eſculenta condebant, III. 382. *de terra id eſt carne nondum generationi reſignata*, I. 213. *Ionathan, filium Saulis reſignati ieiunii culpam deprecatione deleſſe.* Reſignatum vocat ieiunium infringendum, dederat enim Ionathas occaſionem violandi ieiunii, cum mel orſi ſuo admovit, III. 285. *veteris teſtamenti reſignandi, et novi conſignandi* i. e. explicandi veteris, *et novi confirmandi.* Nam teſtamenta aperiebantur reſignatione, conſignatione ſtabiliebantur.

RESONARE, II. 408. *quae publice reſonant*, ſigno dato tuba vel tintinnabulo, de horis tribus inſignioribus publicis.

RESPERGERE, IV. 394. *maculas carnis poſt baptiſma reſperſae*, i. e. rurſus ſparſae et *maculatae*, *novis ſcilicet poſt lavacrum ſordibus.*

RESPONDERE, II. 134. *informem et incultam materiam reſpondere.* In ſpeculo reſpondere dicitur imago aut res, pro eo quod eſt praeberi, repraeſentari, referri, vel potius ſpectandam ſeſe exhibere ex adverſo. Negat igitur materiam reſpondere in hoc ornato mundo i. e. ſui reſponſum imaginemque exhibere, IV. 354. *et in alium dominum reſpondere poſt Chriſtum* i. e. ſuperveniente nova ſponſione ſe obligare ad officia praeſtanda domino, qui alius ſit a Chriſto, et aliud ab ipſo ſentiens iubensque.

RESPONSIO, III. 309. *anima enim non lavatione ſed reſponſione ſancitur.* Reſponſionem appellat auctor ſponſionem, qua nos ipſi viciſſim obſtringimus gratiam ſpondenti domino, ἐπερώτημα συνειδήσεως ἀγαθῆς appellat Apoſtolus ex relatorum natura, 1 Petr. III.

RESUSCITARI, oriri de ſtellis, V. 201. *ſiderum diſtincta confuſio interdum deiicit quid, interdum reſuscitat.*

RETRACTARE, refellere, V. 11. *nemo retractat, ne ideo bonus* cet. i. e. nemo refellit ſermones iſtos criminis.

minantium, dicendo: vide, ne cet. II. 149. *non aliae erunt, quam quae retractantur*, II. 363. *nec quisquam retractat*, III. 172. *sed non statim hac sententia ceteris retractavimus*, i. e. de aliis argumentis hanc sententiam nolumus hoc loco accipi, * *retractare* saepe est diligenter tractare, et recognoscere, II. 131. *in praeteritis aliquid retractavimus*, IV. 81. *quis de bono eius late retractet*, i. e. quis de bono eius satis unquam dixerit. At in omnibus antiquis exemplaribus legitur *quis de bono eius latere retractet*, i. e. quis de bono eius latere aut reticere apud se cogitet, * V. 53. est carpere, *fortasse an hoc nomine de statu eius retractetur.* Nam obtrectationis ergo diligenter inquiri sectam dicit Tertullianus.

RETRACTATUS, II. 192. *dandus etiam est retractatibus locus*, i. e. diligentiori examini et refutationi, I. 3. *haereticos sine retractatu doctrinarum revincendos*, I. 378. *sicut et in evangelii vestri retractatu probatum est*, III. 134. *in generali retractatu.*

RETRO, olim, I. 1. *retro gestum est nobis*, πεπραται ἡμιν. Hellenism., V. 3. *qui retro oderant*, i. e. qui antehac oderant. Sic saepissime.

RETROSIOR, qui magis retro i. e. vetustior, antiquior est, V. 51. *extremissimi tamen eorum non retrosiores deprehenduntur primoribus vestris sapientibus.*

RHETORICARI, III. 219. *ita nos rhetoricari quoque provocant haeretici, sicut etiam philosophari.*

RISILOQUIUM, IV. 60. *eum penes insultaturos in risiloquio constitit.*

RIVALITAS, IV. 375. *quot rivalitates defendam.* Etenim plerique amatores amatas suas ab rivalibus defendunt homicidio, rivalibus vario mortis genere extinctis.

ROBORATUS, IV. 264. *at quanto roboratior exitus a feminis revinci quam probari?* Latin. Rigalt. et alii leg. *ruboration exitus*, non *roboratior*. *Exitum ruborationem* vocat, eventum, ex quo plus ruboris ac pudoris incutiatur.

ROMANITAS, V. 208. *si est romanitas omni salus* cet. i. e. si romanos mores amplecti cunctis populis utile est

est et gloriosum, quid nunc per studia prorsus inhonesta atque inutilia ad Graecos abitis.

ROMPHAEA, ῥομφαία, gladius, IV. 326. *nisi quia nullis romphaea paradisi ianitrix cedit.*

RUCTARE, V. 65 *qui ructando curantur.* Haverc. *curvantur*, de vatibus, qui, ubi per sacrificia et incensiones holocaustorum numen conceperunt, in partus dolòribus et ὀδῖναις sunt, incurvantur itaque, dum conceptus spiritus per fauces erumpere cupit, III. 238. *in quem mors aliqua ructarit*, i. e. in quem aliquis celeritate veneni correptam animam inter sorbendum cum ructu efflaverit.

RUDIS, II. 117. *rude illud est, quod imperfectum est*, II. 218. *rudis hoc quoque ipso, quod invisibilis.*

RUMA, et *rumen* appellatur in feminis mamma, in quibusdam vero animantibus eminens pars gutturis, per quam demissus cibus revocatur, ut ait Servius, sive, ut Nonius, locus in ventre, quo sumitur cibus, et unde redditur. Festus: Rumen est pars colli, *qua esca devoratur*, III. 218. *et rupis alitum.*

RUMPERE, V. 18. *vel adhuc flagra rumpentium*, in quorum tergis vestigia recentia exstant disruptorum in caedendo flagellorum, quos lepide *hesternos Quirites* vocat Persius Sat. III. 106.

RUNCARE, radicitus evellere, amovere, V. 204. *runcare atque rustare instituit.*

RUNCINA, instrumentum, quo opus poliebatur, V. 36.

RUPEX, incultus, rusticus, V. 212. *ille apud rupicem*, V. 61. *non qui rupices et adhuc feros homines*, IV. 220. *quid autem facient tot ac tantae animae rupicum et barbarorum.*

RUSSATUS, IV. 338. *et tunc russatus sanguinis sui spe.* Tunicae militares erant russatae, φοινικαῖ χιτῶνες. Hic miles factus Christianus, pro tunica russata, sanguinis sui spe, hoc est, sperata martyrii purpura, russatus dicitur, *russatae militares* apud Trebellium, et apud Iuvenalem, *russatus Lacerta.*

RUSTARE, ruscum seu ruscus sunt rubi et sentes, unde ruscare seu rustare, unde et rustariae falces, senti-

ſentibus eradicandis paratae, V. 204. *runcare atque ruſtare inſtituit*, alii legunt *ruſpare* i. e. quaerere.

S.

SACERDOS, V. 214. *ſacerdos ſuggeſtus* i. e. ſacerdotalis ſuggeſtus, ita III. 26. *ſiniſtra conſcientia* i. e. ſiniſtra conſcia, III. 127. *per ſacerdotem de monogamia ordinatum, aut etiam de virginitate ſancituin*, i. e. vocatum ad ſacerdotium de numero monogamorum, aut de numero virginum ἀγαμῶν.

SACERDOTIUM, V. 199. ſacerdotes.

SACRAMENTUM, religio, V. 43. *et omnem hinc ſacramenti noſtri ordinem haurite*, i. e. progredimini ad notitiam religionis noſtrae, II. 310. *ſic et Ieſus ob nominis ſui ſacramentum*, V. 114. *nonniſi de noſtris ſacramentis*, II. 24. *eiusdem ſacramenti una traditio* i. e. eiusdem evangelii, II. 31. *tacitum ſacramentum* i. e. doctrina ſacra remotior et arcana, II. 41. *ob diverſitatem ſacramenti*, i. e. doctrinae, *II. 183. *qui tantum ſacramentum etiam illudendo prodiderim*, i. e. tantum myſterium, tam arcanam et absconditam doctrinam, II. 188. *pro magno nominis ſacramento.* Iren. *καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ μεγα καὶ ἀποκρυφον μυςηριον*, II. 192. *οἰκονομιας ſabramentum* dicitur doctrina de trinitate, II. 309. *qui in huius ſacramenti imagines parabatur*, i. e. tum ut ipſe imago eſſet, tum ut typis et imaginibus Chriſti accenſeretur, quae fuerunt ex lege quamplurimae in teſtamento vetere, II. 328. *hoc enim lignum tunc in ſacramento erat*, II. 366. *ne antiquitas ſuum forte habuerit ſacramentum*, i. e. ne quis putet, veteri teſtamento ordinata fuiſſe martyria, non novo, Lege, non evangelio. Itaque ſacramentum martyrii dicit, II. 402. *verum etiam ſacramentorum agnitionem ieiunia de deo merebuntur*, i. e. peritiam interpretandi figuras et imagines ſacras, nempe divinitus obiectas in ſomno. *Sacramenta* igitur ſomnia a deo immiſſa, II. 405. *quibus modis de deo impetraretur agnitio ſacramentorum*, I. 371. *harum figurarum ſacramenta*, IV. 225. *et videt et audit ſacramenta*, i. e. parabolas, aenigmata, figuras, my-

mysteria, cuiusmodi sunt, quae ostenduntur aut suggeruntur per somnia, quibus dei voluntas significatur, sive aperitur. Iren. lib. V. cap. 7. latine dixit *sermones inenarrabiles*, ἄρρητα ῥήματα, II. 417. *lex est sacramenti*, i. e. communionis Christianae lex est, ut nostrum sit, quodcunque nostrorum est, I. 24. *aridae et ardentis naturae sacramenta*, i. e. signa seu mysteria, I. 55. *iam nec ipsum fidei eius sacramentum*, i. e. baptisma, IV. 184. *felix sacramentum aquae nostrae*, I. 116. vocatur Christus *sacramentum humanae salutis*, I. 403. *Cui rei figuram extranei sacramenti interpretatur?* i. e. signi sacri a deo extraneo dati, III. 156. *a presbyteris et diaconis eiusdem sacramenti*, i. e. monogamis, III. 249. *ut ea species sacramenti*, de resurrectione, IV. 97. *dilectio summum fidei sacramentum*, V. 61. *de propria conscientia anima eadem ex sacramenti voce pronunciat.* Havere. legit *animae eadem exsacramenti. Exsacramentum* formatum ab *exsecrare*, ut sensus verborum sit: Vulgus quoque iam indoctum pro maledicto frequentat Satanam auctorem huius generis, daemoniorum scil. Post *generis* distinctio ponenda.

SACRIFICIUM, III. 67. *aut sacrificium offertur* i. e. orationes sacrae, quibus se pii sistunt deo, ut copiose exponit Clem. Alex. strom. VII. et Tertull. Apolog. cap. 30. ad Scapul. cap. 2. III. 102. *sacrificia sine scrupulo*, III. 127. *ascendet sacrificium tuum libera fronte*, vid. *purus*, III. 226. *Nam et sacrificia deo grata, confictationes dico animae, ieiunia, et feras et aridas escas, et appendices huius officii sordes*, IV. 17. *non putant plerique sacrificiorum orationibus interveniendum*, loquitur de ieiuniis et eucharistia, quae sacrificia maxime celebrabantur orationibus.

SAEVUS, II. 74. alter deus Cerdonis; Irenaeus vertit δίκαιον, i. e. summo iure urgentem. Nam summum ius, summa iniuria.

SALACITAS, libido, II. 389. *per edacitatem salacitas transit.*

SALTICUS, II. 364. *contumeliosa caede truncatur in puellae*

lae ſalticae lucar, puella ſaltica i. e. ſaltatricula a ſaltu dicta.

SALTUS, de incontinentia libidinis, V. 29. *comes eſt libido, cuius ubique ſaltus* cet.

SALUTIFICATOR, σωτηρ, ſalutis artifex, ut lib. V. adverſ. Marcion. cap. 15. III. 375. *nec unus ſalutificator; ſi duo ſalutis artifices.*

SAMIA, genus placentarum, quae in deliciis erant, I. 128. *te unquam placentas et ſamias cocturum*, alii *pſamia*.

SANGUINANS, I. 265. *quia lex a contactu feminae ſanguinantis ſummovet*, i. e. αιμαῤῥοουσης.

SAPERE, IV. 283. *ſic et divina pronunciatio ſapit.*

SAPA, I. 128. *non tamen ut ſapam de petris.* Sapam (inquit Varro lib. I. de vit. pop. Rom. ut citatur a Nonio) appellabant, quod de muſto ad mediam partem decoxerant.

SAPIENTIA, religio Chriſtiana, V. 214. *cum hanc primum ſapientiam veſtit*, i. e. ſtatim atque Chriſtiani pallio induti ſunt.

SAPIENTIALIS, IV. 237. *gradus vitalis et ſapientialis, quod ἡγεμονικον appellant, id eſt principale.*

SAPOR, III. 287. *non ſubſtantiam ipſam, ſed ſubſtantiae ſaporem*, quo ſubſtantia ſapit, active, ſic adv. Marc. lib. II. cap. 19. *per* eundem ſaporem paſſionis.

SARABARA, veſtis fluxa, qua Perſarum primores induebantur. Heſych. σαραβαρα, τα περι τας κνημιδας ἐνδυματα, V. 211. III. 33. IV. 14.

SARMENTICII, cur ita vocati ſint Chriſtiani, ipſe Tertullian. exponit, V. 121.

SATIARE, II. 344. *ſi plagam ſatiaverit*, i. e. ſi iaculum penetravit adactum in vulnus.

SATURITAS, II. 401. *nec ſaturitatis cultus in ſacco.* Saturitatis cultum dicit, quia ex ſaturitate laetitia, ex laetitia autem cultus delicatioris cura, cui non convenit cum horrore cineris et aſperitudine ſacci.

SATURNALIA, III. 199. *talem pacem Chriſtus mandavit a militibus per Saturnalitia redimendam*, aut ſcribendum Saturnalia, aut dicendum Saturnalitia munera ſignificari, quae Saturnalitiae celebritatis occaſione militibus ſive officialibus Proconſulis aut Praeſidis

dis Christiani mittebant, ut eos haberent aequiores et clementiores. Saturnalia munerum et strenarum dies fuere. Unde illud Martial. 4. *Saturnalia ructuosiora annis non habuit decem Sabellus.*

AMMA, Graecis locus dicitur certaminis, in quo congrediuntur athletae, quod fossa soleret cingi, σκαπτειν. Hinc proverbialiter dictum Hieronymo ad Pammachium, *de scammate et loco certaminis gredi*, pro eo quod est a proposito digredi, sive lineas transilire, IV. 69. *et ad hoc scamma produxit.*

ANDALUM, I. 121. *ante scandalum Marcionis.*

ANTINIA, sive *Scatinia lex*, lata a Scatinio tribuno plebis, *in molles et effeminatos, qui nefanda Venere polluerentur*, h. e. aut ipsi muliebria paterentur, aut pueris vim facerent, quibus poena decem millium nummorum statuebat, ex qua sibi inimicos accusationem minari scribit Coelius ep. 13. III. 161. *sicut ille vester Uthinensis, nec Scantiniam timuit.*

APULAE, sunt inferiores montium partes, quae saepe a torrentibus avulsae una cum illis decurrunt, V. 202.

ENA, I. 144. *debuerat phantasmatis scenam decurrisse*, sens. debuerat ex toto servire scenae, et susceptam fabulam peragere Christus Marcionis, qui si putativam gessit carnem, debebat etiam putativam habere, sic enim phantasmatis scenam decucurrisset.

HOLA, V. 86. *scholae bestiarum*, spectacula et circi, in quibus caveae, unde a muneratiis emittebantur leones, ursi, et huiusmodi ferae laniandis hominibus eruditae, et homines cum feris depugnare doctae. Inter ea vero spectacula auditae nonnunquam voces et in suos Caesares obliquae.

IAPODES, Hesych. Σκιαποδες, οἱ ἐν Λιβυῃ πλατειας ἐχουσι τους ποδας, και ποιουσι σκιαν αὐτοις ἐν καυματι. Et Stephan. Byzantin. Σκιαποδες, ἐθνος Αἰθιοπικον, ὡς Ἑκαταιος ἐν περιηγησει Αἰγυπτου, V. 24. 140.

IBILIS, I. 445. *non omnibus scibilis.*

IDIUM, IV. 66. *tentabo illos vilibus scidiis.* Scidia sunt σχιδακες, κλασματα ξυλων, vilia caesarum

arborum ſegmina. Vitruv. lib. II. cap. 1. *Intervalla ſcidiis et luto obſtruunt.*

SCINDERE, I. 196. *intra hos magnam et omnem differentiam ſcindit*, i. e. quali diſcindens aperit atque patefacit, ut *dolorem ſuum ſcindere* ſcribit Cic. Attico.

SCIRE, ſapere, V. 77. *et merito ſi ſciatis*, i. e. ſapiatis, *quod ſciam*, i. e. ſi quid ſapio, ſi bene memini, V. 82. *ſcito ex illis*, i. e. diſce, intellige ex illis, unde velis ſapere.

SCOBINA, inſtrumentum ad politiorem ornatum. Gloſſ. κοσμητηριον, V. 36.

SCORTUM, V. 210. *iam Omphale in Herculis ſcorto deſignata deſcripſit*, intelligitur de peile leonis, σκυτος.

SCRINIUM, ſcriptura in eo condita reſervataque, V. 50. *et ſacra unius interim prophetae ſcrinium ſeculis vincit.*

SCRIPTURA, II. 179. *nobis enim in ſcriptura huius ſeminis*, alii legunt *inſcriptura*, una voce, i. e. ἐγγραφη, qua ſcilicet, ut ſupra dixit, inſcripti ſumus animali cenſui. Itaque inſcriptura huius feminis eſt regula animali ſeminì praeſtituta.

SCROBULUS, III. 20. *aut ſcrobulos barbarorum.* Legendum, ut monuit Salmaſius *Stropulos.* Stropus qui idem ſtroppus vel ſtruppus apud Feſtum, ut Atteius Philologus exiſtimat, στροφιον, quod ſacerdotes pro inſigni habent in capite; quidam coronam eſſe dicunt, aut quod pro corona inſigne in caput imponatur, quale ſit ſtrophilum. Inde ſtropiola, ſeu ſtrophiola et ſtropuli. Le Prieur mavult *crobylos.* Thucydidis interpres in lib. I. κρωβυλος δ' ἐστιν εἰδος πλεγματος των τριχων ἀπο ἑτερων εἰς ὀξυ ἀπολῆγον. Heſych. Κρωβυλος ὁ μαλλος των παιδων, ἡ ὁ κορυμβος της ἐμπλοκης ἡ ἐστιν ἀνηνεγμενη ἀπο μεσου του μετωπου ἐπι την κορυφην, οὑτω δε ὁ ῥητωρ Ηγησιππος, και ὀῆγγος ἐκαλειτο κρωβιλος cet. vid. Cicada.

SCROFA, porca, I. 9 *usque ad XXX aeonum foetus tanquam Aeoneiae ſcrofae examen divinitatis effudit.* Rigalt. emendat: *Aeneiae ſcrofae*, alludit enim ad illam Aeneae ſcrofam, quae, ut eſt apud Virgilium lib. III. Aen. *Littoreis ingens inventa ſub ilicibus ſus*

ſus Triginta capitum foetus enixa iacebat. Ita quoque legit Rigalt. in Hieron. epiſtola ad Galatas. *Quot Aeneia foetus ſcroſa generavit*, ubi vulgo legitur *Aeonia.*

SCRUPEUS, ſaxius, V. 209. *ſcrupea ſchola* eſt antrum Chironis.

SCRUPULOSITAS, II. 32. *omnia iſta ſcrupuloſitatis incitamenta*, II. 392. *ad omnem circa victum ſcrupuloſitatem*, III. 23. *ex anguſtiis vel ſcrupuloſitate deſcendens*, h. e. moroſitate parentum, quibus nullus placet.

SCRUPULOSUS, III. 64. *ſcrupuloſa deus auribus vulnera intulit*, unde gemmarum ſcrupuli penderent.

SCYTALOSAGITTIPELLIGER, Herculis epitheton, quod clavam, graece σκυταλην, ſagittas et pellem leoninam geſtaret, V. 210.

SECTA, in bonam partem, de religione Chriſtiana, V. 107. *dum de bono ſectae huius obducitur*, III. 195. *ſub redemtione aliqua capitis et ſectae*, IV. 405. *in ipſa Apoſtoli ſecta.* Sectam pro moribus poſuit. Atque ita Iuſtinianus ſub finem tituli de legatis, ubi de legatis probroſis: *Huiusmodi*, inquit, *teſtamentum diſpoſitionis valere ſecta meorum temporum non patitur.* Sectam igitur Apoſtoli dicit, quod paulo poſt naturam atque propoſitum Apoſtoli, formam et regulam doctrinarum eius. Sic ſupra *ex forma Petri.*

SECULARIS, II. 51. *ſeculares ſcripturae* opponuntur ſcripturis ſacris.

SECULUM, V. 74. *qui ſeculum corpus temporum fecit.* Zephyrus intelligit de aetate illa incerta, in qua nec prius nec poſterius dignoſcebatur, in ordinem vicesque redacta. De mundo tamen mavult Heraldus, ille enim eſt corpus temporum, a cuius creatione aevum, annos, menſes, dies numeramus; ultra quem vices temporum diſtinguere non poſſumus, ſed ipſa eſt aeternitas, ipſe deus ſibi et tempus et omnia invenitur. Poteſt etiam ſimpliciter *ſeculum* pro corpore centum annorum capi, II. 54. *nunc ſeculo obſtrictos*, vid. *obſtringi*, II. 79. *Denique ad hodiernum* eſt et vivit *homo in ſeculo et natura quoque haereticus*, i. e. cuius doctrina eſt haeretica in argumento de ſeculo et natura, quum materiam

ſtoice aeternam facit, III. 15. *proinde viderit ſeculum aemulum dei*, i. e. impium hoc ſeculum et deo obnitens, vel natura duce, ducet. Pamel. intelligit de Chriſtianis. Le Prieur de ethnicorum more, qui puellarum comas tondebant, III. 168. *ab illo ultimo exitu ſeculi.*

SECUNDATUS, IV. 270. *ſi alteri primatum damus, alteri ſecundatum.*

SECUNDUM, V. 108. *quem ſecundum deos philoſophi daemonas deputent*, i. e. proximo a diis loco aeſtimant, adeoque nihil mirum, daemonia a philoſophis non fugari, quoniam amici ſunt illis, utpote ſecundum deos illa reputantes.

SEDATIO, I. 323. *ut ab alia virtute facta ſit ſedatio legis et prophetarum*, ἡρεμησις q. d. in ſede quietis atque in otio collocatio.

SEMAXII, cur ita vocati ſunt Chriſtiani, ipſe Tertullianus exponit, V. 121.

SEMEL, ἔφαπαξ, ἁπαξαπλως, omnino, prorſus, V. 30. et ſaepe.

SEMINALE, quodcunque ſeminis eſt, et a ſemine, I. 24. *Magnam matrem in terram ſeminalia demeſſam.*

SEMITRACTATUS, III. 171. *ſemitractatam materiam abſtuli mecum.*

SEMPER, V. 199. *principes ſemper Africae*, Helleniſm. ut Terent. *Et heri ſemper lenitas.* Cuiusmodi locutiones frequentiſſimae ſunt in Tertulliano.

SENECTUS, II. 358. *poſt ſtadii ſenectutem*, i. e. poſtquam ſtadium, ſeu locus ad agonas deputatus iam ſenectutem quandam paſſus eſſet, utpote a multis annis minime frequentatus.

SENESCERE, V. 208. *ſtudia palaeſtrae male ſeneſcentia*, ita vocantur, ſive quod, cum in deſuetudinem fere abirent, ea renovavit Severus, ſive, quia raro ſeneſcunt pugiles.

SENEX, V. 30. *ſenes pueri*, qui ad ſenectam usque puerilem virginitatem ſervarunt.

SENTENTIA, III. 239. *eſtne ergo et in vascula et in inſtrumenta ſententiam figere*, h. e. intrepide et conſtanter aſſerere.

NTENTIALITER, III. 384. *vel quia ipse dominus sententialiter et definitive pronunciavit.*

NTIRE, I. 49. *post tantum aevi senserit in hominis salutem*, i. e. animum suum in hoc consilium adiecerit, IV. 54. *quoad dominum senseris*, i. e. domino delitus fueris, IV. 88. *si damno affecti impatienter sentimus.*

NSUS, II. 104. *sensu sophia*, Liber Pithoei: *sensus et ophia*, Iun. vult, *sensus sophiae*, III. 216. *est quidem et ommunibus sensibus sapere in dei rebus.* Communes ensus sunt κοιναὶ ἔννοιαι seu notiones omnium fere ensu et consensione comprobatae.

PIA, I. 99. *sed enim sepiae isti.* Apposite Marcionias saepiis comparat. Nam ut Plinius tradit lib. IX. ap. 29. sepiae, piscium genus, ubi sensere se apprehendi effuso atramento, quod pro sanguine iis st, infuscata aqua absconduntur. Eodem modo Marcionitae ubi traductionem sui sentiunt, hoc est, um erroris arguuntur, tenebras huic blasphemiae ntervomunt, atque ita arguentem impediunt et vertunt, allegando, quae bonitatem creatoris inuscent obnubilentque.

PTENTRIONES, sidus illud ex septem stellis compositum quod graeci ἅμαξαν et ἄρκτον vocarunt, II. 366.

QUESTRARE, II. 174. *in filio Demiurgo sequestravat*, i. e. secus positum asservaverat, forense verum, III. 264. *corpora medicata condimentis, sepulturae, mausoleis et monumentis sequestrantur*, III. 284. *ad fidem potius sequestrandam futurae resurrectionis*, . e. certo confirmandam velut sequestri fide, IV. 237. *et quibus in corpore metationibus sequestrantur*, . e. quibus sedibus singulae habeantur, IV. 334. *uo spes omnis sequestratur.*

QUESTRATORIUM, locus ubi deponitur recipiturque pecunia, III. 320. *quia et seminibus sequestratorium terra est.*

RICUM, serica vestis, V. 210. *qualis ille Hercules n serico Omphales fuerint.* Richer. leg. *in theristro* i. ., θερινον ἱματιον aestiva vestis.

SI, saepe est veluti si, ac si, V. 62. *si poma, si fruges*, V. 78. an vero. *constet igitur prius, si isti impertiri possunt*, II. 117. *Scilicet quaestio est, si erat terra, quae facta est*, V. 92. *si forte* i. e. si qua forte est, ut esse putatur, iniuria, II. 191. *si quo minus*, i. e. sin autem minus aliqua in re poterit iam eradicari, II. 251. *si quo minus, vel propter operam creditae* i. e. si quo argumento aut modo; si qua re aut causa.

SIBYNA, venabulorum genus exponit auctor, I. 184. Hesych. σιβυνη, ὁπλον δορατι παραπλησιον, et alibi ζηβυνη, ὁλοσιδηροι ακοντες, et paulo post, ζιβυνη, ὁλοσιδηρον ακοντιον, ἡ λογχη, ἡ σπαθη, ἡ μαχαιρα. Festus exponit *genus teli Illyrici venabulo simile*. Ennius *restant sicis sibinisque fodentes*.

SICCARE, II. 173. *superstite limo siccaverit*, i. e. siccata fuerit.

SIGAEUM, Troadis promontorium est, ibi Achilles sepultus creditur.

SIGERIUS natione Germanus, Domitiani cubicularius, Dione teste, qui maximis a Caesare beneficiis affectus cum Parthenio, Stephano, et aliis de Domitiani caede coniurationem fecit, V. 87.

SIGILLARIUM, II. 162. taberna sigillaris, ut vicus Romae dictus Sigillaria, τα ἀγαλματοπωλεια. Sueton. in Claudio cap. 16. et Nerone cap. 28. II. 169. *et velut sigillario extrinsecus ductu*, i. e. ad externas actiones movebatur interno ductu illius, quemadmodum sigilla νευροσπαστα atque αὐτοματα latente artificio et vi organica moveri solent, IV. 219. *velut sigillario motu superficiem intus agitante*, i. e. interiore motu, qui artificio quodam et virtute organica perficitur.

SIGNACULUM, V. 53. *de ipso signaculo corporis*. Minuc. Fel. *Sic nos denique non notaculo corporis, ut putatis, sed innocentiae ac modestiae signo dinoscimus*, II. 143. *totum signaculum linguae*, quo imperabatur religiosum silentium, IV. 137. *adversus quam in signaculo fidei eieramus*, i. e. in baptismo iuramento sancte profitemur, nos ei renunciavisse, et constanter renunciaturos esse.

NARE, obsignare, occultare, V. 58. *dies media, bem signante sole subducta est*, i. e. occultante lu- ien suum et obsignante. conf. Iob. IX. 7. II. 172. *loro signante lineam extremam*, II. 342. *diffidentia si- nandi statim bestiae calcem*, ubi *signare* est sub sigillo uasi includere, et tenere clausam, I. 58. *quomodo abebit, in quo bonitatem suam signet*, i. e. ostendat, i quem conferat bonitatem suam, III. 96. *cum le- tulum, cum corpusculum tuum signas*, crucis signo, II. 128. *aetate signatam*, i. e. quae ob aetatem ex- ers est libidinum, quae intacta futura est, III. *aro signatur, ut et anima muniatur.*

NIFICANTIA, II. 150. *significantiae per paginarum mites aderunt*, I. 97. *ut nihil de arcanis attingam signi- cantiis, legis scilicet* cet. Rigalt. legit *significantis le- is.* Arcana legis significantis i. e. mysteria legis guratae. Ipse mox explicat, *spiritalis scilicet et pro- heticae*, I. 393. *sed de significantiis obumbrata.*

CERNIUM, convivium funebre, senibus exhibi- um, V. 39. vid. Donat. ad Terent. Adelph. pag. 299.

VA, II. 48. *quo denique, Marcion, iure silvam meam aedis?* i. e. quid in meam possessionem irruis? in neam messem falcem immittis? V. 14. *totum illam éterem et squalentem silvam legum novis principalium escriptorum et edictorum securibus truncatis et caeditis*, V. 411. *ut intelligas quanta securi censurae omnem sil- am libidinum caedat et eradicet et excaudicet.*

PLICITAS, II. 144. *tuam simplicitatem sua caede di- pergunt*, i. e. simplicem animum tuum de veritate mpliciter agentem in varias cogitationes distra- unt, caedentes pectora sua, perinde ac si de do- trina acquiescerent, de poenitentia solum ac sum- iopere laborarent. Rigalt. legit *fatuam simplicita- m* hoc sensu: si cominus certes, caedentur qui- em, sed operam dabunt ut ex sua caede nihil ali- d colligi queat, nisi quod sint fatue simplices, imma illis erit cura, ut fatue simplices cadant po- us quam mali.

PULUM, vas, quo in sacrificiis vinum libabatur, di-

dicitur et Simpuvium, V. 39. vid. Kipping. Antiq. Rom.

SINGILARIUM vid. *Sigillarium.*

SINGULARIS, μονιος, V. 25. *singulares Chriſtiani*, i. e. ſoli quibus nec mater, nec ſoror vel in vivis, vel ad manum. Sic Lactantius Inſt. div. l. 3. *ſingularis deus.*

SINGULARITER, III. 103. *de exitu ſingularitatis cogitare*, i. e. de tuo exitu, qui iam ſingularis et ſuperſtes coniugi tuae degis.

SIPARA, ſunt vela pendentia, puellarum, theatrorum, cet. V. 45.

SIPARIUM, velum eſt mimicum, quod obſtitit populo, dum fabularum actus commutantur, II. 163. *alia autem trans ſiparium cothurnatio eſt*, i. e. alia ſcena tragoediae, alius actus tragoedicus.

SITIRE, III. 230. *qui forte adhuc ſitiant deum noſſe.* Sitiunt qui nondum norunt, adeoque neſciunt, III. 265. *nihilominus tamen ipſius ſimplicitatis ſuae ſitiant interpretationem*, III. 341. *nullam poteritis ſitire doctrinam*, IV. 304. *Adam ante ebibit ſoporem, quam ſitiit quietem.*

SOL, I. 147. *credo ad ſolem uncti prius*, alludit ad ἡλιωσιν ſive inſolationem, qua ſcilicet uncti calefiebant, membris ſiccandis firmandisque. Perſius Sat. 4. *aut ſi unctus ceſſes et figas in cute ſolem*, Iun. mavult *ad ſolium*, quod vide.

SOLIDUM, III. 73. *tu modo ut ſolidum capere poſſis, hoc meae admonitionis fidei commiſſum.* Alludit ad ſolidi capacitatem inter virum et uxorem, quae non niſi certis caſibus permittebatur ex lege Iulia et Papia. Qua de re exſtat inter fragmenta Ulpiani titulus XVI. III. 168. *et exiſtimant coelibes et orbos ex teſtamento dei ſolidum non poſſe capere.* Solidum capere eſt ἰσων ἀξιουσθαι, quod idem eſt ac haeredem fieri ex aſſe, et omnem illam haereditatem adire, quod lege Iulia in coelibes non fiebat, nam legata fiebant caduca, ibantque in fiſcum. Inde lex Iulia dicta eſt lex caducaria.

SOLIUM, II. 193. *et ita ſolium ipſum vocaliter exprimunt latini*, ſenſ. eſt: iam nomen ſolii ea ſignificatione La-

itinis auribus invaleſcere. Eſt enim ſolium qui-
em vulgo a ſedendo dictum, ſed et ſolium eſt ab
› quod eſt ſolus, ut ſit ſolius ſedes, ſolius con-
itio vel dignitas monarchia. Eius generis eſt illud
ɔud Feſtum: *Solia, ſedilia in quibus non plures ſingu-*
: ſedere poſſunt: ideoque ſoliar ſternere dicuntur, qui
liſternia habent cet. II. 302. *credo ad ſolium unctî*
rius. Solium a ſedendo dictum, vas in quo ſeden-
:s lavabantur, vid. Sueton. Aug. cap. 82. Plin. H.
l. lib. XXVI. cap. 19.

OX, lana craſſa, V. 211. *endromedis ſolocem.* Tur-
eb. vult: *endromedis colorem.*

UM, III. 99. *caro in ſolo*, in ſolitudine, in triſti-
ia deſolationis. Vel, in nuda humo, in ſtlice nuda.

HISTA, II. 149. *Miltiades eccleſiarum ſophiſta*, ita
ocatur quod disputando de quibuslibet rebus et
cripturae locis multum poſſet, II. 402. *circa ſomni-*
m regis Babylonis omnes turbantur Sophiſtae. Sophi-
tas dicit, qui alias ſapientes, ſomniorum interpre-
es, coniectores.

IDES, III. 226. *et appendices huius officii ſordes*, ſqua-
orem incultum, ut olim in cilicio et cinere, de
uo lib. de poenit. cap. 9. IV. 379. *Inhaerebat usque-*
uaque libidinis virus, et iactae ſordes, (ſic legendum,
ion *ſortes*) *non ablui idoneae, quod nec ipſae adhuc*
iquae laverant, J. F. Gronov. in libello obſerva-
orum in ſcriptoribus eccleſiaſt. ad h. l. haec ſcri-
ɔit: Sic ſcriptus Urſini codex, propius vero, at-
que olim vulgatum erat: *lacteae ſordes non habentes*
doneae. Ex quo Scaligeri manu formatum ſane vi-
dimus: *et luctae ſordes non habenis idoneae:* ſed hoc
nihilo facilius intelligimus. De *lactea* non poteſt
placere, non dico propter *κακέμφατον*, (nam plu-
ra ſunt, quae hoc nomine reprehendi poſſint apud
Tertullianum) ſed quia humor ille ſici eſt, non fo-
liorum, quorum ſimilitudine utitur. Sic et Hiero-
nymus ad Euſtochium: *Creſcite et multiplicamini,*
hoc expletur edictum poſt paradiſum, et nuditatem, et
ficus folia, auſpicantia pruriginem nuptiarum. Cenſeo
ſcribendum eſſe: *Inhaerebat usquequaque libidinis vi-*

rus

rus et caecae sordes, non ablui idoneae, hoc est, occultae, internae, atque, ut ipse dixit, inhaerentes. Ut ille, *et caeco carpitur igni.* His abluendis non sufficiebat aqua, sordes quidem externas purgare pollens, sed ipsa quoque caecis quibusdam conspurcata sordibus, antequam iisdem Christi baptismate purgaretur. Etenim errant, qui coniunctionem *quod* ceu pronomen respondens τῷ *virus* accipiunt. Sensus est Patribus summe frequentatus, Christi baptismum sanctificasse aquas et caecis illis atque arcanis peccati nativi sordibus abluendis una cum S. Spiritu, idoneas effecisse. Optatus Afer lib. I. *Christi autem caro dum in Iordane descendit et ascendit, demersa a te dici non debuit. Cuius caro ipso Iordane sanctior invenitur, ut magis aquam ipsam descensu suo mundaverit, quam ipsa mundata sit.* Hieronymus ad Marcellam, ut commigret Bethlehem: *Videre exire Lazarum fasciis colligatum, et flaenta Iordanis ad lavacrum domini puriora.* Epitaphio Paullae matris: *pollutasque diluvio aquas, et totius humani generis interfectione maculatas, suo dominus laverit baptismate.*

SOROR, V. 199. *soror civitas* est Utica, Tyriorum colonia, IV. 320. *concretionem sororum substantiarum divellit.*

SORS, IV. 379. *et iactae sortes* leg. *sordes* quod vide.

SORTIRI, passive, V. 7. *per universas provincias militaris statio sortitur.*

SPADO, III. 133. *inter alienos spadones*, h. e. inter haereticos, qui nuptias auferunt. Haeretici alieni sunt et extranei Catholicis. Spadones vocat osores nuptiarum.

SPADONATUS, III. 63. *et se spadonatui adsignant.*

SPARSILE, IV. 368. *talia et tanta sparsilia eorum.* Protulit hanc lectionem Pamelius ex Anglicano codice, et in Remensi *spartilia* legi Pithoeus notavit, alii *futilia.*

SPARTEOLI, appellabantur milites, qui Romae arcendis incendiis agebant vigilias, urbisque circumibant partes. Nomen ipsis inditum vel a funibus, quorum multus usus in restinguendis incendiis, vel a calceamentorum genere, vel tunicis sparteis, quibus

ius erant amicti, V. 96. *Ad fumum coenae Serapiacae ſparteoli excitabuntur.*

ATHA, III. 71. ſpathae longiores dicuntur enſes. Vegetio teſte, a ſpathae, i. e. termitis palmarum ſimilitudine.

ATHALIUM, eſt ornamentum muliebre, ex variis rebus in lineam flexilem concinnatum, *ἀπο του παθαν*, III. 71.

CIATUM, *εἰδοποιηθεν*, in ſpecies ſuas informatum, I. 134.

CIOSITAS, III. 52. *ſed etiam naturalis ſpecioſitatis ſuggeſtum obliterandum.*

CTUS, conſpectus, adſpectus, I. 269. *in ſpectum ventum millibus hominum.* Plin. H. N. lib. II. cap. 54. *in ſedecim partes coelum in eo ſpectu diviſere Thuſci.*

CULUM, II. 274. *eccleſiae ſupernae ſpeculum*, exemplum. Iren. *ἀντιτυπον της ἀνω ἐκκλησιας*, IV. 386. *utſi omnia ad ſpeculum reſpondere poſſint*, i. e. imagiem, exemplum, parabolam.

CULATORIA, IV. 337. *ſpeculatoriam moroſiſſimam de pedibus abſolvit.* Haec pertinent ad caligam militarem, praeſertimque militis illius, qui inter ſpeculatores militaverat, quae militia erat valde inquies, moroſa et aſpera, quum huc illucque curſitando, explorando nunciandoque vagaretur. Is igitur de caligato ſpeculator factus Chriſtianus abſolvit de pedibus ſuis moroſiſſimam illam et moleſtiſſimam caligam ſpeculatoriam, et ſimul coepit terrae ſanctae inſiſtere, hoc eſt, in ipſo veſtigio mortem pro Chriſti nomine fortiter oppetere, vitam agere ſanctam et innocentem, longe ablimilem ſpeculatoriae, carnificinam ad Tribuni nutum plerumque agebat.

ELARUM, eſt nomen loci. Iuſtin. martyr adverſ. Tryphon. *και σπηλαιον καλουσι τον τοπον, ἐνθα μυειν τους πειθομενους αὐτῳ παραδιδουσιν*, hoc autem Spelaeum in montibus Perſidis a Zoroaſtre primum fuiſſe dicatum prope fontes narrat Porphyrius in Comment. antri nympharum ex Odyſſ. XII. IV. 363. *qui eum initiatur in ſpelaeo.*

SPERARE, timere, V. 203. *quo magis de montibus ſuis Campania ſperet.* Virgil. Aeneid. I. *ſperate deos*, * confidere, V. 210. *quae apud Omphalem balſamo aut telino ſpero factum*, III. 50. *Utilius ergo, ſi ſperemus nos poſſe delinquere, ſperando enim timebimus*, IV. 63. *aut idem ſibi de die ſederent.*

SPICULUM, II. 331. *hamatile ſpiculum*, ſive aduncum in ſummo, quod inter vulnerandum reſtringit illa nodorum ſeries, et de vena ta infundit venenum ſuum ulceri retrahens.

SPIRITALIS, III. 133. *Penes nos autem, quos ſpiritales merito dici facit agnitio ſpiritalium charismatum.*

SPIRITUS, II. 203. *ſermo autem ſpiritu ſtructus eſt, et ut ita dixerim, ſermonis corpus eſt ſpiritus*, II. 265. *ita et ſpiritus dei, ſi pati poſſet in filio*, naturam divinam Chriſti auctor intelligit; nam ſtatim ſequitur negatio iſtius hypotheſeos: *ſed ſufficit nihil ſpiritum dei paſſum ſuo nomine*, III. 7. *Sed cum ſpiritus ipſe violatur in virgine*, i. e. vis fuit animo et ſtudio virginis, velamenti ſubſidio conſulentis pudicitiae et ſanctificationi ſuae animo et corpore, IV. 224. *Ioannes in ſpiritu dei factus.* Helleniſm. ἐν πνευματι θεου γενομενος.

SPONSIO, eſt pecunia depoſitis pignoribus conſtituta, aut pecunia de gladiatoris victoria facta, IV. 128. *iam de ſponſionibus concitatum*, vid. Turneb. lib. VIII. cap. 4. et XVIII. cap. 33.

SPORTULA, I. 155. *ut ſportulam furunculus* i. e. furtiva fraude et ementitio nomine, ut fures ſportularum in aedium veſtibulis ſolent.

SPURCILOQUIUM, III. 219. *Ceterum quantum etiam ſpurciloquii licet* cet.

SPUTUM, III. 59. *vel ſputorum umbilicos cervicibus adſtruendo*, i. e. bullas et pompholygas corii quod inducebatur. Ita Scaliger legit, et interpretatur, alii *ſcutorum.*

STABULUM, diverſorium, tectum ad habitandum et commorandum inſtitutum, V. 102.

STADIUM, II. 358. *poſt ſtadii ſenectutem* i. e. poſtquam ſtadium ſeu locus ad agonas deputatus iam ſenectu-

tutem quandam paſſus eſſet, utpote a multis annis minime frequentatus, IV. 342. *ceterum in ſtatio mariti non putem velatam deambulaſſe*, intelligit tadii nomine hypaethram, h. e. ſubdivalem ambulationem, quam et xyſtam appellamus, quae etiam arboribus conſita eſſe ſolebat, umbrae gratia.

ATICULUM, II. 347. *et comminuetis ſtaticula eorum*, ταϛ ϛηλαϛ, quibus inſiſtunt homines aut idola ſtantia.

ARE, coelum dicitur in diuturno vel ardore vel gelu, cum non ſolvitur in imbres, V. 97. *ſi coelum ſtetit.*

ATIO, II. 14. *ubi ſtatio credendi?* Tota periodus allegorica eſt, a re caſtrenſi ſumta. Quum credis, inquit, quaſi fixiſti palos tentorii et ſtationis tuae, ne proferantur ulterius: ad fructum quaerendi, i. e. quem rimabaris quaerens, pervenisti; hanc determinationem *foſſam*, tibi imperavit deus, nec ultra debes quaerere. Eſt enim *ſtatio*, ubi conſiſtere ſolent mortales, et confabulari, IV. 17. *ſi ſtatio de militari exemplo nomen accipit*, IV. 313. *ſtatio ſenſuum*, intelligit praecordia, πρεπαρδιον, ſanguinem circumcordialem, III. 124. *poſtquam in ſecunda ſtatione continens non fuiſti*, i. e. in matrimonio, II. 410. *quae ipſis elementis ſtationem imperavit*, II. 390. *quod ſtationes plerumque in veſperam producamus*, IV. 354. *iam ſtationes aut alii magis faciet, quam Chriſto?* II. 407. *aeque ſtationes noſtras ut indignas, quasdam vero et in ſerum conſtitutas*, IV. 314. *quia et Daniel trium hebdomadum ſtatione aruit victu*, IV. 17. *ſimiliter de ſtationum diebus*, II. 415. *et ſtationum ſemieiunia interponentes.*

ATUS, II. 178. *ſecundum choicum ſtatum ex Cain*, ſtatum appellat conditionem et habitum ipſarum.

TELLA, II. 422. *et ſtellae auctoritatem demorantis ſuſpirant.* Stellam ſignificat, quam Plautus Veſpergi-nem, Ennius Veſperum, Virgilius heſperon appellant. Auctoritatem vero praeſentiam dicit. Etenim quamvis famelici nullum attingere audebant cibum ante veſperae exortum, I. 31. *de ipſis etiam ſtellis vive-*

vivere creatoris i. e. a ſtellarum motu vitam ſuam pendere.

STEMMA, generis ſeries, II. 36. *Apellis ſtemma.*

STERCEIAE, mulieres, quae cunas purgant aut mo-tant, II. 155.

STIGMA, III. 20. *aut ſtigmata Britonum*, i. e. varias et verſicolores picturas, quibus Britanni ſive Bri-tones corpus ſuum et caput ipſum per illud tem-pus variabant, vid. Herodian. lib. III.

STILLICIDIUM, II. 11. *niſi ſtillicidium de ſitula*, ex Ieſ. XL. 15. i. e. niſi pauculi vocati de turba natio-num vel gentium innumerabili.

STILUS, V. 203. *ultra ſtilus non ſolet*, i. e. ultra Ni-num ab Aſſyriis apud vos ſtilus extendi non ſolet, II. 50. *adulter ſtilus*, II. 79. *bis falſarius et cauterio et ſtilo*, II. 149. *nemo tam otioſus fertur ſtilo*, III. 215. *habet et iſte a nobis pleniſſimum de omni ſtatu animae ſtilum.*

STIPENDIARI, ſtipendium facere ſeu recipere, II. 302. et I. 147. *dehinc pannis armati et butyro ſtipen-diati*, de ponticis infantibus.

STIPARE, III. 25. *calceum ſtipant multiformem*, ne fol-licet calceus. Ne vero follicaret, ſi quando pedum modulo laxiores eſſent, ſolebant eum vel tormen-to, vel quavis alia re idonea ſtipare? Calceum mul-tiformem diſtinguit ab uniformi et plano, quo mo-deſtiores feminae utebantur, vid. Balduin. de cal-ceo, cap. 19.

STOMACHUS, II. 21. *ut aut ſtomachi quis ineat everſio-nem, aut cerebri*, eod. ſenſu dixit Hh. I. adverſ. Marcion. cap. 14. *neceſſe eſt omnis demutatio veniens ex innovatione, diverſitatem ineat cum his quorum fit.*

STRANGULABILIS, IV. 281. *ſubmerſu etiam piſcinarum ſtrangulabilis.*

STRENA, IV. 159. *etiam ſtrenae captandae.*

STRICTURA, II. 406. *et haec autem ſtrictura potus xe-rophagiae portio eſt* i. e. hac forma potus perſtricta etiam aridum pabulum ſignificatur.

STRINGERE, V. 119. *ſive de coelo fulmina ſtringens* i. e. eliciens, adeoque igneum quaſi enſem ex nubi-bus,

us, ut vagina, educens, I. 427. *hinc enim expreſſit, quod in prima epiſtola ſtrinxit*, i. e. perſtrinxit, el leviter indicavit.

ONGYLA, ſtatua in clypeo, expreſſo cum thorace ultu, V. 209.

ROPHA, dolus, verſutia, impoſtura, I. 141. *quano dignius neceſſitas fidem, quam ſtropham adminiſtraſet*, IV. 142. *nec ſtrophae, ſed ſimplicitates*, IV. 273. *iam qui talem commentus eſt ſtropham.*

ROPHIOLUM, IV. 362. *quid caput ſtrophiolo aut draontario damnas*, tenuioribus ſcilicet coronis utebantur antiqui, ſtrophia appellantes, unde ſtrophiola; ut exponit Plin. H. N. lib. XXI. cap. 2.

ROPULUS, vid. *Scrobulus.*

RUCTE, III. 66. *ſtructius prodeundi* i. e. inſtructius, maiore inſtrumentorum et mundi muliebris accuratione, III. 118. *plenius atque ſtructius.*

RUCTIO, inſtructio, IV. 80. *penes nos vero ratio eſt tructio.*

RUERE, inſtruere, ornare, II. 203. *ſermo autem piritu ſtructus eſt*, III. 20. *experimentis omnium affectuum ſtructae*, IV. 83. *quid ad peccandum adiuvaret tructis.*

RUES, II. 165. *in omnem hanc ſtruem mundi*, i. e. ſtructuram.

UPIDUS, IV. 269. *ut altera ſemini ſtupida, altera intacta,*

UPORATUS, III. 53. *omnis gloria vana et ſtuporata*, i. e. hebes, ſtolida. Quo ſenſu dixit Catullus: *Talis iſte meus ſtupor nil videt, nihil audit.*

UPRUM, pro adulterio, II. 4. *ſtupri reus* de Davide.

UADERE, II. 148. *Aliquin tantum ſe huic haereſi ſuadere permiſſum eſt.* Suadendi verbum ab officinis baphicis infectorum translatum eſt. Feſtus. *Suaſum colos appellatur, qui fit ex ſtillicidio fumoſo in veſtimento albo.* Plautus, *quia tibi ſuaſo infeciſti propudioſa pallulam.* * *Nec deſunt, qui dicant, omnem colorem, qui fiat inficiendo, ſuaſum vocari, quod quaſi perſuadetur in alium ex albo translre.* Hinc ſuadere, ſine vaſe cortinave colorem aliquem inducere. Huic haereſi, inquit

inquit auctor, permiſſum eſt tantum ſe ſuadere, i. e. tantum ſibi coloris et fuci pigmentique fallacis addere, quantum publica ſcorta proſtibulaeque meretrices ſolent, IV. 397, *omnium lacrymas ſuadentem.*

SUASORIA, II. 393. *et ſcimus, quales ſint carnalium commodorum ſuaſoriae*, i. e. ſcimus, quales ſoleant a Pſychicis declamationes tractari commodis carnalibus ſuadendis. Apud Rhetores duo genera materiarum tractabantur, ſuaſoriae et controverſiae. Suaſoriae tanquam leviores, et minus prudentiae exigentes, pueris delegantur quaſi rudimenta dicendi. Controverſiae, ſeu Iudiciales robuſtioribus aſſignantur.

SUAVILUDIUS, is qui ex Chriſtianis ſpectaculorum adhuc oblectamentis ſeu ſuavitate ludorum delectabatur, IV. 132. *novam proximè defenſionem ſuaviludii cuiusdam audivi*, IV. 346. *ſed et huic materiae propter ſuaviludios noſtros graeco quoque ſtilo ſatisfecimus.*

SUB *divo*, V. 201 legendum una voce *ſubdivo*. Subdivum, ὑπαίθριον, ſerenum.

SUBARE, vehementius appetere Veneris cauſa, V. 40. *nunc foede ſubantem in ſororem ſub commemoratione non ita delictarum iam pridem amicarum*, legendum: *non ita dilectarum.* conf. Hom. Il. XIV. 314. V. 109. *novi et Phrynen meretricem Diogenis ſupra recubantis ardori ſubantem*, III. 167. *quam quae ſubans*, IV. 436. *qui ſubando*, turpiſſime in voluptates ruendo, et concubitus appetendo.

SUBIACERE, in promtu eſſe, V. 43. *intelligi ſubiacet.*

SUBIICERE, circumvenire, V. 24. *ignorantibus ſubiicitur et imponitur* i. e. ex omni parte circumveniuntur obiectis calumniis.

SUBLIMANS, intransitive, II. 170. *ſublimantia*, ἀνωφερῆ, ſuperna petentia.

SUBLIMIS, V. 200. *ſublimior populus*, Romanus, V. 213. *vel ſublimis*, i. e. oculis limis, vel transverſum tuentibus.

SUBNERO, qui Neronem vita ſceleſta refert, V. 211. *Domitianum intelligit.* Ita Cic. ad Att. lib. X. ep. I. *Submarium.*

SUBNIXUS, IV. 80. *nos non de hominibus modo ſervitute*

te

ſubnixis; i. e. aut qui ſervitute preſſi nituntur
peram dant, ut obſequio ſuo demereantur dom
os, aut qui ſimpliciter ſervituti ſubiecti ſunt, IV
1. *ſic et Daniel cetera Dario ſubnixus.*
ORNARI, inſtrui, II. 8. *haereſes a philoſophia ſu*
nantur, V. 76. *modulatis et ſubornatis ad omnem i*
candi perverſitatem.
REMANERE, IV. 249. *a qua nec in fine ſubremane*
SCRIBERE, concedere, V. 49. *Ptolemaeo a Iudae*
bſcriptum eſt, III. 20. *ſpiritum ſanctum magis ma*
lis tale aliquid ſubſcribere potuiſſe, ſi feminis ſubſcr
iſſet, III. 183. *ſollicitudini eorum non ſubſcripſit*, IV
99. *quale eſt, ut cui nec bona documenta propria ſu*
ribas, et crimina appingas, IV. 367. *eiusmodi mac*
s nullam ſubſcribere veniam.
SIGNARE, ſubſcribere, favere, adſtipulari,
3. *ſi velitis illi obſequium ſubſignare*, IV. 76. *tantu*
li ſubſignant.
SIGNATIO, IV. 43. *per poenitentiae ſubſignationem*
nteponeret. Verba ſunt e iure petitae. Etenim I
isauctoribus ſubſignatae facultates ideo dicuntu
uia conductorum ſubſcriptionibus obligatae ſun
ſco, et obſignata apud aerarium et Cenſorem
raedia, quae ſunt in cenſum delata. Eo ſenſ
ertullian. poenitentiam ſubſignatam dicit, qua ſ
pud deum quis propoſito vitae ſanctioris obligavi
dhibito intinctionis ſive baptiſmi ſacramento, tan
uam ſignaculo. Pro *anteponeret* Rigalt. legit *ant*
omponeret. Componit ſacramentis ſuis deus homi
es peſſime meritos, et in ſuorum amicorum nu
nero eſſe iubet.
BSTANTIA, V. 201. *ex diverſis ſubſtantiis officiisque*
unt quatuor omnino capita, ut Ariſtoteles tradi
uae a Phyſicis obſerventur in re quaque, *οὐσία*
υναμις, ἔργα, παθη. Horum duo priora ad ſub
tantiam rei pertinent, poſteriora duo continentu
fficiorum appellatione, II. 251. *poſt Philippum e*
otam ſubſtantiam quaeſtionis iſtius, II. 354. *de omn*
ubſtantia diligere, I. 262. *agnorant ſubſtantiae aucto*
em ſuum, I. 240. *inhonorabitur vir utique ob ſubſtan*

tiam honorabilis, I. 8. *quis eorum praecellat in ſubſtantiis et viribus regni*, III. 46. *tantarum uſurarum ſubſtantiam*, i. e. ſortem ſeu caput, οὐσιαν, dicunt Graeci et κεφαλαιον et ἀρχαιον, III. 50. *tota fidei ſubſtantia*, III. 167. *reſurgere in opera carnis de continentiae otio, ſubſtantia eſt laterum*, antea dixerat: *iterum nubere eſt res virium*, III. 229. *ut carnis non tamen ſubſtantia ſed actus inhonoretur*, III. 241. *habentem proprium genus ſubſtantiae ſoliditatis*, i. e. entis ſolidi, quod opponitur accidenti, IV. 147. *tam locuples ſubſtantia criminum*, de idololatria, IV. 338. *hanc magis localem ſubſtantiam cauſae praeſentis aggrediar*, i. e. in qua agitur de expreſſo ſcripturae loco, ubi hoc prohibetur, IV. 344. *ſubſtantia tibi a deo tradita eſt, habitus a ſeculo*, i. e. res ipſa, flores ipſi a deo, ſed habitus, modus habendi flores, a mundo.

SUBSTANTIALITER, II. 151. *οὐσιωδως*, ratione communis eſſentiae.

SUBSTANTIVUM, quod ſubſiſtit, II. 105. *nam et ipſum principium, in quo deus fecit coelum et terram, aliquid volunt fuiſſe quaſi ſubſtantivum et corpulentum, quod in materiam interpretari poſſit*, IV. 280. *quae ſubſtantivi ſtatus diverſitatem committit.*

SUBSTILLUM, Feſtus: tempus ante pluviam iam paene uvidum, et poſt pluviam non perſiccum, quod iam ſtillaret, aut nondum deſiiſſet, V. 202. *et ſi qua miſſilia cum imbribus, dehinc ſubſtillum, et denuo ſudum.*

SUBTEMEN, V. 199. *et quidem in ſama de ſubteminis ſtudio.* Varro de ling. lat. lib. IV. ſubtemen, quod ſubit ſtamini. Eſt pars interior panni, velamentum, ἡ ἐνδον ἐπιπολη, quae ſtamini ſubeſt. Mavult tamen Iunius cum Rhenano, *ſubtegmen* i. e. interior pannus, quo veſtis ſuffulta eſt, commoditatis et ornatus cauſa, ſtudiique oſtentationis.

SUBTER, IV. 104. quam *ſubter ignis exſpectat* i. e. in inferis et locis ſubterraneis.

SUBVERBUSTI, ſervi veribus uſti, V. 212. *ſubverbuſtos in liberalibus.*

SUCCEDERE, II. 144. *quia de multis multa ſuccadere eſt*, i. e.

e. prae copia facile eſt factu, ut alia aliis ſuccent, et per vices ſubſtituantur plurima. Helleniſm.
CIDERE, de ſervis fugitivis, qui retracti a domis tremente ad genua eorum advolvuntur, V. 76. *tamen apprehenſi ſubiguntur, et conditioni ſuae ſuccunt*, II. 157. *in preces ſuccidit*, IV. 84. *et ubi ſeel ſuccidit impatientiae*, IV. 288. *humanae quoque forte ſuccidiſſe.* Iren. *Usque adeo ut et in corpore humano includeretur*, IV. 345. *unde iam et Apoſtolus invidiam ait vanitati ſuccidiſſe*, i. e. ſuccubuiſſe, ſubiecam eſſe, IV. 367. *ne moechiae et fornicationi ſuccidere cogantur.*
ULAE, ſtellae ſunt, imperite ſic vocatae, quemmodum Cicero teſtatur lib. I. de nat. Deor. p. 83. quae Hyades alias dicuntur, *vadas* ab eo uere, III. 366.
UM, ſiccum, V. 202. *dehinc ſubſtillum et denuo ſudum.*
FECTURA, I. 55. *ſuffectura eſt quodammodo ſpiritus ima*, i. e. tanquam ſuppoſita ſpiritui ſuſtinendo. iffecturam dicit, quemadmodum contrario ſignicatu dicimus Praefecturam. Itaque ſuffecturam ibuit animae, ut intelligamus datam ſpiritui praecturam. Sic libro de anima, animum dixit ſugſtum eſſe animae.
FERENTIA, patientia, I. 238. *quo ſuam ſupra in nedictionibus ſufferentiam commendaret*, eandem et ox benignitatem interpretatur, IV. 6. *iam hoc di ad ſufferentiam nosmet ipſos praemonemus.*
FICERE, I. 1. *exemplariis ſuffectam* i. e. ſufficienr exſcriptam.
FRAGIUM, IV. 337. *ſuffragia exinde*, i. e. res in nſilium mittitur, et ſuffragiis decernitur, perriptio fit in actis publicis, et reus praefectis detus, ut exſequerentur ſententiam.
FUNDERE, pudefacere, ignominia afficere, I. o. *ne ſuffundere videar numeri vanitatem*, III. 5. *tam ncti viri eſt ſuffundi*, pudore vel rubore pudico.
FUSUS, IV. 294. *ab his autem annis et ſuffuſior et ſtitior ſexus eſt*, ſuffuſior pudore et pudoris conientia.

SUGGESTUS, habitus, V. 214. *ſacerdos ſuggeſtus* i. e. ſacerdotalis ſuggeſtus, V. 45. *ſuggeſtus imaginum* ſunt parmulae ſive clypeoli, qui in orbem lignis appendebantur, ita ut multae eſſent gradationes, altiores depreſſiones, velut tabellata et circuitus in turribus viſuntur, in illis depictae erant imagines imperatorum, qui conſecrati et inter divos relati erant, vel etiamnum imperabant, ut ex Lipſiano loco de Vitelli imagine liquet, V. 49. *ex ſuggeſtu Demetrii Phal.* i. e. hortatu et opera, I. 122. *praeeunte ſuggeſtu eius, qui auctoritatem praeſtat*, ſuggeſtus, quod antea patrocinium, II. 101. *plane ſocia materia per ſubſtantiae ſuggeſtum*, i. e. ornamentum ſeu decoris additionem, II. 122. *coelum et terram, habentes utique ſuggeſtus ſuos proprios*, II. 167. *fructiferumque ſuggeſtum*, i. e. ornatum et comitatum ipſius, I. 275. *oportebat in eo ſuggeſtu conſignari novum teſtamentum*, III. *quod toto ſuggeſtu profitentur*, de ornatu muliebri, III. 231. *donec et nox reviviſcat cum ſuo et illa ſuggeſtu*, noctis ſuggeſtus ſunt tenebrae, ſicut diei, lux, III. 318. *accipiet enim et ipſa ſuggeſtum et ornatum*, IV. 173. *iam vero de ſolo ſuggeſtu, et apparatu honoris retractandum*, i. e. de veſtimentis.

SUGGILLARE, de facie proprie dicitur, cum percuſſa lividis maculis deformatur; hinc et exiſtimationem alicuius, laedere violenter et deformare ſignificat, V. 13. *ad ſuggillandam odii erga nos publici iniquitatem*, i. e. convincendam non tantum, ſed turpitudinem, livorem et vibicem inurendam, ut publice ostentui ſit. Iun. mavult *ſigillandam*, V. 95. *ut prodigas ſuggillatis*, II. 150. *ſicubi tamen indignitas meruerit ſuggillari.*

SUGGILLATIO, contumelia, V. 35. *ſuggillatio eſt in coelum veſtra iuſtitia*, II. 11. *totus ſermo ſuggillationis iſtius.*

SUI, propinqui, agnati gentiles, V. 19. *ut matronam ob reſignatos cellae vinariae loculos ſui inedio necarint.*

SUMMALE, opponitur *portionali*, quod totum complectitur, II. 112.

:RARGUMENTARE, II. 130. *proinde superargumen-*
'et.

:RCILIUM, ſupercilia in ima fronte ſunt ſupra
ulos, deinde pro triſtitia ac ſeveritate cenſoria,
mque faſtu ac ſuperbia ponitur, II. 116. *ſed tu*
'ercilio capitis cet. I. 14. *ſupercilio ſtuporem ſuum*
lificant.

:RFICIES, V. 43. *ob eam gratiam conſimilis beſtiae*
'erficiem conſecruſſe, de capite aſini, V. 110. *ſub*
'gna gravitatis ſuperficie.

:RFERRE, IV. 188. *aut ab eo quod ſuperferebatur*,
ua ſuper quam ſpiritus dei ferebatur.

:RGRESSUS, ὑπερβολή, III. 288. *per ſupergreſſum*
ſupergreſſum, καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολήν.

:RNITAS, II. 151. *ſupernitates ſupernitatum et quan-*
ſublimitates ſublimitatum. Irenaeus: *in inviſibilibus*
inen'rrabilibus altitudinibus.

:RSAPERE, IV. 246. *illum ergo ait ſuperſapere, qui*
:nte maxime ſapiat.

:RVECTARE, IV. 188. *qui ab initio ſupervectabatur*
)er aquas.

ARARE, II. 161. *potiorum deſiderio ſuppararetur.* Iren.
ἐχθῆ τῶν διαφερόντων, concupiſcat eorum, quae
eliora eſſent, I. 328. *ut a fratre ipſius et ex coſta*
'ius ſuppararetur ſemen illi, III. 147. *et quaſi poſthuma*
)oles ſupparabatur, IV. 277. *et ſi non ſtatim, ſupparetur.*

PARATURA, ἀντικατάσασις, ſuffectio, III. 338.
que generis ſupparatura gravis erit membris.

PARUM, linteum femorale usque ad talos pen-
:ns, V. 213.

PLAUDERE, IV. 421. *Ioannes neſcio quid diverſae*
:rti ſupplaudere videatur.

PLICAMENTUM, κόλασις, ſupplicium, poena pec-
ti, III. 188. *quia timor ſupplicamentum habet, uti-*
e ignem ſtagni.

PLICIUM, ſceleratus, V. 371 *et numina erunt di-*
nda ſupplicia i. e. ſcelerati illi qui ſupplicia pa-
untur, dii ſunt vocandi, et in deos conſecran-
:r tunc cum puniuntur.

PURARE, II. 341. *magnum de modico*, i. e. de par-

vo

vo et exili corpore, *malum ſcorpium terra ſuppurat*, haec non de alimento ſcorpionum e terra eductorum intelligenda videntur, ſed ex eo explicanda ſunt, quod Scorpii non modo ex ſeſe generentur, ſed etiam procreentur e putredine, lignis putrefactis, et terra etiam, unde Scholiaſtes Nicandri in Theriac. γινονται δε οἱ σκορπιοι οὐ μονον ἐξ ἀλλήλων, ἀλλα και ἀπο σεσημμενων ξυλων και παγουρων.

SUSPECTUS, ſuſpicax, ſuſpicans, activa ſignificatione, V. 59. *ne fallerent ſuſpectos*, II. 172. *ſaltim ſuſpectus de aliquo factitatore*, i. e. in ſuſpicione agens ſeu verſans, III. 55. *aut ſuſpecto aut non deſideranti placere*, III. 74. *de contumeliae dolore ſuſpectum.*

SUSPENDERE, inhibere, cohibere, ſiſtere, V. 100. *cum ab imbribus aeſtiva hyberna ſuſpendunt.* Recte videtur explicuiſſe Zephyrus, tam diu ſerenus aer deneget imbres, ut aeſtiva continuentur cum hybernis. La Cerda explicat, cum neque pluit aeſtivo, neque hyemali tempore, quomodo comma interſeri debet.

SUSPENSIO, IV. 7. *et ad noſtram ſuſpenſionem pertinet regni domini repraeſentatio*, i. e. ad ſpei ſive exſpectationis noſtrae et regni dominici mora, exſpectamus ſollicite, quod in ſuſpenſo eſſe novimus.

SUSPIRIUM, II. 143. *tot ſuſpiria portarum*, i. e. totum illud quod tam diu deſideraverant.

SUSTINERE, II. 119. *usque tunc videri ſuſtinebat*, i. e. exſpectabat, II. 288. *ſi nec dum venit, ſuſtinendus eſt*, i. e. exſpectandus eſt, II. 345. *ſuſtineant evangelia paulisper dum radicem eorum exprimo legem*, II. 367. *nec enim aliud eſt ſuſtinere in finem, quam pati finem*, IV. 117. *tutelinas a tutelis fructuum ſuſtinent*, i. e. affirmant defenduntque fuiſſe dictas iſtis nominibus ab illa origine, IV. 124. *quid ergo de horrido loco perorem, quem nec periuria ſuſtinent.* Circum ſignificat, quaſi eius loci horrorem non ſuſtineant peierati, h. e. horrore loci terreantur, adeoque peieratum eant in Capitolium. Etenim iurisiurandi ſolemnia fiebant in Capitolio, non in Circo.

SUTRINA, ſutorum officina, V. 215. *Sutrinae Venetiae*,

ic, in quibus Venetae pelles ad conficiendos calos accommodarentur. In Veneta enim regione ecudum ingens erat copia, ex quarum pellibus ilcei fiebant.

s, II. 366. *ut antiquitas ſuum forte habuerit ſacramentum*, i. e. proprium et peculiare antiquitati, nirum Iudaeis, non etiam communicandum notati Chriſtianae.

IBOLA, collatio, quoties ſcilicet a ſingulis aliquid commune confertur, II. 161. *ut nautae ad ſymbom ſemper exultant.*

IBOLUM, IV. 53. *quod ſi neceſſitate nobis ſymbolum ortis indulget.* Rigalt. interpretatur de peccato, retius exponit Latinius de baptiſmo, per quem hriſto *συγαπαθνησκομεν και συνθαπτομεθα*, Rom. VI.

APHON, II. 183. *in ſymphone Pleromatis ab angelo*, lii rectius *in nymphone*, hoc ſenſu: in nymphone ve thalamo patiantur viri, quod ſponſarum eſt.

APLEGADES, ſunt duo ſcopuli ſeu rupes in mari d Boſporum Thracium, dicuntur Cyaneae ſeu lanctae, navigantibus periculoſae, Strab. lib. VII. omp. Mel. lib. II. cap. 7. Plin. H. N. lib. IV. cap. 12.

NAGOGA, I. 199. *de coelo ſtatim ad ſynagogam ut di- ſolet* cet. Duplex eſt huius loci interpretatio. rior eſt, ut proverbium accipiatur de Chriſto, ui de coelo ſtatim ad ſynagogam venerit, nec rem illam antiquiorem habuerit, quam ut faceret ea, d quae vocatus erat, Ioh. IV. ut dici ſolet, ad uod venimus, hoc age. Poſterior eſt, ut de Marione intelligatur, quod Latinius fecit.

συγια, coniunctio, II. 71.

αμισουμενον, *id eſt coodibilem*, I. 207.

ταλαιπωρον, *id eſt commiſeronem.*

NTHESIS, elegantior et lautior veſtis, V. 211. *mulicia ſyntheſis*, h. e. veſtis mollis, delicata et pelluida, ut ſolent eſſe feminarum, vid. Turneb. Adv. ib. XXIII. c. 19.

NTROPHUS, *συντροφος*, qui una educatur, II. 155.

RMA, Tragoedorum veſtis laxa et ſolata, V. 205. *t omni ſyrmate ſolutior.*

T.

T.

TABELLA, III. 24. *hae ſunt tabellae priores naturalium ſponſalium et nuptiarum*, quibus natura puellam obſtringit ſponſalibus et nuptiis. In tabulas enim ut plurimum ſponſalitiae conventiones referebantur. Hae tabulae ſignatoriis eorum, qui interfuerant, annulis obſignabantur.

TABERNACULA, tabernae, II. 422. *balnea et tabernacula in nonam usque cluduntur.*

TABULAE, dicebantur plicae laxioris panni eo quod aliae aliis in modum tabulati eſſent ſuperpoſitae. Ferrar. de re veſt. inde *tabulatus* q. v. V. 214. *iam deficientibus tabulis*, IV. 345. *habes communem iſtam legem in publico mundi, in naturalibus tabulis.*

TABULATUS, V. 200. *tabulata congregatione* i. e. umbone ex pluribus tabulis coacto, ſeu multiplici contabulatione coacto.

TALIA, rugae et plicaturae, quaſi ſciſſurae, V. 214. *et inde deducat in talias*, alii legunt *tabulas*, alii *tilias.*

TAM, II. 79. *Hermogenis autem doctrina tam novella*, nempe quam aliae illae haereſes, quibus de poſteritate ſolemne praeſcribere. Iun. mavult *tantum.*

TANGERE, V. 100. *deum tangimus*, tangi dicebantur dii, cum afficerentur votis et petita cordi haberent.

TANTUM, *quod* eſt graec. πλην ὁσον, πλην ὁτι, V. 11. *Bonus vir Caius Seius, tantum quod Chriſtianus*, I. 297. *ad deum autem novum nemo ſero pulſaſſet, tantum quod luceſcentem.*

TANTUS, ſubaud. numerus, V. 3. *et ſunt tanti quanti et denotamur*, i. e. tanta eſt eorum multitudo, quanta vos non praeterit, V. 11. *tanti non eſt bonum, quanti eſt odium Chriſtianorum*, i. e. non tam gaudent uxorem ex adultera pudicam, filium ex immorigero ſubiectum, ſervum ex improbo fidelem, quantum quaſi detrimento moerent transgreſſos ad hoc nomen, quod non factum, vel damno ſuo paciſci velint, V. 98. *tantos ad unum*, i. e. tot Chriſtianos cet. I. 14. *quem tantis retro ſeculis nominem.*

TARDABILIS, IV. 302. rigore tardabili.

TAUREA, ſcutica ſeu lorum valentiſſimum ex corio bubu-

bubulo, IV. 73. *alii inter venatorum taureas ſcapulis patientiſſimis inambulaverunt*, Iuven. Sat. VI. *taurea pavit continuo flexi crimen facinusque capilli.*

TELINUM, unguentum dictum a Telo, una ex Sporadibus inſula, quam Callimachus Agathuſſam appellavit. Plin. H. N. lib. XIII. cap. 1. V. 210. *quod apud Omphalen balſamo aut telino ſpero factum.*

TEMENUS, V. 204. unus ex Herculis poſteris, Meſſenios Peloponneſi populos rexit, alii legunt, *qui a Temeno*, alii *qui cum Timeno.*

TEMERARIUM, temere et ſine arte factum, ſive ex obvia quacunque materia, V. 73. *temeraria de ceſpite altaria.*

TEMPERARE, V. 9. *apud vos ſoli quaeſtioni temperatur*, h. e. ad quaeſtionem duntaxat adhibentur tormenta, expreſſaque confeſſione illico ceſſant.

TEMPESTIVITAS, ex graeco ὡραιος τῳ καλλει, II. 306. I. 134.

TEMPORALITAS, tempeſtas anni, V. 202. *ſi quid praeterea conditio vel dignitas vel temporalitas veſtit.*

TENEBRAE, V. 24. *caninae tenebrae ceciderint*, i. e. ad canis motum lumen extinguatur lucerna cadente.

TENEBRICUS, niger, V. 213. *cum ob diverſam affectionem tenebricae veſtis.*

TENEBROSUS, σκοτεινος, I. 117. ita vocatur Heraclitus ob nimiam illam obſcuritatem, quam affectabat, IV. 214.

TENERE, IV. 128. *teneo teſtimonium caecitatis*, i. e. accuſo caecitatis, II. 193. *monarchiam inquiunt tenemus*, i. e. deum unum aſſerimus.

TENUS, vinculum, laqueus, τενιαι δεσμοι διαδηματα, Heſych. V. 207. *in reſtis priſtini modum, quam philyrae tenus iunxerat.*

TENUS, V. 98. *oculis tenus*, ſenſ. ſi quae illic forte arbores ſuperſunt, ſpectantium quidem oculis poma promittunt, ſed ea poma carpentium digitis contacta ſolvuntur in cineres.

TERMINUS, IV. 399. *adverſus terminum domini*, h. e. adverſus ſententiam et determinationem domini.

Ete-

Etenim Tertulliano *determinare et iudicare*, pronunciare, definire iudicio.

TERRIGENA, I. 85. *inter aquigena et terrigena animalia*, ὑδρογενη και γηγενη των ζωων.

TESTITRAHUS, qui teſtes trahere videtur, ob eorum magnitudinem. Voſſ. Rhetor. lib. IV. alii *textitrahum* ἑλκεσιπεπλον, V. 200. alii *veſtitrahum* aut *textitrahum*.

TESTUDO, IV. 69. *teſtudinem denſando*. Praeferenda ſine dubio haec lectio omnibus ceteris. Intelligenda enim haec verba de teſtudine ſcutorum, quae denſatis ſcutis fiebat. Liv. lib. XLIV. *Quadrato agmine facto, ſcutis ſuper capita denſatis, ſtantibus primis, ſecundis ſubmiſſioribus, tertiis magis et quartis, poſtremis etiam genu nixis, faſtigiatam ſicut tecta aedificiorum ſunt teſtudinem faciebant.*

TETRAO, genus avis, cuius meminit Plin. H. N. lib. X. cap. 22. Athen. τα τε των Φασιανων, ους τετραωνας, I. 24. *una tetraonis pennula.*

TETRICUS, III. 67. *vobis autem nulla procedendi cauſa non tetrica*, i. e. non gravis, non ſeria, non ſancta.

THAMNUS, θαμνος, planta quaevis fruticans, et copioſe ſuboleſcens, IV. 279. *Thamnus et piſcis fui.* Exſtant de hac re Empedoclis ipſius verſus apud Diogenem Laertium: ſed longe emendatiores apud Clementem Alexandrin. Strom. 6. in hunc modum: ἠδη γαρ ποτ' ἐγω γεγομην κουρος τε, κορη τε, θαμνος τ' οἰωνος τε, και εἰν ἁλι ἐλλοπος ἰχθυς.

THENSA, ſive potius *Tenſa*, a tendendo, ut monet Aſconius, erat, auctore Feſto, vehiculum argenteum, quo exuviae deorum ludis Circenſibus in Circum ad pulvinar vehebantur, IV. 116. 358.

THISTRI, III. 206. *ut Cincius Severus, qui Thiſtri*, Iun. legit *Thuſtri* vel *Thyſtri* liberum Africae mediterraneae oppidum, θυσδρος Ptolemaeo, ac fortaſſe θυσδρις, unde Thuſdritanus Plinio lib. V. H. N. cap. 4. et lib. VII. cap. 4. Latinius reponit *Thyſdri* ex Salluſtio, Oppio et aliis. Sed apud Plinium ſine aſpiratione legitur. Eſt autem *Cincius Severus* ſine dubio idem, qui et Cingius Severus Lampridio dicitur

citur in fine Commodi. Ac fortaſſe etiam haec cauſa fuerat, cur a Severo traditus ſit morti ad inimicorum accuſationem, ut Spartianus in Severo meminit.

THORI, V. 85. *thoros in publicum educere*, ſunt lectiſternia, et pulvinaria.

THURARIUS, qui thura vendit, IV. 162. *niſi ſi quis et de thurario diſſimulabit.*

TIBERIS, V. 86. *Teſtis et Tiberis.* Gothofred. refert hoc ad domum Tiberianam, ſeu palatium Caeſarum. Sed olim fluvii ripam vulgus accolebant, potentiores montes occupabant. Cum itaque de plebe loquatur, nihil commodius, quam habitationis locum indigitare potuit.

TIBICINARE, IV. 296. *nec ut ipſe tibicinandus*, i. e. fulciendus tibicine et ſuſtentaculo, metaphora a ſtructuris.

TITULARE, II. 306. *magos quoque Samaritanorum appellatione titulavit*, i. e. titulo notavit atque appellavit, III. 144. *etſi digamiam tibi tituleris*, IV. 234. *quis non animae dabit ſummam omnem, cuius nomine totius hominis mentio titulata eſt.*

TITULUS, V. 214. *ſuperque omnes apices et titulos*, melius, *tutulos*. Tutuli erant pilei ſacerdotales, unde apud Varronem, *ſacerdotes tutulati.* Turneb. Adverſ. XXVI. 10. Tutulum pallium erat, quo ſacerdotes ad ſacra acceſſuri caput tegebant tutabanturque, V. 117. *vel de titulo Pythiae diſcens*, reſpicit nobilem illam inſcriptionem Delphis ad fores Apollinis, γνωθι σεαυτον, II. 406. *habet enim et abſtinentia vini ſuos titulos*, I. 104. *an delectabit titulus officii*, IV. 204. *quaſi titulo Pauli de ſuo cumulans*, i. e. quaſi aliquid titulis et gloriae Pauli de ſuo adderet, quod cumuli eſſet inſtar, IV. 373. *nullum aliud in talibus titulis firmandis.* Titulos vocat legis divinae capita, eodemque ſignificatu ſupra *damnationis titulos* dixit, III. 149. *ut uterque titulus ſanctitatis in Chriſti cenſu dispungeretur.* Utitur metaphora a ratiocinatoribus ducta, et a cenſoribus, qui in tabulas referunt nomina et titulos eorum, qui profitentur, vid. *dispungere*,

gere, I. 15. *quem titulum incidemus, ex duobus, deo Marcionis.* Incidère eſt notare aliquid in monumentis rerum geſtarum. Cic. *incidere elogium in aes, marmor* cet. Plin. de Pomponio Magno lib. VII. cap. 26. commemorat titulos victoriarum et triumphorum notatos. Quem ad modum alludit Tertull. ut ſit, publico cognomento honeſtare vel infamare, et elogio nobilitare.

TONSURA, IV. 276. *revera lues et fames et bella, et voragines civitatum pro remedio deputanda, tanquam tonſura infoleſcentis generis humani*, ſimile eſt de pallio, cap. 2.

TORMENTUM, V. 215. *calces nihil dicimus, propriumque togae tormentum.* Salmaſ. leg. *termentum togae*, h. e. id, in quo toga terminatur: et calceus togae eſt terminus. *Proprium* togae hic dicit, quia apud Romanos nec toga ſine calceis nec calcei ſine toga, ſumebantur, II. 341. *hamatile ſpiculum in ſummo tormenti ratione reſtringens*, i. e. prout in ſcorpione bellico tormento per illud tempus videbatur, III. 102. *eleemoſynae ſine tormento.* Chriſtianae, maritus ethnicus, ubi de ſuis rebus aliquid abeſſe ſibi notaverat, ab uxore fortean in Chriſtianos pauperes delibatum, plerumque adeo ſaeviebat, ut ſervos uxoris torqueri iuberet. At cum ambo Chriſtiani, tunc eleemoſynae ſine tormento.

TRADUCERE, in lucem exponere, aperire, detegere, II. 41. *ſic facilius traducentur*, II. 190. *traductae dehinc*, i. e. manifeſtatae, confutataeque, III. 174. *aut homines eius fuiſſe traducat*, i. e. oſtendat, demonſtret homines fuiſſe diaboli, qui deſerto deo defecerint ad diabolum, III. 193. *dum nolo traduci quod ſum, confeſſus id eſſe quod nolo traduci id eſt Chriſtianum*, IV. 238. *ſi etiam Prophetes eius occulta cordis traducendo probatur*, IV. 435. *ut traduceret cogitatus*, * IV. 210. *quae vim iſtam pernicioſiſſimam ſola traducit*, i. e. quae Chriſtiana poteſtas ſola daemonas abigit, migrare cogit, excutit de hominibus, adiurando ſcilicet, * I. 332. *traductione non traduces proximum tuum*, graec. Levit. XIX. ἐλεγμῷ ἐλεγξεις τον πλησιον σου.

TRA-

TRADUCTIO, illuſtratio, demonſtratio, detectio, II. 27. *ne pariter, admittantur traductiones eorum*, i. e. documenta certa, quibus mendacia ſua traducantur atque ridenda propinentur, II. 307. *mittantes traductionem uniuscuiusque cordis*, Rigalt. exponit de vi gratiae ſpiritalis, quae divinorum praeceptorum ſagittis conſcientiam cuiusque transadigit, I. 99. *ut traductionem ſui ſentiunt*, i. e. cum erroris arguuntur et convincuntur.

TRADUX, II. 23. *a quibus traducem fidei*, i. e. translationem fidei de una eccleſia in aliam. Eccleſiae nempe mutuo quaſi per manus, apoſtolicam doctrinam ſibi tradidere, IV. 83. *ad traducem illum eius, quod a Malo hauſerat, facit.* Senſus: Evam ſolam, convenerat Satanas, ſolam afflaverat ſpiritu impatientia infecto. At illa impatiens etiam tacendi pravam Satanae ſuggeſtionem transfundit in ſuum Adam. Itaque ipſa fuit peccati tradux in Adam et exinde illum fecit eius peccati adtraducem, h. e. adminiſtrum et ſocium traducendo in communem profapiam peccato, IV. 226. *ſed quoniam omne tenue atque perlucidum aeris aemulum eſt, hoc erit anima, qua flatus eſt, et ſpiritus tradux.*

TRANSFIGURATIO, II. 257. *transfiguratio eſt interemtio priſtini.*

TRANSFRETARE, IV. 41. *itaque univerſam vitae converſationem ſine gubernaculo rationis transfretant.*

TRANSFUNCTORIUM, quod et perfunctorium eſt, quod levi cura fit, et aliud agendo, tum videlicet non curamus, ut aliquid bene fiat, ſed tantum ut fiat, I. 53. *et ipſa transfunctoria praecepta.*

TRANSITUS, III. 1. *ex quo transitum ſuae aetatis fecerint* i. e. e pueritia exceſſerint.

TRANSSCRIBERE, in alium transferre, V. 204. *quot cenſus transſcripti?* II. 505. *antequam transſcripta eſſet in Syrophoenicen.*

TRIBUTUM, I. 144. *aut ſanguinis tributo* de menſtruo, IV. 77. *totius generis tributa*, i. e. conceptum nutricationemque foetus in utero, et partum ipſum animalium omnium.

TRI-

TRICHEA, II. 164. aſpera. Iun. legit *trechea* ſeu trachea, graec. τραχεα, ἡ τρηχεα.

TRINITAS, II. 8. *trinitas hominis*, ſcil. homo hylicus ſeu choicus, i. e. materialis et terrenus, homo pſychicus i. e. animalis et homo ſpiritalis. Ita Valentinus cenſebat, IV. 255. *ut adhuc trinitas Valentiniana caedatur*, IV. 240. *ecce enim tota haec trinitas*, nempe partium ſeu affectionum animae, ratiocinantis, iraſcentis et concupiſcentis, animae triplex munus in evangelio indicatur.

TRUCIDARE, IV. 373. *in cubiculis an in turribus pudicitia trucidetur.*

TRULLA, vas cavum, in quo ventris onus deponitur, ſub ſella familiarica, V. 38. *aliquando in Trullam de Minerva.*

TUNICA, V. 199. tunica Carthaginienſis a Romana differebat, quod haec ſine manicis et brevior eſſet, illa manicata et longior, Gell. N. A. lib. VII. cap. 12.

TURBA, II. 146. *a turba eorum* i. e. a turba deorum gentilium, et argumento eius aliam frequentiam Aeonum ſive ſeculorum hominibus perſuadere, ut Valentiniani faciunt.

TURPE, V. 26. *an hoc turpius.* Turpe ſacrificium malus homo, quia nihil deo niſi perfectum in ſuo genere immolari debet, infra: *cum enecta et tabidioſa et ſcabioſa quaeque mactatis.*

TURPILOQUIUM, αἰσχρολογια, IV. 417.

U.

UBIQUE, V. 204. *per ubique orbis*, εἰς τα πανταχου της γης. Salmaſ. negat eſſe Atticiſmum.

ULTIMARE, in ultima parte eſſe, ad finem properare, V. 200. *cum tamen ultimarent tempora patriae.*

UMBO, togae erat centrum, et nodus artifex coeuntium plicarum, inde umbilicus togae, V. 214. *totumque contractu umbonis figmentum cuſtodibus forcipibus aſſignet.*

UMBRA, II. 80. *hanc primam umbram plane ſine lumine peſſimus pictor illis argumentationibus colorávit*, ab arte pictoria, quam Hermogenes exercuerat, tractum.

Prima picturae initia (inquit Plinius) *umbra* hominis lineis circumducta, quae linearis dicta, ſecunda ſingulis coloribus, et monochromatos appellata. Itaque prima ſine ullo colore fuit, adeo, ut quos pingerent, adſcribere eſſet inſtitutum. Deinde lineae colorari coeptae teſta trita. Cuiusmodi picturae in arte tectonica par eſt *ἰχνογραφία*, quae eſt areae iacens efformatio, et ſuperficiaria deſcriptio, futuri operis ſpecimen exhibens. Exponitur de ſermonis, argumenti, rei demonſtratae obſcuritate.

UNARE, II. 256. *dividere illos potius, quam unare*, ſimplex verbum uſurpat, unde nos adunare dicimus, et coadunare; tres MSS. Vaticani codd. legunt *unire*, ſed illud Africanam magis phraſin redolet.

UNDE, undecunque, II. 110. *quamquam poſſimus unde illas prolatas aeſtimare*, II. 116. *unde habet*, I. 140. *quam carnis veritatem unde producere.*

UNGERE, II. 342. *et ungendi beſtiae calcem.* Rigaltii lectio magis placet *urgendi*. Urgere beſtiae calcem idem eſt atque urgere beſtiam calce. Ipſe paulo poſt dicit, *ibidem ſcorpio pro ſolea anathema illidito*, I. 147. *credo ad ſolem uncti prius*, alludit ad *ἥλωσιν* ſive inſolationem, qua ſcilicet uncti caleſiebant membris ſiccandis firmandisque. Perſ. Sat. 4. *aut ſi unctus* ceſſes, et figas in cute ſolem. Iun. mavult *ad ſolium*, quod vide.

UNGULA, II. 414. *et contra ungulas corneas.* Inter tormenta erant ungulae, ac primum quidem, ut ex vocabulo coniicere eſt, de ipſis beſtiis deciſae, dein ad earum formam ferreae, iis latera miſerorum derudebant, vel, ut dixere quidam, ſcribebant, charaxabant. Ait igitur Septimius, cutem ieiuniis aridam et corneam adverſus huiusmodi tormenta conſtantiorem fore.

UNIFORMIS, IV. 227. *uniformem duntaxat ſubſtantiae nomine*, i. e. una forma eſſentiali, ac non pluribus praeditam, quod Plato in Timaeo docet. Hanc poſtea *ſubſtantiam naturalem* vocat.

UNITAS, II. 55. *ſchiſma eſt unitas ipſa*, i. e. prae ſe ferunt unitatis ſpeciem diligentiſſime, ſive: ſunt quidem

dem apud haereticos ſchiſmata, ſed ea minus advertimus, ob communem et concordiſſimam nobiscum discordiam.

UNIVERSITAS, πλήρωμα, II. 310. *neque enim ulli hominum univerſitas ſpiritalium documentorum competat*, mundus, I. 19. *denique ſi univerſitas creatoris eſt*, IV. 323. *usque in conflagrationem univerſitatis.*

URBANITAS, V. 61. *urbanitate deceptos* vocat, quos inſtitutionibus pravis circumſcriptos cap. 17. ſcholis formatam, bibliothecis exercitam, academiis et porticibus partam ſapientiam ructantem animam, de anim. teſtim. cap. 1.

USURPARE, IV. 84. *facile uſurpari ab impatientia coepit in omne quod deum offenderat.* Uſurpant proprie, ad quos ius poſſeſſionis ſpectat. Sic impatientia iam velut poſſidens hominem, facile eum ad quidvis traxit, quod deum offenderet.

USURPATIO, IV. 324. *in quadam uſurpatione* i. e. poenarum iudicialium in anteceſſum inflictione et anticipatione.

USUS, II. 164. *uſus eſt rerum liberalis*, pro eo quod eſt, ſolet, uſu venit. Helleniſm. χρεία ἐστί.

UT, II. 247. *ut ſic duos diviſos diceremus*, i. e. etiamſi diceremus duos eſſe, II. 246. *ut quid me dereliquiſti*, graec. ἵνα τί formula Optato Afro frequentiſſima.

UTENSILITAS, III. 41. *quorum ita diſpoſita eſt utenſilitas.*

UTHINENSIS, epiſcopus Uthinae, quae urbs Africae fuit, colonia Romanorum. Non agnoſcebat autem, ut videtur, novam Montani prophetiam, III. 161. *ſcilicet ille veſter Uthinenſis.*

UTILIS, qui in uſu eſt, V. 208. *pars vera paſſivitus omnibus utiles, ut hoc pallium.*

V.

VACARE, V. 199. *cum ita vacat ac iuvat*, i. e. dum licet et libet, V. 209. *vacuerat* pro vacaverat, IV. 386. *vacuit ſcilicet illis* cet. * abeſſe V. 215. *vacat Zonae tormentum*, V. 9. *et ſi confeſſione praeveniantur, vacabunt*, i. e. ceſſabunt, non adhibebuntur amplius ſcil.

scil. tormenta, II. 123. *sed vacet hoc exemplum ut humanum*, II. 127. *ex rebus consistentibus fiant necesse est, non ex vacantibus*, V. 49. *ne notitia vacaret*, i. e. ut ipsi intelligerent sacra volumina, * II. 12. *vacabat erga nos*, i. e. vacua, otiosa et inutilis erat, II. 411. *qui haec velut vacantia infirmant*, i. e. tanquam inutilia et pretii nullius, I. 16. *de nato vacat quaestio*, I. 386. *ideo utraque in Christo vacabat*, III. 239. *licet ab exemplo vacet diversitas rerum*, i. e. licet exemplum sit dissimillimum, et nulla ex parte cum hoc comparandum, III. 351. *quia ut phantasma vacabat ad sensum earum*, i. e. carebat earum sensu.

VACUUS, IV. 219. *unde vacuae rei solida propellere*, i. e. animae, si incorporalis et vacua est ad Tertulliani sensum.

VALENTIA, ἰσχύς, II. 141. *valentia facientis terram*, II. 304. *et congregabit omnem valentiam populorum.*

VANITAS, IV. 62. *et oris de ieiunio vanitate.* Etenim de ieiunio nativus oris et formae vigor evanescit. Alludit ad illud Matth. VI. 16. *Vultu incedunt evanido.*

VANITIMUM, vox est antiqua, a vano dicta, pro eo quod est ad vanitatem pertinens et in ea situm. Sic aeditimus, maritimus, medioximus, finitimus, II. 121.

VARIARE, V. 200. *secularium rerum variavit urna*, i. e. rerum vices mutatae sunt, II. 185. *quia de patris sexu ita variant*, i. e. ita plane sexu variant ut pater.

VARIETAS, II. 290. *etiam Getulorum varietates*, pro eo quod est, varii Getuli. Pomp. Mela de situ orb. lib. I. cap. 4. *natio frequens multiplexque Getuli.*

VECTACULUM, IV. 187. *dignum vectaculum deo subiiciebat.* alii *vectabulum*, et melius fortasse ex Gellii N. A. lib. XX. cap. 1. et Non. Marcell. IV. 321. *deficientis vectaculi nomine.*

VECTARI, IV. 237. *Asclepiades etiam illa argumentatione vectatur*, IV. 395. *vectante vos spiritu sancto.* Irenaeus *ambulantes in spiritu sancto*, et vetusta Actor. exempla φερομενοι ἐν πνευματι ἁγιῳ.

VECTIGAL, V. 49. *vectigalis libertas vulgo aditur*, i. e. libertas, quam Iudaei vectigali redimunt, seu pen-

ſitatione annua, ut libere in ſynagogas ſuas et cultum ſuum convenire poſſint.

VEDIUS POLLIO. Fregerat unus ex ſervis cryſtallinum; rapi eum Vedius iuſſit, nec vulgari quidem periturum morte; muraenis obiici iubebatur, quas ingentes in piſcina continebat. Senec. de ira lib. III. cap. 40. Plin. H. N. lib. IX. cap. 23. V. 217.

VELIFICARE, vela dare vel facere, II. 341. *Auſtro et Africo ſaevitia velificat*, i. e. ſcorpiones dirum Africae malum, (ut Plin. vocat lib. V. H. N. cap. 7.) hoc igitur malum Africae volucre etiam Auſtri faciunt, inquit Plin. lib. XI. id autem eſt, ut docet Tertull. flante Auſtro et Africo.

VENDERE, V. 21. *vendere facinora* eſt accepto pretio celare.

VENDITARI, venalem eſſe, haberi, V. 110. *Plato Dionyſio ventris gratia venditatur.*

VENTER, III. 27. *ventres tegere coguntur infirmitatis ruina.* Ventres dicit, ut ſolent auctores iuris, uteros admiſſo viro gravidatos. Itaque ventres tegere, hoc eſt, graviditates diſſimulare, IV. 103. *ventris operarios* i. e. paraſitos.

VENTILARE, V. 213. *ſericum ventilat* i. e. laxa fluxaque veſte ſerica ventum concipit, atque undante ſerico incedit, IV. 344. *odoratum in naribus ventilavit.*

VENTUS, II. 343. *plerosque vero in ventum, ſi placuerit Chriſtianos, in ventum*, h. e. vento ferente, vento ſecundo, prout occaſio dederit, ſuaſerit. *Si placuerit*, nimirum Caeſari, Proconſuli, Praeſidi cet.

VERITAS, I. 77. *imago veritati non usquequaque adaequabitur*, III. 213. *aut nullius veritatis contendentes eum*, i. e. contendentes, non veram fuiſſe carnem Chriſti, IV. 92. *penes veritatem*, i. e. penes Chriſtum.

VERNACULUS, V. 51. Ioſephus dicitur *vernaculus ſcriptor*, quoniam ipſe Iudaeus Iudaeorum origines et bella cum Romanis, Graece licet, deſcripſit, V. 71. genus Troianum *Cybeles vernaculum* vocatur, V. 86. *ipſamque vernaculam ſeptem collium plebem*, III. 43. *apud barbaros quosdam, quia vernaculum eſt aurum,*

IV.

IV. 318. *scio feminam quandam vernaculam ecclesiae*, i. e. christianam.

VERRUCA, III. 42. *quam conchae illius aliqua dura et rotunda verruca.* Margaritas conchae verrucas vocat, quia sani concharum partus multiplici cute constant, ut non improprie callum corporis existimari possit, ideoque purgari soleant a peritis. Ita enim in ipsa ostrei carne nascuntur, quemadmodum grando solet in suilla. vid. Athenaeum lib. III. cap. 8. et Plin.

VERSURA, versuram facere et solvere, est recepta ab alio pecunia alii reddere, quod ei debebatur, V. 204. est *το ἀντίςρεφον* vel *ἡ ἀντιςροφή*, alii *versuram compensato reddit.*

VERTERE, III. 25. *vertunt capillum*, non idem significare videtur, ac crines intorquere. Monent verba, III. 57. *video quosdam et capillum croco vertere*, haec de mutatis tinctisque crinibus intelligere apud veteres. Herodian. de Antonino *κομας τε τῃ κεφαλῃ ἐπεστιθετο ξανθας*, et apud Clement. Alexandr. *τριχας ξανθας ποιουν.* Capitolinus in Vero: *Dicitur sane tantam habuisse curam flaventium capillorum.* Ea fuit flaventis capillitii affectatio, ut Laetam admoneat Hieronym. *ne capillum irrufes*, IV. 283. *Vertit autem status animarum*, intransitiva significatione.

VERTEX, V. 1. *vertex civitatis* est Capitolium.

VERTIGINARE, quid sit, V. 206. intelligi potest ex Aristotelis verbis de chamaeleonte: *ςρεφει δε τον ὀφθαλμον κυκλῳ, και την ὀψιν επι παντας τους τοπους μεταβαλλει.*

VESICA, V. 115. *illic vesica quaeritur.* Haverc. *statim illic vesica queritur*, i. e. quasi ventis distenditur, cruciaturque pectus illorum vehementissime. Havercampio proverbium videtur, desumtum a puerulis, qui mingendi necessitatem ultra ferre non possunt, vesica lotio impleta, adeoque saepe virgam metuentes exclamant. Sic illi, audita Christianorum oratione de resurrectione mortuorum, statim egrediuntur auditorio, quasi mingendi necessitas urgeret.

VESPERUGO, veſpertilio, IV. 280.
VESTICEPS, IV. 328. *puer veſticeps.*
VESTIFICINA, locus ubi veſtes conficiebantur, V. 207. Sed Rhenan. interpretatur: veſtiarii ſeu ſartores.
VESTIRE, V. 199. *ſic et in proximo ſoror civitas veſtiebat*; V. 201. *et ſi quid praeterea conditio vel dignitas vel temporalitas veſtit*, dicitur ἀμεταβατως. Turneb. vult, *vertit.* Iun. *geſtit* i. e. ὀρεγεται, II. 47. dicitur de baptiſmo, *ſancto ſpiritu veſtit.*
VESTITUS, IV. 295. *ab his autem annis et ſuffuſior et veſtitior ſexus eſt*, veſtitior pilo, qui adnaſcitur corpori, vid. *inveſtis.*
VETERNUS, eſt morbus naſcens ex humoribus frigidis, cerebrum infeſtantibus, et rationem tollens, vulgo lethargus, V. 216. *nullis veternis parco* metaph. pro vitiis.
VETUSTAS, IV. 428. *ſi vero poſt abolitionem in vetuſtatem aliquid ex illa revixerit*, i. e. in veterem hominem, in ethnicum.
VIA, IV. 111. *vias enim vocant cardines balteorum per ambitum, et diſcrimina populariam per proclivum*, vid. Balteus.
VIBRARE, IV. 26. *ad coelum non otioſi ore ſuſpiciunt, vibrantes ſpiritu ſuo movere.* Locus corruptus forte ita reſtituendus: *ad coelum non otioſo ore ſuſpiciunt, vibrantes ſpiritum ſuo more*, id eſt, mugitus boum, balatus ovium, voces ferarum et avium ſunt preces erga omnium Parentem, qui providet leonibus, rugitu ſuo praedam quaerentibus, et alit pullos corvorum, qui illum compellant. *Vibrare ſpiritum* eſt fortiter emittere ſpiritum, uti faciunt animalia, quando clamant, et rumorem efficiunt. Prudentius dicit de Λογῳ, Apoth. 49. *Hoc verbum eſt, quod vibratum patris ore benigno Sumſit virgineo fragilem de corpore formam.*
VICES, V. 106. *vicem iniuriae ſinere* eſt iniuriam rependere, I. 317. *qui humani totis iſtius vicem retribuere non poſſint*, II. 152. *hac vice feminis.* Irenaeus καθαπερ σπερμα.

VICTORIATUS, nummus Victoriae imagine ſignatus, de quo Plin. H. N. lib. XXXIII. cap. 3. valuit duos ſeſtertios, III. 26.

VIDERE, V. 414. *viderit habitus*, i. e. nihil refert habitus, nihil conducit ad rem, habeat ſe lignum hoc vel illo modo, ſignum crucis vel rudiſtipitis, dum modo lignum ſit, II. 79. *Sed viderit perſona*, i. e. quid moramur in perſona, quid ad nos perſona *cum doctrina mihi quaeſtio eſt*, II. 155. *viderit Soloeciſmus*, III. 15. *viderit ſeculum aemulum dei*, i. e. impium hoc ſeculum et deo obnitens, vel natura duce iudicet.

VIDERI, V. 50. *in quo videtur*, i. e. conſpicitur, cernitur, ne quis interpretetur, putatur, II. 286. *nec ſi venietis videri mihi*, i. e. apparere.

VIDUARE, III. 169. *Ceteris ſacerdotes viventibus etiam viris et conſentientibus amica ſeparatione viduantur*, IV. 250. *qui vel modico temporis viduant animum intellectu.*

VIDUATUS, III. 19. *Plane ſcio, alicubi virginem in viduatu ab annis nondum viginti collocatam*, ἐν χηρείᾳ, i. e. in ſacro viduarum miniſterio, de quo Actor. VI. et 1 Tim. V.

VIDUUS, IV. 189. *ſed viduis aquis ſibi mentiuntur.* Viduis ſcilicet angelo ac ſpiritu ſancto, ideoque ſterilibus. At noſtris aquis ſupervenit ſpiritus de coelis, ſanctificans eas de ſemetipſo, et ita ſanctificatae, vim ſanctificandi concipiunt, quare et pariunt, nempe Chriſtianos, homines vitae aeternae.

VIGORARE, IV. 368. *effeminantia magis quam vigorantia diſciplinam.*

VILLICUS, proprie qui villae gubernationi praeeſt, οἰκονόμος, II. 33. *neglexerit officium dei villicus, Chriſti vicarius*, notat Paulum.

VILLUS, eſt lana, III. 33. *aut villum, aut quodlibet filum cerebro ſuperponunt.*

VINDICARE, III. 2. *et ita adverſus veritatem vindicatur*, i. e. aſſeritur, ſignificatione forenſi.

VIRGILIAE, ſeu potius Vergiliae, ſeptem ſtellae in ſigno tauri, inde dictae, quod vel oriuntur in vere circa aequinoctium, vel quod verni temporis

ortu

ortu ſuo ſignificationem habeant, quemadmodum Servius annotavit in lib. I. Georg. Cic. de Nat. Deor. lib. II. cap. 44. III. 366.

VIRGINARI, III. 25. *ſed virginari volunt*, i. e. virgines haberi volunt.

VIRGO, V. 50. *virgo continentia*, per quam ſemper manent virgines, V. 65. *virgo coeleſtis* eſt Iuno, II. 149. *virginis ſenectae* i. e. qui coelebs permanſit usque ad ſenectutem, II. 398. *in virgine adhuc ſaliva*, i. e. quum ſaliva noſtra adhuc a cibo et potu intacta ieiuni ſumus, III. 382. *Virgo erat adhuc terra, nondum opere compreſſa* cet.

VIRIAE, armillae, quas feminae in brachiis geſtabant, V. 211. *veſtigia caeſtuum viriis occupavit*, i. e. loco caeſtuum armillas induit brachiis. Turneb. volt: *veſtigia caeſtuum viria occupavit.*

VIRILIS, II. 144. *ſimulacrum membri virilis revelatur.* Iun. legendum putat, *membri viralis*, ut ſit a vira i. e. femina dictum viralis, ſicut virilis a viro. Nam membrum virile fuit Orgiorum, ſacrorum Bacchi: virale vero, ſive muliebre, Eleuſiniorum, ſacrorum Cereris.

VIRIOSUS, II. 167. *et uſu virioſa confudit*, i. e. magnarum virium, ἰσχυρος, δυνατος, IV. 251. *et quidem virioſius amplexabitur.*

VIRTUS, donum miraculoſum, V. 48. *Voces eorum itemque virtutes, quas ad fidem divinitatis edebant*, de prophetis, II. 34. *tot virtutum*, ut graec. δυναμις, II. 305. *Orientis virtutem, id eſt vires.*

VIS, V. 8. *ne qua vis lateat in occulto*, intelligitur de diabolo.

VISCERATIO, distributio erat carnis, quae fieri ſolebat vel in ſolemni ſacrificio, vel in funere excellentis alicuius perſonae, II. 338. *quaſi viſceratione quadam fruentur*, I. 136.

VISIO, paſſive, II. 199. *ei et viſionem reddidit* i. e. effecit, ut conſpici poſſet.

VISUALITAS, IV. 275. *et nos enim opponemus contrarietates nati et innati, viſualitatis et caecitatis.*

VITIUM, V. 202. *novum vitii mari imbuit* i. e. novum vi-

vitium. Iun. mavult *nomen vitii.* Charybdim significat, quod *Vitium* Tertull. vocat, quoniam sine periculo praeternavigare non licet, II. 43. *et unius aeonis vitium*, pridem cap. 7. appellavit ἔκτρωμα, abortum.

VITRUM, IV. 72. *si tanti vitrum, quanti margaritum*, proverb. ad significandam ingentem rerum inaequalitatem et distantiam. Hieronym. ad Laetam, 7. *si tanti vitrum, quare non maioris pretii margaritum.*

VIVICOMBURIUM, IV. 211. *sed de patibulo et vivicomburio per omne ingenium crudelitatis exhauriat*, IV. 285. *patibula, vivicomburia.*

VOCATUS, II. 14. *pariter et a vocatu eius recedit appellationis.*

VOLATICA, V. 218. *qui volaticam spectat.* Nonnulli interpretantur de Geometria, a vola, qua dimetiuntur Geometrae omnia. Salmasius de haruspicio.

VOLATICUS, II. 79. *temporalia et volatica desideria*, V. 63. *idque totum propter unius anni volaticum gaudium.*

VOLSELLA, instrumentum ad pilos evellendos, V. 208. *tam furax a mento volsella.*

VOLUNTAS, III. 84. *ad sustinendam noviſſime voluntatem dei* i. e. iudicium accipiendum in die ultimo.

VOLUTARE, III. 102. *simul orant, simul volutantur*, sic lib. III. adv. Marc. *manibus caedentibus pectus, et facie humi volutante orationem commendare.*

VORATRINA, V. 94. *nec ingratis voratrinis*, sunt helluones, perditi, gurgites et voragines aeris eleemosynarii, qui in deum et ecclesiam et fratres singulos beneficos aeque ac alios ingrati sunt.

VOTIVUS, V. 25. *votivis crucibus expoſuit.* Haverc. ita explicat, Tiberium ex votivis arboribus votivas feciſſe cruces, in quibus ſcelerati iſti ſacerdotes pulcre pendebant, tanquam anathemata ex voto. Iunius hanc appellationem derivat a votis ſalutaribus, quae Auguſtus fecerit, vid. Sueton. Aug. cap. 97.

VULNERARE, IV. 79. *patientia domini in Malcho vulnerata eſt.*

VULSINII, Hetruſcorum opulentiſſimi quondam populi, quorum civitas tota fulmine concremata eſt, V. 203.

X.

XEROPHAGIA, ξηροφαγια, aridorum esus, II. 390. *quo etiam xerophagias observemus*, II. 398. *et illis xerophagia panis angelici displicebat.*

XYSTARCHES, xysti sive stadii athletici praeses, qui omnia, quae sunt opus certaturis suppeditat, IV. 69 *xystarches spiritus sanctus.*

XYSTICUS, athletarum proprius, V. 208. *xysticae munditiae.* Nam athletae et palaestritae exercebantur in xystis et porticibus nudi; ideoque summa illis fuit cura corporis et munditiarum, IV. 382. *et xysticae vanitates.*

Z.

ZONA, V. 114. *maceria quadam igneae illius Zonae*, igneam Zonam appellat aethera.

Corrigenda.

Pag. 28. v. 13. paupeperem l. pauperem
— 76. v. 2. cap. 7. l. cap. 6.
— 200. v. 3. 458. l. 358.

Halae, typis Hendelianis.

3 2044 073 570, 251